

“ŻYDOKOMUNA”

Evreii și comunismul

- Cazul României (1944-1965) -

decembrie 2011

Iulian Apostu
apostu_i@yahoo.com

În loc de motto:

“Americanii joacă acum cartea evreilor și într-o țară unde avem 400.000 de evrei, cu câteva zeci de mii infiltrati în aparatul nostru de stat, economic, politic și cultural, nu este greu de jucat această carte. Nu vă faceți iluzii că îi puteți schimba. Negustorii de ieri, fabricanții de ieri, jucătorii de la bursa neagră nu-i puteți transforma, chiar dacă vin și vă demonstrează că l-au citit pe Marx și că-l studiază pe Lenin [...] Plin de evrei, peste tot evrei [...] Sioniștii sunt foarte bune elemente pentru coloana a cincea [în România.] [...] Noi nu dăm muncă inginerului al cărui tată este declarat chiabur, dar primim și încredințăm posturi de comandă colanei a cincea sioniste, pentru simplul fapt că știu să se lipească de partid.” (Petru Groza într-o discuție cu Emil Bodnăraș, 23 iunie 1949¹)

“În 1945, o mare parte a aparatului de stat și de partid era în mânile evreilor, așa încât, în 1950, se ajunsese la o situație penibilă, în care poate 2% din populația țării deținea peste 25% din posturile cheie ale regimului. În această perioadă se povestea că singura deosebire între Comitetul de Stat al Planificării și Ministerul Economiei din Israel constă în faptul că în ministerul israelian se puteau găsi și cîțiva arabi.” (din raportul de uz intern “Evreii din Romania: o minoritate care dispără” al Ambasadei S.U.A. la București, datat 26 febr. 1964, sustras de Securitate din clădirea ambasadei, reprodus în versiunea tradusă de Securitate în Marius Oprea 2002b și Solomovici 2004: 509-13)

“Tov. Gh. Gheorghiu-Dej: [...] Eu te-aș ruga să-mi spui de ce la CSP [Consiliul de Stat al Planificării] peste 80% sunt elemente de origine evreiască [...] Tov. [Leont] Răutu: În sistemul editorial erau peste 40% evrei.’ [...] Tov. Gh. Gheorghiu-Dej: ‘S-ar putea aduce nenumărate exemple. Am întrebat de ce la Consiliul de Miniștri sunt peste 60% elemente evreiești, cine i-a adus acolo, au venit singuri?’” (din stenograma ședinței Biroului Politic din 19 febr. 1960, apud Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 641, 644 (pp. 625-646))

“În primii ani de domnie ai tovarășului Gheorghiu-Dej, evreii comuniști ocupaseră fotoliile în toate etajele superioare ale politiciei, culturii și ale administrației de stat [...] Este adevărat, comuniștii evrei erau peste tot, în Biroul Politic și înaltul aparat de partid, [...] în Armată, Securitate, Procuratură și în Miliție, [...] în organismele de stat, economice și culturale [...].” (Teșu Solomovici 2001 II: 42)

¹ Pentru citarea selectivă a unor pasaje diferite din aceeași declarație (reprodusă inițial de prof. Gheorghe Buzatu în *Dosarele Iсторiei*), vezi de pildă un autor etichetat „antisemit” – Cornel Dan Niculae (2004: 50-52), respectiv trei autori evrei – Radu Ioanid (2005: 78), Robert Levy (2002: 146), respectiv Teșu Solomovici (2001 II: 87-8; 2003: 188-192). Pentru versiunea integrală a stenogramei prelevate de Sulamita Bloch-Constantinescu, v. Buzatu și Cîrstea (2010: 328-338).

În loc de introducere

Inițiat imediat după decembrie 1989, segmentul publicistic (academic și jurnalistic deopotrivă) consacrat analizei relației dintre evreii din România pe de o parte și instaurea și consolidarea sistemului comunist în primii ani postbelici pe de altă parte, pare să confirme în mod nefericit butada “decât puțin și prost, mai bine mult și fără rost”.

Tema acestei relații, complexă fie și numai în dimensiunea ei pur istoric-factuală, fără a mai aduce în discuție distorsiunile consecutive frecventei ei instrumentalizări politice, a fost abordată pe parcursul ultimelor două decenii de o mulțime de autori, pe cât de spectaculoasă numeric, pe atât de eclectică din punctele de vedere ale pregătirii teoretice și practice a autorilor, spațiului, anvergurii și profunzimii acordate cercetării, abordării și metodologiei alese, stilului și profilului editorial, obiectivelor asumate explicit sau implicit, etc.: de la Vladimir Tismăneanu și Florin Constantiniu la Cristian Troncotă, Ioan Scurtu și Gheorghe Buzatu, de la categoria autorilor etichetați aprioric și *in corpore* ca “antisemîti (ex. Paul Goma, Cornel Dan Niculae, Neagu Cosma sau Gheorghe Gavrilă Copil) la seria autorilor evrei (ex. Leon Volovici, Harry Kuller, Teșu Solomovici, Jean Ancel, Leon Rotman, etc.), de la istorici de profesie la foști militari și ofițeri ai Securității, de la antropologi și filosofi la simpli jurnaliști, ingineri și alte profesii, literatura dedicată explicației și/sau înțelegерii relației multifacetate dintre evrei și comunismul României postbelice pare marcată în ansamblul ei de o inversă proporționalitate între cantitate și calitate, ranforsată de o pronunțată polarizare a mulțimii de autori în două categorii antagonice: evrei (categorie care își subsumează și grupul celor catalogați “filosemiți”) vs. “antisemîti”.

Angajate ireconciliabil într-un veritabil conflict de uzură pentru poziția dominantă în modelarea percepției opiniei publice asupra temei cercetate, cele două grupări informale perpetuează o “gâlceavă” extrem de sonoră marcată de eroarea de logică *tertium non datur*. În tiparul acestui raționament viciat, agravat dintr-o direcție de o formă de anti-evreism visceral, iar din cealaltă de imperativul imbecilizant al “corectitudinii politice” și de eticheta-“sperietoare” a antisemitismului, orice asertiune în materie a lui V. Tismăneanu ar putea fi respinsă [fie și numai] pentru că autorul este evreu (și – circumstanță gravantă – fiu de nomenklaturiști), la fel cum, opozabil, orice “listă” de evrei comuniști întocmită de un “antisemît” este respinsă aprioric și în integralitatea sa, chiar și atunci când, de pildă, 17 din cei 20 de “evrei comuniști” indicați sunt confirmăți ca atare chiar și de către autori evrei.

Mai grav însă, acestei erori de logică a așa-zisei gândiri binar-adversative (și multor altora, la fel de nătângi), calate pe principiul “cine nu e cu noi, e împotriva noastră”, i-au căzut victime în timp și rarisimele încercări de abordare științifică, neutră, obiectivă, *sine ira et studio*²; într-o primă direcție, istoricul Florin Constantiniu i-a “contrariat” spre exemplu pe autori evrei Harry Kuller, Leon Rotman, Leon Volovici și Radu Bogdan prin “îndrăzneala” afirmației “[o]bstacole [în cercetarea obiectivă a temei, n.n., I.A] vin atât dinspre români, cât și dinspre evrei [...] Obstacole vin și din partea evreilor. Este refuzul de a investiga faptul că [...] între conducătorii PCR s-au aflat numeroși evrei. Explicația că, odată cu intrarea în rândurile partidului comunist, ei și-au renegat evreitatea nu poate fi considerată – cel puțin după părerea noastră – satisfăcătoare.” Ca reacție, firească în lumina antagonismului sus-menționat, prof. Constantiniu a fost prompt acuzat că “a căzut într-un clișeu al retoricii” (Solomovici 2003: 35, 39 §.u.; 2001 II:

² Categorie căreia i se înscriu între primii exponenți Gheorghe Buzatu și Florian Banu.

18, 1-22). În aceeași direcție, cartea *Situația evreilor din România, 1939-1941*, elaborată de 13 autori sub coordonarea lt.-col. Aleșandru Duțu și dr. Constantin Botoran, a fost, conform autorilor, interzisă și “trimisă la topit” în 1994³, aceasta deși ea se mărginea în mod exclusiv să reproducă o serie de documente ale autorităților statului din perioada analizată, necomentate în vreun fel, documente aflate în Arhiva Ministerului Apărării. În direcția opusă, ca exemplu deja amintit (tributar categoriei *argumentum ad hominem circumstantiae*) rețeaua World Wide Web abundă în repudieri în bloc ale “raportului Tismăneanu” a căror singură justificare aparentă este tocmai identitatea etno-religioasă a președintelui comisiei prezidențiale.

Explicabil în consecință, în afara conflictului există și o minoritate statistică a celor persoane și mai ales instituții, care dispun atât de informațiile, cât și pregătirea necesare în abordarea profesionistă a temei, însă preferă să o evite, ghidându-se probabil după canonul “de ce să mă leg la cap dacă nu mă doare?” și aleg cel mult să trateze tema comunismului în genere, fără izolare ca obiect de cercetare a relației evrei-comunism. Bune exemplificări ale acestei categorii ar fi istoricul Marius Oprea bunăoară, sau raportul C.P.A.D.C.R., care, inexplicabil, alege să precizeze numele de naștere / identitatea etnică doar în câteva cazuri de evrei comuniști, chiar dacă multiple alte exemple au fost menționate în alte lucrări ale (chiar) unor membri ai aceleiași comisii). Într-un asemenea context conflictual aparent nesoluționabil, demersul de față este elaborat cu asumarea conștientă a riscului etichetării și încadrării în oricare din cele două “tabere”, probabil în amândouă în funcție de identitatea și interesele opinentului.

Nu mai puțin adevărat, dincolo de subiectivismul oricărui conflict, fie el și de idei, erorile demonstrabile obiectiv comise din direcția ambelor părți disputante sunt adesea atât de numeroase, și uneori atât de grave, încât fac inevitabilă catalogarea ca “maculatură” a unei părți cantitativ importante din literatura în materie; spre exemplu, spațiul Internet abundă încă în “liste de evrei comuniști” care îl includ de pildă pe fostul demnitar Gheorghe Apostol (cu presupusul nume de naștere Aaron Gershwin), deși proponenții acestei încadrări eșuează în continuare, chiar și după câteva decenii, să ofere fie și o singură probă în argumentarea identității evreiești a lui Apostol (care bunăoară – chiar dacă aceasta, e adevărat, nu exclude posibilitatea unei convertiri - a fost înmormântat în 2010 într-un cimitir ortodox). Concluziv, “liste” precum cele incluzându-l pe Apostol produc ca efect advers nu doar propria decredibilizare, ci și, printr-o generalizare pripită, fundamentarea catalogării ca “antisemite” a oricărui demers de inventariere a unor evrei români care au contribuit la instalarea sistemului comunist în România.

În direcția opusă, un exemplu elocvent îl oferă poziția autorilor evrei în “cazul” Teohari Georgescu, fost ministru de Interne între 1946 și 1952, adică în perioada supranumită în raportul final al C.P.A.D.C.R. a “stalinismului dezlănțuit”; în negarea vehementă a identității evreiești a lui T. Georgescu și a respingerii numelui vehiculat cel mai frecvent ca original, “Burăh Tescovici”, Vladimir Tismăneanu spre exemplu avansează până la punctul la care își intitulează un articol din 2010 în formula cu iz de sentință “De unde vine minciuna ‘Teohari Georgescu = Burăh Tescovici’” (Tismăneanu 2010a)⁴. Încadrabil cu indulgență ca “articol” (în fapt patru paragrafe mimând științificitatea), materialul abundă în inadvertențe și omisiuni dificil de considerat involuntare pentru un cercetător de talia, căcar pretinsă, a lui Tismăneanu; în esență, autorul pornește de la o opina, halucinant, [că] “[p]rima dată am întâlnit aceasta invenție într-o carte despre Pitești (cred că nu mă înșel).”, pentru a completa, ca surogat de argument, că “numele în cauză ‘Burăh Tescovici’ este neverosimil” și respectiv a respinge, încă o dată în rândul autorilor evrei, teza evreității lui T. Georgescu, laolaltă cu numele “Burăh Tescovici”. Ei

³ Fiind publicată abia în 2003 (primul volum) la Editura Țara Noastră din București, a Uniunii Vatra Românească, fapt care, în succesiune (i)logică, nu face altceva decât să îi atragă reconfirmarea etichetei de material „antisemit”.

⁴ V. <http://www.acum.tv/articol/17459>, accesat ianuarie 2011.

bine, aşa cum (sub acelaşi pseudonim utilizat aici⁵) subsemnatul comentează, inutil pentru învrednicirea cu un răspuns (cel puțin până în iunie 2011⁶), pe platforma online unde Tismăneanu postează articolul, “invenția” nu este cătuși de puțin una recentă (*i.e.* cărțile despre “fenomenul Pitești” au apărut în spațiul publicistic după 1989), ci veche de peste 60 de ani.

Astfel, o primă mențiune a evreității lui Teohari Georgescu și totodată primă indicație a numelui, în varianta “Samuel Burăh Tescovici” apare încă din perioada 1945-1946, în manuscrisul – jurnal politic al profesorului universitar și viitor deținut politic George (n. Gheorghe) Manu. Documentul, redactat în perioada amintită sub pseudonimul “Testis Dacicus” și cu titlul România între Rusia și Europa, a fost remis în mai multe exemplare unor reprezentanțe diplomatice străine la București, autorul menționându-l inter alia pe “Teohari Georgescu, [care,] spre exemplu, este evreu, numindu-se după adevăratul nume, Samuel Burăch Tescovici. El ar fi un condamnat de drept comun, venit la București cu o identitate falsă și devenit ulterior lucrător tipograf” [primă observație asupra corectitudinii informației referitoare la activitatea lui Georgescu care fusese într-adevăr zețar la cotidianul Adevărul în perioada interbelică, n.n.] – în frazarea din forma cărții în care a apărut ulterior manuscrisul - *În spatele Cortinei de Fier: România sub ocupație rusească* (București: Mica Valahie, 2011, p. 161).

Similar, în perioada ianuarie - februarie 1946, la Universitatea din Iași circulau manifeste atribuite organizației Haiducii lui Avram Iancu – divizia Sumanele Negre, care reclamau că Teohari Georgescu, pe numele său adevărat „Burach Tuscovschi” ar fi ordonat la 8 noiembrie 1945 „să secere cu mitraliera pe manifestanții care strigau lozinci regaliste” (v. Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fd. Rectoratul Universității Iași, dosar nr. 1/1946 („Intrări”), f. 237 (fapt reprodus și în lucrarea *Ebreii în prima universitate din România, 1860-1950* a autorului evreu Iancu Brauștein (Iași: Dan, Gr. T. Popa, 2001 și 2004)⁷).

Suplimentar, identitatea evreiască a lui T. Georgescu și numele “Burah Tescovici” sunt avansate și într-o notă informativă confidențială a Legației Regatului Unit de la București, transmisă la 3 noiembrie 1947, sub semnătura funcționarului Adrian Holman, centralei Foreign Office de la Londra, recepționată sub semnătura “Mr. Bevin”; documentul afirmă explicit că “several responsible reports claim [that] although baptised Orthodox, [Georgescu] is of Jewish origin and [his] actual name is Burah Tescovici” [subl. n., I.A.] (v. arhiva Public Record Office, F.O. 371/59190/R7847/6181/37, respectiv 371/672672 B, R 14994/14994/37). Spre eventualul ajutor al lui Vladimir Tismăneanu, în cazul în care acesta nu ar fi avut posibilitatea de a se deplasa la Londra pentru a consulta arhivele diplomației britanice, pasajele referitoare la T. Georgescu din nota informativă amintită, au fost reproduse inclusiv în spațiul publicistic românesc: mai întâi în cartea cercetătorului englez Denis Deletant, *Teroarea comunistă în România. Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1965* (Iași: Polirom, 2001, pp. 34-5, n. 22; aceasta după versiunea originală în limba engleză, *Communist terror in Romania: Gheorghiu-Dej and the Police State, 1948-1965*. London: C. Hurst & Co., 1999, p. 23, n. 2); apoi, aceeași notă a fost tradusă și reprodusă integral în două lucrări ale istoricului Gheorghe Buzatu – *România și Marile Puteri, 1939-1947* (București: Ed. Enciclopedică, 2003, pp. 493-590), respectiv

⁵ Atrag și aici atenția asupra unor regretabile confuzii care se fac între persoana mea și omonimul Iulian Apostu, cadreu didactic la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială din cadrul Universității București, cu care nu am nicio legătură.

⁶ Update: V. Tismăneanu a binevoit să răspundă pe respectiva pagină web în octombrie 2010, după ce un draft al prezentului studiu a apărut online. Replica mea, în care îl acuz, cu probe, de autoplagiat, este deocamdată (începând cu 10 noiembrie 2011) „în așteptare”, supusă aprobării moderatorilor..

⁷ Mențiunea referitoare la Teohari Georgescu fiind disponibilă și în versiunea online a celor două volume ale lui I. Brauștein, pe un situl afiliat Federației Comunităților Evreiești din România, la adresa http://www.romanianjewish.org/ro/carte2/mosteniri_ale_culturii_iudaice_02_05_31.html, nr. crt. 9159.

Antonescu, Hitler, Stalin III. In raport nefinal (Iași: Demiurg, 2008, pp. 376-462). Iar în afara României, dincolo de lucrarea din 1999 a lui Denis Deletant, pasajele referitoare la T. Georgescu din nota informativă în discuție au mai fost reproduse în cel puțin două lucrări: Paul Preston, Michael Partridge și Denis Smyth (ed), *British Documents on Foreign Affairs: Reports and Papers from The Foreign Office Confidential Print (From 1945 through 1950) (Part 4)* (Bethesda, MD: LexisNexis, 1999, p. 130) și respectiv Paul Preston, Michael Partridge și Piers Ludlow, *British Documents on Foreign Affairs: Reports and Papers from The Foreign Office Confidential Print* (Bethesda, MD: LexisNexis, 2006, p. 260).

În sfârșit, în urmă cu peste jumătate de secol, numele Tescovici (cu diverse transcrieri ale prenumelui – “Burăh” / “Bura(h)” / “Baru(c)h”) era menționat nu doar într-un volum din 1952 al revistei *Berichte und Informationen* editat de Österreichisches Forschungsinstitut für Wirtschaft und Politik [Institutul Austriac de Cercetări în Economie și Politică] (p. 24: “Teohari Georgescu (recte Bura Tescovici, Jude)”), ci inclusiv în notoria lucrare *The Plot against The Church* a grupului de cardinali catolici anti-ecumeniști reuniți sub pseudonimul “Maurice Pinay” (digitalizată în multiple ediții în limbi diferite în rețeaua WWW, vezi poziția a 4-a la secțiunea “D – Rumania” în edițiile în limba engleză din 1962 și 1967). Și tot încă dinainte de apariția memorialisticii dedicate reeducării din Pitești pe care o invocă Tismăneanu, numele “Tescovici” indicat ca nativ al lui Teohari Georgescu apare și în carte în limba franceză a Irénei Talaban, *Terreur communiste et résistance culturelle* (Paris: P.U.F., 1990, p. 18). Și totuși, iată, însuși președintele Comisiei prezidențiale pentru analiza dictaturii comuniste din România și cercetător specializat în istoria comunismului est-european, Vladimir Tismăneanu, nu are cunoștință despre toate aceste lucrări publicate cu decenii în urmă și “află” despre “minciună” abia în România postcomunistă!

Ba mai mult; în ultimii 20 de ani, numele “Burah/Baruh Tescovici” și evreitatea lui T. Georgescu au fost menționate în câteva zeci de lucrări, din care cităm aici doar câteva aparținând unor autori “frecventabili” de către *mainstream*, i.e. neostracăți, deocamdată, ca antisemiti:

- ✓ Doina Jela în *Lexiconul negru* (București: Humanitas, 2001, p. 124);
- ✓ Lucian Boia în *History and Myth in Romanian Consciousness* (CEU Press, Budapest, 2001, p. 173, unde autorul afirmă că din cei patru membri ai secretariatului partidului - Dej, Pauker, Luca și Georgescu – numai Dej era român);
- ✓ A. Andreeșcu, L. Nastasă și A. Varga, *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare: Evreii din România (1945-1965)* (Cluj: C.R.D.E., 2003, p. 186, nota 1);
- ✓ Ildikó Lipcsay, Sabin Gherman și Adrian Severin, *Romania and Transylvania in the 20th Century* (Buffalo; Toronto: Corvinus, p. 314);
- ✓ Stan Stoica, Vasile Mărculeț, Stănel Ion *et al.* (Dicționar biografic de istorie a României (București: Meronia, 2008);
- ✓ Thomas Kunze (*Nicolae Ceaușescu. Eine Biographie* (ed. a 3-a, Berlin: LVD GmbH 2009, p. 72);
- ✓ Adriana Dardan în *Silenced Pages* (Author House, Bloomington, IN, 2009, p. 197, unde autoarea statuează “Hanna Pauker, Teohari Georgescu, Vasile Luka (all of Jewish origin) and Gheorghe Gheorghiu-Dej (half Gipsy)”;
- ✓ Michael Ritivoi Hansen în *The Message* (Bloomington, IN: Xlibris, p. 34, cu formularea “Teohari Georgescu (born Burah Tescovici”)).

Concluziv, numărul, datarea în timp, credibilitatea și accesibilitatea acestor surse îl descalifică moral pe Tismăneanu din poziția sa de președinte al C.P.A.D.C.R și – întrucât omisiunile, inadvertențele și distorsiunile precum cea din cazul Teohari Georgescu nu sunt

singulare⁸ - în genere de publicist în domeniu și, în subsidiar, alimentează prejudecata celeilalte "tabere", i.e. cea "antisemită", conform tezei implicite a căreia un evreu nu poate fi obiectiv atunci când abordează tema contribuției evreilor la instaurarea comunismului în România, tînzând invariabil să o minimalizeze.

Exemple precum cele oferite conduc de altfel spre posibilitatea elaborării unei tipologii a principalelor erori, deliberate sau involuntare, comise în rândurile ambelor grupuri de autori în materie. Astfel, autorilor repudiați ca "antisemiti" li s-ar putea imputa poate singular, dar arhisuficient în implicații, precaritatea metodologică a abordărilor. Rigidizarea, de altfel nespecifică României, a sferei universitare prin conformare la imperativul corectitudinii politice și subsecvent, dezideratul evitării oricărora acuzații de antisemitism, indiferent de calitatea fundamentării acestora, explică de ce majoritatea covârșitoare a autorilor neevrei care abordează fenomenul nu sunt instruiți în respectarea rigorilor cercetării academice (e.g. "triangulația" datelor, a cercetătorilor și metodelor, admiterea unui grad de incertitudine, controlul și operarea cu ipoteze și probabilități, etc.) sau cel puțin ale investigației jurnalisticе (e.g. confirmarea informației din cel puțin alte două surse). În unele cazuri, lipsa argumentelor se dorește a fi compensată prin cel mult o formă de *argumentum ad populum* (corespondent al impersonalului românesc "se știe că"). Or, absența probelor, a argumentului sau a sursei și reproducerea unor aserțiuni nefundamentate (vezi exemplul Gheorghe Apostol și multe altele) subminează sever credibilitatea demersului chiar dacă, teoretic, concluziile ar putea fi valide.⁹ Însă dincolo de explicații și justificări, repetarea cu obstinație a unor exemple clar denunțate ca false se autoexilează, în funcție de intenționalitate, într-o din două categorii posibile: fie "prostie" (în cazul neinformării și credulității), fie "rea-voință" (atunci când singura motivație este cea de a conferi numericitate pe post de argument. Totodată, în cadrul aceleiași grupări, submultimea unor foști ofițeri de informații spre exemplu pare să nu înțeleagă că fostul loc de muncă nu constituie totuși un argument în sine, căruia să nu-i mai fie necesară și precizarea datelor dosarului din care a fost extrasă o informație. În sfârșit, ceva mai rafinată pare tehnica ocasională, deja amintită în cazul Tismăneanu, a argumentului *ad personam* (inclusiv forma *ad hominem circumstantiae*), într-o tentativă de a invalida argumentul prin discreditarea persoanei.

De cealaltă parte, o primă constatare care se impune estea aceea că, spre deosebire de cantitatea industrială de lucrări dedicate Holocaustului, "lucrări[le] despre situația evreilor în timpul regimului comunist sunt relativ puține" (Fl. Banu 2008: 321 n.1.). Dincolo de această selectivitate a alegerii temei, grupul autorilor evrei care au abordat tema manifestă empiric un registru mai sofisticat de erori, de la caz la caz deliberate sau involuntare, între care se disting cu prioritate:

⁸ Modul în care universitarul Vladimir Tismăneanu întelege să respecte canoanele academice s-a repercutat inclusiv – din nefericire – asupra Raportului final al C.P.A.D.C.R.: ca exemplu nesingular, paginile 64-66 ale Raportului (parte din cele sub responsabilitatea personală a lui V. Tismăneanu) (varianta electronică disponibilă pe situl Președinției, la http://www.presidency.ro/static/ordine/RAPORT_FINAL_CPADCR.pdf) nu sunt altceva decât o simplă traducere a paginilor 130-134 din cartea același, *Stalinism for All Seasons...*, apărută în 2003 la Berkeley: University of California Press (v. și online, la adresa http://books.google.com/books?id=Re3Aop3UZbAC&printsec=frontcover&dq=stalinism+for+all+seasons&hl=en&ei=6ovCToZTxu6yBtfWgOEL&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CCwQ6AEwAA#v=onepage&q&f=false).

⁹ Pentru o exemplificare cu titlul de amuzament, vezi aşa-numita „the fallacist's fallacy” din registrul erorilor de logică explicate mundan, cea în care profesorul de matematică respinge inclusiv rezultatul (în sine corect) și nu doar raționamentul elevii (în original blondă) care calculează fracția 16/64 prin metoda eronată a eliminării, atât la numărător, cât și la numitor, a cifrei 6, obținând ca „rest” rezultatul 1/4.

- Eludarea unor informații, surse sau chiar întregi lucrări. Spre exemplu, pentru a copia ingenua formulare a lui Tismăneanu (la rândul său un exemplu în “cazul Teohari Georgescu”), “cred că nu mă înșel”, dar niciuna din multiplele lucrări ale unor autori evrei dedicate comunității evreiești din România în secolul XX nu menționează măcar existența, spre exemplu, a a.) dărilor anuale de seamă al casei de pensii și retrageri a ziariștilor din România anilor '30-'40 (v. Botez 2010), dări cuprinzând numele de naștere, respectiv numele curent al unor zeci de ziariști evrei, mulți din ei activi și după război în presa comunistă; sau b.) lista celor peste 700 “comuniști categoria A” din București întocmită de Siguranță în 1941 (cuprinzând multe nume de ulteriori deminitari comuniști de prim rang, reprodusă în Măță 2007: 237-258) sau c.) cele 4 tabele de comuniști din România “refugiați” în U.R.S.S. în 1940, tabele transmise de P.C.d.R omologilor din P.C.B. (v. Goma 2007). Obstinația ocultării acestor surse și documente (existente și general accesibile în arhivele unor instituții) în plină epocă a Internet-ului și circulației greu obstrucționabile a informației rămâne greu explicabilă dacă se prezumă buna credință a “omitenților”.
- Relativizarea până la negare a identității evreiești a celor vizăți (“ce înseamnă evreu?”¹⁰) și *framing*-ul “evreității” mai degrabă ca pe o manifestare socială decât o identitate obiectivă, genetică - tehnică aplicată în cazurile de evreitate greu contestabilă și care constă în teoretizări sterile privind elementele constitutive ale definirii evreității prin introducerea subiectivismului autoidentificării, toate acestea într-o deplină ignorare, de către chiar autori de religie mozaică, a regulii halahice extrem de simple de stabilire a filiației: “orice copil născut dintr-o mamă evreică este evreu”¹¹;偶然, în derapajele amuzante ale unor asemenea teoretizări se formulează chiar opinii de tipul “Y se consideră comunist, nu evreu” sau “era mai degrabă comunist decât evreu”, într-o involuntară analogie cu bancul referitor la crocodilul care “era mai mult verde decât lung”; juxtapunerea până la interșanjabilitate a unei opțiuni politice (comunism) cu o identitate etnoreligioasă (iudaism) rămâne penibilă chiar și în cazul unui construct ideologic, cel communist, de orientare ateistă.
- Tehnica argumentului *ad ignorantiam*, de invalidare a unei afirmații doar pentru că nu există probe la dispozitie în favoarea ei (viciu de logică denunțabil în limbaj uzual de expresia anglo-saxonă “*the absence of evidence isn't evidence of absence*”) – tehnică de impact prin care sunt categoric respinse încadrările ca evrei a oricărora persoane în absența unor probe, chiar dacă, obiectiv judecând, identitatea respectivei persoane este în respectivul caz incertă (în absența unui certificat de botez, a unei nunți religioase, a practicării religiei creștine sau a oricărora alte probe care să infirme evreitatea celui/celei în cauză);
- Tehnica argumentului *ad hominem*, dar în sens opus primei tabere - i.e. respingerea apriorică a unei afirmații prin discreditarea ca antisemit a autorului ei;

¹⁰ În spiritul aserționii lui Wilhelm Filderman („Un evreu care devine comunist a încetat să mai fie evreu”), în rândul unor mulți autori evrei, din România și din străinătate, s-a dezvoltat și consacrat de-a lungul timpului conceptul-sintagmă „non-Jewish Jews” (patentat de Isaac Deutscher în 1954), atribuit cu predilecție evreilor comuniști.

¹¹ Vezi, *inter alia*, http://www.jen.ro/ciclul_de_viată_files_0.html.

- Relativizarea numerică, *e.g.* admițându-se o “supraprocentualitate” a evreilor în structurile comuniste (A. Roth 1999: 186-8), dar cu completarea peremptorie că evreii comuniști ar fi reprezentat, atât în rândurile partidului comunist, cât și în rândurile întregii lor comunități, un segment – în funcție de autor – “insignifiant” – “minor” – “mic”, etc., iar “prezența lor în funcții de conducere ale partidului comunist a fost de scurtă durată” (Ormenișan 2008: 121);
- Pseudocircumstanțierea istorică (de tip *post hoc, ergo propter hoc*), *i.e.* atribuirea realității etichetate colocvial sau peiorativ (în funcție de evaluator) ca *Žydokomuna* [poloneză, trad. “iudeocomunism”] în mod exclusiv proliferării paneuropene a mișcărilor fasciste în anii ’30 (ceea ce, în reacție, i-ar fi împins pe evrei în brațele comunismului), reprezentare care, dincolo de construcția la rândul ei eronat logică¹², obnubilază însă complet identitatea etnică a lui Marx, a Rosei Luxemburg, a lui Bela Kun, a lui C-tin Dobrogeanu Gherea (1855–1920), ba chiar a majorității copleșitoare a liderilor revoluției bolșevice din 1917, produsă la un moment la care bunăoară Hitler era încă un simplu soldat în primul război mondial, Mussolini tocmai ce fusese demobilizat la rândul său, iar mișcarea legionară încă nu era concepută în România. În aceeași registru dar în sens invers, deși la fel de eronat, cealaltă “tabără” tinde uneori să justifice excesele de violență antisemita ale mișcărilor naționaliste din perioada interbelică tot ca pe o reacție, una însă împotriva comunismului intenționalist și anti-statal interpretat ca o inventie evreiască.

În acest context, demersul de față se dorește a fi unul eminentemente descriptiv, urmărind ca obiectiv general alcătuirea unui “dicționar” cât mai cuprinzător și exact și, în măsura posibilului, de necontestat, al evreilor implicați în instaurarea și consolidarea sistemului comunist în România emergentă celui de-al doilea război mondial. Firesc, în măsura posibilului, fiecare intrare va fi completată cu descrierea succintă a rolului exercitat în consolidarea noului regim, pentru o mai bună înțelegere a realității urmărite. Așadar, se cuvine accentuat, demersul de față nu urmărește nici *a.)* explicarea/justificarea “apetenței” evreilor României postbelice pentru comunism, ci se mărginește, în această instanță, să o descrie cât mai acurat, cuantificabil și cuprinzător, rămânând ca explicațiile și poate chiar implicațiile de timp prezent le fenomenului să fie abordate într-o eventuală fată succesivă proiectului; și nici *b.)* contextualizarea geografică a fenomenului “žydokomuna” în aria blocului comunist din Europa central-estică emergentă celui de-al doilea război mondial. De aici pornind, se impun câteva precizări preliminare privind structura și metodologia care fundamentează acest dicționar.

În primul rând, fiind natura sa, proiectul de față rămâne în mod firesc unul în desfășurare, dezirabil a fi îmbunătățit deopotrivă cantitativ și calitativ în timp. În acest scop, autorul îi invită pe toți cititorii care ar putea contribui la completarea dicționarului să-i trimită orice informație considerată utilă la adresa de e-mail apostu_i@yahoo.com. Pe măsura încorporării de noi date și informații, dicționarul urmează a fi postat în rețeaua WorldWideWeb în edițiile sale îmbunătățite, cu indicarea permanentă a datei ultimei actualizări.

În al doilea rând, fiind de natură parțial investigativă și de finalitate descriptivă, dicționarul a fost structurat corespunzător unei reprezentări a principalelor paliere ale statului comunist după cum urmează:

¹² În sensul în care comunismul nu reprezenta singurul curent „antifascist”, spectrul politic intern nefiind unul dihotomic comunism vs. fascism, care să explice lipsa de alternative în opțiunea politică a evreilor.

- aparatul administrativ-politic (grupând acei evrei de la nivelurile semnificative ale ierarhiei de partid și/sau de stat în România de după al doilea război mondial);
- aparatul represiv (vizează evreii prezenți în principal în Securitate și Miliție și, secundar și în măsura relevanței, în jandarmerie și forțele armate);
- mass media;
- educație și cercetare (exclusiv segmentele lor ideologizate, *i.e.* segmentele de învățământ social-umanist);
- cultură (palier considerat o componentă-cheie în consolidarea unui nou regim prin operarea unor modificări controlate ale mentalității colective);
- categorie “alții”, compusă din evrei cu funcții importante în ierarhia locală și regională de partid și de stat, din evrei decorați pentru meritele lor de către statul comunista, membri – în eticheta lui T. Solomovici – ai “făcăturii comuniste” C.D.E. (Comitetul Democrat Evreiesc¹³), etc., cazuri alcătuind cumulativ o categorie reziduală, definită “în fund de sac”. Această categorie este completată de lista evreilor comuniști în atenția Siguranței în 1941 (mulți din ei cu funcții în ierarhia de stat și partid după august 1944), respectiv de evrei basarabeni comuniști implicați în evenimentele din Basarabia în perioada 28 iunie 1940 – 22 iunie 1941.

O atare demarcare a acestor palieri deservește un scop mai degrabă orientativ, didactic, și nu unul riguros analitic, în unele cazuri persoanele menționate transgresând de-a lungul timpului, prin evoluția profesională dintr-un domeniu în altul, aceste delimitări; în aceste cazuri, încadrarea într-o anumită categorie a fost operată pe baza relevanței activităților și respectiv notorietății persoanei respective. Ca exemplu concret, chiar dacă după 1944 a activat un timp în redacția ziarului *Scânteia* (ceea ce ar fi reclamat încadarea în dicționarul de față la secțiunea mass media), Silviu Brucan de pildă este plasat, în virtutea evoluției sale profesionale ulterioare, la capitolul “aparatul administrativ-politic”.

Din punct de vedere metodologic, ca perioadă delimitată supusă observației, dicționarul focalizează primele două decenii succesive momentului 23 august (*i.e.* 1944-1965, “epoca Gheorghiu-Dej”), până la momentul la care constrângerile numerice obiective aferente masivei emigrații evreiești în Israel, după cum ilustrăm mai jos, au determinat și descreșterea inexorabilă a ponderii și influenței evreilor prezenți la vârful ierarhiei comuniste din România (v. tabelul mai jos).

Unitatea temporală definită fiind, metodologia încadrării “ca evreu” în prezentul dicționar urmărește ameliorarea dihotomiei parcimonie vs. comprehensivitate și se fundamentează consecutiv pe satisfacerea verificabilă, în cazul fiecărei persoane, a cel puțin unuia din următoarele patru criterii:

1. identitate evreiească (etnicațională și/sau religioasă) autodeclarată la un moment dat;
2. fiul/fiica unei mame evreice (inclusiv cei convertiți pe parcursul vieții la altă religie);
3. indicat ca evreu de către cercetătorii evrei și/sau comunitatea evreiască¹⁴ (*e.g.* cazurile multor ofițeri de Securitate, care în documentele oficiale se declarau de naționalitate română, maghiară, rusă, etc., dar la momentul de față sunt acceptați ca a fi fost evrei chiar și de către cercetătorii evrei în materie);

¹³ Într-o altă apreciere formulată tot de un evreu - fostul șef rabin Moses Rosen, C.D.E. a reprezentat „instrumentul cel mai de seamă al campaniei antisemita în România” [adapt.] (1990: 160).

¹⁴ Acceptare concretizată de pildă inclusiv în acordarea dreptului de imigrare în Israel (unde autoritățile transpun de fapt *in integrum* canonul halahic al ascendenței evreiești materne), în înmormântarea într-un cimitir evreiesc, etc.

4. cu nume de natură să eliminate orice dubiu (e.g. Bella Rabinsohn, Israel (alias Ion) Rachmuth, Pinchas Solomonovici, Zalman Zalmanovici, etc.).

În sfârșit, în cazul în care îndeplinirea în mod minimal a unuia din aceste criterii rămâne obiectul unor controverse rezonabile, semnul “(?)” din dreptul unor persoane indică incertitudinea identității lor evreiești.

Un asemenea instrumentar metodologic este menit să evite una din erorile caracteristice altor lucrări în materie, care, în identificarea unor evrei din aparatul comunist sau al Securității, iau în considerare cvasiexclusiv criteriul subiectiv al “naționalității (auto-)declarate” a persoanelor în diverse documente oficiale. Ori, sub acest aspect se impun câteva observații critice.

În mod nespecific României, unii membri ai comunităților evreiești, variind ca motivație și pondere de la caz la caz, au evitat de-a lungul timpului să se declare evrei în înregistrările oficiale, preferând alte autoîncadrări subiective. Ca exemple nesingulare între membrii de partid, în fișa sa de cadre, Alexandru Bârlădeanu de pildă se declara în mai 1952 de naționalitate “moldovean” (v. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția cadre, dosar nr. B/308, ff. 1-2), în timp ce în fișele sale autobiografice de la Securitate, ofițerul Al. Nicolschi (Boris Grünberg) menționa la rubrica “naționalitate”, de la caz la caz, “rus”, “ateu” sau “revoluționar” (v. *infra*). În fapt, o veritabilă tendință în acest sens poate fi ilustrată extrem de clar la nivel național prin coroborarea recensămintelor primelor trei decenii în România postbelică cu estimările oficiale (*i.e.* ale autorităților, externe deci comunităților evreiești din țară), cele neoficiale (interne, ale unor reprezentanți ai comunităților) și valorile anuale ale emigației din România spre Israel (cele ale unor evrei din România direct în alte țări decât Israel fiind insigificant statistic).

Spre exemplu, cvasiunanimitatea organizațiilor evreiești din România și străinătate deopotrivă se raportează la cifra de 428.312 evrei existenți în frontierele postbelice ale României (inclusiv Ardealul de Nord fost sub ocupație ungă, dar excludând B.B.N.H.), cifră avansată și detaliată în studiul publicat la București în 1947 sub egida World Jewish Congress (W.J.C.), *Așezările evreiești din România: Memento statistic* (p. 30).¹⁵ Pentru același an 1947, mărimea emigației evreiești din România poate fi aproximată, pe baza unor surse evreiești, la circa 37.600 (v. *infra*), în timp ce, potrivit înregistrărilor Ministerului israelian al Absorbției Imigranților, imigrăția în Israel a unor originari din România în perioada cumulată 1948-1949 a cifrat 31.274. Într-o primă discordanță, la sfârșitul anului 1948, oficialii P.C.R. estimau prezența în România a 350.000 evrei – o cifră neplauzibilă chiar și presupunând simultan că data de referință pentru studiul W.J.C. ar fi fost 1 ian. 1947 (și deci că ea s-ar diminua corespunzător cu cei 37.600 emigranți din 1947) și, prin absurd, că toți cei 31.274 emigranți din perioada 1948-1949 ar fi părăsit de fapt țara până în dec. 1948. Ei bine, din direcția estimărilor neoficiale, fostul șef rabin Moses Rosen avansa pentru anul 1948 numărul de 400.000 evrei aflați în România, număr admis de altfel și de Congresul Mondial Evreiesc, întrunit în același an la Montreux (Rosen 1990: 67, 286, 309, 335), și avansat chiar și în iunie 1949 de Petru Groza într-o discuție cu Emil Bodnăraș (în Buzatu și Cîrstea 2010: 333, Solomonovici 2003: 189, Ioanid 2005: 78 §.a.)

În același sens, conform recenzărilor oficiale efectuate la nivel național, numărul cetățenilor români de naționalitate evreiască ar fi scăzut de la 428.312 în 1947 la 146.264 în 1956 (date colectate în anul precedent), ceea ce susține reducerea numărului de evrei din România de nu mai puțin de 10 ori în doar 9 ani! În realitate, orice analiză sumară denunță ridicolul unei asemenea teze. Concret, sursele evreiești converg în estimarea emigației evreiești din România

¹⁵ Cifră preluată de-a lungul timpului pe întreg mapamondul de zeci de organizații, publicații și autori evrei, precum U.S.H.M.M., *Encyclopaedia Judaica*, *World Jewish Quarterly*, *Jewish Virtual Library*, The American Jewish Committee, Nizkor, Marcu Rozen, Peter Meyer *et al.* (1953), Beth Shalom, Jewish Gen, Heritage Films, etc.

în intervalul temporal închis 1948-1955 la 130.-135.000 (Ministerul Israelian al Absorbției Imigranților, B. Wasserstein, S. Leibovici-Laiș, Radu Ioanid, H. Kuller, Moses Rosen, etc.), ceea ce, cumulat celor 37.600 emigrați în 1947 și coroborat cu un spor demografic – *arguendo* – de 0%, cu circa 1.500 cazuri de repatriere din Israel, cu circa 5.000 de repatriați în U.R.S.S. și cu cotele emigrației ilegale (transfugi, “defectări”) și neînregistrate (foști deținuți, agenți de informații la schimb, sioniști, etc.) (cca 2% din totalul comunității ca valoare medie), conduce spre o mărime estimată a populației evreiești în 1955-56 de cca. 260.000. O atare cifră, net superioară celei oficiale de 146.264 evrei la recensământul din acel moment, nu-și identifică altă explicație decât aceea a unei ponderi semnificative de evrei “ascunși”, din care nu puțini prezenți în ierarhia comunistă în/la diversele ei sectoare/niveluri ierarhice.

an	Evrei în România - cifre oficiale -		Emigrație România → Israel		Evrei în România - estimări neoficiale -
	număr	% în populația țării	Frecvențe absolute ^c	Frecvențe cumulate (1947-)	
1945			?		
1946			?		450.000 (Moses Rosen)
1947	428.312		≈37600 ^d	37.600	
1948	≈ 350.000 ^a	≈ 2,2%	24.780 ^e	62.380	400.000 (M. Rosen, P. Groza)
1949			13.602 ^e	75.982	
1950			47.071	123.053	
1951			40.625 ^f	163.678	
1952			3.712	167.390	
1953			61	167.451	260.000 (R.F.E.R.L. 1955)
1954			53	167.494	
1955	146.264 ^b	0,83%	235	167.729	300.000 (M. Rosen, media Israel, S.U.A.) 220.000 (Bottoli 2010: 269) 260.000 (estimare proprie, I.A.)
1956			714	168.443	
1957			594	169.037	
1958			8.954	177.991	
1959			8.360	186.351	
1960			9.321	195.672	
1961			21.269	216.941	
1962			9.878	226.819	
1963			13.243	240.062	
1964			25.926	265.988	
1965	42.888 ^b	0,22%	10.949	276.937	
1966-'75			26.951	293.888	
1976	24.667 ^b	0,11%	2.223	296.111	45.000 (M. Rosen 1990: 261)

Fig. 1: Comunitatea evreiască din România, 1945-1976. Aspecte statistice

^a Cf. unui document din 8 dec. 1948 al secției Organe de conducere a C.C. al P.M.R. și distribuiți astfel: 132.000 în București; 118.000 în Moldova; 62.000 în Transilvania [a se înțelege Ardeal, n.n., I.A.]; 22.000 în Bucovina; 16.000

în Muntenia și Dobrogea (v. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Organizatorică, dosar 91/1948, ff. 11-16 (în partea introductivă a documentului menționându-se eronat cifra de 300.000, deductibil din defalcarea cifrelor)). Același număr de 350.000 este avansat și de către Ana Pauker în ședința din 18 febr. 1949 a Secretariatului C.C. al P.M.R. (v. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar nr. 16/1949, ff. 14-5). Se cuvine menționat că la recensământul național cu datele publicate la 25 ian. 1948, chestionarul operatorilor de pe teren cuprindea exclusiv rubrica “limbă maternă”¹⁶, nu și “etnie/naționalitate” sau “religie”, ceea ce îl face practic inutilizabil în economia demersului nostru.

^b Cf. recensămintelor naționale comunicate la 25 ian. 1948, 15 martie 1966 și 5 ian. 1977 (colectarea datelor făcându-se în anul precedent celui al comunicării publice a datelor, de unde și încadrarea noastră pe ani);

^c Conform (dacă nu precizăm altfel pe parcursul coloanei) înregistrărilor Ministerului israelian al Absorbției Imigranților, reproduse în Shlomo Leibovici-Laiș și Yosef Govrin, *Israeli-Romanian Relations at the End of the Ceausescu Era: As Observed by Israel's Ambassador to Romania, 1985-1989* (Londra: Frank Cass, 2002), p. 261. Cifrele sunt cvasiidentice celor avansate în B. Wasserstein (2000: 80), H. Kuller (2008c: 22) și Andreescu, Nastasă și Varga (2003a: 44); discrepanțele nu depășesc 1,5% pentru oricare din valorile individuale considerate, diferențele rezumându-se aproape exclusiv la intervalele temporale de eșalonare și raportare a datelor.

^d 2.664 evrei români îmbarcați pe nava “Medinat Hayhudim” și 1.688 pe nava “Geula”, ambele plecate din Bulgaria la 26 sept. 1947; 7.557 plus 7.612 evrei din România îmbarcați pe cele două nave “Pan York” și “Pan Crescent” plecate din portul bulgar Burgas la 27 dec. 1947; cei 500 copii evrei cărora autoritățile române le-au permis stabilirea în Olanda; 2.000 emigranți legali; 16.000 emigranți ilegali via Ungaria, pentru același an (v. Aliyah Bet Project¹⁷, Radu Ioanid: 2005: 64-5).

^e Cifrele defalcate pentru 1948 și 1949 sunt furnizate în Kuller 2008b: 22 (Leibovici-Laiș și Govrin indică doar numărul cumulat pentru cei doi ani).

^f Pentru numărul de emigranți din România în Israel din 1951 există, aşa cum sesiza și Levy (2002: 285 n. 108), o discrepanță semnificativă, și deocamdată neclarificată, între cifra de 40.625 înregistrată ca număr de imiganți de Ministerul israelian al Absorbției Imigranților (și preluată ca atare de Shlomo Laibovici-Laiș) și cea de peste 50.000 înregistrată pentru același an de autoritățile române (v. A.S.R.I., fond “P”, dosar 40009, vol. 26, f. 430).

Denunțând suplimentar frivolitatea cifrelor oficiale, numai în 1958, aşadar la 3 ani după recensământul care inventariase 146.264 evrei, autoritățile române, care “se așteptau la 10.-20.000 de cereri”, înregistrau în doar câteva săptămâni nu mai puțin de 130.000 solicitări individuale de emigrare în Israel (Rosen 1990: 166, 211; R. Ioanid 2005: 105), ceea ce, într-un raționament aberant, ar însemna că pe liste de emigrare se înscrisează probabil și mulți din activiștii evrei de frunte ai partidului comunist. Iar contextual, estimarea noastră de aprox. 260.000 evrei în România în perioada 1955-1956 se plasează în interiorul intervalului delimitat de alte două estimări neoficiale:

- a.) valoarea de 300.000 avansată pentru aceeași perioadă de către pe de o parte fostul rabin-șef Moses Rosen (aidoma modului în care, numărului oficial de 24.667 evrei în România în 1975-1976, el îi contrapune, mai realist, cca. 45.000 (1990: 261)), iar pe de altă parte de unele ziarele israeliene și americane care preconizau în 1959 emigrarea din România a 300.000 evrei, Agerpres replicând (spre linistirea guvernelor arabe) că evreii din România acelui moment ar fi cifrat doar jumătate din numărul avansat de mass media străine (R.F.E.R.L., 24 dec. 1959);
- b.) estimarea inferioară a lui S. Bottone (2010: 269), care confirmă că “în anii permanenței lor forțate în România, mulți evrei au încercat chiar să ‘dispară’ din statisticile oficiale” și apreciază că la recensământul din 1956, doar 2/3 din evreii care trăiau în realitate în România acelui moment s-au și declarat ca atare în cadrul recenzării ceea ce ar indica o mărime totală de circa 220.000 a comunității evreiești în 1956.

¹⁶ S-au declarat vorbitoare native de limbă idiș 138.795 persoane, restul evreilor distribuindu-se preponderent în categoriile de limbă maternă „română” și „maghiară”.

¹⁷ V. <http://www.paulsilverstone.com/immigration/Primary/Aliyah/shiplist2.php>.

În sfârșit, aceeași problematică a ceea ce s-ar putea numi categoria evreilor “ascunși”, cu relevanță sociologică cât se poate de actuală, transpare de altfel și în analiza trendurilor statistice ale minorității evreiești din România pe parcursul ultimilor 35 de ani. Spre exemplu, pornind de la o dimensiune oficială de 24.667 persoane conform recensământului publicat la 5 ian. 1977, în condițiile unei emigrații oficiale în Israel de 18.694 persoane în intervalul închis 1977-1989 (conform autorităților israeliene), comunitatea evreiască din România cifra totuși la recensământul din 7 ian. 1992 nu mai puțin de 8.955 persoane (față de 5.973 rezultat al diferenței), ceea ce, complet aberant statistic pentru un grup populațional îmbătrânit precum cel al evreilor din România, ar presupune o creștere demografică pe perioada urmărită de ... +50,5%, respectiv un spor demografic mediu de 2,74% pe an(!), conform formulei

$$P_n = P_0 * (1 + S)^n,$$

unde P_0 = populația inițială

P_n = populația după n ani

S = sporul demografic anual mediu,

de unde

$$S = \sqrt[n]{P_n/P_0 - 1}$$

$$S = \sqrt[15]{8955/5973 - 1}, \text{ adică } S = 2,74\%/\text{an}.$$

Contrastant, pentru 1976 Moses Rosen estima mărimea reală a comunității evreiești la 45.000, ceea ce, coroborat cifrelor sus-menționate, ar avea în mod evident mai multă acoperire în realitate, în același raționament în care probabil și mărimea comunității evreiești din România în 1992 cifra în realitate, estimativ, 15.000 persoane.

Subsumat, o subcategorie de înaltă specificitate o constituie evreii ardeleni vorbitori de limbă maghiară; în mod tradițional, foarte mulți din aceștia, chiar dacă practicanți ai religiei mozaice, au fost complet asimilați lingvistic și în consecință s-au declarat de-a lungul timpului de naționalitate maghiară¹⁸, într-un *pattern* replicat în proporții asemănătoare și în rândurile numeroase ale comuniștilor și securiștilor evrei maghiarofoni, care, în mod frecvent, se declarau chiar și în documentele de partid ca fiind de naționalitate maghiară, chiar dacă astăzi sunt recunoscuți ca evrei de către chiar autori evrei în domeniu – e.g. Ernö (Ernest) Gáll, Carol Féleki (Feldman), Alexandru Sencovici (Sándor Szenkovits), Ládislau Tesler, László Salamon, Nicolae (Miklós) Goldberger, Gavrilă și Eva Birtaș, frații Ládislau și Olgá Vass, Iosif Bank, K. Kálaušek, Alexandru Iacob (Sándor Jákab), Ludovic Bokor, János Taub, Ludovic Weisz, Francisc Butyka, László Földes (Fischer), Coloman Ambruș, Zoltán Kling, Gyula Csehi, Nicolae Kállos, Stefan Kárdos, Mihály (Max) Eisikowits, Ervin Mikó, Erwin Szekler, etc.

Cât privește evreii din Securitate, identificarea corectă a acestora implică nu doar depășirea erorilor aferente autoîncadrării lor subiective (e.g. notoriul tortionar Al. Nicolschi, n. Boris Grünberg, nu s-a declarat niciodată în vreun document ca evreu, la fel cum alt ofițer, Arnold Platman (fiul lui Marcu) mărturisea de pildă în autobiografia sa de la Securitate că “în trecut” “fusese” evreu, dar la acel moment era român (pentru ambele cazuri, și altele, v. *infra*), ci

¹⁸ În contextul în care, nu mai puțin adeverat, comunitatea maghiară la rândul ei i-a recunoscut în mod tradițional pe acești evrei ca maghiari, într-o juxtapunere până la identificare a atributului naționalității cu criteriul limbii materne.

și – sau, mai ales – considerarea recomandărilor informale care circulau în primii ani în interiorul instituției, privind românizarea pe cât posibil a numelor alogenilor.¹⁹

În acest context, operarea în demersul de față cu setul celor 4 criterii neexcluzive evită multe din erorile amintite. Spre exemplu, cazul menționat al lui Al. Nicolschi/ Grünberg, care să susțrage în primă instanță criteriului naționalității autodeclarate, este acoperit de criteriile 3 și 4, i.e. este acceptat ca a fi fost evreu inclusiv de către cercetătorii evrei, iar numele de naștere, atestat în documentele oficiale ale unor autorități românești, confirmă identitatea sa evreiască. La fel de pildător și denunțând totodată eroarea fundamentală a bazării exclusive pe documente oficiale (așa cum procedea în special “minimaliștii”, care, după cum menționam, tind în mod frecvent ca în negarea evreității unei persoane să invoce inexistența unor documente oficiale probatoare) este și schimbul de replici dintre Aurel Storin și Sorin Cunea (ambii evrei) în deschiderea ultimului interviu acordat de fostul ziarist comunist și apoi angajat al postului de radio “Europa Liberă”:

Aurel Storin: “De mult voiam să te-ntreb, Sorine: tu ești evreu?

Sorin Cunea: “Sigur că da!”

A.S. “De unde știi?”

S.C.: “Știu de când eram copil. De la mama și de la tata.”

A.S.: “Scrie undeva, ai vreun act oficial care să ateste că ești evreu?”

S.C.: “Nu, nu scrie nicăieri [...]” (în Storin 2011: 7)

Cazul altui ofițer de Securitate, precum Dorel Oprescu, nemenționat după cunoștința noastră în lucrările cercetătorilor evrei, înluntește criteriul al doilea prin înmormântarea sa într-un cimitir evreiesc; în același sens, aplicând criteriul halahic al filiației evreiești pe linie maternă²⁰, în lexiconul de față sunt incluși ca evrei și cei din categoria convertiților la altă religie, care subsecvent s-ar putea declara ne-evrei, precum Teohari Georgescu, Eduard Mezincescu, Herta Schwammen (alias Elena, soția lui Lucrețiu Pătrășcanu), Tudor Vianu, Richard Wurmbrand, etc. sau chiar miile de evrei din zona Ardealului de Nord ca subiecți ai unor convertiri conjuncturale, menite să evite legislația și tratamentul social defavorizant, și nerecunoscute ulterior de leadership-ul comunității evreiești postbelice (v. Rosen 1990)²¹.

În sfârșit, în privința surselor bibliografice fundamentând operațional încadrările ca evrei, acestea au fost menționate în canoanele scierii academice exclusiv în acele cazuri de

¹⁹ „Recomandări” evasioficiale înaintate nu doar ofițerilor evrei din Securitate, ci în general celor din ierarhica administrativ-politică a statului comunist. Spre exemplu, cu referire la tatăl său (n. Tismănețki), Vladimir Tismăneanu declară: „și-a schimbat numele în Leonte Tismăneanu în 1948, la cererea unor înalți activiști de partid” (Tismăneanu 2005: 320-1, n.82). Pentru caracterul voluntar sau forțat, de la caz la caz, al schimbărilor de nume, v. mai jos și declarațiile lui Pavel Câmpeanu, Simion Taigăr, Silviu Brucan, etc.

²⁰ V. și Rebecca Weiner, „Who is a Jew?” la <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Judaism/whojew1.html>.

²¹ Pentru o explicație a faptului că *Halah* (codexul religios mozaic) nu recunoaște convertirea la altă religie, considerându-l pe convertit în continuare evreu, vezi lămurirea oferită de actualul prim rabin al României, Șlomo Sorin Rosen, în cadrul proiectului Dvar Tora, la adresa <http://www.dvartora.ro/raspunsuri/identitate-judaica/cine-este-evreu/2696-un-evreu-crestinat-isi-pierde-identitatea-de-evreu.html> (accesat ian. 2011). Parantetic, o mărturie empirică nesingulară o oferă *inter alia* cazurile câtorva mii de evrei din Ardealul de Nord, convertiți la creștinism în timpul celui de-al doilea război mondial, pentru a se sutrage legislației antisemite, care au fost reprimări postbelice în comunitatea evreiască prin automata nerecunoaștere a convertirii lor. La fel de adeverat, în aplicarea riguroasă a acestui canon religios al considerării ascendenței materne, sunt automat încadrați ca evrei – pentru a menționa câteva figure celebre – dramaturgul Eugen Ionescu, poetul Adrian Păunescu, respectiv poetul legionar Radu Gyr (Demetrescu), dar excludi, ca *goim*, Petre Roman, Mariean Vanghelie, jurnalistul Dumitru Graur sau Adrian Lustig, toți cu tată evrei, dar mame creștine.

persoane fie de notorietate redusă, fie de identitate controversată, altfel spus, acolo unde stadiul cercetării *mainstream* în domeniu ne-a obligat la formularea fundamentată de observații, critici sau completări. Acestei categorii i se subsumează și cazurile deocamdată insuficient fundamentate bibliografic de alți cercetători, de ex. “Bacher”, indicat ca procuror adjunct al României de după război de un singur autor, fie acesta chiar evreu, recte Teșu Solomovici. Din aceleași considerente de parcimonie și fluentă a textului, de regulă nu s-au mai indicat sursele de informare în cazurile deopotrivă notorii și scutite de controverse chiar și în rândurile cercetătorilor evrei (e.g. Ana Pauker (Rabinsohn), Iosif Chișinevski (Roitman), Barbu Zaharescu (Zuckerman), Petre Lupu etc.). Ca ierarhizare bibliografică au fost preferate, firește, sursele primare, în special documente oficiale ale unor autorități ale statului (v. Monitorul Oficial, Arhivele Naționale, centrale, respectiv direcțiile județene, C.N.S.A.S., S.R.I., decrete de stat, fișe matricole penale din penitenciare, care cuprind între altele și precizarea naționalității, etc.), secondeate de sursele evreiești și externe ne-românești (ex. ambasada SUA la București, cercetători occidentali “frecventabili”, *ie.* ne-anti-semiti), aceasta în dezideratul dublu al creșterii fiabilității și al pre-eliminării, pe cât posibil, a oricărora polemici sterile.

LISTA ABREVIERILOR

A.C.M.E.O.R.	Asociația Culturală Mondială a Evreilor Originari din România
A.E.R.V.H.	Asociația Evreilor Români Victime ale Holocaustului
A.F.D.A.	Asociația Foștilor Detinuți și Deportați Antifasciști
A.N.I.C.	Arhivele Naționale Iсторice Centrale
A.R.L.U.S.	Asociația Română pentru strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică
A.S.E.	Academia de Științe Economice din București
A.S.R.I.	Arhiva Serviciului Român de Informații
B.B.N.H.	Basarabia, Bucovina de Nord și ținutul Herței
B.I.R.E.	<i>Bulletin d'informations pour les roumains de l'étranger</i> (publicație de frecvență variabilă a unor emigranți români din Paris, 1948-1950)
B.O.	Biroul Organizatoric (al C.C. al P.C.R./P.M.R.)
B.P.	Biroul Politic (al C.C. al P.C.R./P.M.R.)
căs.	căsătorit(ă)
C.A.S.B.I.	Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice (1948-1953)
C.C.	Comitetul Central
C.C.I.	Camera [locală] de Comerț și Industrie
C.C.I.R.	Camera de Comerț și Industrie a României
C.C.P.	Colegiul Central de Partid
C.D.E.	Comitetul Democrat Evreiesc
Centrocoop	Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum
CEPECA	Centrul pentru perfecționarea cadrelor de conducere din întreprinderi
C.F.R.	Căile Ferate Române
C.G.M.	Confederația Generală a Muncii
C.I.E.M.	Centrul Iberic pentru Studii Masonice
C.N.S.A.S.	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității
C.N.S.T.	Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie
col.	colonel
C.P.A.D.C.R.	Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România (2006-)
C.P.Ex.	Comitetul Politic Executiv (al C.C. al P.C.R.)
C.S.I.E.R.	Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România
C.S.J.	Curtea Supremă de Justiție
C.P.U.N.	Consiliul Provizoriu de Uniune Națională
C.R.D.E.	Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală (Cluj)
C.R.P.Z.	Casa de Retrageri și Pensiuni a Ziariștilor (până în 1945)
D.C.S.	Direcția Centrală de Statistică (de pe lângă Consiliul de Miniștri)
D.G.I.L.	Direcția Generală a Industriei Laptelui
D.G.P.	Direcția Generală a Poliției
D.G.P.T.	Direcția Generală a Presei și Tipăriturilor (de pe lângă Consiliul de Miniștri)
D.G.S.P.	Direcția Generală a Securității Poporului (1948-1951)
D.G.S.S.	Direcția Generală a Securității Statului (1951-1952)
D.I.E.	Direcția Informații externe (din cadrul Securității)
D.P.L.C.	Direcția Penitenciare, Lagăre și Colonii (din cadrul M.A.I.)

D.R.S.P.	Direcția Regională a Securității Poporului (în cadrul D.G.S.P.)
D.S.P.A.	Direcția Superioară Politică a Armatei
D.S.S.	Direcția Securității Statului din cadrul M.A.I. (1953-1989)
D.T.I.C.	Defense Technical Information Center (în S.U.A.)
e.	estimare
E.S.P.L.A.	Editura de Stat Pentru Literatură și Artă
f.	fost / fila
f.a.	fără an
ff.	filele
F.C.E.R.	Federația Comunităților Evreiești din România
F.D.F.R.	Federația Demorată a Femeilor din România (constituită 4-8 martie 1946, absorbită în ian. 1948 în U.F.D.R.)
F.N.D.R.	Frontul Național Democrat din România
F.N.T.D.R	Frontul Național al Tineretului Democrat din România
F.O.	Foreign Office
F.S.N.	Frontul Salvării Naționale
F.U.C.E.	Federația Uniunilor de Comunități Evreiești
G.D.S.	Grupul pentru Dialog Social
g-ral.	General
H.C.M.	Hotărârea Consiliului de Miniștri
I.C.P.C.D.	Institutul Central pentru Pregătirea Cadrelor Didactice
I.C.R.A.	Întreprinderea de Comerț cu Ridicata pentru Produse Alimentare (București)
I.I.C.C.M.E.R.	Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc
I.L.O.	International Labour Office
I.M.F.	Institutul de Medicină și Farmacie
I.P.B.	Institutul Politehnic București
I.R.I.R.	Institutul Român de Istorie Recentă
I.R.R.C.S.	Institutul Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea
I.S.P.S.P.	Institutul de Studii Politice și Social-Politice (de pe lângă C.C. al P.C.R.) (1966-1989; fostul Institut de Istorie a Partidului)
J.G.S.I.G.R.	Jewish Genealogical Special Interest Group for Romania (S.U.A.)
lt.	locotenent
M.A.E.	Ministerul Afacerilor Externe
M.A.I.	Ministerul Afacerilor Interne
M.A.N.	Marea Adunare Națională
M.Ap.N.	Ministerul Apărării Naționale
M.C.E.	Ministerul Comerțului Exterior
M.Of.	Monitorul Oficial
mr.	maior
M.S.S.	Ministerul Securității Statului (1952-1953)
n.	Născut(ă)
N.K.V.D.	Comisariatul Poporului pentru Afaceri Interne (<i>Narodnî komissariat vnutrennih del</i>)
O.C.L.	Oficiul Comerțului Local
odin.	odinoară
O.M.S.	Organizația Mondială a Sănătății

O.N.C.E.	Oficiul Național pentru Cultul Eroilor
O.N.U.	Organizația Națiunilor Unite
P.-M.A.N.	Prezidiul Marii Adunări Naționale
P.C.B.	Partidul Comunist Bolșevic (în U.R.S.S., 1934-1952)
P.C.d.R	Partidul Comunist din România (perioada interbelică, a "ilegalismului")
P.C.R.	Partidul Comunist Român (1944-1948, 1965-1989)
plt.	Plutonier
P.M.R.	Partidul Muncitoresc Român (1948-1965)
R.P.R.	Republica Populară Română (1947-1965)
S.R.I.	Serviciul Român de Informații
S.S.I.	Serviciul Special de Informații (1940-1944, ulterior Serviciul de Informații)
S.U.A.	Statele Unite ale Americii
ș.u.	și următoarele
T.E.S.	Teatrul Evreiesc de Stat
u.a.	unitate arhivistică
U.D.R.	Uzinele și Domeniile Reșița
U.F.A.R.	Uniunea Femeilor Antifasciste din România (apr. 1945 – febr. 1948), absorbită în U.F.D.R.
U.F.D.R.	Uniunea Femeilor Democrate din România
U.G.S.R.	Uniunea Generală a Sindicatelor din România
U.N.S.R.	Uniunea Națională a Studenților din România
U.R.S.S.	Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste
U.S.A.S.Z.	Uniunea Sindicatelor de Artiști, Scriitori și Ziariști
U.T.M.	Uniunea Tineretului Muncitoresc (1948-1965)
U.T.C.	Uniunea Tineretului Comunist (1944-1948, 1965-1989)
v.	vezi
W.J.C.	World Jewish Congress
(?)	- identitate evreiască incertă/controversată

APARATUL ADMINISTRATIV-POLITIC

1. **ABRAHAM, Bernad** (n. 1899, Alba) (cu prenumele ortografiat ocazional “Bernat” și “Bernard”) – ilegalist, membru de partid din 1921, în 1921 numit membru al directoratului C.C. al P.C.d.R., în 1941 pe lista “comuniștilor categoria A” întocmită de Siguranță; după război activist local de partid în organizația București, pensionat în anii ’60; cu mențiuni multiple în dosarul de anchetă al lui Vasile Luca; a locuit pe str. Londra nr. 15 din București; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a, iar prin Decretul nr. 262 din 21 august 1979 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a II-a; în 1971 an îl reclama pe vecinul său Nicolae Corbu la organizația de partid a ziarului *Scânteia*, acuzând gălăgia câinelui acestuia și faptul că fiica acestuia, Irina, fuma (Măță 2007; Levant 2006c; v. și arhiva I.S.I.S.P., fd. VII, dosar 2301 și fototeca Institutului, u.a. 1564);
2. **ABRAMOVICI, Carol** (n. 1922) – de profesie inginer chimist, consilier la Ministerul Comerțului Exterior (1949-1951) unde era practic locuitorul ministrului adjunct Gheorghe (Gogu) Rădulescu; r[mas în străinătate în timpul mandatului, după ce obținuse aprobarea deplasării de serviciu în Belgia (în pofida opoziției secției Cadre a C.C.), grătie intervenției aceluiasi Rădulescu (și, se pare, inclusiv a lui Al. Voitonovici) la Ana Pauker²²;
3. **ABRAMOVICI, Heinrich** (în unele documente transcris și cu varianta de prenume Henri) – din 1948 funcționar în cadrul Comisiei, ulterior Comitetului de Stat al Planificării, din 1955 până în 1958 lector la catedra de Organizarea și Planificarea Întreprinderilor în cadrul Institutului Politehnic București (I.P.B.); emigrat în Israel la începutul anilor ’60;
4. **ADERCA, Felix** (n. Froim Zeilicu ADELSTEIN, fiul lui Avram Adercu (n. Adelstein, orig. din Austro-Ungaria) și Debora (n. Dobrișa Iosub)) (13./26.III.1891 Puiesti (odin. jud. Tutova, azi Vaslui) – 12.XII.1962 București) – în perioada interbelică funcționar la Ministerul Muncii (1920-1944) și publicist, ulterior șeful Direcției Învățământ Artistic din Ministerul Artelor (1944-1948, când se pensionează);
5. **ADERCA, F. Marcel** (fiul lui Felix (v. *supra*) și al Rubinei (n. Rifca Penchas, 1890-1974)) (26.I.1920 Craiova – 21.III.2008, București, cimitirul sefard) - funcționar în centrala M.A.E. (1948-1951), exclus din partid în 1953, ulterior funcționar la “Cartea Rusă” (1953-1954), respectiv redactor la Ed. pentru Literatură Universală (1954-1975, când se pensionează), editor, publicist (v. și dosarul său de la C.C.P. (nr. inv. 41/99 din 22.IV.1954));
6. **ADERCA, Clara** (n. Klari KAHANA) (prima soție a lui Marcel Aderca, recăs. ulterior cu Jana) – funcționar[în centrala Ministerului Comerțului Exterior (1953-1957), ulterior funcționară la Sovromlemn (1957-1960) – menționată în dosarul de la C.C.P. al soțului său (1954); emigrată în Israel, ulterior stabilită în Occident, recăs. cu Richard Raskind;
7. **ADLER, Ladislau** (fiul lui Andrei) – funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu ordinul Muncii clasa a III-a; apoi vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare, profesor și autor în domeniul (Cajal & Kuller 2004: 478);

²² V. referatul întocmit lui Rădulescu de către Securitate în 1954 în Tănase 2010: 91-92. Aceeași persoană este menționată sub numele incorect „Abramowitz” și în Ioanid, 2005:93 și respectiv F. Mihai, 2008, care pare să-l plagieze pe Ioanid.

8. **ADLER, I. Marcel** – inspector în cadrul Ministerului Învățământului, decorat în 1967 (Decretul 604 din 26 iunie) cu Medalia Muncii;
9. **AIBENŞUTZ, Mihai** (alias AIBĂNUȚ, la origine Eibschitz) – inițial anchetator al partizanilor capturați în Munții Bihorului, ulterior membru al Biroului Comitetului Raional „V.I. Lenin” București al P.C.R./P.M.R. și director al Întreprinderii de prototipuri București, cercetat disciplinar în partid în 1955 pentru că ar fi “concediat abuziv elemente de naționalitate română pentru a-și promova prietenii și cunoșcuții”; dosar la C.C.P. (91(I&II)/354 din 19.VIII.1955) (v. și Cațavencu 2007: 4, Kovacs 2006, respectiv Ionițiu 2008:88 și 2006: 43, care îl menționează eronat ca Aibănuș Mihai);
10. **AIZIC, Clara** (LEBIANU) - membru al C.C. al Crucii Roșii în anii '50 (dosar la C.C.P., dată extremă 15.XI.1955);
11. **ALBESCU, Alexandru** (n. Ernest WEISZ, fiul lui Ludovic (Lajos) și Zali) (1915-2005) – membru de partid din 1940, cu dosarul la Colegiul Central al partidului (nr. inv. 136/219 din 8.III.1957) și la secția Economică a C.C. (1973), de la sfârșitul anilor '40 în ministerul Comerțului Exterior, unde ocupă inclusiv poziția de ministru adjunct (1966-1970), apoi ministru adjunct al Industriei Chimice; căs. cu Margareta Albescu (n. Mancsi Izsak);
12. **ALEXANDRU, Mihail** – la începutul anilor '30 student la Drept, cazat la căminul (pentru studenți evrei) “Schuller”²³, ilegalist din “vechea gardă”, ministru adjunct al Comerțului Interior (1948-1952), ulterior epurat, apoi reabilitat, secretar general al Ministerului Educației și Culturii în mandatul lui Ilie Murgulescu, din anii '60 secretar general al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a (Levy 2002: 192, 203; Cohen 1994: 27, 297 n. 51);
13. **ALEXIU, Paul** [alias] – după război director adjunct și apoi director în cadrul C.S.P. iar în paralel, până în anii '70, cadru didactic la A.S.E. și autor al unor articole în revista Probleme economice (inclus ca supraviețuitor al Holocaustului în registrul Benjamin and Vladka Meed, v. și Cajal și Kuller 2004 și Kuller 2008a: 431);
14. **ALPERIN, Siegfried** (fiul lui Heinrich și Ernestina) (1913 – 1994 Israel) – membru al Comisiei mixte de cenzură²⁴ instituite în mai 1945 în cadrul Ministerului Propagandei²⁵,

²³ În aceeași perioadă cu Leonte Răutu, Cristina Luca-Boico, Hermina Tismăneanu, Mihail Florescu și.a. (Cohen 1994: 97 n. 51).

²⁴ Compusă din delegați din partea Comisia Română pentru Aplicarea Armistițiului, M.A.I., Ministerul Artelor, Societatea Scriitorilor Români și Academia Română, funcționând sub coordonarea ministrului propagandei, P. Constantinescu-Iași, și avizând în fapt lista publicațiilor de cenzurat întocmită de mulți funcționari, Comisia înființată la 2 mai 1945 îi cuprindea ca membri pe: 1.) Haralambie Bădeanu – președinte; 2.) Siegfried Alperin; 3.) Vladimir Carnavalschi; 4.) Gherghina Ardeleanu; 5.) Paul Cornișteanu; 6.) Adrian Dimitriu; 7.) Gheorghe Gonda; 8.) Nicolae Hodoș; 9.) Alice Horovitz; 10.) Natalia Mustăță; 11.) Vasile Nichita; 12.) Costin Sebe; 13.) Joseta Stănescu; 14.) V.R. Sirianu; 15.) Eugen Schileru și 16.) Al. Ștefănescu (A.N.I.C., fd. Ministerul Propagandei Naționale, dosar 1027).

²⁵ Pentru un exemplu ilustrativ, vezi decizia comisiei publicată în Monitorul Oficial nr. 190 din 22 august 1945, ale cărui două anexe scot din circulație 161 titluri între care Nicolae Berdiaeff - *Marxismul și religiunea* (1934), Elie Bufnea - *Cruciști, tirani și bandiți în Rusia Sovietelor* (1931), Mihail Chirnoagă - *Logodna* (1940), Gheorghe I. Ciorogaru - *Națiune și armată* (1937), mitr. Nifon Criveanu - *Dominul este cu tine* (1944), g-ral A. Dabija - *Războiul germano-polon* (Învățăminte) (1940), Nichita Drăgulin - *Prizonier la Bolșevici* (1944), Paul Georgescu - *Naționalismul lui Eminescu* (f.a.), Constantin Loghin - Istoria literaturii române Dela început până la zilele noastre (1945), Iancu I. Nistor - *Pentru consolidarea României Mari. Discursuri rostite la Senat în sesiunea extraordinară din vara anului 1920* (1920), g-ral Ștefan Panaitescu - *Izbânda românilor și minorității în armată* (1938), Alexandru Predescu - *Soldați în Est* (1943), Teofil Gh. Sidorovici [fratele Alexandri Sidorovici-Brucan, n.n., I.A.] - *Brazdă nouă* (1939), I. Simionescu - *Calendarul Gospodărilor din sate și orașe* (1943), Petre V. Haneș - “Basarabia, Autonomia, neatârnarea și unirea cu România” (1919), etc. În total, în numai patru ani (1945-1949), au “dispărut” din spațiul public 8779 titluri (C.P.A.D.C.R. 2006: 489).

- apoi regizor la Ministerul Artelor (și Informațiilor) și în paralel redactor la Radiodifuziune, exclus din partid în 1951 pentru fost colaboraționism cu legionarii și afacerism (dosarul personal la C.C.P., nr. inv. 372/665, din 2.I.1951); căs. cu actrița Teodora Alperin (n. Teodora Anka, 1917-2003) (v. producția *La clacă*, 1946);
15. **ANDREESCU, Dan** (n. David ABRAMOVICI) - șef de serviciu la Direcția Generală a Arhivelor Statului, exclus din partid în 1960 (decizie reconfirmată de C.C.P. în 1962) sub acuzația de a fi pretins și primit de mită de la o funcționară în vederea cedării locuinței sale (dosar C.C.P. nr. 516/653 din 25.I.1960);
 16. **ALMOSNINO, Leon** (d. 1971, București) – în perioada interbelică director în cadrul Societății Române de Telefoane, după august 1944 șeful Serviciului Presă din Ministerul Poștei și Telecomunicațiilor (1950-1954), destituit și exclus din partid în 1954 pentru neglijență în serviciu (dosar nr. 363/169 din 1.12.1954, fond C.C.P.; nu a fost niciodată arestat, aşa cum avea să pretindă ulterior fiul); tatăl poetului George Almosnino;
 17. **ARDELEANU, Clara** (f. Turcu) – soția lui Iosif Ardeleanu (Adler), cu studii comerciale; membră a organizația de bază a partidului și directoare în M.A.E. (1947-1952), unde avea ca sarcină “să vegheze[e] cum sunt introduse metodele partinice în muncă” (*apud* Constantiniu 2003: 70), ulterior pe un post secundar, în 1963 încă director adjunct în centrala ministerului (dosar C.C.P. nr. 1052/576 din 19.VII.1963); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
 18. **ARDELEANU, Gherghina** (n. ADLER) (1913 Budapesta – 1950 București) – în 1941 “lucrătoare mănuși” conform unui raport al Siguranței, din 1945 membru al comisiei de cenzură a presei instituită în cadrul Ministerului Propagandei și subordonată direct Comisiei Aliate de Control, decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a (Decretul 873/20.VIII.1949); incinerată la crematoriu “Cenușa”;
 19. **ARDELEANU, Iosif** (n. József Demenyi (Demö) ADLER) (26.X.1909 – 1988 București) - fost ilegalist, redactor în echipa inițială de la *Scânteia*, iar apoi la *Contemporanul*, director în M.A.E. în mandatul Anei Pauker (1947-1951), director general al Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor (președinte al Colegiului direcției - organul *de facto* al cenzurii în presă, fiind pe lângă Consiliul de Miniștri²⁶) (din 1951 până în 1973, când este înlocuit cu Ion Cumpănașu), membru al Comisiei Centrale de revizie (a C.C.) al P.M.R. (1955-1960); în 1958 cercetat disciplinar de C.C.P. (dosar nr. 1070/108 din 5.VI.1958); decorat ca pensionar în 1978 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a (Decret nr. 262 din 21 august 1979);
 20. **AREȘTEANU, I. Edy** (fiul lui Iosif) - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării (C.S.P.); decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963 și cu ordinul “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orînduirii sociale și de stat” clasa a III-a în 1964; emigrat în Israel împreună cu soția sa, Cornelia (n. Abramovici, d. 9.XI.2011 Israel), cu care a avut o fiică, Mihaela (căs. Weiner);

²⁶ În perioada de după 1944, organul instituțional responsabil nominal cu cenzura a suferit numeroase modificări: în toamna lui 1944 a fost creată o comisie de cenzură din cadrul Serviciului Aplicării Armistițiului (ulterior redenumit Serviciul Defascizării) al Ministerului Propagandei (minister redenumit al Informațiilor în 1946, fusionat cu Ministerul Artelor în 1948 în forma Ministerului Artelor și Informațiilor și redenumit Ministerul Artelor în mai 1949). *De facto* și *de jure*, această comisie se subordona, prin intermediul Ministerului Afacerilor Străine, Comisiei Aliate de Control. În 1946, comisia în discuție devine Direcțiunea Presei din cadrul Ministerului Informațiilor (ulterior a Ministerului Artelor și Informațiilor), iar din mai 1949 atribuțiile cenzurii asupra spațiului publicistic sunt preluate de nou-înființata Direcție Generală a Presei și Tipăriturilor de pe lângă Consiliul de Miniștri (D.G.P.T.). În 1975, Direcția va fi transformată în Comitetul de Stat pentru Presă și Tipărituri. Pentru mai multe detalii, vezi Corobca 2008, 2008b și 2008c.

21. **ARONOVICI, Mișu** (Mihail) (1910-1950) – ilegalist, apoi activist de partid, din 1947 până la deces instructor în cadrul sectorului Știință al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R – secția Propagandă și Agitație, dosar 51/1949, ff. 118-121); incinerat la crematoriu “Cenușa”;
22. **ARSENE, Ștefan** [alias] (d. 1988, București) – economist, specializat în statistică, numir în 1952 vicepreședinte al C.S.P. (Decretul nr. 235 din 4 august 1952), în paralel cadru didactic la I.S.E.P., ulterior la A.S.E. București, în 1971 decorat în calitate de vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Preșuri cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a III-a; autor și coautor al unor multiple cărți și articole în Probleme de economie, Lupta de clasă, etc.; incinerat la crematoriu “Cenușa”; indicat ca evreu în Kuller 2008a: 432;
23. **ASCHER, H. Andrei** (31.V.1912 Brașov – 28.V.1977 Aiud) (fiul lui Henric și Matilda) – de profesie inginer chimist, după război “investit în funcții economice importante” cf. Solomovici (2004: 131), ultimul loc de muncă în 1975 la Înreprinderea “Policolor”, condamnat în 1975 la 20 de ani închisoare pentru subminarea economiei naționale și divulgarea de secrete de stat²⁷, decedat în penitenciarul Aiud în 1977;
24. **AŞMAN, I. Osias** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964 (*tatăl Mirelei Aşman?*);
25. **ATANASIU, Horațiu** (n. Hirsch ATLASMAN) - în anii '50 profesor de planificare la I.P.B. și membru al secției Economice a C.C., în anii '60 vicepreședinte al C.S.P., din ianuarie 1967 consilier referent în cadrul Secretariatului General al Consiliului de Miniștri; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosar 63/1955);
26. **ATIAS, Ficu** - șef de cadre la Direcția Generală a Exploatării din Ministerul Industriei Lemnului în guvernele Groza, condamnat penal pentru speculă în 1953, demis și exclus din partid (dosar C.C.P. nr. 166/784 din 21.XII.1953);
27. **AUSTERMAN, Ernest** – absolvent al Liceului “Laurian” din Botoșani, din 1954 funcționar în cadrul C.S.P. și asistent cumul la catedra de planificarea și organizarea întreprinderilor din cadrul I.P.B.;
28. **AVADIC, Cela** (soția lui Mendi, v. *infra*) – de profesie inginer textilist, funcționară în cadrul Ministerului Industriei Ușoare ('60? – '70); încă în viață, membru al comunității evreiești din București;
29. **AVADIC, D. Mendi** – funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin decretul Consiliului de Stat nr. 804 din 21 dec. 1964;
30. **AVANDICI, S. Islea** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
31. **AVĂDANEI, Tudor** (n. Saul ŠAPIRA) (n. 24.II.1909, Iași) – de profesie contabil, ilegalist (membru de partid din 1930), șeful sectorului Carnete și Evidență al C.C. al P.C.R. (din 1945 până în 1960), apoi responsabil în cadrul secției organizațiilor de partid a Direcției Organizatorice (v. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Cadre, dosarele nr. B/19431, f.1; C/2072, f.1, D/1315, f. 2 §.a.); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a; dosar de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.M.R (1953);
32. **BABENCO, Simion** (1912-1971) - fost condamnat pentru spionaj în favoarea U.R.S.S. în 1939, după august 1944 șeful Secției Gospodărie de Partid a C.C. al P.C.R., iar ulterior

²⁷ V. fișa matricolă penală la adresa <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%20004.%20Ardelea%20-%20Azoitei/Ascher%20Andrei%20H/index.php>.

- secretar general la Ministerul Industriei Alimentare (până în 1964); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a; incinerat la crematoriu “Cenușa”;
33. **BACAL, Israel** (1902 Botoșani – I.1961 București) – absolvent al liceului “Laurian” (1921), avocat, “vechi communist și conducător C.D.E.-ist” (cf. Moses Rosen), care “a contribuit masiv la C.D.E.-izarea comunităților evreiești” (cf. H. Kuller), unul din principalii denigratori ai lui W. Filderman după război, președintele F.C.E.R. (1951-1961) și simultan șeful Direcției Juridice din cadrul Ministerului Industriei Ușoare (H. Kuller 2008a: 47; Solomovici 2003: 139; Rosen 1990: 66, 77, 91, 98; Ancel 2005: 246; Rotman 2004: 47, 84);
 34. **BACHER, Iulius** – procuror șef adjunct (al lui Al. Voitonovici) al României (1948-1952) (singura mențiune în Solomovici 2001 II: 42);
 35. **BACIU, Ștefan** (fiul lui Ioan și Elisabeta (n. Sager)) (29.X.1918 Brașov – 7.I.1993 Honolulu, S.U.A.) – memorialist, publicist, traducător; după război redactor la Libertatea (1944-1946), apoi atașat de presă la Legația României de la Berna (1946-1949); rămas în Occident, se stabilește inițial în Brazilia, iar apoi definitiv în S.U.A., unde continuă activitatea publicistică (inclus într-o seie de autori evrei în F.C.E.R., C.S.I.E.R. și Institutul “Elie Wiesel” 2008: 176); căs. cu scriitoarea Mira Simian;
 36. **BACIU, Lidia** (n. Ida Mironovna GOLDMAN) – refugiată în U.R.S.S. în 1941, revenită în țară în 1944, ulterior activistă a partidului, cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (1950);
 37. **BALAŞ, Eugen** (n. Egon BLATT²⁸, 7.VI.1922, Cluj, fiul lui Ignác (Ignatius) și Boriska (Barbara), n. Hirsch) - adjunct al organizației Cluj a P.C.d.R. (1944-1948), profesor de economie mondială la I.S.E.P. (Institutul de Studii Economice și Planificare) “V. I. Lenin”, încadrat în M.A.E. în 1947 de către Ana Pauker, funcționar la Legația României la Londra (1948-1949), după revenirea în țară redactor la revista lunară *Probleme Economice* și șeful Direcției Economice a M.A.E. (1949-1952)²⁹, arestat în cadrul “epurărilor” din 1952 (oficial acuzat de deconspirarea de secrete de stat), anchetat, eliberat în 1954, ulterior șeful secției Economie Mondială din cadrul Institutului de Cercetări Economice al Academiei R.P.R. (1955-1959); emigrat în 1966 în Israel, iar în 1967 stabilit în SUA, unde urmează o carieră universitară (matematică); încă în viață în decembrie 2010;
 38. **BALTAZAR, Camil** (n. Leopold GOLDSTEIN, zis “Leibu”, fiul Goldăi) (25.VIII./7.IX.1902 Mera, Vrancea – 27.IV.1977 București) – frizer, apoi ziarist în perioada interbelică; după război redactor la *Vremea literară* și *Călăuza artelor* (1948-1949), *Albina* (1949-1950), *Gazeta literară* (1954-1957); inspector general la Ministerul Artelor (și Informațiilor) (1946-1948-1952); șeful Serviciului de Presă și Propagandă din Ministerul Industriei Alimentare și redactor al buletinului ministerului *Industria alimentară* (1952-1958?); ulterior poet, prozator, traducător;

²⁸ La întoarcerea în țară, în 1945 își maghiarizează numele în „Balász”, ulterior și-l românează în „Balaș”, iar după stabilirea în S.U.A. adoptă forma „Balas”.

²⁹ În cadrul valului de epurări din 1952, frecvent considerat ca având o orientare antisemită de mulți autori evrei. Or, se cuvine amintit și aici că între funcționari guvernamentalni arestați și/sau anchetați în 1952 se numărau nu doar Vasile Luca, Al. și Magdalena Iacob, E. Balász, Al. Nistor, Z. Eidlitz și E. Mendel, ci și români Aurel Vijoli (președintele Băncii de Stat), Ion Craiu, Victor Morfei, Vasile Hulduban, Gh. Dobriș, Victor Ivanceanu, Gr. Gheorghiu, Constantin Dinu, Emil Papuc, Ioan Magda, Dumitru Georgescu, etc., sau maghiarii Adalbert Szabo, Emeric György Kiss, Victor Nagy și.a. (v., pentru detalii, dosarul nr. 113 din 27 ian. – 22 martie 1952 din arhiva secției Economice, 1920-1965 a A.N.I.C.).

39. **BANC, Iosif** (n. Jozsef BANK) (3.III.1921 Aluniș, Mureș - 2007) – evreu maghiarofon; membru supleant și apoi cu drepturi depline al C.C. al P.M.R./P.C.R. (1955-1960, 1989); membru al Secretariatului C.C. al P.C.R. (1972-1973, 1979-1989), membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. (1965-1974), membru al CPEX (1979-1989); prim-secretar al Comitetului Regional Oradea (1956-1958), vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1965-1972), apoi prim-secretar al Comitetului de partid al jud. Mureș (până în 1975), după care a fost numit președinte al Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale; decorat cu ordinul “23 August” cls. II.-a în 1964; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (1953, 1955); (?) tatăl jurnalistului Andrei Banc, redactor la *Realitatea Evreiască*;
40. **BANTZER, V.** – inspector la Direcția Medicină Curativă a Ministerului Sănătății în 1948 (Bărbulescu *et al.* 2009: 77);
41. **BARANGA, Aurel** (n. Ariel LEIBOVICI, fiul lui Jean și Paulina) (20.VI.1913-10.VI.1979, București) - dramaturg, poet și publicist (autor, *inter alia*, al versurilor imnului comunist din 1948 “Zdrobite cătușe”); redactor la radio (1945), corespondent la Tribunalul Poporului (1945-1946), inspector general în Ministerul Artelor și Informațiilor (până în noiembrie 1948), ulterior inspector general al Direcției Artelor din Ministerul Culturii și membru al echipei redacționale la revista *Teatrul* în anii ’50-’60; membru al C.C. al P.C.R. (1969-1974); redactor-șef al revistei *Urzica* (1949-1979); căsătorit cu actrița Marcela Rusu (1926-2002), fosta soție a lui Alexandru Bârlădeanu; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1976!); decorat cu Odinul Muncii cls. II-a în 1954, ordinul “23 August” cls. IV-a în 1959, respectiv ordinul “Steaua R.S.R.” și “Meritul Cultural” cls. II-a în 1971;
42. **BARASCH, Eugen A.** (27.IV.1906 București – 24.IX.1987 București) - jurist, redactor la revista *Studii de drept românesc* (anii ’50-’60), director al Direcției de Studii a Arbitrajului de Stat de pe lângă Consiliul de Miniștri (1950-1954), consilier juridic al delegației României la sesiunile Adunării Generale O.N.U. (1956-1957), redactor la revista Studii de Drept Românesc în anii ’50-’60, consilier în cadrul Consiliului de Miniștri (1958-1973), ulterior președinte al secției de Drept Civil a C.C. al Asociației Juristilor; membru corespondent al Academiei Române (1963); cu fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (dosar 29/1957) (v. și Kuller 2008a: 54; FEDROM 2008: 86);
43. **BARBU, Hilel Adolf** – director general adjunct al Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor (organul de cenzură de pe lângă Consiliul de Miniștri) (1949-1952); cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1951);
44. **BARHAD, Aurel** (n. 1916 Piatra Neamț) – farmacist; în 1948 șeful direcției Farmacii și Medicamente din Ministerul Sănătății (Bărbulescu *et al.* 2009: 179, 198; Kuller 2008a: 432);
45. **BARHAD, Bernard** (în alte documente BARHAT) (fiul lui Beriș și Sim(h)a) (1918-2002?) – după august 1944 secretarul sectorului de studenți P.C.R./P.M.R. Iași, activist P.M.R. Iași, între 1947 și 1950 cadru didactic la facultățile de medicină, respectiv filosofie (catedra de marxism-leninism) din Iași, apoi doctorand la Leningrad (titlul de doctor în 1953), după întoarcerea în țară medic M.A.I., director adjunct al Institutului de Igienă Muncii și Boli Profesionale (1954-1964), ulterior director adjunct al Institutului de Igienă și Sănătate Publică; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1955) (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 116, 200-1; Kuller 2008a: 57³⁰); ultima mențiune

³⁰ V. și <http://iec.psih.uaic.ro/anuare/aratafisatest.php?letter=B&id=5465>

- publică în 1978, când publică *Bolile profesionale și prevenirea lor* (Ed. Științifică și Enciclopedică);
46. **BARU, Filip** (n. Filip BARUCH) (cunnatul lui H. Obedeanu, soțul Rosinei (n. Lazarovici, 1925-2007), cu care a avut doi copii: Ioan și Dorin) – în anii '50 șef al Agenției Economice a României la Moscova, cu grad de consilier diplomatic, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R.(dosar 63/1955) (menționat și în Solomovici 2004: 538); se pare încă în viață, în Burbank, California;
 47. **BĂDESCU, Nicolae³¹** (23.IX.1912 – 1991 București) – membru de partid din 1942, de formație arhitect; după 1944 activist al Uniunii Patrioților, director general în cadrul Ministerului Construcțiilor și Lucrărilor Publice (1947-1952), decan al Școlii de Arhitectură din București (1952-1953), președinte cu rang de ministru al Comitetului de Stat pentru Arhitectură și Construcții (redenumit pentru Arhitectură și Sistematizare în 1955) (1952-1957), ministru adjunct al Construcțiilor (1957-1958), vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Economie și Administrație Locală (1969-1974), membru al C.C. al P.C.R. (1965-1969), deputat în M.A.N. (1957-1965, 1965-1969, 1969-1975); co-arhitect, în stilul realismului socialist în arhitectură, al aeroportului Băneasa (1944-1947), al fabricii APACA (1947) și al complexului “Casa Scânteii” (1948-1956); decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. II-a în 1964; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (1952); incinerat la crematoriul “Cenușă”; unul din principalii responsabili ai slușirii arhitecturii capitalei și ideolog-șef în arhitectură, semnatar de pildă în revista *Arhitectura* nr. 1/1950 al articoului “Împotriva cosmopolitismului și arhitecturii burgheze imperialiste” în care anunță că “arhitectura nouă va fi construită în mod conștient, pe linia ideologiei socialiste, prin critică și autocritică, sub îndrumarea continuă a Partidului”, aceasta într-o revistă, singura de specialitate din țară, în care din 56 de pagini, 52 erau de indoctrinare (*apud* Trișcu 2002);
 48. **BĂLAN, Marcel** [alias] – fost ilegalist, care a petrecut anii '30 și războiul în inchisoare, după război directorul Direcției Administrative din cadrul Ministerului de Finanțe (1948-1952), s-a sinucis în 1952, imediat după reținerea ministrului Vasile Luca;
 49. **BĂLĂNESCU, Elena** (n. Simelia, căs. ROSENZWEIG, soția prof. Ion. N. Bălănescu) – activistă a P.M.R. în anii '50, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.M.R. (1951);
 50. **BĂLĂNESCU, I. Mircea** (n. Eugen BENDEL, în alte documente “Bender”) (n. 10.V.1910, la Roman) – absolvent al liceului “Laurian” din Botoșani, apoi student farmacist în București, ilegalist, fost secretar al lui Ștefan Foriș, după război redactor-șef adjunct, responsabil de politică externă, la *Scânteia* (1946-1948), director (șeful direcției politice) în centrala M.A.E. (1948-1952³²), criticat între “deviaționiștii” din minister în iunie 1952, ambasador la Paris (1956-1960), apoi la Atena (responsabil și pentru Cipru) (1960-1968), ulterior numit ambasador la Helsinki (1968-1972); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, în 1964 cu ordinul “23 August” cls. III-a, în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a, iar în 1981 (pensionar) cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a; căs. cu Otilia (n. Pasca);

³¹ Mentionat ca evreu atât de Radio Europa Liberă în 1965 (v. stenograma adaptată a emisiunii din 10 august la adresa <http://www.osaarchivum.org/files/holdings/300/8/3/text/50-4-80.shtml>), cât și de cercetătorul (fost C.N.S.A.S și Arhivele Naționale) Gabriel Catalan (în articolul “About the Sovietization of Romanian Architecture”, cu rezumat disponibil la adresa http://iit.iit.tuiasi.ro/ad xenopol/aiix/aiix_10/aiix_10_10.pdf).

³² Respectiv șef al misiunii diplomatice a României de pe lângă guvernul provizoriu al R.D.G. între 28 nov. și 14 nov. 1950.

51. **BÂRLĂDEANU, Alexandru** (n. GOLDENBERG (?)) (25.I.1911 Comrat (Basarabia) - 13.XI.1997, Bucureşti) – licențiat în drept (1937, Iaşi), profesor de drept (1937-1940), rămas în Basarabia după iunie 1940, în timpul războiului evacuat în Karaganda, revenit în țară în 1946, probabil agent sovietic (Watts 2011: 148 n. 4, 198, 376); membru de partid din 1943 (când, în calitate de membru al C.C. al partidului comunist din R.S.S.M. este trimis la studii la Institutul Central Economic de la Moscova), expert economic al Comisiei guvernamentale române la tratativele de pace de la Paris (1946-1947), secretar general al Ministerului Economiei Naționale (1946), apoi al Ministerului Industriei și Comerțului (1947-1948), ministru adjunct al Industriei (1948), ministru adjunct al Comerțului (1948), ministru al Comerțului Exterior (1948-1953, 1953-1955), președinte al C.S.P. (1955-1956), vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1955-1965 și 1967-1969), președinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice (1967-1968); membru al C.C. al P.M.R./P.C.R. (1955-1969), membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.M.R. (1962-1965), membru al Comitetului Executiv și al Prezidiului Permanent al CC al PCR (1965-1969), din 1970 președintele secției de Studii Economice la Academia de Științe Sociale și Politice “Ştefan Gheorghiu” și, după 1989, președinte al Senatului în prima legislatură postdecembristă (1990-1992) și vicepreședinte al Academiei Române (1990-1994);
52. **BECHEANU, Ana Feige** (n. SPIEGLER) (n. 1907) – secretar tehnic al Comisiei Controlului de Partid³³ în anii '50;
53. **BECK, Leon** (fiul lui Samuel) – directorul Direcției Evidență din cadrul Direcției Generale a Controlului Economic de pe lângă Consiliul de Miniștri după 1947, ulterior cu diverse funcții pe lângă Consiliul de Miniștri; decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
54. **BELLU, Niculae** (uneori ortografiat Belu) (n. Belu SCHOR) (1916 Brăila – 1997 Bucureşti) - ilegalist, redactor responsabil (oficial director) la *România Liberă* după august 1944 până în anii '50, președinte al Comitetului de Stat pentru Cinematografie (cu rang de ministru) (1950-1953), deputat M.A.N. (1952-1955), ulterior adjunct al rectorului Școlii Superioare de Partid “Ştefan Gheorghiu”, respectiv profesor de limba română, etică și publicist³⁴, respectiv cercetător al Academiei R.S.R.; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
55. **BENADOR, Ury** (n. Simon Moise SCHMIDT-GRINBERG, numele adoptiv transliterabil în cheie ebraică “ben ador”, însemnând “fiul generației”) (n. 1 mai 1895 Milișeuțul de Sus, Suceava; a copilărit la Brăila – d. 23.XI.1971, Bucureşti, cimitirul evreiesc Giurgiului) – membru de partid, în conducerea C.D.E. și director T.E.S. după război, respectiv autor ocasional la revista *Teatrul* în anii '50; potrivit lui Solomovici (2004: 58), ar fi denunțat unii sioniști organelor de anchetă; potrivit altor surse, fiica sa, Ella (căs.) Matei, ar fi fost secretar al organizației de bază a P.C.R. de la Direcția Generală a Editurilor, Poligrafiei și Difuzării cărții de pe lângă Consiliul de Miniștri la începutul anilor '50 (Pienescu 2008: 158-9);
56. **BENEDEK, E. Tiberiu** (zis “Tibi”) – profesor, arhitect; după august 1944 responsabil organizatoric al U.N.S.R. (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 116), membru de partid ocupând diverse funcții de răspundere în domeniul arhitecturii și proiectării, autor al clădirilor primăriilor din Bistrița și Baia Mare, decan al Facultății de Arhitectură și chiar

³³ Fondată în noiembrie 1945 și prezidată inițial de Constantin Pârvulescu, Comisia de Control a C.C. al P.C.R. a fost reorganizată și redenumită Comisia Controlului de Partid în 1950, iar în 1965 retransformată în Colegiul Central de Partid, cu rol de organ de anchetă și instanță disciplinară pentru membrii de partid.

³⁴ Între cărțile sale se numără *Tineretul și idealul moral* (Ed. Academia RSR, București, 1969) și *Morală în existența umană* (Editura Politică, București, 1989).

- proreector al Institutului "Ion Mincu" în perioada comunistă; după Revoluție membru în Consiliul de Conducere al F.C.E.R., decorat în 1972 cu "ordinul Muncii" cls. III-a (Decret 259/28.VI.1972) și apoi de către președintele Băsescu în 2009; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1985); căs. cu Draga;
57. **BERARU, Gheorghe** (n. Ștrul Beraru) (1906-1968) – după august 1944 activist de partid, în mandatul Anei Pauker funcționar la Direcția Cadre în centrala M.A.E. și membru al organizației de partid din minister, ulterior transferat la cerere instructor C.C., cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosar 118/1951) (v. și A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., Cancelarie, dosar nr. 51/1952, "autocritica" sa reprodusă și în Constantiniu 2003: 39-41);
58. **BERCOVICI, Aura** – din 1949 activistă de partid, instructoare în cadrul sectorului Presa Centrală al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. și redactor la revista *Munca de partid* (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, pp. 118-21); decorată în 1967 cu ordinul "Meritul Muncii" clasa a III-a, prin Decretul nr. 709 din 21 iulie 1967;
59. **BERCOVICI, Laurențiu** – secretar al C.D.E. București în anii '50 și activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (57/1956) (Solomovici 2003: 185, 2001: 79);
60. **BERCU, S. Atanasie** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
61. (?) **BERGHIANU, Maxim** (n. 19.VIII.1925, Sighișoara) (în alte documente oficiale ale partidului ortografiat Bergheanu, respectiv Berghean) - membru supleant (1955-1960), apoi cu drepturi depline al C.C. al P.M.R./P.C.R. (1960-1989), prim-secretar de partid al regiunii Stalin (începutul anilor '50), apoi Cluj (1965-1968) și al județului Ilfov (1978), vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1965-1967), președinte al Consiliului de Stat al Planificării (1965-1972), ministru al Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe (1972-1978), ministru secretar de stat la Agricultură și Industria Alimentară (1979-1981), ministru al Muncii (1981-1990), ministru al turismului (1985 - 22 decembrie 1989), decorat în 1961, 1964 și 1981; cu dosar la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1954);
62. **BERNACKI, Gabriela** (cu frecvențe variante de ortografiere "Bernachi", respectiv "Bernaki") – membră P.C.R. din timpul războiului, membră fondatoare și vicepreședintă a Uniunii Femeilor Antifasciste din România (U.F.A.R., 1945-1948), secretar general al Federației Democrație a Femeilor din România (F.D.F.R., 1946-1948), redactor la revistele *Drumul Femeii* (organul de presă al U.F.A.R.) și *Femeia* (revista săptămânală a F.D.F.R.), membru al C.C. al Uniunii Femeilor Democrație din România (U.F.D.R., 1948-1952³⁵); ministru adjunct al Prevederilor Sociale (1952-1957) și membru al C.C. al Frontului Democrației Populare; deputat în Marea Adunare Națională (1957-1961); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a;
63. **BERNACKI, I.S.** – de profesie blănări (conform lui Gheorghiu-Dej, v. Andreescu, Nastasă și Varga 2003a:641), după august 1944 directorul general al C.F.R.³⁶;
64. **BERNSTEIN, A.** – numit în mai 1948 membru al comisiei centrale interimare a Colegiului Medicilor, apoi secretar general al comisiei interimare a reglementării sectorului

³⁵ Constituită la 3 ianuarie 1948 prin fuziunea organizațiilor U.F.A.R., F.D.F.R., Organizația de Femei din Apărarea Patriotice, Asociația Soților de Militari din Armata Română, Femeile din Organizațiile Sindicale, Organizația de Femei din Frontul Plugarilor și Organizația de Femei din cadrul Uniunii Patriotice Maghiare.

³⁶ V și proiectul Fototeca online al A.N.I.C. și I.I.C.C.M.E.R., fotografiile nr. HA007 și HA008.

- farmaceutic (prin ordin al ministrului Sănătății, v. M.OF. (partea I B) nr. 111 din 15 mai 1948, p. 4365; v. și *B.I.R.E.* 17 (3 iunie 1948): 5);
65. **BLINDER, M. Buzea** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
66. **BLUMENFELD, Iosif** – fost student la Drept la Iași, de la începutul anilor '50 judecător la Tribunalul Raionului V.I.Lenin (secția civilă 4950), București, ulterior, până în anii '80, la Judecătoria sectorului 8 București; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Steaua R.S.R." cls. a III-a;
67. **BLUMENFELD, T(h)eodor** (1915-2001) – inginer de căi ferate, prorector la Institutul de Căi Ferate, decan al Facultății de Căi Ferate, Drumuri și Poduri din București, ministru adjunct al Transporturilor și Telecomunicațiilor (1951-1957), apoi, până la pensionare (1978), director general în cadrul ministerului (cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R., întocmit în 1951, v. dosare anexe, nr. 12/1952);
68. **BODNĂRAȘ, Florica** (n. Cecilia GLANZSTEIN, fiica lui Leon și Marie (n. Fischler); după prima căsătorie cu Radu Münzer (viitor Mănescu) a preluat numele acestuia) (14.09.1922 – 1990 București) - soția demnitarului Emil Bodnăraș până în anii '50 (cu care a avut 3 copii: Viorel, Ioana și Gheorghe); decorată în 1949 cu ordinul "Steaua R.P.R" cls. V-a; activistă a Comisiei Controlului de Partid în anii '50, apoi redactor la Ed. Politică și lector universitar;
69. **BOGDAN, Corneliu** (n. GRÜNBERG) (5.XI.1921-1990) (fiul lui Horia (Harry) și Silvia (n. Lupașcu)) – membru P.C.d.R. din 1941, angajat în M.A.E. în 1948, iar în paralel membru al Comisiei centrale Tineret și instructor al Comisiei pentru U.N.S.R. (Uniunea Națională a Studenților din România), respectiv membru al Consiliului Uniunii Internaționale a Studenților (Paris, 1948); director de cabinet al Anei Pauker (dec. 1948 – nov. 1949, cf. Levy 2002: 203), director al Direcției Occident a M.A.E. (1949-1951), consilier la Legația României la Washington (1951-1953), director adjunct la Direcția pentru relația Occident (1953-1955), șef al Direcției Presă al M.A.E. (1955-1961), director al dept. Europa Occidentală și America de Nord (1961-1966, 1966-1967), ambasador în SUA (1967-1976), consilier al ministrului de Externe (1976-1978), director al dept. America de Nord și de Sud (1978-1982, pensionat), președintele secției de Relații Internaționale a A.D.I.R.I. (1962-1990), ministru adjunct (cu rang de secretar de stat) al Afacerilor Externe din 26 decembrie 1989 până în 2 ian. 1990, data morții (!); oficial "dizident" al regimului comunist în ultima perioadă, în fapt aflat în atenția U.M. 0110 ("anti-K.G.B.") (v. Watts 2011: 280 n. 1, 444 n. 7, 517); cu fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (dosar 29/1957); decorat cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a în 1971 (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
70. **BOGDAN, Emilia** (n. Emilia MILCO) (1926, Basarabia – 2007 Washington, S.U.A.) – fosta soție (până în 1947) a lui Piotr Gonçeariuk (viitorul Petre Petrescu, șef de direcție în Securitate), ea însăși pe lista agenților plasați de sovietici în 1945-1946 în aparatul de stat al României³⁷ [poziția 77; v. Arhivele Militare Române, fd. 333, dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286 n. 158), v. și opinia identică a lui Watts (2011: 517)]; din sept.

³⁷ Alături, pe aceeași listă, de viitoare nume celebre în ierarhia comunistă de după 1945, precum „Pantelimon Bodnarenko”, alias Gheorghe Pintilie, șeful Securității între 1948 și 1963 (poziția nr. 1 în tabel, probabil nu întâmplător), „Ion Didenco”, în fapt Ivan „Vania” Didenko, viitorul Ion Vidrașcu, ministru în mai multe guverne comuniste (poziția 2); „Serghei Niconov”, viitorul Serghei Nicolau, șeful Informațiilor Externe (1951-1954) (poziția 3); „Valerian Bucikov”, viitor colonel și șeful gărzilor de corp ale lui Gheorghiu-Dej (poziția 17); „Petre Gonçearuc”, în fapt Piotr Gonçeariuk, alias Petre Petrescu, alt șef de Direcție al Securității (poziția 22), etc.

- 1949 soția diplomatului Corneliu Bogdan (*v. supra*), cu care a avut două fiice: Ileana (căs Popa) și Olga (căs. Bănulescu, recăs. apoi cu Gheorghe Cămpeanu, coleg de promoție (1969) la fostul Liceu nr. 24 din București cu V. Tismăneanu, Elena Răutu, Nicu Ceaușescu, Vladimir Doicaru și.a.), ambele locuind în prezent în S.U.A.; a treia fiică, Svetlana (n. 26.II.1946, căs. Hoge, rămasă în S.U.A. la momentul repatrierii părinților, în 1976), era de fapt fiica Emiliei și a lui P. Gonczeariuk; după moartea soțului, în ian. 1990, Emilia Bogdan s-a stabilit ea însăși la Washington, unde a decedat în iunie 2007;
71. **BOGDAN, Iosif** (n. Iosif SOLOMON) (1912-1962) – după august 1944 vicepreședinte A.R.L.U.S.; funcționar și chiar ministru adjunct (1952-1953-?) la Ministerul Sănătății, unul din coordonatorii reformei sectorului sanitar după 1945; vicepreședinte al Institutului Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea (din 1955), respectiv director al Editurii Meridiane; îngropat în fostul complex “Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism”, din actualul Parc Carol din București; cu fișă la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (135/1955) (Gheorghe Brătescu în Burcă 2007: 13; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 421);
72. **BOGDAN, Jean** (n. Jean BERMAN, fiul lui Philip și Rosa (n. Stark)) (d. 2001 (S.U.A.?) – cununatul lui Silviu Brucan (căsătorit cu sora acestuia, Tony, fiica lor, Adriana Livianu, locuind în prezent în S.U.A.) și fratele ofițerului de Securitate Harry Bogdan; cu diverse funcții în aparatul economic și finanțier al statului comunist de-a lungul deceniilor postbelice; cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 14/1951);
73. **BOICO “LUCA”, Cristina** (n. Bianca MARCUSOHN; fiica lui Isidor și Liza; sora Herminei Marcusohn și mătușa lui Vladimir Tismăneanu) (1916 – 2002 Paris) - soția generalului Mihail Boico, cu pseudonimul “Luca” în perioada ilegalistă; după război directoare în Ministerul Informațiilor (1945-1947), atașat de presă și din mai 1948 prim-consilier la ambasada României de la Belgrad (1947-1948), șefa Direcției Cultură din M.A.E. (1948-1952; în 1952 aparent șefa Direcției Administrative), ulterior conferențiar la Universitatea Politehnica București (până în 1956), iar apoi traducător la Editura Politică, București, respectiv autoare de articole la revista *Magazin Istoric*; în 1987 rămasă în Franța; a avut cu Mihail Boico trei copii, verișorii lui V. Tismăneanu: Tania (căs. Ionescu), în viață, în București), respectiv Andrei și Olga (căs. Trebitsch), emigrați în 1975 în Israel; Olga a decedat în 2001 la Paris, iar Andre este în viață în același oraș, căs cu Annick (n. Bokshorn), având doi copii: Florent Michael și Deborah;
74. **BOICO, N. Vladimir** (30.IX.1909-27.I.2001) - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963; între 1990 și 1998 președinte al Astroclubului Român;
75. **BONCIU, H. “Horia”** (n. Bercu HAIMOVICI, fiul lui Carol și Ghizela (n. Nadler)); în 1932-1933 își modifică numele în Benjamin Bonciu) (21.V.1893 Iași – 27.IV.1950) – cunoscut mai degrabă ca scriitor; de formație inginer; în perioada interbelică condamnat la 3 luni închisoare pentru un roman incriminat ca pornografic; funcționar în cadrul Oficiului de Studii al Ministerului Economiei (oct. 1944-1945), apoi secretar general al Comisariatului pentru Comerț Exterior de pe lângă Consiliul de Miniștri (1945-1948) (Crispedia 2011; Kuller 2008a: 76);
76. **BONDOL, Alexandru** (n. Alfred LÖVY) (d. 1983, incinerat) – activist de partid, în anii '50 în conducerea Consiliului Central al Sindicatelor și redactor-șef (până în 1957) la organul de presă al sindicatelor, *Munca* (i-a succedat în funcție Ecaterinei Borilă), ulterior menționat ca redactor la Ed. Politică, respectiv traducător la Ed. Minerva la începutul anilor '70; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (135/1955);

77. **BORILĂ, Ecaterina** (n. Katherina ABRAHAM în 1909, în Satul Lung, jud. Târnava Mică) - cununata lui Bela Breiner, soția lui Petru Borilă și cuscra lui Nicolae Ceaușescu [v. *infra*], "o comunistă militantă de origine evreiască" cf. "Raportului Tismăneanu", fostă ilegalistă (cu pseudonimul "Petrova"), cuscra cuplului Ceaușescu, iar după unele surse martoră a acuzării în procesul lotului Pătrășcanu³⁸ (1954), membru al C.C. al P.C.R. (1948-1969), membru al C.C. al U.F.D.R. (din 1948), redactor-sef al ziarului sindicatelor, *Viața Sindicală* (ulterior *Munca*) în anii '50, membru al Biroului Politic (1952-1965), al Comitetului Executiv al C.C. al P.M.R. (1965-1969) și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1954-1965), decorată cu Ordinul Muncii cls. I în 1959, respectiv cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a în 1971; pensionată în 1961, în viață în 1991, când îi acorda un interviu lui Robert Levy;
78. (?) **BORILĂ, Petre**³⁹ (n. Iordan Dragan RUSEV) (13.II.1906 Siliстра – 1973, București) - evreu din Bulgaria (cf. Cosma 1994: 31), "lucrător cu munca politică în URSS" (1936-1937, 1938-1944), voluntar în Spania (1937-1938), comandant al diviziei "Tudor Vladimirescu" (1944-1947), promovat progresiv până la gradul de general-locotenent; șeful organizației București a P.C.R. (1944-1947); șeful Direcției Politice a Armatei, (1948-1950); membru C.C. al P.M.R. (1948-1968); membru în conducerea Comitetului Democrat Evreiesc în anii '50; membru al Biroului Organizatoric al P.M.R. (1950-1953); președintele Comisiei Controlului de Stat (1951-1958); ministru al Construcțiilor (1948-1951), președinte al Comisiei Controlului de Stat și membru în Biroul Politic al C.C. responsabil cu economia (1952-1953); ministru al Industriei Alimentare (1953-1955); vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1954-1965); multiplu decorat de statul comunist;
79. **BRAEȘTER, Aron** (fiul lui Israel) (rar ortografiat și ca "Braișter") (n. 5.III.1903, Pașcani) - inițial membru al PSD, membru al factiunii pro-comuniste (1946-1948), apoi membru P.C.R./P.M.R., deputat de București (1946-1948, 1948-1952), membru supleant al C.C. al P.M.R. (1948-1955); decorat cu Medalia Muncii, în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a, în 1971 cu ordinul "Steaua R.S.R." cls. a III-a, iar în 1979 cu ordinul "3 August" cls. II-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979); în viață în 1994, când era interviewat de Centrul de Istorie Orală al Radiodifuziunii;
80. **BRAEȘTER MARCU, Dora** – numită de Ministerul Sănătății membru în conducerea Colegiului Farmaciștilor în 1948 (Bărbulescu *et al.* 2009: 71, 80; *B.I.R.E.* 17 (3 iunie 1948): 5) și respectiv în conducerea Institutului Chimico-Farmaceutic București la începutul anilor '50 (Kuller 2008a: 434);
81. **BRATEŞ, Laurențiu** (n. Isidor FÄRBER) (n. 17.09.1922) – activist al Comisiei Controlului de Partid în anii '50;
82. **BRAUNER, ?** – numit în 1948 în comisia de tipizare a medicamentelor din cadrul Ministerului Sănătății (Bărbulescu 2009: 93);
83. **BRAUNSTEIN, Sache** – șeful serviciului aprovisionare din D.G.I.L. de pe lângă Consiliul de Miniștri (1948-?) (Nikolić f.a., p.2);

³⁸ V. http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ioanitoiu/morminte2/docs/morminte2p_9.asp.htm

³⁹ Cf. unor surse controversate, evreu bulgar, și în mod cert căsătorit cu o evreică maghiarofonă; cuscral lui Nicolae Ceaușescu pentru câțiva ani, cât timp fiica sa Iordana a fost mărătită cu Valentin Ceaușescu. Fiul celor doi și nepotul lui Nicolae Ceaușescu, Daniel Valentin (n. 1981), este evreu cf. canoanelor religioase iudaice (Halaha). De altfel, imediat după Revoluție, fostă soție a lui Valentin (de care aceasta divorțase în a doua jumătate a anilor '80) și copilul ei s-au refugiat în Israel, grație ajutorului oferit de Nicolae Cajal, lider al comunității evreiești din România și bun prieten de familie al soților Borilă ("Moștenitorul secret al lui Ceaușescu". *Evenimentul Zilei* - luni, 27 aprilie 2009).

84. **BRÂNCU, Zina** (n. Haia Solomonovna GRINBERG) (21.VII.1906 – 1972 București) – originară din Basarabia, membru de partid din 1927, plecată în U.R.S.S. în timpul războiului; după război activistă a Secției Propagandă – Agitație a CC al PMR (1949-1950), șefă adjunctă a secției Organe de Conducere a C.C. al P.M.R. (din 1950), iar de la începutul anilor '50 cadru didactic la Academia „Ștefan Gheorghiu”⁴⁰, unde a ocupat inclusiv funcțiile de director de studii și respectiv de prorector (până la jumătatea anilor '60); membru al Comisiei Centrale de Revizie a partidului (1955-1960); incinerată la crematoriu „Cenușa”; decorată cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a în 1949; dosar de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1953);
85. **BREINER, H. Paraschiva** (n. Piroska ABRAHAM, zisă “Piri”) - fostă ilegalistă, dar după unele surse simultan informatoare a Siguranței, sora Ecaterinei Borilă (Abraham) și soția lui Bela Breiner, apoi a generalului Andrei Roman (Grün), fostă secretar general interimar al P.C.d.R. pentru câteva luni în 1940 (Tismăneanu 2010b), după război șefa Direcției Industriale Tricotaje și Confecții din București, decorată cu “Ordinul Muncii” cls. II-a în 1951; decorată prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
86. **BRIL, M. Izu** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
87. **BRILL, Alfred** – medic, conferențiar universitar, după război în centrala Ministerului Sănătății, numit membru al Consiliului (național) Superior al Tuberculozei de ministrul Sănătății în mai 1948 (v. M.O.F. (partea I B) nr. 122 din 28 mai 1948, p. 4698); probabil fratele colonelului dr. Șuli Brill; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
88. **BRILL, Solomon** – dentist; membru al comisiei Ministerului Sănătății pentru lichidarea restanțelor și repartizarea dentiștilor (iulie 1946 – decembrie 1948) (Bărbulescu *et al.* 2009: 184-5);
89. **BRODER, Zalman** (alias Sandu) (n. 01.04.1914) – ilegalist, internat în lagărul pentru evrei comuniști de la Vapniarka, în Transnistria⁴¹; activist al Comisiei Controlului de Partid în anii '50 (A.N.I.C., fd. C.C.P., documente interne, dosar nr. 14); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a; fiul său, Andrei, s-a stabilit în S.U.A. via Israel și lucrează la Yahoo Advertising;
90. **BRUCAN, Silviu** (n. Saul BRUCKER, fiul lui Adolf și Ethel (Etty)) (18.I.1916 București - 14.IX.2006 București) – ilegalist, după 23 august 1944 șeful secției politice iar apoi redactor-șef adjunct al ziarului *Scânteia* (până în anii '50), cel care conducea întreaga campanie propagandistică de comunizare, același care în mai 1945 amenința în ziar: “Da, nici o cruce! Bandiți manisto-salaziți!”; ambasador la Washington (1956-1962);

⁴⁰ Înființată în 1947 ca Universitatea de Partid „Ștefan Gheorghiu”, instituția va parurge de-a lungul timpului mai multe forme de organizare, fiecare cu titulatură diferită: Școala Superioară de Partid „Ștefan Gheorghiu” (1952-1966); Academia de Științe Social-Politice „Ștefan Gheorghiu” (1966-1970); Academia de Învățământ Social-Politic „Ștefan Gheorghiu” (1970-1973); Academia „Ștefan Gheorghiu” pentru pregătirea cadrelor de conducere a activității de partid, social-politice, economice și administrației de stat (1977-1989). În paralel, înființată în 1948, Școala Centrală de Partid „A.A. Jdanov” va fi redenumită Școala Superioară de Științe Sociale „A.A. Jdanov” (1949-1954), Institutul de Științe Sociale „A.A. Jdanov” (1954-1958), după care, în 1958, va fuziona prin absorție cu Academia „Ștefan Gheorghiu” în cadrul Școlii Superioare de Partid „Ștefan Gheorghiu” de pe lângă C.C. al P.M.R. (Dobre et al. 2004: 48 (n. 170) și 49).

⁴¹ Inițial, în baza ordinului nr. 9283 din 24 iulie 1942 al Președinției Consiliului de Miniștri, se dispusea evacuarea în Transnistria a unui total de 1045 evrei comuniști (406 din lagărul de la Târgu Jiu, 85 din diverse penitenciare și 554 aflați la acel moment în libertate). Ulterior, în aplicarea ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 2592 din 31 iulie 1942, vor fi internați în lagărul de la Vapniarka, rezervat evreilor comuniști, 619 persoane (407 de la Târgu Jiu, 85 din diverse penitenciare (Caransebeș, Mărgineni, etc.) și 127 din libertate).

- vicepreședinte al Consiliului Radioteleviziunii Române (1962-1966); diverse alte funcții în ministerele conduse de M. Constantinescu, I. Chișinevschi și apoi L. Răutu; marginalizat în anii '80, aflat în atenția U.M. 0110 ("anti-KGB"); cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955); după 1989, "eminența cenușie" a F.S.N.-C.P.U.N. și orchestrator al înființării G.D.S., respectiv analist politic comentator la ProTV chiar și la 15 ani după 1989; a avut 3 surori: Clara (căs. cu Leopold Puican), Tony (căs. cu Jean Bogdan, v. *supra*) și Henriette (căs. cu Lică Vișan); incinerat la crematoriul "Cenușa";
91. **BRUCKER, Jean** – fost detinut ilegalist în perioada interbelică, în 1948 funcționar în administrația de stat, membru în Biroul secției Reconstrucție a U.T.C./U.T.M. (Berindei, Dobrinu și Goșu 2009: 111);
92. **BUGHICI, Ana** (n. Hana FRIEDMAN, fiica lui Meir (alias Max) și Perla (alias Paulina) (n. Reizl)) (1919 România – 2009 Petah Tikva, Israel) – soția demnitarului comunist Simion Bughici (v. infra), la rândul ei ilegalistă, după război cu funcții modeste în ierarhia comunistă, în domeniul Învățământului (e.g. pentru mai mulți ani directoare a Liceului nr. 32 din București); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a IV-a; soții Buchici au avut doi copii, Iulian și Zoia, cea din urmă căsătorită cu Iura Kotovski, fiul demnitarului comunist Grigore Cotovschi;
93. **BUGHICI, Simion** (n. Simon MOISE, fiul lui Moritz Moise, zis "Bughici", și Rașela (n. Nachmanovici)) (14/25.XII.1914 Iași – 1.II.1997 București) – de profesie textilist, internat în 1942 în lagărul de muncă de la Vapniarka; după 1944 membru supleant, apoi cu drepturi depline al C.C. al P.M.R. (1948-1950, 1950-1955-1965); ambasador la Moscova (responsabil și pentru Mongolia și Finlanda (1949-1952), ministrul de Externe (1952-1955⁴²), vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1955-1957), șeful Secției Bunuri de Consum, Comerț și Cooperație (*i.e.* direcția economică a Comitetului) a C.C. al P.M.R. (1957-1965), președinte CENTROCOOP (1968-1969), ministrul al Industriei Alimentare (1969), vicepreședinte al Colegiului Central al PCR (1969-1974), deputat M.A.N (mandate successive între 1948 și 1975, inclusiv vicepreședinte al comisiei de politică externă a M.A.N. între 1957 și 1961), decorat, *inter alia*, cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. II-a în 1949, cu ordinul "23 August" cls. I în 1964 și respectiv cu ordinul Steaua R.S.R. clasa I-a în 1971;

⁴² Unde, deși evreu, i-a succedat în funcție Anei Pauker – unul din sutele de exemple (de la Nicolae Goldberger la Gheorghe Gaston Marin, de la Petre Lupu la Israel "Ion" Rachmuth, de la A. Baranga la P. Cornea sau de la Mihail Florescu la Ghizela Vass, etc.), probatoare ale faptului că epurările orchestrate de Dej nu aveau un conținut etnicist sau antisemit, cât politic bine calculat în cadrul războiului intern și pur pragmatic dintre fațuunile "lagăristă" (numită uneori și "doftanistă") și respectiv "moscovită" (care, e adevărat, conținea semnificativ mai mulți evrei) – o reprezentare de împărtășită, cu variațiuni specifice ale etichetelor atribuite celor două tabere, de Stelian Tănase, T. Solomovici (2003: 91), precum și în memoriile lui Pavel Câmpeanu, respectiv Ion Gheorghe Maurer și diverse comentarii ale Europei Libere din a doua jumătate a anilor '50 (care disocia retrospectiv între aripa autohtonă, "muncitorească" și cea "kominternistă"). În esență propriei noastre aprecieri, succesiv perioadei de instabilitate asociate conflictului în surdină dintre cele două tabere în perioada 1945-1952, *leadership-ul* lui Gheorghiu-Dej s-a stabilizat și respectiv consolidat după epurările din 1952-1953 și 1958-1961. Aprecierea este îmbrățișată de altfel și de S. Brucan (el însuși evreu), care opinează că până în 1952, chiar și după alegerea sa formală ca secretar general al partidului, menită mai degrabă a menține aparențele (întrucât Ana Pauker era de origine burgheză și evreică), Gheorghiu-Dej ocupa de fapt o poziție secundă celei a Anei Pauker în ierarhia reală de putere (Brucan 1992: 59). Ulterior, Brucan insistă reiterată explicit: "Purificarea etnică a început în special pe timpul lui Ceaușescu, nu în timpul lui Gheorghiu-Dej" (Brucan 2002: 5). Aceleiași reprezentări îi subscrive și istoricul Larry Watts, în a cărui opinie "situația din România în 1945-1951 a urmat precedentul creat de Béla Kun în Republica Sovietică Ungară, unde șeful era de fapt ministrul de externe" (Watts 2011: 173).

94. **BUICAN, Alexandru** (n. Ern(e)st ARNOLDI) (n. 1902 Rădăuți - d.?) – ilegalist, participant la Rezistența Franceză, în 1941 figurând pe lista “comuniștilor categoria A” a Siguranței⁴³; după august 1944 redactor la *Scânteia* și activist al secției Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R., membru în colegiul de redacție al *Pentru o pace durabilă, pentru o democrație populară*, redactor la *Scânteia* și *Contemporanul*, prim consilier de presă la Ministerul Informațiilor (1947-1948), apoi consilier de presă la M.A.E. și respectiv consilier de legătie și ministru consilier la Legația României de la Belgrad (1948-1949); ministru adjunct al Învățământului Public (1949-1951), profesor la școala partidului (viitoarea Academie Ștefan Gheorghiu), respectiv vicepreședinte al Institutului Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea (1956-1962); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a, în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” iar în 1978 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. I-a (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 199, n. 2; Solomovici 2001 I: 195; Betea 2005);
95. **BULAN, Tatiana** (n. Tassia LEAPIS (în unele documente Liabis), fiica lui Isidor) – ilegalistă, rămasă în Basarabia după 28 iunie 1940, fosta logodnică a lui Ștefan Foriș, apoi prima soție a lui Leonte Răutu (în anii '30), iar ulterior măritată în timpul războiului, în U.R.S.S., cu generalul rus Iakov Bulan; ministru adjunct al Învățământului Public (1951-1953), decorată cu titlul de Erou al Muncii Socialiste, pensionată ca director de studii al Academiei de partid “Ștefan Gheorghiu”; fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (dosar 73/1951);
96. **CALMANOVICI, M. Emil** (fiul lui Mendel și Hana) (1896 Piatra Neamț – 12.III.1956 Aiud) – finanțator generos al partidului ilegalist în perioada interbelică, după război membru fondator al C.D.E. în iunie 1945, inginer al complexului clădirilor fabricii APACA din București (1947), profesor la Institutul de Construcții din București și director general al Normelor și Construcțiilor în Ministerul Construcțiilor între 1944 și 1951, când este arestat în “procesul Pătrășcanu”, ulterior condamnat și deținut până la decesul său în penitenciar (Aiud); îngropat, după reabilitarea sa din anii '60, în fostul complex “Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism”, din actualul Parc Carol din București;
97. **CASTER, Sergiu** (în unele documente din arhiva U.T.C. “Kaster”) – după august 1944 membru de partid și secretarul Secției Administrative a Uniunii Asociațiilor de Elevi din România (coleg cu Ion Iliescu și Nina Telescu, viitoarea soție a lui Iliescu), ulterior activist al secției Tineret Studențesc a C.C. al U.T.M (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 115, 560); în anii '50 cadru didactic la Facultatea de Ingineri Economiști din cadrul Institutului Politehnic București, la catedra de organizarea și planificarea întreprinderilor (în 1956 cu grad de lector cumul); din 1967 în conducerea CEPECA (Centrul pentru perfecționarea cadrelor de conducere din întreprinderi);
98. **CERNEA, Radu** (n. Isac A. ZWIEBACK, cunoscut mai ales sub pseudonimul publicistic Adrian Radu-Cernea) – originar din Iași, internat într-un lagăr de muncă în timpul războiului, ulterior activist de partid (șef adjunct al secției Industrie Grea a C.C. al P.M.R.), în anii '50 doctorand la școala de partid “Ștefan Gheorghiu”; în 1953 ministru adjunct al Metalurgiei; în anii '60 profesor politehnică și autor al unor articole la revista *Energetica*, emigrat în Israel în 1970, cu dosar de cadre la secțiile Economică (dosare anexe, u.a. 36/1952 și 25/1954) și respectiv Organizatorică (109/1955) ale C.C. al P.C.R.;
99. **CHEREȘTEȘIU, H. Rozalia** (n. Roza SIMON KAHANA) (n. 11.II.1905 Ciuc) – fostă ilegalistă (membru de partid din 1924), membru în C.C. al P.C.R. - organizația regională

⁴³ În forma parțial corectă “Aron Lazăr Arneldi”, n. 1902, Rădăuți, cu domiciliul pe str. Sf. Ilie nr. 7 din București.

- Ardeal, apoi prezentă la București, aflată în atenția Siguranței în 1941 (poziția 194), în lista “comuniștilor categoria A”; după război membru în conducerea A.F.D.A., activist al P.M.R. la București până în 1956, ulterior la Cluj; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 118/1951); soția ilegalistului viitor istoric de partid Victor Cheresteșiu; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a; (v. și Andreescu, Nastasă și Varga, 2003a: 419; Mâță 2007: 245);
100. **CHINZBRUNER, D. Angelo** (n. 14.I.1917 București) (fiul lui David și Frima) – în anii ’50 funcționar al Ministerului Comerțului Exterior în poziția de consilier în cadrul I.S.C.E. “RomânoExport”, arestat în 1959 și condamnat în 1961 alături de alți evrei funcționari ai M.C.E. pentru subminarea economiei naționale, eliberat în 1969 (v. și Solomovici 2004: 283)⁴⁴;
 101. **CHIRITĂ, Lică** (n. ABRAMOVICI) (1898-1956 București) – fost frizer (cf. Solomovici 2001: 79; 2003: 185), primul președinte al Comitetului Național Evreiesc (precursorul Comitetului Democratic Evreiesc) în 1944-1945, membru în conducerea C.D.E. (1945-1946), decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, ulterior șef de cadre la Academia R.P.R.; incinerat la crematoriul “Cenușa” din București;
 102. **CHIȘINEVSCHI, S. Grigore** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
 103. **CHIȘINEVSCHI, Iosif** (n. Iosif ROITMAN, zis “Ioșca”, în alte surse apărând cu prenumele Iakov⁴⁵) (26.XII.1905 Bălți – 1963 București) – membru U.T.C. din 1923 și P.C.d.R. din 1934, rămas în U.R.S.S. în 1940, revenit în țară după 23 august 1944, membru al C.C. din 1945 până în 1960 și secretar responsabil cu propaganda (departamentul Agitație și Propagandă) (1948-1952); membru al Secretariatului, responsabil cu propaganda și cultura (1952-1955); cadru didactic la universitatea de partid încă de la înființare; vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1954-1955); membru al Biroului Organizatoric și șef al Secției Externe a C.C. (1950-1957, când va fi destituit), deputat (1946-1948, 1948-1961); ulterior “marginalizării”, directorul celui mai mare complex tipografic din țară – “Casa Scânteii”; îngropat în fostul complex “Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism”, din actualul Parc Carol din București; decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” (1948), ordinul Muncii clasa I-a (1949), ordinul “Apărarea Patriei” clasa I-a în 1949; fiul cuplului, Gheorghe Kishinevski (n. 1950, căs. cu Rodica Lupu, decedat) a emigrat în Israel în timpul regimului comunist;
 104. **CHIȘINEVSCHI, Liuba** (n. Liube KIȘINEVSKAIA) (5.XI.1911 Tighina – 1981 București)⁴⁶ – a doua soție lui Iosif Chișinevschi (înțial a preluat la căsătorie numele Roitman al soțului, revenind însă după 1944 la cel de naștere, preluat și de Iosif) - ilegalistă (membru de partid din 1930, condamnată în procesul de la Craiova din 1936), după război presedinte executiv al U.F.A.R. (1945-1946), apoi membru al Comitetului Executiv și în C.C. al U.F.D.R. (1948-?), vicepreședinte a Confederației Generale a Muncii din 1944 (adjuncta lui Gheorghe Apostol); membru C.C. al P.C.R. (supleant 1945-1948 și membru cu drepturi depline 1948-1955); deputat (1948-1952-1957) și membru al Prezidiului Marii

⁴⁴ V. fișa sa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-20detinuti%20politici/C/C%2003.%20Cernazeau%20-%20Chivulescu/Chinzbruner%20Angelo%20D/index.php>.

⁴⁵ A preluat după 1944 numele Chișinevschi al soției sale, iar pentru scurtă perioadă în 1945, semna cu “Stănciulescu”. Caracterizarea făcută de fostul șef rabin Moses Rosen este elocventă: “Iosif Chișinevschi, evreul blestemat, care nu mai știa cât rău să facă, ochiul Moscovei și simbolul terorii staliniste...” (1990: 247);

⁴⁶ După unele informații neprobatate, ar fi fost verișoară primară cu a treia soție a lui Stalin, Roza Kaganovici.

- Adunări Naționale (1948-1955); secretară a Consiliului Central al Sindicatelor (din 1957); instructor general în cadrul A.R.L.U.S. (în 1964), membru (1945-1955) și apoi vicepreședintă a Comisiei Controlului de Partid (1955-1960); activistă a Consiliului Sindicatelor din sectorul 2 al capitalei (1971-1981); decorată în 1947 cu ordinul “Coroana României” în grad de ofițer (1947!), în 1948 cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a II-a, în 1949 cu ordinul “Muncii” clasa I-a, iar 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
105. **CHIȘINEVSCHI, Sim(h)a** (în diverse acte transcris și Kisinevscaia sau Chișinovschi) (1895, Tighina – 1960 București) – sora Liubei Chișinevschi; din 1945 activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951); incinerată la crematoriul “Cenușa”;
106. **CLEJAN, L. Bucur** (n. Jakob LAUB KRANZDORF, fiul lui Eliezer (Leizer) și Sara) (26.XII.1904 România – 15.I.1975 Shanghai, China) – ilegalist, medic în războiul civil din Spania de partea Brigăzilor Roșii (1936-1939), din 1939 medic voluntar în China împotriva forțelor japoneze (împreună cu soția, Gizela, care va muri în 1943⁴⁷), repatriat în România în 1948, decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, ulterior funcționar superior în cadrul Ministerului Sănătății, decorat în 1971 cu ordinul Muncii cls. III-a, din 1972 din nou în China, unde moare în 1975, fiind înmormântat la cimitirul “Song Qingling” din Shanghai (Diamant, 1979: 371; Friedberg-Vălureanu 2004; C.R.I. 2008; O.N.C.E. 2010);
107. **CLEJAN, Sali** (n. TAUBERG, căs. KRANZDORF, zisă “Rica”) (n. 21.10.1914) – soția lui Samuel Clejan și cununata lui Bucur; referent la Comisia Controlului de Partid în anii ’50; implicată în anchetarea foștilor luptători din Spania în anii ’50, decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a (C.C.P. – documente interne nr. inv. 19; A.N.I.C.);
108. **CLEJAN, Samuel** (n. Samuel Nathan LAUB KRANZDORF, zis “Mache”, fiul lui Eliezer (Leizer) și Sara) (1911-1983) – fratele lui Bucur Clejan [v. supra]; integrat în aparatul economico-financiar al statului comunist; cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii (dosare anexe 77 și 249/1952);
109. **CLOPOTEL, Liviu** (n. Leopold SAFIR) – activist de partid, apoi funcționar la Întreprinderea de construcții “Carpați” din București; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a; cu dosar la secția Gopodărie de Partid a CC al PCR (8/1954, 6/1958);
110. **COBAR, Nell** (n. Corneliu BARASCH, ulterior ebraizat Kalman ben Eliezer) (31.XII.1915 București – 26.VII.1993) – membru de partid, caricaturist la săptămânalul *Pițigoiul* (1945-1948), colaborator la *România liberă*, apoi redactor-șef adjunct la *Urzica* timp de trei decenii; și obține notorietatea la studioul Animafilm ca regizor de filme de animație, creator al personajului “Mihaela”; căs. cu Claris (n. Herșcovici), tatăl lui Emil Nell-Cobar, un controversat om de afaceri implicat și în scandalul monden Remus și Irina Truică;
111. **COGAN, Isac** (n. 1906 Orhei) – fost tipograf ilegalist (aflat pe Lista Siguranței din 1941 a comuniștilor de categoria A), după război cu varii funcții de conducere în sistemul tipografic, în 1971 încă direcțor al Întreprinderii poligrafice “Bucureștii Noi”, calitate în care este de altfel și decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a II-a (Decretul 157 din 4 mai 1971);

⁴⁷ Dr. Clejan s-a recăsătorit cu Zhao Jinpu, zisă “Nelly”, cea care devine prima chinezoaică stabilită în România (unde a lucrat ca redactor al Editurii pentru limbi străine, co-editând până la pensionare revista de limbă chineză *România*)

112. **COHN, Haim** (fiul lui Burăh) - în anii '50 membru al Biroului de ramură al industriei ușoare din cadrul Consiliului de Miniștri, apoi secretar general UCECOM în anii '60; - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a
113. **COHN, S. Haim** – la începutul anilor '60 funcționar în cadrul Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 335 din 20 iun. 1963;
114. **COHN, Moscu** – funcționar al Direcțiunii Presei (organul de cenzură) din cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor (1948-1949), responsabil de controlul pe teren al cărților (fond D.G.P.T., dosar 7/1948 Arhivele Naționale, apud Corobca 2008b);
115. **COLIN, Liviu** (n. COHN⁴⁸) – consilier-șef la Biroul Juridic al Ministerului Comerțului în anii '50, unchiul lui Vladimir Colin; (posibilă legătură cu Moscu Colin, indicat de Solomovici 2001I: 194) între numele de evrei comuniști arestați în anii '30 în România);
116. **COLER, V. Jean**⁴⁹ (GOLSTEIN; adesea cu prenume ortografiat "Jan") - voluntar în războiul civil din Spania, după 1944 instructor al secției Cadre a C.C. al P.C.R. (1945-1950), apoi activist în cadrul D.G.P.T.; decorat cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. II-a în 1949 (decretul nr. 873 al MAN din 20 august 1949) și respectiv cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu; tatăl lui Andrei Coler, ginerele lui Luca Răutu și al Luminișei, emigrată în S.U.A.; emigrat în Israel, apoi stabilit în Statele Unite, unde a murit în anii '90 (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 506-7, n. 19; Levy 2002: 132, probabil identic cu intrarea "Jean Koller" din C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 445);
117. **CONSTANTIN, Benone** (n. KALMANOVICI) (n. 1919 Păltiniș, Dorohoi) – membru al P.S.D. din 1937, din 1945 membru al C.C. al partidului, șeful de cabinet al ministrului Muncii, L. Rădăceanu, apoi al ministrului Silviculturii, M. Marinescu (1945-1948), respectiv secretarul general-adjunct al FNTDR (Frontul Național al Tineretului Democrat Român), ulterior marginalizat ca urmare a refuzului de a se alătura P.C.R. și profesând ca inginer geolog (Banc 2011: 15);
118. (?) **CONSTANTINESCU, Miron** (13.XII.1917 Chișinău - 18.VII.1974 București) (n., în funcție de sursă, Mehr/Meir/Moses KOHN/COHEN⁵⁰, originar din Chișinău) – sociolog, ilegalist (membru de partid din 1936), deținut (1941-1944); după război agent de influență sovietic (cf. Watts 2011: 513 n. 2), membru al C.C. al P.C.R./P.M.R. (1945-1960 - exclus, apoi reabilitat, 1969-1974), membru al B.P. (1945-1957), al B.O. (1950-1952) al Secretariatului (1952-1954, 1972-1974) și supleant al Comitetului executiv al C.C. al P.C.R. (1970-1974); redactor șef (1944-1945) și director (1945-1949) la *Scânteia*, subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale (1947-1948), secretar general al Comisiei de Stabilizare și Redresare Economică (1947-1948), ministrul Minelor și

⁴⁸ Într-o prezentare a unor personalități evreiești originare din Bârlad la pagina http://www.romanianjewish.org/en/mosteniri_ale_culturii_iudaice_03_11_13.html.

⁴⁹ Probabil același Coler, șef de cadre în cadrul D.G.P. în 1950, menționat în Fürtös 2007: 404.

⁵⁰ Unul din cele mai controversate persoane în privința identității lui etnice. Numele Moses Kohn apare în premieră într-un *draft* de manifest al „Partidului Socialist Creștin”, descoperit în 1951 de Securitate la domiciliul lui Lazăr Ștefănescu, document aflat în prezent în arhiva C.N.S.A.S. (dosar 15563, vol. 5, ff. 21-25) și reprodus în Totok (2006: 14). La un deceniu distanță, cardinalii autori ai *The Plot against The Church* (1962) avansează varianta Mehr Kohn. În sfârșit, numele Meir Kohn este avansat, *inter alia*, de revista electronică Descoperă.ro („10 chipuri ale comunismului din România, 2009, v. <http://www.descopera.ro/maratoanele-descopera/descopera-istoria-romanilor/5185890-10-chipuri-ale-comunismului-din-romania>”). De remarcat nebuloasa care acoperă întreaga viață a lui Constantinescu premergătoare anilor '40. Spre exemplu, dincolo de moartea ambilor săi părinți în adolescență, literatura de specialitate nu a reușit să ajungă la un consens nici măcar asupra locului său de naștere, autorii avansând, de la caz la caz, variantele Chișinău, București, Galați și Buzău.

- Petrolului (1948-1949), profesor și șeful catedrei de materialism dialectic și istoric la Universitatea București (1948-1951), președinte al Comisiei de Stat a Planificării (1949-1955), vicepreședinte (1954-1955, 1957) și prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1955-1957), ministrul Învățământului (1956-1957, 1969-1970), director al Institutului de Cercetări Economice al Academiei R.P.R. (1957-1958), profesor de istorie și economie politică (1958-1962), șef de secție la Institutul de Istorie "Nicolae Iorga" (1962-1965), rector (1970-1972) și președinte (1972-1973) al Academiei "Ștefan Gheorghiu", vicepreședinte al Consiliului de Stat (1972-1974), deputat M.A.N. (1946-1961, 1970-1974) și președinte al Legislativului (martie-iulie 1974), multiplu decorat;
119. **CONSTANTINESCU, Sulamita** (n. Șulamita BLOCH) (d. 1968) - soția demnitarului comunist Miron Constantinescu, fostă ilegalistă, după război în centrala C.C. (unde fost, *inter alia*, dactilografă) începând cu sfârșitul anilor '50 președinta Colegiului de Partid – regiunea Gorj; asasinată în 1968 de, cf. anchetei oficiale, fiica Ileana (adoptată), pacientă psihiatric la Gătaia și Câmpina;
 120. **CORAVU, Rodica** (n. Roza NOVAC) – activistă de partid, cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (45/1955), unde a lucrat în subordinea Ghizelei Vass, în anii '60-'70 redactor principal la Comitetul de Radiodifuziune și Televiziune; decorată în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971)
 121. **CORNEA, Irina** (n. LEON?) – soția lui Paul Cornea [v. *infra*] – inginer, din 1949 cadru didactic la I.P.B. și șefă a organizației de bază a partidului din cadrul Institutului⁵¹, în anii '50 transferată la Institutul de Chimie-Fizică (ulterior Institutul de Cercetări Chimice) al Academiei, unde activează până în anii '70 (v. A.S.R.I., fd. "D", dosar nr. 10951, vol. 10, ff. 136-143);
 122. **CORNEA, Paul** (n. Paul COHN LUCA, fiul lui Leon Constantin și Golda) (n. 3.XI.1923, București) – în biografia oficială critic și istoric literar; în realitatea obscurată membru U.T.C. din 1942 și al P.C.R. din decembrie 1944; după 1945 redactor ocazional la *Scânteia*⁵², secretar al C.C. al Uniunii Tineretului Muncitoresc (1948-1954)⁵³; participant la epurarea cu iz de "vânătoare de vrăjitoare" din 1952 (Constantiniu 2003: 15); redactor responsabil al ziarului *Tânărul Muncitor* și șeful secției Propagandă și Agitație a U.T.M. (în 1951), iar în paralel conferențiar la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (coleg de catedră cu Alexandra Sidorovici, Pavel Câmpeanu, etc.⁵⁴) și membru al uneia din conferințele raionale de partid din București; director general al Direcției Generale a Artelor în Ministerul Culturii (1953-1957), șeful Direcției Generale a Studioului de Filme București (1957-1965), ulterior profesor la Facultatea de Filologie a Universității (pe atunci) "C.I. Parhon" din București, profesor la "Academia Ștefan Gheorghiu" în anii '70 (cf. Simionescu 2005), iar apoi membru în conducerea Consiliului Culturii și Educației Socialiste; după 1990 în funcții importante la Consiliul Culturii, secretar de stat la Ministerul Educației Naționale (1990-1992) și decan al Facultății de Litere din București (1990-1996); încă în viață în București; tatăl lui Octav Cornea (matematician, în prezent în

⁵¹ V. <http://theatredeaction.com/universulenergiei/istorie/politehnica/1948-1992/1949/>.

⁵² A se vedea de pildă articolul său „Tendințe în opera de artă... sau paradoxul lui Streinu” – o diatribă pe cât de ridicolă în fundamentare, pe atât de insalubră la adresa criticului literar Vladimir Streinu, acuzat ca „dornic să lichideze stânga franceză aşa cum – știe toată lumea! – a isprăvit-o rapid pe cea românească” [sic] (*Scânteia*, 16 martie 1947).

⁵³ V. http://www.arhivelenationale.ro/images/custom/image/serban/1950/1950_pdf.pdf. Aceeași funcție avea să fie ocupată de Ion Iliescu la doi ani după Cornea.

⁵⁴ V. <http://universulenergiei.europartes.eu/istorie/politehnica/1948-1992/1950/>.

- S.U.A.) și Andrei Cornea, cel care îl denigra la TVR pe Adrian Păunescu chiar în timpul înmormântării acestuia cu o violență verbală șocantă;
123. **CORNIȘTEANU, Paul** – membru al comisiei mixte de cenzură a presei instituite mai 1945 (Decretul Lege nr. 364 din 2 mai 1945) în cadrul Ministerului Propagandei (A.N.I.C. fd. Ministerul Propagandei Naționale, dos. 1027; Corobca 2008: 15, n. 6)⁵⁵; tatăl cunoscutului regizor Mircea-Mihai Cornișteanu, în anii ‘2000 director al teatrului Național din Craiova;
124. **COSTEA, Mirel** (n. Nathan ZEIDER, în alte surse ortografiat Zaider) (cununat lui Emil Calmanovici, căs cu sora acestuia, Anuța (Hana)) (1907-1951) – în 1944 șeful Serviciului de Informații din Formațiunile Patriotice de Luptă, ulterior șeful sectorului Verificări din cadrul Secției de Cadre a C.C. al P.C.R. (1945-1951), sinucis în 1951, într-un incident rămas încă incomplet elucidat; incinerat la crematoriul “Cenușa”;
125. **COSTIN, L. Alexandru** (n. 19.VII.1911 Zăbalț, Lipova, Arad, autodeclarat evreu în fișa sa matricolă din penitenciar⁵⁶) (fiul lui Leopold și Elena) – în anii ’50 funcționar al Ministerului Comerțului Exterior în poziția de consilier în cadrul I.S.C.E. “RomânoExport”, arestat și condamnat în 1961 alături de alți evrei funcționari ai M.C.E. pentru subminarea economiei naționale, eliberat în 1969 (v. și Solomovici 2004: 283);
126. **COTOVSCHI, Grigore** (n. G. KOTOVSKI, fiul lui Erș și Ester) (n. 15.X.1916 Vertujeni, Soroca, Basarabia – d. 1995) – fost muncitor în industria textilă, membru U.T.C. din 1930, voluntar în Brigăzile Internaționale în războiul civil din Spania (1936-1939), ulterior în U.R.S.S., revenit în România în septembrie 1944, lector la școala de cadre de pe lângă comandamentul trupelor sovietice din Constanța (1945-1948), activist al secției Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R./P.M.R. (adjunctul șefului sectorului Propagandă a secției (1948 – anii ’50)), respectiv cadru didactic și doctorand la “Academia Ștefan Gheorghiu”, apoi rector al Institutului de Științe Sociale “A.A. Jdanov”, exclus din partid ca “fracționist” în 1958, reprimit în 1964 și decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a; (v. autobiografia sa în A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Cadre, dosar nr. K/72, ff. 2-5; menționat și în Tismăneanu 1995: 69 și 1989b: 170 n. 62; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 236, 233-240; Diamant 1979: 371; Sugarman f.a.: 108); căs. cu Maria (încă în viață se pare, în București), a avut doi fii – Andrei și respectiv Iura, căs. cu Zoia, fiica demnitarului comunist Simion Bughici;
127. **COTOVEANU, Iacob** (n. Yakov, ?) (8.X.1915 Roman – 2001 București) – fost lăcătuș, ilegalist, membru supleant al C.C. al P.M.R. (1955-1958), secretar al Uniunii Sindicatelor C.F.R. la sfârșitul anilor ’40, vicepreședinte al Comitetului Geologic (1951-1952), ambasador la Beijing, responsabil și pentru Vietnam (1952-1956), președintele Comitetului Central al Sindicatelor Muncitorilor din Transporturi și Telecomunicații (1956-1958), deputat și secretar al comisiei permanente pentru Relații Externe a prezidiului M.A.N. (1957-1958); exclus din partid, din Consiliul Central al Sindicatelor și din rândul membrilor supleanți ai C.C. al P.M.R. în 1958; revizor de locomotivă la Depoul C.F.R. București – Călători (1958 – 1964); reprimit în partid în 1964 și reangajat ca activist la Consiliul Municipal București al sindicatelor; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a;

⁵⁵ În unele lucrări de memorialistică menționat și între anchetatorii de la sfârșitul anilor ’40 ai unor foști politicieni național-țăraniști (v.

http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ianitoiu/maniu2/docs/maniu2p_54.htm.

⁵⁶ V. <http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f%3A%5Cweb%5CFise+matricole+penale+-+detinuti+politici%5CC%5CC+07.+Cont+-+Cosvan%5CCostin+Alexandru+L%2FP1470379.JPG>.

128. **CRĂCIUN, Constanța** (n. Helene, căs. VINTE) (16.II.1914 Constanța – 2.V.2002 București) - fostă ilegalistă (membru de partid din 1935), membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948), colaboratoare la revista *Femeia* a F.D.F.R. (din 1946), membru al Comitetului Executiv și al C.C. și “președinte activ” (*i.e.* executiv) al U.F.D.R. (1948-1952), membru al C.C. al P.C.R./P.M.R. (1945-1969, 1972-1974) și al Biroului Organizatoric al C.C. (1950-1952), deputat M.A.N. (mandate succesive 1946-1969), membru al prezidiului Marii Adunări Naționale (1948-1953), membru al Consiliului General de Conducere al A.R.L.U.S. președinta Comitetului Central al Crucii Roșii România (1949-1951), secretar pentru probleme organizatorice al comitetului orașenesc de partid București (1951-1953), ministru al Culturii (1953-1957), apoi ministru-adjunct (1957-1961), președinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă (1962-1965), respectiv vicepreședinte al Consiliului de Stat (1965-1969); decorată, *inter alia*, cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a în 1949 (decretul nr. 873 al MAN din 20 august 1949);
129. **CZIKO, Lörincz** (fiul lui Lazăr) (prenume ortografiat ocazional “Lorincz”) – evreu maghiarofon, fratele Marthei Drăghici; după 1945 inspector de poliție și activist al Uniunii Populare Maghiare la Oradea; în anii ’60 președintele Comisiei de revizuire a Uniunii Centrale a Cooperativelor Meșteșugărești; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a, iar în 1971 cu ordinul “23 August” clasa a III-a;
130. **DAN, Ecaterina** (n. Finca DAVIDOVICI, 1908) – ilegalistă (cu numele conspirativ “Tincuța”), soția lui Paul Leibovici-Dan, între 1948 și 1950 prim secretar al Legației României la Stockholm, iar ulterior în centrala M.A.E. până în 1954 (menționată și în scandalul “devierilor de dreapta” din M.A.E., v. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., cancelarie, dosar nr. 51/1952); decorată, ca pensionară, prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
131. **DAN, Pavel** (n. Pál DAVIDOVICS (uneori ortografiat și “Davidovici”)) (1924 Kecskemét, Ungaria – 1959) - activist al P.C.R. Cluj (1945-1947), apoi transferat la C.C. al P.M.R. ca instructor în cadrul sectorului Știință al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., ulterior secretar general al Camerei de Comerț Exterior, expert economic în delegația României la O.N.U., respectiv cadru didactic de economie politică la I.S.E.P./A.S.E.; membru al Comitetului de Luptă pentru Pace al R.P.R.; autor al cărții *Despre limitele și contradicțiile utilizării tehnicii în capitalism* (București, Ed. de Stat pentru Literatură Politică, 1957); sinucis în 1959 în circumstanțe neclare, speculându-se că ar fi fost spion occidental (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R – secțiile Propagandă și Agitație, dosar 51/1949, ff. 118-121, respectiv Relații Externe, dosar 29/1957, ff. 8-11; Peter Dan (și comentariile lui Fred Simescu) 2011; comunicare personală din 14.XI.2011 a fiului său, P.D.; Balas 2008: 367-8);
132. **DASCĂLU, N. Ideł** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
133. **DAVID, Rudolf** - șeful serviciului Cadre din cadrul D.G.I.L. de pe lângă Consiliul de Miniștri (1948-?) (Nikolić f.a., p.2);
134. **DAVIDOVICI, Paul** (n. Moriț Davidovici) (n. 21.V.1903, Iași), membru în conducerea centrală a C.D.E. (1948-1949), decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; însărcinat cu afaceri al Legației Române la Tel Aviv (1949-1952); director la Direcția Administrativă în centrala M.A.E. (1952-1953), apoi jurist în cadrul CENTROCOOP (cf. Solomovici 2001II: 118; Constantiniu 2003: 90 ș.u.); tatăl fostului prozator Doru Davidovici (1945-1989) și al scriitoarei Victoria Dragu (n. 1944);

135. (?) **DEMETER, O. Șandor** (alias Alexandru) – colonel magistrat, membru al completului de judecată în procesul Pătrășcanu în 1954; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a (Deletant 1999: 248; Oprea 2002: 303; Pacepa 1999: 90, 187);
136. **DENEŞ, Ivan Alexandru** (16.IX.1928 Timișoara – 16.I.2011 Berlin) (fiul lui Ignatie și Elisabeta) – evreu maghiarofon, informator al Securității între 1948 și 1989; membru de partid din 1945, racolat în timpul securitei sale detenții din 1947; activat ca lector de editură și redactor de ziar, apoi traducător și regizor de filme documentare, pentru scurt timp secretar literar la teatrul de păpuși din Cluj; condamnat în 1958 la 20 ani închisoare pentru înaltă trădare⁵⁷, eliberat în 1964, emigrat în Israel în 1970, apoi în Germania în 1971; angajat chiar pentru scurt timp la *Europa Liberă*, apoi însă concediat la protestele unor foști deținuți politici, care îi reproșau participarea la reeducările din penitenciare⁵⁸; colaborator zelor al Securității, i-a “turnat” de-a lungul timpului pe Paul Goma, Nicolae Breban, Paul Schuster, Oskar Pastior, Mihai Gafita, Monica Lovinescu, Paul Anghel, Constantin Chirita, Petre Stoica, Titus Popovici, Francisc Munteanu, Belu Zilber (Andrei Șerbulescu), Déak Tamás, Gáspár Miklós Tamás, Tiberiu Olah, Max Demeter Peyfuss, Lucian Grigorovici, Nadia Pohne, Ștefan Tătaru, Gerhard Möckel, Richard Wurmbrand, generalul Ștefan Kostyal, Heinz Galinski, etc.
137. **DERERA, Lazăr** (n. 12.IV.1920 la Craiova, fiul lui Maier și Șeila) – funcționar superior în cadrul Ministerului Comerțului Exterior, arestat în 1973 și condamnat pentru sabotarea economiei naționale într-o afacere încheiată cu o companie din Tel Aviv⁵⁹;
138. **DEUTSCH, Emeric** (3.IV.1913 Ciuc – VIII.2008 București⁶⁰) – activist de partid, menționat ca director în anii ’50 al Editurii de limbi străine (Kuller 2010: 190; Solomovici 2003: 88), până în 1968, când se pensionează, vicepreședinte al Consiliului de Administrație al Băncii de Stat (v. H.C.M. nr. 1229/6.VI.1968), iar începând cu anii ’70 până în anii ’90 publicist și traducător la diverse edituri (Meridiane, Politică, Univers, etc.) (fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 25/1954)) (v. și Kuller 2010: 190); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a;
139. (?) **DINDERE, Gheorghe** (23.08.1921 Vânători, Mehedinți – XII.2008, Craiova) – “of Jewish origin” cf. Radio Europa Liberă (10 august 1965⁶¹); prim secretar al PMR al raionului Segarcea (1960-1965), apoi al regiunii Oltenia pe parcursul mai multor cincinale, membru supleant al C.C. al P.C.R. (1965-1969); deputat M.A.N. (succesiv între 1961 și 1975), decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. III-a; cu dosar de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (întocmit 1955);

⁵⁷ V. fișa matricolă penală la adresa

<http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f%3A%5Cweb%5CFise+maticole+penale+-+detinuti+politici%5CD%5CD+02.+Deac++Dinu%5CDenes+Ivan+I%2FP1300479.JPG>.

⁵⁸ V. <http://mobil.rfi.ro/articol/stiri/politica/securitatea-ivan-denes>, Solomovici 2004: 570 și 2003: 340 s.u.; Tismăneanu 2008: 71, Totok 2008: 75, 81; respectiv <http://tismaneanu.wordpress.com/2011/04/20/papusa-papusarilor-destinul-intortocheat-straniu-si-nenorocit-al-lui-ivan-denes-i/>.

⁵⁹ Vezi fișa sa matricolă penală din 1974 de la Penitenciarul Aiud la

<http://86.125.17.36/Fise%20maticole%20penale%20-%20detinuti%20politici/D/D%2002.%20Deac%20-%20Dinu/Derera%20Lazar%20M/index.php> (accesat dec. 2010).

⁶⁰ V. Necrologul său în Realitatea Evreiască la http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr302_303/pagina24.pdf.

⁶¹ V. Stenograma emisiunii dedicate Congresului partidului din 1965, inclusiv mențiunea despre Dindere, în arhiva Open Society Archives, la <http://www.osaarchivum.org/files/holdings/300/8/3/text/50-4-80.shtml>.

140. **DLUGACI, Zoe** (zisă “Zebra”) (n. 1899 Soroca) – ilegalistă, aflată în atenția Siguranței în 1941 (poziția 302 în lista de “comuniști categoria A” (cu prenumele “Eva”), după război activistă de partid, fondatoare și membră în conducerea U.F.A.R. (1945-1948) (Mătă 2007: 247; Șt. Mihăilescu 2006: 378, 380; E. Nicolae 2011: 159);
141. **DONATH, Pavel** (n. 25.III.1909, Sâmpetru German, jud. Arad) (fiul lui Iacob și Margareta) – fost ilegalist, internat în lagărul de muncă obligatorie de la Vapniarka în timpul războiului, în 1948 numit membru în conducerea nou-înființatei întreprinderi de stat “Alimentexport”, apoi director al firmei “Prod Export” din subordinea Ministerului Comerțului Exterior în anii ’50, inculpat în dosarul Prod Export – Italia din 1961⁶² (Andreescu, Nastasă, Varga 2003a: 664-5; Solomovici 2004: 281-3; Cosma 1994: 268; *B.I.R.E.* 22 (20 aug. 1948): 3);
142. **DRĂGAN, Vilma** (n. Mart(h)a KAJESCO) – originară din Brașov, ilegalistă, după 1945 membru în Comisia de Control a Partidului; fișă de cadre la secția Gospodărie de Partid a CC al PMR în anii ’50; decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; încă în viață în 2004;
143. **DRĂGHICI, Martha** (n. CZIKO, fiica lui Lazăr, mama nefiind evreică) (1918 București - ?) – soția general-colonelului Alexandru Drăghici, pe care l-a ajutat în 1991 să fugă al Budapesta pentru a se sustrage anchetei; de formație croitoreasă, ilegalistă, deținută timp de aproape un an în perioada războiului; membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948), șefă de secție la C.C. al P.C.R. între 1944 și 1953; decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a; încă în viață, la Budapesta, în 2004, conform unui interviu acordat de fiul său *Jurnalului Național*⁶³;
144. (?) **DUDUMAN, Stefan** – secretarul Comisiei de Control a P.M.R. (1955-1960); decorat cu ordinul “23 August” cls. III-a în 1964 și cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a în 1971; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1954);
145. **DUMBRAVĂ, Nina** (n. Carenina ȘRAGHER, fiica lui Daniel)⁶⁴ (1906-1995) – originară din Bârlad (profesoară de limba română) (cf. propriilor declarații în fața organelor de anchetă s-ar fi convertit la creștinism cu prilejul căsătoriei din 1942), după august 1944 redactor la *Bârladul Cultural* și membru de partid, în 1945 responsabil cu organizațiile de masă în cadrul comitetului județean P.C.R. Tutova; apoi transferată ca instructor al sectorului Agitație din cadrul secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., respectiv secretar la prezidiul M.A.N.⁶⁵ (v. și Ion N. Oprea 2007: 64, 132, respectiv (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Tutova, dosarele 2,3 și 4/1945);
146. **DUNĂREANU, Horia** (n. Harry MENDELSOHN) – medic M.A.I.; membru în comisia de editură din cadrul Direcției Studii a Ministerului Sănătății în 1948; membru în Colegiul Ministerului Sănătății și chiar adjunct al ministrului în guvernul Gheorghiu-Dej; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (întocmit 1953) (inclus în Kuller 2008a: 437);
147. **EDELSTEIN, H. Samy** (n. 3.XII.1911 Galați) – membru de partid din 1945, din 1948 director coordonator al întreprinderii de stat “Agro-Export” din subordinea Ministerului

⁶² V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/D/D%2004.%20Doma%20-%20Dragomiroiu/Donath%20Pavel/index.php>.

⁶³ V. <http://www.jurnalul.ro/special/special/am-adus-cenusă-lui-alexandru-draghici-in-romania-ascunsa-sub-bancheta-masinii-print-73463.html>.

⁶⁴ V. și http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri_ale_culturii_iudaice_03_11_13.html.

⁶⁵ V semnatura ei în calitate de secretar al prezidiului M.A.N. la Legea nr. 19 din 13 iulie 1949 la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=27874>.

- Comertului Exterior '50, arestat și condamnat în 1961 alături de alți funcționari M.C.E. sub acuzația de subminarea economiei naționale, eliberat în 1964 (Solomovici 2004: 281-2, 287, 289ș.u.; Andreescu, Nastasă, Varga 2003a: 664-5; Ionițoiu 2000 III:205);
148. **EFRAIM, Rudolf** – vicepreședinte al Comisiei de Stat a Planificării (1948-1952) (menționat în memoriile lui Vladimir Trebici), ulterior traducător la diverse edituri până în anii '70; în perioada interbelică locuia în București, pe str. Stelea nr. 12; menționat și în declarația lui A.L. Zisu acordată organelor de anchetă la 24 ian. 1952, apud Solomovici 2001III: 104);
 149. **EIDLITZ, Zoltan** – ilegalist originar din Oradea, secretar de cadre la comitetul județean P.C.R. Bihor după război, apoi șeful Direcției Cadre în Ministerul de Finanțe între 1948 și 1952 (arestat ca apropiat al lui Vasile Luca (Solomovici 2004: 31, 576), eliberat în 1954), implicat în uciderea mamei lui Ștefan Foriș; N.B. în mai-iunie 1948, un "Zoltan Eidlitz" era numit controlor contabil la nou-înființata întreprindere de stat "Petrolexport" (v. B.I.R.E. 18 (14 iunie 1948): 6);
 150. **EIGLITZ, ?** – menționat la conducerea sectorului industriei laptelui după război (Nikolić f.a., p.2);
 151. **ELINESCU, E. Eugen** (n. David EBERVAIN) – în anii '50 cadru didactic la Facultatea de Tehnologie Mecanică a Institutului Politehnic București, începând cu 1957 și până la sfârșitul anilor '60 director general al întreprinderii Mașini Export, subordonată M.C.E.; cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 299/1952, nr. inv. 532); decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III-a (Decretul nr. 616 din 23 oct. 1963);
 152. **ENESCU, H. Etty** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
 153. **ENESCU, Stela** – în activul central al P.C.R. încă din 1945, membru al Comitetului director al Asigurărilor Sociale (1949-1952), președinta C.C. al U.F.D.R. (1952-1957) și ministru al Prevederilor Sociale (1953-1954);
 154. **EŞANU, M. Sabina** (n. LÖBELSOHN, numele dactilografiat în unele documente ale partidului "Ieșeanu")) – ilegalistă (membru de partid din 1922), după război activistă a partidului, ocupând multiple funcții (e.g. șefa secției cadre la școala de partid, în anii '50 la Consiliul Central al Sindicatelor, etc.) cu fișă de cadre la secțiile Organizatorică (1951, 1952) și respectiv Propagandă-Agitație ale C.C. al P.C.R. (1955); decorată în 1949 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a, cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a în 1971 (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971) și respectiv la pensionare, în 1979, cu ordinul "23 August" cls. II-a;
 155. **FARCHI, Avram** (n. Abraham FARCHY) (în unele documente oficialde cu prenumele Aurel) – de profesie medic, originar din Cluj, după război angajat în M.A.E., în 1950 trimis ca medic în războiul din Coreea, de partea comuniștilor din Nord; la întoarcerea în țară, la începutul anului 1952, implicat într-un incident controversat urmare a căruia amicul său, Egon Balaș, șeful Direcției Economice a M.A.E., avea să fie pus sub acuzația de deconspirare a unor secrete de stat (v. Constantiniu 2003: 16, 32, 33, 47, 70, 83, 115, 137; Balaș 2008: 235-7, 254-5);
 156. **FARLADANSCHI, Iacob** (n. 1908, Cetatea Albă, cu prenumele nativ Sloim, în unele documente pseudoromânizat Solomon) – ilegalist, în 1939 înregistrat ca student la Drept la Facultatea din Iași, în 1940 propus spre internare în lagărul de la Miercurea Ciuc, de profesie tipograf (cf. rapoartelor Siguranței din 1941), în 1942 refugiat în U.R.S.S. în timpul războiului și revenit în țară în august 1944, aflat pe lista probabililor agenți sovietici

- transmisă lui Emil Bodnăraș în 1945, Trimis Extraordinar și Ministrul Plenipotentiar al R.P.R. la Budapesta (1948-1956), decorat în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cl. III-a;
157. **FAUR, Simon** (n. FECHNER) – ilegalist, secretar U.T.C. (1939-1944), apoi activist al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (dosar 30/1947); fratele poetului Dan Faur (n. Avram-Alfred Fechner, n. 8.I.1911, Calafat) (inclus cu prenumele "Simion" în Kuller 2008a: 438);
158. **FĂINARU, Harry** (n. Hersch FEINER) (1899-1968) - originar din Iești (jud. Galați), emigrat în SUA în 1929, după război numit, deși membru al diasporrei, șef al Legației Române din SUA (până în 1954), ulterior jurnalist la ziare pro-comuniste din Michigan și apoi Detroit (*Romanul American*). Nepoții săi sunt Steve Făinaru, reporter la *Washington Post* și câștigător al Premiului Pulitzer în 2008 și Mark Făinaru-Wada, reporter la *San Francisco Chronicle*;
159. **FELDMAN, S. Bercu** (n. 1915, Iași) – ilegalist, fost deținut comunist la Tg. Jiu, Vapniarka și Caransebeș, "un evreu obraznic și fără scrupule" (Solomovici 2003: 139), fost ajutor de croitor, membru P.C.d.R. din 1934, secretar general al C.D.E. (1946-1952) și deputat în Marea Adunare Națională (1948-1952, 1957-1961), conferențiar la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (1953-1955), consilier juridic în cadrul C.S.P., apoi, până în anii '70 activist la Uniunea Generală a Sindicalilor din România; decorat cu ordinul "Apărarea Patriei" cl. III-a în 1949 și cu ordinul "Apărarea Patriei" cl. III-a în 1971 (v. și dosarul său de cadre de la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. din 1954; Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 396, n.4; Solomovici 2004: 577; Rosen 1990: 66, 71 §.u., 97);
160. **FELLER, M. Ilie** – șef de serviciu în cadrul Ministerului Învățământului, decorat în 1967 (Decretul 604 din 26 iunie) cu ordinul Muncii clasa a III-a;
161. **FELNER, V. Alfred** - director la Ministerul Industriei Petrolului și Chimiei la începutul anilor '60, decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cl. III-a;
162. **FELIX, H. Ida** (în acte: Idașe Sobla FELICS) (n. 28.VII.1908, Iași) – membru P.C.d.R. din 1931 (după alte surse din 1924), membru al Comisiei de Control a Partidului (1945-1950) și apoi director de cadre în Ministerul de Externe (1950-1952-?); pensionată în 1959; decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cl. III-a (Decret nr. 873 din 20.VIII.1949), 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971) și în 1979 cu ordinul "23 August" cl. I-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
163. **FETCU, Alice** (n. Băeteșelu?) – în anii '50 funcționar în centrala M.A.E., în anii '70 menționată în cadrul I.R.R.C.S. (vezi de ex. nr. 153 și 155 din Fototeca online a I.I.C.C.M.E.R. și A.N.R.), în 2005 încă în viață, implicată în proiectele comunității evreiești din București (asistență socială); cu fișă de cadre la secția Relații externe a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, dosar nr. 10/1954, nr. inv. 42)
164. **FILDERMAN, Leopold S.** (zis "Poldi") (n. 15.XI.1900 la Bacău, fiul lui Samoil și Debora – d. ?) - avocat, membru P.S.D. (fațăuna procomunistă a lui Rădăceanu) și membru al Uniunii Comunităților Evreiești din Vechiul Regat (1945), membru al C.D.E., ulterior președinte al Comisiei Superioare de Epurație de pe lângă Federația Uniunilor de Comunități Evreiești; propus fără succes lui Petru Groza spre cooptarea în guvern (fapt care i-a atras celu din urmă acuzația de antisemitism din partea lui A.L. Zissu (Solomovici 2003: 161-2)), deputat de Bacău în Marea Adunare Națională (1946-1952) și totodată secretar general la departamentul Industriei de Stat din Ministerul Industriei și Comerțului, arestat în 1952 (deținut la Penitenciarul Pitești), eliberat în 1953, ulterior emigrat în Israel;

165. **FINCHELSTAIN, M. Ghizela** - funcționară în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
166. **FIS(C)HERMAN, Ivan Kain** – în 1957 director general în cadrul Ministerului Industriei Alimentare și membru în Consiliul Central al frontului Democrației Populare⁶⁶;
167. **FISCHLER, I. Marcel** - avocat, în fațăjunea pro-comunistă a P.S.D., din 1948 membru P.M.R., membru în conducerea C.D.E. și deputat al Marii Adunări Naționale (1946-1948-1952), ulterior funcționar superior în cadrul Ministerului Justiției, coautor al lucrării *Arbitrajul de Stat și rolul lui în economia națională a R.P.R.* (1958); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
168. **FIȘLER, David** – director în Ministerul Agriculturii, apoi Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 36/1952); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
169. **FITZNER, I. Ladislau** - director la Ministerul Petrolului și Chimiei la începutul anilor '60, decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
170. **FLACHS, A. Sami** (uneori ortografiat și în forma românizată Flacs) – în anii '50-'60 funcționar în cadrul C.S.P., respectiv cadru didactic (în 1956 lector cumul) la catedra de organizare și planificare din cadrul I.P.B.; Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
171. **FLORESCU, Emanoil** (n. BRAUNSTEIN) – ilegalist (unul din organizatorii frontului Studențesc Democrat în anii '30), redactor la *Lupta de clasă* în anii '60, apoi șef de secție la Secretariatul general al Consiliului de Miniștri; cu dosar de cadre la secțiile Economică (12/1952) și Gospodărie de Partid (8/1954) ale C.C. al P.C.R.; decorat în 1971 cu ordinul “23 August” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
172. **FLORESCU, Gheorghe** [alias] (16.III.1911 Nana, Călărași – 1973 București) – de profesie tipograf, ilegalist, după război membru în conducerea C.D.E., președinte al F.N.T.D.R. (1946-1948), apoi secretar general (1948-1949), respectiv prim-secretar al C.C. al U.T.M. (1949-1955), membru al Biroului Organizatoric al C.C. al P.M.R. (1950-1954), membru în Consiliul General de conducere al A.R.L.U.S. (în 1948), membru membru în C.C. al F.D.P. (1950-1952), ministru adjunct al Agriculturii (iul.1952-1953), membru al Comisiei Centrale de Revizie a P.M.R. (1955-1960), șef de sector în cadrul secției Gospodărie a C.C. al P.M.R. (din 1958), deputat M.A.N. (mandate succesive între 1946 și 1961); decorat cu ordinele “Steaua R.P.R.” clasa a II-a în 1948, “Muncii” clasa a II-a în 1949 și “Apărarea Patriei” clasa a III-a în 1949 (C.P.A.D.C.R. 2006: 65, 111, 143; Dobre et al. 2004: 265-6; Andreeșu, Năstasă și Varga 2003a: 24);
173. **FLORESCU, Mihail** (n. Iancu Frenkel⁶⁷ IACOBI) (28.I.1912, Roman – 25.II.2000) - ilegalist (membru P.C.d.R. 1934), voluntar în Spania și în Rezistența Franceză, deputat permanent în Marele Adunare Națională (1946-1951), șeful Direcției Superioare Politice a Armatei cu grad de general-maior (1948-1951), ministru adjunct la Ministerul Industriei Metalurgice și Industriei Chimice (1951-1952), ministru al Industriei Chimice (1952-1957), ministru al Industriei Petrolului și a Chimiei (1957-1965), șef al secției de industrie al C.C. al P.C.R. (1965-1968), vicepreședinte al Consiliului Economic (1968-1970), ministrul Industriei Chimice (1970-1980), ministru secretar de stat la C.N.S.T. (Consiliul Național

⁶⁶ Menționat în perioada respectivă de postul Europa Liberă, v. transcrierea la <http://www.osaarchivum.org/files/holdings/300/8/3/text/48-5-62.shtml>.

⁶⁷ Si nu „Mihail Iacobi”, cum susțin Tismăneanu & co. (C.P.A.D.C.R. 2006: 108).

- pentru Știință și Tehnologie) (1980-1989); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a, în 1964 cu ordinul “23 August” cls. I, iar în 1981 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a; fiul său, Alică Florescu, este căsătorit cu arhitecta Tomnița Florescu, cadru didactic la Universitatea “Ion Mincu” din București;
174. **FOCŞENEANU, Lazăr** - în “activul central al partidului” în 1946 (Andreescu, Nastasă, Varga 2003: 369ș.u.) (probabil același Focșeneanu cu cel menționat în Solomovici 2001II: 39); fratele avocatului Emil Focșăneanu, secretar general al Uniunii Evreilor din România în 1945-1946?
175. **FONEA, Max** (n. 22.I.1924, Dorohoi - 1999) – angajat în mandatul Anei Pauker la M.A.E., unde ocupă diverse funcții, inclusiv reprezentant al României la Comisia Dunării, O.M.S. și alte organizații internaționale, ulterior cercetător, timp de două decenii, în domeniul organizării sanitare la Institutul de Pneumoftiziologie “Marius Nasta” din București;
176. **FORIȘ, Lotty** (își schimbă numele în Cernea după 1946; uneori cu prenumele ortografiat “Loti”) – fosta soție a liderului ilegalist Ștefan Foriș, apoi a avocatului Iosif Schraer; ilegalistă, arestată în 1932 și condamnată la 2 ani închisoare; în 1945 fondatoare, membru al C.C. și cenzor supleant al U.F.A.R. (1945-1948), apoi membru al C.C. al U.F.D.R. (din febr. 1948) (v. Șt. Mihailescu 2006: 429-30); decorată ca pensionară, sub numele “Laura Cernea”, în 1979, cu ordinul “23 August” clasa a II-a (Decretul nr. 38 din 27 ian. 1979); incinerată la crematoriu “Cenușa”;
177. **FRANCHE, Maria** – șefa direcției generale Igienă și Medicină Preventică din cadrul Ministerului Sănătății și adjuncta ministrului; președinta comisiei ministeriale pentru întocmirea tabloului bolilor profesionale (1948-?) (Bărbulescu 2009: 66, 94, 123 ș.a.);
178. **FREIER, I. Bernard** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
179. **FRUNZĂ, Vasile** (n. Isac Aronovici FRUC(H)TMAN) – evreu basarabean, ofițer al Armatei Roșii și membru al Partidului Comunist Bolșevic, stabilit în august 1945 în România, încadrat mai întâi la Direcția Superioară Politică a Armatei, apoi la Corpul 4 Armată, în 1949, când este decorat cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, cu grad de maior; în 1953, 1954 și 1955 menționat în arhivele diplomatice britanice ca atașat militar la ambasada României din Londra (cu grad de colonel); probabil rudă cu Mihai Frunză (v. *infra*) (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Administrativ-Politică, dosar nr. 66/1950, ff. 1-2);
180. **GAISINSCHI, Elvira** (d. 1984) – ilegalistă (membru de partid din 1923) instructoare în cadrul Comisiei (viitorul Colegiu) Controlului de Partid; șefa grupului de anchetă a foștilor luptători din Spania în anii '50; ulterior directoare adjunctă a Institutului de istorie al C.C. al P.M.R. (responsabilă cu arhiva); decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971), iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls I. (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
181. **GALL, F. Carol** - la începutul anilor '60 funcționar în cadrul Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 335 din 20 iun. 1963;
182. **GASTON MARIN, Gheorghe** (n. GROSMAN, după alte surse GROSSMAN⁶⁸; fiul lui Alexandru și Terezia) (14.IV.1918 - 2000) - fost membru al Partidului Comunist Francez în timpul războiului, membru P.C.d.R. din 1942, secretar particular al lui Dej după război și consilier la Președinția Consiliului de Miniștri (1945-1948); secretar general și ministru adjunct la Ministerul Economiei Naționale (1948-1949), deputat în Marea Adunare

⁶⁸ Fișă sa de cadre de la secția Economică a C.C. al P.C.R. (1956) indică numele de naștere Grosman, Gheorghe.

- Națională (1952-1985), ministrul Industriei și Energiei Electrice și Electrotehnice (1952-1958); membru al C.C. al P.C.R. (1960-1984); numit președinte al Comitetului de Stat pentru Planificare în 1962; vicepreședintele Consiliului de Miniștri (1962-1969), președinte al Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară (1955-1966); decorat cu ordinul "Steaua R.S.R." clasa I-a prin Decretul nr. 18 aug. 1964; emigrat în Israel în 1989 (după alte surse, în 1986), ulterior revenit în România, unde a decedat; din cei doi copii, fiul, fizicianul Alexandru Adalbert Marin (emigrat în SUA în 1983), a fost soțul Irinei Cajal (fiica academicianului Nicolae Cajal), iar fiica, Jacqueline, s-a căsătorit cu Radu Osman (fiul ilegalistului Hristache Osman și al Victoriei Gheorghiu, sora lui Gheorghiu-Dej), ambii trăind în prezent în Israel sub numele "Ossman".
183. **GASTON MARIN, Roberta** (1917-2005, zisă "Bobi") – evreică sefardă, participantă în Rezistența Franceză, soția lui Gheorghe Gaston Marin, funcționară în cadrul MAE (1946-1948), ulterior profesoră de franceză la Universitatea București (Gheorghe Florescu *apud* Mihăilescu 2008:10; menționată nomenominal și în Solomovici 2001 I: 202)⁶⁹;
184. **GENAD, N. Eugen** – fost blănăr, ilegalist (membru de partid din 1931), după război director al școlii de partid din orașul Stalin (Brașov), apoi Constanța (1947-1950); ulterior consilier juridic la Procuratura Generală a R.P.R. (1950-1953), demis în 1954, apoi lector la Institutul Politehnic București (1954-1955); decorat cu ordinul "23 August" clasa a IV-a prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 (după reabilitare);
185. **GENAD, N. Heinrich** (prenume uneori transcris Henric) (fratele lui Eugen) – ilegalist (membru de partid din 1927), în timpul războiului, cf. propriilor declarații, ascuns în Arad pentru a evita deportarea, după război activist de partid la nivel regional, epurat în 1958 în lotul "fracțiونiștilor"; decorat cu ordinul "23 August" clasa a IV-a prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 (după reabilitare);
186. **GEORGESCU, (Alexandru?)** (n. ASHKENAZY)⁷⁰ – avocat, director general în cadrul Ministerului Învățământului (1948-1952);
187. **GEORGESCU, Elena** (n. SAMOILĂ, fiica lui Leon; zisă "Lenuța") – fostă croitoreasă, căsătorită în 1944 cu Teohari Georgescu; fondatoare și membru al Comitetului de Conducere al U.F.A.R. (1945-1948), mandatul Anei Pauker membru al organizației de bază a partidului și șefa Direcției Consulare a MAE, iar în paralel cadru didactic la catedra unui institut din subordinea Ministerului Agriculturii (1947-1952), apoi demisă împreună cu soțul său, de care va divorța; ulterior lector la D.G.P.T.; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a; (arhiva Foreign Office în Deletant 1999: 23 și 2001: 34-5, respectiv Preston *et al.* 2005: 334, n. 2; Tismăneanu 2010a; Șt. Mihăilescu 2006: 378, 380; Constantiniu 2003: 44, 97, 98, 100 §.u., 116);
188. (?) **GEORGESCU, Teohari** (n. Burăh⁷¹ (după alte surse Samuel Burah) TESCOVICI; fiul lui Constantin și Aneta (cf. M. Oprea)) (31.I.1908 București (după alte surse Bacău)⁷² -

⁶⁹ Vezi și necrologul din *Realitatea Evreiască* la <http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr225/pagina13.pdf>.

⁷⁰ Menționat în Rosen (1990:165-6), identitatea reală a lui "Georgescu" fiindu-i necunoscută ministrului la acel moment.

⁷¹ Fără a menționa vreo sursă, Pinay (1962) și C. Lupu (2007: 39) indică prenumele Baruh [*de rezonanță ebraică*, n.n., I.A.], iar Manu (2011: 161) și Datcu (2008) indică drept nume complet (tot fără mențiunea vreunei surse) varianta „Samuel Burah Tescovici”. În sfârșit, într-un interviu acordat în 1999 lui Călin Mihăescu, fostul general de securitate Neagu Cosma indică varianta Nuhăm Tescovici (v. <http://roncea.ro/2010/07/28/istorie-romania-vazuta-prin-ochii-unui-general-de-securitate-fostul-comandant-al-directiei-de-contraspionaj-interviu-cu-neagu-cosma-securitatea-si-partidul-au-fost-conduse-de-alogeni-in-proportie/>), în timp ce în 1953, în vol. XXXII al revistei elvețiene *Schweizer Monatshefte: Zeitschrift für Politik, Wirtschaft und Kultur* (pp. 380-381) se avansează varianta rară "Nuchem Solomon Paschievici".

- 31.XII.1976 București) - de formație tipograf-zețar (a lucrat inclusiv la ziarul *Adevărul* (!) între 1937 și 1938), membru de partid din 1929, detinut ca ilegalist comunist, eliberat la 23 august 1944 de la Caransebeș; după război membru titular al Secretariatului, Comitetului Central și Biroului Politic al P.C.R./P.M.R. (1945-1952); mărturie a importanței sale în ochii Moscovei, printre puținii comuniști impuși de sovietici încă din sept. 1944 în guvernul de la București, ca subsecretar de stat (pentru administrație) în Ministerul-cheie al Afacerilor Interne (1944-1945); ministru al Afacerilor Interne (1945-1952); vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1950-1952); destituit în 1952 și arestat pentru "deviere de dreapta" în 1953⁷³, anchetat timp de 2 ani, absolvit și numit director al Combinatului Poligrafic "13 Decembrie" (1955-1963, pensionat); căsătorit cu Ana (n. Filipovici), sora ilegalistei Elena Filipovici (1903-1937), apoi recăsătorit cu evreica fostă croitoreasă Eugenia Samoilă [v. *supra*]; fiica lui T. și a Elenei Georgescu, Ana (căs.) Stamate, de profesie medic, a emigrat în Israel în anii '80; incinerat la crematoriul "Cenușa" (v. și supra, "În loc de introducere"; arhiva Public Record Office, Foreign Office 371/59190/R7847/6181/37; D.J. Iași a Arhivelor Naționale, fd. Rectoratul Universității Iași, dosar nr. 1/1946, f. 237; Preston, Partridge și Ludlow 2006: 260; Preston, Partridge și Smyth 1999: 130; Buzatu, Cheptea și Cîrstea 2011: 399; Buzatu 2003: 493-462 și 2008: 407; M.R. Hansen 2011: 34; G. Manu 2011: 161; Kunze 2009: 72; Dardan 2009: 197; Lipcsay, Gherman și Severin 2006: 314; ÖFIWP 1952: 34; Deletant 2001: 34-5, n. 22 și 1999: 23, n. 2; Jela, 2001: 124; Andreescu, Nastasă și Varga, 2003a: 186, n. 1; Boia 2001: 173; C. Lupu 2007: 39, Talaban 1990: 18; Pinay 1962 și 1967, secțiunea "D", poziția 4, etc.);
189. **GHEORGHIU, Ronea** (n. Ronea PEISA(C)HOVICI, zisă "Florica") (n. 15.VII.1911, Chișinău) – fostă croitoreasă, soția demnitarului comunist de origine bulgară Petre Gheorghe; ilegalistă (membru de partid în 1932), după 1944 activistă de partid, inițial la secția Gospodărie de Partid a C.C. (dosar de cadre nr. 2/1951), apoi la Comisia Controlului de Partid (fișă în dosarul 162/1952 la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R.), cu rol major în anchetele și "epurările" din 1952-1953, apoi, din 1958, șefa direcției cadre la Comitetul Geologic (P. Câmpeanu 2003: 135, 192; Opris 2005; Tismăneanu 1991: 171, n. 84; Rotman 2004: 43); decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
190. **GLUVACOV, Ana** (n. 22.VII.1925, fiica lui Noie) – soția colonelului de securitate Andrei Gluvacov; membru de partid din 1941, de profesie rihtuitoare; după război membru al Comitetului de Conducere al U.F.A.R., apoi în C.C. al U.F.D.R., decorată în 1949 cu ordinul "Steaua R.P.R." în 1949, profesor de economie politică la Institutul Politehnic București, ulterior director adjunct al Școlii de Partid (1957 – anii '60), cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (dosar 103/1953); propusă pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;
191. **GOANȚĂ, Andrei** (n. Adalbert GANZ) – activist de partid, adjunct al Ghizelei Vass la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (1948-1952), cu fișă de cadre la secția

⁷² Tismăneanu pretinde, singular și fabulant, că Georgescu ar fi fost din Călărași (v. V. Tismăneanu și M. Mihăies, *Ghilotina de scrum*, Iași: Polirom, 2002, p. 24).

⁷³ Cf. comunicatului Plenarei C.C. al P.M.R. din 26-27 mai 1952, „[t]ov Teohari Georgescu a manifestat o atitudine împăciuitoristă față de devierea de dreapta a lui Vasile Luca, căutând să ascundă propriile sale greșeli de dreapta, lipsa de combativitate împotriva dușmanului de clasă și pierderea vigilenței revoluționare” (*Scânteia*, nr. 2360 din 29 mai 1952, p. 1 (apud Fl. Constantinu 2003: 5 n. 2)).

- Organizatorică a C.C. al P.C.R. (în dosarul 112/1955); ulterior emigrat în Israel împreună cu soția sa Yolan, cu care a avut două fiice: Lucy (căs. Netzer) și Agi (căs. Kleinmann);
192. **GOLDBERGER, Nicolae** (n. Miklos GOLDBERGER⁷⁴, fiul lui Wolf, *haham* local, și Reghina) (1.V.1904 Someș-Odorhei, Sălaj – 19.IX.1970 Viena) – dintr-o “familie evreiască tradițională [sic]” (Kuller 2008a: 171, de profesie cizmar, și românizează numele în perioada interbelică, revenind la originalul evreiesc după război; instructor C.C. al P.C.d.R. pentru Ardealul de Nord în timpul războiului; după război acuzator al administrației românești reinstaurate în Ardealul de Nord și adept al unui stat transilvănean independent, în linia de ultimă concesie adoptată de *leadership*-ul de la Budapesta (Watts 2011: 150, 160); membru în conducerea C.D.E.șef-adjunct de secție (adjunctul lui L. Răutu) și responsabil al Comisiei Propagandă din secția/Direcția Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (1948-1952); șeful Direcției Politice a Armatei (1948-1950); rector al Institutului de Științe Sociale de pe lângă C.C. al P.M.R. (din 1956); director adjunct al Institutului de Studii Istorice și Social-Politice (pe lângă C.C. al P.C.R.) (1958-1970), deputat M.A.N. (1952-1957); înmormântat în fostul complex “Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism” din actualul Parc Carol din București;
193. **GOLDBERGER, Fani** (n. Fani MATES, fiica lui Solomon și Ernestina) (1913-1986) - soția lui Nicolae Goldberger, șefa cancelariei C.C. al P.M.R. în prima jumătate a anilor '50, ulterior șefa de cabinet a lui Petru Borilă, iar la începutul anilor '70 șefă de birou la Secretariatul General al Consiliului de Miniștri; decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a, în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971); cuplul Goldberger a avut doi fii: Ioan Nicolae, căs. cu Carmen (n. Buchsenspaner), în viață, în București, și George Goldberger, căs. cu Rozalia (n. Enache-Rotaru), care locuiește în New Jersey, S.U.A.;
194. **GOLDENBERG, Ernest** – în conducerea Uniunii Sindicatelor Sanitare în 1948 (Bărbulescu *et al.* 2009: 77);
195. **GOLDENBERG, Yves Nathaniel** (1929 Cairo – 1977 București) (fiul avocatului Marcu Goldenberg, stabilit în Egipt în 1904) – funcționar al Legației României la Cairo (1951-1956), de unde, într-un incident încă incomplet elucidat, va fi expulzat de autoritățile egiptene, ulterior redactor *Agerpres* (1956-1972), redactor (secția arabă) la departamentul internațional al Radiodifuziunii (viitorul Radio România Internațional) (1956-1963) și lector de limbă arabă la Universitatea București (1957-1977);
196. **GOLDENSTEIN, Mari** – inspector general sanitar în cadrul Ministerului Sănătății în 1949 (Bărbulescu *et al.* 2009: 204);
197. **GOLDNER, Eugen** – director adjunct în cadrul Ministerului Energiei Electrice și Industriei Electrotehnice în anii '50, decorat în 1952 cu Medalia Muncii;
198. **GOLDSTEIN, M. Paul** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
199. **GOMBO, Samoil** – ilegalist (membru de partid din 1922), după 1944 activist de partid, sancționat în lotul “fracționiștilor” din 1958, reabilitat în 1964, decorat în 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a (Decret nr. 157 din 4 mai 1971), iar în 1979 cu ordinul “23 August” cls. I-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
200. (?) **GONDA, Gheorghe** (n. Sigismund SZILLE) (n. 27.IX.1906 Budapesta) – capturat și condamnat de autoritățile române pentru spionaj în favoarea Ungariei în 1942, după război

⁷⁴ Și-a românizat numele în perioada interbelică și a revenit la cel de rezonanță iudaică după 23 august 1944, cf. Solomovici 2001; II: 13, sursă care prezintă și o fotografie a legitimației sale de participant la Congresul al VII-lea al Internaționalei Comuniste de la Moscova, iulie-august 1935.

- membru al Comisiei mixte de Cenzură din cadrul Ministerului Propagandei (numit în mai 1945), instructor în cadrul secției Literatură și Artă (înțial sector în cadrul secției Propagandă și Agitație) timp de două decenii, prezent și ca lector nesalarizat al C.C. al P.M.R. în 1953; (?) considerat *etnic maghiar de majoritatea cercetătorilor cunoscuți în domeniul, cu excepția fostului său coleg de birou, Andrei Strihan (el însuși evreu), care afirma că Gonda ar fi fost de fapt "evreu maghiar", că ar fi lucrat un timp chiar în subordinea lui Moses Rosen la F.C.E.R. și respectiv că ar fi emigrat împreună cu soția sa Ani în Israel, unde cei doi ar fi devenit chiar "religioși fanatici"* (în Solomovici 2004: 401);
201. **GORUN** [căs.], **Eva** – în anii '50 funcționară în cadrul Direcției Studii a Ministerului Justiției, coautoare a lucrărilor *Contractele economice...* (1956) și *Arbitrajul de Stat ...* (1958) (Cajal & Kuller 2004; Kuller 2008a: 441);
 202. **GRIGORIU, A. Sidonia** (n. 1.IV.1916 București) (fiica lui Arthur și Iulia) – până în 1958 (când este demisă, exclusă din partid și arestată) funcționară a Ministerului Comerțului Exterior în cadrul firmei “Româno Export”, inculpată și condamnată pentru subminarea economiei naționale alături de alți funcționari ai ministerului⁷⁵;
 203. **GRIMBERG, S. Fredi** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
 204. **GROM, Leonida** – adjunct al Ministerului Sănătății începând cu 1948 (Bărbulescu 2009: 23, 51, 53, 60 §.a.);
 205. **GROSU, Izu** – din anii '50 funcționar la Comitetul de Stat al Planificării, iar din 1967 instructor în cadrul CEPECA (Centrul pentru perfecționarea cadrelor de conducere din întreprinderi) din București;
 206. **GRUIA, Șarlota** (n. Charlotte CSORDAS, zisă “Şari”) – soția lui Ștefan Gruia (căs. anii '50); fostă ilegalistă și luptătoare în Spania (Solomovici 2004: 27) și în Rezistența Franceză (Levy 2002: 131), internată în lagărul de muncă de la Ravensbrück⁷⁶, după război membru în conducerea Comisiei de Control a Partidului (viitorul Colegiu) (1949-1966, când se pensionează), șefa grupului de anchetă a foștilor luptători din Spania și a foștilor participanți la Rezistența Franceză în anii '50; decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a (sub numele Charlotte Ciordaș), iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
 207. **GRÜNBERG, Mayer** – prim director general adjunct și inginer șef (1949-1951) și apoi director general (al Direcției Generale de pe lângă Consiliul de Miniștri) (1951-1952) la Canalul Dunăre – Marea Neagră, ulterior membru al Comitetul de Stat al Apelor (1952-1967) (Berindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 210, n. 10; Cioroianu 2005: 302; Ionițoiu 2006: 38);
 208. **GUINĂ, Sara** – activistă a partidului, soția lui Nicolae Guină, fost ilegalist, membru C.C. al P.M.R. în anii '50, apoi ambasador la Moscova și Ulan Bataar; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1955);
 209. **GUTMAN, S. Mendel** – funcționar în cadrul Ministerul Comerțului Exterior la începutul anilor '60, decorat în 1961 cu Medalia Muncii;
 210. **HABER, B. Ivanier Ștrul** (d. 2002) – originar din Cernăuți, fost ilegalist, condamnat la 10 ani și 6 luni închisoare, trecut prin mai multe penitenciare, după război secretar al Confederației Generale a Muncii în anii '50, iar în anii '60-'70 director general la

⁷⁵ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/G/G%202006.%20Griavu%20-%20Gyurki/Grigoriu%20Sidonia/index.php>.

⁷⁶ V. Insa Eschebach, *Ravensbrück: der Zellenbau : Geschichte und Gedenken : Begleitband zur Ausstellung* (Berlin: Metropol, 2008,), p. 165.

- Ministerul Industriei Lemnului; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 12/1951); decorat în 1964 cu ordinul Muncii cls. II-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
211. **HAIMER, Samoil** (n. 1898, fiul lui Leon) – absolvent al Liceului “Laurian” din Botoșani; după război înalt funcționar la ministerul Gospodăriei Silvice, ulterior al Silviculturii în anii '50; ulterior membru al Comitetului de Stat al Apelor (eliberat din funcție în 1967) fișă de cadre la Secția Agrară a C.C. al P.M.R. (1956);
 212. **HARAP, Adalbert** (n. Adalbert CHARAP) – martor al acuzării în procesul unor criminali de război la Tribunalul Poporului Cluj în 1946⁷⁷, în 1948 numit al 6-lea din secretarii generali ai Ministerului Indusriilor (*B.I.R.E.* 16 (25 mai 1948: 6), ulterior secretar general al Ministerului Industriei Lemnului, Hârtiei și Celulozei în guvernele Dej; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 23/1954, 30/1956 și 24/1954);
 213. **HARTSTEIN, Emil** (eronat ortografiat de unii autori “Harstein”) – inginer și fost antreprenor, ilegalist, membru al Comisiei Centrale Financiare a partidului în timpul războiului, după 1944 înalt funcționar al C.F.R., publicist al unor lucrări de specialitate la Ed. Tehnică în anii '50, martor al acuzării în procesul lui Belu Zilber din 1954;
 214. **HÂRLĂOANU, Alfred** (27.VII.1928 Fălticeni – 2001 București) – lingvist, director în cadrul direcției Personal și Învățământ a Ministerului Comerțului Exterior în anii '60-'70, profesor la A.S.E. (1953-1989), după pensionare autor al unor studii pe teme iudaice;
 215. **HERER, G. Wolf** – fost ilegalist și deținut corecțional în timpul războiului pentru activități comuniste (penitenciarul Caransebeș) (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); după război activist la secția Gospodărie de Partid a C.C. al P.M.R., cu fișă de cadre la arhiva aceleiași secții (1958); decorat în 1964 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
 216. **HERTSTEIN, Dan** - în anii '50-'60 funcționar al Comisiei, ulterior Comitetului de Stat al Planificării, respectiv cadru didactic (din 1956 lector cumul) la catedra de organizare și planificare din cadrul I.P.B.;
 217. **HEVES, S. Ferenc** (Francisc) (4.VIII.1903 Sighetu Marmației – 26.VIII.1973 Constanța) – evreu maghiarofon, poet și scriitor, ilegalist (membru de partid în 1933), deportat de autoritățile maghiare la Kistárcsa (1944-1945), după război activist de partid, secretar adjunct al Comitetului Județean Cluj al P.C.R./P.M.R., lector la Universitatea Babeș Bolyai (1947-1950), ulterior funcționar al Băncii de Stat a R.P.R./R.S.R. până la moarte; decorat cu ordinul “Muncii” clasa a III-a prin Decretul nr. 793 din 31 dec. 1963; (inclus în Kuller 2008a: 443) (v. și Andreeescu, Nastasă și Varga 2003b: 665, I.J. Popescu 2009);
 218. **HILLARD, Raul** – după august 1944 șeful Direcției Presei și Informațiilor din cadrul Ministerului Afacerilor Străine (Onișor 2009: 241, 298; Hîncu 2009);
 219. **HILSENRAD, Arthur** (n. 1909) – jurist, consilier juridic șef în cadrul Ministerului Justiției în anii '50-'60, ulterior expert în cadrul Consiliului Legislativ; autor al unor articole în revistele *Legalitatea populară*, *Justiția Nouă* și *Revista română de drept* și coautor al lucrărilor *Procesul civil în R.P.R.* (1957), *Notariatul de Stat* (1964) și *Tratat teoretic și practic de procedură a executării silite* (1966) (inclus în Kuller 2008a: 443 și Benjamin & Stanciu 1997: 428);
 220. **HINȚESCU, Moriț** – activist la Comitetul Central al U.G.S.R. în anii '60-'70; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;

⁷⁷ V. http://www.survivors-romania.org/text_doc/actul_de_acuzare.htm.

221. **HIRSCH, Emil** – locotenent-colonel, în anii '50 procuror militar la Tribunalul Regiunii a II-a Militară (în 1959 președintele completului de judecată a pastorului Richard Wurmbrand) (Berindei, Dobrințu și Goșu 2009: 632 §.u.);
222. **HIRSCH, Simion** - numit membru al Consiliului (național) Superior al Tuberculozei de ministrul Sănătății în mai 1948 (v. M.Of. (partea I B) nr. 122 din 28 mai 1948, p. 4698);
223. **HODOȘ, Nicolae** – din mai 1945 membru al comisiei mixte de cenzură a presei sub coordonarea ministrului Propagandei Naționale, în subordinea Comisiei Aliate de Control (Decretul Lege nr. 364 din 2 mai 1945), ulterior în cadrul Ministerului Informațiilor (1944-1946-1947)), apoi secretar general la Președinția Consiliului de Miniștri (în guvernele Petru Groza, care îl și menționează ca evreu într-un dialog cu Emil Bodnăraș, v. Buzatu și Cîrstea 2010:335 §.u. și Solomovici 2003: 191-2);
224. **HORATIU, Iancu** (1905 Piatra Neamț – 1979) – în 1948 numit administrator al societății de petrol naționalizate “Steaua Română”, apoi secretar general și ministru adjunct al Ministerului Industriei Petrolului și Industriei Cărbunelui (ulterior al Industriei Petrolului și Industriei Chimice) (1951-1961), ambasador în India, responsabil și pentru Afghanistan și Ceylon (1961-1963, respectiv 1964), respectiv în Birmania (ian. – mai 1964) (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., secția economică, dosare anexe, nr. 62/1955 (nr. inv. 87); Cajal & Kuller 2004; Kuller 2008a: 443; B.I.R.E. 9/1948: 6);
225. **HOROVITZ, Alice** - membru al Comisiei mixte de Cenzură din cadrul Ministerului Propagandei Naționale instituite prin Decretul-Lege nr. 364 din 2 mai 1945 (A.N.I.C., fd. Ministerul Propagandei Naționale, dos. 1027, Corobca 2008: 15, n.6);
226. **HOROVITZ, D. Erica** - funcționară în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
227. **HUCK, Teodor** (ortografiat ocazional și Theodor, respectiv Huc) – funcționar la Direcția Cabinet ministru în centrala M.A.E. și membru al organizației de partid din cadrul ministerului (1947-1950), apoi transferat și încadrat cu grad de asistent la catedra de marxism-leninism a I.P.B. (A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R., Cancelaria, dosar 51/1952; I.P.B. f.a., p. 44);
228. **IACOB, Adam** (n. FEUERSTEIN) – fost ilegalist din “vechea gardă”, condamnat la 3 ani închisoare în 1940, eliberat în 1943, după război din 1947 funcționar în M.A.E. și membru al organizației de partid din cadrul ministerului, iar în paralel, din 1949, instructor la școala de partid (A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R., Cancelaria, dosar 51/1952; v. și Levy 2002: 206; Tismăneanu 2005: 97; Solomovici 2004: 582); decorat prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
229. **IACOB, F. Alexandru** (n. Șandor JAKAB, zis “Sanyi”; fiul lui Francisc și Rozalia) (n. 18.I.1913, Asuajul de Sus, Maramureș)⁷⁸ – evreu maghiarofon, secretarul organizației comuniste din Ardealul de Nord (1941-1944), apoi prim-secretar al Comitetului Regional P.C.R. Cluj (1944-1947); ministru adjunct de Finanțe între 1948 și 1952 (secundul lui Vasile Luca), arestat în 1952 (aidoma soției Magdalena (n. Farkas), care a încercat să se sinucidă în timpul detenției), condamnat la 20 ani închisoare, grăbit, eliberat (din penitenciarul Aiud) și reabilitat în 1964, reangajat consilier la Camera de Comerț a R.S.R.; emigrat în Suedia în 1980; este socrul scriitorului româno-francez Alain (n. Herșcovici) Paruit, fiul medicului de Securitate Herșcovici;

⁷⁸ V. fișa matricolă penală la m [http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/I/I%20001.%20Ia\(e\)nici%20-%20Ikrich/Iacob%20Alexandru%20F/index.php](http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/I/I%20001.%20Ia(e)nici%20-%20Ikrich/Iacob%20Alexandru%20F/index.php).

230. **IACOB, Ștefan** – în 1949 instructor în cadrul sectorului Propagandă din cadrul secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R., secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-6 și 118-21);
231. **IACOBOVICI, B. Andrei** (n. 26.XII.1906, Orhei) – de meserie zugrav, membru PCR din 1930 (în atenția Siguranței în 1941), după război director general în Ministerul Construcțiilor (până în 1952), apoi directorul general al Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare (C.S.C.A.S.), decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a, iar apoi, prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971, cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;
232. **IACOBOVICI, B. Eugen** (n. Ernö, după alte surse Jenö, JAKOBOVICS) - originar din Ciudaci Mare, jud. Odorhei, fost ilegalist (chiar prim-secretar al P.C.d.R. între 1934 și 1936), căsătorit cu Bella (n. Rabinsohn), sora Anei Pauker, pentru un timp membru al C.C. al P.C.R.; decorat în 1964 cu ordinul “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orânduirii sociale și de stat” clasa a II-a, cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a în 1971 (Decret nr. 157 din 4 mai 1971) și în 1978 cu ordinul “23 August” cls I. (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
233. **IANCU, David** (1910 - 15.V.1990 București) – colonel dr. (în 1949), fost medic voluntar în China împotriva forțelor japoneze (1939-1945, alături de Bucur Clejan-Kranzdorf), apoi în Myanmar/Birmania (1945-1948), repatriat, decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a, ulterior ofițer activ cu diverse funcții în cadrul M.Ap.N. (Friedberg-Vălureanu 2004; C.R.I. 2008; O.N.C.E. 2010);
234. **IANCU, Moscu** – în 1948 instructor al C.C. al U.N.S.R (v. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., secția Organizatorică, dosar nr. 123/1948, f. 11), ulterior activist al partidului, dosar de cadre la Secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. în anii '50 (nr. inv. 32, dosar 5/1952);
235. **IANOVICI, S. Adalbert** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
236. **IEȘANU, A. Saul** - funcționar în cadrul Ministerul Comerțului Exterior la începutul anilor '60, decorat în 1961 cu Medalia Muncii;
237. **IJACU, Septimiu** (n. IZSAK) – consilier superior în M.A.E. (1947-1950), apoi încadrat cu grad de asistent la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (1950-1952) (Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 580, 586, 587; I.P.B. f.a., p. 41);
238. **IOANID, Paul** (n. Paul LEIBOVICI, fiul lui David și Paulina)) (24.III.1923-18.II.1960) – inginer energetician, fratele lt.-col. Al. Ioanid [v. *infra*], aflat în Palestina în 1943-1944 cu legături cu spionajul britanic; membru al grupului de evrei care a jefuit mașina Băncii de Stat a R.P.R. la 28 iulie 1959, profesor universitar cu doctorat la Moscova, la momentul arestării șef de catedră la Academia Tehnică Militară din București; executat la 18 februarie 1960 (Solomovici 2005 și 2001II: 111; Kuller 2008a: 443; Goma 2005: 4; Berindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 200-1)⁷⁹;
239. **IOSIF, Petre** (n. Leon BRAUCHFELD) (1907-1982) – fost voluntar în războiul civil din Spania, de profesie medic, după război director al Operei Naționale din București (cf. Steinhardt 2005: 411⁸⁰, Kuller 2010: 190 și Solomovici 2003: 88) director general adjunct la Societatea Română de Radiodifuziune (1945-1946), director în cadrul Ministerului Artelor (1946-1948), director de departament în centrala M.A.E. (1948-1952), cadru didactic și director al Școlii de Literatură “Mihai Eminescu” din București (1952-1956),

⁷⁹ Vezi fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-20detinuti%20politici/Fise%20matricole%20penale%20-20detinuti%20politici%20executati/I/Ioanid%20Alexandru/index.php>.

⁸⁰ Steinhardt își amintește eronat prenumele nativ ca fiind Leopold (2005: 377).

- apoi însărcinat cu afaceri la Roma, respectiv ambasador (promovat ministru plenipotențiar) la alte reprezentanțe diplomatice ale României, la începutul anilor '70 întors în centrala M.A.E. pe postul de director adjunct al Direcției de Informații (de presă, n.n.), apoi pensionat; cu fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (dosar 46/1955, nr. inv 69); prozator, autor al lucrărilor procomuniste *Filimon Sărbu: am murit pentru ca țara mea să trăiască* (1946), *Cifrul* (1948), *Într-o noapte la Madrid* (1955), etc.; decorat în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a III-a, iar în 1978 (consecutiv pensionării) cu ordinul "Steaua R.S.R." clasa a II-a;
240. **IROSCH, L. Susana** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii
241. **ISAC, Marcus** – în anii '50-'60 funcționar la Direcția Centrală de Statistică de pe lângă Consiliul de Miniștri (Trebici 2011); co-autor al studiului D.C.S. Dezvoltarea industrială a Republicii Populare Române, publicat în 1964;
242. **ISCOVICI, Paul** (originar din Drăgășani (!)) - membru al Forumului Democrat Patriotic după război, secretar general al Biroului C.C. al C.D.E. și autor al unor articole la *Unirea* ('40-'50), funcționar la D.C.S. de pe lângă Consiliul de Miniștri până în anii '70 și autor ocazional la revista *Probleme economice*, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.M.R. în anii (dosare anexe, u.a. 25/1954), iar în paralel profesor de științe sociale în București;
243. **KAHAN, A.U. Dorina** - originară din Bârlad, de formație farmacistă, din anii '50 funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
244. **KAMENITZER, A. Soly** (1931-1999) – inginer, funcționar timp de decenii în cadrul Ministerului Energiei Electrice, într-o perioadă șeful serviciului producție la Trustul de Construcții Hidroenergetice; decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a (Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 972 din 8 dec. 1966);
245. **KAPPEL, B. Ernst-Samuel** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
246. **KATZ, S. Mauriciu** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
247. **KAUFMAN, A. Marcel** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
248. **KELLNER, M. Paul** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
249. **KENDI, Ștefan** (n. KOHN) – deputat M.A.N. din partea P.S.D. (1946-1948) (A.N.-D.J.BH., fond Comitetul județean Bihor al P.C.R., dosar nr. 242/1948, f.43, *apud* Țârău 2002: 180);
250. **KESSLER, Ianoș Mozes** – consultant la Secretariatul General al Consiliului de Miniștri; decorat în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
251. **KIMELL, ?** – participant la ședința din 13 iunie 1952 a plenarei organizației de partid din M.A.E., în cadrul căreia cerceta posibilele "devieri" "de dreapta" (A.N.I.C. fd. C.C. al P.C.E., secția Cancelarie, dosar nr 51/1952);
252. **KIRMAIER, Ionel** (fiul lui Herman și Sofia) (n. Focșani) – în anii '50-'70 consilier juridic în cadrul Ministerului Finanțelor și autor la revista *Justiția nouă* (ulterior *Revista română de drept*), în care, în articolul "Răspunderea materială a gestionarilor..." din nr. 3/1960 de pildă, enunță că "proprietatea socialistă stă la temelia regimului nostru democrat popular,

[ea fiind] condiția dezvoltării democrației socialiste și a nașterii noilor relații sociale" și că "întărirea și dezvoltarea proprietății socialiste înseamnă întărirea puterii oamenilor muncii și grăbirea lichidării oricărei exploatari"; decorat în 1964; emigrat în Israel (?) (inclus în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 445; Cajal & Kuller 2004);

253. **KLEIN, I. Odon** – activist la Comitetul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a;
254. **KLEPER, Symondi** – evreu maghiarofon, în 1948 membru în activul central și în Biroul Secției Administrative Centrale a C.C. al U.T.C. (v. și Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 110);
255. **KOHN, Hillel** (26.VI.1891-1972; Cluj) – ilegalist (înital în reteaua "Ajutorul Roșu", din 1936 membru al secretariatului teritorial Ardeal al P.C.d.R.), între 1940 și 1941 conducător secretariatului regional al Partidului Comunist Maghiar din Ardealul de Nord, între 1941 și 1945 deportat în mai multe lagăre de muncă forțată pentru activități comuniste; din 1945 șeful comitetului județean Cluj al P.C.R.; profesor universitar de economie politică la Universitatea "Bolyai" (din 1946 până la unificarea din 1959), apoi la U.B.B. (1959-1962, perioadă în care a fost șeful catedrei de economie plitică), autor al unor multiple studii elogioase la adresa marxismului (pentru autobiografia sa înaintată partidului, vezi Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 113-120); socrul lui Gheorghe Adorian; decorat în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a (v. și Kuller 2008a: 226);
256. **KOLISCHER, Harry** (1926 – 2007 București) (uneori transcris și în forma românată "Colișer") – procuror comunista timp de decenii, în ultimii ani ai carierei procuror la Parchetul de pe lângă C.S.J; tatăl avocatei Alice Drăghici (avocatul apărării în dosarele Brădișteanu, Omar Hayssam, frații Cămătaru, etc.);
257. **KORN, I. Nahman** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
258. **KORN, A. Paula** - menționată la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorată cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
259. **KORNIS, Geza** (n. 20.I.1917, originar din Timișoara) – ilegalist, membru de partid cu stagiu acordat din 1939, în timpul războiului deportat în lagărul de muncă pentru evrei comuniști de la Vapniarka (înregistrat ca vopsitor sub numele Gheza Corniș"), după război stabilit la București, funcționar în Ministerul Comerțului Exterior (1948-1973), unde a ocupat funcția de șef adjunct de serviciu; emigrat în Israel în 1973 și stabilit definitiv în Germania în 1974, când acorda un interviu unui website evreiesc (Kornis 2009: 213-38; P. Clej 2010)⁸¹;
260. **KOVACS, Eugen** (n. IZSAK, 23.VII.1911) - acivist al secției Relații Externe a C.C. al P.M.R. în prima jumătate a anilor '50 (fd. I.S.I.S.P., inv. 1889-1956, nr. inv. 3231; dosar secția Relații Externe nr. 11-1954)
261. **KRAKAUER, Charlota** – profesoară de limba franceză, în 1949 instructoare în cadrul sectorului Edituri al secției Propagandă și Agitație al C.C. al P.M.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R – secția Propagandă și Agitație, dosar 51/1949, ff. 115-21);
262. **KREINDLER, I. Artur** (15.V.1900 – 28.V.1988; București) – medic neurolog; după 1945 în conducerea C.D.E.; în 1948 înalt funcționar în cadrul Ministerului Sănătății și președinte al comisiei de editură din cadrul Direcției Studii a Ministerului Sănătății (Bărbulescu et al. 2009: 162), ulterior profesor de neurologie la I.M.F. București (1948-1970) și medic curant la spitalul Colentina; cu fișă să de cadre prezintă în fondul C.C. al P.C.R. al A.N.I.C., la

⁸¹ Vezi și o scurtă biografie la adresa <http://www.bjt2006.org/GK00.html>.

- secțiile Propagandă și Agitație (nr. inv. 159, dosar 139/1955) și Administrativ-Politică (nr. inv. 100, dosar 68/1955); confundat în mod posibil cu:
263. **KREINDLER, Arthur** – activist de partid cu fișă de cadre la secțiile C.C. Relații Externe (nr. inv. 42, dosar 10/1954) și Administrativ-Politică (nr. inv. 100, dosar 68/1955);
 264. **KREINDLER, Heinrich** - secretar general al Ministerului Lucrărilor Publice din 1947;
 265. **JOIL, Raul** (pseudonim publicistic ocazional: "Raul Iulian") (n. 25.IV.1904, Iași) – fost poet suprarealist în perioada interbelică, după război activist de partid, la sfârșitul anilor '40 șef de seviciu la Direcția Generală a Editurilor, Poligrafiei și Difuzării Cărții de pe lângă Consiliul de Miniștri, în anii '50 în conducerea E.S.P.L.A., ulterior publicist și mai ales traducător (menționat și în Pienescu 2008: 154);
 266. **LAKSER, D. Maier** – inspector la Comitetul de Stat pentru Prețuri, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a;
 267. **LANDAUER, E. Ionel** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 268. **LAZAROVICI, Fred** - unul din avocații care au mimat apărarea sărbilor bănățeni condamnați în 1950 pentru "titoism", pledoaria lor fiind mai degrabă un rechizitoriu (Rusnac 1997; Kuller 2008a: 446);
 269. **LAZAROVICI, Ilie** – în 1948 inspector general sanitar în cadrul Ministerului Sănătății și membru în conducerea Uniunii Sindicatelor Sanitare (Bărbulescu *et al.* 2009: 71, 204; Kuller 2008a: 446);
 270. **LĂZĂREANU, Alexandru** (18.II.1913 - 9.X.1991) (fiul lui Barbu Lăzăreanu [v. *infra*]) – jurnalist (1933-1944), apoi redactor șef la ziarul organizației Tineretului Progresist, *Tineretea* (1944-1946), pentru un scurt timp șeful serviciului de presă la întreprinderea "Filmul Popular", ulterior ofițer al Serviciului de Informații (precursorul D.I.E.) și "acoperit" consilier cultural și de presă la Legația României de la Washington⁸² (1946-1948), declarat *persona non grata* de Departamentul de Stat (în replică la o măsură echivalentă a autorităților de la București), revenit în țară ca director în centrala M.A.E., prim consilier și însărcinat cu afaceri la Paris (1951-1953), ministru adjunct al Afacerilor Externe (1953-1961), ambasador în Regatul Unit (1964-1968), Belgia și Luxemburg (1968-1970 și respectiv 1976-1978) și Volta Superioară (în prezent Burkina Faso) (1970-1976), pensionar M.A.E.; cu dosar de cadre la secția Relații Externe a P.M.R./P.C.R. (dosare anexe nr. 10/1954); căs. cu Ana, tatăl lui Dan Mircea Lăzăreanu;
 271. **LĂZĂRESCU, Andrei** (n. Așer LAZAROVICI) – director în cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor (1947-1950), ulterior director general adjunct al Direcției Editurilor și Tipografiilor din cadrul Ministerului Culturii, iar de la sfârșitul anilor '60 director la Editura de Stat pentru imprimate și publicații; cu fișă de cadre la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (1953); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a;
 272. **LĂZĂRESCU, Lidia** (n. Liza LAZAROVICI) (n. 26.XII.1915), membru P.C.d.R. din 1940, după război, instructoare C.C. și șefă adjunctă a secției relații Externe a C.C. al P.C.R./P.M.R. până la mijlocul anilor '60; alături de Ghizela Vass, a condus în cadrul secției un grup neoficial de sprijin și coordonare a luptei antititoiste; redactor la postul de radio "Spania Independentă" în anii '60, apoi simplă activistă a partidului; decorată cu

⁸² Pentru rapoarte despre colegii de legație pe care Lăzărescu le înainta partidului, v. Arhivele Naționale (ANIC), Arhiva C.C. al P.C.R., Secția Relații Externe, Dosar 10/1947, filele 27-33. Pentru un serial de articole dedicate Legației României la Washington în acea perioadă, v. Cristiana Marin în Curierul Armatei, nr. 7-11 (218-222) din 2007 (arhivă disponibilă în format electronic la <http://www.curierul.forter.ro>).

- ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a în 1949 iar în 1971 cu (Decretul nr. 157 din 4 mai) cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;
- 273. **LEIBOVICI, Luș** – inspector sanitar general în cadrul Ministerului Sănătății în 1949 (Bărbulescu *et al.* 2009: 204);
 - 274. **LEIBOVICI, A. Rosine** - funcționară în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 - 275. **LEIBOVICI, A. Vili** (1917-1986) - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin decretul Consiliului de Stat nr. 804 din 21 dec. 1964;
 - 276. **LEIBOVICI-ŞERBAN, H.** (n. Herșcu LEIBOVICI, fiul lui Abram și Blima) (1909 Piatra Neamț – 1986 Israel) – jurist, membru P.C.d.R. din 1935, acuzator public în Tribunalul Poporului (1945-1946); membru în primul consiliu al Baroului Ilfov, calitate în care a participat la epurarea juriștilor considerați “fasciști”, membru în conducerea C.D.E. și redactor la ziarul *Unirea*⁸³ al comitetului; secretar general al Federației Uniunilor de Comunități Evreiești (F.U.C.E.) până în 1951; deputat în Marea Adunare Națională (1948-1952), director în cadrul C.S.P., ulterior funcționar în Ministerul Chimiei; emigrat în Israel; căs. cu Silvia (n. 1911), tatăl Marianei Segal și Simonei Katz (Andreeșcu, Nastasă, Varga 2003a: 396, n. 2; Solomovici 2004: 135 și 2003: 178; Rosen 1990: 66, 70, 71);
 - 277. **LEINWAND, I. Maier Zadok** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 - 278. **LERNER, Otto** (n. 19.X.1920, Cernăuți, fiul lui Bernard și Maria) – locotenent-major în Armata Roșie, revenit în țară în 1944, funcționar la Președinția Consiliului de Miniștri până în 1953, când este arestat și condamnat pentru spionaj⁸⁴, grațiat în 1957 (Andreeșcu, Năstase și Varga 2003a: 592-3);
 - 279. **LEVIN, Mișa** (27.X.1915, Bălți (după alte surse 1914) - ?, Israel) – fost membru P.S.D. și ziarist la *Şantierul* (condus de Ion Pas), după august 1944 membru al Comitetului Executiv al Confederației Generale a Muncii, membru al Comitetului Executiv al P.S.D. (aripa procomunistă Rădăceanu-Voitec), apoi al C.C. al P.M.R. (1948-1950); director al ziarului *Poporul* (1946-1948), director în Ministerul Muncii (1946-1947); director în centrala M.A.E. (1947-1948), pentru scurt timp secretar al C.G.M. pentru probleme internaționale, iar din aprilie 1948 prim consilier și ministru plenipotențiar al Legației Române la Roma⁸⁵ până în 1950, când “defectează” și emigrează finalmente în Israel, unde va activa ca redactor-șef al cotidianului de limbă română *Viața noastră*; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a;
 - 280. **LEVY, Robert** – consilier tehnic la Institutul Național al Cooperării și instructor al organizației de bază a partidului (1945-1948-?) (secția economică a C.C. al P.C.R., dosare anexe, nr. crt 9, 12, 17 și 47-1947);
 - 281. **LIEBLICH, Sandu** (1901 – 1971 București) – ilegalist (internat în lagărul de muncă obligatorie de la Miercurea Ciuc), de profesie medic, fost președinte al Uniunii Comunităților Evreiești, după război redactor la *Veac Nou* (organul de presă al A.R.L.U.S.),

⁸³ Periodicul a ființat sub numele *Unirea* între 1945 și 1951, apoi, până la desființarea sa în 1957, sub denumirea *Viața noastră*.

⁸⁴ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/L%202002.%20Leabu%20-20Lubotici/Lerner%20Otto/index.php>.

⁸⁵ În fapt, inițial fusese numit ministru plenipotențiar la Buenos Aires și se afla la Paris, așteptând cursa transatlantică, atunci când, în aprilie 1948, a fost notificat asupra schimbării (*B.I.R.E.*, nr.10 din 12 aprilie 1948, p.1).

- membru în conducerea C.D.E., președinte al F.C.E.R. pentru scurt timp după emigrarea lui W. Filderman (succedat de Israel Bacal), medicul personal al lui V. Luca și al altor lideri de partid până în 1953, când va fi arestat și judecat ca spion sionist; eliberat în 1955 și reabilitat, ulterior medic endocrinolog la Spitalul “G. Marinescu”; decorat în 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa III-a; căs. cu Dita Gelehrter Lieblich; incinerat la crematoriul “Cenușa”;
282. **LITEANU, I. Nicolae** (n. Nathan LEIBOVICI) – activist de rang înalt în partid timp de patru decenii, cu dosar la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1955, fișă de cadre în u.a. nr. 110/1955); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a; încă în viață se pare, pe str. Jean Monnet nr. 53;
283. **LITEANU, Sima** (1915 – II.2008, București, cimitirul sefard⁸⁶) – soția lui Nicolae Liteanu; funcționară la Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă timp de peste trei decenii; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
284. **LIVEANU, Villi** (Willy LÖBELSOHN, fiul lui Bercu și Fani) – cadru didactic la Facultatea de Textile a I.P.B., din 1954 director tehnic al Direcției Generale a Industriei Tricotajelor și Confecțiilor, ulterior în Centrala Industriei de Confecții⁸⁷ (inclus și în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 447);
285. **LOCAR, Marcel** (1902 Roman – 1983 București)⁸⁸ – arhitect în stil “deco” în perioada interbelică, după război membru de partid, unul din arhitecții favoriți ai regimului stalinist, coautor al Casei Scânteii, profesor la Institutul de Arhitectură “Ion Mincu” și delegat în Comitetul pentru Locuințe al O.N.U. (inclus și în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 447)
286. (?) **LONCEAR, Carol**⁸⁹ (1917-1991) – director Sovrommetal Reșița (1949), ulterior ministru adjunct (1949-1952) și ministru al Metalurgiei și Industriei Chimice (1952), ministrul industriei metalurgice și construcției de mașini (1952-1953), ministrul industriilor și materialelor de constructii (1955-1957), deputat M.A.N. (1952-1961); cu fișă la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 36/1952, nr. inv. 515);
287. **LOVINGHER, Gheza** (n. Geza LÖWINGER, fiul lui Herman) (n. 2.XI.1925) – directorul Oficiului Comerțului Local începând cu 1959; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
288. **LUCA, Elisabeta** (născută Betty BIRMAN (după alte surse, contestabile, Birnbaum), soția lui Vasile Luca⁹⁰) – originară din Basarabia, fostă ilegalistă, voluntară în războiul civil din Spania (inclusiv membru al C.C. al Partidului Comunist Spaniol), după război membru în Comisia Centrală a U.F.A.R. (1944-1948), apoi membru al C.C. și al Comitetului Executiv al U.F.D.R. (1948-1952), membru al delegației României la Federația Internațională a Femeilor Democrate, membru în conducerea Comitetului de Stat pentru Cinematografie din România între 1950 și 1952, când va fi eliberată din funcție în cadrul epurării “deviaționiștilor”, deținută (1952-1954), ulterior lucrătoare într-o fabrică (după alte surse laborantă) până la reabilitarea post mortem a lui Vasile Luca în 1968; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a;

⁸⁶ V. rubrica Decese din *Realitatea Evreiască* la http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr292_293/pagina30.pdf.

⁸⁷ V. și http://www.agir.ro/univers-ingineresc/numar-19-2003/societatea-inginerilor-textiliști-sit--agir-sesiunea-jubiliara-tehnотex-2003_413.html

⁸⁸ V. http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_03.html.

⁸⁹ Singura mențiune a identității sale evreiești descoperită în elaborarea lexiconului de față îi aparține lui Solomovici (2001 II: 42).

⁹⁰ Anterior căsătorită cu Avram Weissman, ilegalist din Cernăuți, rămas în Ucraina după 1945.

289. (?) **LUCA, Vasile** (n. László LUKA) (8.VI.1898 – 27.VI.1963, fiul lui Anton și Amalia)⁹¹ - de profesie lăcătuș, fondatorul *de facto* al Comitetului Democratic Evreiesc (CDE) după război (Andreescu, Nastăsă, Varga, 2003:152); membru al Secretariatului, Comitetului Central și Biroului Politic al P.C.R./P.M.R. (1945-1952); vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și ministru de Finanțe (1947-1952); arestat în 1952 împreună cu cei trei miniștri adjuncți, condamnat inițial la moarte în 1954, cu sentința comutată ulterior în închisoare pe viață⁹²; decedat în detenție în 1963, înmormântat, apoi exhumat și incinerat, reabilitat post mortem în 1968;
290. **LUCHIAN, Paul** (n. Mendel LEIBOVICI) (1912-1956) – ilegalist (în 1943 membru supleant al C.C.), în 1949 decorat cu ordinul “Apărarea Patriei cls. III-a și încadrat cu grad de conferențiar la catedra de bazele marxism-leninismului (în cadrul Facultății de Electrotehnică) a I.P.B., promovat prof. univ. în 1950 și respectiv șef al catedrei în 1953⁹³ (*i.e.* omologul lui L. Răutu de la Universitatea București), menționat și ca director al editurii în limbi străine (în Kuller 2010: 189 și Solomovici 2003: 88), incinerat la crematoriul “Cenușa”;
291. **LUNGU, Ana** (n. Anna WEXLER) – după război membru în Comitetul Executiv al U.F.D.R. și al Federației Internaționale a Femeilor Democratice la începutul anilor '50, autoare a unor articole în *Scânteia*, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (136/1955);
292. **LUNGU, S. Ivan** (n. LANG) (n. 14.VII.1935 Caransebeș, fiul lui Ștefan și Emma (n. Grosz)) – secretar al organizației de bază U.T.M. la sfârșitul liceului (1952-1953); funcționar în comerțul exterior (1958-1964), redactor pe probleme de politică externă la *Agerpres*, unde semnează sub pseudonimul “Petru Călin” (1964-1968), apoi funcționar la “România Film”, cu responsabilități economic-comerciale, emigrat în Israel în 1973, unde lucrează 14 ani ca asistent al directorului comercial al unei uzine în domeniul import-export și colaborează cu unele publicații locale de limbă română; încă în viață în 2005 la Haifa; căsătorit cu Stela Constantinescu, frica adoptivă a ilegalistului David Avramescu (I. Lungu 2009: 239-52);
293. **LUNGU, Ștefan** (n. LANG, tatăl lui Ivan Lungu, v. supra) – angajat de Gheorghiu-Dej la partid în 1947 (la recomandarea căruia și romanizează numele în același an), cu responsabilități la secția economică a C.C. al P.C.R., director și apoi director general al primei întreprinderi de stat de comerț exterior până în 1953, când este exclus din partid și transferat în poziția de consilier la o întreprindere (I. Lungu 2009: 242-3; menționat și în arhiva reprodusă în S. Tănase 2010: 90-4);
294. **LUPAN, ?** – soția lui Radu Lupan [v. *infra*]; funcționară în centrala Ministerului de Externe până în 1952 (șefa Serviciului Pașapoarte), când este demisă în cadrul unui val de “epurări” (v. Levy 2002: 182, respectiv stenogramele reproduse în Fl. Constantiniu 2003, la pp. 133 și 135);

⁹¹ Evreu vorbitor de limbă maghiară originar din satul Cătălina (fostul județ Trei Scaune, actualmente Covasna), a luptat împotriva Armatei Române ca voluntar în “Divizia Secuiască” a trupelor lui Bela Kun (Cohen) în Revoluția bolșevică din Ungaria, din 1919 (Levy, 2002: 171; Betea, 2001: 167 și 1997: 119). A se vedea și interesanta mărturie în fața organelor de anchetă din 1949 a lui Avram Weissman (primul soț al Elisabetei Luca) în Levy 2002:171, precum și misterioasa vizită a soților Luca în Israel, în 1947.

⁹² Vezi fișa sa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/L/L%202003.%20Luca%20-%20Luzi/Luca%20Vasile/index.php>

⁹³ V. anuarele I.P.B. la <http://universulenergiei.europartes.eu/istorie/politehnica/1948-1992/1950/>, <http://universulenergiei.europartes.eu/istorie/politehnica/1948-1992/1953/>, §.a.

295. **LUPU, Marin A.** (n. Marcel WOLFOWITZ⁹⁴) – activist de partid după 1944, din 1948 director în cadrul Băncii de Stat a R.P.R. și vicepreședinte al Institutului de Științe Economice și Planificare “V.I. Lenin” (I.S.E.P., fostă Academie Comercială din Brașov; mutat la Iași în 1950), promovează până la funcția de președinte al Băncii de Stat al R.P.R. și implicit ministru adjunct de Finanțe (febr. 1956 – mart. 1957 și nov. 1957 – ian. 1959), la începutul anilor '60 rector al I.S.E.P., ulterior rector (până în 1973) și șeful catedrei de Istoria Economiei Naționale la A.S.E. București, pensionat în anii '80, autor al unor multiple lucrări și articole publicate la Ed. Didactică și Pedagogică și revistele *Probleme economice* și *Studii și cercetări economice* (v. A.N.R. fond C.C. al P.C.R., secția Economică, “dosare anexe” 30/1950 (nr. inv. 74), 189/1952 (527), 249/1952 (529) și 29/1956 (50));
296. **LUPU, Petre** (n. Lupu PRESSMAN, fiul lui Avram și Cerna) (25.X.1920 Iași – 30.VI.1989) – ilegalist (membru de partid din 1939), fost deportat în Transnistria, după război deputat M.A.N. (mandate succesive 1948-1980), secretar al C.C. al U.T.C./U.T.M. (1945-1948-1950), șef adjunct al Secției Organizatorice a C.C. (1950-1952), șef al Direcției Treburilor a C.C. (1952-1955), membru supleant (1965-1974) și apoi cu drepturi depline (1974-1984) al Comitetului Executiv al partidului și, după 1958, alături de Ilie Verdeț adjunctul lui Ceaușescu la Direcția Organizatorică a C.C. și în același mandat șeful secției Organizației de Masă (1960-1965), președinte al Comitetului de Stat pentru Problemele Organizației Muncii, Producției și ale Salarizării (1966-1969), ministru al Muncii (1969-1977), vicepreședinte al Consiliului Organizației Economico-Sociale (1973-1977), președinte al Colegiului Central de Partid (1979-1984), apoi ambasador în Venezuela (1984-1988) și respectiv ambasador responsabil pentru mai multe state din Caraibe (1988-1989); cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (1952); decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a II-a (1948), ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a (1949), ordinul Muncii clasa a II-a (1957), ordinul Muncii clasa I-a (1962), ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a II-a (1964), ordinul “Tudor Vladimirescu” (clasa I-a (1966), medalia de aur “Secera și Ciocanul” (1971); fiul său, Andrei, a emigrat în Israel în 1990;
297. **LUPU, Nesia** (n. Nesia RABINOVICI, fiica lui Iosif și Sara) (n. 1915, Tighina – d. București, anii '80) - agentă sovietică (pe lista agenților de influență transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș în 1945-1946); soția lui Petre Lupu (n. Pressman) (v. *supra*); ilegalistă (membru P.C.d.R. din 1936), anchetată alături de Ana Pauker în procesul de la Craiova, din 1936, deținută în lagărul de muncă obligatorie de la Vapniarka, apoi, până în august 1944, în lagărul de la Târgu Jiu; ulterior ocupă diverse funcții în eșalonul doi al aparatului comunist de stat; decorată în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971)
298. **LUSTIG, Carol Emil** – originar din Satu Mare, Șeful Direcției Administrative în M.A.E. între 1948 și 1952 (demis), emigrat în Israel la începutul anilor '60; soțul Evei, prietenă apropiată a Anei Pauker (Levy 2002: 157, 207; Solomovici 2004: 24, 588; Constantiniu 2003 *passim*);
299. **MACOVESCU, Tereza** (n. Teri UNGAR, fiica lui Adolf și Pepi (n. Peszel)) – evreică maghiarofonă, soția diplomatului George Macovescu (1913-2002); fostă ilegalistă, după 1944 activistă a partidului, între 1948 și 1949 alături de soțul ei (însărcinat cu afaceri) la Londra, exclusă în 1952 din partid “pentru atitudine ușuratică și neprincipialitate în ceea ce privește raporturile cu unii mici burghezi”, ulterior traducătoare la diverse edituri, în special

⁹⁴ Numele este indicat de fostul general de Securitate Aurel I. Rogojan (2011).

- Editura pentru Literatură Universală; cu dosar anexă la secția Organizatorică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 187, nr. 156/1950-1952) (v. și Balas 2008: 188-9, 195, 209; Simuț 2007; Buzatu 2008: 421);
- 300. **MAER, ?** (Florian?) – în 1952 membru al organizației de partid și angajat al Direcției Cabinet din centrala M.A.E. (după ce fusesese la Direcția a II-a) (v. stenogramele reproduse în Fl. Constantiniu 2003: 148-150);
 - 301. **MAICU, Horia** (n. Haim GOLDSTEIN) (30.X.1905 Constanța – 1975 București) – membru de partid, șeful Comisiei de Planificare Urbană din București în anii '50 (i.e. arhitect-șef al capitalei), membru în conducerea Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare șef de proiect la Casa Scânteii în stil realism socialist, co-autor al Sălii Palatului (1957-1960), al Mausoleului militanților comuniști din Parcul Carol și al actualei clădiri a Teatrului Național București în stil brutalist (1967-1970); arhitect-șef al capitalei în anii '50; profesor de arhitectură; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (136/1955) (v. și Cajal și Kuller 2004: 498, N. Burcă 2007: 7)); el însuși o doavadă vie, alături de alte nume sonore precum Nicolae Bădescu, a faptului că nici măcar arhitectura nu era scutită de ideologizare, Maicu postula în nr. 1 al revistei *Arhitectura* din 1950 că “statul sovietic, construind după propunerile tov. Stalin blocurile înalte, va da posibilitatea de a ridica și mai sus nivelul de trai al oamenilor muncii” și respectiv că “dezbatările din URSS în jurul problemelor ideologice ale literaturii, muzicii și artei” “au constituit și pentru noi forme călăuzitoare pe drumul realismului socialist în arhitectură” (*apud* Trișcu 2002);
 - 302. **MAIMON, A. Iosif** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
 - 303. **MAIOREANU, Coloman** – președinte al Băncii de Stat a R.P.R. (1959-1963), ulterior prim-vicepreședinte al Consiliului de Conducere al băncii; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. III-a; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
 - 304. **MANASSE, Micaela** (uneori în forma românizată Mihaela Mănase) – avocată, din 1945 membru în conducerea U.F.A.R. și cenzor al Uniunii (1945-1948), apoi membru al C.C., al Comitetului Executiv și secretar al U.F.D.R. (1948-?) (Şt. Mihăilescu 2006: 380, 426, 427, 429-30), deputat în Camera Deputaților (1946-1948) din partea P.S.D. (fațăunea pro-comunistă), ac deputat de Buzău (Țugui 1979: 189) (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. - Secția Organizatorică, dosar 3/1947, f. 153), membru A.D.I.R.I. din anii '60, autoare a unor articole în revista *Justiția nouă* în anii '50-'60 (inclusă și în C.S.I.E.R. (Kuller 2008a: 447);
 - 305. **MANDEL, S. Osias** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 - 306. **MANEA, Anton** (n. Solomon MENDELSOHN) (n. 14.VI.1927, Târgoviște - 1992) – fost membru P.S.D., din 1937 (chiar secretar general al organizației de tineret și membru al C.C.), după fuziunea din 1948 membru supleant al C.C. al P.M.R. și membru al Secretariatului C.C. al U.T.M. (1948-1952), în 1951 șeful secției Muncitorești a C.C. al U.T.M., ulterior menționat ca director adjunct al Întreprinderii de aparate de măsură și control din Otopeni; (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., secția Organizatorică, dosare nr. 123/1948, f. 12 și 105/1951, ff.1-2; apare și în C.P.A.D.C.R. 2006: 143, n. 24; Dobre *et al.* 2004: 372);
 - 307. **MANOLE, Ofelia** (n. ZEITMAN, după alte surse Zeidman; căs. cu Emanoil Vinea; zisă și “Irina” și “Jeni”, fiica lui Isidor și Ernestina)) (15.II.1908 Reni, Ucraina – 1983 București, ucisă de iubitul fiicei ei) - fostă ilegalistă (membru de partid din 1926), după război membră

- în conducerea Apărării Patriotice, membru supleant al C.C. al P.M.R. (1948-1958), secretar general la Ministerul Sănătății (1948-1950), membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948), membru al C.C., al Comitetului Executiv și al Secretariatului U.F.D.R. (1948-1952), colaboratoare a revistei *Femeia* a F.D.F.R. (1946-1948), deputat M.A.N. (1948-1952), membru și apoi șefă a secției Cultură a C.C. al P.C.R. în anii '50, secretar al Comitetului Regional București al partidului (1954-1958) și prim-adjunct aș șefului Secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R (1956-1958); marginalizată în 1958 în lotul "fracțiونiștilor", reabilitată în 1964; decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. I-a și în 1978 cu ordinul "23 August" cls.I;
- 308. **MANOLESCU, Eduard** (1896 Burdujeni – 1949 București, între amici "Edy") – jurist, membru în conducerea C.D.E. și deputat al Marii Adunări Naționale (1946-1948-1949) (Rosen 1990, Kuller 2008a: 447);
 - 309. **MANOLIU, Nicolae** (n. MANDEL) – de formație medic, cu fișă de cadre la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.M.R. (4/1951), delegat al României la Târgul International de la Budapesta din 1960; în anii '50 directorul spitalului "Elias" din București; decorat în 1952 cu ordinul Muncii clasa a II-a (Decretul nr. 521 din 24 dec. 1952); soția sa, Etti (n. Goldschläger (24.III.1918 – 9.XII.1993), de asemenea medic, a decedat la Frankfurt am Main; fiul său, Andrei Mandel Manoliu (coleg de clasă cu V. Tismăneanu), emigrat în anii '70, este jurist în S.U.A. și a solicitat și reobținut cetățenia română în 2009 (ordinul M.J. nr. 2195 din 6 aug. 2009; M.O.R. nr. 568 din 14 aug. 2009);
 - 310. **MANTZ, Nicolae** (ian. 1927 Galați – dec. 2007) - inginer agronom, din 1952 în Ministerul Agriculturii (și Silviculturii), în care promovează până la funcția de secretar general – ministru adjunct al ministerului, în 1970; instructor al Secției Agrare a C.C. al P.M.R. în anii '50-'60; cu dosar la Secția Agrară a C.C. al P.C.R. (1/1955);
 - 311. **MARCOVICI, Leizer** - secretar general al C.D.E. Iași începând cu 1952 și membru al C.C. al Frontului Democrației Populare în a doua jumătate a anilor '50 (în calitate de reprezentant al comunității evreiești);
 - 312. **MARCOVICI, S. Lionel** - în anii '50 lector la catedra de organizare și planificare a Facultății de ingineri economiști din cadrul I.P.B. și funcționar în Comitetul de Stat al Planificării, ulterior responsabil în cadrul CEPECA; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963; încă în viață în 2005, în București;
 - 313. **MARCUS, L. Marcel** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
 - 314. **MARK, S. Horațiu** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 - 315. (?) **MAURER, Mihail Emil** (1904-1964) – director al Institutului de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (1955-1964); decorat în 1964 cu titlul "Medic emerit al R.P.R.";
 - 316. **MAYER, E. Victoria** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorată cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
 - 317. **MAYO, Mihail** (uneori transcris "de Mayo") – evreu sefard originar din Craiova (coleg de clasă în liceu și prieten apropiat cu Radu Gyr), avocat, acuzator public în cadrul Tribunalului Poporului, acuzator în procesul mareșalului Antonescu, iar până în anii '60 autor în revista *Justiția Nouă*; ar fi fost la un moment dat exclus din partid cf. T. Solomovici (2004: 236) (v. și Kuller 2008a: 448);
 - 318. **MĂNESCU, Ella** (n. Ella DIAMANTSTEIN, fiica lui Zigmund și Hana (n. Biermann)) (1919 Ardeal – 2003 Israel) - secretara Anei Pauker la biroul de la sediul P.C.R. (1944-

- 1947), ulterior cu funcții mai reduse ca importanță în partid; emigrată în Israel în 1985, împreună cu soțul ei, Radu Mănescu [v. *infra*] (cercetătorul Robert Levy îi intervinea împreună la 28 august 1989 (Levy 2002: 205, 314);
319. **MĂNESCU, Radu** (n. Henri-Radu MINTZER, fiul lui Willy (secretar general al comunității evreiești din Focșani) și Rașela (n. Glanzstein)) (1912 Focșani – 1993 Natanya, Israel) – în adolescență sionist, ulterior comunist ilegalist și condamnat; după război vicepreședinte al Uniunii Sindicatelor Ziariștilor Profesioniști (1948), activist al direcției Propagandă și Agitație a C.C. (1949), director general al Direcției Generale a Editurilor, Industriei Poligrafice și Difuzării Cărții de pe lângă Consiliul de Miniștri (1950-1952), ministru adjunct al Finanțelor (1952-1970), membru al Comisiei Centrale de Revizie a partidului (1960-1965), vicepreședinte al Băncii de Investiții (1970-1973), profesor la Catedra de Finanțe a Academiei de Științe Economice în nii '60-'70; decorat în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a iar în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a; emigrat în Israel în 1985⁹⁵ împreună cu soția Ella [v. *supra*] și cei trei copii, Anca Finta, Vlad Mănescu (alias Zeev Manor) și Sanda Grossman;
320. **MELINESCU, Ilca** (n. Ilka SPITZER, căs. WASSERMAN, fiica lui Moritz și Hilda) (1915 București - 2002) – de profesie farmacistă, fostă ilegalistă deținută la Mislea și Dumbrăveni, după război secretara biroului Anei Pauker (și după unii conducătoarea *de facto* a Ministerului Afacerilor Externe, M.A.E.) și directoarea editurii de limba rusă "Cartea Rusă" (1953), secretar general al Ministerului Sănătății în anii '50, ulterior directoare la Editura pentru Literatură Universală, iar apoi redactor șef la Editura Univers (de unde se pensionează în (?1981); decorată în 1949 și respectiv în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a; a fost soția lui Nicolae Melinescu (funcționar M.A.E. și decan al facultății de Filozofie din București) și mama lui Nicolae Melinescu Jr., cranic al defunctului "Telejurnal" din perioada ceaușistă, în prezent încă angajat al TVR, fiul său (*i.e.* nepotul Ilcăi), Mihai, fiind actualul corespondent al TVR la Washington; martoră a acuzării în procesul lui Pătrășcanu, pe care l-a acuzat de antisemitism;
321. **MENDEL, Alexandru** (n. 5.X.1906, Chișinău, Cluj) – fost ilegalist, trece în URSS în mai 1941, repatriat în 1947, inițial șef de producție la cooperativa "Victoria" (1949-1951), apoi referent în Ministerul Industriei Ușoare (1951-1956), respectiv șef de secție la întreprinderea "Varga Katalin" din Cluj (1956-1959), pensionat (Andreeșcu, Nastasă, Varga 2003a:656-7);
322. **MENDEL, Eugen** (n. Egon Mendel) – director în Ministerul de Finanțe, arestat și condamnat în lotul "Vasile Luca"; fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 249/1952, nr. inv. 529; Ionițoiu 2000: 217; Jela 2001: 203; Buzatu & Chirițoiu 1998: 61);
323. **MENINGHER, N. Elias-Froim** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
324. **METCH, Z.** – numit în decembrie 1948 membru al comisiei Ministerului Sănătății pentru lichidarea restanțelor și repartizarea dentiștilor (Bărbulescu *et al.* 2009: 184-5);
325. (?) **MEZINCESCU, D. Eduard**⁹⁶ (n. Eduard MESINGER) (n. 1909-?) – ilegalist din timpul studenției la Cluj, în timpul războiului cadru didactic la Facultatea de Medicină din

⁹⁵ Fratele său, George Mănescu (n. Gica Mintzer, încă în viață în Israel) emigrase cu soția sa Beatrice (n. Weiler) în decembrie 1970.

⁹⁶ V. mărturisirea făcută de Petru Groza lui Emil Bodnăraș la 23 iunie 1949, cf. căruia tatăl lui Mezincescu, evreu botezat, originar din Bacău, ar fi fost medicul curant al mareșalului Averescu, paragraful referitor la evreitatea lui

- București (în 1944 cu grad de asist. univ; la facultate alături de tatăl său, Dimitrie), după august 1944 comisar al guvernului pe lângă Liga Operelor Sociale, cu rang de secretar de stat (1945-1946), secretar general al C.C. de ajutor al regiunilor lovite de secetă (1947), secretar general la Ministerul Afacerilor Străine în 1948, șef al Departamentului Artelor (1948-1949) și apoi ministru al Artelor și Informațiilor (mai 1949 – iulie 1950), președinte al Comitetului pentru Artă⁹⁷ cu rang de ministru secretar de stat (iulie 1950 – iunie 1952), ministru adjunct al Afacerilor Externe (1956-1966), iar apoi ambasador succesiv în Suedia, Danemarca și Norvegia (până în 1976); decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. III-a iar în 1971 cu ordinul “23 August” clasa a II-a; după 1989 membru al Partidului Socialist al Muncii și redactor la revista *Magazin Istorici*; împreună cu Florica a avut doi fii, Gheorghe Andrei (n. 1943; decedat) și Alexandru Luca (n. 1946), amândoi fizicieni și emigrați în S.U.A.;
326. **MEZINCESCU, Florica** (soția lui Eduard Mezincescu, apoi a lui Matei Socor) (d. 1999) – ilegalistă, de profesie chimist; după război membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948), deputat supleant al M.A.N. (1946-1948) și apoi cu drepturi depline (1948-1952-1957, de Mehedinți, respectiv Timișoara), membru al C.C. și al Comitetului Executiv și secretar U.F.D.R. (1948-?), colaboratoare a revistei *Femeia* a F.D.F.R. (1946-1948), șefa Frontului Democrat Universitar, ministru adjunct al Învățământului Public (1949-1951, șefa Departamentului Învățământ Superior), vicepreședinte al Comitetului pentru Învățământ Superior (1951-1953), vicepreședinte al Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii (1952), ministru adjunct al Învățământului (din 1955-1957), directoare adjunctă la Editura Politică (1957-1963), în anii ’60 redactor-șef al Editurii Politice; fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (1951, 1955);
327. **MICU-CHIVU, Ecaterina** (n. KLEIN, ulterior românizat MICU) - pentru un timp soția (a doua a) lui Stoica Chivu; fostă ilegalistă, deținută în perioada interbelică; după august 1944 șefa Direcției Personal din M.A.E. (1947-1950) (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 199, n. 3; Preston *et al.* 2005: 334 n.2); din 1953 director al Institutului Româno-Sovietic; profesor la Institutul Politehnic București până în 1955, apoi în C.C. al Crucii Roșii (1955-1960), în anii ’80 traducătoare la diverse edituri; decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a și în 1978 cu ordinul “23 August” cls I. (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
328. **MIHĂILEANU, Petre** (n. HERȘCOVICI) – voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania, decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a⁹⁸, la începutul anilor ’50

Mezincescu fiind reprobus integral în Buzatu și Cîrstea (2010: 332) și respectiv Solomovici (2003: 188). N.B. Tatăl lui Eduard M. a fost Dimitrie Mezincescu (1880-1961, adesea – eronat - ortografiat și Dumitru), medic și profesor universitar, originar din Dorohoi (și nu Bacău, cum susținea Groza), cu studii în S.U.A., profesor de igienă la Facultatea de Medicină din Iași (1910-1921), apoi la catedra de igienă a Facultății de Medicină din București (din 1921), directorul Institutului de Igienă din București în perioadele 1927-1940 și 1945-1947), respectiv secretar general al Ministerului Sănătății pentru câteva luni după 1944. În aplicarea *Halaha*, incertitudinea privind evreitatea lui Eduard Mezincescu rezidă în identitatea etnică încă necunoscută nouă a mamei sale, Maria (n. 1886).

⁹⁷ În aprilie 1948, Ministerul Artelor (condus la acel moment de Ion Pas) și Ministerul Informațiilor (fostul Minister al Propagandei (până în 1946), condus la acel moment de Octav Livezeanu) au fost comasate în forma Ministerului Artelor și Informațiilor, condus de Octav Livezeanu (15 aprilie 1948 – 23 mai 1949). În mai 1949, ministerul a fost redenumit Ministerul Artelor și plasat sub conducerea lui Eduard Mezincescu (23 mai 1949 – 12 iulie 1950), iar în iulie 1950 reorganizat în forma Comitetului pentru Artă din subordinea Consiliului de Miniștri, rămânând sub conducerea lui Eduard Mezincescu (12 iulie 1950 – 2 iunie 1952), cu rang de ministru – secretar de stat. Ulterior va fi reabsorbit în cadrul Ministerului Culturii (respectiv Învățământului și Culturii) (1953-1962), apoi recreat în 1962 în forma Comitetului de Stat pentru Cultură și Arta, și finalmente reorganizat în 1971 în forma Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

⁹⁸ V. <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=26302>.

- trimis extraordinar și ministru plenipotențiar în cadrul diplomației române⁹⁹, apoi coautor al unor articole sub egida I.S.I.S.P., apoi traducător la diverse edituri (Diamant 1979: 371, Sugarmann f.a.: 110)
329. **MILETINEANU, Ion(el)** (uneori ortografiat și “Militineanu”) – văr primar al amantei regale Elena Wolf-Lupescu; la începutul anilor ’30 expulzat din Germania în timpul studenției ca agitator comunist, apoi înrolat voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania, după război membru în conducerea Comitetului Electrotehnic Român; în mai 1948 numit unul din cei șase secretari generali ai Ministerului Industriei; până în 1969 director general adjunct al Direcției Generale Metrologie, Standarde și Invenții de pe lângă Consiliul de Miniștri, iar apoi director în cadrul Direcției de Standardizare; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Diamant 1979: 371, Sugarmann f.a.: 110, Turlea 2010: 111; B.I.R.E. 15 (18 mai 1948): 6).
330. **MINDIRIGIU, Lupu** – de formație tâmplar, după război instructor teritorial și “lector” al ziarului Scânteia, cenzor de presă în cadrul Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor (1952-1977), ocazional publicist la *Presă Noastră*¹⁰⁰ (editată de Consiliul Ziariștilor din R.S.R.), apoi redactor la *România Liberă* până la emigrarea în Israel în 1980, unde, în 1999, avea să publice cartea de memorii *Un anonim în citadela presei românești*, apărută la Tel Aviv (Solomovici 2003: 377-9 ș.u.; Otu și Râjnoaveanu 2007: 56);
331. (?) **MINEA, Stan** – ilegalist, voluntar republican în războiul civil din Spania, după august 1944 redactor la *Viața sindicală*, încadrat la M.Ap.N. în 1946, avansat colonel (1949), decorat în același an cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, promovat șeful Direcției Informații (i.e. contrainformații militare) a Marelui Stat Major (febr. 1951-ian. 1954), ulterior, în circumstanțe încă neelucidate, internat într-o secție psihiatrică a spitalului M.A.I. Otopeni, apoi, în anii ’60, autor al unor articole și studii de istorie contemporană (la I.S.I.S.P., Institutul de Istorie și Filozofie al Academiei, revista *Magazin istoric*, etc.) (Adorian et al. 1971: 210; Solomovici 2003: 249 și 470; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 506, n. 17; Ionițoiu 2008: 291; C.P.A.D.C.R. 2006: 662; Troncotă 2003: 35; Deletant 1999: 20);
332. **MIRONESCU, Solange** – la începutul anilor ’50 angajată la Direcția Cabinet în M.A.E. (Constantiniu 2003: 83, 149);
333. **MIȘOSNIKY, Leon** (1921 București – III.2007 București) – pictor; ilegalist, internat în timpul războiului într-un lagăr de muncă obligatorie la Titu-Găiești, în anii ’50 student la Facultatea de grafică și poligrafie de la Moscova, după întoarcerea în țară “ocupând diferite funcții tehnice și administrative, până la postul de director în instituții poligrafice” (Ț. Goldstein 2010: 18);
334. **MOGHIOROȘ, Alexandru** (n. BALOGH Joszef, în alte documente oficiale MAGYAROSI) (23.X.1911 Salonta Mare, Bihor – 1.X.1969 București) – evreu maghiarofon, fost mecanic, agitator comunist și membru de partid din 1929, după 1944 membru în conducerea C.D.E., membru al Biroului Politic (din 1948); secretar CC al PMR (1948-1954); membru al Biroului Organizatoric (1950-1953); ministru al Nationalităților în guvernul Groza (1948-1952), președinte al Comitetului de Stat pentru Colectarea Produselor Agricole (1950-1951); prim-vicepreședinte și apoi vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1954-1965); șef al secției de relații internaționale a partidului în timpul guvernării Dej;

⁹⁹ Menționat în anuarul *The Diplomatic Year Book* (New York 1951), p. 155

¹⁰⁰ Un articol al său din 1967 fiind citat în Joachim Lengert, *Romanische Phraseologie und Parömiologie* (Göttingen: Hubert & Co., 1999), p. 1482.

335. **MOGHIOROŞ, Stela** (n. 3.IX.1909, Tighina) (n. Esther RADOŞOVETKAIA, soția lui Al. Moghioroş) – membru P.C.d.R. din 1929 (nume conpirativ “Liza Lechmanova”), membru în prima echipă redacțională la *Scânteia*, membru C.C. al P.C.R., reprezentanta P.M.R. în redacția Kominform, *Pentru pace trainică, pentru democrație populară*, membru al Comitetului Executiv și al C.C. al U.F.D.R. (1948-1954), director general adjunct la *Agerpres* (1954-1979, apoi pensionată); decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a și în 1979 cu ordinul “23 August” clasa I;
336. **MOISESCU, Anton** (12.II.1913 Umbrărești, Galați – 2002 București) – membru P.C.d.R. din 1932, voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania, membru al C.C. al P.M.R. (1955-1969); președinte al Băncii de Stat a R.P.R. și ministru adjunct al Finanțelor (1952-1953); vicepreședinte al Comitetului de Stat al Planificării (1953-1954), ministru plenipotențiar în S.U.A. (1954-1956) și Argentina (1956-1957); vicepreședinte al Marii Adunări Naționale (1957-1961), secretar al Consiliului Central al Sindicatelor (1957-1962); președinte al Societății de Cruce Roșie (1961-1971), decorat în 1961 și 1971, la pensionare; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951);
337. **MOISESCU, Ilie** (d. 1987) – colonel magistrat în anii ’50, președintele completului de judecată în dosarul Pătrășcanu, ulterior avansat gen.-mr.;
338. **MOISESCU, Leon** (fiul lui Aharon și reiza “Risi”) – administrator-lichidator la Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice (1945-1947)¹⁰¹;
339. (?) **MOISESCU; Viorica** (n. 1916) - soția lui Anton Moisescu, membru P.C.R. din 1936, director adjunct CENTROCOOP până în anii ’60;
340. **MOLDAVI, S. Emil** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
341. **MOLHO, Salvador** (d. 1977?) – jurnalist, cenzor al D.G.P.T. în anii ’50, responsabil și cu instructajul “lectorilor”, demis și transferat la tipografia publicației *Viața Cooperăției*; fratele său, Morico, medic, a emigrat în Israel, unde a practicat medicina (în anii ’70 era șeful Institutului de Fiziologie Pulmonară din Hașomer) (Carol Neumann *apud* Solomovici 2003: 379, 381-2; 2004: 400);
342. (?) **MOLHO MORARU, Florentina** – directoarea (lector-șef) direcției Literatură și Artă din cadrul Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor de pe lângă Consiliul de Miniștri în anii ’50-’70, responsabilă cu cenzura; aparent încă în 2005, locuind în Piața Amzei, în București (Vorobca 2008c, Mocanu 2003, Urian 2004);
343. **MONDA, P. Emil** (n. MOSCOVICI, fiul lui Zeilig și Ghizela; fratele publicistului Virgiliu Monda și nepot de unchi al lui Alexandru Toma) – în primii ani după război activist al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (fișă personală în dosarul 30/1947);
344. **MORARU, W. Eugen** (alias) - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
345. **MORARU, Nicolae** (n. Iulea ȘAFRAN, zis “Iuli”, fiul lui Simion și Clara (n. Falie)) (1.VIII.1912 Tighina, Basarabia – 18.I.1998 București) – unul din principali ideologi ai sistemului comunist în sectorul cultural; cf. lui Petre Groza, “evreu care nu a uitat învățăminte sionismului” (*apud* Buzatu și Cîrstea, 2010: 331); ilegalist, deținut în multiple penitenciare (1933 – august 1944); uneori eronat menționat ca voluntar în Spania (Andrei Micu în Zbăganu 2001), după eliberarea sa în august 1944 redactor la *România Liberă* și

¹⁰¹ V. decizia nr. 18707 din 4 septembrie 1945 a directorului general C.A.S.B.I. la adresa <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=34332>.

Contemporanul, redactor șef al ziarului *Veac nou* (organul de presă al A.R.L.U.S.) (1945-1946), șeful *de facto* al Societății Române de Radiodifuziune (1945-1946), director general al postului de radio “România liberă” (1946-1948), președinte al Uniunii Ziariștilor (câteva luni în 1947 până la comasarea sindicatelor artiștilor, ziariștilor și scriitorilor), secretar al Comitetului Artelor din Secția centrală de educație politică a C.C. al P.C.R. (1947), secretar general al Ministerului Artelor și Informațiilor (1948-1950)¹⁰², redactor-șef la *Viața Românească* (1950-1953), profesor universitar și, în pofida faptului că nu avea studii în domeniu, șeful catedrei de Estetică la Institutul de Arte din București (1948-1968), iar din 1950 coordonator al publicației lunare pentru străinătate, apoi redactor-șef, până la pensionarea sa, în 1979, al nou-transformatei Redacții de Publicații pentru Străinătate (fosta *Narodnaia Rumînia*); autor al unor volume de critică și ideologie literară, între care “Pentru fericirea poporului” (co-autor Aurel Baranga), premiată cu Premiul de Stat în 1951;

- 346. **MOSCU, Adalbert** – director adjunct al Bibliotecii și Arhivei Presei - serviciu în cadrul secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. în 1949 (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21);
- 347. **MÜHLSTEIN** – șeful contenciosului Băncii SovRom – menționat în declarația din 24 ian. 1952 a lui A.L. Zissu în fața organelor de anchetă (v. Solomovici 2001II: 104);
- 348. **NACHTIGAL, Alfons** (fiul lui Jacques și Helene) (1895-1961) – fost ilegalist, urmărit de Siguranță în perioada interbelică, avocat al inculpaților comuniști (M. Mircu 2007:4), deținut în 1940 în lagărul de muncă de la Miercurea Ciuc, președinte adjunct al Blocului Democratic al Evreilor din România, f. 23 sept. 1944 (Solomovici 2001II: 10), ulterior deținut în închisorile comuniste;
- 349. **NAŞ, Leon** (n. Leon LITMAN, fiul lui Moise și Lora) (23.I.1919 Moinești – 2007 București) – fost ilegalist (membru U.T.C. din 1936), după război redactor la Editura P.C.R (1944-1946), iar ulterior prim-adjunct și șef *de facto* al secției Gospodăria de Partid a C.C. al P.C.R. (1946-1989), unde a controlat fondurile valutare, întreprinderile și fermele Gospodăriei de Partid până la sfârșitul regimului comunista; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. III-a, în 1981 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a II-a, iar în 1981 cu ordinul “23 August” cls. II-a; căs. cu Stefania (1923-2010), cu care a avut 3 copii: Tania Măgureanu, Adrian Naș și Valentin Naș;
- 350. **NAUM, Ana** (nume de cod în perioada ilegalismului: Nuțu Fuxman, soția lui Belu Zilber) – în rețea “Ajutorul Roșu” în timpul războiului, ulterior directoarea adjunctă a Direcției Generale a Editurilor, Poligrafiei și Difuzării Cărții (transformată apoi în D.G.P.T.) de pe lângă Consiliul de Miniștri până în anii ’50 (v. Pienescu 2008: 154, 155), ulterior redactor la Editura de Stat pentru Imprime și Publicații; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
- 351. **NAUM, Roza** (soția generalului Grigore Naum, v. *infra*) – activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (12/1954); decedată în anii ’70 în București (Solomovici 2003: 120-1);

¹⁰² În cuvintele premierului de la acel moment, Petru Groza: Moraru, „evreul care n-a uitat învățările sionismului”, „și-a adus o serie întreagă de oameni la Ministerul Propagandei [redenumit ministerul Informațiilor în 1946 și comasat cu Ministerul Artelor în 1948, n.n.]. [I-ai] de la un cap la altul și vezi ce oameni sunt aceștia. Aproape toți evrei.” (Buzatu & Cîrstea 2010: 331 §.u.; Niculae 2004: 50-51). N.B. Cei la care făcea referire Groza erau, la nivelul directorilor și inspectorilor șefi: Eduard Mezincescu (n. Mesinger), Marcel Breslașu (n. Breslau/Bresliska), Petre Iosif (n. Josefsohn), Alfred Mendelsohn, Mihail Novicov (n. Neuman), Mihail Davidoglu (n. Davidsohn), Radu Bogdan (nume real necunoscut), Constantin Bugeanu (probabil român) și Radu Negreanu (la origine Schwartz) (v. Vasile 2010:42-43). Aceștora li se adăugau la nivelurile inferioare ierarhic alte câteva duzini de funcționari evrei, între care cele mai sonore nume ar fi Henri Blazian și Lucia Demetrius.

352. **NĂDEJDE, Erwin Costin** (31.X.1909 – 1999 Bucureşti) (fiul fostului demnitar socialist Iosif Nădejde-Armaşu, ulterior publicist) - şeful secției Învățământ în Ministerul Culturii în anii '50, apoi ministru adjunct al Învățământului, şeful secției Învățământ a C.C. al P.M.R. și cadru didactic la I.P.B., până în anii '60, ulterior membru al Comitetului de Stat pentru Cultură și Arte (1961-1965) și membru supleant al C.C. al P.C.R. (1955-1965); cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.M.R (dosare anexe, nr. 12/1952); decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. III-a;
353. **NICOLSCHI, Vanda**, (n. Şeila AVERBRUCH) (27.II.1902, Valea lui Vlad, jud. Bălți - 1986) de profesie țesătoare, soția lui Alexandru Nicolschi [v. *infra*], membru al CC al PCR în perioada ilegalistă (din 1924), după război membru C.C. al P.C.R., al B.P. al P.C.R. (un mandat) și vicepreședinte al C.C. al Crucii Roșii (din 1961); decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. II-a, iar în 1978 cu ordinul "23 August" cls. I.; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1954); incinerată la crematoriul "Cenușa";
354. (?) **NICULI, Ion** (5.I.1887 Iași – 31.VII.1979 Iași) – ilegalist (membru de partid din 1921), membru al Prezidiului R.P.R. (1947-1948) membru al C.C. al P.M.R. (1948-1955), președinte al Comitetului Executiv al Sfatului Popular al orașului Iași (1953-1956), ulterior președinte al Consiliului Regional Iași al A.R.L.U.S.; decorat în 1977 cu prilejul împlinirii a 90 de ani, cu ordinul "Steaua R.S.R." clasa I-a (Decretul nr. 7 din 22 ian. 1977) (singura sursă care îl menționează ca evreu este Teșu Solomovici 2001II: 17)
355. **NISTOR, Alexandru** (n. NEUMANN) - membru în Comisia de Lichidare C.A.S.B.I. (1945-1948), șeful economatului Institutului Central de Statistică, director în cadrul Ministerului de Finanțe între 1948 și 1952, când va fi arestat în "dosarul Vasile Luca" (eliberat doi ani mai târziu); dosar la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 14/1951, 77/1952, 249/1952, 299/1952);
356. **NOVAC, C. Mauriciu** – ministru adjunct al Comerțului Exterior (1950-1956), apoi vicepreședinte al Comitetului de Stat al Planificării (1959-1969), respectiv ministru adjunct al Comerțului Interior (1969-1973); autor ocasional la periodicul lunar *Probleme economice*, precum "Ajutorul fărăcesc al Uniunii Sovietice – factor important în dezvoltarea economiei noastre naționale" (co-autor Manea Mănescu, nr. 8 (august), 1959; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (întocmit 1956); decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. III-a;
357. **OBEDEANU, Haralambie** (n. Harry LAZAROVICI, fiul lui Izac și Ana) (19.VII.1921-18.II.1960) - membru al grupului de evrei care au jefuit mașina Băncii de Stat a R.P.R. la 28 iulie 1959; fost ilegalist, după război ofițer de Interne, ziarist la *Scânteia* (1945-1956, apoi decan al Facultății de Ziaristică la "Academia Ștefan Gheorghiu" (1956 – 1 ian.1959, pensionat cu grad de conferențiar), condamnat și executat la 18.II.1960 (v. Solomovici 2005 și 2001II: 111, Goma 2005: 4)¹⁰³; căs. cu Nora (1927-1994, n. Einhorn), cu care a avut o fiică, Sanda (căs. Kaufman), stabilită în Cleveland, Ohio, S.U.A.;
358. **OERIU, Elena** – soția lui Simion Oeriu (v. *infra*); în 1944 membru fondator și apoi în conducerea A.R.L.U.S.; decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a; singura mnețiunea evreității sale în nota informativă confidențială din nov. 1947 a reprezentanției diplomatice britanice la București, remisă centralei Foreign Office (v. Buzatu 2008: 434);
359. **OERIU, Simion** (n. Simon SCHÄFER) (19.XII.1902 Iași - 1982) – fiul unui cărciumar din Dorohoi, de profesie biochimist, secretar general al Asociației Române pentru Strângerea

¹⁰³ Vezi fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici%20executati/O/Obedeanu%20Haralambie/index.php>.

- Legăturilor cu Uniunea Sovietică (A.R.L.U.S.) și redactor la revista asociației, *Veac Nou* (1944-1946, perioadă în care scrie și volumul *Omul sovietic*), șef al catedrei de biochimie din cadrul Institutului de Medicină și Farmacie București (1947 – anii '60, instalat de comuniști în locul reputatului Vintilă Ciocâlteu), având rang de subsecretar de stat (1945-1946); comisar general al guvernului pentru legătura cu Comisia Aliată de Control (1946-1947), apoi comisar al guvernului pentru aplicarea Tratatului de Pace de la Paris; comisar general al executării armistițiului cu URSS, după unele surse ar fi emigrat în anii '70 în Israel; cf. unei note informative confidențiale a misiunii diplomatice britanice din nov. 1947, Oeriu s-ar fi convertit la creștinism în 1944 (v. Buzatu 2008: 434);
360. **OIŞTEANU, Mihail** (n. Mişa OIGENSTEIN) (1916-2003) – fratele mai mic al lui Leonte Răutu; ilegalist (membru de partid din 1931), arestat și condamnat în 1932 și 1937, fugit în U.R.S.S. în 1941, ofițer politic într-un lagăr de prizonieri de război români și italieni în Karaganda (în Kazahstan, acolo unde i se naște și fiul, Valery Oișteanu), revenit în august 1944 în România ca ofițer N.K.V.D., în 1948 transferat din nou în U.R.S.S., apoi întors în România împreună cu familia în octombrie 1954; din 1955 doctorand, iar apoi profesor de istoria mișcării muncitorești la Școala Superioară de partid, ulterior Academia "Ştefan Gheorghiu"; pensionat în anii '70; căsătorit cu Bella (n. Iosovici), tatăl fraților Andrei și Oișteanu, publiciști; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Apărarea Patriei" clasa a III-a (v. mai ales Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 505, n. 6);
361. **OPRESCU, Mihai(I)** (Michel ŞORAR) (1911-1991) – în timpul războiului cadru didactic la colegiul "Marcu Onescu" pentru evrei, apoi major procuror militar la Tribunalul Militar M.A.I. (1945-1975) (implicat și în procesul monseniorului Vladimir Ghika¹⁰⁴) și în paralel cadru didactic la Facultatea de Drept din București, ulterior cercetător al istoriei evreilor din România (Kuller 2010: 190; 2008: 285, 458);
362. **OPRIȘAN, Mircea** (?-?) – ilegalist, detinut la penitenciarul Caransebeș; redactor-șef al revistei lunare *Probleme Economice* (1948-1952), vicepreședinte al Comitetului de Stat al Planificării (1952-1954), ministrul Comerțului Interior (febr. 1954 - oct. 1955), din 1970 consilierul ministrului Janos Fazekas la Consiliul de Miniștri, unde, cf. fostul general de Securitate Neagu Cosma, se afla sub supravegherea Securității ca agent al serviciilor de informații israeliene, emigrat în 1974 în circumstanțe neclare în Israel, iar apoi stabilit în Statele Unite (unde în septembrie 1985 îi acorda un interviu lui Robert Levy (2002: 315)); în anii '80 a acordat câteva interviuri postului de radio Europa Liberă; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a (v. Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 424; C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 450; Tismăneanu 2005: 325, n. 20; Cosma 1994: 299-300; Levy 2002: 208, 315; Trebici 2011; respectiv Balaș 2008: 218, care îl caracterizează ca pe "a Jewish journalist" și "an astute political manipulator");
363. **ORBAN, Tamara Mira**¹⁰⁵ (1918 Basarabia - I.2005 București, cimitirul evreiesc "Filantropia") – ilegalistă, membru U.T.C. din anii '30, după 1944 activistă la diverse secții ale C.C., în anii '50 instructor al Secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., directoarea școlii de partid (de un an) de pe lângă Comitetul Orășenesc București al P.M.R., anchetată în lotul fracționiștilor din 1958, sancționată cu vot de blam și avertisment, ulterior activistă la C.C. al Uniunii Generale a Sindicatelor din România; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a; a locuit până la sfârșitul vieții în

¹⁰⁴ V. http://www.vladimirghika.ro/index.php?s=Din_Arhive.

¹⁰⁵ Numele este cel de căsătorie (în perioada războiului fusese căsătorită cu ilegalistul basarabean Mihail Popescu, fiul lui Nicolae Popescu-Doreanu). Vezi și anunțul decesului ei la <http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr224/pagina14.pdf>.

- Bucureşti, pe str. Primăverii nr. 24¹⁰⁶ (menționată în Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 504, n. 4 și 505 Dobre *et al.* 2004:39, Solomovici 2001II: 42 §.a.);
364. **ORENSTEIN, Ernestina** (zisă “Tina”) (n. 1902 Pufeşti, jud. Putna) (uneori ortografiat și “Ornştein”) – ilegalistă, aflata în atenția Siguranței în 1941 pe lista “comuniștilor categoria A”, din 1945 în conducerea U.F.A.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 380), în 1946 în “activul central al partidului” (Andreescu, Nastasă, Varga 2003: 369 §.u.; Măță 2007: 251);
365. **PANAITESCU, Horia** (n. Har(r)y WITZLING) (18.V.1921-21.III.1986¹⁰⁷) – activist P.C.R. încă de la începutul instaurării comunismului, absolvent al Facultății de Chimie din cadrul Institutului Politehnic Bucureşti; din 1956 și până la pensionarea din ani ’70 director general adjunct (și după 1973 membru al Colegiului) Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor de pe lângă Consiliul de Miniștri - formal al doilea om în sistemul cenzurii din timpul comunismului; în afara activității guvernamentale publicist realist-socialist; cu dosar de cadre la secția Propagandă și Agitație C.C. al P.C.R. (întocmită 1954);
366. **PANĂ, Antoaneta** (f. LUPU, n. BURAH) – soția lui Gheorghe Pană (vicepreședinte al Consiliului de Stat în 1985); activistă de partid, în 1949 instructor în cadrul sectorului Învățământ Public al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., în anii ’50 inclusiv șefă de cabinet a lui Leonte Răutu (dosar la secția Propagandă și Agitație a C.C., nr. inv. 71, dosar 12/1954; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 236 și 424, n.34; Mihai 2009);
367. **PANTER, Leon** – din 1948 director adjunct al Direcției Medicină Curativă din cadrul Ministerului Sănătății (M. Of. (partea I B) nr. 31 din 7 februarie 1949, p. 1103);
368. **PAS, Ion** (n. Calman SCHRITTER¹⁰⁸) (6.X.1895 Bucureşti – 20.V.1974 Bucureşti) – fost membru P.S.D. și redactor la *Gazeta* în anii ’20-’30, cu convingeri nedisimulat marxiste, după război vicepreședintele secției Presă a A.R.L.U.S., vicepreședinte al Societății Scriitorilor Români, ministrul Artelor (1946-1948), membru neîntrerupt al C.C. al P.M.R. între 1948 și 1965, președintele Comitetului de Stat pentru Radiodifuziune și Televiziune (1958-1965, apoi pensionat); decorat cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa I-a prin Decretul nr. 18 aug. 1964;
369. **PAUKER, Ana** (n. Hanna KAUFMAN RABINSON, fiica lui Herș și Sara) (13.II.1893 Codăești, Vaslui - 3.VI.1960 Bucureşti) – ilegalistă notorie, arestată și condamnată de două ori în perioada interbelică, după război secretar general al C.C. al P.M.R. între 1944 și 1948; din noiembrie 1947 până la excluderea ei din viața politică în 1952 ministru de Externe al R.P.R. și membru al Secretariatului General al P.C.R. (din 1948 redenumit Partidul Muncitoresc Român, PMR, după care în 1968 a revenit la titulatura PCR); membră fondatoare și președintă de onoare a Uniunii Femeilor Antifasciste din România (U.F.A.R., 1945-1948), membră a C.C. și președintă de onoare a Uniunii Femeilor Democrate Române (U.F.D.R., 1948-1952), vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1949-1952), “epurată” în iunie 1952, alături de V. Luca și T. Georgescu, ulterior traducătoare a operelor lui Marx la Editura Politică; decedată de cancer în 1960, incinerată la crematoriu “Cenușa”;
370. **PAVEL, Doru** (n. Doru GHERȘON) – jurist, unul din avocații numiți din oficiu care au mimat apărarea sărbilor bănățeni condamnați pentru “titoism” în 1950 (când încă nu-și românizase numele, v. și Rusnac 1997), apărător al lui Nicolae Steinhardt, pe care “îl apără cu un elan anemic, [aşa] cum era permis pe acea vreme să fie ‘apărăți’ dușmanii clasei

¹⁰⁶ V. necrologul din *Realitatea Evreiască* nr. 224 (1024), p. 14, accesibil și la <http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr224/pagina14.pdf>.

¹⁰⁷ Vezi și mențiunea sa în rubrica „Aniversări” a revistei *Realitatea Evreiască*, nr. 336-337 (1-31 martie 2010), p.21.

¹⁰⁸ Cf. dosarului pe care l-a depus la casa de pensii a ziaristilor în 1943, locul și data de naștere a ziaristului Ion Pas, născut Calman Schritter, fiind identică cu cea a viitorului demnitar comunist Ion Pas.

- muncitoare” (Solomovici 2003: 305); în anii ’60-’70 secretar general de redacție la *Revista română de drept*; coautor al comentariilor la Codul Penal al R.S.R. (1975); căs. cu Amalia Pavel (n. Avramescu), tatăl scriitorului și istoricului literar Thomas (Toma) Pavel (n. 1941), stabilit în S.U.A. (inclus în Kuller 2008a: 440);
371. (?) **PĂSCULESCU, Elena** (n. Tescovici [? v. *supra*]) – sora lui Teohari Georgescu; fondatoare membră în conducere și cenzor al U.F.A.R. (1945-1948) (Şt. Mihăilescu 2006: 380), membru al organizației de bază a partidului, responsabilă cu propaganda și agitația, și șefă a Direcției Cabinet în M.A.E. în ministeriatul Anei Pauker (1949-1952) (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., Cancelarie, dosar nr. 51/1952, *passim*) (v. și Fl. Constantiniu 2003: 13 §.u., 43, 74-6; Tismăneanu 2010a), epurată în 1952, ulterior cu evoluție incertă;
372. **PĂTRĂȘCU, Andrei** (n. Andrei LÖB¹⁰⁹, își românamează numele în 1946) (n. 28.II.1911 / 22.III.1911, Tinăud, Bihor / Cluj¹¹⁰ – d. 1986 București) (fiul lui Ludovic și Ana) – de profesie croitor, ilegalist (membru de partid din 1934), aflat în 1941 pe lista “comuniștilor categoria A” în 1941, când încă nu își românamează numele, deținut la Tg. Jiu (1941-1942); după război membru al primului C.C. al P.C.R. (1945-1948), deputat M.A.N. de Bihor (1946-1948), instructor C.C. pentru comitetul regional de partid Hunedoara (1945-1946), apoi Bihor (1946-1949), secretar general al Ministerului Agriculturii pentru câteva luni în 1947, director adjunct al Centralei Industriale a Lemnului (1949-1952), ulterior epurat sub acuzația împușcării (involuntare) a lui Gheorghe Apostol în violențele de la uzinele Malaxa din București din 1945, trimis într-o colonie de muncă (1952-1955), apoi normator până la pensionare la Fabrica de Confecții București (1956-1961);
373. **PĂTRĂȘCANU, Elena** (n. Hertha SCHWAMMEN, cu nume conpirativ “Saşa”, ulterior recăsătorită Veakis) (n. 11.IV.1914, Cernăuți, fiica lui Max și Sofia) – soția lui Lucrețiu Pătrășcanu – convertită la creștinism în 1939, înainte de căsătorie (mariajele mixte fiind interzise legal în acea perioadă); membră a Partidului Comunist Austriac în timpul studenției la Viena în anii ’30; după august 1944: membru fondator și membru al Comitetului de Conducere al U.F.A.R. (1945-1948), director al Teatrului de Păpuși “Tăndărică”, membru al Consiliului consultativ de pe lângă Ministerul Propagandei (1944-1946), lideră a grupării artistice din Uniunea Patrioților; arestată în procesul intentat soțului ei, condamnată în 1954 la 14 ani închisoare, dar grăbită la 29 mai 1956, ulterior scenografă la Teatrul de Păpuși Sibiu¹¹¹ și, după unele surse, colaboratoare disciplinată a Securității; decorată în 1971, sub numele “Elena Veachis” (urmare a căsătoriei cu regizorul grec Yannis Veakis), cu ordinul “23 August” clasa a III-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
374. **PELTAN, H. Marton** - la începutul anilor ’60 funcționar în cadrul Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a V-a prin Decretul nr. 335 din 20 iun. 1963;
375. **PETRAN, Iosif** (n. Iosif POCLER) (n. 14.VI.1932 București – 2005 Tel Aviv, Israel) – absolvent al Liceului Evreiesc din București, angajat în centrala M.A.E. în mandatul Anei Pauker, în paralel urmează Școala Sanitară; cunoscut mai degrabă ca prozator (debut cu

¹⁰⁹ Și nu Loew, cum, încă o dată eronat, opinează V. Tismăneanu (v.

<http://tismaneanu.wordpress.com/2010/08/24/condamnati-la-fericire-dupaaproape-douazeci-de-ani/>).

¹¹⁰ Contradicitoriu față de documentele C.C. (folosite de Dobre *et al.*, 2004: 456), cf. fișei din penitenciar (v.

<http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/P/P%2004.%20Pat%20-%20Pavel/Patrascu%20Andrei/index.php>

, data nașterii ar fi de fapt 22.III. 1911, iar locul nașterii ar fi Cluj, ca și în lista întocmită de Siguranță în 1941, a comuniștilor categoria A (vezi poziția 228);

¹¹¹ Vezi fișa ei matricolă penală de la penitenciarul Dumbrăveni la

<http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f:\web\Fise+matricole+penale++detinuti+politici\P\+P+04.+Pat+-+Pavel\Patrascu+Elena/P2070574.JPG>

- nuvele în 1964); emigrează în 1972 în Israel, unde colaborează la diverse publicații de limbă română (*Viața noastră*, *Facla*, *Revista mea*, etc.) și îndeplinește funcția de secretar de redacție, iar apoi redactor-șef la *Orient Expres*; membru al Asociației Scriitorilor Israelieni de Limbă Română;
376. **PETRESCU, Adela** (n. Rașela, fiica lui Leon) – soția lui Gheorghe (alias Gogu) Petrescu, fratele Elenei Ceaușescu; decorată în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a; încă în viață în 1990, după unele surse emigrată în Israel, după altele decedată în București;
377. **PETRESCU, Alfred V.** – evreu originar din Basarabia, după 1944 procuror la Parchetul Tribunalului Ilfov, însărcinat aducerea la îndeplinire a sentințelor în simulacrul “Marele proces al trădării naționale”;
378. **PICALSCHI, Alfons** (uneori ortografiat și Pikalsky) – în 1948 numit de către Ministerul Comerțului director al societății naționalizate “Bod” (B.I.R.E. 20 (5 iulie 1948): 7), ulterior ministru adjunct al Gospodăriei Comunale și Industriei Locale (1952-1953) (numit prin Decretul Prezidiului M.A.N. nr. 334 din 19 septembrie 1952);
379. **PINCAS, A. Harry** – menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
380. **PINSLER, M.** – numit în decembrie 1948 membru al comisiei Ministerului Sănătății pentru lichidarea restanțelor și repartizarea dentiștilor (Bărbulescu *et al.* 2009: 184-5);
381. **PODOLEANU, Jack** (n. Ițic MENDELOVICI, fiul lui Litman și Tauba; prenume ortografiat ocasional și “Jaques”) – (1900 Podu Iloiaei, jud. Iași – 1972 București), fost ilegalist (membru de partid din 1921, internat în perioada 1941-1944 în lagările de muncă disciplinară de la Tg. Jiu, Vapniarka și Grosuova), cumnatul Ghizelei Vass (*i.e.* soțul Olgăi - sora lui Ladislau Vass), directorul Editurii P.M.R. (viitoarea Ed. Politică), apoi director general al Direcției Generale a Editurilor, Difuzării Căreții și Presei, ulterior secretar de stat responsabil cu industria alimentară în guvernul Dej; decorat ca pensionar prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
382. **POENARU, I. Albertina** - funcționară în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
383. **POPPER, Marcel Maximilian** (1895 – 1960 București) – medic și profesor, membru P.C.R., membru în conducerea C.D.E., apoi al F.C.E.R. (1948-1951), deputat în Marea Adunare Națională (1948-1952); incinerat la crematoriu “Cenușa”;
384. **PREOTEASA, Ecaterina** (zisă Kati) (n. FEHER) – activistă a secției Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (înțial la sectorul Evidența Cadrelor și Documentare), apoi, până în anii '70, instructor al C.C. al P.C.R.; dosar de cadre din 1954); a fost soția fostului ministru de externe Grigore Preoteasa (decedat în accidentul aviatic din U.R.S.S. din 1957) și mama Ilincăi (căs. în prezent Bartolomeu) - prima soție, în anii '70, a politicianului P.S.D. Adrian Năstase (recăsătorit în 1985 cu Dana, fiica fostului ministru al Agriculturii și ambasador în China Angelo Miculescu); decorată în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R. clasa a II-a”;
385. **PRUTEANU, Paul** (n. Pinchas Solomonovici, nume schimbat în 1945) (15.I.1908 Fălcu, Vaslui – 16.XII.1966 Iași) – după august 1944 membru al comitetului sanitar al Apărării Patriotice, inspector general sanitar în Ministerul Sănătății (1944-1945), apoi director medical în centrala ministerului (1945-1948), șeful Direcției Polyclinici și Spitale (1948-1952), poziție din care a participat la coordonarea reformei sectorului sanitar din țară, conferențiar la catedra de organizare sanitată a I.M.F. București, din 1952 transferat la catedra omoloagă din Iași; tatăl filologului George Pruteanu (1947-2008) (Brătescu 2007: 251-3; Burcă 2007: 13);

386. **RAB, I. Ioan** (n. Ivan RAB, după alte surse Janoş Rab) (1904-1973) – general, cumnatul lui Leonte Răutu (soția sa, Eva, n. Oigenstein, era sora lui Răutu), „refugiat” în U.R.S.S. în 1940, revenit în țară în 1944, decorat în 1949 cu ordinul „Apărarea Patriei” cls. III-a¹¹², șeful serviciului de cadre din M.Ap.N. (1950-1953), pentru scurt timp ministru adjunct al Construcțiilor, apoi ambasador la Moscova, ulterior directorul Institutului de Istorie Militară din București; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul „Tudor Vladimirescu” clasa a II-a; fiica sa și a Evei, Felicia (verișoară cu fiicele lui L. Răutu), a emigrat la începutul anilor '70 în Israel, unde s-a căsătorit cu David Wizman, ambii stabilindu-se câțiva ani mai târziu în Olanda;
387. **RAB, I. Maria** (1915-1976) – sora lui Ioan Rab și cumnata lui Leonte Răutu; sub numele Barbu pentru scurt timp șefa Secției Internaționale a C.C. al P.M.R. (cf. V. Tismăneanu¹¹³); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul „23 August” clasa a IV-a;
388. **RABINOVICI, S. Pinhas** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
389. **RACHMISTRIUC, B. Alexandru** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
390. **RADIAN, Liana** – ambasadoare în Senegal în anii '60, apoi înalt funcționar în Ministerul Comerțului Exterior și autoare a diverse articole în revista Probleme Economice (dosar la secția Relații Externe a C.C., nr. 11/1954);
391. **RADO, M. Alexandru** (fiul lui Martin și Paula) (n. 17.VI.1905 Reșița)– fost patron de fabrică, membru de partid din 1944, în anii '50 director adjunct al întreprinderii „Româno-Export” a Ministerului Comerțului Exterior, inculpat și condamnat alături de alți evrei funcționari în comerțul exterior în 1961 pentru subminarea economiei naționale, eliberat în 1968 (Andreescu, Nastășă, Varga 2003a: 664-5; Solomovici 2004: 283; Ionițoiu 2000:IX)¹¹⁴;
392. **RADOȘOVETCAIA, G(h)ita** – sora Stelei Moghioroș; activistă a secției Propagandă și Agitației a C.C. al P.M.R.; în 1949 referentă în cadrul secției la serviciul Biblioteca și Arhiva Presei (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21); cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a CC al PCR (12/1954);
393. (???) **RALEA, Mihai**¹¹⁵ (fiul lui Dumitru Ralea și al Ecaterinei Botezatu [sic]; zis „Mișu”) (1.V.1896 București (după alte surse la Huși) – 17.VIII.1964 Berlin) – filosof, psiholog, sociolog, diplomat, om politic; fost ilegalist, internat la Târgu Jiu în timpul războiului; după august 1944 ministru al Artelor (martie 1945 – august 1946), co-director la *Viața românească* (1944-1946), ministru plenipotențiar la Legația României de la Washington (1946-1948), membru titular al noii Academii a R.P.R. (din 1948), vicepreședinte al Prezidiului M.A.N. (1958-1961), președinte al Comisiei Naționale pentru UNESCO (1961-1964), director al Institutului de Psihologie al Academiei R.P.R., șeful catedrei de

¹¹² cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;

¹¹³ V. articolul său consacrat Ghizelei Vass, în care și mențiunea Mariei Rab, la <http://www.contributors.ro/politica-doctrine/cine-a-fost-ghizela-vass-despre-dosare-intrigi-si-anchete/>.

¹¹⁴ V. fișă matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/R/R%20001.%20Rab%20-%20Razus/Rado%20Alexandru/index.php>.

¹¹⁵ George Manu (alias „Testis Dacicus”) îl identifică „de origine bulgară și evreiască” (2011: 162), Pamfil Șeicaru susținea că mama lui Ralea s-ar fi numit de fapt „Angelica Kaufmann” (informație îndolenică în opinia lui Petre Pandrea (în Călugărul alb, p. 36 în versiunea online de la adresa <http://www.scribd.com/doc/35654729/Petre-Pandrea-Calugarul-Alb>), iar inventarul de fișe bibliografice al C.S.I.E.R. include intrarea „Ralea, Mișu” (în Kuller 2008a: 452).

- psihologie la Universitatea București; contributor marcant la propaganda regimului stalinist (a se vedea lucrările *Caracterul antuman și antiștiințific al psihologiei burgheze americane* (1954), sau “*Războiul psihologic*”, *instrument al agresiunii imperialiste* (1954));
394. **RANGHET, Iosif** (n. Jozsef RANGECZ, fiul Elisabetei) (7.X.1904 Olari, Arad – 1.IX.1952) – evreu maghiarofon, membru al C.C. al P.C.R. (1945-1952) și supleant al Biroului Politic (1948-1952), director al serviciului de cadre al PCR (1945-1948), membru al Comisiei Controlului de Partid (1945-1952), prim adjunct al șefului Serviciului Special de Informații (1947-1948), membru supleant al B.P. al P.M.R. (1948-1952); președinte al Comitetului pentru Normarea și Repartizarea Combustibililor (1949-1950); înmormântat în fostul complex “Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism” din actualul Parc Carol din București; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a;
395. **RANGHET, Sanda** (n. Sandala VEINBERG) - soția lui Iosif Ranghet; decorată de autoritățile comuniste în 1949 cu ordinul Apărarea Patriei cls. III-a și în 1964 cu “Steaua R.P.R.” cls. III-a, timp de aproape două decenii ('60-'80) secretar general al Comitetului Național pentru Apărarea Păcii și reprezentant al R.S.R. în Biroul Consiliului Mondial al Păcii; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (103/1953);
396. **RĂCEANU, Illeana** (n. Ilon(k)a PAPP, în alte documente oficiale Pap și chiar Pop) (n. 3.IX.1909 com. Macău, jud. Cenad (atunci) Ungaria – d. 1.VI.1981, București) – fostă muncitoare și ziaristă mediocă la un ziar în limba maghiară din Arad, membru P.C.d.R. din 1927, după 1944 secretar regional de partid în Ardeal, membru al C.C. al U.F.D.R. (din 1948), membru supleant al C.C. al P.M.R. (1955-1958), vicepreședinte al C.C. al U.F.D.R. între 1952 și 1958, când a fost exclusă din P.M.R. în lotul “fracțiونiștilor”, reabilitată în 1964; decorată în 1981, ca pensionară, cu ordinul “23 August” cls.I; incinerată la crematoriul Cenușa; mama diplomatului Mircea Răceanu, condamnat la moarte ca “trădător” în primăvara lui 1989 (tatăl natural al acestuia a fost Andrei Bernath, mort în lagărul de la Răbnița, în Transnistria, iar tatăl adoptiv, de la care a preluat numele, Grigore Răceanu, unul din semnatarii “Scrisorii celor 6” din 1989);
397. **RĂDULESCU, Dorina** (n. RUDICH) (25.V.1909 Roznov, Neamț – 21.VIII.1982 București) (fiica lui Isac și Maria Rudich) – soția demnitarului comunista Gheorghe (zis Gogu) Rădulescu (căs. 1938); ajunsă în București în timpul adolescenței, dactilografă în capitală în perioada interbelică, colaboratoare la *Cuvântul liber* (1935-1936), în cercul unor poeți evrei avangardiști, recrutată de N.K.V.D., refugiată împreună cu soțul ei în URSS în 1941-1944 (perioadă în care este avansată până la gradul de colonel N.K.V.D., fiind demobilizată abia în 1947), revenită în țară în 1944, redactor la *Graiul Nou* (cotidianul de limbă română al Armatei Roșii) (1944-1947), apoi la *Viața capitalei* (1947-1948), apoi activă în domeniul comerțului exterior în mandatul ministerial al lui Gogu Rădulescu, inițial ca director în cadrul Ministerului Comerțului Exterior, ulterior ca membru în conducerea ILEXIM, în paralel publicistă și scriitoare mediocă; prietenă și protectoare a Anei Blandiana;
398. **RĂUTU, Iacob** (martie 1915 - nov. 2006, București) (foarte posibil un alt frate/văr al lui Leonte Răutu, a locuit în București, pe str. Intr. Bădeni nr.1) – înalt funcționar timp de decenii la ministerele Industriei și Comerțului, Comerțului Interior și respectiv Industriei Alimentare (reorganizat în 1973 al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și

- Apelor) până la pensionare, în 1978; ulterior angajat și chiar șef al Serviciului Tehnic al F.C.E.R.¹¹⁶;
399. **RĂUTU, Leonte** (n. Lev OIGENSTEIN, zis Lonia, în unele documente ortografiat Oighenstein; fiul lui Isak) (28.II.1910 Fălticeni – 1993 București) – cf. raportului C.P.A.D.C.R., “principalul ideolog al P.C.R.” (2006: 46); membru P.C.d.R. din 1931 (în U.T.C.d.R. din 1929); fugit în U.R.S.S. în 1940, dobândește cetățenia sovietică și servește chiar ca deputat în Sovietul Suprem Ucrainean până la 22 iunie 1941, apoi cu diverse alte funcții; după august 1944: membru C.C. al P.M.R./P.C.R. (1948-1984, ca supleant între 1958 și 1960), membru al Biroului Organizatoric (1950-1954), supleant al Biroului Politic (1955-1965), membru al Secretariatului (1965-1969), al Comitetului Executiv (1965-1974) și al C.P.Ex. ale C.C. (1974-1981); deputat M.A.N. (mandate succesive 1948-1985); șeful catedrei de marxism-leninism la Universitatea București (devenită “C.I. Parhon”) (din 1949), membru în comitetul de redacție la *Scânteia* (1945-1948), șef adjunct (1945-1948) și apoi șef (1948-1956) al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., șeful Secției de Verificări a C.C. al P.M.R. în 1950, iar succesiv reorganizării, șef al Direcției Propagandă și Cultură a C.C. al P.M.R. (1956-1965); secretar general (1960-1964) și apoi ministru adjunct la Ministerul Comerțului Exterior (1964-1969), vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1969-1972); președinte al Consiliului de Conducere și rector al Academiei de Științe Social-Politice “Ştefan Gheorghiu” (1972-1981, când este marginalizat urmare a scandalului pe marginea emigrării fiicei sale Elena, v. *infra*); decorat, *inter alia*, în 1980 cu “Steaua R.S.S.”; decorat cu ordinul Muncii clasa I-a (1948), ordinul “Steaua R.P.R.” clasa I-a (1960), ordinul “Apărarea Patriei” clasa I-a (1974), titlul “Erou al Muncii Socialiste” și medalia de aur “Secera și ciocanul” (1964), ordinul “Victoria socialismului” (1971), ordinul “Steaua R.S.R.” clasa I-a (1980) ș.a.; incinerat la crematoriul “Cenușa”, în timpul ceremoniei cântându-se *Internacionala* (în 1993!)¹¹⁷;
- ✓ fratele lui Leonte, Mihail Oișteanu (n. Oigenstein, zis “Mișa”), căsătorit cu Bella Iosovici (originară din Cernăuți), este tatăl lui **Valery Oișteanu** (n. 3 septembrie 1943 la Karaganda (în prezent în Kazahstan), absolvent al Facultății de Chimie Industrială a Institutului Politehnic București, apoi redactor la Radiodifuziune, iar ulterior emigrării sale din 1972, publicist în SUA) și al publicistului **Andrei Oișteanu** (n. 18 septembrie 1948, București);
 - ✓ sora lui Leonte Răutu, născuta Eva Isaakovna Oigenstein, s-a căsătorit cu Ivan (alias Ioan) Rab, general de Armată, ambasador la Moscova și respectiv director al Institutului de Istorie Militară din București în perioada comunistă;
 - ✓ prima fiică a lui Leonte Răutu, **Anca** (căs.) **Oroveanu**, este profesoară la Universitatea Națională de Artă București, Facultatea Istoria și Teoria Artei; soțul acesteia, **Mihai Oroveanu**, este director al Muzeului Național de Artă Contemporană și director al Fundației ARTEXPO;
 - ✓ cealaltă fiică a lui Răutu, **Elena** (zisă “Lena”, colegă de clasă la fostul Liceu Nr. 24, actual “Jean Monnet”, cu Nicu Ceaușescu și V. Tismăneanu), căsătorită cu inginerul de

¹¹⁶ Vezi și un material care îi este dedicat cu prilej aniversar în *Realitatea Evreiască*, nr. 226 (1026), 1-21 martie 2005, p. 7;

¹¹⁷ <http://tismaneanu.wordpress.com/2009/06/13/un-portret-necrutator-sorin-lavric-despre-dictatorul-ideologic-leonte-rautu/>

sunet **Andrei Coler**¹¹⁸ (fiul lui J(e)an Coler), a depus împreună cu soțul ei o cerere de emigrare din România, fapt care ar fi contribuit la marginalizarea lui Leonte Răutu în 1981, urmare a unui veritabil scandal diplomatic; fiica lui Andrei și Elena Coler, Luminița, emigrase în Israel încă din 1977 (după o relație cu Al. Mirodan), apoi se stabilise în SUA și se căsătorise cu **Richard Schapp**, fiul fostului guvernator de Pennsylvania și ambasador american în Israel, **Milton Schapp**; în 1982, cel din urmă a intervenit inclusiv în fața Subcomisiei pentru Comerț a Camerei Reprezentanților SUA pentru a forța pe cale diplomatică emigrarea părinților nrorii sale, cuplul Andrei și Elena Coler (fapt realizat la sfârșitul anului 1982¹¹⁹);

- 400. **RĂUTU, Natalia** (n. Niunea Iakovlevna, soția lui Leonte Răutu) – deputat M.A.N. (1948-1952-?), decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R” cls. V-a; cf. Magdei Ursache, soția lui Răutu “n-a vorbit niciodata românește” (Ursache f.a. b);
- 401. **REDLING(H)ER, Oscar** – fost ilegalist din Timișoara, apoi lector la Școala Superioară de Partid “Ştefan Gheorghiu” în prima jumătate a anilor ’50, ulterior membru al Comisiei Centrale de Revizie a P.C.R. (1955-1960) și al Comisiei de Control a Partidului (1960-1965); cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1950, 1951); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
- 402. **REGMAN, I. Ero(f)tei** – funcționar în cadrul Ministerului Energiei Electrice în anii ’50-’60, decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a (Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 972 din 8 dec. 1966);
- 403. **RIESEL, I. Bella** – directoare în Ministerul Comerțului Exterior la începutul anilor ’60; decorată în 1963 cu Medalia Muncii;
- 404. **RIGANI, Zoe** (1.IX.1912 Corabia, Olt – 1980 București) – președintă a Consiliului Regional A.R.L.U.S. și a Comitetului Femeilor P.C.R. din Ploiești în anii ’50, ulterior deputată M.A.N. (1961-1965) și vicepreședintă a Consiliului Național al Femeilor și membru C.C. al P.M.R. (1960-1965);
- 405. **ROBAN, Marin** (n. Maier LEIBOVICI) – în anii ’50 consilier superior în cadrul Direcției Asigurărilor Sociale de Stat, cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 23/1954);
- 406. **ROLLER, Sara** (n. ZIGHELBAUM, în unele documente interbelice ortografiat și Zighlbaim) – soția lui Mihail Roller [v. *infra*]; în perioada ilegalistă țesătoare la fabrica Minerva din București și conducătoarea Frontului Feminin (v. Șinca 2006: 392), după 1944 activistă a partidului, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.M.R. (1950, 1951);
- 407. **ROMAN, S. Andrei** (n. Dezsö GRÜN, fiul lui Şulem și Hani (n. Samuel)) (16.XI.1904-1982) (“Bondi”) – evreu maghiarofon, membru P.C.d.R. din 1924, de profesie zugrav, voluntar în Spania, după război colonel de Securitate, apoi controlor la Comitetul Controlului de Stat (1954 – anii ’60); dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (11/1954); decorat cu ordinul “Steaua R.S.R.” prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 157 din 4 mai 1971;

¹¹⁸ Autor al mai multor coloane sonore ale unor filme românești din anii ’70, între care și „Mara”, din 1975, pentru care a căruia coloană sonoră i s-a decernat premiul A.C.I.N. Andrei Coler este confundat frecvent cu lt-col. Ștefan I. Koller, comandant al penitenciarului Aiud între 1953 și 1958.

¹¹⁹ V. *Hearings before the Subcommittee on Trade*, House of Representatives, July 1 and 13, 1982 (Washington, D.C.: Government Printing Office, 1982), pp. 221-223., traducere parțială disponibilă și la <http://arhivaromaneasca.wordpress.com/arkive/arkive-ignorate/pagini-de-istorie-recenta/serban-andronescu-romania-discutata-in-congresul-american/>.

408. **ROMAN, Eugenia** (n. Erna ROSMAN) (n. 1907, Soroca) – fostă ilegalistă, în anii '50 activistă a secției Relații Externe a C.C. al P.M.R. (fișă de cadre întocmită în 1955);
409. **ROMAN, Gustav** (n. ROSENBERG) – în anii '50-'60 funcționar al Comisiei, apoi Comitetului de Stat al Planificării, respectiv cadru didactic (din 1956 lector cumul) la catedra de organizare și planificare din cadrul I.P.B.; cu dosar la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1956);
410. **ROMAN, I. Valter** (n. Ernst (în unele documente maghiarizat Ernö) NEULÄNDER)¹²⁰ (7.X.1913 Oradea – 11.XI.1983 București) - evreu maghiarofon, membru de partid din 1931; în 1945 cu grad de maior, șeful secției educație și cultură în Divizia a 2-a de voluntari români "Horia, Cloșca și Crișan" (în cadrul Armatei Roșii); după august 1944 general-major (în 1949), șeful Direcției Propagandă din Inspectoratul General al Armatei pentru Educație, Cultură și Propagandă (E.S.P.) (1945-1948), transformată ulterior în Direcția Superioară Politică a Armatei (1948-1950, perioadă în care a îndeplinit funcția de locțiitor politic al Marelui Stat Major), membru în colegiul de redacție de la *Scânteia* (1946), coordonatorul reorganizării Siguranței ca D.G.S.P. în cadrul Ministerului de Interne în 1948, cadru didactic la Universitatea P.C.R. la sfârșitul anilor '40, ministrul Poștelor și Telecomunicațiilor (1951-1953, când este destituit, fiind reabilitat în 1964); profesor de economie politică la I.P.B. (1953-1955, chiar șef de catedră între 1953 și 1955, respectiv în 1967-1968 cu grad de conferențiar la catedra de socialism științific), directorul Editurii Politice (1964-1967, 1968-1983); membru al C.C. al P.C.R. (1965-1983); în anii '70 președintele secției de Științe Politice a Academiei de Științe Sociale și Politice "Ștefan Gheorghiu"; decorat în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. II-a, cu ordinul Muncii clasa I la împlinirea a 50 de ani în 1963 (Decretul nr. 614 din 9 oct. 1963), iar în 1981 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. I-a; tatăl lui Petre Roman, primul premier al României după decembrie 1989;
411. **ROSENBLAU, Bela** – fost sionist, în anii '50 funcționar la Consiliul Central al Sindicatelor, verificat în 1958 (Solomovici 2004: 108, 111, 115);
412. **ROSENTHAL, Jacob** – consilier financiar la Legația României de la Washington după război, în mandatul lui Mihail Ralea;
413. **ROSENZWEIG, Moise** (n. 1907, Flondoreni) – director și membru al Colegiului Direcției Generale a Presei și Tipăriturilor (de pe lângă Consiliul de Miniștri) începând cu 1956, responsabil cu cenzura publicațiilor centrale (Corobca 2008c; Lupu Mindirigu 1999 *apud* Solomovici 2003: 379);
414. **ROSENZWEIG, A. Sofia** - menționată la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorată cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
415. **ROSINGER, Adalbert** (Alfred) – ilegalist, internat în timpul războiului în lagărul de muncă obligatorie de la Vapniarka, director al firmei de stat "Româno-Export" din subordinea Ministerului Comerțului Exterior în anii '50, inculpat pentru sabotaj în dosarul Prodexport-Italia, condamnat în 1961, eliberat în 1968 din penitenciarul de la Aiud (Solomovici 2004: 281-2; Andreeșcu, Nastasă, Varga 2003a: 664-5; Ionițoiu 2000:IX);
416. **ROSMAN, Rudolf** (uneori ortografiat eronat Rossman) – colonel jurist, procuror militar (unul din acuzatorii "lotului Pătrășcanu") (1947-1954, în 1948 îndeplinind și funcția de președinte al comisiei de examinare a asesorilor populari), apoi judecător la Tribunalul Suprem, ulterior la Curtea Supremă de Justiție a R.P.R. timp de peste două decenii (cu un

¹²⁰ A avut gradul de maior în războiul civil din Spania, devenind lt.-col. în cadrul Armatei Române după 23 august 1944. A fost avansat la gradul de general în 1948, fiind însă trecut în rezervă în 1950.

- intermezzo ca ministru adjunct al Justiției în anii '60); cu fișă de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (15/1962) (v. și Deletant 1999: 248; Solomovici 2004: 217, Kuller 2008a: 453, etc.);
- 417. **ROȘCA, Z. Iacob** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 - 418. **ROTH, Viorica** – din 1947 funcționar în Ministerul Afacerilor Străine (apoi Externe), membră a delegației României la Conferința internațională privind problemele navegației pe Dunăre de la Belgrad, iunie-august 1948; emigrată în Israel în anii '50, căs. Löwinger;
 - 419. **ROTHENBERG, V.** - numit în mai 1948 de către Ministerul Sănătății membru al comisiei centrale interimare a Colegiului Medicilor (prin ordin al ministrului Sănătății, v. M.OF. (partea I B) nr. 111 din 15 mai 1948, p. 4365);
 - 420. **ROTMAN, David** (n. 1910, Putna) (fiul lui Lazăr) – fost ilegalist (aflat în 1941 pe lista Siguranței a “comuniștilor de categoria A”), inginer geolog, după război șef de sector în Comisia Controlului de Stat între 1945 și 1953, când va fi demis și exclus din partid, consacrându-se ulterior profesiei sale (v. și Levy 2002: 181-2, 209; Solomovici 2004: 594); decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 421. **ROTMAN, Marcu** (1905-1984) – după război inginer-șef la construirea Casei Scânteii, apoi director în cadrul Ministerului Construcțiilor, mai întâi al direcției Materiale de Construcții (1955-1960), apoi al Direcției Planificare (din 1960); tatăl istoricului Liviu Rotman (Kuller 2008a: 325);
 - 422. **ROZEI, Aurel** (n. ROZEMBERG, fiul lui Isidor și Henrieta) (26.XI.1907 Galați – 14.X.1952 Jilava) – ing., șeful sectorului Planificare, director general adjunct la Canalul Dunăre – Marea Neagră, condamnat la moarte și executat în 1952 pentru sabotaj și diversionism¹²¹;
 - 423. **ROSENKRANTZ, David** (zis “Dadu”, fiul lui Leopold Armin și Reghina (Riva)) (1907-1966) – avocat, în timpul războiului activ în Centrala Evreilor, după război membru în factiunea separatistă din U.E.R., facilitând formarea C.D.E., apoi membru al C.C. al C.D.E. (1945-1948; membru al Prezidiului U.E.R. (1945-1949); fostul activist al secției Cadre a C.D.E. Sandu Tiller menționează într-o evocare un avocat “D. Rozentzweig” în calitate de “responsabil al secției culturale a PCR”, implicat în alegerea lui Moses Rosen ca rabin-șef după refugierea lui Alexandru Șafran; emigrat în Israel în 1961 (Solomovici 2001I: 385, 2001II: 104 și 2003: 138-9, 145, 171; Kuller 2008a: 322-3; Rosen 1990: *passim*);
 - 424. **ROZENTHAL, S. Lulu** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
 - 425. **RUNCAN, “Romeo” Eugen** (v. și soția, “Julietă” Runcan) (1915-2005, București, Cimitirul evreiesc Giurgiului) - în perioada interbelică șofer, secretar și gardă de corp a lui Ștefan Foriș, după august 1944 activist al secției Economice a C.C. al P.C.R., apoi, timp de două decenii, director adjunct în cadrul Ministerului Turismului; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a; fiul său și al Agnetei/Julietei, Victor (n. 24 august 1945, București), emigrat în Israel, a reobținut cetățenia română în 2009 (ordinul MJ nr. 1408/12.05.2009; M.Of. nr. 336 din 20.05.2009);
 - 426. **SABANOF, S. Steluța** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;

¹²¹ Vezi fișa sa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/R/R%2003.%20Rosa%20-%20Rytir/Rozei%20Aurel/index.php>.

427. **SAFER, D. Gheorghe** (n. SCHÄFER) – originar din Moldova, ministrul Transporturilor [Rutiere,] Navale și Aeriene (1953-1955, 1955-1957), apoi ministrul adjunct al noului Minister al Transporturilor și Telecomunicațiilor (1957-1959), considerat “necorespunzător postului” și demis la 25 martie 1959¹²²;
428. **SAFER, D. Cecilia Elsa** (probabil sora ministrului, v. supra) - funcționară în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
429. **SALAMON, F. Andrei** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu ordinul ”Steaua R.P.R.” clasa a V-a;
430. **SANIELEVICI, Rit(t)a** – membru fondator și apoi membru al Comitetului de Conducere al U.F.A.R./U.F.D.R. (1945-1948-?) (Şt. Mihăilescu 2006: 380, 429-30; Solomovici 2003: 55);
431. **SAUVARD, Sanda** – fostă infirmieră în războiul civil din Spania, după război membru de partid, funcționară de partid într-un laborator de cercetare, anchetată în 1952 alături de alții ”spanioli” și ”francezi”, absolvită, transferată ca activist al secției Gospodărie de Partid a C.C. al P.M.R. (dosar 3/1958, ff. 5-6), apoi cercetător la Institutul de Cercetări Chimico-Farmaceutice din București, co-autoare a mai multor publicații în domeniul cercetării farmacologice; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul ”23 August” clasa a IV-a;
432. **SAVU, D. Alfred** (n. SCHAPIRA) – din anii ’50 funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare; cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR (nr. 62/1955); decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu ordinul Muncii clasa a III-a (inventariat și de C.S.I.E.R. în Kuller 2008a: 454);
433. (?) **SĂLĂJAN, Leontin** (19.VI.1913 Santău, jud. Satu Mare – 28.VIII.1966, București) (n. după unele surse Ignác (Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 20, similar în Watts 2011: 177 n. 3), după altele Leon (C. Levant 2007) SZILÁGYI) – membru de partid din 1939, general de armată (în 1959), ministrul adjunct al Sănătății și Prevederilor Sociale (1948), președinte al Comitetului pentru Verificarea Armatei, ministrul al Construcțiilor (1949-1950), șef al Marelui Stat Major al Armatei (1950-1954) și apoi ministrul Forțelor Armate (1955-1966); considerat de regulă maghiar, uneori chiar român (Gh. Gaston Marin într-un interviu acordat Laviniei Betea), deși ambele prenume indicate sunt de rezonanță mai degrabă iudaică decât maghiară; căsătorit cu Ani, identificată fără excepție ca evreică în literatura de specialitate; inclus într-o listă de agenți sovietici de istoricul Larry Watts (2011: 177 n. 3);
434. **SĂRĂȚEANU, M.Z.** (pseudonimul publicistic al celui născut Moise ZELTER) (1885-1970) – publicist, imediat după război președinte al U.E.R. – organizația democrată, instrument major al P.C.R. în tentativa de comunizare a comunității evreiești, fondator și membru al C.C. al C.D.E., unul din semnatarii¹²³ în 1946 al unei sesizări de ”antisemitism” generalizat în România, sesizare adresată președintelui american Harry S. Truman și

¹²² Menționat și în memoriile lui Aurel Sergiu Marinescu, v. <http://curentul.net/2010/01/18/prizonier-in-propria-tara-54/>.

¹²³ Alături de M.H. Maxy, Em. Ellenbogen, Paul Iscovici, Norbert Goldhammer, F.M. Lax, I. Dubovits, Lascăr Șaraga, B. Schnapp și S. Aldea, Sărățeanu acuză refugierea „elementelor fasciste și antisemite” după război în PNT și PNL, partide care „au pornit recent campania electorală în alegerile din 19 noiembrie 1946 tot sub semnul antisemitismului” (A.N.I.C., C.C. al P.C.R., fond 103, dosar 997, ff. 1-3, apud Solomovici 2003: 42-5).

- catalogată de Solomovici ca un “oribil denunț” (Rosen 1990: 87; Solomovici 2003: 28, 44, 139; Kuller 2008a: 425);
435. **SĂVEANU, Raul Rosel** (n. SCHNURER) – director general în cadrul Consiliului de Stat al Planificării în anii '50 (cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. nr. 28/1956¹²⁴);
436. **SCHÄCHTER, Oswald** – rămas în 1940 în Cernăuți după anexarea B.B.N.H de către U.R.S.S., înrolat în Armata Roșie în timpul războiului, revenit în România în 1946, apoi șef de cadre la Institutul Central de Statistică; ulterior emigrat în Israel (Trebici 2011);
437. **SCHECHTER, Abraham** (în alte surse SCHÄCHTER) (1923 - 1973 București) – medicul personal al familiei Drăghici (anii '50) și apoi, începând cu 1956, al cuplului Ceaușescu, decedat în 1973 în condiții neelucidate (oficial sinucis, deși, conform altor surse, urma să se (re)căsătorească peste 2 săptămâni); cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954) (v. și opinia lui Pacepa în Solomovici 2003: 278 §.u.);
438. **SCHILERU, Ion** (probabil fratele lui Eugen Schileru, v. infra) – în menționat ca director general al Direcției Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor din cadrul Ministerului Comunicațiilor (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 213-5);
439. **SCHLESINGER, Eduard** – activist al partidului, decorat prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a III-a; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (52/1954);
440. **SCHLESINGER, M. Suzana** (n. 26.XI.1908 Buhuși) (fica lui Moise și Charlota) – șefă de serviciu în M.C.E., apoi secretara directorului Samy H. Edelstein la întreprinderea “Agroexport” din cadrul ministerului, inculpată alături de director și alți evrei din comerțul exterior, în 1961, sub acuzația de subminare a economiei naționale, eliberată în 1963¹²⁵;
441. **SCHMITZER, Gheorghe** – din 1946 inspector tehnic, iar din septembrie 1948 adjunct cu drept de semnătură al ministrului Sănătății (Bărbulescu 2009: 37-42, 53-55, 73, 77, etc.);
442. **SCHOR, Anghel** (n. 1914, Brăila), fratele lui Nicolae Bellu – activist de partid, la începutul anilor '50 profesor de economie politică la academia “A.A. Idanov”, în 1953 cadru didactic la Școala de partid “Ştefan Gheorghiu”, exclus din partid în 1958, reprimitt în 1965 și angajat ca redactor la *Viața Economică* și publicând și la Ed. Politică până la pensionare; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a; (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 425, n. 38);
443. **SCHÖTTEK, Ida** (n. Itta GOLDENBERG, fiica lui Herman și Rebeca “Riva” (n. FELDMAN)) (n. 24.VII.1929, Ploiești) – la sfârșitul anilor '50 încadrată la Direcția Studiilor a Ministerului Justiției, autoare ocasională în *Revista română de drept* (v. art. “Dezvoltarea fundației social-culturale și educaționale a statului nostru în etapa actuală” (nr. 9/1967, pp. 78-80)), de-a lungul timpului ocupantă a multiple funcții la Arbitrajul Central de pe lângă Consiliul de Miniștri, Arbitrajul Primăriei București, Corpul Experților în Evaluarea Obiectelor de Preț, cadru didactic (catedra de Drept Privat) la Universitatea București, etc.; pensionată din postura de judecătoare la Tribunalul București în 1998, membră marcantă a comunității evreilor din București; soția procurorului Martin Schöttek și sora scriitoarei Taniei Lovinescu;
444. **SCHWARTZ, I. Beniamin** (n. 29.V.1909, București) (fiul lui Isidor și Bița) – după război membru de partid, în anii '50 funcționar al M.C.E., șef de serviciu la întreprinderea

¹²⁴ Vezi și Horasangian 2001, sau respectiv solicitarea fizicei lui Săveanu, la <http://varstapatru.blogspot.com/2010/10/flexible-ii.html>.

¹²⁵ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/S/S%2004.%20Scadera%20-%20Schypala/Schlesinger%20Suzana/index.php>.

“Româno Export” din subordinea ministerului, inculpat și condamnat în 1961 alături de alți funcționari ai ministerului pentru subminarea economiei naționale (Solomovici 2004: 283)¹²⁶;

445. **SCHWARTZ, C.B. Deziderius** – funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu ordinul Muncii clasa a III-a;
446. **SCHWARTZ, Nicolae** (fiul lui Vilmos) – ilegalist, originar din Ardeal, refugiat în U.R.S.S. în timpul războiului, în aparatul de partid și de stat din 1946, în a doua jumătate a anilor '50 ministru adjunct al Industriei Cărbunelui, apoi, până în 1963 (când se pensionează) vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Probleme de Muncă și Salarii; semnatar al mai multor articole în *România liberă, Probleme Economice* și alte publicații; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
447. **SCURTU, Natalia** (n. Natalia Isaakovna KOROTKOVA) (n. 1905-1981) – originară din Bulgaria, de formăție medic; ilegalistă (deținută între 1934 și 1939), ajunsă în 1940-1941 în Basarabia, apoi secretara Anei Pauker la Moscova/Tașkent în timpul războiului, după 1944 directoare – membru în Colegiul Ministerului Sănătății la începutul anilor '50, iar profesional medic la maternitatea “Polizu” din București, ulterior șefa Direcției de ocrotire a mamei și copilului din cadrul Ministerului Sănătății; decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a (ff. 9-10 în dosarul nr. 66/1954 de la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R.);
448. **SECHTER, Felix** (ortografiat și “Schehter”, respectiv “Şehter”) – în 1952 procuror-șef al Parchetului Tribunalului Galați (Berindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 372, 375), ulterior la Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție (Cajal și Kuller 2004: 333);
449. **SEFLER, Z. Iacob** – funcționar în Ministerul Energiei Electrice în anii '50-'60, decorat cu Ordinul Muncii clasa a III-a (Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 972 din 8 dec. 1966);
450. **SEGAL, Pincu** – șeful secției cultului mozaic în cadrul Ministerului Cultelor la începutul anilor '50 (Rosen 1990: 87, 164-5);
451. **SEMO, I.** – director general la CENTROMETAL București la sfârșitul anilor '40;
452. **SENCOVICI, Alexandru** (n. SZENKOVITS Sándor) (31.VII.1902 Dej – 10.XI.1995 București) - membru P.C.d.R. din 1925, membru al secției române a Komintern (1935), secretar al Comitetului Teritorial Ardeal al P.C.D.R. (1939-1944), după război membru în secretariatul general al Confederației Generale a Muncii (din 1945), ministru adjunct al Muncii și Prevederilor Sociale (1948-1949); ministru al Industriei Ușoare (1949-1957 și 1961-1969), ministru al Industriei Bunurilor de Consum (1959-1961); membru al Comisiei Centrale de Revizie. (1955-1960) și al Comitetului Central al P.M.R./P.C.R. (1960-1979); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; *fiul său, Gyuri, a fost soțul solistei Margareta Pâslaru*¹²⁷;
453. **SIDOROVICI BRUCAN, R. Alexandra** (zisă “Sașa”) (1906 Constanța – 2000 București), soția lui Silviu Brucan - acuzator public la “Tribunalul poporului” (1945-1946); fondatoare și membră în comitetul de conducere al U.F.A.R. (1945-1948), membru în comitetul executiv al Federației Internaționale a Femeilor Democrate (1946-1948-?), membru al C.C., al Comitetului Executiv și secretar general al U.F.D.R. (1948-1952-?), deputată de București în Adunarea Deputaților / Marea Adunare Națională (1946-1948-1952); procuror general al regiunii Oltenia (1949-1953), secretar general al Ministerului Minelor și

¹²⁶ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f%3A%5Cweb%5CFise+matricole+penale+-+detinuti+politici%5CS%5CS+04.+Scadera+-+Schypala%5CSchwartz+Beniamin%2FP1200570.JPG>.

¹²⁷ V. și <http://www.consumatoronline.ro/index.php?name=News&file=article&sid=6280&theme=Printer>

- Petrolului (1948-1958); secretar general al Uniunii Femeilor Democratice Române din 1948; conferențiar și șef-adjunct al catedrei de marxism-leninism de la Institutul Politehnic din București, numită în funcție prin decizia Direcției Cadre a Ministerului Industriei (1949-56)¹²⁸; ulterior funcționar în cadrul ambasadei României la Washington, împreună cu soțul ei, ambasador; în anii '60-'70 conferențiar la Academia "Ștefan Gheorghiu"; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a;
- 454. **SIGLER, S. Cerbu** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
 - 455. **SIMOVICI, M. Iulius** – șeful serviciului administrativ al primăriei Bârlad după august 1944 (Zahariuc 2009: 231), apoi menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
 - 456. **SILVIU, George** (n. Silviu Iancu GOLLIGER¹²⁹, fiul lui Iancu și Hermina) (2.I.1899 Focșani – 16.V.1971 Paris), de formație jurist, activ ca ziarist, secretar general al Ministerului de Interne între 1946 (după "defectarea" predecesorului său, Iosif Ţraer) și 1952, emigrat la sfârșitul anilor '50 în Israel, unde a continuat activitatea jurnalistică (v. declarația dată Securității la 24 ian. 1952 de A. L. Zissu în Solomovici 2001II: 103-5, corob. cu C.E. Focșani 2007; Solomovici 2003: 399 §.u.; Kuller 2008a: 359);
 - 457. **SIMIONESCU, Marcela** – atașatul cultural al Legației României la Washington (începând cu 1946) și totodată amanta ambasadorului Mihail Ralea (v. *supra*, Andrei Lăzăreanu);
 - 458. **SNORPEL, S. Vasile** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
 - 459. **SOLOMON, Barbu** (n. Bernard Ițic SOLOMON) (11.IV.1904 Burdujeni, Suceava – 22.VIII.1965 București, înmormântat în complexul "Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism" din Parcul Carol) - membru al C.C. al P.M.R. (1948-1965); ministru plenipotențiar în Norvegia (1948-1949); unul din avocații care au mimat apărarea sărbilor bănățeni condamnați în 1950 pentru "titoism"; judecător la Tribunalul Suprem al R.P.R. (1956-1962), iar după 1962 vicepreședinte al instituției, până la deces;
 - 460. **SOLOMON, B. Isac** – funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
 - 461. **SOLOMON, Mircea** (fiul lui Avram) – în anii '60 șeful sectorului tehnic al secției Gospodărie a C.C. al partidului, decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a, iar în 1971 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. a II-a;
 - 462. **SOREANU, B. Osias** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
 - 463. **SOROKER, Martin** – în anii '50 inspector economic, șeful serviciului de control al prețurilor în cadrul Direcției Generale a Controlului Economic de pe lângă Consiliul de Miniștri (M. Solomon 2004: 75-77);
 - 464. **STĂNESCU, Eugen** (n. Aron FISCHEL, după alte surse Arthur FISCHER) - istoric marxist, după război șef de tură în echipa de cenzori ai presei scrise (Carol Neumann *apud*

¹²⁸ V. și <http://universulennergiei.europartes.eu/istorie/politehnica/1948-1992/1950/>

¹²⁹ Transliterat în mod eronat ca „Golighar” în nota informatică a ambasadei UK la București din 1947 (v. Teohari Georgescu), „Golingher” (în Pinay 1962), respectiv „Gersch Gollinger” (Niculae 2004).

- Solomovici 2003: 379), ulterior director adjunct al Editurii Academiei R.P.R. și şef al secției de istorie și arheologie a Institutului de Studii Sud-Est Europene în anii '50-'70;
465. **STĂNESCU, Joseta** - membru al Comisiei mixte de Cenzură din cadrul Ministerului Propagandei Naționale instituite prin Decretul-Lege nr. 364 din 2 mai 1945 (A.N.I.C., fd. Ministerul Propagandei Naționale, dos. 1027, Corobca 2008: 15, n.6);
466. **STEINBACH, Leon Iosif** (zis și "Iuju") (6.III.1918 Bucureşti – 1999 Israel) – după război membru al comitetului regional P.M.R. Bacău și director al Fabricii "Partizanul" Bacău (numit în 1948 de către Ministerul Comerțului în funcția de administrator al fostelor întreprinderi "Filderman", naționalizate), în anii '50 director general al Fabricii de Confeții și Tricotaje București, membru al C.C. al P.C.R. (1969-1984), director general la Centrala Industriei de Confeții București (anii '70 – 1981), respectiv ministru adjunct al Industriei Ușoare (1981-1983); cu dosar la secțiile Gopodărie de Partid, respectiv Organizatorică ale C.C. al P.C.R. (1955);
467. **STOFER, I. Ecaterina** – directoare în cadrul Ministerului Comerțului Exterior în anii '50-'60, decorată în 1963 cu Medalia Muncii;
468. **STOIAN, Rudolf** – la începutul anilor '50 consul al României la Rusciuk (Bulgaria) (Constantinu 2003: 38);
469. **STÖFFEL, Emeric** (Emmerich) (27.VI.1913 Ciacova, TM - 2008) (vorbitor nativ de limbă germană, de religie mozaică¹³⁰), ilegalist, arestat de mai multe ori în perioada interbelică, ambasador (șef al Legației) al României în Elveția (1944-1945), apoi redactor al revistei *Neue Literatur*, membru C.C. al P.C.R. (1965-1974) și al Comisiei Centrale de Revizie (1974-1979);
470. **STOICA, Gheorghe** (n. Moscu COHN, nume românizat în 1920) (20.VII.1900 Dorohoi – 10.VIII.1976 București) – ilegalist, fost voluntar în Spania, fugit în U.R.S.S. în timpul războiului, revenit ulterior în țară cu Divizia "Horia, Cloșca și Crișan", general maior (în 1948), membru supleant și apoi plin al C.C. al P.M.R./P.C.R. (1948-1952-1974); membru supleant (1967-1968), apoi titular (1968-1974) al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., deputat M.A.N. (mandat neîntrerupte 1946-1976); secretar al Confederației Generale a Muncii (1949), președinte al Consiliului Sindicatelor din regiunea București (1950), prim-secretar al comitetului orașenesc București al P.M.R. (1950-1953); ambasador în R.D.G. (1953-1956); șeful secțiilor Cadre (1956-1957), Bunuri de Consum (1957) și Administrativă (1957-1965) ale C.C. al P.M.R., membru și secretar al Prezidiului M.A.N. (1957-1961), director al Direcției Organele Locale ale Administrației de Stat în cadrul C.C. al P.M.R. (1960-1966), director al Comitetului de Stat pentru Problemele Muncii și Salarizării (1966-1969), membru al Consiliului de Stat (1965-1976), director general al Direcției Generale pentru Consiliile Populare și ministru adjunct al Muncii (1969-1976); multiplu decorat de statul comunist;
471. **STREJA, Chely** (n. WEISBUCH) (n. 1927 Brăila) – soția arhitectului Aristide Streja (n. Wechsler); din 1948 funcționar contabil la direcția administrativă a Comisiei de Stat a Planificării, ulterior la Centrala Industriei Textile, respectiv funcționar contabil la o fabrică de pe Calea Dudești;

¹³⁰ Aidomai multor poeti și scriitori evrei de limbă germană, majoritatea din Bucovina, precum Dieter Paul Fuhrmann (*Neuer Weg*, Ed. Univers) (d. 2009), Paul Celan (n. Ancel, 1920-1970), Joseph Norbert Rudel (*alias Radu Nor*) (1921-2006), Alfred Margul-Sperber (1898-1967), Max Emanuel Gruder (1928-2010), Alfred Kittner (1906-1991), Moses Rosenkrantz (1904-2003), Alfred Gon (n. Alfred Liquornik, 1920-1981), Ion Iordan (n. James Immanuel Weissglas, 1920-1970) – a nu se confunda cu omonimul profesor universitar, n.n., David Goldfeld s.a. De remarcat că în unele acte oficiale din arhiva P.C.R. naționalitatea declarată a lui Stöffel este maghiară.

472. **STRUJAN, Fani** (n. Fani DAVID, fiica lui Lupu și Seindla (alias Janeta)) (1925 – 2006, București) - activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosar 8/1954), la începutul anilor '70 ajunsese activistă la U.G.S.R.; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Steaua R.S.R." clasa a IV-a; căs. cu Sorin Strujan (n. Weinstain, fiul lui Aaron și Regina, d. 2011); mama lui Vladimir Strujan și a traducătoarei și jurnalistei Sanda Lepoev;
473. **SUCIU, Petre** (n. SCHÄRF) – ilegalist, luptător în Spania, decorat alături de alți foși combatanți cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a în 1949 (Decretul 873 din 20 august 1949), respectiv în 1967 (Decretul 380) cu Medalia Muncii; din 1948 director în cadrul Ministerului Comerțului Exterior, ulterior emigrat în Israel¹³¹ (Sugarman f.a.: 110);
474. **SUDER, Mihai** (n. M. SÜDER, în alte acte oficiale ortografiat SZUDER¹³²) (16.II.1916, Lupeni – 1984) – membru P.C.R. din martie 1945; ministrul Construcțiilor și Materialelor de Construcții (1958-1959, când ministerul este desființat), Ministrul Economiei Forestiere / al Industriei Lemnului (1969, 1969-1972), ministrul secretar de stat la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcție (1972-1974); decorat în 1961 cu medalia "A 40-a aniversare de la înființarea Partidului Comunist din România" și în 1964 cu Ordinul Muncii cls. I; fratele generalului maior de Armată Viliam Suder;
475. **SUDER, Vilim** (n. Wilman SÜDER) (n. 20.V.1912, Lupeni) – fost ofițer al Armatei Roșii, revenit în România în 1944, general-maior, șef al Departamentului Contraspyionaj al Armatei (1945-1949), apoi adjunct al Ministrului Apărării (șef al Spatelui Armatei) (1950-1952), ministrul al Industriei Cărbunelui (1952-1953); membru al C.C. al P.M.R. (1948-1955);
476. **SUHAIA, Sara** – ilegalistă (membru de partid din anii '30), după război activistă de partid, în anii '50 redactor la Editura de Stat pentru Literatură Politică și doctorandă la una din școlile superioare de partid (v. Opriș 2004);
477. **SUZIN A. Micu-Mordechai** (n. 12.X.1910 Turnu Severin) (fiul lui Avram și Rebeca) – inițial numit în 1948 membru în conducerea "Alimentexport", funcționar în cadrul firmei Prodexport a Ministerului Comerțului Exterior în anii '50, la data arestării economist la I.C.R.A., inculpat în procesul funcționarilor M.C.E. acuzați de subminarea economiei naționale în 1959-1961 (Andreescu, Nastasă, Varga 2003a: 664-5; Solomovici 2004: 281-3 – ambele surse menționând eronat numele său¹³³; B.I.R.E. 22 (20 aug. 1948): 3);
478. **SZABO, Mirța** (n. Mina ORNSTAIN, fiica lui Ițic) (n. 18.II.1912) – de profesie țesătoare, membru în conducerea Asociației Foștilor Deținuți și Deportați Anti-Fasciști (A.F.D.A.), membru P.C.d.R. din 1933, după război activist de partid, propusă pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (156/1950);
479. **SZENDES, ?** – direcțor adjunct al firmei Prodexport a Ministerului Comerțului Exterior în anii '50, inculpat în dosarul Prodexport – Italia din 1961 (Andreescu, Nastasă, Varga 2003a: 664-5; Solomovici 2004: 281-2);
480. **SZILLAGY, Ida**, prietenă a Anei Pauker, conducătoarea *de facto* a Ambasadei din Londra la sfârșitul anilor '40;

¹³¹ V. mărturisirea nepotului său, publicistul Boris Marian Mehr, în comentariile la un articol al lui V. Tismăneanu despre Gheorghe Apostol, la adresa <http://www.acum.tv/articol/16933>.

¹³² În unele documente ale partidului, naționalitatea fraților Suder este menționată ca fiind polonă.

¹³³ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/S/S%202016.%20Sut%20-%20Szucs/Suzin%20Mordehai/index.php>.

481. **ŞAIM, A.** – unul din adjuncții ministrului Sănătății în 1948; șeful Direcției T.B.C. din cadrul Ministerului Sănătății (v. M.Of. (I B) nr. 170 din 26 iulie 1948, p. 6169);
482. **ŞAPIRA, A. Max** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
483. **ŞERBAN, I. Avram Miron** (n. Samuel ASRIEL) (n. 3.X.1902 Roșiori de Vede) - membru, alături de Mișa Levin și Al. Sencovici, în secretariatul general al Confederației Generale a Muncii după 1944; din 1948 director general al Casei Centrale a Asigurărilor Sociale (înțial secretar al Consiliului General Provizoriu al Asigurărilor Sociale); membru C.C. al P.C.R./P.M.R. (1945-1948, 1948-1955-1965) și al Comisiei Centrale de Revizie (1965-1969); deputat de Alba în Marea Adunare Națională (1946-1948-1952) și apoi de Buzău (1969-1975); (Andreescu, Nastășă, Varga 2003a: 381-2; Solomovici 2004: 66, 67); decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls. I-a (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
484. **ŞERBAN, Basil** (n. Aba SERBAC) (pseudonim de inspirație literară) – student la farmacie în Bucureștiul interbelic, apoi voluntar în Spania (1937-1939), membru al Rezistenței Franceze în perioada războiului (nume conspirativ “Jeannot”), din 1947 însărcinat cu afaceri la reprezentanța diplomatică a României la Roma, apoi cu același grad la Legația României de la Berna (1949-1950, unde a fost implicat în scandalul “Vițianu”, v. *infra*), apoi detașat la Londra, revenit în 1951 ca director adjunct al Direcției Economice, ulterior directorul Direcției Organizare Internă în M.A.E., respectiv pe diverse alte posturi în cadrul diplomației comuniste, pensionat în anii ’70 ca director tehnic la Ministerul Minelor și Petrolului; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a; (. în arhiva Secției Externe a C.C. al P.C.R. dosar 29/1957; v. și Balaș 2008: 235-6; Georges-Picot 2000: 36, 56, 157 ș.a.; Constantiniu 2003: 15 n. 26; Tismăneanu 2003: 285, n. 82 și 1991: 169, n. 74; Levy 2002: 127; I.L.O. 1960: 25, 29; Sugarman f.a.: 110);
485. **ŞERBAN, I. Miriam** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
486. **ŞERBAN, N. Nicu** (n. Avramian HERŞCOVICI) - director în cadrul M.A.E. (1948-1952), ulterior cu diverse funcții în cadrul diplomației statului comunist (e.g. în 1967 menționat în documente diplomatice ca șef al Direcției Protocol, în 1971 menționat drept consilier, etc.), cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (întocmit 1968); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul Muncii clasa a III-a;
487. **ŞERFF, Avram** (n. SCHÄRF) – director în Ministerul Agriculturii, apoi al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a; dosar la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 63/1955);
488. **ŞOIMU (căs.), Ana** – din 1948 șefa sectorului Evidență Carnetelor și Documentare din cadrul secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., în anii ’50 cadre didactice la Academia “A.A. Jdanov”, decorată în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a; ulterior emigrată în Israel;
489. **ŞOIMU, S. Albert** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
490. **ŞRAER, Iosif** (n. SCHREIER¹³⁴) (n. 1902, Vaslui - ?) – în perioada interbelică secretar al avocatului Eduard Manolescu, apoi jurist al P.C.d.R. și avocat al lui Gheorghiu-Dej, după război secretar general al Apărării Patriotice (1944-1945), fondator și membru în

¹³⁴ Cf. Solomovici 2001II: 39.

- conducerea C.D.E. în 1945, secretar general al M.A.I. (mart. 1945 – dec. 1946, când, încă în funcție, s-a refugiat în Palestina (ajuns în 1947), la un moment la care descoperirea fostei sale colaborări cu Siguranța devenise iminentă) (A.S.R.I. fond “P”, dosar 40009, vol. XXI, ff. 142-5); stabilit în Italia, ca secretar al omului de afaceri Moni Goldstein;
491. **ȘTEFĂNESCU, Pascu** (nume de naștere necunoscut) (n. 1917) – deportat într-un lagăr de muncă în timpul războiului, membru P.C.R. din 1945 (și responsabil administrativ al sectorului II), membru al Biroului C.C. al U.T.M. (1949-1956), în 1951 șeful Gospodăriei U.T.M., apoi ministrul Industriei Cărnii, Peștelui și Laptelui (1952-1953) și coordonator D.G.I.L., ulterior ministru adjunct în cadrul Ministerului Industriei Alimentare în (1955-1969) (v. Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 311; menționat ca evreu, alături de Jack Podoleanu, în memoriile lui Moses Rosen (1990: 170) (v. și Rotman 2004: 76, care pare să fi preluat informația din Rosen); probabil emigrat în Israel);
492. **ȘTIRBU, Iosif** (fratele lui Solomon Știrbu) - președintele Centrului de Cercetări pentru Sport (1952-1957);
493. **TEITEL, Alfred Bernard** (1900-1980) – farmacolog, în perioada interbelică proprietar al unui laborator de analize medicale, în 1948 funcționar înalt al Ministerului Sănătății (membru în comisia de tipizare¹³⁵), ulterior încadrat ca medic în M.A.I., cu fișă de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (dosar 68/1955); membru post mortem al Academiei Române (2006) (Mandachi 2010: 9; menționat și de către Robert Levy (2002: 191) ca unul dintre puținii care au continuat să o frecventeze pe Ana Pauker și după marginalizarea acesteia);
494. **TENENHAUS, S. Beniamin** – funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu ordinul Muncii clasa a III-a;
495. **TEODORESCU, Dora** – șefa Serviciului de Studii (Direcția Evidență) al Direcției Generale a Controlului Economic în 1947 (Trebici 2011);
496. **TISMĂNEANU, Leonte** (n. Leon Moiseevici TISMENETKI, tatăl lui Vladimir Tismăneanu) (26.II.1913 Soroca – 1981 București) - ilegalist luptător în Spania interbelică, unde și-a pierdut un braț, redactor și cranic la emisiunea în limba română a postului de radio “Moscova” (1941-1948), revenit în țară în 1948, când devine șeful secției Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1948-1952), redactor șef și director adjunct al Editurii de Stat pentru Literatură Politică (fosta Editură P.M.R.) (1952-1958), și șeful catedrei de Marxism-Leninism din Universitatea București (fostul C.I. Parhon), ulterior șef de catedră la Școala de Științe Sociale “A.A. Jdanov”; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, exclus din P.M.R. și de la editură ca “fracționist” în 1959, șeful secției culturale la Sfatul Popular al raionului “Tudor Vladimirescu” (1959-1964, reprimit în partid în 1964, ulterior redactor la Editura “Meridiane” până la pensionare; decorat prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a III-a;
497. **TISMĂNEANU, Ermina** (n. Ermina MARCUSOHN, fiica lui Isidor și Luiza) (1915 – 2000) – ilegalistă (membru de partid din 1933), decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, alături de zeci de alți “spanioli”, funcționară în biroul lui Alexandru Moghioroș de la Biroul Politic al P.M.R. (1951-1952), după reabilitarea soțului medic la Sanepid București; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a; mama lui Vladimir Tismăneanu, Rodica Tismăneanu (stabilită la Haifa, Israel) și Victoria Leorda;

¹³⁵ V. M. Of. (partea I B), nr. 97/26 aprilie 1948, p. 3790.

498. **TOMA, Ana** (n. Ana GROSMAN, fiica lui Iancu și Jeni; sora lui Gavriel și Ușer) (9.X.1912 Botoșani – 1991 București) - soția lui Sorin Toma [v. *infra*], ulterior căsătorită cu Pantelei “Pantiușa” Bodnarenko, alias Gheorghe Pintilie, iar apoi cu Constantin Pârvulescu; “o versată agentă a direcției de informații externe a N.K.V.D.” (Troncotă 2006: 47); membru P.C.d.R. din 1932; în timpul războiului, în U.R.S.S., secretara particulară a Anei Pauker; imediat după război fondatoare și membru în conducerea U.F.AR. (1945-1948), secretara C.C. al “Apărării Patriotice” (1944-1946), membru al Cancelariei Secretariatului C.C. (1945-1947), consilier (1947-1948), secretar general (mai 1948 - 1950) și ministru adjunct (1950-1952) al Afacerilor Externe (“conducătoarea de facto a ministerului” în absența Anei Pauker, cf. Fl. Constantiniu 2003: 12), ministru adjunct (1952-1955) și locțiitor (1955-1960) al ministrului Comerțului Exterior, apoi ministru adjunct al Comerțului Interior (1960-1965), ulterior vicepreședintă a UCECOM; membru supleant (1955-1960) și titular (1960-1965) al C.C. al P.M.R.; decorată în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. II-a; fiica ei și a lui Gheorghe Pintilie, Ioana, a emigrat în Israel;
499. **TOMA, A. Sorin** (n. Sorin MOSCOVICI, fiul lui Alexandru și Sidy (Sara)) (23.IV./10.V.1914, București – Netanya, Israel) - membru de partid din 1932; refugiat în timpul războiului în U.R.S.S., înrolat în Armata Roșie, luptă inclusiv la cucerirea de către sovietici a orașului Königsberg (azi Kaliningrad), revenit după război în țară, cu grad de locotenent, odată cu divizia infamă “Horia, Cloșca și Crișan”, membru fondator al C.D.E. în 1945; redactor la *Glasul Armatei*, organul de presă al Inspectoratului General al Armatei pentru Educație, Cultură și Propagandă (viitoarea Direcție Superioară Politică) (1944-1945); după demobilizarea sa (din Armata Roșie) în 1946, redactor șef adjunct (1946-1947) și redactor șef (1947-1960) al ziarului *Scânteia*, ulterior redactor principal la Ed. Științifică (1960-1975, pensionat); membru al Biroului Organizatoric al partidului (1950-1953); membru al CC al P.M.R. (1955-1960), exclus din partid în 1963, reprimit în 1973 (după alte surse în 1970), emigrat în Israel în 1987 (după alte surse 1980), încă în viață în 2009, când acorda un interviu Laviniei Betea pentru *Jurnalul Național*;
500. **TUDORACHE, Elena** (n. 10.II.1912 Hârtop, Orhei, azi R. Moldova; fiica lui Aron) (apelată în interiorul partidului cu “Lenuța”) – evreică cf. documentelor oficiale ale P.C.R. (v. Fl. Dobre 2004: 586), ilegalistă (membru de partid din 1927, după alte surse 1929), de formăție brodeuză, inițial educatoare în Chișinău până în 1931, apoi activă în organizația București a partidului între 1932 și 1940, ulterior refugiată în URSS, foarte probabil recrutată de sovietici (Buzatu & Cîrstea 2010: 286 n. 158, v. și Tismăneanu (2011a) și apoi infiltrată în activul central de partid în 1946, membru al C.C. al P.C.R. (1945-1948), membru al C.C. al U.F.D.R. (1948-1952), șefa Direcției Organizatorice a C.C. (1948-1952), apoi a secției Industrie Ușoară a C.C. (1950-1952), epurată, ulterior într-un anonimat total pentru sfera publică; a fost soția colonelului Serghei Șevcenko, alias Sergiu Sevcenco, de origine ucrainean, fost voluntar în Spania, plasat de sovietici în ierarhia comunistă din România în 1945 ca șef de direcție în Ministerul Apărării; în 1971 pensionată, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a III-a (A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – secția Organizatorică, dosar nr. 11/1951, f. 1; Levy 2002: 209; Berindei, Dobrinco și Goșu 2006: 506 n. 506; Tismăneanu 2011a);
501. **ȚAIGĂR, Simion** (n. Simon ZEIGER; uneori ortografiat și “Taigher”) (9.X.1914 Chișinău – 29.X.1980 Tel Aviv, Israel) – fost student la Praga, ilegalist (și, cf. Troncotă 2006: 50, spion sovietic), după război șef de cabinet al lui Gheorghiu-Dej la Ministerul Comunicațiilor (1945-1946), secretar general al ministerului Economiei Naționale (1946), vicepreședinte și președinte al Comisiei de Stat pentru Planificare și simultan ministru

- adjunct la Ministerul Industriei (1947-1948), ministru adjunct al Economiei (1948) și vicepreședinte C.S.P. (1948-1949), consilier al ministrului la Ministerul Energiei Electrice (1950-1954), vicepreședinte al C.S.P. (1954-1957), președinte al Comitetului de Stat pentru Problemele de Muncă și Salarii (cu rang de ministru) (1957-1965-1966), ministru adjunct al Muncii (1968-1969), autor ocasional la revista *Probleme Economice*, încadrat în 1972 cu grad de profesor la I.P.B., pensionat în 1973; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. II-a; emigrat în Israel în 1973 împreună cu soția sa Stela, a colaborat cu Universitatea Ebraică din Tel Aviv, lucrând cercetător în domeniul dreptului internațional al muncii;
502. **ȚUPERMAN, L. Mauriciu** – membru P.C.R., între 1951 și 1985 șef de secție în Institutul de Cercetări Textile din București; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin decretul Consiliului de Stat nr. 804 din 21 dec. 1964 (inventariat și în Kuller 2008a: 458);
503. **VAISBUCH, I. Bernhard** - la începutul anilor '60 funcționar în cadrul Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 335 din 20 iun. 1963;
504. **VASS, Ghizela** (n. Gisella FAERSTEIN; fiica lui Grigorii și Sonia; sora lui Moisei și Senia) (22.IV.1912 Iași – 2005 București) – de formație croitoreasă, membru de partid din 1933, internată și în lagărul de muncă pentru evrei comuniști de la Vapniarka; în 1945-1946 prezentă, sub numele eronat dactilografiat “Ghisela Faersein”, pe lista celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România”¹³⁶; după război membru al C.C. al U.F.D.R. (din febr. 1948), membru supleant (1945-1952), apoi cu drepturi depline al C.C. al P.M.R./P.C.R. (1952-1984), șef-adjunct al Secției Externe a C.C. (1950-1953, când va fi destituită (adjuncta lui Al. Moghioroș)), secretar al organizației de partid București (1953-1955), șefa secției munca de partid în rândul femeilor a C.C. al P.M.R. (1955-1956), inspector al C.C. și coordonatoare a secțiilor Cadre din Exterior și Relații Externe ale C.C. (1956-1957), șefa secției Relații Externe (devenită Internațională în 1965) a C.C. al P.M.R./P.C.R. (1957-1975), apoi șefă adjunctă a aceleiași secții până la pensionare în 1982; personificare, prin căsătoria cu Ladislau Vass, a unificării celor două curente geografice din perioada ilegalistă – cea ardeleană majoritar maghiară și cea răsăriteană majoritar evreiască; remarcabilă prin longevitatea ei în partid, ocolită de toate epurările, fapt cu atât maiizar cu cât suspiciunea aservirii ei prosovietice avea suficientă consistență (v. de ex. Watts 2011: 174, 198, 712 n. 1); multiplu decorată de autoritățile comuniste, ultima oară în 1981, cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. I-a; căsătorită cu ilegalistul Ladislau Vass, a avut un fiu, Gheorghe, și două fiice: prima, Leah Zoia, a emigrat alături de soțul ei, medicul Eugen Zeiligsohn, în SUA, în 1980, și trăiește în prezent la New York (cu numele Faerstein), alături de Victor Weiss; cealaltă, Ecaterina, căsătorită cu Dănuț Florin Olteanu (fost secretar de partid la întreprinderea Tehnofina), este mama lui Bogdan Olteanu (după 1989 președinte al Camerei Deputaților și apoi viceguvernator B.N.R.), acesta locuind până la vîrstă de 30 ani împreună cu bunica sa maternă pe str. Zambaccian nr. 1 din București;
505. **VASS, Ladislau** (fiul lui Eugen și Rozalia) (16.III.1912 Ardeal – 1977 București) – evreu maghiarofon, soțul Ghizelei Vass și fratele Olgăi Vass-Podoleanu; ilegalist; din 1950 șeful secției Plan-Finanțe a C.C. al P.M.R., membru al Comisiei Centrale de Revizie a partidului (1955-1974), ministru adjunct de Finanțe (1955-1957), vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Muncă și Salarii (1957-1966), vicepreședinte C.E.C. (din 1966); decorat în 1949

¹³⁶ V. A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, apud Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158).

- cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a, iar în 1964 cu ordinul Muncii clasa I-a; incinerat la crematoriul “Cenușa”;
506. **VASS-PODOLEANU, Olga** (fica lui Eugen și Rozalia Vass) (1914-2001) – evreică maghiarofonă, ilegalistă, sora lui Ladislau și cununata Ghizelei Vass, soția lui Jack Podoleanu [v. *supra*] – membră a C.C. al U.F.D.R., director în cadrul Ministerului Muncii și Prevederilor Sociale (după 1948), decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a; împreună cu Jack Podoleanu a avut 3 copii: Dorina (căs. Bulgaru), Ioniță Podoleanu și respectiv Tania Damache-Podoleanu, artist plastic, emigrată în Israel, care a reapărut în spațiul public în toamna lui 2011, când îi corecta lui V. Tismăneanu câteva erori într-un articol despre mătușa ei, Ghizela Vass¹³⁷;
507. **VĂLEANU, ANDREI** (n. 16.VII.1920 Alba) – ilegalist, condamnat la 25 ani muncă silnică, deținut la Văcărești, Doftana (coleg cu Gheorghiu-Dej și Ceaușescu), Caransebeș; după război organizator al filialei P.C.R. din Alba Iulia, controlor de fabrică (1946-1953), inspector general și apoi director în cadrul Direcției Generale a Rezervelor de Muncă din cadrul Ministerului Învățământului (1950-1953), timp de câțiva ani director al centrului Metodologic de Instruire a Profesorilor din Școlile Profesionale (din Iași), apoi, până la pensionare, inspector șef de serviciu în cadrul Direcției Metale Prețioase a Băncii de Stat (I. Deleanu 2011: 11);
508. **VĂLEANU, Jean** (n. Iacob LOSAC) (24.IV.1915 București – 5.IV.2007 New York) – menționat, alături de Sara Văleanu, ca supraviețuitor al Holocaustului în *Benjamin and Vladka Meed Registry of Jewish Holocaust Survivors* (United States Holocaust Memorial Museum (2000 IV: 261); după război în aparatul diplomatic al M.A.E.; translator de limbă rusă în deplasările lui Gheorghiu-Dej; emigrat în Israel la o dată necunoscută, apoi stabilit în S.U.A.; cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (45/1955) (inventariat și de C.S.I.E.R. în Kuller 2008a: 459);
509. **VEZENDEAN(U), Victor** (în alte documente oficiale ortografiat Vezedeanu) – șef-adjunct al Secției Relații Externe a C.C. al P.M.R. (1950-1953), apoi viceprimar al Bucureștiului (alt evreu aidomă Ghizelei Vass, lui Radu Mănescu, Mihail Florescu sau lui Nicolae Goldberger, care, aşa cum remarcă și Levy (2002), nu au căzut victime ale epurării prezumtiv “antisemite” din 1952-1953); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
510. **VIANU, Irina** – soția diplomatului Raymond Vianu [v. *infra*]; refugiată în U.R.S.S. împreună cu mama sa după 8 iunie 1940, revenită la Chișinău în 1945, apoi în România, alături de soț în misiunile diplomatice ale acestuia, în anii ’60 întoarsă în România, redactor la *Viața economică*, ulterior emigrată în S.U.A. via Israel (Cozonac 2010);
511. **VIANU, Raymond** (25.I.1925 București – 30.XII.2003 Los Angeles, S.U.A.) – în anii ’50 secretar 2 la Legația României (responsabil presă) de la Londra, din 1960 la misiunea permanentă a României la O.N.U., ulterior revenit în țară, emigrat în Israel la sfârșitul anilor ’60 împreună cu soția sa, Irina, apoi stabilit în S.U.A. (Los Angeles), unde în anii ’70 a tradus câteva lucrări literare din limba română (e.g. *Fairy Tales and Legends from Romania*);
512. **VIDRAȘCU, Raia** (soția lui Vania Didenko, alias Ion Vidrașcu) – evreică originară din Basarabia (cf. Carol Neumann, *apud* Solomovici 2003: 383), în 1950 numită (provizoriu) șefa Cancelariei Consiliului de Miniștri, apoi șefa Direcției Treburilor Cancelariei P.M.R. (1953), ulterior membru și apoi director adjunct al Colegiului Direcției Generale a Presei și

¹³⁷ V. <http://www.contributors.ro/politica-doctrine/ghizela-de-fier-un-schimb-de-mesaje-cu-nepoata-ghizelei-vass/>.

- Tipăriturilor (organul propriu-zis al cenzurii în presă) (1953 – anii '60); decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a II-a, în 1971 (ca pensionară) cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. II-a, iar în 1978 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls II.-a;
513. **VIERU, Mihai** (n. Milu VEINBERG) – ministru adjunct (al lui Valter Roman) la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor (1952-1953) (secția Economică a C.C. al P.C.R., dosar 64/1955); fratele Sandei și cunnatul lui Iosif Ranghet; căs. cu Coca (n. Rosenzweig), sora publicistului Andrei Tudor;
514. **VILNER, Beniamin** (n. Wilner, 1899, Polonia) - fost rabin (!), aflat în atenția Siguranței în 1941 ca activist comunist categoria A, după război membru în conducerea C.D.E. și F.C.E.R., inspector general la Ministerul Cultelor în anii '50 (Rosen 1990: 74, 87);
515. **VINEA, Emanoil** (n. WEINSTEIN, uneori ortografiat și VAINSTEIN¹³⁸) (1905-1969 București) – soțul (al doilea al) Ofeliei Manole; ilegalist internat în lagărele de muncă de la Miercurea Ciuc, respectiv Vapniarka¹³⁹; după august 1944 consilier (1946) și secretar general la Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării Armatelor și Populației Civile (1946); secretar general al Ministerului Comerțului (1948), ministru adjunct al Comerțului și Alimentației (1948-1949), ulterior reorganizării ministru adjunct al Industriei Alimentare (1949-1951); director general adjunct al Direcției Generale a Treburilor Consiliului de Miniștri (1951-1952); vicepreședinte al Băncii de Stat a R.P.R. și ministru adjunct de Finanțe (din 1952); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; decedat în 1969, incinerat la crematoriu “Cenușa”;
516. **VIȚIANU, Silvan** (n. Solomon WITZMAN) – colonel de securitate la sfârșitul anilor '40, apoi, în mandatul Anei Pauker la MAE, detașat sub acoperire ca atașat comercial la Legația României din Berna, de unde avea să chiar arestat la 13 iulie 1948 și apoi expulzat într-un scandal de spionaj¹⁴⁰, revenit în centrala M.A.E.; fișă de cadre în dosarul de la secția Economică a C.C. al P.C.R. (u.a. 24/1954, nr. inv. 70);
517. **VLAD, M. Teodor** (Vlad Tivadar MAGYAR) – evreu maghiarofon originar din Timișoara ilegalist, de formație tâmplar, după război activist de partid, co-autor (alături de Ed. Mezincescu, T. Călugăru și Gh. Ţaru) al volumului *Grafica sovietică* (București: Cartea Rusă, 1950), ulterior vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Artă (1950-1953, responsabil cu direcțiile Teatru, Muzică, Arte Plastice și Cinematografie), apoi însărcinat cu afaceri la Amabasada României de la Moscova (indicat ca evreu în Kuller 2010: 190, Solomovici 2003: 89 și E. Giurgiu 2002); fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. (dosare anexe nr. 11/1954, nr. inv. 43);
518. **VOGEL, Alfons** – fost ziarist la *Adevărul* și *Dimineața* în perioada interbelică, ziarist la *Libertatea* (sept. 1944 – 1946), din 1946 consilier de presă al Legației României la Washington (în mandatul lui Mihail Ralea), până în august 1948, când demisionează; în 1950 depunea mărturie în fața subcomisiei de Imigrări și Naturalizare din cadrul comisiei Juridice a Senatului S.U.A.;

¹³⁸ Cf. Felicia (Steigman) Carmelly 1997: 192, 200.

¹³⁹ Vezi și <http://www.nizkor.org/hweb/people/c/carmelly-felicia/benditer-ihiel.html>, care reproduce pasaje din Felicia (Steigman) Carmelly 1997 (Emanoil Vinea-Vainstein menționat în subcapitolul “Camp Grosulovo”§4.) V. și A.N.I.C., fond D.G.P., dosar 104/1940, ff. 10-11.

¹⁴⁰ V. și <http://www.reference-global.com/doi/abs/10.1515/zstw.1953.65.2.291> și

<http://www.scritube.com/istorie/GENOCIDUL-DIN-ROMANIA-REPERE-I73218.php>, respectiv

<http://db.dodis.ch/dodis/dodis?XE7lhik5EfsCJlwETjaee4lmywQ1CxSC20rcSGCwCt2qotRiyi6nfS6O3NPu7TU3DMevl0KNJEQOhR5jNXgtKp>

519. **VOICU, Mina** (n. Hermina?) – soția lui Ștefan Voicu [v. *infra*]; fostă ilegalistă și redactor al *Scânteia* în anii '30; după 1944 instructor al C.C. al U.T.C./U.T.M.; activistă de partid cu dosar de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (44/1954); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a III-a;
520. **VOICU, Ștefan** (n. Aurel ROTENBERG) (9/21.I.1906 – 1992; București) - de profesie contabil, fost internat în lagărul de muncă de la Vapniarka în calitate de militant comunist; după război președintele Sindicatului/Uniunii Ziariștilor Profesioniști ('40-'50), redactor-șef adjunct la *Scânteia* (1948); profesor și șeful catedrei de economie politică la Institutul Politehnic București (1950-1953); membru supleant al C.C. al P.M.R. (1955-1960), membru al C.C. al P.M.R./P.C.R. (1960-1984), deputat M.A.N. (mandate succesive 1961-1985), redactor șef la *Lupta de clasă* (redenumită ulterior *Era socialistă*) (1960-1981), ulterior delegat al P.M.R/P.C.R. la întrunirile internaționale ale partidelor comuniste; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. I-a, în 1970 cu ordinul “Erou al muncii socialiste”, iar în 1981 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. I-a;
521. **VOINEA, Șerban** (n. Gaston Joseph BOEUVE) (14.III.1894 Paris – 6.III.1969 Paris) – cu tată etnic francez și mamă evreică, stabilit cu familia în România în 1911, intrat în mișcarea socialistă în 1916, își românizează numele în 1919, discipol al lui C-tin Dobrogeanu-Gherea, după război director al agenției Rador (1944-1946), apoi însărcinat cu afaceri la Legația României de la Berna, “defectează” la sfârșitul anului 1947 și se stabilește la Paris; autor al lucrărilor *La morale et le socialisme* (1953) și *La socialisation* (1959), ambele publicate la Paris (Bwerindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 666 n. 2; Kuller 2008a: 409-10; A. Niculescu 2002; van der Linden 1992: 146-7; Solomovici 2003: 248);
522. **VOITINOVICI, A. ALEXANDRU** (6.VIII.1915 Pașcani – 5.IX.1986 București) (fiul lui Adam (cofetar; fiul lui Iosif, orig. din Galați, stabilit la Podul Iloaiei) și Iulia (n. Zierhoffer; învățătoare)) – președintele Tribunalului Poporului (1945-1946), secretar general al Ministerului Justiției (1946-1948), procuror general al R.P.R. (1948-1952), președinte al Tribunalului Suprem al Republicii (1954-1967), detașat ca membru al Curții Permanente de Arbitraj de la Haga (1967-1973), șef al Colegiului de Jurisdictie la Curtea Superioară de Control Financiar (1973-1979, pensionat); scriitor și publicist subnmediocru sub pseudonimele “Al. Voitin” (cel mai frecvent), “Al. Adamescu”, “Adam Apostol”; decorat cu ordinul “23 August” clasa a III-a în 1964; a prezidat, între alte sute de condamnări ale unor opozanți ai sistemului comunist, procesele lui Ion Antonescu (1946) și Iuliu Maniu (1947);
523. **VRÂNCEANU, ?** – funcționară în cadrul Ministerului Comerțului Exterior în anii '50, inculpată în dosarul Prodexport – Italia din 1961 (sub acuzația de subminare a economiei naționale într-o tranzacție din 1956 încheiată între compania Prodexport, ținând de Ministerul Comerțului Exterior, și o companie din Italia) (Andreeșu, Nastasă, Varga 2003a: 664-5; Solomovici 2004: 281-2);
524. **WULIH MARCUS, Milea** (n. 2.I.1909 Bălți) (zisă “Emilia”, fiica lui Pinhas și Basea) – fără calitatea de membru de partid în România, după 1945 funcționară în Ministerul Comerțului și Industriilor, în 1948 numită membru în conducerea nou-înființatei întreprinderi de stat “Alimentexport”, directoare generală a exportului în cadrul Ministerului Comerțului Exterior în anii '50, apoi funcționară la magazinul “Victoria” din București; arestată, inculpată și condamnată în dosarul “Prodexport – Italia” din 1961¹⁴¹ (v.

¹⁴¹ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f%3A%5Cweb%5CFise+matricole+penale+-+detinuti+politici%5CW%5CW+01.+Wacaluc+-+Wutschi%5CWulin+Milea+P%2FP1040599.JPG>.

- supra); eliberată în 1968; soțul ei, Simon Marcus, era funcționar la Institutul Chimico-Farmaceutic (Andreescu, Nastăsă, Varga 2003a: 664-5; Solomovici 2004: 281-2 – ambele surse menționează eronat numele, citând o notă informativă maghiară remisă Budapestei; *B.I.R.E.* 22 (20 aug. 1948): 3);
525. **WEINER, Gustav** – ilegalist, membru de partid din 1933, deportat într-un lagăr de muncă obligatorie în timpul războiului, după august 1944 membru și pensionar A.F.D.A., epurat în 1958 (Solomovici 2004: 107);
526. **WEINSTOC(K), Eugen** – între cei peste 100 de evrei aduși de Ana Pauker în 1947 la M.A.E., instalat şef al Direcției Cadre, în aprilie 1948 detașat pe postul de secretar al Legației României la Belgrad (*B.I.R.E.* 10 (12 apr. 1948): 2);
527. **WEISMAN, P. Carol** - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Ușoare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 804 din 21 dec. 1964;
528. **WENDER, N. Elias** - menționat la începutul anilor '60 ca funcționar în Comitetul de Stat al Planificării; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 423 din 15 iul. 1963;
529. **WITZMAN, Marcu** – în perioada interbelică între avocații inculpaților ilegalisti, apoi el însuși ilegalist (secretar al biroului juridic al partidului), jurist, co-autor al primului Cod al Muncii (1950), profesor de drept muncitoresc în anii '50-'70, redactor la revista *Justiția Nouă* în anii '50, prim-arbitru de stat până în 1975, când s-a pensionat; decorat cu "Ordinul Muncii" cls. II-a în 1964 și cu ordinul "Steaua R.S.R." clasa a II-a în 1971; incinerat la crematoriu "Cenușa"; fiul său, Marian (n. 1938), a decedat în Israel în 1988;
530. **WOLF(F), "Ghiță"** – din 1948 membru al Biroului secției Culturale a C.C. al U.T.C./U.T.M. (v. Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 110), apoi director adjunct al Editurii în limbi străine (Kuller 2010: 189; Solomovici 2003: 88);
531. **WOLF, Matei** – conform memorialor unui alt censor, Carol Neumann, până în anii '50 șef de departament în cadrul D.G.P.T. și profesor de economie politică pentru cenzori, ulterior într-o "funcție administrativă măruntă" (apud Solomovici 2003: 379, 381-2); (?) fiul lui Mayer Wolf Leib și Reiza Leib, încă în viață, la Ramat Gan;
532. **ZAHARESCU, Barbu** (n. Bernard ZUCKERMAN, în alte documente cu variațiuni "Bercu", respectiv "Zukerman") (11.III.1906 Bârlad – 14.XI.2000 București) - ilegalist (membru de partid din 1923, deținut în lagărul de muncă din Miercurea Ciuc și în penitenciarele din Chișinău, Aiud și Brașov, aflat pe lista de comuniști periculoși întocmită de Siguranță în 1941), numit la conducerea Direcției de Agitație și Propagandă a C.C. în 1949; redactor șef la *Lupta de clasă*, redenumită *Problemele Păcii și Socialismului* (până în 1962), director al Editurii P.M.R. și șeful catedrei de economie politică la Universitatea București (1948-1955), rectorul Institutului Maxim Gorki (1952-1954), director adjunct al Institutului de Studii Istorice și Social-Politice al C.C. al P.M.R. (1954-1955), ulterior ambasador în Argentina (1955-1956), Turcia (1956-1959), China, Birmania și RPD Vietnam (1959-1961), membru supleant (1955-1965) și titular (1965-1974) al C.C. al P.M.R./P.C.R., membru al Comisiei Centrale de Revizie (1974-1984), reprezentant P.C.R. la redacția revistei *Problemele Păcii și Socialismului* (1980-1989); decorat în 1961, 1964 și 1981; a locuit până la sfârșitul vieții pe Șos. Kiseleff din București;
533. **ZAHARESCU, Betty** (zisă "Bibi") (n. PLICH) (11.IV.1913 Chișinău – 15.X.1999 București, asasinată) – soția ilegalistului Baruch Lerner, apoi a academicianului Barbu Zaharescu [v. supra]; după război în conducerea U.F.A.R./U.F.D.R., apoi însotindu-și soțul în misiunile diplomatice; decorată prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a III-a; după unele surse, bunica prezentatorului TV Andrei Zaharescu

- (fiul lui Mircea); mama lui Laurent Sorell (stabilit în Texas, S.U.A.), Mircea Zaharescu (Bucureşti), Anna Fielder (Londra) și Vladimir Zaharescu (Ierusalim);
534. **ZAHARIA, Ilie** (n. řSTRAIT)¹⁴² (n. 1912) – fost ilegalist, combatant în Spania și în Rezistență Franceză, înscris în partid în timpul studenției, șef al presei de partid în 1943, autor al unor articole în *Scânteia* (august 1944 - 1946), secretar general al Ministerului Industriei și Comerțului (1945-1948), pentru câteva luni în 1948 secretar general al Ministerului Industriei, apoi funcționar superior la Comisia de Stat pentru Planificare (1948-1953), “epurat”, ulterior profesor la A.S.E. București și redactor la revista *Probleme Economice*, la începutul anilor ’70 vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Prețuri; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a, iar în 1971 (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971) cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a; emigrat în Israel, apoi stabilit în SUA (Levy 2002: 210; Tismăneanu 2005: 197, 328; Cajal și Kuller 2004: 362; Solomovici 2003: 248; Cutișteanu și Ioniță 1981: 104; C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 460);
535. **ZAUER, I. Herman** – director la Ministerul Industriei Petrolului și Chimiei la începutul anilor ’60, decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
536. **ZEIDER, ?** - dr. juristconsult (echivalentul consilierilor juridici din prezent) al M.A.E. după război; (posibilă legătură cu Mirel Costea?)
537. **ZILBER, Herbert** (zis “Balu”, în fișele din penitenciare ZILBERT¹⁴³) (14.X.1901 Tg. Frumos – 1978 București) - ilegalist, “la 27 de ani era spion sovietic”, condamnat ca atare la 5 ani închisoare (Solomovici 2004: 184); după război expert în delegația României la Conferința de Pace de la Paris (1947), apoi director al Institutului Român pentru Studiul Conjuncturii, profesor de economie politică la Universitatea București și director al Casei de Economii și Consemnațiuni (C.E.C.) între 1944 și 1947, arestat și condamnat în “procesul Pătrășcanu”, grațiat în 1964, ulterior publicist sub pseudonimul “Andrei Șerbulescu”.
538. **ZUCKMAN, ?** (Zuckerman?) – în 1947-1948-? Inspector în cadrul Direcției Generale a Controlului Economic de pe lângă Consiliul de Miniștri; participă la inventarierea bunurilor Domeniilor Coroanei imediat după abdicarea regelui Mihai; menționat în memoriile lui Vladimír Trebici (2011);

Enumerări selective precum cea de mai sus, care ar putea fi extinse în mod dezirabil până la un grad satisfăcător de cuprindere pe măsura creșterii accesibilității surselor primare de informare, confirmă percepțiile *prima facie* subiective ale unor înalți demnitari comuniști din perioada imediat succesivă celui de-al doilea război mondial; spre exemplu, într-o ședință a Biroului Politic al P.M.R. din 10 februarie 1960, Gh. Gheorghiu-Dej rememorează că la sfârșitul anilor ’40 (identificarea perioadei decurge contextual în stenograma discuțiilor) “... la CSP [Consiliul de Stat al Planificării] peste 80% [erau] elemente de origine evreiască [...] Am întrebat de ce la Consiliul de Miniștri sunt peste 60% elemente evreiești, cine i-a adus acolo, au venit singuri?” (*apud* Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 641, 644, *subl. n., I.A.*).

Contextualizate și supuse verificărilor obiective, asemenea percepții depășesc spațiul subiectivismului perceptual pentru a-și identifica solide confirmări empirice în mai toate segmentele administrației și sistemului politic centrale din primii ani de comunism în România.

¹⁴² Un referat din decembrie 1940 al Corpului Detectivilor menționează un oarecare Juju Steinberg, alias Ilie Zaharia, comunist, în redacția săptămânalului *Reporter* (v. <http://www.sferapoliticii.ro/sfera/136/art11-archiva.html>).

¹⁴³ V. <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/Z/Z%2002.%20Zara%20-%20Zwolfer/Zilbert%20Herbert/index.php>.

Astfel, în cazul invocat de Gheorghiu Dej, documentele de arhivă din perioada 1948 – 1963 identifică între funcționarii Comisiei [din ian. 1953 Comitetului] de Stat al Planificării:

- ✓ președinții succesivi (?) Miron Constantinescu (1948-1955), Al. Bârlădeanu (1955-1956), Gheorghe Gaston-Marin (1956-1965);
- ✓ vicepreședinții Simion Țaigăr/Țaigher (1948-1949, 1954-1957), Rudolf Efraim (1948-1952), Mircea Oprisan (1952-1954), Șt. Arsene (1952-?), Anton Moisescu (1953-1954), Mauriciu C. Novac (1959-1969), Horațiu Atanasiu/Atlasman (anii '60);
- ✓ între directorii generali, șefii de direcție și varii alți funcționari: Ernest Austerman, Bercu Feldman, Sami A. Flachs, Simon Katz, Heinrich Abramovici, Vladimir Kraft, Ernest Schlesinger, Edy I. Areșteanu, Paul Alexiu, Islea S. Avandici, Vladimir Boico, Izu Grosu, Dan Herstein, Paula A. Korn, Iosif A. Maimon, Lionel S. Marcovici, Marcel L. Marcus, Harry A. Pincas, Gustav Roman, Sofia A. Rosenzweig, Lulu S. Rozenthal, Raul Rosel Săveanu, Cerbu S. Sigler, Iulius M. Simovici, Isias B. Soreanu, Chely Weisbuch-Streja, etc.

Alegând aleator două ministere ca exemplificări ale ponderii evreilor la vârful aparatului administrativ-guvernamental la momentul iulie 1949 (cu o pondere a evreilor de 2,5% în totalul populației României):

- ✓ în Ministerul Afacerilor Externe, unde, la acel moment, din totalul celor 746 salariați ai Ministerului, mai existau doar 32 proveniți din vechiul aparat diplomatic¹⁴⁴, erau evrei [cel puțin următorii]:
 - în centrală - ministrul (A. Pauker); secretarul general (și simultan ministrul-adjunct) al Ministerului (Ana Toma (Grossman), care i-a succedat lui E. Mezincescu (Mesinger)); proximul (din 1950) prim-adjunct al Anei Pauker, Avram Bunaci; secretara ministrului (Ilca Melinescu (Wasserman); șeful direcției Cabinet al ministrului (C. Bogdan (Grünberg)), șefa direcției cadre (I. Felix, din 1950); **10 din cei 12** (adică **83%**) **șefi de direcții și departamente** (E. Balăș (Blatt); E. Micu-Chivu (Klein), I. Ardeleanu (Adler), C. Ardeleanu (Turcu), M. Bălănescu (E. Bendel), E. Georgescu (Samoilă), C. Luca-Boico, C. Lustig, P. Iosif (Brauchfeld), E. Păsculescu (Tescovici), Nicu Șerban (Herșcovici)); acestora li se adăugau la nivelurile ierarhice subsidiare o multitudine de funcționari de diverse ranguri și grade diplomatice (Zeider, S. Ijacu (Izsak), T. Huck, A. Jacob-Feuerstein, tov. Maer, tov. Fischer, Matei Gall, tov. Kimell, Alice Fetcu, tov. Altăraș, I. Petran (Pocler), Max Fonea, tov. Tenț, Sanda Clejan, Viorica Roth, J. Văleanu (Losac), George (Ștrul) Beraru, M. Aderca (Adelstein), Lupan, Roberta Gaston-Marin, etc.);
 - la nivelul reprezentanțelor diplomatice – șefii misiunilor, *inter alia*, la Moscova (S. Bughici (David), Roma (M. Levin), Tel Aviv (P. Davidovici), Budapesta (I. Farladanschi), plus prim secretarul legației de la Stockholm (E. Dan/Davidovici), consulul în Bulgaria (la Rusciuk – Rudolf Stoian), cărora li se adăugau nenumărați alți funcționari diplomatici precum J. Rosenthal, E. Weinstoc(k), Marcela Simionescu, A. Lăzăreanu (expulzat cu câteva luni înainte) și A. Vogel (până în 1948) (toți la Washington, unde din 1950 avea să fie ministrul H. Făinaru), Șt. Baciu și S. Vițianu (Witzman) (la Berna), Tereza Macovescu (Ungar) și I. Szillagy (Londra), Y. Goldenberg (Cairo), etc., etc., etc.
- ✓ în conducerea Ministerului Artelor și Informațiilor, în aceeași perioadă de referință (cu 637 din totalul de 809 angajați ai Centralei angajați după 23 august 1944¹⁴⁵), erau evrei: ministrul

¹⁴⁴ V. A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Organizatorică, dosar nr. 47/1949, ff. 1-19.

(E. Mezincescu (Mesinger); secretarul general (N. Moraru (I. Şafran); la nivelul directorilor și inspectorilor șefi (**practic toți evrei**, mai puțin, *probabil*, directorul C-tin Bugeanu, respectiv Dumitru Mihalache, unul din cei 3 secretari generali ai ministerului în 1948) – M. Breslașu (Breslau/Bresliska), P. Iosif (premergător stagiului la M.A.E.), A. Mendelsohn, A. Lăzărescu (Lazarovici), M. Novicov (Neuman), M. Davidoglu (Davidsohn), Simion Alterescu (Ierusalim), R. Bogdan, și R. Negreanu (Schwartz); regizorul S. Alperin, Harry Brauner – secretarul organizației de partid din minister (*v. infra*), etc., etc., etc., iar conform *Jurnalului (1948-1954)* scriitorului Pericle Martinescu, la sfârșitul anilor '40, din 147 de angajați în centrala Ministerului Artelor și Informațiilor, “100 aveau nume de împrumut” (*apud* Solomovici 2003: 380).

În fapt, la fel ca în cazul Securității, după cum vom detalia mai jos, aparatul politico-administrativ era unul profund stratificat etnic, cu românii constituind majoritatea incontestabilă la baza piramidei, iar evreii masiv suprareprezentați la vârf, în posturile de conducere, chiar dacă în ansamblul efectivelor de partid, după august 1944, ponderea lor nu a depășit niciodată, *oficial*, 10%:

an evrei	1945 (21 dec.)	1946 (febr.)	1947 (iul)	1951 (5 ian.)	1956 (1 ian.)	1958 (31 dec.)	1959 (31 dec.)
număr	21.700 (e)	22.700 (e)	31.200 (e)	25.171	14.687	13.990	11.818
% din total membri de partid	≈7%	5,30%	4,16%	3,55%	2,45%	1,87%	1,47%
% în populația României	?	?	≈2,7%	?	0,83%	?	?

Fig. 2: Numărul și ponderea membrilor de partid evrei cf. datelor oficiale¹⁴⁶

Spre exemplu, în palierul politic, **în primul mandat al C.C. al P.M.R.** (1948-1955), din totalul de 40 membri cu drepturi depline ai Comitetului, 15-16 erau evrei, adică **37,5-40%** (față de o pondere în totalul populației României de 2,5%): 1. (?) Petre Borilă (Rusev); 2. Iosif Chișnevschi (Roitman); 3. Constanța (Helena) Crăciun; 4. Gheorghe Florescu 5. Teohari Georgescu (B. Tescovici); 6. Vasile Luca (L. Luka); 7. Mișa Levin; 8. Ana Pauker (Rabinsohn); 9. Ion Pas (C. Schritter); 10. Leonte Răutu (Oigenstein); 11. Iosif Rangheț (Rangecz); 12. Wiliam Suder; 13. Barbu Solomon; 14. Avram Șerban (Asriel); 15. Alexandru Moghioroș (Balogh), 16. Ion Niculi (cel din urmă cf. Solomovici 2001II: 17).¹⁴⁷ În același *pattern*, din cei 16 membri supleanți ai C.C., cel puțin 6 erau evrei: S. Bughici (David), A. Braeșter, A. Manea (Mendelsohn), O. Manole (Zeitman), Gh. Stoica (Cohn) și Ghizela Vass. Cât privește Secretariatul P.M.R, aceasta era condus de un român – Gheorghiu-Dej, secondat însă de Teohari

¹⁴⁵ *Ibid.*

¹⁴⁶ Sinteză operată pe baza următoarelor surse: A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R., Cancelarie, dosar nr. 1922/1945, f. 11; secția Organizatorică, dosare nr. 3/1951, ff. 1-3 și nr. 26/1959, ff. 1-12; colecția Gheorghe Gheorghiu-Dej, dosar nr. 752, caiet nr. 3, ff. 1-16; Ioanid 2005: 76..

¹⁴⁷ În următorul mandat al C.C. al P.M.R. (1955-1960), numărul evreilor din comitet, cf. Radio Europa Liberă (emisiunea din 10 august 1965, v. Stenograma la <http://www.osaarchivum.org/files/holdings/300/8/3/text/50-4-80.shtml>), s-ar fi redus la 15. Probabil că aceștia erau, în viziunea postului de radio, 1. Al. Bârlădeanu; 2. Simion Bughici; 3. I. Chișnevschi; 4. Constanța Crăciun; 5. Mihai Florescu; 6. Al. Moghioroș; 7. Ion Pas; 8. Petre Lupu; 9. L. Răutu; 10. Miron Șerban; 11. B. Solomon; 12. Ghe. Stoica; 13. Sorin Toma; 14. Ghizela Vass, iar al 15-lea probabil unul dintre Avram Bunaciu, Miron Constantinescu, Petre Borilă și Radu Dulgheru.

Georgescu (Tescovici), Ana Pauker (Rabinsohn) și Vasile Luca (Luka), la fel cum în Biroul Politic, aproape jumătate din membri (6 din 13) erau evrei – I. Chișinevschi, M. Constantinescu (cu controversa de rigoare, v. *supra*), V. Luca, Al. Moghioroș și A. Pauker.

Similar, la secția Propagandă și Agitație a Comitetului Central, cf. chiar statului de funcții întocmit în cadrul secției în decembrie 1949, componența etnică a efectivului de activiști, bazată pe criteriul minimalist al naționalității autodeclarate, indica la vârf **4 din 6 șefi evrei** (șeful secției L. Răutu, iar între cei 5 adjuncți Ofelia Manole, Mihai Roller și Nicolae Goldberger), iar în ansamblul secției **22 evrei din 61 activiști în total (adică 36%)** (A.N.I.C. fond C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-6, 118-21), numărul și ponderea lor reale (*i.e.* obiective, bazate de exemplu pe criteriul ascendenței materne) fiind probabil chiar mai mare, într-un realitate disonantă față de “stasticile” oficiale ale P.M.R. conform cărora în totalul membrilor de partid, evreii ar fi reprezentat doar 3,55%-4,16% (mai exact 4,16% în iulie 1947, respectiv 3,55% în ianuarie 1951).

În continuarea multiplelor exemplificări posibile, în 1952 de pildă, când comunitatea evreiască cifra oficial în jur de 0,8% din populația României, iar neoficial probabil 1,5%, evreii reprezentau, chiar și conform – se cuvine încă o dată accentuat – statisticilor *oficiale* de partid, 20% din șefii adjuncți de secție, 20% din instructorii de sectoare, 30,7% din conducătorii școlilor centrale de partid și 50% din șefii de sectoare (*apud* Ionel 2001: 251-70). Similar, în activul central al U.N.S.R., de unde se recrutowau viitoarele cadre ale partidului, în 1948, din 8 membri, 5 erau cu siguranță evrei: Corneliu Bogdan, Virgil Ioanid, Iancu Moscu, Bernard Barath și Tiberiu Benedek, plus probabil și al 6-lea, Valeriu Mironescu (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., secția Organizatorică, dosar nr. 123/1948, f. 11).

În același sens, în aprilie 1953, aşadar la un an după valul de epurări din 1952, pe care unii autori evrei se încăpătănează să-l eticheteze ca antisemit, și respectiv la un moment la care minoritatea evreiască din România compunea sub 0,8% din totalul populației țării, **lista lectorilor nepermanenți** (nesalarizați) ai C.C. al P.M.R., întocmită la secția Propagandă și Agitație a C.C. sub semnatul lui Leone Răutu, **cuprindea 72 nume, din care cel puțin 36 (adică exact 50%), erau ale unor evrei**: 1. Melita Apostol (Scharf); 2. Iosif Ardeleanu (Adler); 3. Zina Brâncu (Grinberg); 4. Tatiana Bulan (Leapis); 5. Nicolae Belu (Schor); 6. Iosif Bogdan (Solomon); 7. Silviu Brucan; 8. C-tin Borgeanu (Löwensohn); 9. Ecaterina Chivu (Klein); 10. Radu Cernea (Zwieback); 11. Paul Cornea; 12. Mihai Frunză (Fruchtman); 13. Nicolae Goldberger; 14. Gh. Gaston Marin; 15. Gr. Cotovschi; 16. Petre Lupu (Pressman); 17. C. Loncear; 18. Florica Mezincescu; 19. Radu Mănescu (Mintzer); 20. Stela Moghioroș (Radoșovetkaia); 21. Ilca Melinescu (Wasserman); 22. Mihail Novicov (Neuman); 23. M. Oprisan; 24. Antoaneta Pană (Burah); 25. Mihai Roller; 26. I. Rachmuth; 27. Anghel Schor; 28. Ana Șoimu; 29. Traian Șelmaru (Terner); 30. Solomon Știrbu; 31. Leonte Tismăneanu; 32. Emanoil Vinea (Vainstein); 33. Șt. Voicu (Rotenberg); 34. B. Zaharescu (Zukerman), 35. Petre Grosu (S. Grümburg); 36. Ladislau Vass (v. lista completă în A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 103/1953, ff. 38-42).

În alte sectoare decât cel pur politic-administrativ, **Colegiul Farmaciștilor** de pildă oferă la momentul 1948 un tablou asemănător: **toți cei 3 membri ai comisiei centrale coordonatoare erau evrei** (A. Bernstein – secretar general, D. Braeșter Marcu și V. Rothenberg – membri); **din totalul de 47 filiale județene** (oficial “secțiuni județene”) supuse reglementării, **22 (adică 46,8%) erau conduse de evrei¹⁴⁸; din totalul de 155 membri ai acestor comisii,**

¹⁴⁸ 1. Baia; 2. Botoșani; 3. Bihor; 4. Covurlui; 5. Dorohoi; 6. Fălcium; 7. Hunedoara; 8. Mureș; 9. Neamț; 10. Prahova; 11. Roman; 12. Râmnicu Sărat; 13. Tutova; 14. Tulcea; 15. Timiș-Torontal; 16. Vaslui; 17. Bacău; 18. Brașov; 19. Câmpulung; 20. Maramureș; 21. Romanați; 22. Suceava (cărora li se adaugă în mod posibil județul Dâmbovița).

numiți prin ordin al Ministrului Sănătății, **82 (adică 52,9%) erau evrei** (v. M.Of. (părțile I B) numerele 141 din 22 iunie 1948 (pp. 5283-4) și 155 din 8 iulie 1948 (pp. 5713-4)).

Între arhitecții responsabili de slujirea brutalistă în stil realism socialist a capitalei, evreii au reprezentat și în acest caz majoritatea covârșitoare: Casa Scânteii a fost proiectată de H. Maicu (Goldstein), N. Bădescu și Marcel Locar, alături de (probabil) neevreul Mircea Alifanti; Sala palatului – H. Maicu și Șerban Ignace, plus Tiberiu Ricci și Romeo Belea; complexul sportiv “23 August” – V. Juster; fabrica APACA – N. Bădescu, V. Krohmalnik, Harry Stern, plus inginerii Emil Prager și Emil Calmanovici; complexul sportiv “Dinamo” – N. Medilanski, etc.

Chiar și **Uniunea Femeilor Democrațe din România** (U.F.D.R.), organizație de masă complet aservită puterii comuniste, care avea să ajungă chiar la 2 milioane de membre, era dominată autoritar de reprezentante ale comunității evreiești; în 1948, **din 81 de membre ale nou constituitului Comitet Central al Uniunii, erau evreice cel puțin 32, adică 39,5%:** 1.) președinta de onoare Ana Pauker; 2.) președinta activă (executivă) Constanța-Crăciun; 3.) secretara generală Alexandra Sidorovici-Brucan; 4.) Florica Mezincescu; 5.) Ofelia Manole (Zeidner); 6.) Micaela Manasse; 7.) Liuba Chișinevschi; 8.) Stella Moghioroș; 9.) Lotty Foriș; 10.) Ileana Micu (Klein); 11.) Marcela David; 12.) Elisabeta Luca; 13.) Gabriela Berna(c)ki; 14.) Elena Tudorache; 15.) Sidy Toma; 16.) Ghizela Vass; 17.) Marta Solomon; 18.) Alice Benari; 19.) Beata (Solomon) Fredanov; 20.) Ecaterina (Abraham) Borilă; 21.) Ileana (Papp) Răceanu; 22.) Ecaterina Sencovici; 23.) Suzi Kun; 24.) Elisabeta Strauschi; 25.) Rita Sanuilevici; 26.) Ana Guvacov; 27.) Marieta Negreanu; 28.) Pia Cialner; 29.) Eva Jak; 30.) Rozalia Benco și 31.) Olga Vass-Podoleanu și, extrem de probabil, 32.) “Emilia” [Raia?] Vidrașcu (persoana Emilia Vidrașcu fiind inexistentă în toate documentele de arhivă consultate în eleborarea prezentului studiu) (lista completă în *Scânteia*, nr. 1048, apud Șt. Mihăilescu 2006: 429-30).

Această veritabilă acaparare de către evrei a pozițiilor-cheie în ierarhia comunista de stat a fost confirmată în timp inclusiv de surse externe, a se citi filosemite, recte ambasada S.U.A. la București, din al cărei sediu, într-o celebră acțiune de spionaj, Securitatea română a reușit în 1964 să sustragă prin fotocopiere raportul de uz intern numit “Evreii din România: o minoritate care dispare”, document în care se afirmă (în traducerea angajaților Securității):

“În 1945, o mare parte a aparatului de stat și de partid era în mîinile evreilor, aşa încât, în 1950, se ajunsese la o situație penibilă, în care poate 2% din populația țării deținea peste 25% din posturile cheie ale regimului. În această perioadă se povestea că singura deosebire între Comitetul de Stat al Planificării și Ministerul Economiei din Israel constă în faptul că în ministerul israelian se puteau găsi și cîțiva arabi.” (din raportul înaintat Consiliului Securității Statului, apud Solomovici 2004: 509-13 și Oprea 2002b, subl. n., I.A.)

În esență, “radiografii etnice” precum cele sus-prezentate, confirmate din multiple surse, de la cele oficiale românești la cele diplomatice americane sau de la surse evreiești la autori comod etichetați și implicit repudiați sub eticheta-anatemă “antisemiti”, pot fi operate pentru toate ministerele, agențiiile, consiliile și comisiile de stat din România anilor (în special¹⁴⁹) 1948-1952. Ele confirmă diversele estimări ale ponderii evreilor la vârful piramidei administrativ-

¹⁴⁹ Prezența masivă a evreilor în aparatul de stat imediat după 23 august 1944 având potențialul de a explica de ce în cadrul manifestației promonarhiste din 8 noiembrie 1945 s-au strecurat și pancarte cu sloganuri precum „Jos guvernul jidovit!”, „Jos jidanii”, etc., prilej pentru organizațiile evreiești și presa aservită partidului comunist de a denunța diversionist caracterul „antisemit” al manifestării.

politice de tipul celor avansate de Dej și Răutu [v. *supra* și *infra*] și respectiv chestionează sever competența și/sau natura intenției unor autori precum H. Kuller, în a cărui opinie, “în anii 1944-1950, în vârful ierarhiei de partid și în Consiliul de Miniștri se aflau, însă, doar *câteva* persoane de origine evreiască; în eșalonul doi *câteva zeci*; [...]” (apud Solomovici 2003: 33; subl. n., I.A.).

În mod frecvent, chiar și în ministerale / agențiile / diversele alte instituții centrale în care șeful nominal era român(că), mizându-se astfel pe aparența “românității” puterii administrativ-politice, în jurul său evrei ocupau într-un evazi-monopol funcțiile de conducere imediat inferioare (*i.e.* pozițiile de ministru adjunct, secretar general, consilieri superiori, șefi de direcții și/sau departamente, etc.¹⁵⁰). Spre exemplu, în primele luni ale anului 1948, ministrul aromân Florica Bagdasar era înconjurat la Ministerul Sănătății de: secretarul general Ofelia Manole-Vinea (n. Zeitman), miniștrii adjuncți L. Grom și Gh. Schmitzer, Natalia Scurtu (Koroțkova) – membru în Colegiul Ministerului, șefii de direcții (cu o singură excepție, toate conduse de evrei) A. Șaim (direcția T.B.C.), P. Pruteanu (Solomonovici) (direcția Polyclinici și Spitale), A. Barhad (direcția Farmacii și Medicamente), M. Franche (direcția Igienă și Medicină Preventivă), Leon Panter (șeful adjunct al Direcției Medicină Curativă), inspectorii generali sanitari Mari Goldenstein, Luș Leibovici și Ilie Lazarovici, cărora li se adăuga majoritatea evreiască a cadrelor didactice de la școala de administratori de spitale și instituții de ocrotire de pe lângă minister (M. Carli, M. Custon, M. Vaisenberg, A. Gärtner), plus numeroși alți diversi funcționari evrei la nivelurile ierarhice imediat inferioare ale centralei ministerului (A. Kreindler, S. Hirsch, A. Brill, I. Bogdan (Solomon), S. Brill, Z. Metch, M. Pinsler, O. Maller, C. Solomon, G. Grosz, H. Dunăreanu (Mendelsohn), etc.).

În zona guvernamentală a comerțului exterior, indiferent de cadrul instituțional (M.C.E. (1953-1957, 1962-) sau Direcție Generală în Ministerul Comerțului (1948-1953, 1957-1962)) și de titularul fotoliului ministerial, funcționarii evrei din centrală și entitățile economice

¹⁵⁰ Cărora, adesea, li se adăugau evrei în proximitatea nepolitică a demnitarului în cauză, de la șofer la frizer sau de la medicul personal la garda de corp și, spectaculos de frecvent chiar, soția (dincolo de zecile de cupluri în care soțul era, la rândul său, evreu): Elena (n. Hertha Schwammen), soția lui Lucrețiu Pătrășcanu; Adela, soția lui Gogu Petrescu (fratele Elenei Ceaușescu); Iordana, soția lui Valentin Ceaușescu; Alice (n. Aroneanu), soția lui Traian Săvulescu, ministru al Agriculturii (1946-1948) și prim- și respectiv al doilea vicepreședinte al Consiliului de Miniștri (1948, 1948-1949); Dorina (n. Rudich), soția lui Gogu Rădulescu; Raia, soția lui Ion Vidrașcu (Vania Didenko); Sara, soția ambasadorului Nicolae Guină; Melita (n. Scharf), soția lui Gheorghe Apostol; Ani, soția lui Leontin Sălăjan (el însuși posibil evreu); Ecaterina (n. Klein), soția lui Stoica Chivu; Illeana (Ilonka Papp), soția lui Grigore Răceanu; Ecaterina (n. Feher), soția lui Grigore Preoteasa; Constanța (Helene), soția lui Ion Vințe; Martha (n. Cziko), soția lui Alexandru Drăghici; Duța (n. Witner), soția ambasadorului Mihail Roșianu; Betka (n. Brikner), soția lui Gheorghe Vasilichi; Sulamita, soția lui Miron Constantinescu (el însuși probabil evreu); Elza, soția lui Vasile Vaida; soția lui Gheorghe C. Stere; Florica (n. Glanzstein), prima soție a lui Emil Bodnăraș; Maria (Mira), soția colonelului V. Bucicov; soțile generalilor Marin Florea Ionescu, Bulcan și Jean Moldoveanu; Felicia (n. Solomon), soția generalului C-tin Antip; soția ambasadorului Nicolae Cioroiu; Cecilia (n. Wolfsohn), soția ministrului Apărării Ion Ioniță; Ana Toma (n. Grossman), soția succesivă a lui Sorin Toma, Gheorghe Pintilie și respectiv Constantin Pârvulescu; Medi (n. Wechsler), soția lui Gheorghe Dinu (alias “Ştefan Roll”, secretarul Uniunii Ziariștilor între 1959 și 1967); Sarina (n. Samoilă), cununata lui Teohari Georgescu, soția lui Paul Mitrache, prim secretar al Legației României la Washington la începutul anilor '50; soția generalului-maior Nicolae Cambrea (subșef al Statului Major în 1947); Tereza (Ungar), prima soție a lui George Macovescu (Solomovici 204: 506); Selina (n. Lupu), soția ilegalistului și ulterior activistului Mihai-Bujor Sion (șeful sectorului Presă la secția Propagandă și Agitație în anii '50) (A. Strihan în Solomovici 2004: 401); Antoaneta (n. Burăh), soția lui Gheorghe Pană (președinte al C.C. al U.G.S.R. în anii '70), etc. O asemenea serie halucinantă (având în vedere mărimea absolută a comunității evreiești din România și deci limitele obiective ale “plajei de selectie” a unor soții evreice) pare să confere substanță tezei fostului general de Securitate Neagu Cosma, în a cărui opinie, în decenile postbelice ar fi existat chiar un plan bine articulat al elitei politico-militare israeliene privind maximizarea influenței asupra României pe mai multe căi, între care și “[r]ealizarea de căsătorii mixte cu activiști de partid consacrați, dar și cu tineri care prezentau perspective de promovare” (Cosma 1994: 273).

de stat subordonate Ministerului alcătuiau un grup masiv și totodată compact, cel puțin prin prisma identității inculpaților din procesele de sabotaj și spionaj ale anilor '50-'60: Angelo D. Chinzbruner, Alexandru L. Costin, Samy H. Edelstein, Eugen E. Elinescu (Ebervain), Suzana M. Schelsinger, Benjamin I. Schwartz, Micu-Mordechai A. Suzin, Carol Abramovici, Clara Aderca (Schmidt), Alexandru Albescu (E. Weiss), ministrul adjunct Mihail Alexandru (1948-1952), ministrul Al. Bârlădeanu (1948-1955), Horia H. Bonciu (B. Haimovici), Liviu Colin (Cohn), Lazăr Derera, Pavel Donath, Sidonia A. Grigoiu, Mendel S. Gutman, Alfred Hârlăoanu, Saul A. Ieșanu, Geza Kornis, Ivan S. Lungu (Lang), Mauriciu C. Novac (ministru adjunct, 1950-1956), Alfons Picalschi, Liana Radian, Alexandru M. Rado, Dorina Rădulescu (Rudich), Bella I. Riesel, Adalbert Rosinger, Suzana M. Schlesinger, Leon Iosif Steinbach, Ecaterina I. Stoffer, Szendes, Vrânceanu, ministrul adjunct Ana Toma (Grossman, 1955-1960), Milea Wulih Marcus, Ludovic A. Weiss, etc.

Practic, orice minimă cercetare neutră în domeniul evidențiază o apetență halucinantă a evreilor din România pentru funcții și posturi guvernamentale, în ceea ce S. Bottoni denumea “o adevărată filieră evreiască” (alături de una maghiară) “în diferite aparate ale nomenclaturii” (Bottoni 2010: 59). În continuarea exemplelor aleatoare, în 1964¹⁵¹ de pildă – aşadar după cele două valuri de “epurare” din sistemul comunist, pripit și comod pretinse a fi “antisemite” de numeroși autori evrei - tabelul angajaților salariați ai Ministerului Industriei Alimentare pare a fi cea a unei instituții din Tel Aviv, nu din București, lista cuprinzând, *inter alia*, numele: M. Sterescu, S. Babenco, C. Baltazar, D. Fișler, Pascu Ștefănescu, Avram Șerff, Iacob Răutu, Deziderius C.B. Schwartz, Alfred Savu, Benjamin Tenenhaus, Ladislau Adler, Andrei Salomon, Rosine Leibovici, Vasile Snorpel, Atanasie Bercu, Maier Leinwand, Sofia Terzian, Iacob Roșca, Al. Rachmisiuc, Lelia Manciu, Horațiu Mark, Osias Mandel, Horia Bârlădeanu, Cecilia Elsa Șafer, Albertina Poenaru, Ghizela Finchelstein, Erica Horovitz, Susana Irosch, Nicolae Trestianu, Serufina Bălan, Steluta Sabanof, Dorina Kahan, Paul Kellner, Radu Oroveanu, Pinhas Rabinovici, Miriam Șerban, Max Șapira, Ionel Landauer, Bernard Freier, etc¹⁵²...

Elocvent în acest sens și totodată lăudabil ca sinceritate, până și un autor evreu, Teșu Solomovici, admite - chiar dacă singular între autorii evrei - că:

“în primii ani de domnie ai tovarășului Gheorghiu-Dej, evreii comuniști ocupaseră fotoliile în toate etajele superioare ale politiciei, culturii și ale administrației de stat [...] Este adevărat, comuniștii evrei erau peste tot, în Biroul Politic și înaltul aparat de partid, [...] în Armată, Securitate, Procuratură și în Miliție, [...] în organismele de stat, economice și culturale [...]” (Solomovici 2001 II: 42).

Subsecvent, o asemenea realitate cuantificabilă statistic generează următoarea preconcluzie de natură sociologică: **din punct de vedere etnic, religios și al opțiunilor politice, puterea administrativ-politică instaurată parțial după 23 august 1944 și complet din 1948 a fost reprezentativă mai degrabă pentru minoritatea evreiască din România, suprareprezentată în proporții chiar de ordinul miilor la sută la vârful ierarhiei de stat, decât pentru majoritatea română, care, prin contrast, a rămas suprareprezentată în rândurile deținuților politici și ale rezistenței anticomuniste din munci. În multe sectoare de**

¹⁵¹ Într-o perioadă în care, aşa cum expuneam anterior, mărimea comunității evreiești din România se redusese oficial la 43.000 în 1966, raportat la o populație totală a statului de peste 20 milioane.

¹⁵² V. Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964, disponibil online la adresa <http://freelex.juridic.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=20165>.

activitate ale aparatului politic și de stat comunist se remarcă o veritabilă stratificare etnică a personalului, cu evreii suprareprezentați de zeci de ori față de ponderea minorității lor la nivel național și chiar majoritari absolut, aidoma unei “caste etnice” la vârful organizației, unde românii reprezentau o minoritate statistică adesea insignifiantă.

APARATUL REPRESIV

(Securitate, Miliție, Jandarmerie, etc.)

Într-o perspectivă de ansamblu asupra publicisticii în materie, fie aceasta academică sau jurnalistică, analiza poziției și rolului evreilor în Securitatea din România primilor ani de după război pare chiar mai distorsionată și polarizată decât cercetările consacrate evreilor din aparatul politic-administrativ al aceleiași perioade. *Grosso modo*, dincolo de rarissime exemple de cercetare științifică obiectivă și neutră¹⁵³, fundamentată de principiul *sine ira et studio*, se disting două tendințe și “tabere” asociate acestora:

- “minimalistă” - grupând în majoritatea ei covârșitoare evrei (exemple marcante politologul Vladimir Tismăneanu, publicistul Harry Kuller, fostul procuror Șlomo Leibovici-Laiș sau jurnalistul Teșu Solomovici), dar nu numai (ex. Marius Oprea), caracterizată de o tendință regretabilă de a minimaliza, bagatelize sau relativiza contribuția evreilor la instaurarea și consolidarea aparatului represiv în România, tendință tributară probabil unui subiectivism defensiv inherent în fața acuzațiilor generalizante ale “taberei adverse”; și respectiv
- “maximalistă” – grupând autori ne-evrei (*goim*), în majoritatea lor insuficient instruiți în tehnici și metode de cercetare, fie acestea de tip academic sau informativ, și în consecință cu o propensiune spre radicalizări și generalizări lipsite de fundamentare., etichetați pe cât de frecvent, pe atât de expeditiv, ca “extremiști”, “antisemîți”, “ultranationaliști”, etc. Se cuvine precizat că acestei “tabere” îi este inclusă în bloc, de către majoritatea “minimaliștilor”, și memorialistica unor mulți foști ofițeri de Securitate precum generalii Neagu Cosma și Nicolae Plești, colonelul Gheorghe Rațiu și alții.

Prima facie, cvadruplu avantajată de

- a.) pregătirea academică superioară a exponenților săi,
- b.) rețeaua informațională internă comunităților evreiești din țară¹⁵⁴,

¹⁵³ Grup minuscul căruia îl s-ar putea subsuma spre exemplu Florin Constantiniu, sau Cristian Troncotă.

¹⁵⁴ Argumentul riscă să pară frivol, dar poate fi fundamentat exemplificator în multiple instanțe; spre exemplu, în spațiul publicistic nu există o „probă” solidă a identității evreiești fostului ofițer de securitate (iar în viață publică profesor de economie) Dorel Oprescu, mai puțin (dar suficient), un necrolog al acestuia din revista Realitatea Evreiască, în care se menționează inclusiv numele său de naștere (Edelstein) și înmormântarea sa în cimitirul

- c.) remanenta penurie, precaritate și obscuritate a surselor primare de cercetare accesibile public (*i.e.* a documentelor oficiale interne ale Securității), și
- d.) relativismul uneori dificil surmontabil în literatura de specialitate al definirii operaționale a “evreității”,

tabăra “minimalistă” pare să se fi impus, cel puțin în mediul academic și al cercetării universitare. În esență, teza acesteia afirmă că în Securitatea anilor imediat postbelici, evreii din România ar fi fost suprareprezentați doar într-o măsură nesemnificativă în raport cu ponderea lor în totalul populației statului din acea perioadă (adică aprox. 2,5% la recensământul național operat pentru momentul ianuarie 1948). Practic, în sprijinul acestei teze se furnizează o singură informație de natură statistică (și aceasta de fapt eronată, *v. infra*), preluată în multiple lucrări – o comunicare făcută de către directorul general al Direcției Generale a Securității poporului, Gheorghe Pintilie (el însuși minoritar) în cadrul unei “ședințe de analiză a muncii” din 11 februarie 1949, statistică indicând defalcat în funcție de organizarea Securității următoarea “componență națională” a personalului de ofițeri:

- D.G.S.P. - aparatul central¹⁵⁵: 890 români (adică 85,3%), 127 evrei (12,2%), 7 maghiari (0,7%), 5 ruși, 6 greci, 2 armeni și 6 de alte naționalități;
- D.R.S.P.-uri (cumulat): 1781 români (80,1%), 192 evrei (8,6%), 205 maghiari (9,2%), restul 15 ruși, 12 iugoslavi, 5 cehi, 4 germani (la aproximativ aceeași pondere în populație cu cea a minorității evreiești), 3 bulgari, 3 greci și 3 armeni;
- D.R.S.P. București: 260 români (90,6%), 22 evrei (7,6%), restul 2 maghiari, 1 rus, 1 armean și 1 polonez;
- Total D.G.S.P.: 3334 români (83,9%), 338 evrei (8,5%), 247 maghiari (6,2%), 24 ruși (0,6%), 13 iugoslavi (0,3%) și 17 alții (0,4%) (*v. Deletant 1995:63, Troncotă 1999:337, Solomovici 2001II: 44, etc., etc., etc.*)

Invocând exclusiv această informație de natură statistică, “minimaliștii” formulează corespunzător și concluzii de tipul:

“Așadar, a pune în sarcina diversilor minoritari întreg cortegiul de orori săvârșite de această instituție este un fapt nu doar simplificator, ci chiar

evreiesc „Filantropia” din București (*v. <http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr237/pagina14.pdf>*) – aşadar proba, prin coroborare cu alte elemente de identificare, a identității sale etnoreligioase.

¹⁵⁵ Fosta Siguranță Statului (1944-1948) a fost transformată în Direcția Generală a Securității Poporului (D.G.S.P.) prin decretul-lege nr. 221 din 28/30 august 1948, absorbind și fostul Serviciu Special de Informații (S.S.I.), cu atribuții în spionajul extern. Noua instituție, subordonată Ministerului Afacerilor Interne, era organizată după un model matricial în 10 Direcții Naționale (centrale) după criteriul funcțional (specificul activităților) și în 13 Direcții Regionale ale Securității Poporului (D.R.S.P.) după criteriul geografic-administrativ: București, Brașov (cu servicii județene Făgăraș, Odorhei, Trei Scaune, Ciuc), Cluj (Mureș, Turda, Năsăud și Someș), Constanța (cu servicii județene Ialomița și Tulcea), Craiova (Vâlcea, Gorj, Mehedinți și Romană), Galați (Putna, Brăila, Râmnicu Sărat, Tecuci și Tutova), Iași (Neamț, Bacău, Fălticeni și Vaslui), Oradea (Sălaj, Satu Mare și Maramureș), Pitești (Muscel, Olt, Dâmbovița și Teleorman), Ploiești (Buzău și Vlașca), Sibiu (Alba, Hunedoara, Târnava Mică și Târnava Mare), Suceava (Baia, Botoșani, Câmpulung, Dorohoi și Rădăuți) și Timișoara (Arad, Severin și Caraș). Prin decretul 50/30 martie 1951, D.G.S.P. s-a transformat în D.G.S.S. (Direcția Generală a Securității Statului). La 20 septembrie 1952 a luat ființă Ministerul Securității Statului (M.S.S.), care la 7 septembrie 1953 a fuzionat prin absorție în Ministerul de Interne. Cel din urmă a fost restructurat la 11 iulie 1956 și divizat în Departamentul Securității Statului, D.S.S. și Departamentul Internelor (al Miliției). Preluând fidel structura fostei D.G.S.S., D.S.S. era compusă la sfârșitul anilor '50 din următoarele Direcții Naționale: I Informații Externe (celebra D.I.E.); II Contraspyionaj; III Informații Interne; IV Contrasabotaj; V Contraspyionaj în Forțele Armate; VI Transport; VII Filaj; VIII Cercetări Penale; IX Protecția conducerii partidului. Acestora li se adăugau: Direcția Cadre și Învățământ, Direcția Administrație, Direcția Secretariat, plus multiple departamente după specificul activităților informative (contrainformații radio, archive, interceptarea corespondenței, cifru, etc.).

eronat, menit în fapt să protejeze imaginea securistului de etnie română, care n-ar fi avut nimic de a face cu teroarea dezlănțuită în acei ani.” (Nastasă și Salat 2003: 21)

O atare construcție argumentativă amintește involuntar de aforismul atribuit (mai ales) lui Mark Twain - “Există trei tipuri de minciuni: minciuni, minciuni sfrunzate, respectiv statistici” – întrucât raționamentul rămâne sever viciat de cel puțin trei probleme majore interrelaționate:

a.) **fiabilitate (i.e. reliability) redusă** - dincolo chiar de identitatea minoritară a însuși comunicatorului cifrelor, Gheorghe Pintilie, născut Timofei “Pantiușă” Bodnarenko¹⁵⁶ (idee, e adevărat, susceptibilă la eroarea de logică *argumentum ad hominem circumstantiae*), multe voci ale unor foști angajați din sistem afirmă în mod răspicat existența unor recomandări oficiale adresate în anii de după război evreilor din partid, presă sau aparatul represiv de a-și românia numele, în scopul menținerii măcar a aparenței de românitate a instituțiilor statului, aceasta dincolo de cazurile numeroase în care “românizarea” numelor era făcută voluntar¹⁵⁷. În plus, comunicarea internă în discuție a avut loc cu 4-5 luni înainte de decizia suplimentării personalului D.G.S.P. de la 4641 la 7252 persoane¹⁵⁸. Ba mai mult, și incomparabil mai grav, “statistica” în discuție este frecvent citată eronat și omisiv; cercetări mai recente (și totodată mai temeinice) indică drept corecte cifrele de

- 10% evrei în totalul personalului D.G.S.P. în febr. 1949, după criteriul originii etnice *declarate*;
- **15 evrei, adică 25% din totalul celor 60 ofițeri superiori ai D.G.S.P. – i.e. o suprareprezentare la vârful Securității de 900% (!) față de ponderea în totalul populației României** (vezi, pentru detalii, Oprea 2002: 65-7, Troncotă 2006: 59-60, respectiv Catalan și Stănescu 2004: 42 și n. 23, deși – vezi *infra* – chiar și aceste cifre sunt probabil subestimări). În acest context, perpetuarea cu obstinație de către “minimaliști” a cifrelor indicate în premieră în urmă cu 15 ani de către Denis Deletant este pe cât de regretabilă, pe atât de suprinzătoare în cazul în care se dorește asumarea bunei-credințe a cercetărilor lor;

b.) **inadecvare metodologică** - cifrele avansate sunt, oricum, parte a unei comunicări interne instituției, bazate în totalitate pe *năționalitatea declarată* (mai exact “originea etnică”) a respondenților, în contextul în care, aşa cum prefațam introductiv, de-a lungul timpului s-au consemnat multiple exemple, atât în PC(d)R, cât și în securitate, ale unor evrei care se declarau din punct de vedere etnic ruși, maghiari, români, etc. în ciuda tuturor evidențelor¹⁵⁹ (vezi bunăoară aceeași problemă în cazul statisticilor referitoare la membrii P.C.d.R. în

¹⁵⁶ El însuși evreu originar din Transnistria, potrivit fostului general de Securitate Neagu Cosma (1994: 32).

¹⁵⁷ Vezi, *inter alia*, Pavel Câmpeanu (n. Benjamin Kaz), care statuează explicit în memoriile sale că nu a existat o obligativitate a românizării numelui (Câmpeanu 2002: 182) și insistă cu alt prilej că „schimbările de nume nu au fost obligatorii” (*apud* Badrus 2008: 258), în timp ce fostul demnităru Simion Țaigăr nuantează: „după 23 august 1944, un număr de activiști comuniști evrei și-au schimbat – din proprie inițiativă – numele evreiescî în nume românești.

Inițiativa a fost apreciată de către forurile de partid. În 1946-1947 au început să se facă recomandări în acest sens, recomandări ce aveau în anumite cazuri caracter de presiune” (*apud* Fl. Banu 2008: 329).

¹⁵⁸ V. Arhiva C.N.S.A.S, fond Documentar, dosar nr. 2559, f. 11.

¹⁵⁹ A se vedea de pildă, ca exemplu nesingular, declarația hilară prin ingenuitatea ei aparentă a lt.-mj Arnold Platman (fiul lui Marcu) din autobiografia sa depusă la dosarul de la Securitate în 6 martie 1952: „În trecut am fost de naționalitate evreu, azi sănătatea de naționalitate română. Nu posed nici un fel de avere de nici o natură. Nici părinții (tatăl) nu are nici un fel de avere. Nu am călătorit prin țări străine. În trecut am fost de religie mozaică, fără a face parte dintr-o sectă religioasă. În prezent sănătatea ateu. Nu m-am căsătorit în 1949 la biserică”. (A.S.R.I. d.p. nr. 4149/1952). Similar, în autobiografia de la Securitate, Al. Nicolschi (Boris Grünberg) precizează: „naționalitatea: ateu; religia: ateu” (*apud* Solomovici 2001II: 47).

perioada ilegalității, cu mulți evrei declarându-se maghiari, de la Alexandru Moghioroș la Ghizela Vass sau de la Nicolae (Miklos) Goldberger la Alexandru Sencovici – o problemă de altfel caracteristică nu doar comuniștilor, ci în genere evreilor maghiarofoni din Ardeal. Or, cu mulți ofițeri de Securitate evrei, dar autodeclarați ca de alte naționalități, pentru atingerea unui grad minimal de rigurozitate metodologică și acuratețe a concluziilor, o cercetare a relației evrei-Securitate în perioada post-război ar reclama completarea informațiilor obținute pe baza autoidentificării etnice a subiecților analizei, una prin definiție relativ-subiectivă, cu alte date și informații, dezirabil obiective (ex. “religia părinților”, “religia mamei”, “religia respondentului”, “limba maternă”, “V-ați convertit?”, “familie mixtă?”, etc.), care să aproximeze concluziile cercetării cât mai aproape de realitatea obiectivă supusă cercetării¹⁶⁰;

c.) **relevanța redusă** pentru înțelegere și cunoaștere – cifrele în discuție, chiar și considerându-le, *arguendo*, corecte, sunt menite a oferi doar o imagine holistă a structurii etnice declarate a personalului militar superior al D.R.S.P, fără a

- supune analizei cei 4 ani și jumătate de după 23 august 1944 și până la 11 februarie 1949¹⁶¹, nu mai puțin marcată de represiuni decât cea de după înființarea formală a D.G.S.P.;
- include în analiză funcționarii civili ai Securității, între care zeci de evrei (de la cadre didactice la profesori ai școlii de ofițeri de Securitate de la Băneasa, etc.);
- lua în calcul celelalte componente ale aparatului represiv funcționale la acea dată (Apărarea Patriei, milиie, jandarmerie, forțele armate, etc.);
- cunoaște numărul și identitatea tuturor informatorilor, respectiv ofițerilor acoperiți/conspirăți (incl. “rezidenții”);
- diferenția după nivel și natura de conducere a posturilor sau funcțiilor deținute de evrei în cadrul Securității.

Bunăoară, o coroborare a etnicității cu nivelul ierarhic al funcției oferă o imagine de ansamblu radical diferită de cea propusă de “minimaliști”, ilustrând o suprareprezentare descriptibilă eufemistic ca “majoră” la nivelurile ierarhice superioare ale Securității în etapa ei incipientă. Concret, **în M.A.I.-D.G.S.P., la momentul de referință ianuarie 1949, evreii ocupau următoarele posturi, respectiv conduceau:**

- ✓ **ministrul Afacerilor Interne** - Teohari Georgescu – cu probabilitate confortabilă, evreu (n. Burăh Tescovici, v. *supra*);
- ✓ **secretarul general al ministerului** – George Silviu (n. Silviu Iancu Guliger);
- ✓ **unul din cei doi directori generali adjuncți ai D.G.S.P.** (celălalt fiind rus) – Alexandru Nicolschi (n. Boris Grünberg, v. *infra*);

¹⁶⁰ Ilustrativ, până și Teșu Solomovici (în *Securitatea și Evreii*) admite că în multe cazuri, ofițerii evrei din Securitate nu-și declarau corect naționalitatea, întrebându-se subsecvent „Ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi trebuit totuși să-și definească naționalitatea?” – întrebare la care însă autorul, citându-l pe Andrei Oișteanu într-o teoretizare a identității evreiești, alunecă într-un relativism teoretizant regretabil pentru demersul în sine al cercetării.

¹⁶¹ Spre exemplu, tabelul nominal al personalului Biroului Siguranței din Iași începând cu 1 aprilie 1945 era următorul: 1.) Felix Harman – comisar ; 2.) Iosif Hahanu – comisar; 3.) Ilie Polingher – comisar-ajutor; 4.) Marcel Segal - comisar-ajutor; 5.) Vladimir Ursu - comisar-ajutor; 6.) Aron Ahailovici - comisar-ajutor; 7.) Marcu Leibovici - comisar-ajutor; 8.) Ițic Marcus – agent; 9.) Max Marcu – agent; 10.) David Iosub – agent; 11.) Ștrul Sumer – agent; 12.) Sender Holtzman – agent; 13.) Ilie Sapsa – agent; 14.) Constantin Armanu – agent; 15.) Rebeca Braverman – șefă de birou și 16.) Elvira Kohn – impiegată (așadar, cu certitudine cel puțin 13 evrei, adică 81,25% evrei) (v. Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);

- ✓ **6 din cele 10 Direcții Naționale** ale Securității (altfel spus, 60%!): I Informații Interne (condusă de col. Gavrilă Birtaș, cu adjuncții săi lt.-col. Andrei Gluvacov și col. Gheorghe Adorian), V Cercetări Penale (col. Mișu Dulgheru (Dulberger)), VII Tehnică (col. Szacska Sandor), VIII Cadre (col. Alexandru Demeter), X Administrație (col. Ervin Holțier (Holzer)), IV Contraspionaj în Forțele Armate (col Mihai Eugen Breban);
- ✓ **cel puțin 8 din cele 13 Direcții Regionale** ale D.G.S.P. (adică 61%!): București – lt.-col. T. Sepeanu (avându-l ca adjunct pe maiorul Moise Senater); Brașov – col. Kalausek Iosif (Koloman) (avându-l ca adjunct pe col. Adalbert Izsak); Cluj – col. Mihai Patriciu (Grünsperger); Craiova – lt.-col. Eugen Vistig (Wisting); Galați – col. Mauriciu Ștrul (cu adjunctul lt. C. Grimberg); Oradea – col. Ludovic Czeller (Zeller); Suceava – lt.-col. Ioan Popicu (Adalbert Poppig, secondat de adjunctul Dumitru Bacal); Timișoara – Koloman Ambruș;
- ✓ **cel puțin 12 din cele 44 Servicii Județene** ale Securității Poporului: Turda, Ialomița, Râmniciu Sărat, Bacău, Satu Mare, Alba, Baia, Botoșani, Rădăuți, Severin, Caraș, Mureș;
- ✓ **directorul Secretariatului D.G.S.P.** – mr. Wilhelm Einhorn (avându-l ca adjunct pe Sharit I. Bogdan);
- ✓ **unul din cele două birouri** din cadrul Secretariatului D.G.S.P., era condus de cpt. Emanoil Schmerler (biroul Cifru);
- ✓ **comandantul Școlii de ofițeri de Securitate de la Băneasa** – col. Ervin Voiculescu (n. Weinberg), **plus 5 din cei 7 șefi de catedră** ai Instituției (Zissu S. Cohn, Raoul David Demetrescu, List, Rigman, Leon Tokatlian, cel din urmă declarat armean, însă de origine evreiască, venit în România via Bulgaria);

- În cadrul întregului minister de Interne, ofițerilor D.G.S.P. amintiți li se adăgau, pe poziții omoloage:**
- ✓ **șeful Direcției Generale a Miliției** – Pavel Cristescu (Kleinman);
 - ✓ **locțiitorul politic al ministrului** – Mihai (Michal) Boico;
 - ✓ **șeful Direcției Generale Politice a M.A.I.** – Mihai Burcă (Michal Bursch);
 - ✓ **locțiitorul politic al Comandamentului Trupelor de Securitate** – Iacob Bulan;
 - ✓ **șeful spitalului militar M.A.I.** – Ernö Kahána (1945-1954, succedat de col. dr. Iancu Herșcovici);
 - ✓ **directorul Casei de Cultură a M.A.I.** – col. Beria Fuchs, etc.

Subsecvent unei asemenea stratificări etnice a personalului în particular al Securității și în ansamblu al M.A.I., cu evrei spectaculos suprareprezentați la nivelurile de conducere¹⁶², opozant poziției minimaliștilor, par a descrie mult mai fidel realitatea urmărită aprecierile unor foști ofițeri (români) de Securitate. Între aceștia se numără între cele mai sonor figuri fostul general Mihai Caraman, a cărui percepție este reprodusă textual de jurnalistul (evreu) Teșu Solomovici:

„[...] Mihai Caraman, unul din șefii serviciilor secrete în anii lui Ceausescu și, apoi, în anii post-revolutionari... m-a întrebat dacă voi scrie adevărul, adică despre *năvala comuniștilor evrei*, imediat după 23 August 1944, în structurile

¹⁶² Aceasta într-o „radiografie” la vârf a Securității care chestionează până și statisticile mai recente, amendate; chiar omitând toate cazurile supuse mai mult sau mai puțin justificat controverselor, bilanțul de mai sus include *prima facie*, între cazurile incontestabile: un director general adjunct al D.G.S.P. (Al. Nicolschi), cel puțin 6 șefi de direcții naționale și 8 șefi de direcții regionale (toți cu grad cel puțin de lt.-col.), plus colonelul Leibovici, șeful Serviciului Filaj și Investigații, plus colonelul Gheorghe Adorian, adjunctul de la Direcția I Informații Externe, adică – 17 – deea cu doi mai mulți decât numărul de 15 ofițeri superiori avansat de Oprea (2002) și Catalan și Stănescu (2004).

Partidului și în organigramele serviciilor represive" (Solomovici 2005b, subl. n, nota I.A.).

Din aceeași direcție, fostul șef al Direcției I, colonelul Gheorghe Rațiu, evoca modul în care după război "Securitatea a fost dată pe mâna evreilor, ungurilor și rușilor, care, în aparatul central și la principalele unități teritoriale, ocupau funcții de comandă" (Gh. Rațiu 1996: 280), în timp ce fostul general Nicolae Pleștiă exemplifică pentru Cluj: "Eu, când am fost numit comandant al Regionalei Cluj [anii '60, n.n.], am putut vedea că în Securitate nu erau decât unguri și evrei. Ici-colo mai apărea și câte un român chior. Foarte greu mi-a fost să româneze aparatul din Cluj [...]" (*apud* Troncotă 2003b: 52). Iar din direcția unui istoric al serviciilor secrete, concluzia reiterează tabloul unei structuri transparent stratificate etnic: "[Î]n funcțiile ierarhiilor de vîrf la nivel central și teritorial au fost preferate de la început persoane alogene, de origine evreiască, maghiară sau de alte naționalități" (Troncotă 1999: 337).

În fundamentarea empirică a unei asemenea retrospective apparent pur perceptuale se poate elabora o enumerare fără pretenții de exhaustivitate a unor evrei activi în mod relevant în aparatul represiv (în mod primar Securitate și Poliție/Miliție, secundar Jandarmerie și Forțele Armate, imediat după 23 august 1944) (cu numerotare curentă în continuarea celei precedente):

539. **ABRAM, Herșcu** – fost tinichigiu, locotenent de Securitate, emigrat în Israel în 1959 (Cațavencu 2007: 2; Solomovici 2004: 566);
540. **ABRAMOVICI, Emilia** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62, vol. I, u.a. 3/1952, vol. I);
541. **ABRAMOVICI, H. Moritz**, zis "Mișa" (fiul lui Herșcu) – căpitan, inițial inspector responsabil cu propaganda în cadrul M.A.I., ulterior șef la Școala de Miliție din Șoseaua Olteniei până în anii '60;
542. **ABRAMOVICI, Marcu** – la sfârșitul anului 1947 – începutul anului 1948 comisar la Serviciul Județean de Siguranță Roman, apoi încadrat cu grad de sublocotenent la Biroul de Securitate din Bacău (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-319; A.C.N.S.A.S, fond Documentar, dosar nr. 4080 (cota S.R.I.), f. 258);
543. **ABRAMOVICI, Marcu** - locotenent de Securitate, anchetator al lotului Vasile Luca în 1952-1954, apoi anchetator la penitenciarul Uranus din București (Cațavencu 2007: 2; Solomovici 2004: 566; Jela 2001¹⁶³);
544. **ADAM, Mauriciu** (n. WEISZ/WEISS Mauriciu) - membru de partid și căpitan de Securitate, șeful Serviciului de Poștă Specială din M.A.I. (1946-1952), ulterior cercetat disciplinar pentru că în timpul ilegalității, la arestare, a avut o purtare lașă, recunoscând legăturile sale în mișcarea muncitorească și divulgând pe un tovarăș (dosar disciplinar sub numele parțial eronat "Adrian Mauriciu" la C.C.P. (nr. 51/111 din 27.I.1953), vezi pentru coroborare și nume corect și A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., secția Administrativ-Politică, dosar nr. 3/1951, f.10; Cațavencu 2007: 3; Solomovici 2001II: 43; Banu 2005; Deleanț 1995b: 57; Cosma 1994: 68).
545. **ADAM, Iosif** – (n. Iosif ADLER) (n. 1926) – membru U.T.C. din 1945, redactor la ziarul *Ifjumunkas*, în 1951 locotenent de Securitate și membru supleant al C.C. al U.T.M., în anii '50 cu grad de major la Securitatea București, în 1960 prezent ca șef al cabinetului de marxism-leninism din M.A.I. (A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – secția Organizatorică, dosar nr. 105/1951, f.f. 7-8; Cațavencu 2007: 3);

¹⁶³ Menționat și de Toma Roman Jr. în articolul „'Bancherii roșii', victime colaterale” din *Bucureștiul Cultural VI* (100).

546. **ADORIAN, Gheorghe** – în mod eronat considerat român în multiple studii și cercetări despre Securitate; în fapt evreu maghiarofon originar din Arad, recunoscut ca evreu fost voluntar în Spania¹⁶⁴ (și apoi chiar internat în lagărul de muncă de la Buchenwald în perioada 20 nov. 1943 - 11 apr. 1945) inclusiv de autorii evrei David Diamant (1979: 370) și Martin Sugarman (f.a. p. 108); ilegalist în Cluj la începutul anilor '30, după război revenit în România, inițial în S.S.I., apoi colonel (în 1949) D.G.S.P. și șef al Direcției I Informații Externe, uneori menționat și ca șef al Direcției Politice a M.A.I. (v. Solomovici 2003: 88), probabil începând cu 1950; ulterior cadru didactic și autor la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.C.R., decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a; căsătorit cu Judith, fiica liderului comunist din Ardealul de Nord Hillel Kohn, profesoară cu grad de conferențiar la I.P.B. în anii '70; stabilit în anii '80 în Elveția (via Israel), acolo unde locuia fiica sa, Ana [Cathy? n.n., I.A.] (v. și I.R.I.R. și Cațavencu 2004; Solomovici 2003: 88 și Berindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 506 n. 15, lucrări care îl menționează în mod corect ca evreu);
547. **AHAILOVICI, Aron** - din aprilie 1945 comisar-ajutor în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
548. **ALBERTI, D. Iosif** – ofițer M.A.I., ulterior profesor la Școala de Miliție până în 1962, când va fi trecut în rezervă;
549. **ALBINI, Iancu** (n. 1898 București) – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (62 vol. I, u.a. 3/1952, vol. I);
550. **ALBU, ?** (n. Gyuszi WEISS) - șeful biroului Siguranței Arad după 1944 (menționat în Solomovici 2001II: 56);
551. **ALTKOPF, Mendel** – locotenent-major M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol III, v. și u.a. nr. 3/1952, vol. II)¹⁶⁵;
552. **AMBRUŞ, B. Coloman (Francisc)** (n. 24.II.1907 Livada de Câmpie, Hunedoara – d. 1987, Brașov) (fiul lui Balint și Ludovica) – colonel de Securitate, membru de partid, șeful D.R.S.P/D.R.S.S. Banat-Timișoara (1948-1951, cu grad de lt.-col.-), șeful D.R.S.S. Sibiu (1951-1952, cu grad de colonel), respectiv șeful D.R.S.S. Brașov (1952-1954-?); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls. II-a (I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Ionițiu 2008:88 și 2006: 27, 34, 43; Deletant 1995b: 62; Cosma 1994: 76vezi și dosarul de la C.C.P. nr. 412/1059 din 20.II.1952)¹⁶⁶;
553. **ANCEL, Ioil** – șeful serviciului economic de la Miliția Rădăuți, ulterior de la Miliția Suceava, destituit în 1954 sub acuzația de sionism (dosar la C.C.P. nr. 475/745, întocmit la data de 16.XI.1954);
554. **ANDREESCU, Matusei** (n. Matusei ARONOVICI, fiul lui Nathan și Clara) (2.IX.1910 Panciu, Vrancea - 1986 București) – comisar-șef la *Brigada Mobilă* a Siguranței (1947-1948), apoi căpitan la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (1949-1951), apoi maior și respectiv locotenent-colonel, cu funcția de șef de serviciu, apoi de birou la Direcția VIII Cercetări Penale a D.G.S.S/D.S.S. (1951-1960-?)¹⁶⁷; în 1971 funcționar la ICECHIM

¹⁶⁴ Coautor, alături de Mihai Burcă, Constantin Câmpeanu, Mihail Florescu, Stan Minea, Iosif Nedelcu și Valter Roman, al cărții *Voluntari români în Spania 1936 – 1939. Amintiri și documente* (București: Ed. Politică, 1971).

¹⁶⁵ V. și http://www.adeverul.ro/societate/sanatate/Arhiva-Adevarul-Biserica-Serviciul-Scanteii_0_48596174.html.

¹⁶⁶ V. fișa sa sumară la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/AMBRUS_COLOMAN_FRANCISC.pdf. Vezi și Cațavencu 2007: 8.

¹⁶⁷ V. fișa sa incompletă la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/ANDREESCU_MATUSEI.pdf. Vezi și Cațavencu 2007:9 și Solomovici 2001II: 43.

- București, decorat ca pensionar în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971); căs. cu Maria (n. Polak) (1910-2000), stabilită ulterior în Israel, împreună cu care a avut doi copii: Nanu Andreeșu și Riri (căs. Covu); (Watts 2011: 196 n. 2; Troncotă 2006: 63; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Ionițoiu 2006: 34; Goma 2007: 118; Solomovici 2004: 566; Niculae 2004: 32; Cosma 1994: 48);
555. **ANTONIU, Samuel** (n. AIZICOVICI, după alte surse ARITONOVICI) (n. 12.IV.1910 Piatra Neamț, fiul lui Mateiaș și Betty; căs. cu Ella) - maior, șef de serviciu și locțiitor al lui Dulgheru la cabinetul ministrului de Interne (1948-1952), ulterior director adjunct la Direcția VIII Cercetări Penale a D.G.S.S. până în 1957, când a fost destituit și exclus din partid, urmare a descoperirii fostei sale apartenențe la Partidului Radical Țărănist în perioada interbelică; detinut 3 ani¹⁶⁸ pentru neglijență față de securitatea statului; (Neștian 2010: 88; Kuller 2008c: 191; Cațavencu 2007: 12, Niculae 2004: 32; Deletant 1995b: 58; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 48; v. și dosarul său de la C.C.P. nr. 925/467 din 27.IV.1957);
556. **APOSTOLESCU, Otto** – directorul casei de Cultură a M.A.I. (în cadrul Direcției Generale Politice) timp de câteva luni în 1951¹⁶⁹;
557. (?) **ARANICI, Pavel** (n. ARANYCS) – colonel la D.R.S.S. Brașov în a doua jumătate a anilor '50, ajuns chiar secretar de stat în M.A.I. (1961-1963); cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (2/1956) (I.R.I.R. și Cațavencu 2004; Cosma 1994: 46, 75; C.P.A.D.C.R. 2006: 182);
558. (?) **ARONESCU, ?** – anchetator și locțiitor al comandantului Securității din Oradea în 1948 (Solomovici 2004: 566); posibilă identitate cu colonelul Constantin Aronescu, menționat de multiple surse ca prezent la serviciul județean Bihor în 1981;
559. **AUBERT, Henry** - medic M.A.I. Timișoara, ulterior șeful catedrei de cardiologie UMF Timișoara, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (68/1955);
560. **AUER, I. E. Geza** – colonel, profesor la Școala de milie din București până în 1965, ulterior șef de serviciu în Inspectoratul General al Miliești (Cosma 1994: 44-83);
561. **AVERBUCH, Itic** (fratele Vandei Nicolschi) – colonel, comandantul Securității locale Ploiești în anii '50, avându-i ca adjuncți pe Mauriciu Ștrul și pe Șmilovici (Jela 2001; Solomovici 2004: 567);
562. **AVERBUCH, Izu A.** - ajutor de comandant la Raionul M.A.I. Codlea, apoi la raionul Făgăraș, participant la reprimarea partizanilor din Făgăraș (cu dosar la C.C.P., nr. 1298/715 din 17.III.1960);
563. **AVRAM, Sloim** – sublocotenent la biroul V Anchete la Securitatea Dorohoi în cadrul D.R.S.P. Suceava în 1949, implicat în lichidarea grupării anticomuniste Macoveiciuc, ulterior locotenent major la Securitatea din Piatra Neamț, emigrat în Israel în anii '80 (v. și Cațavencu 2007: 15; Solomovici 2003: 207-8 și 2004: 567, 600 – *în fapt este vorba de aceeași persoană, n.n.*).
564. **BACAL(U), Dumitru** – locotenent-major (în 1950), locțiitor director adjunct la D.R.S.P. Suceava în 1949-1950-? (I.R.I.R. și Cațavencu 2004; Solomovici 2004: 567; Berindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 277);
565. **BACALU, Marcu** – locotenent M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (62 vol. I, u.a. 3/1952, vol. I);

¹⁶⁸ V. fișa sa matricolă penală la <http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f:\web\Fise+matricole+penale+-+detinuti+politici\A\A+03.+Anghel++Ardeiu\Antoniu+Samuel+M\P1060208.JPG>.

¹⁶⁹ Vezi descrierea actualului centru cultural al Ministerului la http://www.cultura.mai.gov.ro/viewpage.php?page_id=88.

566. **BANK, Iosif** – în 1953 locotenent la Securitatea din Târgu Lăpuș, iar în anii '60-'70 era menționat ca major la Securitatea din Sighet (v. Vischi și Ivanciu 2003);
567. **BANTEA, Eugen** (n. Iosub BEER) (1921 Bârlad – 1987 București) – în anii '60 șeful Editurii Militare, colonel, detașat de la M.A.I. la M.Ap.N. în anii '70 (cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (9/1969), promovează treptat până la gradul de general-major; director al Institutului de Studii de Istorie Militară, în anii '60-'70 autor al unor lucrări de istoria mișcării muncitorești și istorie militară română (v. și Kuller 2008a: 51); căs. cu Marcela, profesoră de limba engleză;
568. **BARBU, Daniel** (n. Lenobel) – anchetator (1945-1950) în Brigada Mobilă a Direcției Cercetări Penale, în 1953 locotenent la Direcția VIII (fostă V) de Cercetări Penale a D.G.S.S., emigrat ulterior în Israel (I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Solomovici 2004: 586; Niculae 2004: 32; Jela 2001);
569. **BĂDESCU, Marcel** (n. Marcel BLECHER, fiul lui Lazăr, fratele scriitorului Max Blecher) – originar din Botoșani, intrat în mișcarea comunistă în 1943, după 23 august 1944 inițial activist de partid, apoi elev la Școala pentru ofițeri M.A.I. (coleg cu Victor Ranga, Iulian Sorin, Pavel Sterescu și.a.), după absolvire ofițer la Direcția Contrainformații a Armatei, trecut în rezervă în 1960, ulterior student la Facultatea de Istorie, apoi funcționar la O.N.T., apoi angajat al comunității evreiești, emigrat în Israel, întors în România după 1989 (M. Blecher-Bădescu în Solomovici 2003: 119-122);
570. **BĂDĂU** (? BĂDAN), **Alexandru** (n. Alexander BRAUNSTEIN) – după august 1944 șeful Comisiei de Control al Străinilor din cadrul M.A.I., originar din Târgoviște;
571. **BĂLTEANU, M. Mihail** (n. COLCHER) (n. la Lublin, U.R.S.S.) – locotenent-colonel, profesor de științe sociale la Școala de Miliție, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. 32/1955), trecut în rezervă în 1962; ulterior autor al unor lucrări social-politice; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a; soția Ritta decedată în sept. 2005 (91 ani) (Cosma 1994, I.R.I.R. & Cațavencu 2004, la intrarea “Boico Mihail”);
572. **BĂRĂNESCU, E.** (n. BARANY, Elemer) – evreu maghiarofon, sublocotenent (în 1949), ulterior locotenent, șef de birou în cadrul D.R.S.P. / Raionala de Securitate Cluj (1948-1960) (I.R.I.R. și Cațavencu 2004; Jela 2001; Vischi et al. 2005; Gavrilă-Ogoranu și Baki Nicoară 1999: 180);
573. **BECHER, Mielu** – major de Securitate, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (2/1979) – *incertă activitatea sa în perioada urmărită (1945-1965)*;
574. **BEINER, Gheorghe** (n. Sigismund, zis “Szighi”) (rar menționat și ca Breiner) – originar din Cernăuți (n. 1921), implicat în atacurile asupra Armatei Române din 28-29 iunie 1940, după iulie 1941 evacuat de sovietici în Asia Centrală, revenit în țară în 1944, locotenent-major, locțiitor al șefului serviciului Cercetări Penale la serviciul județean Cluj al D.G.S.P. (1948-1959), ulterior șeful secției I de securitate regiunea Hunedoara-Deva, emigrat în 1970 în Israel (I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Duțu et al. 2002: 12, Goma 2007: 178-9, Cosma 1994: 83 menționat pentru brutalitatea sa și în memoriile lui Raoul Șorban, Raul Volcinschi și Ovidiu Vasilescu, fost deținut la Gherla);
575. **BENEDEK, Ștefan** (n. 13.VIII.1910) – căpitan M.A.I. (1952), de profesie lăcătuș, membru P.C.d.R. din 1935, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;

576. **BERCIU, Ștefan** (13.VII.1928 București - 13.I.2000 București) – ofițer la Miliția Judiciară București, secția Moravuri, între 1947 și 1967 iar “în civil” autor de piese și romane polițiște (Kuller 2008a: 63)¹⁷⁰; incinerat la crematoriul “Cenușa” din București;
577. **BERCOVICI, Samuil** – comisar la Chestura Poliției municipiului Iași (august 1944 – aprilie 1945, ulterior disponibilizat urmare a restructurării) (Andreeșcu, Nastasă, Varga 2003a: 99);
578. **BICHEL, Ion** (n. Ivan) (uneori ortografiat Bikel) (n. 1927 Arad) – din grupul lui Serghei Niconov, încadrat ofițer în S.S.I. după 1945 (după alte surse încadrat în M.A.I. abia în 1951), cu misiuni sub acoperire în R.F. Germană, Austria, Olanda, Suedia, Polonia și.a., în anii '60 cu grad de colonel, suspectat de spionaj în favoarea unor state occidentale (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Solomovici 2003: 449-53; Ozon 2001; Cosma 1994: 44);
579. **BIRTAŞ, Gavrila** (n. Janoş BIRTAS) (n. 1905 Baia Mare) – evreu maghiarofon, fost luptător în Spania, probabil agent N.K.V.D. (Watts 2011: 196 n. 2; Cosma 1994: 34; Troncotă 2006: 63) în M.A.I. din 1946, ca șef al Siguranței Oradea, apoi colonel, șeful Direcției I Informații Interne a D.G.S.P. din 1948, destituit în 1952 în cadrul valului de “epurări”;
580. **BIRTAŞ, M. Eva** (n. Eva ROTSCHILD¹⁷¹) (n. 4.IV.1916, Șimleul Silvaniei) – soția lui Gavrila Birtaș; membru P.C.d.R. din 1933, referent șef la Serviciul Operativ Securitatea Închisorilor (adjuncta lui Iosif Nemeș) (1949), referentă și apoi șefă a Serviciului de Cadre din Direcția Generală a Penitenciarelor (1949-1950, 1950-1952) cu grad de lt.-maj., inspector-prim în Grupa Inspectii a Direcției Lagăre și Colonii de Muncă din Direcția Generală a Penitenciarelor și Coloniielor de Muncă, cu gradul de căpitan (1954-1955), pensionată pe caz de invaliditate în 1955; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
581. **BLANDER, Iosif** (Herciu?) – în 1948 plutonier-major la D.R.S.P. București, fost lăcătuș (Solomovici 2004: 567);
582. **BLAUSTEIN, Laurențiu** – în anii '50 locotenent de Securitate participant la reprimarea rezistenței anticomuniste din munți; menționat în memoriile lui Ioan Gavrila Ogoranu, care reproduce o dare de seamă a Miliției Raionale Făgăraș din 14 august 1952, respectiv, sub numele neplauzibil “Blaunstein”, de Solomovici, 2004: 567;
583. (?) **BLEHAN, Octavian** (după unele surse n. Osias BLECHER) – angajat comisar la Inspectoratul Regional de Siguranță Iași după război (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219), ulterior cu grad de locotenent, iar în 1953-1954 maior, anchetator la Suceava, menționat ca tortionar în multiple mărturii ale unor foști deținuți politici și în Raportul C.P.A.D.C.R. 82006: 182); în jurul anului 2004 identificat încă în viață la Craiova, pensionar;
584. (?) **BOCSE, Iosif** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (23/1953);
585. **BODNAR, Ervin** (uneori cu nume de serviciu BONDA) – fost voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania, apoi în *maquis*, după război încadrat în Securitate, cf. I.R.R. și Cațavencu (2004) “utilizat în exercitarea de presiuni asupra liderului sionist A.L. Zissu pentru deschiderea de negocieri economice pentru liberalizarea emigrărilor în Palestina”, ulterior (din 1958?) director general al IPROCHIM în anii '50-'60, decorat în 1949 cu

¹⁷⁰ V. și http://www.crispedia.ro/Stefan_Berciu.

¹⁷¹ V. și biografia ei pe saitul I.I.C.C.M.E.R., la http://crimelecomunismului.ro/ro/biografiile_nomenklaturii/#Eva_Birtas.

- ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, alături de alți “spanioli” (inclus și în lista lui Solomovici 2004: 136; v. și 2003: 264);
586. **BOGDAN, I. Sharit** – în 1950 maior, director adjunct al Secretariatului D.G.S.P. la înființare (1948) (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Oprea 2002: 157);
587. **BOGDAN, Har(r)y** (n. Harry BERMAN, fiul lui Philip și Rosa (n. Stark)) (uneori menționat cu prenumele Horia) – în 1957 colonel; șeful Direcției Aprovizionare și Gospodărie a M.A.I. (1955-1960), ulterior șeful direcției tehnic-administrative, direcția Spate din M.A.I.; fratele lui Jeasn Bogdan (v. supra); căs. cu Simona, cu care a avut o fiică, Doina; (?) decorat în 1971 sub numele dactilografiat eronat “Corneliu Hari [B]ogdan”, în calitate de șef de serviciu la M.A.I., cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Arachelian 2010; Goma 2007: 118; Pelin 2005; Cosma 1994: 50; Solomovici 2003: 198; Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 157 din 4 mai 1957; menționat și în A.S.R.I., fond documentar, dosar 10.090, f. 18);
588. **BOICO, Mihail** (n. Meir ROSNER, fiul lui Meyer (alias “Roman”) și Fulie (alias “Elena”), ambii imigrați din Rusia; zis “Bibi”) (26.III.1912 Frasin, Suceava – 10.IV.1972 București) (– ilegalist (membru de partid din 1931), voluntar în Spania (1936-1939), apoi înrolat ca ofițer al Armatei Roșii (1941-1944), după august 1944 maior, apoi în Brigada Mobilă a Siguranței Statului cu grad de lt.-col. (1946-1947), apoi transferat ca locuitor politic la Minister (dec. 1947 - 1950), avansat la gradul de general-maior în 1949, comandant al Comandamentului Trupelor de Grăniceri (1950-1952), destituit și trecut în rezervă în 1952, anchetat, disculpat, apoi transferat secretar al “Agenției Economie Române” de la Moscova, ulterior pentru scurt timp director adjunct al Uzinelor “23 August din București; unchiul prin alianță al lui Vladimir Tismăneanu (I.R.I.R. & Cațavencu 2004¹⁷² ș.a.); decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971); a avut 3 frați - Avrum (1905-1934), Alexandru (Leizer) (1906 – 1984 Ierusalim, Israel), Sali (Salomon) (1903-1945) și o soră - Pepi (căs.) Wasserman (1909 – d?);
589. **BOKOR, Ludovic** (30.VII.1930 Brașov – 2000 Cluj, fiul lui Alexandru și Berta) – evreu maghiarofon, maior (la trecerea în rezervă) la Direcția Regională / Inspectoratul Județean Cluj al Securității între 1951 și 1969;
590. **BRAND, Bernard** – în august 1945 sergent major la Legiunea de Jandarmi din Trei Scaune (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003b: 175);
591. **BRAVERMAN, Rebeca** - șefă de birou (1945-1947), apoi comisar în cadrul Biroului de Siguranță Iași (1945-1948), (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65 și fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219);
592. **BREBAN, Iosif** (n. Jozsef) (6.IV.1920 Balc, Bihor – 2003 București) – evreu maghiarofon, cf. fișei de la Securitate¹⁷³; ilegalist (membru U:T.C. din 1935); muncitor necalificat, apoi zețar la Tipografia Oradea (1933-1937), apoi diverse alte munci până în 1941; deportat în batalioanele de muncă obligatorie maghiare (1943-1944); activist la Sindicatele Unite și la Comitetul P.C.R. Marghita (1944-1946); secretar al Comitetului P.C.R. Sălard (1946), instructor al Comitetului județean P.M.R. Oradea (ian. 1947 – sept. 1948); director al Direcției Județene Agricole Oradea (sept. 1948-apr. 1949); studii de scurtă durată la Școala centrală de lectori de partid “A.A. Jdanov” (apr.-nov.1949); șef al Sectorului Sfaturi Populare al C.C. al P.M.R. (dec. 1949 – mai 1959); adjunct al șefului Secției Agrare a C.C.

¹⁷² Vezi și „Marioneta sovietică de la Frasin” în *Monitorul de Suceava*, 28 iunie 2007, precum și mențiunea lui între voluntari evrei din războiul civil spaniol în Diamant 1979: 371 și Sugarman f.a.: 108).

¹⁷³ Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 10, f. 93. De altfel, părinții săi, doi frați, două surori și un unchi au decedat în timpul războiului în lagărele naziste de muncă obligatorie.

- al P.M.R. și deputat în Sfatul Popular Regional Oradea (mai 1950 – mai 1952); apoi încadrat cu grad de major în Securitate, locțiitor al șefului Direcției a IV-a Contrasabotaj a Securității (1952-1957) unde, în 1953, este avansat la gradul de lt.-col.; șef al Direcției Regionale a Securității Cluj (iul. 1957 – mart. 1961); trecut în rezervă la 17 martie 1961 cu grad de **colonel** (Pleșa 2010: 124-5; I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Andreeșu, Nastasă și Varga 2003b: 363-71, n. 1; Levy 2002: 84, 204, 243 n. 54; Cosma 1994: 83)¹⁷⁴;
593. **BREBAN, Mihai Eugen** – fratele lui Iosif Breban; colonel, inițial șeful direcției a IV-a Contraspionaj în Forțele Armate a D.G.S.P., ulterior locțiitor al comandantului Școlii de ofițeri de Securitate din Băneasa, trecut în rezervă în 1961 (Pleșa 2010: 124-5; Cosma 1994: 46);
594. **BRILL, M. Iosef Sulam** (zis “Şuli”) – ilegalist cunoscut, fost voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania, colonel dr., decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, exclus din M.A.I. și din partid în cadrul epurărilor din 1952, ulterior reabilitat (1954?) a locuit împreună cu soția Janeta și copiii Rodica și Vlad în București, pe Aleea Alexandru nr. 9, la etajul clădirii ale cărei nivele inferioare erau ocupate de Walter, Hortensia, Petre și Carmela Roman; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
595. **BROITMAN, ?** – locotenent major la Securitatea din Oradea în anii '50 (Kovacs 2006; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Ionițoiu 2006: 43);
596. **BUCICOV, Maria** (n. Mira) – ofițer la Direcția B Contraspionaj a Securității în 1951, soția colonelului de securitate Valeriu/Valerian Bucicov (Bucikov) (Jela 2001, Solomovici 2001II: 44; Catalan 2001/4; Cosma 1994: 45, 70; Watts 2011: 197 n. 1);
597. **BULAN, Șt. Iacob** (n. Iakov), - gen. mr. M.A.I., fost ofițer sovietic, avansat la 23 august 1949 general, locțiitor politic al Comandamentului trupelor de Securitate (1945-1952), apoi comandant al aviației militare și rector al Academiei Militare din București; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (14/1955, 4/1956); decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
598. **BURCA, Mihai** (n. Michal BURSCH) (25.IV.1914 Pașcani – 1994 București) - de formație tâmplar, membru P.C.d.R. din 1932, voluntar în războiul civil din Spania, avansat căpitan al Armatei Roșii în 1936, locțiitor politic al comandantului Regimentului I Infanterie și ulterior al Diviziei I Infanterie “Tudor Vladimirescu” (1943-1944), avansat succesiv până la gradul de colonel (1947), șef al Direcției Generale Politice a M.A.I. (1947-1950), comandant al trupelor M.A.I. (1950-1952), numit în sept 1952 ministru adjunct al Afacerilor Interne (Decret nr. 327 din 19 sept. 1952); anchetat alături de alți “spanioli” și “francezi” în 1953, apoi comandant al Comandamentului Forțelor Aeriene Militare (1953-1956), șef al Direcției Superioare Politice a Armatei (1956-1964), ministru adjunct al forțelor armate (1956-1972), comandant al Comandamentului Serviciilor Armatei (1972-1973), avansat gen.-col. în 1965, președinte al Consiliului Central al Crucii Roșii (1972-1975), trecut în rezervă în 1977 (Adorian *et al.* 1971: 210; Diamant 1979: 371; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 317));
599. **BUTYKA, A. Francisc** (n. Ferenc Butyka la 13.07.1920, Cluj-Napoca (fiul lui Andrei și Sara) – d. 1997, București) – evreu maghiarofon, colonel de Securitate, fost activist C.C. al P.M.R. și ulterior membru al Comitetului de Partid din centrala Ministerului Securității Statului, șeful sectorului de anchete și cercetări de la Comisia Controlului de Partid (până în

¹⁷⁴ Vezi și fișa sa parțială de la C.N.S.A.S. la adresa

http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/BREBAN_IOSIF.pdf.

- 1952), ulterior i-a succedat lui Dulgheru la şefia Direcției Cercetări Penale a Securității, renumerotată Direcția a VIII-a în 1953 (1952 – locțitor, 1953-1963 – șeful Direcției), trecut în rezervă în 1963 cu grad de colonel; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1955) (menționat și în C.P.A.D.C.R. 2006: 183; Troncotă 2006: 123, 165; Andreeșu, Nastasă și Varga 2003b: 24; Ionițiu 2008:88; Goma 2007: 118; Solomovici 2003: 195; Wexler & Popov 2002 II: 825; Cosma 1994: 49, 75; v. și fișa de la C.N.S.A.S., “Cadrele Securității”);
- 600. **CAPLAN, Teea** (ortografiat și Thea Kaplan) – ilegalist, plutonier major șef (în 1949), după război ocupând diverse funcții, inclusiv șef de serviciu la Ministerul Turismului (la începutul anilor '70); decorat cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a în 1949 (Decretul prezidiului M.A.N. nr. 873 din 20 august 1949¹⁷⁵) și respectiv cu ordinul “23 August” cls. a III-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
 - 601. **CÂMPEANU, Mircea** (n. FELDMAN) – fost lăcătuș, în 1948 plutonier major la D.R.S.P. București (Solomovici 2004: 567);
 - 602. **CEASLAWSKI** (cu varianta Ciaslavski) - șef de serviciu D.G.S.P./D.G.S.S. (1947-1953), fost frizer al Anei Pauker (Goma 2007: 118, Jela 2001; Cosma 1994: 48);
 - 603. **CERLINCA, Eugen** (n. Cerlinca, fiul lui Maxim și Michalina) (1.I.1933 – 1985; Suceava) – ofițer la Direcția Regională, ulterior Inspectoratul Județean Suceava al Securității între 1956 și 1983, când este trecut în rezervă cu gradul de locotenent-colonel¹⁷⁶;
 - 604. **CHELER, Paul** (n. KELLER) – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (4/1968);
 - 605. **“CHIPER, Ion”** (n. Lary LEFERMAN; a folosit și varianta “Sava Leferman”) – după război comisar-ajutor al Inspectoratului Regional de Siguranță iași, apoi încadrat ofițer la D.R.S.P. Iași (la un moment dat cu gradul de locotenent-major), pensionat, trăia încă în Iași în anii '90 (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219; Ionițoiu 2000: 204; Ionițiu 2008:88; Neștan 2010: 88)¹⁷⁷;
 - 606. **CHUSID, Dora** (fiica lui Aizic) – cadru didactic civil la Școala de ofițeri de securitate din Băneasa până în 1959, când este trecută în rezervă;
 - 607. **CIMPOIEȘU, George** (cu variantele Ciompoieșu George și Cimpoișu George) (n. 8.V.1937 la Josenei Bârgăului, jud. BN (fiul lui Ioan și Ghizela Vilhelmina) – d. 1997, Botoșani) – angajat în 1957 la Direcția Regională Suceava, unde până în 1989 avansează până la gradul de lt.-col. în cadrul Inspectoratului județean Suceava al Securității (funcție de șef de colectiv), trecut în rezervă la 17.I.1990¹⁷⁸); căs. cu Petria, a avut doi fiți: Dan și Sorin;
 - 608. **COHN, M. Harry** – fost tinichigiu, în 1948 plutonier-major în D.R.S.P. București (Solomovici 2004: 569);
 - 609. **COHN, Zissu** (fiul lui Șmil) – șef de catedră la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa, trecut în rezervă în 1958;
 - 610. **COJOCARU, F. Sandu** (n. Ștrul) – căpitan M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (dosar 12/1954);
 - 611. **CONSTANTIN, Simion** (n. COHN) – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (61/1955);

¹⁷⁵ V. <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=26302>.

¹⁷⁶ V. fișa parțială la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/CERLINCA_EUGEN.pdf.

¹⁷⁷ Vezi și http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ianitoiu/dictionar_no/no/dictionarno_2.html,

<http://www.comunism.ro/fisiere/tortionari/cautt.php>

¹⁷⁸ V. fișa parțială la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/CIMPOIESU_GEOERGE.pdf.

612. **CONSTANTINESCU, Ionel** (alias) (n. 20.XII.1928, Brăila (fiul lui Samoil și Tita) – d. 1993, Suceava) – angajat în 1949 la D.R.S.P. Suceava, avansează în cadrul direcției regionale, ulterior inspectoratului județean Suceava, până la gradul de colonel, cu care este trecut în rezervă la 21.IX.1981;
613. **CORNĂȚEANU, Eugen** (n. KRONSTEIN, după alte surse Cohn) (1905 Brezoi, Vâlcea - 1953) - colonel de Securitate (în 1953); inițial ofițer la D.R.S.P. Oradea (1948-1950), implicat în reprimarea rezistenței anti-comuniste din Maramureș, apoi prezent în Direcția Penitenciare, inițial la penitenciarul Aiud, iar apoi comandant al lagărului de muncă Galeș, sinucis în 1953;
614. **COSTEA, Haim Max** – colonel M.A.I. (farmacist), cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1955), trecut în rezervă în 1982 (în dosarul 3/1982;
615. **COSTIN, Valeriu** (n. AIZICOVICI, Nuță) - comisar de miliție până în 1950 (cu dosar disciplinar la C.C.P. nr. inv. 120/132 din 25.III.1951);
616. **CRISTESCU, Pavel** (n. Fifca KLEINMAN) – general, șeful Direcției Generale a Miliției din M.A.I. (1949-1952); apoi vreme de două decenii Director general la Ministerul Industriei Chimice, decorat în 1963 (printr-un decret individualizat) cu Ordinul Muncii cls. I iar în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a II.-a; (Jela 2001, Duțu et al. 2002: 52-3, Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 299; Levy 2002: 104; menționat și în C.P.A.D.C.R. 2006: 662/637, 803; Diamant 1979: 371; Sugarman f.a.: 108).
617. **CSEN, Pavel** (n. Pavel JÖSZEF) – medic la Securitatea din Cluj între 1948 și 1958;
618. **CZELLER, Ludovic** (n. Lajos, cu nume de familie ortografiat ocasional Zeller, respectiv Cseller) (n. 1924 Ciocaia, BH – d. 1953) – evreu maghiarofon; șeful Siguranței Oradea (1945-1948), apoi colonel, director al D.R.S.P. Oradea din 1948, participant la reprimarea rezistenței din Maramureș, ulterior încadrat inspector general la Direcția Penitenciare a D.G.S.P., sinucis după epurarea Anei Pauker (Ionițiu 2008:88 și 2006: 34, 43; Andreeescu, Nastasă și Varga 2003b: 25; Solomovici 2004: 569; Kovacs 2006; Budea 2005; Jela 2001; Cosma 1994: 76);
619. (?) **CSIZER, Zoltan** – medic M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (31/1953);
620. **DANER, Rudolf Iosif** – locotenent-colonel de Miliție (în 1979), cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (2/1979);
621. **DASCĂLU / DASZKEL, Eugen** (n. DAVIDOVICI la 01.08.1910, Turda, fiul lui Ignat și Pepi) - șeful Siguranței Satu Mare (1944-1948), posibil agent sovietic, apoi șeful Serviciului Județean Mureș al D.R.S.P. Cluj, ulterior șef de serviciu la Regionala Cluj a D.G.S.S. (Jela 2001, Goma 2007: 118; Cosma 1994: 52, 76, 83);
622. **DAVID, Isidor** – în anii '50 locotenent de Securitate la Iași (unul din anchetatorii lui Octav Bjoza, președintele A.F.D.P.R.), emigrat în Israel (Solomovici 2004: 570);
623. **DAVIDENKO, ?** – în 1949 maior N.K.V.D., șeful trupelor de securitate din Maramureș (Vischi și Ivanciuc 2003);
624. **DAVIDOVICI, Iosif** - la sfârșitul anului 1947 comisar la Serviciul Județean de Siguranță Roman (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-319); după înființarea D.G.S.P., sublocotenent (în 1949), apoi locotenent, șeful biroului 1 Informații la Securitatea din Roman, în cadrul D.R.S.P. Iași (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-319; la Biroul municipal de Securitate Iași (A.C.N.S.A.S, fond Documentar, dosar nr. 4080 (cota S.R.I.), f. 258; I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Jela 2001, Ionițoiu 2006: 44);
625. **DAVIDSOHN, Avram** (fiul lui Șaim) – șeful biroului Planificare Învățământ la Școala de ofițeri de Miliție, trecut în rezervă în 1960;

626. **DĂIANU, Pavel** (fiul lui Avram) – locotenent-colonel MAI, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (8/1961 și 12/1965);
627. **DEBELKA, Emeric** (fiul lui Carol) – colonel M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (14/1955);
628. **DEITEL, Ernest** (n. 30.IV.1927 Usgorod, U.R.S.S.) (fiul lui Eugen Iacov și Ella) – a avansat treptat de la gradul de căpitan la cel de locotenent-colonel (în 1958), șeful serviciului 2 la Direcția Regională Brașov a Securității în anii '50, implicat în reprimarea partizanilor anticomuniști din Munții Făgăraș (deconspirat de către C.N.S.A.S. – v. Monitorul Oficial nr. 548 din 16 octombrie 2003, partea III, v. și Banu 2005);
629. **DEMETER, C. Adalbert** – maior M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (32/1955);
630. **DEMETER, Alexandru** (n. Sandor Demeter) (n. 22.VIII.1920 Budapesta) - evreu maghiarofon, de profesie lăcătuș, ilegalist (membru de partid din 1938, deținut în penitenciarele Jilava, Lugoj și Caransebeș); activist de partid (1945-1947); responsabil de partid cu munca de cadre la Odorhei și Ciuc (1947-1950); șef adjunct al secției Administrativ-Politice a C.C. al P.M.R. (1950-1952); numit șef al Direcției cadre a D.G.S.P. cu grad de colonel în 1952, funcție din care va fi demis în 1957; curs de perfecționare în U.R.S.S. (1957-1958); șef al Serviciului Inspecții al M.A.I. (1958-1968), apoi, pentru câteva luni, inspector în Corpul de Consilieri și inspector ai președintelui Consiliului Securității Statului; trecut în rezervă la 6.V.1968 cu grad de **general-maior**; dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1954); decorat în 1964 cu ordinul "Pentru servicii deosebite în apărarea orânduirii sociale și de stat" cls. II.-a (v. și N. Ioniță 2010: 29 n.16; Troncotă 2006: 64; Solomovici 2003: 195; Cosma 1994: 49);
631. **DEMETRESCU, Raoul** (fiul lui David) – maior, șef de catedră la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa până în 1961 (Cosma 1994: 65, 66, 70);
632. **DERFLER, ?** – locotenent de Securitate la Iași, emigrat ulterior în Israel (Jela 2001; Solomovici 2004: 570);
633. **DEUTSCHI, Alexandru** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
634. **DINHOFER, Friedrich** – fost funcționar, încadrat în D.R.S.P. București cu grad de locotenent, ocupând funcția de șef probleme (Jela 2001; Solomovici 570);
635. **DINU, Lomy** – șeful arestului M.A.I. în anii '50, anchetator brutal, *inter alios*, al lui Emil Calmanovici (Solomovici 2003: 228, 2004: 570; Jela 2001; Wexler & Popov 2002 II: 825);
636. **DOBROTĂ, Frenchel** – locotenent de Securitate la Rădăuți în 1949-1950-?¹⁷⁹, la un moment dat concediat pentru escrocherie;
637. **DRU(C)KER, Samoilă** – șeful serviciul 2 Contrainformații la Direcția Regională Banat a Securității la sfârșitul anilor '50;
638. **DULGHERU, Mihai(I)** (n. Mișu DULBERGHER, și-a românizat numele în 1948, alături de alte sute de evrei din aparatul M.A.I.) (6/16.I.1909 Tecuci – 2002 Canada) (fiul lui Sache și Olga (n. Marghebus)) – colonel de Securitate; fost funcționar bancar și contabil în perioada interbelică la Bacău; căs cu Liza Marcusohn (1938); angajat al reprezentanței comerciale a U.R.S.S. la București (1940-1941), împreună cu soția sa; ilegalist, deținut la Târgu Jiu (1941-1944); după august 1944 inspector în cadrul Siguranței, membru al Direcției Organizatorice a C.C. (1949-1952), iar în paralel șeful Direcției V (Cercetări

¹⁷⁹ V. <http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ianitoiu/rrevolte/docs/revoltetaranesti5.pdf>, corroborat cu intrarea "Frenchel" din Jela 2001 și, preluat, Solomovici 2004: 579.

- Penale) a D.G.S.P. și șeful cabinetului ministrului de Interne Teohari Georgescu între 1948 și octombrie 1952 (avansat la gradul de general în 1951), când va fi destituit împreună cu șeful său, arestat și deținut timp de peste 2 ani; ulterior reabilitat; a emigrat la începutul anilor '80 mai întâi în Israel, unde locuia una din fiice, iar ulterior, la jumătatea anilor '90, în Canada, la cealaltă fiică (A.S.R.I., fond "D", dosar nr. 10985, f. 99; C.P.A.D.C.R. 2006: 122, 256, 268; Banu 2008: 325; Deletant 1995b: 57; Ionițiu 2008:88 și 2006: 34; Troncotă 2006: 63, 123, 127; Kuller 2008a: 127; Goma 2007: 118; Jela 2001: 106-8; Deletant 1999:190; Solomovici 2004: 574 ș.u. 603, 2001II: 43 și 2003: 211-224; Cosma 1994: 48);
639. **EBNER, Silvia** (după alte surse Elemer) – emigrată în perioada interbelică în Palestina, în timpul războiului înrolată într-un detașament local al armatei britanice, ulterior membru Irgun luptând împotriva britanicilor în Palestina preisraeliană, revenită în România în 1949, ocupând funcția de șef de birou/serviciu la Direcția a II-a Contrasabotaj în D.G.S.P. (1948-?) (Cosma 1994: 25, 44, 45, 69, 271; Goma 2007: 118);
640. **EINHORN, Wilhelm** (după unele surse cu prenumele Vilmos) (n. 2.III.1911 Cojocna, Cluj - ?, Israel) (fiul lui Victor și Rozalia) – evreu maghiarofon, ilegalist (membru de partid din 1933), de formație tâmplar (meserie pe care a practicat-o între 1929 și 1933 la Budapesta și Paris); serviciu militar (1933-1934); combatant în Spania (1936-1938), unde obține și calitatea de membru al Partidului Comunist Spaniol; prezent în Franța, membru al Partidului Comunist Francez (1939-1941), internat într-un detașament de muncă obligatorie în Baia-Mare (1941-1944); comisar șef la Chestura Poliției Cluj, apoi șeful serviciului cadre la Inspectoratul Regional Cluj al Siguranței (1945-1948); cu grad de maior, locțiitor al șefului Direcției Secretariat a D.G.S.P. (1948-1950); locțiitor al șefului Direcției a IV-a a Securității (1950-1953); ales membru al comitetului de partid al M.A.I. (1952); avansat la gradul de lt.-colonel, șeful Serviciului Dislocări și Domicilii Obligatorii (S.D.D.O.) al M.A.I. (1953-1956) (participant la anchetarea membrilor guvernului maghiar în dosarul "revoluției" de la Budapesta din 1956); șeful Serviciului "c" al M.A.I. (1956-1957); transferat ca director adjunct la Direcția I Informații Externe a Securității și detașat secretar I la Ambasada României la Budapesta (1957-1959); șeful Serviciului Inspecții al Direcției Generale a Miliției (1959-1960); trecut în rezervă cu grad de **colonel** la 31 mai 1960; controlor de calitate la Oficiul de Control al Mărfurilor din Cluj (1960-1967), apoi pensionat; emigrat la 21 oct. 1974 în Israel¹⁸⁰, unde lucrează în domeniul tâmplăriei până în 1976, când se pensionează definitiv; decorat de-a lungul timpului cu Ordinul Apărarea Patriei, cl. III-a; Ordinul Steaua RSR cl. V-a, Ordinul Meritul Militar cl. III-a, Medalia 10 ani de la înființarea primelor unități române, Medalia Meritul Militar, cl. II-a, Medalia Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orânduirii sociale și de stat (v. fișa întocmită de U719/004 din M.A.I. în 1974 urmare a cererii sale de a emigra în Israel în Ionescu-Gură 2010: 97-98 și 100-102; v. și Watts 2011: 196; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 486, n. 1; C.P.A.D.C.R. 2006: 280, 290, 297, 632, 647; Troncotă 2006: 53, 165, 256; Catalan 2001/4; Solomovici 2004: 27 și 2003: 208-10; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Deletant 1995b: 57; Adorian et al. 1971: 210; Sugarman f.a.: 108);
641. **ELEKEŞ, Toma** – căpitan, șef de sector la D.R.S.P. Oradea în 1948 (Kovacs 2006; Budea 2005);
642. **ELGER, Aliodor** – locotenent, apoi major la Securitatea din Brașov în anii '50 (Bjoza 2006);

¹⁸⁰ Citându-l pe Mihai Pacepa, Teșu Solomovici susține că Einhorn ar fi fost de fapt reactivat după pensionare ca agentul "X-34" și trimis în Israel în misiune, sub acoperirea de emigrant (*ole hadaš*) în Israel (2003: 209-10 și 2001 II: 43, 45).

643. (?) **ELIAN, Gheorghe** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (60/1955);
644. **ELIAS, Ițic** – locotenent (în 1948) la Securitatea din Focșani (1948, 1949, când întocmește rapoarte despre organizația sionistă locală¹⁸¹);
645. **EÖTVÖS, Ladislau** (fiul lui Adalbert) – căpitan M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (1/1953);
646. **EPEL, Elena** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (3/1952 vol. I)
647. **EPSTEIN, ?** – șeful securității Caransebeș după război, implicat în reprimarea rezistenței anticomuniste în zona Caraș (Solomovici 2001II: 43; Ionițoiu 2006: 27);
648. **ERDELYI, Elemer** (n. 23.VII.1928, Ghelnita, jud. CV (fiul lui Ladislau și Ida) – d. 2007, Oradea) – evreu maghiar, locotenent(-major) la Regionala Brașov a Securității (1952-1956), major și apoi lt.-col., șef de serviciu în cadrul Direcțiilor II și III (1964-1967), respectiv șeful Inspectoratului Județean Harghita al Securității (1970-1981), trecut în rezervă în 1981 cu gradul de general-major¹⁸²;
649. **ERSEC, Adalbert** (fiul lui Martin) – locotenent-major, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1/1954);
650. **FAIBIŞ, Beniamin** – fost funcționar, apoi plutonier major la D.R.S.P. București (din 1948), anchetator, avansat sublocotenent în 1950, ulterior vânzător de stofe într-un magazin din București (Jela 2001; Solomovici 2004: 576);
651. **FARAGO, Anton** (n. 26.II.1922, Ploiești (fiul lui Calman și Marta) – d. 2000, Ploiești) – evreu maghiarofon, sublocotenent (1948-1950), respectiv locotenent (1950-1952) la Direcția Regională Prahova/Ploiești, locotenent la Direcția Regională Dobrogea (1952-1953), căpitan (din 1963 major) și în diverse perioade șef de birou la Direcția Regională Prahova (1953-1968), iar între 1968 și 1970 la Direcția IV, viroul de contrainformații, trecut în rezervă în 1970 cu gradul de locotenent-colonel¹⁸³;
652. **FARK, ?** – colonel, tortionar la penitenciarele Bacău și Stoenești (“Lista neagră – colaboraționiști și schingiuitori” în Ionițiu 1982, partea a XVIII-a);
653. **FARKAŞ, Nandor** (alte surse Sandor) - șef de serviciu în cadrul D.G.S.P. cu atribuții în contraspionaj, ulterior emigrat în Israel (Cosma 1994: 45, 68, 70, 259; Șinca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4);
654. **FELDSTEIN, F. Manase** (fiul lui Filip și Ety (n. Ţerper)) – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu fișă de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. 62, vol. I și III, v. și u.a. 3/1952, vol. I și respectiv II);
655. **FELLER, Aizic-Moritz** (n. 30.I.1925, Botoșani (fiul lui Aron și Haia) – d. 2009, Botoșani) – angajat în 1948 la D.R.S.P. Suceava (în 1958 junsese căpitan), din 1958 locuitor de șef de secție în cadrul secției VIII Cercetări Penale a Regionalei de Securitate Suceava, până în 1960, când este trecut în rezervă cu gradul de major¹⁸⁴ (menționat și în C.P.A.D.C.R. 2006: 184);
656. **FEICHENBAUM, Solo(mon)** – plutonier la Securitatea din Focșani în anii '50 (Jela 2001; Solomovici 2004: 577);
657. **FEIGEL, Vlad** – căpitan de Securitate la Cluj în anii '50 (Jela 2001; Solomovici 2004: 577);

¹⁸¹ V. numărul 6 din iunie 2010 al revistei *Menora* ed. C.E. Focșani, p. 18.

¹⁸² V. și fișa parțială la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/ERDELYI_ELEMER.pdf.

¹⁸³ V. și fișa parțială la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/FARAGO_ANTON.pdf.

¹⁸⁴ V. și fișa parțială la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/FELLER_AIZIC-MORITZ.pdf.

658. **FERARU, Ionel** (n. Izi FINKELSTEIN) (n. Galați) – angajat în M.A.I. în 1950, promovat șef al serviciului de control economic la Miliția raională Galați, un fanatic al sistemului (Solomovici 2004: 578 Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 497-8);
659. **FEYER, Andrei** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu fișă de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
660. **FILIP, Aurel** – general M.A.I., originar din Iași, cununatul lui Emil Bodnăraș, în anii '50 comandantul Miliției Capitalei (Solomovici 2001II: 17, 42 și 112; 2005a);
661. **FINKELSTEIN, Ușer** – fost voluntar în Spania, împreună cu fratele său Albert, care a murit în luptă (Sugarman f.a.: 109), căpitan (în 1949), decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cl. III-a (intervievat și de Levy 2002: 314);
662. **FISCHEL, Simion** (cu varianta eronată FISCHER) (n. 1903, Botoșani) - fost frizer și ilegalist, după 1944 major, șef de birou în cadrul Siguranței, apoi subaltern al lui Dulgheru la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (1948-1952) (Jela 2001, Solomovici 2004: 578 și 2001II: 43, Ionițoiu 2006: 34; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 48)¹⁸⁵;
663. **FLORIAN, Ioan** (fiul lui Iancu) – locotenent-major, profesor de Filaj și Investigații la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa până în 1958;
664. **FOLDENBERG, ?** – în iulie 1949 locotenent major de Securitate, implicat în supravegherea mișcărilor sioniste (v. Kuller 2008c: 189);
665. **FRANCO, Sandu** (n. Samuel) – supraviețuitor al Holocaustului cf. registrului *Benjamin and Vladka Meed Registry of Jewish Holocaust Survivors* (United States Holocaust Memorial Museum (2000 III: 57), după război anchetator în Direcția V/VIII Cercetări Penale a D.G.S.P./D.G.S.S. (1947-1956), ulterior emigrat în Israel (Niculae 2004: 32; Cosma 1994: 48);
666. **FRIDMAN, Harry** (fiul lui Marcu) – profesor civil de limba ebraică la Școala de ofițeri de securitate din Băneasa până în 1959;
667. **FRIDMAN, Naty** – secretarul Poliției Huși (1945-1946) (Andreeescu, Nastasă, Varga 2003a: 130);
668. **FRIDMAN, Vladimir** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1/1975);
669. **FRIEDLANDER, Erwin-Max** (fiul lui Eugen, v. *infra*) – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (4/1976) (inclus și în Kuller 208: 439);
670. **FRIEDELANDER, Eugen** (între amici “Fritzi”) – fost deportat în lagărul de muncă pentru evrei comuniști de la Vapniarka, după război intră în Securitate, unde avansează până la gradul de major; conform unei surse evreiești, “s-a numărat printre personajele pline de cruzime ale acestei organizații” și “i-a bătut și torturat cu mult mai rău decât ‘securiștii’ români [pe doi evrei implicați în procesul de spionaj din Comerțul Exterior, 1961, n.n.]” (Kornis 2009: 237-8; v. și Solomovici 2003: 198, care îl citează pe generalul Neagu Cosma); emigrează în Israel după 1989;
671. **FRINDT, Iuliu** (uneori ortografiat Frind) (n. 12.V.1935 în U.R.S.S., fiul lui Iosif și Maria) – între 1955 și 1980 (trecut în rezervă) ofițer în cadrul Direcției Regionale Maramureș, unde avansează până la gradul de major (Vischi și Ivanciuc 2003; I.R.I.R. & Cațavencu 2004)¹⁸⁶ – încă în viață în 2009 în Baia Mare;

¹⁸⁵ Un Simion Fischel din Botoșani este menționat și la

http://www.romanianjewish.org/ro/carte2/mosteniri_ale_culturii_iudaice_02_05_31.html

¹⁸⁶ V. și fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/FRIND%20IULIU.pdf.

672. **FRISCH, Iancsi** – anchetator brutal al Securității Satu Mare, emigrat în Israel în anii '60 (Ionițiu 2008:88; Solomovici 2004: 578-9);
673. **FRONESCU, Edgar** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (70/1955);
674. **FROST, ?** – căpitan în 1945, ulterior șef de catedră la Școala de Ofițeri de Securitate de la Băneasa;
675. **FROST, ?** – căpitan la Securitatea Iași, ulterior demis și angajat la Combinatul de Utilaj Greu Iași, de unde s-a și pensionat (I.R.I.R. & Cațavencu 004; Troncotă 2006: 70; Solomovici 2004: 579);
676. **FRUNZĂ, Sali** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (1955);
677. **FUCHS, Benjamin** - responsabil în cadrul Direcției Personal a D.G.S.P. (1948-1951);
678. **FUX, Beria (Behr)** (în unele documente ale Securității ortografiat și "Fucks", respectiv, germanofon, "Fuchs") – colonel, directorul Casei de Cultură a Ministerului de Interne (1949-1951) (Solomovici 2004: 579 și 2003: 207; Șinca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 50);
679. **FUCHS, Iani** (uneori menționat ca Iacob) - (după alte surse FUX) – comandantul biroului Fălticeni la Serviciul Județean Baia al D.R.S.P. Suceava în 1948, cu grad de major (după alte surse ar fi fost chiar șeful Serviciului Județean), conform unor surse ar fi fost transferat la București la sfârșitul anului 1948 (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Solomovici 2004: 579, 2003: 207 și 2001II: 43; Ionițiu 2008:88 și 2006: 44; menționat și în C.P.A.D.C.R. 2006: 184);
680. **FUCHS, ?** - fost cărciumar în Gherla, ulterior maior la colonia de muncă de la Cernavodă în perioada Canalului (1950-1953) (Solomovici 2004: 579; Jela 2001);
681. **FÜLLOP, Elemer** (fiul lui Dionisie) – locotenent-major M.A.I. (la trecerea în rezervă în 1982), cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (6/1982);
682. **FÜLLOP, Martin** – gardian la penitenciarul Gherla în perioada reeducării;
683. **FÜRSZT, Samuilă** – în august 1945 comisar ajutor la Chestura Poliției din Dej (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 156-7);
684. **GEDO, Andrei** (n. 9.III.1913, Ungaria (fiul lui Viliam Marcu și Șarlota) – d. 1997, București) – lt.-mj. și apoi căpitan la Direcția Regională Banat/Timișoara (1950-1954-?), în 1960 trecut în rezervă cu gradul de major de la Direcția Cadre a D.S.S.¹⁸⁷;
685. **GEORGESCU, ?** – fratele lui Teohari Georgescu; șeful secției 31 Poliție București în 1947 (Deletant 2001: 34-5, n. 22 și 1999: 23, n.2; Buzatu 2008: 407);
686. **GERSHON, Clara** - anchetator la Direcția V/VIII Cercetări Penale a Securității (Niculae 2004: 32, Cosma 1994); (?) n. Nuremburg, fiica lui David și Bella;
687. **GHERŞIN, M. Gherşin** – ajutor de primar în orașul Bârlad din 26 august 1944 până în iunie 1948, ulterior funcționar în M.A.I. (v. arhiva secției Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. dosar 3/1952 vol. I), respectiv Zahariuc 2009: 210, 216, 27, 31, 233, 237 și Ion N. Oprea 2007: 96);
688. **GHERŞIN, Reghina** – în 1952 sergeant-major în cadrul M.A.I., cu fișă la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol III, v. și u.a. nr. 3/1952, vol. II);
689. **GHIPS, Marcel** - la sfârșitul anilor '40 coleg la Școala de Ofițeri M.A.I. cu Marcel Blecher-Bădescu, Iulian Sorin, Paul Sterescu-Sternshein ș.a. (Solomovici 2003: 121);
690. **GLIECK (GLÜCK), ?** – ofițer de securitate la Baia Mare în anii '50;

¹⁸⁷ V. și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/GEDO_ANDREI.pdf.

691. **GLUVACOV, T. Andrei** (n. 1914, Arad) – fost funcționar C.F.R., ilegalist, arestat și eliberat în august 1944, după război comisar la Siguranța Brașov, apoi Târgu Mureș, locotenent-colonel la înființarea D.G.S.P., adjunct al directorului Direcției I Informații Interne a D.G.S.P., apoi șef adjunct al Direcției V Cercetări Penale a D.G.S.P./D.G.S.S. în anii '50 (Cosma 1994: 47); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;
692. **GOLDBERGER, Simion Eugen** – căpitan medic M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (30/1954);
693. **GOLDENBERG, ?** – menționat între tortionarii penitenciarului din Constanța în “Lista neagră – colaboraționiști și schingiuitori” (Ionițiu 1982, partea a XVIII-a);
694. **GOLDENTHAL, Francisc** - ofițer la biroul din Aleșd al Securității la începutul anilor '50;
695. **GOLDSTEIN, Ana** – la sfârșitul anului 1947 dactilografă principală la Inspectoratul Regional de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219);
696. **GOLDSTEIN, Ladislau** (n. 4.IV.1924, Căpâlna, Bihor (fiul lui Carol și Malvina) – d. 2009, București) – între 1954 și 1961 (trecut în rezervă) lt.-maj. și respectiv căpitan în cadrul Direcției a II-a, serviciile 3 și 2¹⁸⁸;
697. **GOLSTEIN, Samuel** – funcționar civil în cadrul MAI, cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
698. **GOTVALD, Nicolae** (n. 21.II.1928, Turnu Măgurele (fiul lui Carol și Anica) – d. 1987, Pitești) – între 1949 și 1968 locotenent-major la Direcția Regională Argeș/Pitești, apoi căpitan la Inspecotrul Județean Olt al Securității (1968-1972), respectiv major la Inspectoratul Județean Argeș până la trecerea în rezervă la 31.I.1973¹⁸⁹;
699. **GRAD, Tiberiu** (n. Tibor) – căpitan, șef de sector la D.R.S.P. Oradea (Kovacs 2006; Ionițiu 1982, XVIII);
700. (?) **GRAMA, Ioan** (fiul lui Moise) – căpitan M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (13/1953);
701. **GRANK, S. Reiza** – locotenent major, originar din Rusia, inițial translator pentru personalul militar sovietic prezent în România după război, iar între 1956 și 1958 ofițer la secretariatul Școlii de Ofițeri de Miliție (Cosma 1994);
702. **GRIMBERG, C.** – locotenent de Securitate, din noiembrie 1948 adjunctul lt.-col. Mauriciu Ștrul la conducerea D.R.S.P. Galați (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar Timișoara, dosar nr. 25 (cota S.R.I.), vol. 6, f. 35);
703. **GROSMAN, Șmil** – în 1952 căpitan M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, respectiv III, v. u.a. 3/1952 vol. I, respectiv II);
704. **GROSSFELD, Moshe** (nume actual ebraizat, cel inițial necunoscut) – fost șef la miliția judiciară regională, adjunctul colonelului Alexandru Ioanid [v. supra] (Solomovici 2005, Goma 2005: 6);
705. **GRUIA, Manea** (n. Marcel GRIMBERG, în unele documente GRÜNBERG) (fiul lui Ilie și Luiza, n. 26.10.1924, Dorohoi) – inițial comisar-ajutor de Siguranță, apoi ofițer de Securitate (inițial sublocotenent) la Serviciul Județean Bacău (1.IX.1947-1951), ulterior căpitan și șef al biroului Cercetări Penale la Regionala Cluj a Securității (1951-1961, după alte surse 1952-1962), exclus din Securitate, anchetat pentru returnare de fonduri (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-231; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Jela 2001; Solomovici 2004: 581; C.N.S.A.S. 2009; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 82)¹⁹⁰;

¹⁸⁸ V și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/GOLDSTEIN_LADISLAU.pdf.

¹⁸⁹ V și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/GOTVALD_NICOLAE.pdf.

¹⁹⁰ V. și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/GRUIA%20MANEA.pdf.

706. **GRÜNBERG, Titu** – anchetator la Baia Mare în anii '50 (Jela 2001; Solomovici 2004: 581);
707. (?) **GUTMAN, Heinz/Haim** - şef al Serviciului Secret Civil al R.P.R. (puțin plauzibil, singura mențiune în sursele antisemită Pinay 1962 și Niculae 2004: 33);
708. **GUTMAN, ?** – în 1950 locotenent, angajat la Securitatea din Oradea, menționat pentru scurt timp și ca adjunct al comandantului închisorii Jilava (Kovacs 2006; Solomovici 2004: 581; Ionițoiu 1982: XVIII);
709. **GURCSANYI, Ervin** – comandant de penitenciar la Cluj la începutul anilor '50;
710. **GUROVICI, Sofia** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (3/1952 vol. I);
711. **GYORGY, Ludovic** (n. 2.I.1937, Cluj (fiul lui Ludovic și Vilhelmina) – d. 1996, Cluj-Napoca) – între 1956 și 1968 la Direcția Regională Cluj, serviciul raional Dej (cu grad de lt.-maj., apoi căpitan), iar din 1968 până la trecerea în rezervă în 1988 maior și respectiv lt.-col. la Inspectoratul Județean al securității Bistrița-Năsăud¹⁹¹;
712. **HABER, F. Estera**¹⁹² (n. 2.II.1897 jud. Botoșani) - șefă de birou la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (1948-1952), apoi arestată și condamnată pentru trădare, grațiată în 1955, emigrată în Israel (Cosma 1994: 48; Solomovici 2004: 581);
713. **HABOT, Marin** (fiul lui Mendel) (n. 1.II.1923) – major de Interne în 1966, încadrat în M.A.I. în 1950, funcționar la serviciul cadre din "Sovromnavigație" Constanța a M.A.I (1950), șeful secției de cadre la întreprinderea ministerului "Munca exterioară" (1950-1951), apoi diverse funcții de conducere la coloniile de muncă Poarta Albă, Culmea, Năvodari și Peninsula (1952-1955), ulterior locuitor de comandant și chiar comandant deplin al Penitenciarului Constanța (1961-1963), trecut în rezervă în 1966;
714. **HAHAMU, Iosif** (uneori ortografiat "Hahanu", alteori, eronat, "Hahone") – fost student la Drept la Universitatea din Iași¹⁹³, din 1945 comisar la Biroul de Siguranță Iași; din sept. 1948, cu grad de locotenent, șeful Biroului de Securitate Oravița din cadrul Serviciului Județean Caraș al D.R.S.P. Timișoara (cu grad de căpitan în martie 1950); (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65; idem, fond Documentar Timișoara, dosar nr. 22 (cota S.R.I., vol. 6, f. 268; I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Solomovici 2001II: 43; Deletant 1995b: 62);
715. **HAIMOVICI, Haim** – (d. IV.2005, București)¹⁹⁴ – inițial prezent cu gradul de căpitan la școala de ofițeri de securitate de la Băneasa, apoi secretar al Direcției Administrative și Gospodăriei a M.S.S./M.A.I. în prima jumătate a anilor '50, cu grad de maior;
716. **HAIMOVICI, Surica** – în 1947-1948 dactilografa în cadrul Serviciului Județean de Siguranță Roman (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-231);
717. **HALTENWAGNER, Lenin** (n. 1926?) – ilegalist, în atenția Siguranței în 1941 (cu prenumele "Lazar") căpitan la Serviciul Județean Maramureș al D.G.S.P. (1948-1952), ulterior colonel, transferat șef al inspectoratului județean de pompieri Maramureș (1954-1955), în anii '2000 încă în viață în București;
718. **HAMEL, T. Ioan** – comandantul Legiunii de Jandarmi Râmniciu Sărat în 1947 (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 355);

¹⁹¹ V. și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/GYORGY_LUDOVIC.pdf.

¹⁹² V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-20detinuti%20politici/H/H%2001.%20Haag%20-%20Hexan/Haber%20Ester%20F/index.php>.

¹⁹³ http://www.romanianjewish.org/ro/carte2/mosteniri_ale_culturii_iudaice_02_05_27.html.

¹⁹⁴ Vezi anunțul decesului în nr. 29-230 din *Realitatea Evreiască* la adresa

http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr229_230/pagina14.pdf.

719. **HARMAN, Felix** – comisar la Birul de Siguranță Iași din 1945 (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
720. **HARTZ, P. Petre** – fost strungan, angajat al D.R.S.P. București în 1948 (Jela 2001), decorat în 1964 cu “Ordinul Pentru servicii deosebite aduse in apararea orinduirii sociale si de stat” clasa a III-a;
721. **HAUPT, Otto Mircea** (n. Moises, fiul lui Frideric) (7.IV.1899-7.XI.1981) - gen.-mr. (TC), locțiitor al comandanțului infamei divizii “Tudor Vladimirescu” după capturarea sa în URSS; după război comandanț militar al capitalei și subinspector general al Armatei pentru Educație Cultural-Politică (1947-1948), apoi șef al Spatiului Armatei (1949), decorat cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a în 1949, iar în 1979 (la pensionare, Cluj) cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I; comandanț al Corpului 38 Armată (1953-1955) și al Regiunii II Militare (1955-1959), trecut în rezervă 1959 cu gradul general-colonel, deputat M.A.N. (1957-1961) (fișă de cadre în dosarul 13/1953 la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R.); în 1979, pensionar (în Cluj), decorat cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa I-a (Decretul prezidențial nr. 262 din 21 august 1979)
722. **HÂNCU, ?** (alias) – din 1948 în conducerea D.R.S.P. București (Cosma 1994: 51);
723. **HEBERT, Esteră** - anchetator la Direcția VIII Cercetări Penale a Securității la începutul anilor '50;
724. **HERESCU, Leibu** (n. HERŞCU) – fost frizer, plutonier la D.R.S.P. București (1948-1952) (Jela 2001; Solomovici 2004: 582);
725. **HERESCU, Mihai** (n. HERŞCU) – funcționar civil al M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1952);
726. **HERMAN, Florian** – după august 1944 șeful serviciului economic al Miliției din Oradea, ulterior secretar de partid la Inspectoratul de Miliție Bihor (Kovacs 2006);
727. **HERȘCOVICI, Iancu** (n. Endre Herskovits, la Brașov) – colonel doctor, directorul Spitalului Militar al Ministerului de Interne (din 1954), tatăl scriitorului Alain Paruit (Șinca 2006, cap.I, n. 162, p. 142-4; Cosma 1994: 50); cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (dosare anexe, nr. 60/1955);
728. **HERȘCOVICI, ?** - colonel, tortionar la penitenciarul din Bacău (“Lista neagră – colaboraționiști și schingiuitori” în Ionițiu 1982, partea a XVIII-a);
729. **HIDA, Tibor/Tiberiu** (n. Mayer HIRSCH, a folosit ulterior numele de serviciu “Haiducu”) – fost ilegalist, coleg de rezistență cu Egon Balaș-Blatt, în 1948 maior, apoi avansat colonel, locțiitor al șefului Direcției VII Tehnică a D.G.S.P. din 1948, devenit șef deplin la începutul anilor '50, ulterior eliberat din Securitate și angajat economist la Uzinele “Autobuzul din București”; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a; (Balaș 2008: 252-3; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 45, 50, 68, 70; mențiunea “Hida” și în A.S.R.I., fond documentar, dosar nr. 4638, ff. 110-5);
730. **HIRSCH, ?** (alias Matei Pavel Haiducu) – fiul colonelului Hirsch de la Direcția VII Tehnică D.G.S.P., mr., șeful Serviciului tehnic al DGSP¹⁹⁵ (Șinca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4; Catalan 2001/4; Cosma 1994: 50, citat și de Solomovici 2004: 582);
731. **HOFMAN, Marcel** – în perioada 1949-1950-? ofițer în centrala Serviciului Operativ la Direcția Penitenciare a D.G.S.P. (M. Stănescu 2008: 189 n. 10, 191 și.).
732. **HOLBAN, Boris** (n. Baruh BRUCHMAN) (1908-2004 Paris) – evreu basarabean, ofițer în cadrul Rezistenței Franceze (șeful rețelei FPT-MOI, calitate în care a organizat peste 100 de

¹⁹⁵ alias Matei Pavel (Moțu) Haiduc, ulterior defector în Franța, după 1990 cu identitatea Mathieu Forestierre, om de afaceri.

- atentate împotriva administrației germane), după război colonel, șeful Regionalei București a Siguranței (sept.1944-1948); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a, apoi șeful serviciului de cadre al M.Ap.N. (1949-1950); ar fi fost responsabil cu supravegherea lui Gheorghiu-Dej la ordinele sovieticilor (Watts 2011: 231 n. 2); decorat în 1979 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. II-a (Rozei 2007, M.Ap.N. 2009); stabilit în 1984 în Franța, unde, în 1989, publică *Testament* (Paris: Calmann-Levy);
733. **HOLBAN, Octav** (n. MOSCOVICI) – major, director adjunct la Direcția de Control al Străinilor și Pașapoartelor din M.A.I. în anii '50 (Levy 2002: 67);
734. **HOLBAN, Eufrosina** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (u.a.3/1952, vol. I);
735. **HOLLINGER, Isidor** (zis “Izu”; fiul lui Mendel și Etka (n. Bessler)) (n. 1.XII.1920 Suceava – d. 1985, București) – fiul unui fost industriaș din domeniul petrolului; major la Direcția I a Securității (1952-1953), până la trecerea în rezervă din 1960 avansează în grad de la major la colonel în cadrul Direcției a II-a Contraspyionaj a D.G.S.S.(D.S.S. (pe care o și conduce între 1957 și 1960), ulterior șef de catedră la Școala de Ofițeri de Securitate de la Băneasa până în 1968¹⁹⁶ (Jela 2001 și Troncotă 2006: 134; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 45, 69, 74); a avut două surori - două surori, Hela Mitoșeru (1923-1992, București) și Rica Meerovici (în viață în 2010 la Carmiel, Israel); a fost căs. cu Margareta, fiica lor, Irina (căs. Isacu) fiind în prezent conferențiar dr. la Institutul Oncologic din București);
736. **HOLTZMAN, Sender** - din aprilie 1945 agent în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65; fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219);
737. **HOLȚIER Ervin** (n. HOLZER) – colonel (la trecerea în rezervă la sfârșitul anilor '60), șeful Direcției a X-a Administrație a D.G.S.P. (1948-1952), ulterior artist plastic;
738. **HOLICI, Adelina** (n. HORN) - șefă de serviciu la Direcția II Contrasabotaj în cadrul D.G.S.P., ulterior emigrată în Israel¹⁹⁷ (Sînca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4; Cosma 1994: 45, 70, 84);
739. **HOROVITZ, Sacher** – funcționar civil în cadrul MAI, cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
740. **HOSU, Estera** - anchetator la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (Niculae 2004: 32);
741. **HUDESCU, C.** (n. Karl/Carol SEGAL) – locotenent la Securitatea din Rădăuți în anii 1948-'50, participant la reprimarea violentă a revoltelelor țărănești împotriva colectivizării¹⁹⁸ (Ionițiu 2008: 88 și 2006: 43, 44; Solomovici 2004: 598; Jela 2001);
742. **HUTIRA, Iosif** (n. 29.III.1915) – colonel (în 1960); de profesie strungar, ilegalist (din 1933), numit în 1946 secretar al comitetului local Baia Mare al P.C.d.R., în anii '50 director adjunct la Direcția Economică din cadrul Direcției Generale a Miliției, ulterior șeful Direcției Regionale de Miliție Cluj (până la sfârșitul anilor '60) (Andreeșcu, Nastasă, Varga 2003a: 363, 371, 662);
743. **IACOB, Ion** – căpitan, șeful Serviciului Județean Ialomița al D.R.S.P. Constanța;

¹⁹⁶ V. și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/HOLLINGER_ISIDOR.pdf. V. și Solomovici 2001II: 43.

¹⁹⁷ Menționată și într-un interviu luat lui Corneliu Leu de către Florian Bichir pentru revista Agero (v. <http://www.agero-stuttgart.de/REVISTA-AGERO/JURNALISTICA/Interviu%20cu%20Corneliu%20Leu%20de%20Florian%20Bichir.htm>).

¹⁹⁸ Amintit de foști luptători anticomuniști precum Gheorghe Dubiț (v. <http://www.jurnalulliterar.ro/articole/Scrieri-documentare/Gheorghe-Dubit/459/21>), Pintilie Iacob (http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/mart45_64/piacob/surghiun/docs/cap12.htm) sau Constantin Teodoriu (<http://www.bzi.ro/dizidentii-victimele-innascute-ale-societatii-9776>). .

744. **IACOB, V. Auraș** – locotenent-colonel - cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (3/1954);
745. **IACOB, Martin** – în 1956 cu grad de marior, șeful serviciului III al Direcției Regionale de Securitate Cluj (1956-1958); avansat în 1957 la gradul de lt.-col.;
746. **IACOB, S. Tudor** – în 1954 locotenent major M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (12/1954);
747. **IACOB(ESCU), Ion** (n. 1931 Băița, Bihor) – în 1951 sublocotenent M.A.I. la Timișoara, cu stagiu de instrucție în U.R.S.S. (1954-1955), în 1960 transferat în cadrul D.I.E., detașat sub acoperire la Ambasada României de la Paris (adjunct al lui M. Caraman), din 1966 funcționar internațional la UNESCO (Deletant 1995b: 55; Watts 2011: 506); dezertează la 25 iulie 1969; condamnat la moarte în contumacie în 1970; după unele surse, s-ar fi stabilit în S.U.A. (indicat ca evreu de Solomovici 447-9);
748. **IACOBESCU, Simion** – funcționar civil în cadrul MAI, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (60/1955);
749. **IACOVICI, Alexandru** (fiul lui Mercurie) – căpitan de Miliție, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (2/1979);
750. **IAKAB, Arpad Andrei** – colonel de Securitate, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1979), trecut în rezervă în 1982 (5/1982);
751. **IANCHELEVICI, Silviu** – în 1952 sublocotenent M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
752. **IANCOVICI, I.** – șeful Biroului pentru Străini în cadrul Siguranței Huși după august 1944 (Zahariuc 2009: 193, 198);
753. **IANTO, Petru** (după unele surse IAȚKO) (n. 15.IX.1931, com. Balint, jud. TM (fiul lui Petru și Estera) – d. 1991 Orțisor, TM) – angajat al Direcției Regionale Banat/Timișoara, ulterior Inspectoratul Județean Timiș al Securității între 1950 și 1987, când este trecut în rezervă cu gradul de locotenent-colonel¹⁹⁹;
754. **ILIE, Natan** – polițist în Cetatea Moldovei, Maramureș, implicat în lichidarea rezistenței anticomuniste (Ionițoiu 2006: 48);
755. **IOANID, Alexandru** (f. Herman LEIBOVICI, fiul lui Iosif și Paulina) (17.XI.1920-18.II.1960) – coordonatorul celebrului jaf armat asupra unei mașini a Băncii de Stat a R.P.R. în 28 iulie 1959; fost ilegalist, după război membru de partid, lt.-col. de Interne și șeful Direcției Miliției Judiciare la nivel național (căsătorit un timp cu sora soției lui Alexandru Drăghici), la momentul arestării funcționar la Ministerul Comerțului, executat la 18 febr. 1960²⁰⁰ (v. și Solomovici 2001II: 111);
756. (?) **IORDANOV, Ștefan** - maior, ofițer politic al Diviziei “Tudor Vladimirescu”, formată în 1943 prin recrutări din rândurile soldaților români prizonieri în URSS, a fost apoi avansat colonel și a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne;
757. **IOSUB, David** - din aprilie 1945 agent în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
758. **ITESCU, Max** – fost vânzător, sublocotenent la D.R.S.P. București în anii '50; în 1955 menționat în documentele interne ale M.A.I. ca șef al comandaturii comunei de deportați Olaru din Bărăgan (Jela 2001; Solomovici 2004: 582; Ionescu-Gură 2010: 88);

¹⁹⁹ V. și fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/IANTO_PETRU.pdf.

²⁰⁰ Vezi fișa sa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici%20executati/I/loanid%20Alexandru/index.php>.

759. **IZRAIL, Zoltan** – căpitan, apoi ofițer superior la Securitatea, respectiv penitenciarul din Sighet în anii '60-'70 (Solomovici 2004: 609; Vischi și Ivanciuc 2003²⁰¹; Solomovici 1982 XVIII);
760. **IZSAK, Adalbert** (cu variantele "Ijak", "Iszaek") – colonel, director al D.R.S.P. Brașov, apoi al doilea adjunct al șefului Direcției I Informații Externe (D.I.E.) a Securității (celălalt fiind W. Winhorn), ulterior șeful Direcției Regionale de Securitate Galați, unde i-a succedat în funcție lui Wisting (Watts 2011: 196; Troncotă 2006: 54; Goma 2007: 118; Solomovici 2004: 582 și 2001II: 43; Deletant 1995b: 58; Cosma 1994: 45);
761. **JUCLEA, I. Avram** (n. 16.I.1917 Dărăbani, Botoșani) (fiul lui Ițic și Malca) (în unele documente "Iuclea") – după război comisar-ajutor la Serviciul Județean de Siguranță Neamț, la înființarea D.G.S.P. șeful biroului Anchete Penale cu grad de locotenent la Biroul de Securitate din Huși, până în 1950, când este descoperit, judecat și condamnat pentru crime împotriva umanității comise în Transnistria împotriva coreligionarilor săi evrei (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-31; menționat și în Neștian 2010: 87 și 2008: 7)²⁰²;
762. **JUCLEA, Iancu** – la sfârșitul anului 1947 agent în cadrul Inspectoratului Regional de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219);
763. **JURĂU, Moise** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (24/1954; 60/1955);
764. **KAHÁNA, Ernö** (alias Ernest; fiul lui Mendel și Gizella; uneori cu numele ortografiat Kahane) (2.XII.1890 Cheile Bicazului, Neamț – 28.IV.1972 București) – medic cardiolog, ilegalist (din perioada 1920-1922 petrecută la Viena), profesând medicina la Brașov (1925-1940), apoi stabilit în București, membru activ de partid, director al Spitalului Militar M.A.I. (1945-1954), ulterior medic la Spitalul Elias (1954-1972, pensionat); decorat în 1952 cu Ordinul Muncii cls. III-a; autor al cărților de propagandă *A szociáldemokrácia és a dialektika* (Oradea, 1932), apărută în română sub titlul *Socialdemocrația în lumina materialismului dialectic* (Cluj, 1932) și *Democrația* (București, 1945); incinerat la crematoriul "Cenușa";
765. **KAHANE, Moise** – fost ilegalist, maior și medic legist M.A.I. la Penitenciarul Jilava în anii '50, a asistat la 17 aprilie 1954 la execuția lui Pătrășcanu, constantându-i decesul; a nu se confunda cu publicistul Mózes Kahána (v. *infra*), fratele doctorului Ernö Kahána (v. *supra*);
766. **KALAUZEK, Iosif** (n. Karoly Kalausek, după alte surse n. Koloman) – colonel de Securitate, șeful D.R.S.P., apoi D.R.S.S. Brașov, apoi la regionala de Securitate Craiova, demis în anii '60 după descoperirea colaboraționismului său cu fosta Siguranță (Ionițiu 2008:88; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 24; Deletant 1995b: 58; Cosma 1994: 51, 76);
767. **KAPPEL, Zoltan** (n. 9.III.1924 Cluj (fiul lui Maurițiu și Doris) – 2008 Cluj-Napoca) – ofițer la Securitatea din Cluj între 1948 și 1959, cu grad de sublocotenent în 1953, respectiv locotenent-major la trecerea în rezervă în 1959²⁰³;
768. **KAUFMAN, Lică** (n. Adalbert KAUFMAN) – inițial comisar-ajutor în cadrul Biroului de Siguranță Bivolari (1947), după înființarea D.G.S.P. cu grad de locotenent la biroul de securitate Caransebeș (în nov. 1949), apoi detașat cu grad de locotenent de Securitate la

²⁰¹ V. și http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ioanitoiu/morminte3/docs/morminte3p_5.asp.htm.

²⁰² V. fișa sa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/I/1%20I%202005.%20I%20-%20Izvoranu/Iuclea%20Avram/index.php>.

²⁰³ Vezi fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/KAPPEL_ZOLTAN.pdf.

- Regionala Baia Mare în anii '50 (șeful Biroului de Securitate din Sighetu Marmației), ulterior emigrat în Israel (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-31; Fl. Banu 2008: 327; Ionițiu 2008:88; Jela 2001; Solomovici 2004: 582; Neștian 2010: 88; Vischi și Ivanciu 2003);
769. **KATZ, ?** (zis Pubi) – angajat al Direcției Regionale Banat a Securității la jumătatea anilor '50, ulterior transferat secretar III la Ambasada României de la Viena;
770. **KENDLER, S.** – lt.-maj., comandantul Miliției Huși în 1949 (Neștian 2010: 87);
771. **KERTESZ, Andrei-Francisc** – locotenent major, șef de birou Filaj-Investigații la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa, trecut în rezervă în 1956 (Cosma 1994: 44-83);
772. **KESERU, Carol** – maior la Securitatea din Brașov (1969-1973) (Bjoza 2006);
773. **KESSLER, ?** – agent în cadrul serviciului de Control Economic la Miliția Raională Galați în anii '50 (coleg cu Izi Finkelstein, alias Ionel Feraru) (Solomovici 2004: 578; Andreeșu, Nastasă și Varga 2003a: 578);
774. **KINTZBRUNER, Michel** (fiul lui Moise) - locotenent-colonel, profesor la Școala de ofițeri de Miliție, trecut în rezervă în 1960;
775. **KISS, Ernest** – medic M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (30/1954);
776. **KLEIN, ?** – locotenent la D.R.S.P. Timișoara, implicat în reprimarea revoltelor țărănești împotriva colectivizării (Jela 2001, Solomovici 2004: 583) – probabil una și aceeași persoană cu colonelul Clain (trupele de grăniceri) menționată în Ionițiu 2006: 43;
777. **KLEIN, M. Iosif** (fiul lui Maurițiu) – profesor la Școala de ofițeri de Miliție până în 1962, apoi șef de cadre la Comandamentul Servicii și Înzestrări din cadrul M.A.I.; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
778. **KLEINERMANN, Lazăr** (1911 Iași – 1988 Israel)– cu studii la Moscova (1953), medic M.A.I. în anii '50-'70, ulterior trecut în rezervă, șeful clinicii de cardiologie “C.C. Iliescu” din București și predând la I.M.F. (la sfârșitul anilor '70 cu grad de conf. univ.), cu dosar la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (30/1954); a locuit în cartierul Primăverii; emigrat după pensionare în Israel;
779. **KLING, Zoltan** – în octombrie 1947 șeful Serviciului municipal de Siguranță Lugoj, din 1948 maior, șeful Serviciului Județean Severin al D.R.S.P. Timișoara, ulterior revine în funcția de comandant al biroului municipal Lugoj, participant la reprimarea rezistenței anti-comuniste din Banat (Ionițiu 2008:88 și 2006: 27; Andreeșu, Nastasă și Varga 2003b: 25; Deletant 1995b: 62; Solomovici 2001II: 43, care îl ortografiază Klink, menționat pe baza Arhivei C.N.S.A.S. și în *Caietele CNSAS* nr. 2/2008, pp. 87 și 146);
780. **KOHN, Arcadie** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (60/1955);
781. **KOHN, Elvira** - din aprilie 1945 impiegată în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
782. **KOHN, Bernard** – din 1948 ofițer și șef de birou la D.R.S.P. București (Şinca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4; Cosma 1994: 51); ortografiat de către Solomovici (2004: 569) “Cohn”;
783. **KOHNER, Adolf** - șef de serviciu în cadrul D.G.S.P., ulterior emigrat în Israel (Cosma 1994: 45, Șinca 2006, cap.I, n. 162; Goma 2007: 118);
784. **KOLLAR, ?** – inginer, șeful serviciului tehnic la Direcția Regională Banat a Securității la jumătatea anilor '50;
785. **KOLLER, I. Ștefan** (n. István Koller, la 2.VIII.1916, Huedin; fiul lui Iosif) – de formăție tinichigiu, fost luptător în Spania; după război șeful Circumscripției Suburbane “Tudor Vladimirescu” a Apărării Patriotice (1944); membru P.C.R. din 1944; secretar al

- organizației Frontului Plugarilor din plasa Cehul Silvaniei și secretar F.N.D. Sălaj (1945); responsabil de cadre în Biroul Județenei PCR Sălaj (1945-1949); angajat din 1952 în M.A.I. (la Direcția Generală a Lagărelor), locotenent-colonel de Securitate (în 1955), comandantul închisorii Aiud (1953-1958) și apoi al închisorii Văcărești; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (32/1955) (v. și I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Ionițiu 2008:88, Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 25, 256-7);
786. **KOLER, Adolf** – ofițer la Direcția a II-a Contrasabotaj a D.G.S.P. (1948-?);
787. **KOVACS, Mihail** (Pius) – șeful Serviciului Județean Turda al D.R.S.P. Cluj din 1948 (Deletant 1995b, Duțu *et al.* 2002: 12 I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Cosma 1994: 48, 74; menționat și în A.S.R.I., fond documentar, dosar nr. 4638, ff. 110-5);
788. **KRAUSZ, ?** – în 1948 lt. la Securitatea din Tg. Mureș²⁰⁴;
789. **KUN, Andrei** – ofițer de securitate la Baia Mare (1948-1950) (Ionițiu 2008:88);
790. **KUPFER, ?** – activ în Oradea (“Lista neagră – colaboraționiști și schingiuitori” în Ionițiu 1982, partea a XVIII-a);
791. **LAITNER, Alexandru** – comandant-adjunct al biroului Securității din Carei în perioada 1948-1949, ulterior emigrat în Israel (Jela 2001; Solomovici 2004: 583);
792. **LAZAROVICI, Fanel** - maior de Securitate în București în anii '50, ulterior avansat colonel (Jela 2001, respectiv Solomovici 2004: 583 și 2001II: 43); *posibilă identitate cu:*
793. **LAZAROVICI, Frederick** (1.IX.1925 Botoșani (fiul lui Solomon și Sabina)) – 1998 București) – din 1951 căpitan la Direcția a II-a a Securității, în 1959 la Direcția a IV-a, trecut în rezervă în 1960 cu grad de locotenent-colonel²⁰⁵;
794. **LAZĂR, Iosif** – fost vopsitor, angajat cu grad de căpitan ca șef de birou la D.R.S.P. București în 1948 (Solomovici 2004: 583);
795. **LAZĂR, Tiberiu** (Tibor) – comandantul penitenciarului Făgăraș la începutul anilor '50; părinții săi fuseseră deportați din Ardealul de Nord în timpul ocupației maghiare în lagăre de muncă;
796. **LEFERMAN, S.** – în 1948 sublocotenent la D.R.S.P. Galați (I.R.I.R. & Cațavencu 2004);
797. **LEIBOVICI, ?** – colonel, șeful Serviciului Filaj Investigații în D.G.S.P. (Troncotă 1999, Șinca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4);
798. **LEIBOVICI, Iancu-Avram** (20.8.1926-2000 Iași, fiul lui Herșcu și Roza) – încadrat ca sublocotenent la Direcția Regională a Securității Iași în 1953, de unde va fi trecut în rezervă în 1959 cu gradul de căpitan, după ce ocupase funcția de locțiitor de șef de secție²⁰⁶;
799. **LEIBOVICI, Marcu** - din aprilie 1945 comisar-ajutor în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65), la sfârșitul lui 1947 încă prezent pe aceeași funcție (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219), probabil încadrat în D.R.S.P. Iași cu grad de ofițer;
800. **LEIZER, David** – fost fotograf, plutonier major la D.R.S.P. București la începutul anilor '50 (Jela 2001; Solomovici 2004: 586);
801. **LERESCU, ?** (n. SOMER) - medic M.A.I. încadrat la Direcția Penitenciare, evocat de fostul deținut Belu Zilber (v. Solomovici 2004: 208-9);
802. **LEVENSON, Claude** (fiul lui Cazimir) – evreu născut în Franța, profesor civil de limba franceză la Școala de Securitate de la Băneasa până în 1958; un “Livezeanu (Levenson)”

²⁰⁴ V. nr. Din 5 sept. 2011 al *Ziarului de Mureș*, autor Nicolae Balint, la adresa

<http://www.ziaruldemures.ro/pagini/detalii-stire/inapoi/prima-pagina/articol/oamenii-partidului-din-justitia-mureseana-i.html>.

²⁰⁵ V. fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/LAZAROVICI_FREDERICH.pdf.

²⁰⁶ V. fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/LEIBOVICI%20IANCU%20AVRAM.pdf.

- este menționat și ca tortionar la penitenciarul din Bacău în “Lista neagră – colaboraționiști și schingiuitori” (în Ionițiu 1982, partea a XVIII-a);
- 803. **LICHT, ?** – implicat în reprimarea partizanilor anticomuniști de pe versantul nordic al masivului Făgăraș (vezi memoriile lui Ion Gavrilă Ogoranu);
 - 804. **LIST, ?** - șef de catedră la Școala de Ofițeri de Securitate de la Băneasa (Troncotă 2006: 70);
 - 805. **LITMAN, Roza** – la sfârșitul anului 1947 impiegat arhivă în cadrul Serviciului Județean de Siguranță Roman (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-231);
 - 806. **LITVIN, Florian** – membru al comitetului județean Bihor al P.C.R./P.M.R. (membru de partid din 1946), colonel de securitate în Oradea, implicat în reprimarea revoltelor împotriva colectivizării; fișă de cadre la cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1951) (v. și A.N.-D.J.B.H., fond Comitetul jud. Bihor al P.C.R., dosar nr. 242/1948-1949, f. 48, *apud* Țărău 2002: 182; menționat și în Ionițoiu 2006: 43 și 1982, XVIII, și Kovacs 2006);
 - 807. **LIVEZEANU, Nicolae** (fiul lui Nat(h)an și Beti, 31.X.1919 Iași – 2000 Ploiești²⁰⁷) – între 1948 și 1951 ofițer în cadrul D.R.S.P. Iași, din 1951 și până la trecerea în rezervă în 1960 la Direcția Regională Ploiești/Prahova, unde avansează până la gradul de maior și ocupă inclusiv funcția de șef de serviciu²⁰⁸; un oarecare Livezeanu (n. Levensohn) este menționat și în memorialistica foștilor deținuți politici anticomuniști din penitenciarul Bacău la începutul anilor '50;
 - 808. **LOBEL, Edgar(d)** (n. 1927) (n. Löbel?) – activist de partid și ofițer M.A.I., în 1963 menționat ca locuitor politic la D.P.C.I. București, încă activ în 1970 (Solomovici 2004: 586, 587);
 - 809. **LOBL, Mor** – inițial șef de secție în cadrul C.C. al U.T.M. Târgu Mureș, ulterior încadrat local în Securitate (Fl. Banu 2008: 324);
 - 810. **LOTE, Andrei** (cf. altor surse LOTHE) – locotenent, șef adjunct al Serviciului Județean Năsăud al D.R.S.P. Cluj (1948-1952) (Deletant 1995b: 59, Cosma 1994);
 - 811. **LÖWINGER, Adalbert** – în martie 1946 comisar ajutor la Chestura Poliției municipiului Cluj (Andreascu, Nastasă și Varga 2003b: 210);
 - 812. **LÖWY, Francisc** – originar din Năsăud, șeful Siguranței Bistrița între 1945 și 1946 (Cosma 1994: 81; Goma 2007: 118);
 - 813. **LUDESCU, I. Carol** – șeful Serviciului Județean Rădăuți al D.R.S.P. Suceava;
 - 814. **LUNGU, Iosif** (n. LUDESCHER) (n. 4.XII.1910 Iași, după lte surse 1919) – medic M.A.I., secretar al organizației de bază P.C.R. la spitalul din Sighet, din 1950 medic la penitenciarul din oraș, trecut în rezervă în 1955 (Fürtös 2007: 413-414 și n. 60; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 510-511, n. 3; C.P.A.D.C.R. 2006: 237, n. 19);
 - 815. **LUPU, David** – subofițer la Serviciul Județean Someș al D.G.S.P. (1948-?) (Cosma 1994: 83);
 - 816. **MAHLER, William**, anchetator la Direcția VIII Cercetări Penale a Securității (1953-1956), emigrat în Israel (Niculae 2004: 32);
 - 817. **MAIER, Lazăr** (11.III.1919 Arad – 1967 București) - lt.-maj. la Direcția Regională Timișoara (1948-1952), apoi D.R.S.S. Arad (1952-1955), cu un intermezzo ca director al M.S.S. Pitești în 1953, iar apoi, până la trecerea în rezervă în 1965 cu gradul de colonel, la

²⁰⁷ Îngropat la 6 iulie 2000 în cimitirul evreiesc din Ploiești, v.

<http://www.iajgsjewishcemetryproject.org/romania/ploiesti-prahova-judet-wallachia-region.html>.

²⁰⁸ V. fișă sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/LIVEZEANU%20NICOLAE.pdf.

- Direcția Regională Stalin/Brașov (arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 97, fila 19; Bjoza 2006; Solomovici 2004: 588)²⁰⁹;
- 818. **MANDEL, Paula** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
 - 819. **MARCOVICI, Carol** – în 1952 locotenent M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, respectiv III, v. u.a. 3/1952 vol. I, respectiv II);
 - 820. **MARCOVICI, Matei** – major de Miliție, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (1979);
 - 821. **MARCU, Haim** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
 - 822. **MARCU, Max** - din aprilie 1945 agent în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
 - 823. **MARCUS, Ițic** - din aprilie 1945 agent în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
 - 824. **MARCUS, S.** – angajat al Securității din Huși la sfârșitul anilor '40 (Neștian 2010: 87);
 - 825. **MARINA, Ion** (n. ITICOVICI) – ofițer politic la penitenciarul Pitești în timpul “reducării”, ulterior transferat la penitenciarul Brașov, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 539, dosare anexe, u.a. 411/1952) (v. și Solomovici 2004: 588);
 - 826. **MARKOSI, Ion Carolu** – locotenent-colonel de Securitate, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1979);
 - 827. **MARTIN, Iacob** (Ionițiu 2008:88);
 - 828. **MASSLER, Iuliu** (n. 30.VII.1913) – fost comerciant de stofe, șeful Regionalei Bistrița Năsăud a Siguranței (1946-1947); căs. cu Elza; emigrat în Israel; fiica sa, Aviva Enav, a solicitat și reobținut cetățenia română (M.Of. nr. 710/20.10.2008) (v. și Jela 2001, Cosma 1994: 81; Solomovici 2004: 588; Goma 2007: 118);
 - 829. **MATEESCU, Ella** (n. Etla Basea) (1918 – III.2011 Paris) – anchetator la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (1948-?), ulterior emigrată în Israel, iar apoi stabilită în Franță; căsătorită cu Șiche (Shiki) Mateescu (d. 2010), a avut o soră, Hava (Tzirola) (căs. Brucăr) și un fiu, Alexandru (“Saşa”) Mateescu, care locuiește la Paris;
 - 830. **MĂNESCU, ?** (alias) – în subordinea colonelului Grigore Naum la Direcția IV Contrainformații Militare a D.G.S.P. în 1948 (Cosma 1994: 47);
 - 831. **MATHIAS, Jack** – comisar-ajutor la Serviciul de Siguranță Bârlad/Vaslui după august 1944 (Zahariuc 2009: 185 și 2010 II);
 - 832. **MEDVEDOVICI, Titu Laurian** – colonel, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1953);
 - 833. **ME(I)EROVICI, Ferdinand** (1906 – 1974 Focșani) – medic, locotenent-colonel, încadrat la sfârșitul anilor '40 la Spitalul Militar Focșani (C.E. Focșani, *Menora*, nr 7 (iulie 2010), p. 19 și “Figuri evreiești din Focșani”);
 - 834. **MESINGER, ?** – medic, șef-adjunct al dispensarului medical al Securității din Timișoara în anii '50;
 - 835. **MICHELZON, Albert** – în 1952 locotenent M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);

²⁰⁹ V. și fișa sa de cadre la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/MAIER%20LAZAR.pdf.

836. **MICLE, Theodor Ioan** (n. MARCOVICI, nume românizat prin Decizia nr. 92780 a Ministerului Justiției din 8 oct. 1947) (n. 18.VII.1923 București – XII.2006²¹⁰) – activist la comisia de presă a Comitetului județean Ilfov al PCR (1944-1945), activist în secția de cadre a sectorului M.A.I. și în secția de cadre a comitetului orașenesc București al P.C.R. (1946-1947); șef al serviciului de anchete și cercetări în sectorul ministerial al P.C.R. și șef al serviciului de cadre în centrala Ministerului Industriei Hârtiei (1948); director de cadre la Editura Partidului Comunist Român (1949); încadrat în 1950 în S.S.I., în 1951 transferat la Direcția V Cercetări Penale, locotenent major în 1952, decorat cu ordinul Steaua R.P.R. clasa IV-a, trecut în rezervă la 5 oct. 1967, cu toate distincțiile retrase în 1968 (fusese implicat în torturarea unor persoane din “lotul Pătrăscu”²¹¹) (A.S.R.I., dosar nr. 40002, vol. 203, ff. 1-19; Pelin 2008; Levy 2002: 123; Wexler & Popov 2002 II: 825; Solomovici 2004: 217, 223, 589 și 2003: 167, 226 §.u.);
837. **MICU, Andrei** (n. Adolf KLEIN, la 24 iulie 1912, fiul lui Avram Ludovic și al Margaretei (n. Isac)) – ilegalist (membru de partid din 1927), voluntar în Spania (Sugarman f.a.: 109; Zbăganu 2001), după război șeful Direcției Cadre a Ministerului de Interne între 1949 și 1954 cu grad de maior, trecut în rezervă și transferat la Ministerul Chimiei, de unde se va pensiona în 1972 ca director adjunct ICECHIM;
838. (?) **MICU, Iacob** (n. KLEIN?) – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
839. **MIHAIL, David** (n. WEISSBUCH, fiul lui Moshe și Haia Feiga (n. Verner)) (1908-1995) – fost voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania, după război ofițer în S.S.I., apoi D.G.S.P., până în 1950 (Levy 2002: 207; Sugarman f.a.: 110), ulterior cu evoluție necunoscută, probabil emigrat în Israel; căs. cu Emilia (1917-2000), tatăl Mioarei (1949-1965);
840. **MIRESCU, Leon** (n. Leon DAVIDOVICI) – șef de birou la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (începând cu 1948) (Jela 2001; Cosma 1994: 48; Solomovici 2004: 570);
841. **MIRONESCU, Mircea** (în alte documente Moldovanu) (n. Moritz MEEROVICI) – subinspector regional Poliția Iași la sfârșitul anilor '40 (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 248);
842. **MOISESCU, I.**, colonel, șeful direcției Secretariat din cadrul M.Ap.N. la începutul anilor '50 (redactor al unor documente oficiale reproduse în Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a și Duțu *et al.* 2002);
843. (?) **MOISESCU, P. Ilie** – colonel M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (1953);
844. **MUREȘAN, L.** (n. Leon DAVIDOVICI) - anchetator al Securității între 1948 și 1958, emigrat în SUA (Niculae 2004: 32);
845. **MOSKOVICS, Artur-Karoly** (n. 18.VIII.1927) – în anii '50 tortionar al Securității Târgu-Mureș, implicat în anchetele din 1956, succesive evenimentelor din Ungaria; după 1989 încadrat, în ciuda protestelor fostelor sale victime ca avocat al baroului local (Bottoni 2010: 170; Solomovici 2004: 589, respectiv Ionițiu 2008:88, ortografiat Moscovici Artur-Karol);
846. **NATANSOHN, Adela** – funcționară la Direcția VIII Cadre a D.G.S.P.
847. **NAUM, M. Grigore** (zis “Grișa”, n. Naum ROTSTEIN, fiul lui Menașe) (n. 1911, Bălți) – în 1941 în atenția Siguranței pentru activități comuniste (v. lista în Mâță 2007, poziția 353), refugiat în U.R.S.S., parașutat în România în 1944, din 1948 general-maior de Securitate,

²¹⁰ V. rubrica „Decese” din *Realitatea Evreiască* la http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr266_267/pagina22.pdf.

²¹¹ V. <http://www.viorelarion.ro/viorel/sblog/index.php?entry=entry070726-085833>, Recurs – fila 9. Vezi și Teodor Wexler, “Procesul sioniștilor”, la http://revista.memoria.ro/?location=view_article&id=419.

- șeful Direcției IV Contrainformații Militare, ulterior al Direcției a V-a Cercetări Penale a D.G.S.P., iar la un moment dat director al Editurii P.M.R., decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. I-a iar în 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1954); emigrat în anii ’70 (după fiicele sale) în Israel, stabilit inițial în Tel Aviv; cf. Berindei, Dobrincu și Goșu (2009: 160, n. 8), în anii ’90 trăia în Statele Unite, la San Francisco (v. și Watts 2011: 196 n. 2; Troncotă 2006: 63, 201; Banu 2008: 325; Goma 2007: 118; C.P.A.D.C.R. 2006: 44, 633, 662; Solomovici 2003: 120-1; Cosma 1994: 47, 75);
848. **NĂVODARU, Luiza** (n. Amalia Luiza FISCHER, căs. ELMAN, fiica lui Avram) – ofițer la Direcția a II-a Contrasabotaj a D.G.S.P. până în 1952, când este destituită și anchetată alături, *inter alia*, de fratele ei, Petre Năvodaru, în dosarul “dosarul Pătrășcanu”, ulterior exonerată, devine șef de catedră (limbi străine) la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa (1953-1958), apoi transferată la Direcția “F” a Ministerului de Interne, calitate în care este decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a; după trecerea în rezervă traducătoare la diverse edituri, în anii ’90 pensionară M.A.I.; soacra lui Paul Goma (Balaș 2008: 413; Rosek 2006: 101; Cosma 1994: 45; 70; Deletant 1999: 332; Goma 2007: 118);
849. **NEDELCU, Iordan** (25.I.1935 Alexandria – 1995 Slobozia, fiul lui Florian și Eliza) – între 1956 și 1967 avansează până la gradul de căpitan în cadrul Direcției Regionale București, secția raională Urziceni; din 1969 până la trecerea în rezervă în 1981 până la gradul de lt.-col. în cadrul Inspectoratului Județean Teleorman²¹²;
850. **NERIȘANU, Alexandru** (n. GALL (fiul lui Iosif și Iulișca) 29.VIII.1928 Otopeni – 2001 Cluj-Napoca) – angajat în 1958 la Direcția a V-a a Securității Statului, iar din 1967 până la trecerea în rezervă în 1985 (cu grad de colonel) ofițer și șef de serviciu în cadrul Direcției a IV-a (în Cluj-Napoca și, intermitent, Oradea)²¹³;
851. **NEGREA, Pavel** (alias) (n. 13.I.1933 Cotești, Vrancea (fiul lui Ignaț și Aneta) – d. 1993, Bacău) – angajat al Direcției Regionale, ulterior Inspectoratului Județean Bacău între 1962 și 1988, când este trecut în rezervă cu gradul de maior²¹⁴;
852. **NEGRU, Nicu** (n. SCHWARTZ) - anchetator la Direcția VIII Cercetări Penale a Securității în anii ’50 (Niculae 2004: 32);
853. **NEGRU, (Litman) Nelu** – maior, profesor la catedra de drept a Școlii de ofițeri de Securitate din Băneasa până în 1961;
854. **NEIDMAN Gheorghe** (n. Gingol) - consilier în M.A.I.-D.G.S.P. (1947-1953), căpitan la D.R.S.P. Suceava (v. Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 215-6), ulterior profesor la Școala de Securitate din Băneasa, emigrat ulterior în SUA (Niculae 2004: 32; Ionițiu 2008: 88-93);
855. (?) **NICOLAU, Sergiu** (n. Serghei NIKONOV) (1905, Basarabia – 1999, București) – general-locotenent; condamnat pentru spionaj în favoarea U.R.S.S. în perioada interbelică, după război infiltrat de sovietici în funcția de director al S.S.I. (1947-1951), directorul Direcției A/I Informații Externe a D.G.S.S./M.S.S. (1951-1954), ulterior, până la trecerea în rezervă în 1960, șeful biroului II (Contrainformații) din cadrul Marelui Stat Major al Armatei; incinerat la crematoriul “Cenușa”; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a ; – de regulă considerat etnic rus, singura sursă care îl include unei liste de ofițeri de securitate “cu toții evrei basarabeni” fiind Troncotă (2006: 63);

²¹² V. fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/NEDELCU_IORDAN.pdf.

²¹³ V. fișa sa la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/NERISANU%20ALEXANDRU.pdf.

²¹⁴ V. și http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/NEGREA_PAVEL.pdf

856. **NICOLAU, Victor** (n. Iacob (Iakov) Calica, zis "Saşa") – evreu basarabean, ofițer N.K.V.D., infiltrat în D.G.S.P. (Watts 2011: 196 n. 2; Buzatu & Cîrstea 2010: 286 n. 158; Troncotă 2006: 63; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 25, 30, 68), ulterior activist al secției Organizatorice a C.C.; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosarele 173/1952, 111/1955 și 57/1956);
857. **NICOLSCHI, Alexandru** (n. Boris GRÜNBERG, în alte documente oficiale GRINBERG, fiul lui Alexandru și Rozalia) (2.VI.1915 Lăpușna, Chișinău – 16.IV.1992 București) – general-locotenent de Securitate (la momentul trecerii în rezervă); ilegalist (nume conspirativ "Vasea"), vorbitor de limbă rusă: comisar-șef și ajutor al șefului Corpului Detectivilor din cadrul D.G.P. (1945-1946); inspector general în cadrul D.G.P. și șef al Corpului Detectivilor (1946-1947), inspector general în cadrul Direcției Poliției de Siguranță (1947-1948); subdirector general (locțiitor al directorului general) al D.G.S.P./M.S.S./D.G.S.S. (1948-1953); adjunctul lui Drăghici și secretar general al M.A.I. (1953-1961); trecut în rezervă la 31 ian. 1961 cu gradul de gen.-lt.; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a; incinerat la crematoriul "Cenușa" (A.S.R.I. fond "D", dosar nr. 10985, f. 79; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Solomovici 2003: 126-36 și 2001 II: 43, 47-8; Ionițoiu 2006: 26, 34; Troncotă 2006: 23, 41-2, 47-9, 52-3; Goma 2007: 118; Catalan 2001/4; Cosma 1994: 30, 44, Marius Oprea f.a.²¹⁵);
858. **NICOLSCHI, Iozeifina** (n. MARCOVICI) – ilegalistă, a doua soție a lui Nicolschi, angajată în Direcția Generală a Miliției cu grad de major (în anii '50) și funcția de șef de birou, încă în viață în 1992 (Arachelian 2010; Solomovici 2003: 133 și 2004: 217; Jela 2001: 199-202²¹⁶);
859. **NUŞEM, Avram** – la sfârșitul anului 1947 comisar în cadrul Inspectoratului Regional de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219), apoi locotenent în cadrul D.R.S.P. Iași (*Listă lui Secu* 2007, poziția 110);
860. **OPREA, R. Eugen** (n. 14.II.1927 București) (fiul lui Rudolf și Elena) – membru de partid din 1945, angajat funcționar în administrarea societății Astra Română, recrutat ca activist de partid în 1946, ocupă diverse funcții până în 1948, când urmează Școala de ofițeri politici M.A.I. (absolvită în 1949), înaintat la grad de locotenent și ofițer activ al M.A.I. până în 1964 (Solomovici 2004: 586-7);
861. **OPRESCU, Dorel** (n. EDELSTEIN) (d. 25.IX.1990) – ofițer în conducerea D.R.S.P. București începând cu 1948, ulterior profesor de economie internațională la ASE (Șinca 2006, cap.I, n. 162; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 44 corob. 51); *fica sa, Franca Oprescu-Aronovici, este membru al C.E. București, căsătorită cu ing. Nilu Aronovici; interesant, în aceeași perioadă de început al anilor '50, tatăl primarului Sorin Opescu, Mircea (pensionat general), era lt.-col. în cadrul Brigăzii Mobile de anchetă, sub conducerea lui Al. Nicolschi; în plus, un Ilie Oprescu, fiul lui Nusem-David, era decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III.a.*
862. **OPRESCU, Rita** – soția lui Dorel Oprescu, angajată la rândul ei în D.G.S.P. din 1948 (Cosma 1994: 44);
863. **ORENSTEIN, Barel** - locotenent, din 1948 director adjunct al Serviciului Județean Râmnicu Sărat al D.R.S.P. Galați (Deletant 1995b: 60);
864. **ORNESCU, Alexandru** (n. Beri ORNSTEIN) (1921 – III.2008, Cluj) – în 1947 propagandist la grupul întreprinderilor de gospodărie comunala și locativă a județului Cluj,

²¹⁵ La <http://www.tiuk.reea.net/1/31.html>.

²¹⁶ Vezi și materialul despre Al. Nicolschi semnat de Marius Oprea, la adresa sus-menționată.

- apoi maior, din 1952 (după ce fusese angajat la Siguranța Bistrița) subdirector al regionalei de Securitate Cluj (formal locțiitor al șefului D.R.S.), demis la 3 ian. 1961 pentru sionism, pensionat ca șef al consiliului administrativ județean Cluj (Jela 2001, Cosma 1994: 81 și 1996: 78; Pleșca 2010:)²¹⁷;
865. **OSIAS, Marcel Itic** – la sfârșitul anului 1947 agent al Biroului de Siguranță din Târgu Neamț (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-319);
866. **PACHER, Francisc** (n. 29.VI.1921 la Năsăud, fiul lui Mor și Regina) - de profesie ceaprazar, șeful Serviciul județean Năsăud al Siguranței (1945-1947) (Jela 2001, Cosma 1994: 80; Solomovici 2004: 590; Goma 2007: 118);
867. **PANĂ, Alexandru**, zis “Saşa” (n. Alexandru BINDER, fiul lui David N. și Stela (n. Iancovici)) (8.VIII.1902 București – 22.VIII.1981 București) – general medic M.A.I., iar în viață “publică” scriitor; redactor la *Orizont* (1944-1948) și *Educația artistică* (1948-1952), decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
868. **PATRICIU, N. Mihail** (n. Mihály GRÜNSPERGER (după alte surse WEISS), fiul lui Nathan) (19.IX.1909 – 1996 Cluj) – de profesie muncitor mătrițier, fost ilegalist (membru P.C.d.R. din 1938), luptător în Spania, apoi în Rezistența Franceză; apropiat al lui Teohari Georgescu; șeful Inspectoratului Regional de Poliție Alba Iulia (15-24 aug. 1945); șeful Inspectoratului Regional de Poliție Cluj (aug. 1945 – aug. 1948); șeful D.R.S.P. Cluj (aug. 1948 – ian. 1951); șeful D.R.S.S. Brașov (ian. 1951 – iul. 1952); epurat în 1952 în “lotul Teohari Georgescu”; directorul Combinatului Metalurgic Reșița (1955-1961); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, în 1961 cu medalia “a 40-a aniversare a PCR”, iar în 1979 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a II-a (Pleșca 2010: 120-1; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 24; Ionițiu 2008:88; Goma 2007: 118; Jela 2001: 213; Deletant 1995b: 58; Cosma 1994: 51, 80-1);
869. (?) **PAVLOVICI, Iosif** – angajat al Securității Satu Mare după război;
870. **PAVLOVSCHI, Boris** – funcționar civil în cadrul MAI, cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (3/1952 vol. I);
871. **PERLMUTTER, Eugen** – fost funcționar, angajat la D.R.S.P. București în 1948, cu grad de sublocotenent (Jela 2001; Solomovici 2004: 590);
872. **PLATMAN, Arnold** (n. 26.X.1902, București, fiul lui Marcu) - instructor și responsabil cadre în comitetul de Partid al Circumscripției 18 București (1945-1946); instructor și șef al Secției Cartiere din Comitetul U.T.C. al Sectorului II Negru (1946-1947); comisar-ajutor și responsabil agitprop în biroul organizatoric P.C.R. din Serviciul controlul străinilor - Direcția Poliției de Siguranță (1947-1948); secretar al organizației de partid și membru (responsabil agitprop) în biroul organizatoric de partid din Școala MAI nr. 1 Băneasa (1948-1951), unde îndeplinește și diverse funcții didactice (1948-1955); profesor-șef la Școala militară de ofițeri MAI nr. 4 din București (1955-1956); în 1956 trecut în rezervă cu grad de căpitan; reîncadrat ca funcționar civil M.A.I - lucrător principal evidență deținuți în Serviciul evidență deținuți, contabil revizor în Secția control spate (1956-1957), șef al Secției AGT - Auto din Serviciul aprovisionare gospodărire/ Serviciul spate din DGPCM (1957-1966); șeful biroului organizarea muncii la Periș (196-1967), apoi responsabil de popotă, șef evidență bază la Sectorul AFV, contabil principal și șef al Sectorului AFV la Penitenciarul Jilava (1 aug. 1967 - 1977); decorat cu medalia “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orînduirii sociale și de stat” (1954), medalia “Meritul Militar”, clasa a II-a

²¹⁷ Vezi și necrologul său în nr. 294-295/008 din Realitatea Evreiască la adresa

http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr294_295/pagina22.pdf, precum și ziarul *Făclia* din Cluj (la adresa <http://www.ziarulfaclia.ro/DECES-E-COMEMORARI+7451>).

- (1954), medalia “A 50-a aniversare a înființării PCR” (1971), medalia “30 de ani de la eliberarea României de sub dominația fascist” (1974) (A.S.R.I. d.p. nr. 4149);
873. **POLINGER, Ilie** – după august 1944 secretar al celulei de partid de la Chestura Poliției municipiului Iași (Andreescu, Nastasă, Varga 2003a: 247-8), în 1945 încadrat comisar-ajutor în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
874. **POPA, Iacob** (alias) – căpitan, șeful Serviciului Județean Alba al D.R.S.P. Sibiu;
875. **POPIC(U), Ioan** (n. Adalbert POPPIG) – locotenent-colonel, șeful D.R.S.P. Suceava (1948-1950), ulterior deconspirat ca fost colaborator al Siguranței și condamnat la închisoare (A.S.R.I., fd. Documentar, dosar nr. 1098, f. 384; I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Solomovici 2004: 590; Ionițiu 2008:88 și 2006: 34; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 52);
876. **PREISZLER, Simion** (n. 03.08.1922, Gălăuțaș; fiul lui Samuilă și Rozalia) – anchetator la Serviciul Județean Someș al D.G.S.P. Cluj, ulterior ofițer la Securitatea din Arad, emigrat în Israel în 1970; fiul său Jacob (n. 3 iunie 1956) a obținut cetățenia română în 2008 (ordinul nr. 2573/2008 al Ministerului Justiției) (Goma 2007: 118; Solomovici 2004: 591; Cosma 1994: 83);
877. (?) **PROTOPOPOV, Mihai** (a.k.a. “Mișa”) – evreu rusofon infiltrat după august 1944 în conducerea S.S.I. de către N.K.V.D. (Cosma 1994: 30, 44); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a
878. **RANGA, Victor** (n. Avram RABINOVICI, (?) rudă cu Ana Pauker) - ar fi plecat la 17 ani în U.R.S.S., fiind recrutat de N.K.V.D., revenit în România în 1944, ofițer (ajuns via S.S.I.) la Direcția IV Contrainformații Militare în D.G.S.P./D.G.S.S. (adjunct al lui Grigore Naum), ulterior director comercial la I.C.R.A. București, iar din 1967 director coordonator al Agenției de Import București (Cosma 1994: 47, respectiv Gheorghe-Ilie Florescu, în cartea sa de memorialistică *Confesiunile unui cafegiu*, București: Humanitas, 2008, vezi și Mihăilescu 2008:8);
879. **RAPAPORT, Puiu** – (4.XII.1928 - 1999, Israel) – ofițer M.A.I., președintele Comitetului pentru Cultură Fizică și Sport Bacău (1947-1952), ulterior la clubul sportiv Dinamo (1953-1962), respectiv președinte al clubului “Dinamo”/”F.C. Argeș” din Pitești (1963-1974), emigrat în Israel în 1976, unde a continuat să activeze în managementul sportiv;
880. **RĂZVAN, Sergiu** (alias) - locțiitor de șef de serviciu la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. la începutul anilor '50, ulterior emigrat în Israel (Niculae 2004: 32; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 48);
881. **RECK, Ștefan** (n. Ludovic) – membru al echipei de reeducatori a lui Țurcanu la Pitești, apoi la penitenciarul Gherla în anii '50;
882. **REY, Valentin** – în 1950 membru în Comandamentul trupelor M.A.I. (Duțu *et al.* 2002: 52-3);
883. **RIGLER, Cornelius** – în 1952 funcționar M.A.I., cu fișă la secția Administrativ-Politică a C.c. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
884. **RIGMAN, ?** - șef de catedră la Școala de Ofițeri de Securitate de la Băneasa (Troncotă 2006: 70);
885. **ROMAN, A. Mihail** (n. Mihel REISMAN, fiul lui Avram) (n. 1.III.1913, Roman) – de formație contabil, membru al Uniunii Patriotice (1944-1945), membru de partid din 1945, încadrat în D.G.S.P. în 1948, cursant al Universității Serale de Marxism-Leninism (1949-1951), ajuns colonel la sfârșitul anilor '50 (d.p. nr. 1322);
886. **RODELSTEIN, ?** - angajat al Securității București în anii '50 (Şinca 2006, cap.I, n. 162, pp. 142-4; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 5);

887. **RONAY, Ladislau** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1962);
888. **ROSENFIELD, Tereza** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
889. **ROSENSVEIG, Esteră** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1952);
890. **ROSMAN, Liviu** (n. Adalbert Rosman) (d. 1.II.2001) – locotenent la Securitatea din Bihor la începutul anilor '50 (Kovacs 2006);
891. **ROȘCU, Edgard** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1952);
892. **ROT, Francisc** (n. ROTH, la 03.06.1904, Oradea, fiul lui Sigismund și Maria) - anchetator al Securității activ la Oradea, Suceava, Turda și Cluj între 1945 și 1954 (Ionițiu 2008:88; Kovacs 2006, Solomovici 2004: 594; Cosma 1994: 82);
893. **ROTENSTEIN, Avram** – în 1952 căpitan, director adjunct operativ al Direcției Regionale Galați a Miliției (Berindei, Dobrinicu și Goșu 2009: 372);
894. **ROTENSTEIN, David** (d. 30.IV.2010 Iași) – în 1947 comisar-ajutor în cadrul Inspectoratului Regional de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219), ulterior cu grad de ofițer în D.R.S.P. Iași; după terecerea în rezervă membru activ și salariat al Comunității evreiești Iași;
895. **ROTENSTEIN, Moly** – după război comisar, șefă de birou în cadrul Serviciului Județean de Siguranță Bacău (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-231);
896. **ROTENSTEIN, Natan** – după război comisar-ajutor în cadrul Serviciului Județean de Siguranță Roman, apoi ofițer (în 1954 lt.-maj., în 1955 căpitan) la Serviciul Raional de Securitate "I.V. Stalin" din cadrul D.R.S.S. București (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 1701 (cota S.R.I.), ff. 99, 122 și A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-231);
897. **ROTMAN, Aron** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
898. **ROZENSWEIG, Stela** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I, pare în același dosar și sub numele Estera Rosensveig);
899. **RUCKERSTEIN, Israil** (uneori ortografiat RU(C)KENSTEIN) – cu grad de căpitan, șeful Serviciului Județean Botoșani al Securității Suceava în perioada '40-'50 (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Deletant 1995b: 62; Solomovici 2004: 594, 2003: 208 și 2001II: 43; deductibil în Ionițiu 2006: 44));
900. **RUSU, Mircea** anchetator al Securității (1947-1956), emigrat în SUA via Israel (Cosma 1994) (?);
901. **SAMOILOV (/Samuel), ?** – în timpul războiului colonel în Direcția Politică a Armatei Roșii, colaborator apropiat al Anei Pauker și al lui Vasile Luca, (l-ar fi recrutat pe Luca în 1940), epurat în 1952 sub acuzația de spionaj (Solomovici 2004: 31-2);
902. **SAMSON, Șerban** – colonel de Miliție, subdirector al Miliției Judiciare la nivel național la începutul anilor '50 (adjunctul lui Al. Ioanid), ulterior jurist²¹⁸;
903. **SAMSON, Valentina** – funcționar civil în cadrul MAI, cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1952);

²¹⁸ Menționat frecvent în dosarul jafului mașinii Băncii de Stat a R.P.R. /(ex.

<http://www.jurnalul.ro/special/special/jaful-secolului-de-la-banca-nationala-70393.html>).

904. **SAMUEL, Francisc** (zis Öcsi) (n. 1914) – colonel de Securitate, fost ilegalist, trimis în 1958 în misiune în Israel de către Securitate sub acoperirea de imigrant (împreună cu familia), demascat de serviciile israeliene în 1965, repatriat (după o tentativă de recrutare a sa în favoarea israelienilor) și continuându-și activitate în Securitate (Solomovici 2004: 594-5; 2003: 487 ș.u.; R. Ioanid 2005: 125);
905. **SAMUEL, Ana** – agent al M.A.I în străinătate (Solomovici 2004: 61);
906. **SANDBERG, Goldi(a)na** – absolventă a Facultății de Drept din Iași, ulterior angajată comisar-ajutor în cadrul Inspectoratului Regional de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219);
907. **SANDOVICI, Mihail** (Mișa) – originar din Basarabia, desantat de sovietici în zona Galați înainte de august 1944, șeful corpului de translatori din direcția Contraspionaj a D.G.S.P., în 1951 major la Direcția a II-a Contraspionaj a D.G.S.P./M.S.S. (Troncotă 2006: 54-5; Cosma 1994: 38, 45, 70; Goma 2007: 118 – cei din urmă ortografiindu-l în mod eronat Sadovici);
908. **SCHAFFER, Zissu** – la sfârșitul anilor '40 gradat la Securitatea din Huși (Neștian 2010: 87);
909. **SCHILLER, ?** – șeful Securității Târgu Neamț în 1949 - anii '50 (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 255-6; Duțu *et al.* 2002: 342-3);
910. **SCHILLER** (Matias) **Mina** – locotenent-major, profesoară la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa până în 1959 (Cosma 1994);
911. **SCHECHTER, Otto** – ofițer M.A.I., directorul penitenciarului Iași, ulterior profesor universitar la Iași²¹⁹ (Ursache f.a. b);
912. **SCHLESINGER, Erwin** – propus pentru încadrare în Direcția VIII a M.S.S. într-un referat din 5 august 1953 (Datcu 2009; Goma 2007: 118);
913. **SCHLESINGER, Paul** – ofițer încadrat în D.G.S.P. la înființare (1948) (Cosma 1994: 44);
914. **SCHMERLER, Emanoil** - căpitan, unul din cei doi șefi de birou ai secretariatului D.G.S.P., șeful Serviciului Cifru; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (u.a. 198/1951) (Solomovici 2004: 595 și 2001II: 43; Deletant 1995b: 57; Jela 2001; Cosma 1994: 50, 75);
915. **SCHNEIDER, Anuța** – încadrată la D.G.S.P. în 1948 cu grad de plutonier, funcție operativă 8Jela 2001; Solomovici 2004: 595);
916. **SCHOR, Iosif** (n. 1923 Iași) – după 23 august 1944 ziarist în cadrul Armatei, apoi angajat căpitan de Miliție la Direcția Pașapoarte în 1946-1947, detașat cu misiuni în Germania și U.R.S.S., avansat major de Securitate în 1960, pensionat pe caz de boală în același an (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 63, 81, 651-2, 678; Solomovici 2004: 595);
917. **SCHÖNBERGER, Francisc** (fiul lui Alexandru) – locotenent-major, profesor la Școala de ofițeri de Miliție, trecut în rezervă în 1956 (Cosma 1994);
918. **SCHRAFT, Simion** – fost muncitor, plutonier major la D.R.S.P. București (Jela 2001; Solomovici 2004: 597);
919. **SCHULMAN, ?** – locotenent, anchetator al Securității din Focșani în anii '50 (Jela 2001; Solomovici 2004: 597);
920. **SCHWARTZ, Mauriciu** - fost croitor, plutonier major al D.R.S.P. București (Jela 2001; Solomovici 2004: 597);
921. **SEGAL, Bubi** – anchetator al Securității din Dorohoi (Jela 2001; Solomovici 2004: 598);

²¹⁹ V. <http://www.asimetria.org/modules.php?name=News&file=print&sid=252>

922. **SEGAL, Luiza**, şefă de birou în D.G.S.P. de la înființare (1948) și anchetator la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (1948-1952) (Jela 2001; Solomovici 2004: 599; Niculae 2004: 32; Cosma 1994: 48);
923. **SEGAL, Marcel** – din aprilie 1945 comisar-ajutor în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65), prezent și în iulie 1946 la Chestura Poliției municipiului Iași (Solomovici 2003: 31);
924. **SENATER, Moise** - major, director adjunct al D.R.S.P. București (1948-1952) (Banu 2008: 325; Deletant 1995b: 58; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Solomovici 2004: 599 și 2003: 207);
925. **SEPEANU, Tudor** (în alte documente oficiale, inclusiv rechizitorul procesului său, cu prenumele ortografiat și T(h)eodor) (n. 23.10.1914 la București, fiul lui Basil și Frida) – locotenent-colonel de Armată, ofițer de carieră (demis în 1941, după ce s-a descoperit ajutorul pe care îl acordase unor evrei), după război inițial ofițer în S.S.I. (1945-1948), apoi director al D.R.S.P. București (1948-1950), șeful serviciului Inspectiei în Direcția Generală a Penitenciarelor din M.A.I. pentru câteva luni în 1950, apoi exclus din partid, demis și chiar degradat, angajat ulterior la Ministerul Energiei Electrice, condamnat în 1953 în cadrul proceselor unor tortionari din penitenciarele epocii staliniste, eliberat în 1957, semnatar în 1971 al unei cereri de reabilitare, ulterior cu evoluție necunoscută; potrivit caracterizării secției de cadre a D.G.S.P din 19 aprilie 1948, “a avut în trecut înclinații spre afaceri. Îi plăceau chefurile și femeile, pe care numai în parte a izbutit să le lichideze” (ASRI, fond “P”, dosar nr. 26979, vol. 23, ff. 242-248 și fond “D”, dosar nr. 10985, f. 157; vol. 24, f. 119; ACNSAS, fond D, dosar 19, vol. 1, f. 127 și vol. 2, f. 44-49, 62, *apud* C.P.A.D.C.R. 2006: 268 (n.33); Banu 2008: 325; Deletant 1995b: 58; Solomovici 2004: 138-9, 597 și 2003: 180, 207, 250-4);
926. **SEVIANU, Igor** (n. Igor HERȘCOVICI, fiul lui Mihai și Pierette, zis Gugu) (31.X.1924-18.II.1960) - membru al grupului de evrei care au jefuit mașina Băncii de Stat a R.P.R. la 28 iulie 1959; membru P.C.R./P.M.R., locotenent de miliție (1948-1951, exclus pe motive disciplinare), la momentul arestării inginer la o întreprindere de stat, condamnat, executat la 18.II. 1960 (Solomovici 2005 și 2001II: 111; Goma 2005: 4, 5)²²⁰;
927. **SFAB, Vasile** – fost șofer, plutonier operativ la DRSP București;
928. **SICHERMAN, Iosif** (n. 20.II.1914, Slatina, U.R.S.S.) – locotenent, activist al comitetului județean P.M.R. Maramureș (din 1949) comandant al penitenciarului Sighet (febr. 1949 – mai 1950), apoi locțiitor al comandanțului penitenciarului Gherla între august 1952 și 30 noiembrie 1958 (Fürtös 2007: 404 n. 14; Jela 2001; Solomovici 2004: 599);
929. **SIEGLER, Simon** (uneori ortografiat Zigler) - locotenent-major, fost avocat, șef de birou și referent la secția Probleme Speciale a D.G.S.P. din 1948; anchetator a D.G.S.P. în procesul “grupului Pătrășcanu”²²¹ din 1954 (Jela 2001; Solomovici 2004: 599; Ionițoiu 2006: 34; Goma 2007: 118; Cosma 1994: 48)²²²;
930. **SIMION, Ionel** (n. ISAC) – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1952);

²²⁰ Vezi fișă matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-20detinuti%20politici/Fise%20matricole%20penale%20-20detinuti%20politici%20executati/S/Sevianu%20Igor/index.php>.

²²¹ În care au mai fost inculpați Harry Brauner, Herbert (Belu) Zilber, Lena Constante, Emil Calmanovici (toți condamnați pe viață, amnistiați în 1964 cu excepția lui Calmanovici, care a murit în 1956 după 45 zile de greva foamei), Jacques Berman și Remus Koffler (executat, ca și Pătrășcanu, în aprilie 1954) (Levy 2002: 125)

²²² Cu mențiune și la http://www.memoria.ro/?location=view_article&id=1359.

931. **SIMON, Titu** (n. 2.IV.1927 Brașov) – membru de partid din 1945, după absolvirea Școlii de Ofițeri M.A.I. (1947-1949) încadrat ca ofițer de armată în 1949, inițial la diverse unități militare din țară (Craiova, Slatina, Caracal, București, etc.) apoi recrutat în Direcția de Informații a Marelui Stat Major, secretar de partid al Direcției, detașat la Agenția Economică a României de la Frankfurt am Main (1955-1960), trecut în rezervă în 1975 cu grad de colonel (și urmărit informativ după suspiciunea că ar fi dorit să emigreze în Israel) (Solomovici 2004: 281 și 599-600 și 2001II: 43, 453-6, 464-85, respectiv Dan C. Mihăilescu 2008: 10); autor în 1992 al cărții *Pacepa, quo vadis*; evreu autodeclarat în interviul acordat cotidianului Ziua sub titlul articolului “Fața Nevăzută a lui Pacepa” din 23 noiembrie 2005²²³;
932. **SIMOVICI, ?** – comandantul lagărului Salcia în anii '60 (Jela 2001);
933. **SINGER, ?** – medic, șeful dispensarului medical al Securității din Timișoara în anii '50;
934. **SMIRNOV, Leon Constantin** – general-maior M.A.I., evreu originar din U.R.S.S., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1954);
935. **SOLOMON, Andrei Ioan** – maior M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (1953);
936. **SOLOMON, Avram** - fost contabil, ulterior major, șef de serviciu în cadrul D.R.S.P. București (30 august 1948 - ?) (Deletant 1995b: 58; Solomovici 2004: 600);
937. **SOLOMON, Ionel** (n. Isac) – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
938. **SOLOMON, ?** – căpitan, comandantul Inspectoratului de Miliție din Roman;
939. **SOLOMON, ?** – fost plutonier de jandarmi, brigadier la lagărele Peninsula și Coasta Galeș în 1950-1953;
940. **SONCA, Ervin** – în 1954 locotenent major de Securitate, co-autor al referatului din 1954 privindu-l pe Gheorghe Rădulescu (Arhivele Statului, fd. 95, Dosar 12402, *apud* Tănase 2010);
941. **SORIN, H. Iulian** – (n. 13.III.1926, Galați) – autodeclarat supraviețuitor al “rebeliunii legionare” din ian. 1941, după 23 august 1944 membru al Foreștor de Luptă Patriotice, la sfârșitul anilor '40 elev la Școala de Ofițeri M.A.I., în 1958 major, apoi avansat colonel; încadrat inițial la Direcția I a Securității, șeful serviciului Învățământ din direcția Cadre a M.A.I., ulterior infiltrat inspector general la Departamentul Cultelor timp de 25 ani (Solomovici 2005b, 2003: 121, 122-4; vezi și Mihăilescu 2008:10, respectiv Niculae 2004: 33²²⁴), pensionat în 1986, ulterior “plasat” lângă fostul rabin-șef Moses Rosen, iar **din 1997 până în 2006, secretar general al Federației Comunităților Evreiești din România, ba chiar și președinte interimar F.C.E.R. în vara lui 2005; decorat în 2009 de către președintele Băsescu cu Ordinul “Meritul Cultural” în grad de Mare Ofiter (!);**
942. **SORIN, Sira - Sara** (soția lui Iulian Sorin) (d. 2003) – secretara organizației de partid la Securitatea București în anii '50 (neplauzibil, “cafegiu” Gheorghe Florescu (în Mihăilescu 2008: 10) menționează numele Gisela Iulian ca soție a lui Iulian Sorin, discordant față de surse evreiești precum necrologul din *Realitatea Evreiască*²²⁵);

²²³ V. transcrierea la <http://stiri.kappa.ro/actualitate/23-11-2005/fata-nevazuta-a-lui-pacepa-83291.html>.

²²⁴ Vezi și inventarul de resort la Arhivele Naționale, la

<http://www.arhiveleationale.ro/images/custom/image/serban/Culte%20final.pdf>, p.3.

²²⁵ Ex. http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr266_267/pagina22.pdf, sau

http://www.fcer.jewishfed.ro/public_html/downloads/realitatea/RE330-331.pdf (p.21), sau

http://www.fcer.jewishfed.ro/public_html/downloads/realitatea/RE352-353.pdf (p.6) .

943. **STAERMAN, N.** – în 1949 locotenent la Biroul municipal de Securitate Iași (A.C.N.S.A.S, fond Documentar, dosar nr. 4080 (cota S.R.I.), f. 258);
944. (?) **STARK, Desideriu** – în nov. 1949 sublocotenent la biroul de Securitate din Caransebeș (Fl. Banu 2008: 327);
945. **STĂNESCU, Heintz** (n. Heintz ROTTENBERG) (19.IX.1921, Viena – 13.V.1994, Franța) – simpatizant al sioniștilor în perioada interbelică, în timpul războiului deținut în mai multe penitenciare și lagăre de muncă, după 23 august 1944 angajat comisar la Chestura Brăila, biroul Siguranță; șeful birourilor locale Speculă și Sabotaj (1945-1947); transferat la București, avansat comisar-șef și încadrat la Direcția Generală a Poliției – Corpul Detectivilor (1947-1948); căpitan (iar din 1950 maior), șef al serviciului Culte din Direcția I Informații externe a D.G.S.P. (1948-1952); demis disciplinar pentru hărțuire homosexuală în 1952 și trimis pentru 12 luni normator la colonia de muncă Bicaz, eliberat în 1953 și menținut ca informator, angajat asistent la catedra de limbă și literatură germană a Facultății de Filologie din București (1953-1976), unde promovează succesiv și obține titlul de doctor în 1969; în aceeași perioadă critic literar la *Neuer Weg*; refugiat în Germania în 1976²²⁶;
946. **STEIER, Iosif** (cu variantele Ștaer, Stayer) – inițial brigadier la torționar la Pitești în timpul reeducării (Jela 2001; Solomovici 2004: 600);
947. **STEIN, Ladislau** (1925-2009) – ofițer al Securității Oradea în anii '50 (Kovacs 2006; Jela 2001; Solomovici 2004: 600);
948. **STEINBERG, Solomon** – în 1952 maior M.A.I., la un moment dat chiar șef-adjunct al Direcției a X-a Administrație și Contabilitate, cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, respectiv III, v. u.a. 3/1952 vol. I, respectiv II, unde apare sub numele "Steimberg", v. și Solomovici 2004: 600);
949. **STEINER, ?** – anchetator al Securității din Satu-Mare în 1948-1950 (Jela 2001);
950. **STERESCU, Pavel** (n. Paul STERNSTEIN, după alte surse Sternshein) – originar din Timișoara, după război elev la școala de ofițeri a M.A.I. (coleg cu Iulian Sorin, Victor Ranga și.a.), după absolvire locotenent major (1950), șeful serviciului 1 Contrainformații Interne la Direcția Regională Banat a Securității; propus la 30 ian. 1951 în funcția de locțiitor politic al D.R.S.S. Timișoara; trecut în rezervă în anii '60 cu grad de colonel; (A.N.I.C., fd. C.C al P.C.R., secția Administrativ-Politică, dosar nr. 3/1951, f. 10; Solomovici 2003: 121);
951. **STERN, Adalbert**, subdirector al Biroului de Securitate Baia Mare în anii '50 (Ionițiu 2008:88, Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 509, n.4, Solomovici 2004: 600 și Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 24, probabil aceeași persoană cu căpitanul Stern de la Securitatea din Sighet, menționat de Vischi și Ivanciuc 2003);
952. **STERN, Eugen** – locotenent (în anii '50), apoi maior (1953), locțiitor al șefului Serviciului județean Someș al D.R.S.P, ulterior transferat la Regionala Maramureș a Securității (Ionițiu 2008:88, Solomovici 2004: 601; Duțu et al. 2002: 12; Kovacs 2006; Cosma 1994: 83, 180, 185);
953. (?) **STOIANOVICI, Sofia Alexandra** – profesoară civilă la Școala de ofițeri de Securitate de la Băneasa până în 1960;
954. **STOKKER, Andrei** – în 1955 locotenent-major la D.P.L.C., prezent în anii '50 la Penitenciarul din Sighetu Marmației (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 510-511, 514);

²²⁶ Dosarul ACNSAS, P 013978; R 48661, vol. 1-4; I 210846, vol. 1-4; D 013381, vol. 1-13, 23-36, apud Totok și Binder 2010. Vezi și Deleanu 1995b: 57, iar pentru o descriere amănunțită Petcu și Bodeanu 2010: 56ș.u.

955. **STRAUBER, Malca** (fiica lui Bernard) – locotenent, profesoară la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa până în 1959 (Cosma 1994);
956. **STRAUSS, Francisc** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a CC al PCR (1955, 1962);
957. **STREITMAN, ?** – directorul Direcției Poliției Administrative M.A.I. (1945-?);
958. **STROESCU, Ion** (n. Isidor SELINGER) (uneori cu numele de serviciu Mircea Zelea) (1913-1995) – venit din serviciul de informații al partidului în conducerea S.S.I. în 1945, apoi în D.G.S.P. (Ionițoiu 2006: 44; Banu 2007: 18 ed. electronică; Șinca 2006);
959. (?) **STUPINEANU, Lucian** (n. STAPPNAU, după alte surse Stappman(n)²²⁷; ocazional cu nume de serviciu “Stănescu”) (fiul lui Teodor și Maria) (n. 19.II.1914) – fost avocat originar din Oltenița, colonel, organizator al Fortelor de Luptă Patriotice după 1944, director general al Serviciului Special de Informații (instituția precursoare a viitoarei D.I.E.) (1945-1947); secretar general la Președinția Consiliului de Miniștri (sfârșit 1946 - ianuarie 1947); arestat în martie 1948 suspect de spionaj în favoarea Occidentului, decedat în penitenciar în 1953 (Banu 2007: n. 59; Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 341 și 342 n.1);
960. **SULARIU, Vasile Simion** – locotenent-colonel M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1954);
961. **SUMER, Ștrul** - din aprilie 1945 agent în cadrul Biroului de Siguranță Iași (Arhiva C.N.S.A.S., fond Documentar, dosar nr. 4048 [cota S.R.I.], ff. 63-65);
962. **SZABO, Eugen** (n. E. SALZBERGER) – evreu maghiarofon, în 1945 (când încă nu-și schimbase numele) înregistrat ca membru al U.T.C. Oradea, ulterior locotenent-colonel de Contrainformații în cadrul Securității (înțial șef al serviciului Inspecții după 1946, apoi șef al Direcției I la începutul anilor '50), ulterior membru în Colegiul M.A.I., apoi director la Ministerul Agriculturii, la un moment dat detașat sub acoperire la Ambasada României la Paris; emigrat la sfârșitul anilor '60 și decedat în 2009 în Israel (C. Crăciun 2009: 305; F.C.E.R., C.S.I.E.R. și Institutul “Elie Wiesel” 2008: 40; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Solomovici 2003: 210; Goma 2007: 118; Levy 2002: 124, 209; Cosma 1994: 49, 75); intervievat de R. Levy în Israel în 1991; în 1992, în revista *Minimum* din Israel (nr. 60 din martie 1992), același “Eugen Szabo” clama un caracter antisemit al acțiunii organelor de anchetă în dosarul “bandei lui Ioanid”;
963. **SZACSKO, Alexandru** (n. Șandor) – locotenent-colonel, șeful Direcției VII Tehnică a DGSP (1948-1951), ulterior cu funcție necunoscută în cadrul Securității (v. fișa sa de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (dosar 2/1956);
964. (?) **SZEKELY, Iuliu** – locotenent M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
965. **SZEKELY, Sara** – plutonier, translatoare de limbă rusă la Securitatea din Cluj între 1953 și 1960;
966. **ŞEHTER, Emil** (n. SECHTER) – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
967. **ŞILING, ?** – locotenent la Securitatea din Târgu Lăpuș în 1958 (Vischi și Ivanciuc 2003);
968. **ŞIPOŞ, Emeric** – șeful Inspectoratului de Miliție Bihor (1950-1951) (Kovacs 2006);
969. **ŞIŞMAN, Afanasie** – ilegalist, coleg de detenție cu Al. Nicolschi, aflat pe lista transmisiă de către sovietici lui Emil Bodnăraș în 1945-1946, a “cetățenilor sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România”; în anii '50 ofițer de

²²⁷ Pintilie (2003: 416) menționează că mama lui Stupineanu ar fi fost armeană.

- Securitate la Galați (A.M.R., fond 333, dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea 2010: 286, n. 158; Burcea & Stan f.a., p.8; Solomovici 2003: 128);
970. **ȘMILOVICI, Herman** (1919-2005) – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.M.R. (1955), a locuit până la sfârșitul vieții pe Șos. Olteniei nr. 55, înmormântat în sept. 2005 într-un cimitir evreiesc din București;
971. **ȘMILOVICI, L.** – în 1949 sublocotenent la Biroul de Securitate din Piatra Neamț (la Biroul municipal de Securitate Iași (A.C.N.S.A.S, fond Documentar, dosar nr. 4080 (cota S.R.I.), f. 258);
972. **ȘMILOVICI, ?** – ofițer D.R.S.P. Oradea, participant la eradicarea rezistenței anticomuniste din Munții Bihorului (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; un anchetator Șmilovici este menționat și în Ionițoiu 2006: 43; Solomovici 2004: 601);
973. (?) **ȘTETCOVICI, Grigore** – căpitan, șeful serviciului Contrasabotaj la Direcția V Cercetări Penale a D.R.S.P. (1948-1952)
974. **ȘTRUL, Mauriciu** (n. Mór Strul, fiul lui Saul și Toni) (1911, Sărmaș, Mureș - ?) – de formăție jurist, șeful Siguranței Târgu Mureș după august 1944, apoi comandantul Direcției Regionale de Securitate Galați (1948-1950), apoi, cu grad de locotenent-colonel șeful securității Ploiești și ulterior al raionalei Vrancea, unul din cei mai notorii tortionari securiști din perioada stalinistă (A.S.R.I., fond "D", dosar 10985, f. 411; I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Ionițoiu 2008:88 și 2006: 32, 34; Jela 2001: 275; Goma 2007: 118; Solomovici 2004: 601 și 2001II: 43 și 2003: 207, 208 ș.u.; (Andreeșu, Nastasă și Varga 2003b: 505; Deletant 1995b: 59; Cosma 1994: 51; menționat și în C.P.A.D.C.R. 2006: 186);
975. **ȘTRULOVICI, Arthur** – funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la Secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
976. **TAILLER, Dan** (Teiler?) – în 1955 căpitan la D.P.L.C., prezent la penitenciarul din Sighetu Marmației (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 510-511, 514);
977. **TEIŞANU, Eugen** (n. Tais, uneori ortografiat și Theis) - medic ORL-ist încadrat în D.G.S.P. (tatăl fusese proprietarul fabricii de produse chimice "Carniol" din București), șef de birou D.G.S.P. (1948-?), în 1949 cu grad de locotenent, la un moment dat menționat și la Școala de ofițeri de Securitate de la Băneasa, apoi ca medic la Polyclinica Vitan²²⁸, București, iar în anii '70 angajat la Stația de Verificare și Întreținere a Aparaturii Medicale din București (Kuller 2008c: 191; Jela 2001, Solomovici 2004: 602; Wexler & Popov 2002II: 825; Cosma 1994: 45, 67, 70, 122);
978. **TESLER, Ladislau** (uneori ortografiat TESSLER) (fiul lui Simion) (n. 4.X.1919 Făgăraș) – alt evreu maghiarofon care în acetele oficiale se declara “de origine etnică maghiară”, deși în adolescență fusese sionist și chiar cursant horticultor la ferma “Hercules” a comunității evreiești din Timișoara (1935-1937); după război ofițer de securitate cu grad de locotenent-colonel în 1956, apoi colonel în 1967; membru al comitetului orășenesc de partid Făgăraș (1946-1949) și activist al secției organizatorice a comitetului județean de partid Făgăraș (1948-1949), secretar și respectiv președinte al comisiei de verificare a membrilor de partid la județeana Dorohoi (1949-1950), membru al comitetului regional de partid Hunedoara (1956-1958) și al comitetului raional Brad (1959-1960), șeful biroului cadre la D.R.S.P./D.R.S.S. Timișoara cu grad de lt.-maj. (1950-1952), locțiitor al șefului Direcției XI Administrativă a D.G.S.S. (apr.-sept. 1952), șeful serviciului Construcții și locțiitorul șefului Direcției Administrative și Gospodărie a M.S.S., ulterior a M.A.I. (1952-1953,

²²⁸ V. http://ntrs.nasa.gov/archive/nasa/casi.ntrs.nasa.../19740018482_1974018482.pdf, respectiv <http://www.freepatentsonline.com/4234794.html>.

- 1953-1955), ulterior director al Trustului Aurului Gura Barza / Brad (1955-1960), anchetat disciplinar în 1960, apoi locțiitor de șef de serviciu în Direcția Economică a D.G.P.C.M. (apr.-nov. 1960); locțiitor al comandanțului pentru probleme de spate la Penitenciarul Văcărești (1960-1968). (A.S.R.I. d.p. nr. 1862; Arachelian 2010; Banu & Banu 2008: 207, n. 44; Solomovici 2004: 602-3; Pelin 2005, menționat și ca Tessler în Jela 2001)
979. **TOKATLIAN, Leon** (fiul lui Garabet) – evreu armean născut în Bulgaria, șeful catedrei de limbi străine la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa în anii '50 (Cosma 1994: 45);
980. **TURKIS(C)HER, Marcel** (fiul lui Iancu și Sofia) - șef de birou la Direcția V Cercetări Penale a D.G.S.P. (1948-) (Goma 2007: 109, 118; Solomovici 2004: 603; Cosma 1994: 48); fiul său, Vladimir (n. 1952, București), a solicitat și reobținut cetățenia română în 2009 (ordinul M.J. nr. 907 din 16 martie 2009, publicat în M.Of. nr. 192 din 27 martie 2009); căs. cu Anita, tatăl lui Vladimir și Claudia Semo;
981. **ȚANDĂRĂ, Franț** (n. 1930) - fost infractor de drept comun, ulterior brigadier la Canal, apoi tortionar la M.I. în anii '50²²⁹ (menționat și în C.P.A.D.C.R. 2006: 186);
982. **LUNGU, Mihai(I)** (n. Mișa VECHTER, uneori ortografiat și WEHTER) – voluntar în Brigăzile Internaționale din Spania (1936-1939), apoi în U.R.S.S., revenit în țară în august 1944 ca major al Armatei Roșii (Adorian *et al.* 1971: 210; Diamant 1979: 371; Sugarman f.a.: 109, care îi indică și numele nativ, la fel ca și în autobiografia lui Gr. Cotovschi din 1955); decorat în 1949 (când încă nu își schimbase numele) cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. A III-a; în 1949 cu grad de locotenent-colonel;
983. **VISTIG, Eugen** (Wisting) – locotenent-colonel de Securitate, director al D.R.S.P. Craiova din 1948 și apoi șeful Regionalei Galați a Securității până la sfârșitul anilor '50, unde i-a succedat în funcție lui Mauriciu Ștrul; cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (32/1955) (v. și I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Ionițiu 2008:88; Goma 2007: 118; Deletant 1995b: 59; Cosma 1994: 51);
984. **VOICULESCU, Ervin** (n. Erwin WEINBERG(ER), fiul lui Franz) – colonel (în anii '50), după 1944 chestor în cadrul Poliției, apoi șeful Direcției Controlului Străinilor și Pașapoartelor în cadrul Comandamentului General al Miliției (până în 1952), comandanț al Școlii de ofițeri de Securitate de la Băneasa (1948-1960), apoi critic cinematografic, ulterior emigrat în SUA via Israel (I.R.I.R. & Cațavencu 2004; Goma 2007: 118; Troncotă 2006: 70; Banu 2007: 13 în versiunea online; Niculae 2004: 34; Solomovici 2003: 120, 196; Oprea 2002: 178, n. 233; Levy 2002: 147; Cosma 1994: 50, 76);
985. **WAISS, Gabriela** (WEISS) – în 1952 sergent M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, respectiv III, v. u.a. 3/1952 vol. I, respectiv II);
986. **WALTER, Alexandru** – șef de serviciu la D.R.S.P / raionala de Securitate Cluj (1949-1961);
987. **WALTER, Paul** (fiul lui Ichil) - (Cosma 1994: 44-83)
988. **WEBER, Emeric** – major de Miliție, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1979);
989. **WEBER, ?** – șeful Securității din localitatea Făget (jud. Timiș) în anii '50;
990. **WEIGNER, Jacob** - locotenent, director adjunct al Serviciului Județean Turda al D.R.S.P. Cluj începând cu 1948;

²²⁹ Pe baza unui megainterviu cu el, Doina Jela a scris cartea Drumul Damascului (1999, Humanitas).

991. **WEIHEIM, Ioan** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I, apare în aceklași dosar și sub numele “Weinhein”);
992. **WEISS, Iacob** – comisar la județeana Bârlad a Siguranței (1945-1948), apoi locotenent în cadrul același serviciului județean al D.G.S.P. (Zahariuc 2009: 158, 164, 167);
993. **WEISS, Isidor** (în unele documente oficiale ortografiat și VAIS, respectiv WEISS) (n. 16.III.1910 Moinesti, jud. Bacău, fiul lui Ițic-Haim și Estera) – între 1948 și 1951 în cadrul Serviciului Județean Vaslui al D.R.S.P. Iași, între 1951 și 1953 căpitan în cadrul secției raionale Călărași, D.R.S.S. Ialomița, între 1953 și 1957 major în cadrul D.R.S. București, apoi transferat la direcția regională Bacău (secția tehnico-operativă), unde este trecut în rezervă în 1959 cu grad de lt.-col ofițer (Banu 2009: 419, n.5; Cosma 1994: 51²³⁰);
994. **WEISS, Ludovic Andrei** (fiul lui Mauriciu) (în alte documente ortografiat WEISZ) (n. 1912) – locotenent-colonel, membru P.C.R. din 1945; directorul Regionalei / Serviciului Județean Satu Mare a(l) Siguranței/Securității (1946-1950), apoi transferat la Direcția V Anchete Penale; anchetator al lotului Pătrășcanu în 1954 (când era încă major); ulterior funcționar în cadrul Ministerului Comerțului Exterior; decorat în 1964 cu “Steaua R.P.R.” cls. IV-a; după reabilitarea post mortem a lui Pătrășcanu în 1968, ar fi emigrat în Israel, după alte surse ar fi trăit până în anii '80 la Cluj (A.S.R.I., fond “P”, dosar 40002, vol. 203, ff. 101-2; Jela 2001: 306-7; Solomovici 2004: 52, 217, 606-8, 2003: 254-5 și 2001II: 43; Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 24; Budea 2005; Ionițiu 2008:88; Kovacs 2006);
995. **WEISS, Vintilă** – originar din Bacău, după august 1944 chestor de poliție la serviciul Control Pașapoarte, arestat în 1950 într-un scandal de spionaj (Pelin 2008, 2006b; Solomovici 2004: 603-6; Rădulescu 2010, Troncotă 2006: 174);
996. **WELTMAN(N), ?** – evreu originar din Caransebeș, după război ajunge ofițer de miliție la București (I. Lungu 2009: 252);
997. **WIDONI, Alfred** – locotenent-colonel de Securitate în anii '60-'70, cunoscut pentru rolul său în dosarul Paul Goma (Jela 2001²³¹);
998. **WILHELM, Iulius** (n. Julius) – fost voluntar în Spania (Sugarman f.a.: 111), după război plutonier major la Serviciul județean Someș al D.R.S.P. Cluj, menționat de alte surse și la Serviciul județean Someș al D.G.S.P. (Cosma 1994: 83; Solomovici 2004: 582);
999. **WINKLER, Avram** (fiul lui Elias) – profesor la Școala de ofițeri de Securitate de la Băneasa până în 1959 (Cosma 1994);
1000. **WITZMAN, Mendel** – fost frizer, angajat al D.R.S.P. București încă de la înființare (Jela 2001; Solomovici 2004: 608);
1001. **WINCLER, Viorica** - anchetator la Direcția Cercetări Penale a Securității (Niculae 2004: 32);
1002. **WOHL, Kain** – funcționar în cadrul Inspectoratului de Poliție Bistrița în 1948 (Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 399);
1003. **ZAHARIA, Mihai** (fiul lui Mendel) – căpitan, admis în D.G.S.P. în 1949, ulterior profesor la Școala de ofițeri de Securitate din Băneasa până la trecerea în rezervă în 1960;
1004. **ZALMAN, Marcu** (după alte surse ZELMAN) – căpitan, șef de birou la Direcția a II-a Contrasabotaj a D.G.S.P., co-autor al referatului Securității din 1954 privindu-l pe Gheorghe Rădulescu, ulterior emigrat în Israel (Tănase 2010: 91, 94; Cosma 1994: 45, 68; Goma 2007: 118)

²³⁰ V. și fișa de cadre la http://www.cnsas.ro/documente/cadrele_securitatii/VAIS%20ISIDOR.pdf

²³¹ V. Si memoriile lui Goma, http://www.romanimea.com/pdf/PaulGoma/LRP_Culoarea_si_Barbosul.pdf, p. 243.

1005. **ZAMFIR, Laurian** (n. Laurian RECHLER) – promovat succesiv până la gradul de general-colonel, originar din Brăila, numit în 1952 şeful Direcției de Control al Străinilor și Pașapoartelor (D.C.S.P.) din cadrul Comandamentului General al Miliției (Levy 2002: 147, 149, 151-4, 283n77; Niculae 2004: 34; Solomovici 2004: 54, 55);
1006. **ZAMŞA, Boris** – evreu originar din Basarabia, ofițer al Securității din Oradeala sfârșitul anilor '50 – anii '60, după unele surse ofițer KGB infiltrat, ulterior profesor de matematică la Liceul Mihai Eminescu” din Oradea (Jela 2001; Kovacs 2006);
1007. (?) **ZDRAVCOVICI, (I.Gh.) Marcel** – funcționar civil în cadrul MAI, cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
1008. **ZELNEȘCU, Silvia** – fostă funcționară, plutonier-major la D.R.S.P. București (Jela 2001);
1009. **ZELȚER, Paul** – originar din Dorohoi, după război comisar-șef al Serviciului Județean de Siguranță Bacău, din 1948 locotenent și șeful Serviciului Județean Bacău al D.R.S.P. Iași, din 1949 cu grad de căpitan, transferat la Biroul din Iași (A.N.I.C., fond Neoperativ, dosar nr. 2417, ff. 220-231; A.C.N.S.A.S, fond Documentar, dosar nr. 4080 (cota S.R.I.), f. 258, Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 366, I.R.I.R. & Cațavencu 2004, Solomovici 2004: 608 și 2001II: 43);
1010. **ZIGLER, Ștefan Alexandru** – căpitan de Securitate, cu dosar de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al PCR (1979);
1011. **ZLOCZOVER, ?** – originar din Cernăuți, după război comisar șef la Prefectura Poliției municipiului București, emigrat la sfârșitul anilor '50 în Israel (Trebici 2011);
1012. **ZOMER, Hedviga** – în 1952 funcționar civil în cadrul M.A.I., cu referat de cadre la secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (nr. inv. 62 vol. I, v. u.a. 3/1952 vol. I);
1013. ?, **Aaron sin** – anchetator la Securitatea Suceava, emigrat în Israel în 1964 (Cațavencu 2007; Solomovici 2004: 566);

MASS MEDIA & SISTEMUL EDITORIAL- TIPOGRAFIC

1014. **ABEL, Nathan** (1930-2010) – director general adjunct la sectorul Radio din cadrul Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor în anii '50, ulterior șef de direcție în cadrul Comitetului pentru Radiodifuziune și Televiziune (anii '60);
1015. **ALBALA, Radu** (fiul lui Iacob și Ana-Erna (n. Teodoru)) (20.II.1924 București – 10.V.1994 București) – publicist, scriitor, traducător; avocat (1947-1949), redactor la Ed. C.C. al U.T.M. / Tineretului (1949-1951), redactor și traducător la E.S.P.L.A. și C.L.D.C. (1951-1959, exclus), redactor la Ed. Litera (1963 – anii '80); căs. cu Mia, sora Lidiei Iliesiu;
1016. **ALBULESCU, Horia** (n. Alfred HOFFMAN) (1929-1995) – redactor muzical la Radiodifuziune (1950-1960), ulterior cercetător științific la Institutul de Istoria Artei al Academiei Române (1960-1975) și la Opera Română (1975-1984) (Kuller 2008a: 200);
1017. **ALMULY, Nora** – redactor șef al ziarului *Muncitoarea* după 1944, decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R. 1949” cls. IV-a;
1018. **ALPERIN, Samuel** (n. HALPERN) – șeful secției crainici la Societatea Română de Radiodifuziune după război;
1019. **ANDRONIC, H. Iosif** (n. BERCOVICI) (1897 Dorohoi – 1991 București) – publicist, redactor la *Flacăra, Viața Românească* și alte reviste în anii '50-'70 (YIVO f.a.); incinerat la crematoriul “Cenușa”;
1020. **ANTIP, Felicia** (n. Felicia Rene SOLOMON, 28.I.1927 la Focșani, fiica lui Moriț (alias Moise) și Clara (n. Revici)) - soția generalului (ziarist militar) Constantin Antip (1925-2011, cu care are doi copii: Florin și Igor Antip); redactor la *Agerpres* (1950-1963), la revista *Lumea* (1963-1971) și la Radio (“Tribuna României”) (1971-1984); decorată în 1964 cu Medalia Muncii; încă în viață în București, pe str. Londra²³²;
1021. **APOSTOL, Melita** (în documentele P.C.R. frecvent ortografiat și Melitta) (n. SCHARF, soția lui Gheorghe Apostol până la începutul anilor '60, când au divorțat) - fostă ilegalistă, după război pe un post de conducere în M.A.E. (v. Constantiniu 2003, *passim*), apoi director general al Direcției Generale a Radiodifuziunii din cadrul Consiliului de Miniștri (1954-1958), ulterior ziaristă, decorată cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a în 1949 (decretul nr. 873 al M.A.N. din 20 august 1949), respectiv cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a în 1971 (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971); fiica sa și a lui Gheorghe, Sanda (n. 30.VII.1952, București), a emigrat în timpul regimului comunist și trăiește în orașul Holon, în Israel;
1022. **ARBORE, Hantz** (n. STERN SCHUSS) – în tinerețe sionist, apoi ilegalist comunist, voluntar în războiul civil din Spania și membru al P.C.S. (exclus în 1939 pentru necinste), după război angajat la Editura P.C.R., exclus din partid în 1947 pe motive disciplinare, reprimut în 1957 (dosar C.C.P. nr. 1013/1068 din 27.V.1947) (Sugarman f.a.: 108); în 2004 încă în viață în București, locuind pe str. Anghel Saligny;
1023. **ARDELEANU, Ștefan** (n. SALZBERGER) (n. 1925) – ziarist comunist la *Dobrogea Nouă* (Constanța, 1949-1953), apoi la *Înainte și Cuvântul Libertății* (Craiova), cu fișă de cadre la

²³² http://www.locatefamily.com/A/Angan_to_Antobre/Antioco_to_Antobre/Antip/Antip_Rene_ro124226.html

- secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954), începând cu 1996 vicepreședintele Comunității Evreilor din Craiova;
1024. **ARNO, Ed** (n. 1916, Cernăuți) – grafician, fost deportat în Transnistria (1942-1944), autor de caricaturi politice la *Scânteia* (1945-1948), redactor-șef al revistei pentru copii *Licurici* (1948-1951); colaborator al publicațiilor *Scânteia Tineretului*, *România Liberă*, *Magazin*, *Urzica*, *Scânteia pionierului*, ș.a. (D. Niță & Al. Ciubotariu, Istoria benzii desenate românești, cap. „Socialism și BD (1948-1989)” (București: Vellant, 2010); v. și H. Kuller 2008a: 39-40 și 432, unde apare ca “B. Arno”);
1025. **ARSENE MARIA, Artur** (n. Arthur LEIBOVICI, pseudonimul fiind preluat de la soția sa, Maria Arsene) (18.X.1907-1975) - publicist, ilegalist, în perioada interbelică funcționar comercial și apoi lucrător în portul Constanța, după război redactor la *România Liberă* (1944-1947), *Frontul Plugarilor* (1947-1952) și *Flacăra* (1952-1967) (v. dosarul său de la C.C.P., nr. 1181/862 din 5.IX.1957);
1026. **ASZODY, Ion** (n. László ASZÓDY) (16.X.1908 Arad – 24.XI.1976) – scriitor și publicist, membru de partid, între “evreii maghiari” din “prim-planul vieții culturale și intelectuale comuniste” (Vágó 1981: 123, n.26), în perioada 1950-1951 director adjunct în cadrul Editurii pentru Literatură (viitoarea E.S.P.L.A.) (Pienescu 2008: 156), redactor la *Flacăra* (1952-1969) și *Korunk* (1957-1969) și autor la Editurile Științifică și Politică; incinerat la crematoriul “Cenușa”;
1027. **BACIU, Camil(lo)** (n. Camillo KAUFMAN) (1926 Galați – 2005 Paris) – de profesie inginer; a activat ca scriitor și redactor la *Flacăra* în anii ’50-’60; stabilit în Franța în 1967, un timp prezent în Israel, publicist;
1028. **BANTEA, Marcela** (soția generalului Eugen Bantea) – profesoară de limba engleză și redactor la Editura Științifică în anii ’60;
1029. **BARBIERI, G. Lucian** – redactor la ziarul *Munca*, decorat cu ordinul Medalia Muncii prin decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 757 din 7 dec. 1964;
1030. **BART, Raul** – după august 1944 cranic la secția sportivă a Radiodifuziunii, rămas în Australia în 1956, după Olimpiada de la Melbourne (Solomovici 2001I: 391, 207);
1031. **BARUCH, Jules Morel** (alias “Barbu” – la sfârșitul anilor ’40 “lector” (i.e. cenzor) în cadrul comisiei de cenzură instituite în cadrul Ministerului Propagandei / Informațiilor / Artelor și Informațiilor (Carol Neumann *apud* Solomovici 2003: 379);
1032. **BECEANU, Barbu** (n. Baruch CALMANOVICI) (17.II.1910 Piatra Neamț – 3.III.1989 Ierusalim) – după război ziarist în presa comunistă din București, în anii ’50 angajat al Uniunii Scriitorilor; cununatul lui Radu Mănescu (căs. cu sora acestuia, Lili (1920 Focșani – 2011 Kiriat Nordau, Israel), ulterior recăsătorit cu Coca și emigrat în Israel);
1033. **BEER, Harry** – după război redactor la ziarul local *Zori noi* din Suceava, ulterior în presa comunistă din București (*În slujba patriei*, *Viața capitalei* ș.a.) până în 1969; emigrat în Israel, stabilit în Toronto, Canada, unde a continuat activitatea jurnalistică în publicația de limbă română *Observator* sub pseudonimul “Horia Ursu”, în prezent cu numele său real (Zăicescu 2011: 7; Cernica 2007);
1034. **BENEŞ, Lazăr** – originar din Bârlad, ilegalist, deținut la penitenciarul Târgu Jiu, în perioada interbelică la *Jurnalul de dimineață*, după război director al revistei bilunare *Lumina* din Bârlad (ian. 1945 – aug. 1947), apoi la *Steagul Roșu* din același oraș, ulterior colaborator la diverse publicații comuniste și corespondent la Iași al Scânteii (I.N. Oprea 2007: 141 ș.u., 178, 179; Levant 2006c; Hangiu 1996: 278);
1035. **BERNSTEIN, Elvin** (pseudonim publicistic “B. Elvin”; fiul lui Herman (proprietarul unei rafinării de țăței) și Rela (n. Braenstein)) (24.VIII.1927 Moinești – IX.2011 București,

- cimitir Giurgiului) – debutează în presă la *Ecoul* în sept. 1944, în anii '50 redactor la E.S.P.L.A. și colaborator al revistei *Teatrul*; ulterior, până în 1989, redactor la Editura Tineretului, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, secretar literar al Teatrului de Comedie din București (anii '60), respectiv editor al revistei *Caietul Teatrului Național* (1969-1989); după 1989 co-editor al revistelor *Arc* și *Litere* și redactor-șef al ediției de limbă română a *Lettre internationale*;
1036. **BINES, Carol** (n. 9.VI.1931, Ștefănești, Botoșani) – sociolog, redactor la *Contemporanul* între 1955 și 1971, când emigrează în Israel; fiica sa (și a Reizlei Bines), Miriam Aharonov (n. 5.XII.1958, București), a reobținut cetățenia română în 2009 (ordinul M.J. nr. 2457/11.09.2009; M.Of. nr. 642 din 30.09.2009);
1037. **BRATIN, Titu** (n. BRAUNSTEIN) – director de programe al Societății Române de Radiodifuziune în 1945;
1038. **BĂLEANU, Avram Andrei** (n. 13.I.1931 București) (fiul lui Ion (român) și Ileana) – redactor-șef la *Tânărul leninist* (1951-1954), doctorat în Filosofie la Leningrad (1956), șef de secție la *Scânteia* (1956-1969), unde, în ediția din 24 mai 1964 vitupera de pildă “Cine sunt rinocerii? Fasciștii și Garda de Fier!”, ulterior director adjunct la Teatrul de Comedie din București (1969-1984), respectiv director adjunct al Teatrului Evreiesc de Stat din București (1984-1985), autor ocasional la Ed. pentru Literatură Universală și la revistele *Gazeta literară* și *Teatrul*, emigrat în Germania via Israel²³³ (Solomovici 2004: 565; Kuller 2008a: 433);
1039. **BĂLUŞ, Laurian** (n. 1924, zis “Luci”) – după război cu atribuții în domeniul cenzurii (Carol Neumann apud Solomovici 2003: 379), după absolvirea facultății medic dermatolog în București, emigrat la sfârșitul anilor '60 în Israel, apoi stabilit la Roma, consacrat ca medic dermatolog; sora sa, Angela, a fost căsătorită cu inginerul Theodore Yaron (n. 1924 Sibiu), stabilit în S.U.A.;
1040. **BÂRLĂDEANU, Daniel** (1926 – XI.2009 București, cimitirul sefard) – în anii '50 colaborator la mai multe cotidiane, apoi consacrat la *Flacăra*, unde a fost inclusiv secretar de redacție ('60-'80), după Revoluție autor al mai multor cărți²³⁴; posibilă relație de rudenie cu Victor Bârlădeanu;
1041. **BÂRLĂDEANU, Victor** (17.XII.1928 București – 5.I.2007 București) – corector la *Graiul nou* (ziarul de limbă română al trupelor sovietice din București) (1946-1947), redactor la secția culturală a ziarului *Scânteia* (1947-1949), corespondent al ziarului la Moscova (1949-1955), începând cu anii '60 activ mai ales ca criitor (membru U.S.R. din 1949), după 1989 membru fondator și secretar general al Asociației Culturale de Prietenie România-Israel; fi săi au emigrat în Israel în anii '80;
1042. **BERNSTEIN, Paul** (1928 Cernăuți - 2003) – absolvent de medicină, stabilit în București în 1946, a lucrat “mai bine de 50 de ani” în cadrul “oficiului de relații internaționale” al Radiodifuziunii (Kuller 2008a: 68)²³⁵ (N.B. nu figurează în *Dicționarul Editurii Casa Radio* din 2009);
1043. **BIANU, Gheorghe** (n. BERGMAN) – fost membru P.S.D., după 1945 funcționar în sistemul editorial-tipografic, în anii '60-'70 traducător, al diverse edituri (Ed. Științifică, Dacia, Minerva, etc.), alături de soția sa Rozalia; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (dosar 137/1955);

²³³ V. și http://www.bebra-wissenschaft.de/autoren-und-herausgeber/autor/428-Avram_Andrei_Baleanu.html.

²³⁴ Menționat și de către Adrian Păunescu ca fost coleg la Flacăra (la

<http://www.jurnalul.ro/opinii/editorial/odihneste-te-dan-barladeanu-528780.html>), respectiv Solomovici (2003: 329).

²³⁵ Menționat și la <http://www.artline.ro/Suspiciuni-la-adresa-Radioului-public-3925-1-n.html>.

1044. **BLAZIAN, Henri** (n. Herșcu ISRĂILOVICI, fiul lui Martin și Clara) (15.III.1902 București – 20.X.1962 București) – în perioada interbelică redactor la *România literară*, *Rampa*, *Curierul artelor*, *Dreptatea*, *Năzuința*, *Progresul literar*, etc., membru al primei redacții la Societatea Română de Radiodifuziune în anii '30, după război publicist la E.S.P.L.A., colaborator aproape zilnic la *Era nouă* (1944-1947), funcționar la Ministerul Artelor (și Informațiilor) (1947-1952); cu fișă sub numele "Henry Blejan" la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (ff. 11-12, dosar 64/1954);
1045. **BOZ, Lucian** (fiul lui Mendel și Clara (n. Sapina)) (9.IX.1908 Hârlău, Iași – 14.III.2003 Sydney, Australia) – critic literar și publicist, activ mai ales în perioada interbelică (redactor și colaborator, *inter alia*, la *Ulise*, *Facla*, *Contemporanul*, *Zodiac*, *Discobolul*, *Jurnalul*, *Viața românească*, *Adevărul*, *Dimineața*); membru al Rezistenței Franceze (arestat și deținut la Drancy între 1939 și 1944), revenit în țară, redactor și traducător la A.R.L.U.S. (1945) (L. Constantin 2009: 17), apoi corespondent al *Jurnalului de dimineață* la Paris, unde va fi și română în 1947; continuă să activeze ca ziarist, membru al diasporei anticomunist, stabilit definitiv în Australia; căs. cu Cora (n. Costiner, 1914-2005);
1046. **BRATEŞ, Teodor** (n. FÄRBER?) – redactor la Radiodifuziune (1949-1958), realizator TVR (1960-1990), redactor adjunct al departamentului de știri, rămas în memoria colectivă prin intoxicațiile și diversiunile propagate în timpul "Revoluției" din decembrie 1989, o "trompetă-mitralieră a Revoluției"²³⁶; în prezent redactor cu rubrică permanentă pe teme economice la revista *Realitatea Evreiască*;
1047. **BRĂNIȘTEANU, Bucur** (n. BRAUNSTEIN) – fiul mai celebrului ziarist interbelic B.(eno) Brănișteanu-Braunstein (1874-1947); după 1944 redactor la *Cotidianul* (suplimentul de prânz al României Libere), în anii '50-'60 redactor la *Scânteia Tineretului*, respectiv redactor șef la *Steagul Roșu*, ulterior emigrat în Israel și stabilit definitiv în S.U.A., la New York; căs. cu Beatrice (n. Kertesz), tatăl Lianei Bradin;
1048. **BRĂTESCU, I. Florin** – primul cranic al Televiziunii Române (începând cu 1957), ulterior realizator în cadrul aceleiași instituții (1960-1992), iar apoi, ca gest de recunoștință pentru adăpostirea lui Dan Voiculescu în timpul evenimentelor din decembrie 1989, numit primul director al postului TV Antena 1; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1049. **BRUCĂR, O. Milu** – redactor la *Scânteia Tineretului*, decorat prin Decretul nr. 696 din 6 noiembrie 1964 cu Medalia Muncii clasa a III-a;
1050. **BRUMARU, Zamfir** (n. BRUMMER, fiul lui Samoilă) – unul din principalii cenzori în literatura românească de după război, cadru didactic la catedra de marxism-leninism a Facultății de Litere din București în anii '40-'50, ulterior director general adjunct al Agerpres în anii '60; decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a;
1051. **"BRUNEA-Fox, F."** (n. Filip BRAUNER, zis "Fifi") (18.I.1898 Roman, Neamț – 12.VI.1977 București) - în perioada interbelică, folosind pseudonimele "Filip Brunea", "Fox", "Felix", "Mac", "Polomac", "Pan", etc., redactor la *Dimineața* (1925-1937), *Adevărul* (1932-1937) și colaborator la *Clopotul*, *Adam*, *Zodiac*, *Cuvântul Liber*, *Jurnalul*, *Reporter*, *Curierul Israelit* și *Torța*; după 1944 traducător și colaborator la: *România liberă*, *Scânteia*, *Viața Românească*, *Flacăra*, *Magazinul*, *Viața militară*, *Contemporanul*, *Unirea / Revista cultului mozaic*;
1052. **BURLACU, Emil** (n. 18.VII.1934, Osoi, Iași) – absolvent al Institutului "Maxim Gorki" din București (1959), ziarist la Agerpres (1959-1965), respectiv redactor la Radiodifuziune

²³⁶ Etichetă atribuită de jurnalistul Grigore Cartianu în volumul *Crimele Revoluției* (2010).

- (1965-1991); ulterior traducător de limba rusă și participant la reuniuni literare organizate sub egida *Realitatea Evreiești*;
1053. **CANARACHE, Ana** (n. Ana BRAUER, zisă “Nica”; sora lui Alexandru Graur) – filolog, traducător la diverse edituri în anii ’60-’70, coautoare a unor dicționare, autoare a unor articole în *Limba română* (revista condusă de fratele ei) (Kuller 2008a: 435; Groza/Graur 2009: 7);
1054. **CASSVAN, Lazăr** (Eliezer) (fiul Sarinei-Sara) – în anii ’50 redactor la E.S.P.L.A., ulterior publicist, critic literar și cinematografic (*e.g. Mituri și legende din lumea filmului* (Ed. Eminescu, 1976), *O lume de celuloid* (1979), *Unora le place filmul* (Ed. Eminescu, 1981), etc.);
1055. **CELARU, Anton** (n. Iosif FAIERSTEIN) (1919 Huși – 29.VII.2010 Israel) – cunoscut ca scriitor și traducător idiș, dar și fost redactor și chiar redactor șef la cotidianul C.D.E. *Unirea* (ulterior *Viața nouă*);
1056. **COJOCARU, Iacob** – redactor la *România Liberă* în anii ’50-’60, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 61 din 25 febr. 1963;
1057. **COLIN, Vladimir** (n. Jean, fiul lui Lazăr, care își schimbase numele COHN în Colin și al Ellei (n. Pauker)) (1.V.1921 București - 6.XII.1991 București) – activist al C.C. al U.T.C. și editor al publicațiilor comitetului la Editura C.C. al U.T.C. (1945-1946), redactor la Radiodifuziune (1946-1947), apoi la *Revista Literară* (1947-1948), secretar general de redacție la *Flacăra* (1948-1950), autor de poezie proletcultistă²³⁷, câțiva ani autor de literatură SF, pentru a reveni în presă în 1958 ca simplu redactor (1958-1990), iar apoi secretar general de redacție (1970-1990) la *Viața Românească*; menționat de Raportul Final al C.P.A.D.C.R. ca făcând parte din activiștii de partid responsabili cu cenzura în presă” (p. 491);
1058. **COMȘA, Ioan** (fiul lui Aron Comșa și Otilia (n. Garfunkel)) (26.XI.1912 București – 2006 București) – jurist și publicist; avocat pleitant la Institutul Central de Statistică (1944-1947) iar în paralel redactor al publicațiilor *Rumanian Press Review* pentru Misiunea Militară (1944-1945) și Politică Americană la București (1945-1947), apoi documentarist la Biblioteca Americană din București (1947-1950), planificator și muncitor la Cooperativa “Micii muncitori meșteșugărești” (1952-1953), ulterior redactor la editurile Medicală (1956-1973), E.S.P.L.A. (1957-1961), pentru Literatură Universală (1961-1970) și Minerva (1970-1973), după 1989 secretar al Asociației “Amicii Statelor Unite” (Istrate 2006; Kuller 2008a: 436);
1059. **CORBU, Nicolae** [alias] – membru de partid, de la sfârșitul anilor ’40 redactor la *Scânteia*, în anii ’60-’70 redactor-șef adjunct al ziarului, autor ocasional la *Contemporanul* și *Lumea*; a locuit pe str. Londra nr. 15; încă în viață în 1996 în București, angajat într-o dispută cu Ion Coja pe tema Holocaustului în *Dilema și Vremea*; emigrat în Israel, unde în anii ’90 i se menționează câteva articole în publicația de limbă română *Ultima oră* (Buzatu, Cheptea și Cîrstea 2011: 409 n. 17; Kuller 2008a: 436; C.P.A.D.C.R. 2006: 633, 664; Niculescu-Mizil 2003: 10, 11, 81; Solomovici 2003: 329); fiica sa, Irina, de formăție psiholog, este angajată la TVR, în 2011 șefa Direcției Relații Publice;
1060. **CORNESCU, N. Alexandru** (n. Alfred HIRSCHFELD, ulterior ebraizat COREN, publicând după 1990 cu numele Cornescu-Coren) (d. 2009) – după august 1944 redactor la *Veac Nou* (ziarul A.R.L.U.S.), apoi redactor și chiar secretar general de redacție la *România*

²³⁷ V. de ex. textul cântecului „În noaptea lui august” (pe muzică de Dumitru Bughici) – „Poporul gêmea și-n vremea restrîștii / Visând roșii sori luptasu comuniștii / Și-n august cu cei din soare-răsare / Pornirăm cântând la lupta cea mare...” (apud P. Brâncuși 2005: 105-6).

Liberă timp de aproape două decenii (împreună cu soția sa, Gina), după 1990 profesor la Universitatea “Valahia” din Târgoviște, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955); decorat cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a (Decretul nr. 33 din 27 ian. 1973)

1061. **COSAȘU, Radu** (n. Oscar RÖHRLICH, fiul lui Isac și al Melaniei (n. Wasserman)) (n. 29.X.1930, Bacău) – redactor la *Scânteia Tineretului* (1948-1950), militar în termen (1950-1952), dar continuând să publice atât la cotidianul menționat (v. articolul din 3 ian. 1952 “Noi, ostașii, iubim carte”, în care declamă: “De când am început citi ‘Aşa s-a călit oțelul’ nu mă mai pot despărți de cărțile sovietice. Ele mă învață cum să trăiesc.”), cât și la *Ziarul de Armă* al unității sale militare, revenit la *Scânteia Tineretului* și totodată membru al C.C. al U.T.M. între 1953 și 1958²³⁸, când va fi simultan demis de la redacție și exclus din C.C. urmare a susținerii tezei sale privind “adevărul integral”, ulterior redactor la revista *Cinema* (1968-1988) și colaborator al revistei *Teatrul*; debut literar în 1952 cu volumul “Servim Republica Populară Română”; după 1989 co-fondator și redactor la *Dilema* (1993-2004);
1062. **CROITORU, Avram** (fiul Bertei, n. Löbel) (n. 23.VII.1930) – ziarist la *Scânteia* (1949-1956), iar din 1956 până la pensionare la revista *Albina* (ed. de Ministerul Culturii); ulterior redactor la *Realitatea Evreiască* (2002-2009);
1063. **CUNEA, Sorin** (n. Paul COHN (cf. fișei de la Securitate), respectiv Şaul-Sorin Cunea (cf. propriilor declarații) (8.X.1927 Bacău – 27.VII.2007 München, Germania) – redactor la *Viața capătalei*, *Steagul roșu*, apoi la TVR (1956-1964), emigrat în Israel în decembrie 1965, secretar de redacție la revista de limbă română *Lumea Magazin* din Israel (1966-1968), apoi stabilit în Germania, unde își dobândește notorietatea prin emisiunea sa “Radio Magazin” de la postul de radio *Europa Liberă* (1968-1992); căs. cu Draga Crețer, cu un fiu – Gadi Cunea; cf. fostului general Nicolae Pleștiță, ar fi fost recrutat de Securitate;
1064. **DAMIAN, Liviu** – în anii ’50-’60 lector de carte [i.e. cenzor] la Ed. Științifică; ulterior emigrat în Israel (M. Stănesu 2011; Kuller 2008a: 436); a nu se confunda cu poetul omonim din R. Moldova;
1065. **DAVID, Naftuli** (alias N. David) – începând cu 1949 cadru didactic (ajunge conferențiar) la Facultatea de Filologie din București (din grupul impus de comuniști care a înlocuit toată echipa lui George Călinescu) și respectiv șeful secției/redacției culturale a Radiodifuziunii în anii ’50 (coordonator al teatrului radiofonic);
1066. **DEZSU, Malvina** – în anii ’60-’70 corespondent *Scânteia* la Berlin;
1067. **DEZSU, Stefan** – în anii ’60-’70 corespondent *Agerpres* la Berlin; fiul său și al Malvinei, Andrei (n. 25.VIII.1953, cetățean israelian), a reobținut cetățenia română în 2008 (Ordinul Ministrului Justiției nr. 2573/07.10.2008; M.Of. nr. 710 din 20.10.2008);
1068. **DOLGU, Gabriela** – în anii ’60 redactor la secția Externe de la *Contemporanul*, ulterior emigrată în Israel (menționată ca evreică de Kuller 2010: 191 și Solomovici 2003: 329);
1069. **DONA, Henri** (n. NATANSOHN, fiul lui Nathan și Pesia; căs. cu Rozalia; fiică: Irina Zamfir) – redactor-șef adjunct la *România Liberă* începând cu 1946, șeful catedrei de Ziaristică de la Facultatea de Filologie a Universității București, la jumătatea anilor ’50 director general adjunct al Radiodifuziunii, apoi redactor-șef la *Flacăra* din anii ’60 până în 1973 (când va fi înlocuit de Adrian Păunescu), apoi la Arhiva Națională de Filme (ultima mențiune în 1977); în 1953 menționat în documentele partidului ca director general adjunct

²³⁸ Și nu 1956 (așa cum apare în multiple mențiuni, chiar și în unele documente ale Securității), în cadrul aceleiași ședințe a Comitetului în care au fost sancționați Ion Brad, Fred Mahler, Domokos Geza, Camenco Petrovici, Dumitru Popescu, Asztalis Ostvan și Ion Farcaș. Pentru detalii, v. Fondul C.C. al U.T.C., Secția Organizatorică, dosarele nr. 7/1958 (ff. 39-61, 84-87, 95-257) și nr. 8/1958 (ff. 40-87 și 33-137).

- al Radiodifuziunii; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
1070. **DORIAN, Emil** (n. Isidor LUSTIG, fiul lui Herman și Ernestina) (16.II.1892²³⁹-1957), medic și poet – după război membru fondator (are cuvântul de deschidere al congresului de constituire al organizației naționale) și secretar general al C.D.E. București, redactor la *Unirea* (1945-1947, responsabil al secției culturale); autor al poeziei omagiale “Închinare lui Stalin” (v. textul reproducus integral în Negriți 1996: 28-9) (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 93-34);
1071. **DRĂGUȘANU, Sidonia** (fiica generalului Leon Drăgușeanu și a Matildăi (n. Demetrescu (1886-1974)); zisă “Sidi”) (4.VIII.1908 București – 3.V.1977 București) – un timp soția lui Miron Radu Paraschivescu; prozatoare, redactor-șef la *Femeia și Căminul* (1945-1949), redactor la România liberă (1948-1959), apoi redactor și redactor-șef la E.S.P.L.A. (1951-1955), colaboratoare la diverse publicații sub multiple pseudonime;
1072. **DUMBRĂVEANU, Aurel** (n. Avram BERMAN) (n. 24.VI.1902, Burdujeni) – colaborator al mai multor publicații în perioada interbelică (*Adevărul literar și artistic*, *Lupta*, *Dreptatea*, *Timpul*, *Capitala*, *Cuvântul*, etc.), după august 1944 angajat pentru câțiva ani la cotidianul *România Liberă*;
1073. **DUMITRESCU, Beno** (n. DOLLINGER) – în anii '50 activist U.T.M. și redactor la *Scânteia Tineretului* (coleg de redacție cu Teșu Solomovici, Mihail Lupu, etc.), ulterior emigrat în Israel;
1074. **EŞCHINAZI, Z. Ilie** (n. Ițic ESCHENAZY, la 23 ian. 1907, Craiova) – ilegalist (membru P.C.d.R. din 1926), după război redactor la ziarul *Amicii URSS*, apoi angajat la institutul de istorie a partidului până la pensionare, în 1961; decorat în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.”, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
1075. **ESCHENAZY, Victor** (1928, Craiova – IV.2010, București) – ziarist la *Scânteia* pentru câteva luni (1949-1950)²⁴⁰ (inclus și în Kuller 2008a: 438);
1076. **EŞANU, VI. Eugen** – angajat al Televiziunii, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1077. **FAUR, Dan** (n. Avram Alfred FECHNER, fiul lui Iacob și Ernestina (n. IACOBSSOHN) (8.I.1911 Calafat – 20.V.1961 București) – publicist și traducător, după august 1944 membru de partid, redactor la Editura Tineretului (din subordinea C.C. al U.T.C.) (1945-1946), ulterior redactor/colaborator la *Viața românească*, *România liberă*, *Tribuna poporului*, *Victoria*, *Înainte*, *Frontul Plugarilor*, etc., , autor al unor poezii vădit proletcultiste și elogioase la adresa sovieticilor precum “Tatar Bunar”, “Povestea unui bob de lacrimă”, sau “Turbina vie”, ulterior consacrat ca autor de literatură pentru copii;
1078. **FAUR, Sanda** (n. FAERSTEIN, orig. din Huși) (sora scriitorului Anton Celaru) – după război membru P.C.R. și C.D.R., redactor și șefa secției culturale la ziarul *Unirea*, din anii '60 redactor la *Flacăra*, publicistă la diverse edituri, după 1989 redactor la revista *Realitatea Evreiască*;
1079. **FAERSTEIN, B. Iosif** – menționat la începutul anilor '60 ca redactor la cotidianul *Informația Bucureștiului*, decorat cu ordinul Muncii clasa III-a prin Decretul nr. 478 din 12 aug. 1963;
1080. **FĂRCĂȘAN, Sergiu** (n. S. FINKELSTEIN) (n. 23.X.1924 București, fiul lui Meyer și Elisa (n. Schapp)) – după august 1944 se înscrise în partid și debutează în presa timișoreană,

²³⁹ Cf. unor documente din perioada războiului, data nașterii ar fi 3 febr. 1891 (v. Kuller 2008a: 23).

²⁴⁰ V. <http://varstapatru.blogspot.com/2009/11/victor-eschenazy.html>

- colaborator la *Studentul Român* (1945-1947), apoi, timp de două decenii, redactor la *Scânteia*, unde se consacră ca un veritabil “cerber” al dogmaticii staliniste în literatură, un “ideolog comunist intratabil” (Ştefănescu 2005); ulterior se consacră în suplimentul cotidianului *Scânteia* ca scriitor de gen SF; emigrat la începutul anilor ’70 în Israel, stabilit din 1973 în Saskatoon, Canada (v. și C.P.A.D.C.R. 2006: 491, 664);
1081. **FÂNTÂNARU, Ion** (n. Jacques GOLDENBERG, fiul lui Moritz) – originar din Brezoi, ziarist la *Graful nou* (oficioul de limbă română al trupelor sovietice din România la acea vreme) (1946-1958) și apoi la *Scânteia*, decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; ulterior ziarist local la Craiova;
1082. **FELEA, Ion** (n. Iancu FELLER, fiul lui Leon; uneori menționat cu prenumele Iosif) (n. 27.I.1900, Pașcani) – fost ziarist interbelic la *Lupta*, după august 1944 la *Libertatea*, membru P.S.D. până în 1948 (în fațăunea “unionistă”, procomunistă), apoi P.M.R., redactor la *Contemporanul*, deputat în Marea Adunare Națională (1948-1952), ulterior angajat la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.M.R și redactor la revista *Presă noastră* în anii ’50; decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul Tudor Vladimirescu cls. I-a;
1083. **FELEA, ?** – fiul lui Ion Felea; membru de partid și redactor la *Agerpres*; exclus și demis pentru sionism (v. Solomovici 2003: 276);
1084. **FINȚEANU, Iuliu** (n. Iulius FICHMAN) (1876-1979!) – cunoscut librărie interbelic din București, după război la librăria Cioflec, după august 1944 director tehnic al librăriei Editurii “Cartea Rusă”, apoi responsabil al Librăriei Științifico-Medicale, emigrat în anii ’60 în Israel;
1085. **FIŞMAN, A. Solly** – redactor la Televiziune încă de la înființare, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1086. **FLOREA, Z.** (n. Zanel FRÜHMAN) – redactor al secției culturale la *România Liberă* după război, apoi funcționar la Ed. pentru Literatură Universală, emigrat în Israel și stabilit definitiv în Germania (Solomovici 2004: 399; Marinescu 2010);
1087. **FLORESCU, Titu** (n. BLUMENFELD) – secretar general la ziarul *Universul* (1948-1953);
1088. **FRIEDBERG VĂLUREANU, Ulrich** (fiul lui Moritz) (zis “Uli”) – redactor la *România Liberă* începând cu anii ’50 și până după 1989, apoi stabilit în Israel, redactor-șef al ISRO-Press; decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 61 din 25 febr. 1963;
1089. **FRIMU, ?** – ziarist la *România Liberă* în cadrul secției culturale la începutul anilor ’50, ulterior emigrat în Israel (Solomovici 2004: 399);
1090. **FRUNZĂ, Eugen** (fiul lui Alexandru și Susana (n. Rosenkranz)) (21.VIII.1917 Mährisch Schönberg, Austria) – scriitor, publicist, traducător, colaborator în timpul războiului la ziarul Bucovina din Cernăuți (1941-1944), în septembrie 1944 instalat de sovietici prefect al județului Rădăuți (1944-1946), director al cotidianului *Lupta poporului* din Suceava (1946-1947), șeful secției agrare la *Scânteia*, editor al suplimentului *Scânteia satelor* (1947-1950), apoi redactor-șef la Albina, respectiv redactor la Flacără și Contemporanul (1950-1955) și secretar al Uniunii Scriitorilor (1953-1955), membru al comitetului de redacție la Tânărul scriitor (1955-1957), colaborator la *Gazeta literară*, *Iașul literar*, *Luceafărul*, *Munca*, *Scânteia Tineretului*, *Viața militară*, *Viața românească*, etc.; autor de literatură proletcultistă stridentă – v. volumele *Sub steagul vieții* (1950), *Zile slăvite* (1951), *600 de milioane de oameni liberi* (1955), *Liberi și stăpâni* (1956), *Tără minunată* (1956) și a.;
1091. **FRUNZĂ, Mihail** (n. FRUCHTMAN) – din 1948 șeful sectorului Știință în secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., detașat pentru studii la Moscova, apoi redactor șef

- adjunct la *Lupta de Clasă* în anii '50, ulterior director în cadrul Editurii Politice, la începutul anilor '70 consilier juridic la Ministerul Justiției; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a;
1092. **GALL, Matei** (n. Mátiás GÁL, fiul lui Adalbert și Ana) (n. 8.I.1920, Deva) – evreu maghiarofon, ilegalist, deportat pentru activitate comunistă la Vapniarka și Râbnița în timpul războiului, ulterior redactor la *Zori noi* (Deva, sept. 1944 – 1945), activist de partid și apoi funcționar în Prefectura Cluj (1945-1949), funcționar M.A.E. (1949-1955), redactor la *Agerpres* (1955-1965), colaborator la Lumea, Neuer Weg, Flacăra și alte publicații, emigrat în 1969 în Israel (părinții lui încă din 1949), apoi, după o perioadă în Italia, stabilit în Germania, la Frankfurt am Main²⁴¹ (Vago 1981: 123);
1093. **GELLES, Emil**²⁴² – de formăție inginer, director general al Societății Române de Radiodifuziune (martie – iulie 1945), apoi redactor la Ed. Cartea Românească (e.g. autorul cărții Energetica Atomică, din 1946); emigrat în Israel la o dată necunoscută, ulterior stabilit în S.U.A., unde în anii '60-'70 a activat ca traducător;
1094. **GEORGESCU, Victor** (n. Sandu VAISMAN, 1919, fiul lui Haim și Rașela) – redactor la *Frontul Plugarilor* (1946-1953), ulterior reporter 1, redactor, șef de secție, secretar general de redacție și chiar redactor-șef la revista Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor, în prezent internat la căminul comunității evreiești din București și blogger amator sub pseudonimul "Pompiliu Sterian";
1095. **GHIMEȘAN, Ion** – menționat ca redactor șef al variantei franceze *Roumanie nouvelle* a publicației tetralingve pentru străinătate în anii '50 (Solomovici 2003: 88, unde e indicat ca evreu), ulterior director în cadrul Institutului Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea, respectiv autor publicat la Ed. Tineretului și E.S.P.L.A.;
1096. **GOLDSTEIN, Țicu** (n. 7.X.1929 București, fiul lui Lazăr și Surica (n. Tobias)) – redactor la Radiodifuziune (1955-1973), apoi, până în 1989, sociolog la Institutul de Igienă din București, iar ulterior redactor la *Realitatea Evreiască*, traducător și publicist; căs. cu Velea (n. König), cercetător la Institutul de Geriatrie "Ana Aslan";
1097. **GURIAN, Sorana** (n. Sara GURFINCHEL, fiica lui Isac și Ghitlea) (18.XI.1913 Comrat, Tighina – 10.VI.1956 Paris) – în perioada interbelică stabilită la Iași, colaboratoare la *Adevărul literar și artistic*, *Rampa* și *Revista Fundațiilor Regale*, în 1938 prezentă în Franța, apoi revenită în România, cochetează cu cinematografia, convertită la creștinism sub influența monseniorului Vladimir Ghika, devine simpatizant al mișcării comuniste, urmărită de Gestapo în timpul războiului, după august 1944 numită de Comisia Aliată de Control la conducerea ziarului *Universul*, în paralel translatoare de limbă rusă pentru Comisie și colaboratoare la Radiodifuziune, membru de partid, se stabilește în Italia în 1949 urmare a căsătoriei cu un cetățean italian, de care divorțează, ulterior încearcă să se stabilească în Israel, dar după câteva luni pleacă și rămâne definitiv în Franța (D.G.L.R.; Durnea 2002; Solomovici 2003: 315-8);
1098. **HALMOŞ, Ștefan** – în anii '50 redactor la *Scânteia Tineretului* (menționat între publiciștii evrei în Kuller 2010: 191 și 2008: 442; Solomovici 2003: 328-9);

²⁴¹ V. stenograma interviului luat de Toma Roman Jr. La <http://tismaneanu.wordpress.com/2009/05/29/infrangere-a-unui-idealist-matei-gall-si-secta-comunista/>. Pentru o mărturie a sa despre deportare, vezi <http://www.inschrew.ro/marturii/gall.html>.

²⁴² V.

http://encyclopediaromaniei.ro/wiki/Index:Conducerea_Societ%C4%83%C5%A3ii_Rom%C3%A2ne_de_Radiodifuziune.

1099. **HERA, Florin** (fiul lui Saul) (n. 22.VI.1925, Roman) – în anii '50 încadrat în aparatul diplomatic, apoi transferat la Radio ca redactor-șef adjunct al redacției emisiunilor pentru străinătate ('60-'70), autor ocasional la *Lumea, Magazin istoric și Contemporanul* în anii '70-'80, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1100. **HERVIAN, Dinu** (n. Duțu HERȘCOVICI) (1913 Moinești - 1974) – editor la ziarul local *Cuvântul roșu* din Moinești, apoi membru în conducerea C.D.E., redactor șef la *Frontul Plugarilor* (1944-1948), director general adjunct la *Agerpres* (1948-1956), corespondent *Agerpres* în China (1956-1958), secretar general al Asociației Ziariștilor Români (1958-1964)²⁴³;
1101. **HIRSCH, Suzi** – redactor la E.S.P.L.A. la sfârșitul anilor '50, ulterior traducătoare la diverse edituri de stat (Ştiințifică – 1961, pentru Literatură Universală – 1965, 1966, 1969, Minerva - 1977, Univers – 1978, Eminescu – 1981, 1983, etc.);
1102. **HOLBAN, Sorin** (fiul lui David și Lia) (n. 6.II.1933 Iași – 11.I.2004) – din 1950 redactor la *Informația Bucureștiului*, apoi redactor-șef la *Jurnalul de umor și divertisment*, iar din 1966 director la *Jurnalul de București* (D.G.L.R., Kuller 2010: 191 și 2008: 443; Solomovici 2003: 329); consacrat mai ales ca publicist;
1103. **IACOBOVICI, Rozalia** – membru de partid, în anii '50 șefa redacției de limbă maghiară a Ed. Didactice și Pedagogice (v. Nastasă, Varga și Andreescu 2003b: 436, 439 și 440);
1104. **IAROVICI, Eugen** – în 1945 membru al subsecției Foto a secției Propagandă și Artă a A.R.L.U.S., ulterior, până în anii '70, fotograf la mai multe periodice centrale, membru al Comitetului de Conducere al Asociației Artiștilor Fotografi (Catalan 2009: 87-8; C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 443; Solomovici 2003: 329);
1105. **IONESCU, I. Mia-Blanche** – redactor TVR, decorată cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1106. **IONESCU-FAVIER, Suzanne** – traducător și redactor la diverse edituri în anii '60-'80 (Meridiane, Sport-Turism și.a.);
1107. **IOSEFOVICI, Isidor** (fiul lui Isac) – redactor la *România Liberă* în anii '50-'60, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 61 din 25 febr. 1963;
1108. **IOSUB, L. David** – redactor la ziarul *Munca*, decorat cu ordinul Medalia Muncii prin decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 757 din 7 dec. 1964;
1109. **IOSUB, "Gică" Gheorghe** (d. 2005 Israel) – după august 1944 redactor la cotidianul local din Iași, Opinia, apoi transferat la *România Liberă*, unde devine șef al secției de probleme externe (Solomovici 2004: 398-9; Kuller 2010: 191, 2008a: 443 și 2008b: 33)²⁴⁴;
1110. **IRȘAI, Emeric C.** – angajat al Televiziunii, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1111. **IRȘAI, Elvira** – soția lui Emeric, redactor la Televiziune în anii '60;
1112. **IUREŞ, Ștefan** (fiul lui Ichil Juster și Netta (n. Lupu), n. 7.V.1931 Iași) – poet reprezentant al realismului socialist și publicist (v. volumele *Cuvânt despre tinerețe, Urmașii lui Roaită*, sau *În preajma lui Lenin*), corespondent special al *Scânteii Tineretului* (1949-1966), redactor la *Amfiteatrul* (1966-1974) și *Viața studențească* (1974-1976), din 2002 în redacția Ed. Hasefer iar din 2006 chiar director al editurii;
1113. **IUSTER, I. Herman** – redactor la *Scânteia Tineretului*, decorat prin Decretul nr. 696 din 6 noiembrie 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." clasa a IV-a;

²⁴³ V. și http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_11.html, http://en.wikipedia.org/wiki/Dinu_Hervian

²⁴⁴ Menționat și în presa online din Israel, v. http://www.isro-press.net/Portal/index.php?option=com_content&view=article&id=625%3Abd-454&Itemid=59.

1114. **JIANU, Ionel** (n. Ionel STARK, fiul lui Leon) (23.X.1905 Bucureşti – 18.III.1993 Paris) – publicist şi traducător; după război director al revistei *Lumină și coloare* (1945-1947), inspector în cadrul Direcției Generale a Teatrelor din cadrul Ministerului Artelor şi Informațiilor (ian. – oct. 1950), șeful secției de artă plastică a E.S.P.L.A. (1951-1958), responsabil în cadrul Editurii Meridiane (1958-1960) şi profesor la Institutul de Arte Plastice “N. Grigorescu”(1954-1961); emigrat în iulie 1961, stabilit la Paris, unde înființează şi conduce editura de artă ArtEd; fratele lui Virgil Stark şi al arhitectei Leta Stark (D.G.L.R., Kuller 2008a: 216, Simuț 2008b: 13; M. Popa 2003; Eliade 1990: 219);
1115. **JURIST, Eduard** (fiul lui Mozes şi Isabela) (22.II.1928 Chişinău – d. Bucureşti) – redactor la Editura de Stat (1947-1948), iar din 1948 redactor, apoi șef de secție la emisiunile pentru copii şi tineret la Radiodifuziune;
1116. **JUSTER, Solo** (Solomon) (n. 1922) – redactor la *Narodnaia Rumania* (redacția publicațiilor pentru străinătate) între 1952 şi 1957, când demisionează (inclusiv din partid); emigrat în Israel împreună cu soția sa, Mariana, în 1960, activând ca publicist;
1117. **KAMERLING, Paul** (n. Pinkas Kamerling) – director de personal la Societatea Română de Radiodifuziune după război (menționat şi de Nicolae Steinhardt);
1118. **KATZ, Iosif** – directorul adjunct al E.S.P.L.A. în prima jumătate a anilor '50 (v. Pienescu 2008: 156, 158, inclus şi în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 445), ulterior publicist şi traducător la diverse edituri;
1119. **KIRSCHEN, Leonard** (n. 5.IX.1908, Brăila, fiul lui Petre Eduard şi Mina, d. 1983) – ziarist, în 1941 refugiat la Ankara, după 1944 corespondent la Bucureşti al *Associated Press*, arestat şi condamnat în 1950 pentru înaltă trădare, apoi în mod suprinzător eliberat şi emigrat în Anglia în 1960, într-un probabil schimb de spioni, ulterior reangajat corespondent al *Associated Press* la Geneva (v. pentru detalii legate de legăturile sale cu lumea activităţii de informaţii Pelin 2006; Andreescu, Nastasă şi Varga 2003a: 592-3; Solomovici 2003: 434; Cosma 1994: 104; Adrian Niculescu, f.a.²⁴⁵);
1120. **LAZAROV, Valeriu** (fiul lui Avram Lazarov (fiul lui Leon şi Rebecca) şi Elza (n. Lessner)) (20.XII.1935 Bârlad²⁴⁶ – 11.VIII.2009 Madrid) – angajat încă din 1956, ca operator, la Televiziune, unde promovează treptat până la funcţia de director de film, emigrează în 1970, apoi producător TV în Spania;
1121. **LEIBOVICI, L. Samoil** – angajat al Televiziunii, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1122. **LEMNARU, Oscar** (n. Oscar HOLTZMAN, fiul lui Solomon, orig. din Brăila) (1.II.1907 Bucureşti - 17.V.1968 Bucureşti) – ziarist încă din perioada interbelică la *Curierul* şi apoi la *Dreptatea*, unde deținea rubrica “Perna cu ace” (1944-1947), lansat imediat după 23 august 1944 într-o violentă campanie de “demascări” ale unor “duşmani ai poporului” precum: Mircea Eliade²⁴⁷, Emil Cioran, Paul Sterian, sau Horia Stamatu; căs cu Rozita (“Zita”) Filderman, originară din Focşani;

²⁴⁵ <http://www.scribd.com/doc/24747926/Romani-Si-Evrei-in-Exilul-Romanesc-Adrian-Niculescu>

²⁴⁶ Revendicat însă şi de comunitatea evreilor din Piatra Neamă, v.

http://www.romanianjewish.org/en/mosteniri_ale_culturii_iudaice_03_11_08.html.

²⁴⁷ A se vedea de pildă articolul „Se reîntoarce în țară” din 11 octombrie 1944, în care Lemnaru declamă: „Mircea Eliade vrea să se întoarcă în țara. Fireste că noi nu-l putem opri, dar nici «bine ai venit» nu-i putem spune, pentru o mie de binecuvantate motive: 1) A reprezentat în Criterion (societatea culturală din Romania interbelică – n.n.) huliganismul, orientand prin scris şi prin scris şi prin viu grai lumea spre obscurantism. 2) A reprezentat în strainitatea hitlerismul romanesc. (...) Poate ar fi mai bine să plece în India. Ne mirăm, de altfel, că, obisnuit cu tehnica fachirica, n-a intrat încă în pamant de rusine”

1123. **LEWIN, ?** - maior, fost ofițer în Armata Roșie, șef cenzură pentru presă în 1944-1945 (comanda *de facto* comisia instituită pe lângă Ministerul Propagandei)²⁴⁸;
1124. **LIMAN, Horia** (n. LEHMAN) (1912 Brăila – 22.VII.2002 Elveția) – în perioada interbelică redactor la *Zodiac*, *Discobolul*, *Vremea și Lumea Românească*, după august 1944 redactor șef adjunct la *Scânteia* (1945-1946) și apoi redactor șef la *Contemporanul* (1946-1957), apoi din nou redactor la *Scânteia*, iar ulterior corespondent *Agerpres* la Geneva, unde „defectează”, solicitând și obținând azil politic (1965/1970), ulterior activând ca publicist; fiul său, jurnalistul și publicistul Adrian Mac Liman²⁴⁹ (n. 12.VIII.1944), stabilit la Madrid, este Marele Maestru al Marii Loji Confederale a Spaniei și președinte al Centrului Iberic pentru Studii Masonice (C.I.E.M.) din Madrid²⁵⁰;
1125. **LIVIANU, Dorel** (10.X.1907 București – 2.IV.1997 S.U.A.) – cântăreț de muzică usoară, deportat pentru scurt timp în timpul războiului într-un lagăr de muncă din Transnistria, angajat al teatrului Barașeum din București (1939-1945), emigrează în Israel în 1945, se întoarce în România în 1947, este angajat în cadrul Radiodifuziunii, emigrează definitiv în 1967, ulterior stabilit în SUA; căs. cu Mella Silberstein (1939), tatăl pianistului David B.(ogdan) Livianu; după unele surse ar fi fost spion al Securității în perioada petrecută în Israel (v. Solomovici 2004: 64-66 și Andreescu, Nastasă și Varga 2003a:581);
1126. **LOVINESCU, Maria Hermina** (zisă „Mia”, n. STRUMSCHI, fiica lui Pincas și Clara (n. Gewelb); recăs. Grimberg) (10.V.1916 Constanța – 2.II.1999 Ierusalim) – redactor în cadrul Radiodifuziunii (29 mai 1945 – 26 sept. 1960), emigrată în Israel la 24 aprilie 1962; a fost prima soție a dramaturgului Horia Lovinescu²⁵¹ (între 1946 și 1955, împreună cu care a avut o fiică, Ana Maria, apelată „Anca” (n. 1952, în prezent sub numele Anat Epstein în Israel)) și s-a recăsătorit în 1958 cu Mihai Ghimpu (Moisă Grimberg, v. infra);
1127. **LOVINESCU, Tania** (n. Aneta Tiana GOLDENBERG, fiica lui Herman și Rebeca (n. FELDMAN)) (9.XII.1924 Ploiești) – publicistă, poetă și prozatoare; angajată a Radiodifuziunii (1949-1953), funcționară în cadrul Institutului Român de Relații Culturale cu Străinătatea (1953-1955), apoi în cadrul Consiliului Național al Femeilor din R.P.R./R.S.R. (1955-1967), respectiv redactor la revista *Agricultura socialistă* (ulterior *Satul socialist*) (1967-1975); colaboratoare la *România liberă*, *Albina*, *Contemporanul*, *Magazin*, *România literară*, etc.; emigrată în 1989 în Israel, ulterior revenită în România; căs cu Sergiu Lovinescu (n. Laufer), decedat;
1128. **LUPAŞCU, Paul** – ziarist la *Scânteia* (coleg de redacție cu Alexandru Ioanid) în anii '50, ulterior emigrat în Israel, colaborator la *Viața noastră*, se pare încă în viață în 2001 (Solomovici 2001II: 116);
1129. **LUPU, Mihail** – menționat de Solomovici ca fost U.T.M.-ist și redactor la *Scânteia Tineretului* în anii '50; în prezent încă în viață, în Minneapolis, S.U.A.;
1130. **LUSTIG, Oliveriu** (cunoscut ca Oliver Lustig, fost deținut în lagăr și autor de literatură pe tema Holocaustului) (fiul lui Edmund și Iolanda (n. Herman)) (n. 4.XI.1926 Șoimeni, Cluj) – în prezent g-ral maior (r), fost jurnalist militar, redactor-șef adjunct al revistei M.Ap.N.

²⁴⁸ Un oarecare Lewin, profesor de ebraică, este menționat și de A.L. Zissu în declarația în fața organelor de anchetă din 4 ian. 1952 (v. Solomovici 2001II: 104).

²⁴⁹ V. <http://www.romanianvip.com/2008/11/un-roman-universal/> și

http://www.adevarul.ro/exclusiv_adevarul/Dosarul-ultrasecret-defectorilor-Scanteia_0_44996573.html

²⁵⁰ V.

http://www.google.ro/#sclient=psy&hl=ro&lr=lang_ro&tbs=lr:lang_1ro&q=adrian+liman%2C+mason&aq=f&aq=&aql=&oq=&gs_rfai=&pbx=1&fp=92e9dcaadb7149b1

²⁵¹ Acesta s-a recăsătorit ulterior cu Dana (n. Crivăț), prima din cele trei soții ale lui Radu Beligan și a adoptat-o pe fiica acesteia, Anamaria Beligan.

Apărarea Patriei (1956-1986), decorat în 2007 cu ordinul național “Steaua României” în grad de cavaler, dar și în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; tatăl lui Adrian Lustig și socrul realizatoarei TVR Eugenia Vodă;

1131. **MALCAŞ, Sorina** – în perioada comunistă angajată la Ed. Politică (Solomovici 2001I: 239), în prezent în Israel, membră a Cercului Cultural [al vorbitorilor de limbă română] din Haifa²⁵²;
1132. **MARCOVICI, Aron** (zis “Relu”) – redactor la *România Liberă* până în anii ’60, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 61 din 25 febr. 1963; emigrat ulterior în Israel, unde și-a ebraizat numele în forma Doron Midroni;
1133. **MARCUSON, Gavril** (fiul lui Leibiș și Eveline (n. Weisselberg)) (1913 – IV.2008 București) – absolvent al liceului “Spiru Haret” din capitală (1931), simpatizant comunist, după război activist de partid, în 1949 instructor în cadrul sectorului Știință al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R – secția Propagandă și Agitație, dosar 51/1949, ff. 118-121), apoi activist în cadrul secției Istorie; ulterior angajat în învățământ, respectiv, timp de decenii, redactor succesiv la editurile Pentru Literatură, Univers și Științifică și Enciclopedică până la sfârșitul regimului comunist; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a (v. și Goldstein 2008: 18; Kuller 2008a: 448);
1134. **MARIAN, B. Eugen** (n. 21.VI.1921) (fiul ziaristului interbelic Barbu Marian (n. Burăh Grossman) și al Charlottei, n. LÖBEL) – redactor la *Tribuna Poporului* (1944-1946), apoi la *Timpul și Rampa*, o scurtă perioadă redactor la studiourile “Alexandru Sahia”, iar ulterior redactor la redacția emisiunilor pentru străinătate a Radiodifuziunii (1954-1989) (v. și Solomovici 2001II: 6);
1135. **MAXIM, Mihail** (n. Mauriciu STAHL; în alte documente ale partidului Mihaiu Maxim) (1923 București - 1981) – din 1946 director al Editurii Tineretului (a C.C. al U.T.C. / U.T.M.) până la sfârșitul anilor ’50, ulterior director în cadrul Ministerului Culturii, respectiv al Fondului de Stat al Cărții; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (89, respectiv 83/1956) (v. și Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 110; Kuller 2008a: 257, 448);
1136. **MAXY, Liana** (11.II.1923 Charlottenburg, Germania – 25.II.2002 Tel Aviv, Israel) – fiica lui M.H. Maxy (v. *infra*) și a Mellei; absolventă a Facultății de Teatrologie a I.A.T.C., colaborator la *România Liberă* (1945-1971) și la *Unirea*, secretar de redacție la *Secoul 20*, șef de rubrică la *Cultura Poporului / Îndrumătorul cultural*, redactor la E.S.P.L.A., emigrată în Israel în 1971, unde continuă să colaboreze cu multiple publicații de limbă română; decorată cu ordinul Meritul Cultural clasa I-a prin decretul nr. 1078 din 22 noiembrie 1967;
1137. **MIHAIOVICI, Emanuel** (1928 Suceava – 2000) – “după război a lucrat la Radio aproape trei decenii” (Kuller 2008a: 265), din 1983 angajat al T.E.S. din București;
1138. **MIHĂILEANU, Ion** (n. Mordechai BUCHMAN) (n. 1.VII.1921) – membru U.T.C. din 1945 și P.C.R din 1946; după august 1944 redactor responsabil la *Tânărul muncitor*, membru al activului central al C.C. al U.T.M. (din 1948), din 1951 redactor responsabil adjunct la *Scânteia Tineretului*, ulterior redactor șef adjunct la *Contemporanul* timp de două decenii (’50-’70), ocasional scenarist și traducător; tatăl regizorului Radu Mihăileanu, stabilit în 1980 în Franța (via Israel) (inclus și în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 449);

²⁵² V. și http://www.isro-press.net/Portal/index.php?view=article&catid=78%3Abuna-dimineata-israel&id=246%3Abuna-208&tmp1=component&print=1&page=&option=com_content&Itemid=59.

1139. **MIHĂILEANU, Veronica** – soția lui Ion Mihăileanu [v. *supra*] – în conducerea Editurii Tineretului în anii '50-'60, ulterior publicistă și traducătoare alături de soțul ei, împreună cu care emigrează în Franța via Israel (v. și Solomovici 2001I: 239);
1140. **MIRCU, Marius** (n. Israil MARCUS; fiul lui Alter Gherșin Marcus (croitor) și Simelia (n. Herșcovici, după alte surse Herșcu); fratele lui Solomon Marcus, Olga Isser și Moritz Marcus, alias Marcel Marcian) (9.VI.1909 Bacău – 4.IX.2008 Israel) – publicist, în perioada interbelică ziarist și membru P.C.d.R., în timpul războiului funcționar la Centrala Evreilor, după 23 august 1944 angajat în biroul lui Dej de la partid, apoi în redacția revistei *Licurici* (1947-1949), redactor la *Viața capitalei* (1949-1951), marginalizat, ulterior angajat la Școala Tehnică de Librari (1952-1956), redactor la revista *Filatelia* (1956-1969), respectiv director al Muzeului de Istorie a Evreilor din București (1982-1987); emigrat în 1987 în Israel, unde a activat ca publicist (în 1989 a publicat la Bat Yam cartea *Ana Pauker și alții*);
1141. **MIRODAN, Alexandru** (n. Alexandru Zissu SALTMAN, fiul lui Herman și Netty (n. Thierer)) (5.V.1927 Budeasa, Argeș – 10.III.2010 Tel Aviv, Israel) – absolvent al cursurilor în regim serial ale Universității de marxism-leninism din București (1946), cu diverse articole publicate la *Tinerețea*, *Tânărul Muncitor*, *Scânteia Tineretului*, *România Liberă*, *Scânteia*, *Contemporanul*, secretar de redacție la *Gazeta literară* (1954-1956), redactor la *Scânteia* (1956-1957) și la *Teatrul* (1957-1959), secretar literar al Teatrului de Comedie București din 1961; “un alintat al regimului comunist” cf. Solomovici 2004: 440; emigrat în 1977 în Israel, unde a activat ca muzeograf și publicist (directorul revistei *Minimum*);
1142. **MLADOVEANU, Sorin** (n. Sorin REMY, fiul lui Șimon) – critic literar, co-autor al Problemele literaturii noi din R.P.R. (1952), redactor și chiar secretar general de redacție la *Scânteia* în anii '50-'60, decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a, emigrat în anii '70 și stabilit la Paris;
1143. **MOGLESCU, V.** (Willy) (1924-1998) – publicist, critic teatral; inspector al Direcției Teatrelor din cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor (1948-1952), apoi transferat ca redactor la E.S.P.L.A. (1952-1957), ulterior dedicându-se publicistica (Kuller 2008a: 269-70);
1144. **MOHR, Felicia** (n. Finca BANDEL) (n. 14.II.1930) – după război reporter și cranic al Radiodifuziunii (v. B. Marian(-Mehr) 2005: 15), în prezent membră a C.E. București, poetă și scriitoare, membră a “salonului literar” al comunității;
1145. **MOLHO, Eva** (n. Eva ROSENBERG, fiica Anuței) – soția medicului Morico Molho, ziaristă la *România Liberă* după război; emigrată în Israel alături de soțul ei (Solomovici 2004: 400); sora lui Teodor Coman (n. Rosenberg), căs. cu Lidia Alcalay;
1146. **MONTAUREANU, Virgil** – înainte și inclusiv după război directorul Editurii Cultura Poporului (Solomovici 2001 I: 239, mențiune și în Sebastian 1996: 33, n. 22; Kuller 2008a: 449); emigrat în anii '60 în Israel;
1147. **NĂMOLARU, Victor** (n. Aron ZALMAN²⁵³) (d. 2009) – redactor la *Flacăra* – Piatra Neamț, apoi la *Scânteia* în anii '60 și respectiv, timp de 27 de ani, redactor șef adjunct la *Redacția Publicațiilor pentru Străinătate* (în subordinea Ministerului Culturii) (1972-1989); în 1984 menționat într-o notă internă a Securității ca informator²⁵⁴ (ceea ce ar putea explica emigrarea sa pripită din 1990, imediat după schimbarea regimului în România); redactor șef

²⁵³ Singura mențiune disponibilă pe un website evreiesc la http://www.alpas.net/Uli_Old/Massmed/Namolaru.htm

²⁵⁴ V. <http://www.hotnews.ro/stiri-arhiva-1161307-dosarul-presa.htm>

- al ziarului local israelian *Ecoul Nahariei* (1993-1998), apoi corespondent la *Bună dimineața, Israel*;
1148. **NĂVODARU, Petre** (n. Peter FISCHER, la 21.III.1913) (*socrul lui Paul Goma*) – ilegalist (membru de partid din 1933), după august 1944 redactor la cotidianul pro-comunist *Era Nouă* și la *Scânteia*²⁵⁵, în 1946-1947 redactor la ziarul *Universul*, respectiv director adjunct al editurii omonime, apoi exclus din partid urmare a implicării sale în “dosarul Pătrășcanu”, după 1957 director adjunct la Direcția Centrală de Statistică (șeful departamentului Studii Demografice) și ulterior publicist la diverse edituri; în 1961 propus pentru decorare într-un raport al Direcției Treburilor Cancelariei P.M.R. (Goma 2007; Balaș 2008: 413, 424; Solomovici 2004: 184; Tismăneanu 1991: 141);
1149. **NEGREA, Henriette** (1922-2005, București) – funcționară la E.S.P.L.A. la începutul anilor '50;
1150. **NEUMAN(N), Carol** – ilegalist, luptător în rețeaua FTP-MOI în Franța ocupată, după război directorul Editurii Tehnice până în 1952, când este epurat; arestat în 1952, eliberat în 1953; continuă să profeseze ca inginer, la începutul anilor '70 inginer principal la Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
1151. **NEUMANN, Carol** [a nu se confunda cu “spaniolul” omonim, v. *supra*] – conform propriilor memorii, în 1945 angajat la *Agerpres*, ulterior la comisia de cenzură instituită în cadrul Ministerului Propagandei; în anii '50 se reînscrie la Facultatea de Medicină, profesând ulterior ca medic (*apud* Solomovici 2003: 379, 380-1);
1152. **NITESCU, Lionel** – ziarist începând cu anii '50, timp de două decenii în redacția *Flacără*, unde contribuie la dezvoltarea cultului personalității lui Ceaușescu prin articole precum “Patria, cabinet de lucru al președintelui” (1981); inclus între divrși publiciști evrei de H. Kuller (2010: 191; 2008: 450);
1153. **OBREA, Eugen(iu)** (n. Edgar OBERST) (d. 2002 Tel Aviv, Israel) – ziarist, membru de partid, după război redactor la organul de presă a C.D.E., *Unirea*, unde înfiera zelos sionismul, în anii '60 publicist la diverse edituri comuniste și la revista *Lumea*, emigrat (probabil în anii '80) în Israel, unde, sub pseudonimul Eugeniu Obrea, a scris la periodicele *Ultima oră*, respectiv *Orient Express* și *Tribuna Magazin* din Tel Aviv²⁵⁶ (Kuller 2010: 191; Solomovici, 2004: 135, 139 și 2003: 329; Ionițoiu 2006);
1154. **OLARU, Tudor** (n. Iosif GERBER, fiul lui Adolf și Alice (n. Einhorn, 1897-1980)) (1920 – 2008 Canada) - fost ilegalist, un timp coleg de celulă cu Nicolae Ceaușescu, concomitent însă informator al Siguranței (motiv de excludere din partid în timpul detenției, ulterior reprimite), membru al secției Propagandă-Agităție a C.C. al U.T.C. și șef al secției Propagandă la ziarul *Scânteia* (1945-1948), în anii '50 adjunctul lui Al. Drăghici la D.G.S.S., în anii '70 reangajat ca șef de secție la *Scânteia*, decorat cu Ordinul Muncii cls. III-a și ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a în 1964, respectiv cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a în 1971; căs. cu Sonia, tatăl lui Gheorghe și Donca;
1155. **OLLERER, I. Iosif** – angajat al Televizunii în anii '60, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;

²⁵⁵ A se vedea spre exemplu articolul său din 1 nov. 1947, „Naționalizarea băncilor – condiție a construirii României democratice”.

²⁵⁶ V. și anunțul morții sale din presa electronică din Israel la adresa http://www.isro-press.net/Portal/index.php?view=article&catid=78%3Abuna-dimineata-israel&id=269%3Abuna-231&tmpl=component&print=1&page=&option=com_content&Itemid=59.

1156. **OPREA, I. Armand** – la începutul anilor '60 redactor la *Lupta de clasă*, decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a V-a prin Decretul 550 din 9 sept. 1963;
1157. **OPRESCU, Adolf** – din 1956 angajat al Televiziunii, din 1965 corealizator al “Teleenciclopediei” (inclus în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 450);
1158. **ORNEA, Zigu** (n. Zigu ORENSTEIN, fiul lui Marcu și řeila (n. Mendelovici)) (27.VIII.1930 Frumušica, Botoșani - 14.XI.2001 București) – funcționar administrativ la Botoșani (1949-1951), redactor la E.S.P.L.A. (1955-1959), îndrumător la Centrul de Librării și Difuzarea Cărții (1959-1962), secretar și bibliograf principal la Institutul de Știinte Economice (1963-1966), în anul 1960 menționat ca redactor la redacția de critică a E.S.P.L.A., apoi redactor la Editura Meridiane (1966-1969) și redactor-șef la Editura Minerva (1969-1989); după 1990 director al Editurii Meridiane, director al Ed. Hasefer, consilier la Fundația Culturală Română, membru fondator și redactor la *Dilema*;
1159. **PALTY, Sonia** (n. FOLLENDER, căs. PARASCHIV, nume ulterior ebraizat în Israel; fiica lui Alfred (cineast) și Czika (n. Schulman)) (n. 11.VI.1928, București) – fostă deportată în Transnistria, după 1947 ziaristă la *România Liberă* (sub pseudonimul “Stela Gheorghiu”) și *Universul* (sub pseudonimul “Adina Bontaș”), în anii '50 în conducerea Federației Naționale a Tineretului Democrat din România (F.N.T.D.R.) și activistă a C.C. al U.T.M., exclusă în 1951, apoi încadrată la Ministerul Industriei Chimice și șefă planificare la șantierul Popești-Leordeni; emigrată în Israel în 1961, ulterior publicistă;
1160. **PANCU-IAȘI, Octav** (14.IV.1929 Iași – 16.IV.1975 București) (fiul lui Vasile Pancu și Rașela (n. Marcu)) – imediat după absolvirea liceului redactor la Radiodifuziune (1947-1958), redactor în domeniul cinematografic (1952-1962), apoi autor de literatură pentru copii, iar ulterior redactor la revista *Cutezătorii* (1967-1969) (D.G.L.R.; Kuller 2008a: 288; O. Sava 2009: 14; Casa Radio 2009: 232); incinerat la crematoriul “Cenușa”;
1161. **PECHER, Iacob** – în decembrie 1947 numit director al agenției RADOR (Agerpres 2008: 114, Anexa 2);
1162. **PELTZ, Isac** (12.II.1899 București – 19.VIII.1980 București) (fiul lui Natan și Estera (n. Rotenberg)) – în perioada interbelică scriitor și ziarist, după război (în afara intervalului 1951-1954, când a fost deținut pe colaboraționism și crime împotriva umanității²⁵⁷) redactor la *Drapelul* (1944-1948) și la *Era nouă* (1946-1948), respectiv colaborator la *România literară* (1957-1963), *Steagul roșu*, *Informația Bucureștiului*, *Munca*, *Gazeta literară*, *Flacără*, *Revista cultului mozaic* s.a.; politicianul postdecembrist Radu F. (Feldman) Alexandru afirmă că ar fi nepotul (dinspre tată) al lui I. Peltz (v. Solomovici 2003: 97);
1163. **PETRUȘA, V. Erika** – regizor TVR în anii '50-'70, decorată cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1164. **PHOEBUS, Al. Eugen** – după război redactor al secției culturale la *România Liberă*, apoi la Editura Politică, autor al unor lucrări pe teme de politică internațională; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 61 din 25 febr. 1963;
1165. **POPPER, Armand** (d. 1976) – fost ilegalist, de profesie medic, după august 1944 asistentul lui L. Pătrășcanu la Ministerul Justiției [perioada românizării a mii de nume alogene prin ordin ministerial, n.n.], membru fondator al C.D.E. în iunie 1945, apoi directorul editurii “Cartea Rusă” în anii '50, ulterior autor la Editura Didactică și Pedagogică (inclus în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 451);

²⁵⁷ V. fișă matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/P/P%20005.%20Pavelca%20-%20Petcut/Peltz%20Isac/index.php>.

1166. **PREDA, Eugen** (“Mister Radio”, n. E. GLOTTER) (29.XI.1929 Bacău – 27.VII.2000 Bucureşti, “Filantropia”) - redactor (1950-1953), redactor-șef adjunct la redacția de actualități politice (1953-1957), șeful secției emisiuni pentru străinătate (1958-1965), redactor-șef adjunct la redacția emisiunilor politice interne a Radioului (1965-1969), redactor-șef al redacției de actualități a TVR (1969-1973), după 1989 Director General al Radiodifuziunii (1990-1994), ulterior, până la deces, directorul Centrului pentru Studiul Istoriei Evreilor din Romania (CSIER); înmormântat la cimitirul evreiesc “Filantropia” din Bucureşti;
1167. **RADIAN, S. Mînzu** – publicist și jurnalist, autor al lucrării *Itinerar coreean* (1958), în anii ’60 redactor la revista *Magazin*, în anii ’70 publicist comentator pentru *România Liberă*, decorat cu ordinul “Steaua R.S.R.” (Decretul nr. 33 din 27 ian. 1973) (Kuller 2010: 191; Solomovici 2003: 329);
1168. **RADNEV, Manase** (1931 – 2009, Bucureşti, Cimitirul Giurgiului) – regizor; în anii ’50 redactor la *Contemporanul* și *Informația Bucureștiului*, din 1958 redactor de emisiuni de teatru la TVR, iar din 1968 realizator al unor emisiuni publicistice; colaborator al revistei *Magazin Istorico*; după 1990 realizator al unor emisiuni și filme documentare despre Holocaust;
1169. **RALIAN, Antoaneta** (n. STEIN, fiica lui Leon (director de bancă) și Peppy (n. Rosenblatt)) (n. 24.V.1924 Bucureşti²⁵⁸) – coordonatoare a traducerilor din limbi străine în cadrul Direcției Generale a Editurilor, Industriei Poligrafice și Difuzării Cărții de pe lângă Consiliul de Miniștri (1950-1961), ulterior redactor în cadrul Editurii pentru Literatură Universală (transformată în Ed. Univers) (1961-1982, pensionată);
1170. **RATEŞ, Nestor** (n. Nathan STESSEL, ulterior Rothenstein, 7.IV.1933, Moineşti) – redactor *Constructorul* (câteva luni în 1958), apoi la *Agerpres* (1958-1971), angajat al F.C.E.R. (1971-1973), apoi emigrat în Israel, ajuns în SUA în 1976, unde se angajează ca corespondent al postului de radio Europa Liberă, ulterior unul din cei mai cunoscuți crainici ai postului, ajuns chiar director al Serviciului românesc la München și Praga (1989; 1994-2002);
1171. **RATIU, B. Ludovic** (n. ROTH) (n. 14.IX.1915), de profesie medic, membru P.C.d.R. din 1937, după august 1944 angajat la Radio, unde ocupă inclusiv postul de director al studioului Regie al Radiodifuziunii (1952 – anii ’60);
1172. **RAUSSER, M. Mircea** (frecvent ortografiat și RAUSER) – absolvent al liceului “Laurian”, fost deportat la Moghilev (unde i-au murit ambii părinți); director tehnic în TVR încă de la înființare (1956); decorat cu Medalia Muncii în 1964, respectiv cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967; căs. cu Lia; fratele lui Vasile Rausser;
1173. **RĂDUCANU, Corneliu** (n. Cornel ROSENSTEIN, fiul lui Isidor și Flora) (n. 27.VIII.1923 Brăila) – de la sfârșitul anilor ’40 activist al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (fișă în dosarul 103/1953), redactor la mai multe publicații comuniste (1947-1957), redactor la *Agerpres* (1957-1963), apoi la *Lumea* (1963 - anii ‘80), unde ocupă un timp chiar postul de redactor-șef); decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; soțul regizoarei și coregrafei Miriam Răducanu (n. Tausinger, șefa primei școli de coreografie din România, în 1949-1950);

²⁵⁸ Revendicată și de comunitatea evreilor din Roman (v. http://www.romanianjewish.org/en/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_03.html#i29).

1174. **REDLINGHER, Ladislau** (soțul artistei Alma Redlingher, n. Polak; fiul lui Oscar Redlingher; pentru scurt timp, se pare, socrul lui Dinu Patriciu) – ilegalist, în anii '50 lector la Școala Superioară de Științe Sociale “A.A. Jdanov”, iar până în anii '70, redactor la Ed. Enciclopedică; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a;
1175. **REICH, ?** – inginer, directorul tehnic al Societății Române de Radiodifuziune în 1945;
1176. **ROBOTOS, Imre** (Emeric) (18.X.1911 Nyirmártonfalva, Austro-Ungaria – 13.X.2001 Budapesta, Ungaria) – în perioada interbelică jurnalist la Oradea, în timpul războiului internat într-un lagăr de muncă obligatorie, după 1945 membru de partid, între “evreii maghiari” din “prim-planul vieții culturale și intelectuale comuniste” (Vágó 1981: 123 n.26); absolvent al Academiei “Ştefan Gheorghiu” (1953), redactor responsabil 81947-1951 și apoi redactor-șef (1951-1956) al principalului cotidian de limbă maghiară din România, *Romániai Magyar Szó* [trad. “Cuvântul maghiar din România”, redenumit *Elöre* (trad. “Înainte”) din 1953], profesor de marxism-leninism la Universitatea “Bolyai” din Vluj (1948-1953), responsabil cu publicațiile de limbă maghiară în cadrul E.S.P.L.A. (1956-1958), apoi revenit în Oradea ca funcționar și scriitor, pensionat în 1968, emigrat și stabilit în Ungaria în 1996 (Györffy 2010; Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 51, 56, 71, 83, 126-128, 171);
1177. **ROMAN, Carol** (n. ROSENTHAL) (n. 23.II.1932 București) – din 1950 angajat la *Scânteia Tineretului* și în paralel student al Facultății de Ziaristică la Academia “Ştefan Gheorghiu”, apoi redactor la același ziar, ulterior redactor la *Revista femeilor și Informația* (în anii '80), publicist, încă în viață în 2011 și considera cel mai longeviv ziarist în viață din România;
1178. **ROSMAN, Marcel** – angajat al Radiodifuziunii (critic muzical) până în 1952, ulterior arestat (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 591-2);
1179. **RUDICH, Maier** (fiul lui Șrul (alias Israel) și Roza) (7.VI.1913 Buzău - 1991 Israel) – publicist; în perioada interbelică redactor, sub pseudonimul “Mircea Radu”, la *Zorile*, *Timpul*, *Semnalul*, etc., după război secretar de presă la Ministerul (Artelor și) Informațiilor, în cenzură și redactor la *Agerpres*, până în 1951, când este arestat și condamnat pentru sionism; eliberat în 1954, emigra în Israel în 1959, unde activează ca poet și publicist; căs. cu Silvia, n. Heller (Kuller 2008a: 328; Solomovici 2003: 331 și 2001II: 101; YIVO f.a., “Romanian Literature”);
1180. **RUNCAN, “Julieta” Agneta** (n. Agneta ROSENBERG, căs. Szekely) – fostă ilegalistă și secretară particulară a lui Ștefan Foriș, după război responsabilă secției Rețeaua Locală la *Scânteia*, din sept. 1944 până în 1958, când este demisă, cf. referatului organizației de bază de partid a ziarului, pentru “comportament antipartinic atunci când din însărcinarea partidului însoțea un element revizionist din strănatate” (v. Levant, 2006);
1181. **RUSSU, E. Gheorghe** (d. nov. 2008, Israel) – ziarist la *România Liberă* timp de decenii începând cu sfârșitul anilor '40, un timp șeful secției Sport, apoi secretar general adjunct al redacției, ulterior emigrat în Israel²⁵⁹ (v. și Solomovici 2004: 399); decorat cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a V-a (Decretul nr. 33 din 27 ian. 1973); fiul său, Victor, a lucrat mult timp la o televiziune din Tel Aviv;

²⁵⁹ V. http://www.isro-press.net/Portal/index.php?option=com_content&view=article&id=625%3Abd-454&Itemid=59. V. De asemenea anunțul decesului său la http://www.isro-press.net/Portal/index.php?view=article&catid=116%3Abd-2009-2009&id=758%3Abd-463&tmpl=component&print=1&page=&option=com_content&Itemid=59.

1182. **RUSU, Victor** (n. 30.VI.1922 Botoșani – 17.VIII.2011 Bat Yam, Israel) – redactor la ziarul local *Clopotul* din Botoșani (1944-1946), apoi la *Scânteia* (îl “perie” pe Stoica Chivu într-un articol din 21 oct. 1946, v. Solomovici 2003: 202) și respectiv *Veac Nou* (ziarul A.R.L.U.S) în anii ’50, redactor-șef la *Revista Cultului Mozaic* (1964-1978), emigrat în 1978 în Israel, unde colaborează cu revista *Minimum*, dar și, cvasipermanent, cu revista din România a F.C.E.R., *Realitatea Evreiască* (unde semna de pildă seria “Amintiri de la ‘Revista cultului mozaic’”);
1183. **SAMOILĂ, ?** (n. Samuel RUBENSTEIN ²⁶⁰) – fratele Elenei și cununatul lui Teohari Georgescu; director administrativ la *Scânteia* (1944-1945), respectiv purtător de cuvânt la Tribunalul Poporului în timpul proceselor de război (Buzatu 2008: 407; Deletant, 2001: 34-5, n. 22; 1999:23, n. 2);
1184. **SAMSON, A. P.** (n. Samson P. ABRAMOVICI) (n. Tecuci, sept.1907) - fost ziarist interbelic la *Lumea*, *Lupta*, *Jurnalul*; membru fondator al Uniunii Ziariștilor Profesioniști în 1919; după război secretar general de redacție la *Momentul* și respectiv *Cotidianul* (1944-1947) (inventariat în Kuller 2008a: 454);
1185. **SANIELEVICI, S.** – din 1945 unul din traducătorii de la Ed. Cartea Rusă-A.R.L.U.S. (L. Constantin 2009: 18 n. 27), în 2003 încă în viață, traducător la diverse alte edituri;
1186. **SANDU, R.M. August** - menționat la începutul anilor ’60 ca redactor la cotidianul *Informația Bucureștiului*, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 478 din 12 aug. 1963;
1187. **SAVIN, Tudor** – originar din Brăila, debutează în presă în 1940, remarcat prin diatribele împotriva lui Iuliu Maniu din *Scânteia*²⁶¹ (1945-1948), cotidian la care conduce secția economică; membru U.T.M., autor al mai multor publicații la editura “Cartea Rusă”; arestat și condamnat pentru spionaj, ulterior emigrat în Israel, unde va publica *Bezna*, apărută la ed. *Minimum* în 1990 (Rădulescu-Zoner et al. 1995: 117, 129, 247; Kuller 2010: 191, 2008: 454; Solomovici 2003: 202, 329 și 2004: 560; Leibovici-Laiș 2003: 10); fratele ziaristului și scriitorului S. Semilian (n. Solomon Savin, 1902-1978);
1188. **SAVIN, V. “Vili”** (n. Willi AUCHBERG) – membru U.T.C. în ilegalitate, după război secretar responsabil de redacție la ziarul *Unirea* / [din 1951] *Viața nouă* al C.C. al C.D.E. (Solomovici 2003: 178, 329), apoi redactor la mai multe publicații comuniste (Kuller 2010: 191); conform dosarului său de la C.C.P., “întrucât a avut purtare proastă la cădere, C.C.P. i-a recomandat să muncească serios pentru a putea fi primit în partid. Întrucât avea și slăbiciuni burgheze (mahalagisme, preocupări materiale exagerate), în 1951 hotărârea a fost reconfirmată” (dos. nr. 1274, deschis 18 iunie 1948);
1189. **SĂVEANU, I. Roza** – corector-șef la *România Liberă*, decorată în 1973 cu ordinul Muncii clasa a III-a (Decretul nr. 33 din 27 ian. 1973); soția publicistului Simion Săveanu?;
1190. **SĂRĂȚEANU, Leon** (zis Leonaș, n. ZELȚĂR) (1919 - 2001) – membru fondator al C.D.E. în iunie 1945, director la *Momentul* și *Cotidianul* (1944-1947), apoi timp de câțiva ani redactor la *România Liberă*, ulterior șef de secție și redactor șef adjunct al redacției emisiunilor pentru străinătate (R.E.P.S.) în cadrul Radiodifuziunii, corespondent special la Geneva, Paris, Londra (1953-1978);

²⁶⁰ Puțin credibil, numele indicat ca de naștere Rubenstein (în Pinay 1962, poziția 32 la secțiunea “D Rumania”) nu poate fi admis decât în ipoteza în care întreaga familie Rubinstein și-ar fi schimbat numele în Samoilă la un moment premergător căsătoriei Elenei cu Teohari Georgescu.

²⁶¹ Spre exemplu, în articolul „Istoria unei figuri istorice” (28 nov. 1945), Savin îl acuză pe Maniu drept „complice cu imperiul habsburgic, cu Hitler și Antonescu, având intenția de vânzare a Ardealului”.

1191. **SCHARFSTEIN, Jacob** – fost secretar contabil la C.E. Bucureşti, după război funcționar la Editura “Cartea Rusă” la sfârșitul anilor ’40²⁶²;
1192. **SCHÄFFER, Flaviu** - funcționar al Direcțiunii Presei (organul de cenzură) din cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor, apoi al D.G.P.T. (1948-1950-?), responsabil de controlul pe teren al cărților (fond D.G.P.T., dosar 7/1948 Arhivele Naționale, apud Corobca 2008b);
1193. **SCHINDERMAN, Lazăr** – fotograf al AGERPRES în anii ‘50, ulterior redactor în presa craioveană (Duțu *et al.* 2002: 337; FEDROM f.a.);
1194. **SCHNAPP, Saul** (fiul lui Oliem) – inginer, după august 1944 director guvernator (*i.e.* administrator) al ziarului *România Liberă* și membru în conducerea Uniunii Evreilor Români din Vechiul Regat, la sfârșitul anilor ’40 directorul Societății “Slova” (care se ocupa de topirea tipăriturilor cenzurate în București); decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; emigrat la sfârșitul anilor ’70 în Israel;
1195. **SCHWARTZ, Ida** - membru în prima echipă de cenzori împuterniciți de comisia de cenzură din cadrul Ministerului Propagandei Naționale în 1945, subordonată direct Comisiei Aliate de Control (1944-1946) (Corobca 2008: 15, n.7; 2008b, n. 6), ulterior menționată cu prenumele “Irina” și în calitate de director al școlii în care erau instruiți “lectorii” cenzori (Lupu Mindirigiu 1999, *apud* Solomovici 2003: 379, 381);
1196. **SERAFIN, George** - din anii ’50 ziarist, membru al Uniunii Ziariștilor, din 1966 până în anii ’80 redactor-șef adjunct la revista *Lumea* (v. și Solomovici 2003: 329, pentru mențiunea identității);
1197. **SEVER, Alexandru** (n. Solomon ZILBERMAN, fiul lui Natan și Maria (n. Leibu)) (22.I.1921 Moinești, Bacău – 13.V.2010 Beer Sheva, Israel) – redactor la Editura P.M.R. (1949-1950), apoi la E.S.P.L.A. (1950-1958), concediat, ulterior publicist, dramaturg, emigrat în Israel în 1990; triplu distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor pentru dramaturgie (1976, 1982 și 1986);
1198. **SEVIANU, Monica** (n. ALFANDARI, numită ABRAHAM după primul soț) (1923-1977) - fostă ilegalistă, soția lui Igor Sevianu [v. *infra*], aflată în Palestina între 1946 și 1948 (după unele surse militar în Irgun), apoi revenită în România, ziaristă în presa comună, membră a celebrului grup de evrei care la 28 iulie 1959 a jefuit o mașină a Băncii de Stat a R.P.R., inițial condamnată la muncă silnică pe viață, ulterior cu pedeapsa comutată la 25 ani muncă silnică, grăbită în cadrul amnistiei generale din 1964, apoi emigrată în Israel, unde a murit în 1977; bunica maternă a regizoarei Irene Lusztig (Solomovici 2005 și 2001II: 111, Goma 2005: 4);
1199. **SLOCEVER, Mayer** - membru în prima echipă de cenzori împuterniciți de comisia de cenzură din cadrul Ministerului Propagandei Naționale în 1945, subordonată direct Comisiei Aliate de Control (1944-1946) (Corobca 2008: 15, n.7; 2008b, n. 6), ulterior menționată cu prenumele “Irina” și în calitate de director al școlii în care erau instruiți “lectorii” cenzori (Lupu Mindirigiu 1999, *apud* Solomovici 2003: 379, 381);
1200. **SOARE, Iulia** (n. Lilly SONNENFELD, fiica lui Adolf și Iulia Sofia (n. Laki)) (5.VII.1920 Galați – 23.VII.1971 București) – prozatoare și traducătoare; între 1946 și 1954 redactor la Ed. P.M.R. (viitoare Politică), E.S.P.L.A. și Ed. Meridiane, pensionată pe caz de boală, ulterior activând ca prozatoare

²⁶² Menționat în autobiografia înaintată de scriitorul Isac Peltz organelor comuniste, v. <http://talusa1946.forumculture.net/t1477-peltzv>.

1201. **SOCIANU, Horia** (12.VI..1926 – 9.VIII.2009 Arlington, VA, S.U.A.) – în anii '50 traducător în cadrul Editurii Științifice, emigrat în anii '60, stabilit în S.U.A., unde a colaborat la posturile de radio *Vocea Americii* și *Europa Liberă*, specializat în problematica României comuniste (inventariat în Kuller 2008a: 456, Cajal & Kuller 2004);
1202. **SOCOR, G. Emanoil** (1881 Iași – 1951 București, zis Emil) - agent Komintern, în tinerețe ziarist local din Iași, tatăl lui Matei Socor (v. *infra*), după unele surse implicat în celebrul atentat de la Senat din perioada interbelică, în anii '30 director la cotidianul stângist *Dimineața*, după august 1944 director la *Curierul* și președinte al comisiei de epurare din cadrul Sindicatului Unic al Ziariștilor, viitor U.S.A.S.Z., într-o campanie care a prefigurat “procesul ziariștilor” inițiat în mai 1945; incinerat la crematoriu “Cenușa”;
1203. **SOCOR, E. Matei** (15.IX.1908 Iași – 30.V.1980 București) – unul din cele mai grăitoare exemplificări ale aserțiunii fostului profesor muzicolog Petre Brâncuși: “Cominterniștii [...] pătrunseseră în mai toate posturile de conducere din instituțiile muzicale, inclusiv din Radiodifuziunea Română, precum și în serviciile de cadre, unde tăiau și spânzurau” (2006: 142); numit dirijor permanent al orchestrei Radiodifuziuni în sept. 1944, secretarul subsecției Radiofonie la înființarea A.R.L.U.S. (1946), ilegalist, director general al Societății Române de Radiodifuziune (1946-1949) și respectiv președinte al Comitetului pentru Radioficare și Radiodifuziune (1949-1952)²⁶³, președinte al Uniunii Compozitorilor (1952), semnatar al unor materiale pro-comuniste în revista *Muzica*²⁶⁴; autor al celor două imnuri naționale ale R.P.R. “Zdrobite Cătușe” (1948-1953) și “Te slăvim, Românie” (1953-1977) și al unor multiple piese omagiale dedicate lui Stalin, partidului comunist și liderilor săi, ca de ex. “Viers pentru Stalin”, “Salut Moscovei!”, “Cântarea României”, “Îți mulțumim, partid iubit”, sau „Steagul partidului” (P. Brâncuși 2006: 122, 150, 166-7 și 2005: 105, 111; O.L. Cosma 2006; S.D. Pop 2007: 7); fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955); decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a (decret nr. 873 din 20.VIII.1949), în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971), iar în 1979 cu ordinul “23 August” cls. I-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979); tatăl analistului politic Vladimir Socor (*Jamestown Foundation*);
1204. **SOLOMON, Petre** (15.II.1923 București – 15/28.X.1991, București) (fiul lui Alexandru și Zoe (n. Grill)) – emigrat în Palestina în 1944, revenit în țară în august 1946, redactor la ziarul C.D.E., *Unirea* (1946-1948), redactor și traducător la Editura “Cartea Rusă” (1946-1948), apoi la *Agerpres* (1948-1952), marginalizat în 1952, se dedică activității de poet și traducător și autor ocasional la revista *Teatrul*; căs. cu artista plastică Yvonne Hasan; tatăl regizorului Alexandru Solomon;
1205. **SOLOMOVICI, Teșu** (n. Herșcu SOLOMOVICI, fiul lui Iancu (zis “Bucureșteanu”) și Fini) (n. 1.I.1934, Focșani) – activist U.T.M. și redactor (sub pseudonimul “Teșu Milcoveanu”, ocasional și “Al. Nichita”) la *Scânteia Tineretului* (1953-1954), ulterior (cu o

²⁶³ După august 1944, Societatea Română de Radiodifuziune (1936-1948) a parcurs din punct de vedere nominal și organizatoric următoarele forme: Societatea Română de Radiodifuziune Națională (1948-1949); Comitetul pentru Radioficare și Radiodifuziune (1949-1953); Direcția Generală Radio în cadrul Ministerului Culturii (1953-1954); Direcția Generală a Radiodifuziunii de pe lângă Consiliul de Miniștri (1954-1958); Comitetul de Radiodifuziune și Televiziune (1958-1973), etc.

²⁶⁴ În primul număr al revistei *Muzica* din 1950, care avea pe copertă portretul lui Stalin, Matei Socor enunță în “Cuvânt înainte” că trebuie pornită o luptă deschisă împotriva influențelor cosmopolite ale ideologiei imperialiste și militat pentru eliminarea formalismului și cosmopolitismului în arta muzicală”, idee reluată mecanic și la fel de propagandistic și în nr.1/1953, unde Socor semnează articoulul “În întâmpinarea Congresului”, care urma să se desfășoare sib semnul “luptei împotriva manifestărilor formalismului, impresionismului, atonalismului, împotriva cosmopolitismului, ploconirii în fața artei burgheze decadente” (apud P. Brâncuși 2006: 115, 141).

- scurtă marginalizare după evenimentele din 1956 din Ungaria) la *Gazeta Literară* (din 1957), *Munca* (șeful secției cultură, numit în funcție de Ecaterina Abraham-Borilă) și *Flacăra*; emigrat în Israel în 1964; căs. cu Marta; după decembrie 1989 redactor, șef de editură, publicist și corespondent al mai multor ziare din România;
1206. **SPIEGEL, Eduard** – redactor la *Contemporanul*, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 549 din 6 iunie 1967;
1207. **SPINA, G.** (n. SCHNEIDER) (n. 1896) – după august 1944 ziarist la *Libertatea*, autor de versuri proletcultiste la *Veac Nou*, membru al faționii procomuniste din P.S.D., apoi director general adjunct al director general al Direcției Generale a Editurilor, Industriei Poligrafice și Difuzării Cărții de pe lângă Consiliul de Miniștri (1950-1952), ulterior arestat (Carol Neumann *apud* Solomovici 2003: 380, 248; L. Constantin 2009b: 20; Kuller 2008a: 365-6);
1208. **STARCK, Otto** (fiul lui Jean și Rebeca (n. Davidsohn)) (n. 11.XI.1930 București) – redactor la Ed. C.C. al U.T.M. / Tineretului (1950-1954), apoi la Radiofuziune, publicist, emigrat în Israel în 1984, membru al Asociației Scriitorilor Israelieni de Limbă Română;
1209. **STEINBERG, Ada** – după război, timp de două decenii, traducător al Ed. Cartea Rusă, “între cei mai activi” (L. Constantin 2009: 17), cu titluri precum *Muzica sovietică în plin avânt* (1951), *Torentul de fier* (1951), etc.
1210. **STELEA, C. Beatrice** - la începutul anilor '60 redactor la *Lupta de clasă*, decorată cu ordinul Muncii clasa a II-a prin Decretul 550 din 9 sept. 1963;
1211. **STIEBER, Cleo** – inițial crainică a Radiodifuziunii, începând cu 1958 crainica Televiziunii Române alături de Florin Brătescu (i-a succedat la TVR Marian Zaharescu, tot evreică) (inclusă și în Kuller 2008a: 458, cu numele “Stiber”);
1212. **STARK, N. Alexandru** (6.XII.1931 Târgoviște – 29.X.1992 Paris) – reporter al Radiodifuziunii (1949-1959), transferat la TVR (1958-1960), în anii '60 corespondent la Moscova, colaborator la *Flacăra*, *Scânteia*, *Scânteia Tineretului*, *România Liberă*, în anii '70-'80 realizator de emisiuni la TVR, după 1989 angajat la MAE și ulterior corespondent guvernamental la Paris; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1213. **STILLER, A. Aristina** (1915 – II.2009, cimitirul evreiesc Giurgiului București) – redactor la *Contemporanul*, decorată cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 549 din 6 iunie 1967;
1214. **STRUJAN, Sorin Paul** (n. WEINSTAIN, fiul Reginei)²⁶⁵ (1923 Piatra Neamț – 6.X.2011 București) – jurnalist; redactor *Agerpres* până la sfârșitul anilor '60, apoi la *Lupta de clasă* (articole în 1971), ulterior redactor la Ed. Politică; soțul activistei Fani Strujan;
1215. **SZABO, Eva** (soția colonelului de Securitate Eugen Szabo) – redactor la *Scânteia* în anii '50-'60;
1216. **SZEKELY, řari** (n. Charlotta, la 3.XI.1910, în alte documente oficiale ortografiat Szekeili) – membru de partid din 1935, decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; instructor în cadrul sectorului Evidență Carnetelor și Documentare al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., apoi inspector de cadre la Radiodifuziune în anii '60; fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (11/1954);
1217. **ŞELMARU, Florica** (d. 1982) – soția lui Traian Șelmaru, după august 1944 membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948), ziaristă la *România Liberă* (în echipa condusă de N. Bellu, ocupând funcția de redactor șef-adjunct) până în anii '50, cu dosar de cadre la secția

²⁶⁵ V. și http://www.romanianjewish.org/en/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_08.html.

- Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (1955), apoi corespondentul ziarului *Scânteia* la Moscova, ulterior membru al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale și traducătoare la diverse edituri din țară, în anii '70 redactor la ziarul *Munca*; decorată în 1949 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. a IV-a iar în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a; incinerată la crematoriu Cenușă;
1218. **ȘERBU, I.(gor)** (n. Izu SCHECHTER, fiul lui řaie și Rebeca (n. Solomon)) (n. 1.X.1934, Bârlad) – redactor la *Contemporanul* și *Viața studențească* (în perioada 1952-1958), emigrat în Israel în 1966, unde își continuă activitatea jurnalistică la mai multe publicații de limbă română; membru al Asociației Scriitorilor Israelieni de Limbă Română;
1219. **ȘTEFAN, I.M.** (n. Alexandru Sergiu ȘRAGHER, fiul lui Henri și Iulia (n. Mandel)) (1.II.1922 București – 22.X.1992 București) – scriitor și jurnalist; redactor la *Jurnalul de dimineată* (1946-1947), secretar de redacție la *Studentul român* (1947-1948), redactor la *Agerpres* (1948-1950), la Editura Tehnică (1950-1951), șeful Serviciului Presă din Ministerul Construcțiilor (1951-1961), funcționar la Centrul de Documentare pentru Construcții și Arhitectură (1961-1969), redactor la *Magazin istoric* (1969-1973);
1220. **TACCIU, Elena-Esther** (n. ROSENBERG, fiica lui Solomon și Mera (n. Stashun) (6.XII.1933 Fălticeni) – scriitoare și critic literar, după absolvirea liceului redactor la Editurile U.T.M. / Tineretului și pentru Literatură (1953-1955), apoi studentă, ulterior profesoară în învășământul liceal; membru al U.S.R. pensionară din 1982; emigrată în 1990 în Israel;
1221. **TOMA, Sidy** (Sara) (1891-1976 București) – soția lui Alexandru și mama lui Sorin Toma, redactor la *Scânteia* în anii '40-'50, membru în C.C. al U.F.D.R. (1948-?), cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951), incinerată la crematoriu Cenușă";
1222. **VASERMAN, N. Henrieta** - la începutul anilor '60 redactor la *Lupta de clasă*, decorată cu ordinul "Steaua R.P.R." clasa a V-a prin Decretul 550 din 9 sept. 1963;
1223. **VERONA, Sergiu** (fiul lui Haim) – în perioada războiului deportat în Transnistria, după război activ în domeniul cenzurii presei (cf. fostului său coleg de birou, Carol Neumann, *apud* Solomovici 2003: 379; 2004: 400), în anii '50-'60 redactor la *Agerpres*, cu facultatea absolvită la Moscova și doctorat la Academia "Ştefan Gheorghiu", autor al unor articole și cărți pe probleme de politică internațională, în anii '70 cadru didactic și cercetător la Institutul de Științe Politice și de Studiere a Problemei Naționale din cadrul Academiei "Ştefan Gheorghiu" și redactor la revista *Lumea*, stabilit în 1986 în circumstanțe incomplet elucidate în S.U.A., unde a activat ca analist de politică internațională, specializat în spațiul ex-sovietic;
1224. **VITNER, Carol** - funcționar al Direcției Presei (organul de cenzură) din cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor (1948-1949), responsabil de controlul pe teren al cărților (A.N.I.C., fond D.G.P.T., dosar 7/1948, *apud* Corobca 2008b);
1225. **UŞER, Mandi** - membru în prima echipă de cenzori împuerniciți de comisia de cenzură din cadrul Ministerului Propagandei Naționale în 1945 (Corobca 2008: 15, n.7);
1226. **WALD, Elena I.** – responsabilă montaj în TVR începând cu 1956, decorată cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 27 din 26 ian. 1967;
1227. **WEISER, Mircea** – regizor al Televiziunii încă de la înființare (1956);
1228. **WEISSGLAS, I. James Immanuel** (14.III.1920 Cernăuți – 28.V.1979 București; fiul lui Isak) – traducător și poet germanofon, deportat în Transnistria (1942-1944), stabilit în București în 1945, secretar tehnic și corector la editura *Europolis* (1945-1948), documentarist, apoi translator principal la *România Liberă*, traducător de limbă germană la diverse edituri sub pseudonimul "Ion Iordan" și publicând poezii la revista de limbă

- germană *Neue Literatur*; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a (Decretul nr. 33 din 27 ian. 1973) (v. și Kuller 2008a: 416);
1229. **WEISSMAN, Iancu** – avocat, la sfârșitul anilor '40-începutul anilor '50 la Editura de Stat pentru Literatură și Artă (în autobiografia de la Securitate a lui Isac Peltz²⁶⁶);
1230. **ZAICK, Olga** (fiica lui Manase Zayczyk și Jona (n. Landau); în numeroase documente cu numele ortografiat românizat “Zaicic”) (n. 8.XI.1921 Łódź, Polonia) – traducătoare, stabilită în România în 1927; după război redactor, succesiv, la Editura de Stat (1948-1951), E.S.P.L.A. (din 1959 șef de secție), Ed. pentru Literatură Universală (din 1965) șefa secției de literaturi românești și Ed. Univers (1970-1976, pensionată); colaboratoare la *Secoul 20*, *România literară*, *Cahiers roumains d'études littéraires*, etc.;
1231. **ZALIS, Henri** (n. 25.V.1932, București) (fiul lui Iancu și Sally (n. Rosman)) - cunoscut mai degrabă ca istoric și critic literar; fost redactor la ziarul sindicatelor, *Munca* (1949-1953), *Viața Militară* (1953-1955, sub pseudonimul Horia Zamfir), redactor și apoi corector la *Gazeta literară* (1955-1958, 1959-1962), colaborator frecvent la revista *Teatrul*, unde semna articole precum “Despre dogmatism în critica dramatică”²⁶⁷, “Cerințele epocii și eroul revoluționar”²⁶⁸ sau “Valori realist-socialiste în dramă”²⁶⁹, apoi angajat al Bibliotecii Centrale Universitare din București, ca bibliotecar (1963-1967), documentarist (1967-1972), redactor (1973-1979), cercetător (1979-1987); semnatar al unor articole în *Săptămâna*, *Tribuna*, *Cronica*, suplimentul literar-artistic al *Scânteii Tineretului* și *Ateneu* (sub pseudonimele “Horia Zamfir, Radu Zamfir și Radu Rotaru); delatorul lui Paul Goma în scandalul pe marginea revistei *Viața Românească* a U.S.R.; căs. cu Marilena (d. 2011), medic pediatru;
1232. **ZINCĂ, Haralamb** (n. Harry Isaac ZILBERMAN, fiul lui Iosif și Carolina (n. Sielberman)) (4.VII.1923 Roman – 28.XII.2008 București) – cunoscut publicului mai degrabă ca autor de romane polițiște și de spionaj, în perioada sa publicistică de început în rândurile prolektariilor; bibliotecar al A.R.L.U.S. (1945-1946), activist de partid responsabil în secția Cultură și Arte (1946-1948), apoi activist sindical (1948-1950), apoi redactor-șef adjunct la *Tânărul scriitor* și *Luceafărul*, respectiv redactor la *Viața Românească* în anii '50, secretar responsabil de redacție la *Gazeta literară* (1962-1967), ulterior directorul Casei Scriitorilor (din 1967); căs. cu Stela, tatăl actorului și regizorului Andrei (Abraham) Zincă;

Operate în profunzime și în anvergură, asemenea contabilizări confirmă factual și verificabil percepții *prima facie* subiective precum cea exprimată de Leonte Răutu (el însuși evreu, de altfel) într-o ședință din 1960 a B.P. al P.M.R.: “în sistemul editorial erau peste 40% evrei” (apud Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 644).

În fapt, aprecierea lui Răutu pare chiar o subestimare; în anii '50, în arhitectonica instituțională a primilor ani de comunism în România, sectorul presă-tipărituri a fost unul din cele mai aglomerate în evrei. **Practic, toate editurile de acoperire națională** (de profil generalist) **erau conduse de evrei**: *Ed. P.M.R.* (viitoare “pentru Literatură Politică”, ulterior “Politică”) – Barbu Zaharescu, apoi Jack Podoleanu, din 1952 avându-l ca director adjunct pe Leonte Tismăneanu, iar din 1964 condusă de Valter Roman; *Cartea Rusă* - Ilca Melinescu (ulterior directoare și la Ed. pentru Literatură Universală), iar apoi Armand Popper; *E.S.P.L.A.* (fosta Fundație Regală pentru Literatură și Artă) – Al. Toma (secondat de Iosif Katz); *Ed. Cultura*

²⁶⁶ V. <http://talusa1946.forumculture.net/t1477-peltzv>.

²⁶⁷ V. *Teatrul*, an II, nr. 4 (aprilie), 1957, pp. 44-47.

²⁶⁸ V. *Teatrul*, an IV, nr. 3 (martie), 1959, pp. 21-24.

²⁶⁹ V. *Teatrul*, an III, nr. 6 (iunie), pp. 20-25.

Poporului – Virgil Montaureanu; *Editura Tineretului* - Mihail Maxim (Stahl); *Editura în limbi străine* – Paul Luchian (plus ambii directori adjuncți Gh. Wolf(f) și Gh. Fodor); *Ed. Tehnică* – Carol Neuman(n); *Ed. pentru Literatură* – Radu Lupan (Leibovici), *Ed. Academiei R.P.R.* – Al. Graur (1955-1974); iar la nivelurile ierarhice imediat inferioare, se regăseau în diverse funcții: S. Iosifescu și Vera Călin (Ed. pentru Literatură), Veronica Mihăileanu (Ed. Tineretului), R. Albala, B. Elvin, L. Cassvan, D. Hîncu, M. Aderca, Al. Sever, H. Negrea, I. Soare (Sonnenfeld), R. Joil, I. Weissman, I. Jianu (Stark), Z. Ornea, S. Drăgușanu (toți la E.S.P.L.A.), O. Zaicik (Ed. de Stat); L. Redlinger (Ed. Enciclopedică), Sorina Malcaș, Ana Pauker (după 1956) la Ed. Politică), Betti Caragiale (Ed. Ion Creangă); Fl. Mugur (Cartea Românească), P. Solomon (Cartea Rusă), etc.

Cvaziidentic, majoritatea covârșitoare a serviciilor/direcțiilor de presă din ministere era condusă de evrei: R. Hillard (M.A.E.), L. Almosino (Poștă și Telecomunicații), E. Boldan (Învățământ), Al. Buican (Arnoldi) (M.A.E.), C. Baltazar (Industria Alimentară), L. Demetrius (Informațiilor), succedată de M. Rudich, I.M. Ștefan (Şragher) la Ministerul Construcțiilor, etc.

Chiar și la jumătatea anilor '50, aşadar după "epurările" din 1952, conducerea centrală a organelor de cenzură era în continuare dominată autoritar de evrei: șeful D.G.P.T., directorul Iosif Ardeleanu (Adler), ambii adjuncți ai săi, Raia Vidrașcu și Horia Panaiteanu (Witzling), plus cel puțin 2 din cei 5 directori – Moise Rosenzweig și Florentina Molho Moraru. Lor li se adaugă în primii zece ani postbelici: Siegfried Alperin, Gherghina Ardeleanu (Adler), Paul Cornișteanu, (?) Gh. Gonda (Zsille), Nicolae Hodoș, Alice Horovitz, Joseta Stănescu, Eugen Schileru și Al. I. Ștefănescu – membri ai Comisiei de Cenzură instituite la 2 mai 1945 în cadrul Ministerului Propagandei; Radu Mănescu (Mintzer, șeful Direcției Generale a Editurilor, Industriei Poligrafice și Difuzării Cărții, 1950-1952) și adjunctul său, G. Spina (Schneider); Ana Naum (șefă adjunctă a E.P.D.); M. Slocever, Ida Schwartz, L. Mindirigiu, Mandi Ușer, F. Schäffer, C. Vitner, M. Cohn, Salvador Molho, Matei Wolf, Dolores Bancic, Carol Neumann, mr. Lewin, S. Schnapp, Vl. Colin (Cohn), E. Stănescu (Fischel), I. Bercu, S. Verona, J.M. Baruch, L. Băluș, (?) C. Gutter, K. Rothenari, R. Grumberg, H. Cajal, I. Littman, etc. – între zecile de cenzori din Ministerul Propagandei, apoi Ministerul Artelor (și Informațiilor), iar în final D.G.P.T.;

În aceeași primă decadă postbelică, *Agerpres* era condusă *de facto* de directoarea adjunctă Stela Moghioroș, secondată de D. Hervian și avea estimativ în redacție de 2 ori mai mulți evrei decât români: P. Solomon, Y.N. Goldenberg, F. Antip, Z. Brumaru, S. Strujan, H. Liman, S. Verona, Felea, M. Rudich, N. Rateș, I.M. Ștefan, L. Schinderman, etc.

În sectorul de presă propriu-zisă (domeniu predilect de suprareprezentare a evreilor indiferent de țară și regim), în toate redacțiile principalelor ziare de tiraj național de profil social-politic, majoritatea evreiască era covârșitoare. Astfel, în decada 1945-1954 activau de pildă (aproape toți semnând sub nume românizate, după cum se poate constata):

- ✓ la *Scânteia* (estimativ 90% evrei între redactori și colaboratorii cvasipermanenți pe perioada analizată) – Miron Constantinescu (M. Kohn, director 1945-1949), Sorin Toma (Moscovici, redactor șef 1947-1960), S. Brucan (Bruckner), Șt. Voicu (Rotenberg) și H. Liman (Lehman) (redactori-șef adjuncți), I. Ardeleanu (Adler), P. Cornea, S. Moghioroș (Radosovețkaia), H. Obudeanu (Lazarovici), L. Răutu (Oigenstein), T. Savin, V. Roman (Neuländer) (1946), Tr. Șelmaru (Terner), V. Bârlădeanu, Al. Buican (Arnoldi), Avram Croitoru, E. Frunză, V. Eschenazy, P. Lupașcu, S. Mladoveanu (Remy), Tudor Olaru (Gerber), S. Fărcășan (Finkelstein), V. Russu, N. Corbu, Sidy Toma, etc.;²⁷⁰

²⁷⁰ Practic, exceptând cazul controversat al lui Miron Constantinescu, în redacția *Scânteii* din primii ani postbelici cu greu pot fi identificați doi români: Pavel Chirtoacă, respectiv Nestor Ignat.

- ✓ la *Contemporanul* (într-o proporție identică celei de la *Scânteia*) – I.N. Bălănescu (Rosenzweig), S. Alterescu (Ierusalim), S.R. Bratu (Barasch), I. Călugăru (Croitoru), M. Cremene, D. Hîncu, R. Lupan (Leibovici), T.G. Maiorescu (Mayer), M. Marcean (Marcus), J. Popper, E. Suter și Ion Vitner, I. Ardeleanu (Adler) (după perioada de la *Scânteia*), N. Moraru (Şafran), M. Cruceanu, V. Silvestru (Moscovici), E. Spiegel, I. Şerbu (Schechter), A. Stiller, Al. Buican (E. Arnoldi), O. Crohmălniceanu (Cahn), I. Felea (Feller), M. Breazu (Mendelovici, v. *infra*), H. Liman (Lehman) (din 1946), I. Mihăileanu (Buchman), etc.;
- ✓ la *Scânteia Tineretului* – practic întreaga redacție – Milu Brucăr, I. Sava-Segal, B. Titrea, Herman Juster, T. Solomovici, H. Zalis, R. Cosașu (Röhrlich), George Radu Bogdan, B. Dumitrescu (Dollinger), Șt. Iureș (Juster), C. Roman (Rosenthal), M. Breazu (Mendelovici), M. Lupu, Șt. Halmoș, soții Mihăileanu (Bruchman), Al. Mirodan (Saltzman), etc.;
- ✓ la *România Liberă* (probabil peste 85%) – N. Bellu (Schor), S. Alterescu (Ierusalim), J. Popper, E. Schileru, N. Moraru (Şafran), A. Arsene Maria (Leibovici), Al. Cornescu (Hirschfeld), H. Dona (Natansohn), F. Selmaru, Ani Stanciu, Frimu, Z. Florea (Frühman), S. Săveanu, V. Silvestru (Moscovici), Gh. Rus(s)u, S. Palty, L. Sărățeanu (Zeltzer), S. Schnapp, Tr. și F. Selmaru (Terner), A. Dumbrăveanu (Berman), I. Weissglas, E. Molho, E. Phoebus, A. Marcovici, I. Cojocaru, U. Friedberg, I. Iosefovici, etc.
- ✓ în rest, deși poate în proporții poate nu atât de spectaculoase, evreii ocupau poziții-cheie în redacțiile *Flacăra*, *Lupta de clasă*, *Frontul Plugarilor*, *Muncitoarea*, *Graiul Nou*, *Presă Noastră*, *Era Nouă*, *Universul*, *Veac Nou*, *Munca*, etc., ducând **proporția cumulată de evrei în toate publicațiile centrale de profil generalist ale statului comunista undeava în jurul a cel puțin 50%**, adică fiecare al doilea redactor, aceasta în contextul – se cuvine repetat – al unei ponderi a minorității evreiești de doar 1% în populația României în prima jumătate a anilor '50!

Şedința din 2 septembrie 1953 a conducerii secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. cu redactorii-șefi ai ziarelor centrale oferă o altă moștră a “evreizării” covârșitoare a aparatului propagandistic din perioada stalinistă: din cei 12 participanți la întrunire, 10 erau evrei: L. Răutu, șeful secției Propagandă și Agitație; Ion Mihăileanu (Buchman) (*Scânteia Tineretului*), Silviu Brucan (*Scânteia*); Horia Liman (Lehman) (*Contemporanul*); Marcel Breazu (Bresliska) (*România liberă*); Henri Dona (Radiodifuziune); Ecaterina Borilă (Abraham) (*Viața sindicală*); Dinu Hervian (Agerpres), Aurel Baranga (*Urzica*); Leon Sărățeanu (R.E.P.S. din cadrul Radiodifuziunii) (v. stenograma în A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 81/1953, ff. 1-4).

Cât privește radioul și televiziunea, nivelul ierarhic al pozițiilor ocupate și ponderea evreilor în cele două instituții în primii 10-15 ani postbelici doboară probabil orice record:

- ✓ toți șefii sucesivi ai Radioului din primii zece ani postbelici – E. Gelles (1945), N. Moraru (*de facto* între 1945 și 1946), Matei Socor (1946-1952) respectiv Melita Apostol (ca director general al direcției de resort din cadrul Consiliului de Miniștri în perioada 1954-1958);
- ✓ directorii generali adjuncți Iosif Petre (1945-1946), Al. Graur (1949-1952) și Laurențiu Profeta (1949-1953, v. *infra*),
- ✓ T. Bratin – director de programe, P. Kamerling – șeful direcției personal, Reich – directorul tehnic, L. Rațiu – directorul studioului Regie, L. Sărățeanu – redactorul-șef adjunct al R.E.P.S., N. David – șeful secției culturale (din 1949, succedându-i lui Al. Graur),
- ✓ între redactori, crainici, consilieri și reporteri ai radioului și/sau televiziunii: Siegfried și Samuel Alperin, H. Aramă, V. Lazarov, T. Brateș, Vl. Colin, R. Bart, D. Livianu, A.

Giroveanu (Engelberg, v. *infra*), Marcel Rosman, R. Bart, Israil Bercovici, Paul Bernstein, Eugen Preda (în acea perioadă un simplu redactor), Cleo Stieber, Al. Stark, S. Cunea (Cohn), S. Alterescu, M. Florea (Forschmidt), Boris Marcu, N. Stroe (Nacht)²⁷¹, Octavian Sava, O. Pancu, H. Albulescu (Hoffman), Ada Brumaru, Adolf Oprescu, Dusi Mura (v. *infra*), V. Porumbacu, E. Jurist, Fl. (Legrel) Mugur, F. Mohr, A. Margul-Sperber, Maria Lovinescu (Strumschi/Grinberg), Tania Lovinescu (Goldenberg), O. Starck, M. Petroveanu, T. Goldstein, E. Mihailovici, H. Negrin, M. Rausser, Andrei Brădeanu, Solly Fișman, E. Irsai, Mia-Blanche Ionescu, Samoil Leibovici, I. Ollere, Carol Petala, Elena Wald, Erika Petrușa, etc., etc., etc.

În sfârșit, situația din presa centrală nu era nicidecum discordantă față de cea din presa locală. La Iași spre exemplu, în 1948, angajații ziarului “democrat” *Opinia* erau în integralitate evrei: Janeta Benditer (viitoarea profesoară universitară), A. Mircea (Meerovici), Sandu Zonenreich, Leonte Zilberman, Jean Leibovici, Coca Orenstein, Sama Manas și David Schwartz (v. Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie, 1879-1950, dosar 628/1948, ff. 30-31); în același an, al deplinei instaurări a comunismului în România, redacția ziarului local *Lupta Moldovei*, deținut până atunci, alături de tipografia acelaiași trust, de viitorii “culturnici” Mihail Novicov și Ihil Benditer, se compunea din Leonard Zăicescu (Zilberman), Levensohn, Iosif Nathansohn, Leon Kleinsteiner, Leo Klep, Max Damscher, Bercu Croitoru și Sache Braunstein (*idem*, ff. 34-35), plus Jacob Popper (v. *infra*); iar din cele 7 tipografii care ființau în orașul Iași la sfârșitul anului 1945, cel puțin 6 din ele erau conduse/deținute de evrei: “Progresul” (Milca A. Grimberg), “Lucrătorii asociați” (Pincu Herș, Simon Șmilovici, Michel Israel și Leila Beila Schwartz), “Victoriei” (Segal Nisem, Iancu Braer și Marcu Solomon), “Moldova Liberă” (Mihail Novicov (Neuman) și Ihil Benditer), “Manolos” (Isac Weisbuch) și “Munca grafică” (Leib Marcu), singura incertitudine remanentă fiind cea referitoare la identitatea lui Alexandru Terek, proprietarul tipografiei de pe strada Mărzescu nr. 8 (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie, 1879-1950, dosar 470/1945, ff. 85, 139, 160 și 173);

Concluziv și oarecum redundant ca precizare, ponderea și poziția ierarhică a evreilor în sistemul editorial-tipografic și în mass media primilor ani de comunism, cei ai crunetei terori staliniste, rivalizează și, în mod posibil mai ales din perspectiva pozițiilor decizionale ocupate, pare chiar să depășească ponderea și influența evreilor din aparatul administrativ-politic al aceleiași perioade.

²⁷¹ A continuat mulți ani după 1944 emisiunea “Ora veselă” la Radio; decorat cu titlul de “Artist emerit al poporului” prin Decretul nr. 508 din 1954 al Prezidiului M.A.N.

EDUCAȚIE ȘI CERCETARE (septoarele ideologizate)

1233. **AGAGIAN, Hermina** (1915-XI.2009, București, cimitirul sefard) – asistentă la catedra de economie politică a I.P.B. (?-1953-1954-?);
1234. **ALTERESCU, Sara** (n. FAINBOIM) – fostă spionă în favoarea U.R.S.S. în perioada interbelică (condamnată în instanță), deținută împreună cu Ana Pauker, după război membru P.C.R./P.M.R. și în anii '50 șefă de lucrări (cumul) la catedra de marxism-leninism, Facultatea de Electrotehnica a Institutului Politehnic București; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a; în viață în 1994, interviewată fiind de Robert Levy (v. I.P.B. f.a., p. 45; Levy 2002: 51, 59, 203, 223, §.a.; dosarul de la C.C.P. nr. 380/1062 din 9.IV.1947);
1235. **APOSTOL, Pavel** (n. Pavel ERDÖS) (n. 1920) – evreu maghiarofon, instalat în locul lui Lucian Blaga la Universitatea din Cluj, profesor de filosofie și marxist dogmatic, membru al Academiei “Ştefan Gheorghiu”, prorector al I.C.P.C.D. și director L.A.P.I.; turnător la Securitate, sub numele de cod “Şerban”, al lui Lucian Blaga și al ginerelui acestuia, Tudor Bugnariu (Tismăneanu 2011c; Kuller 2008a: 431; M. Roșca 2003: 151; Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 403, 716, 719; Verdery 1995: 151-2);
1236. **AUSCHI, Arthur** – șef de lucrări la cabinetul de marxism-leninism al Institutului Politehnic București (1950-1951) (I.P.B. f.a. p. 41);
1237. **AVRAM, L.** (n. Leibu) – cadru didactic la Facultatea de Științe Juridico-Administrative din București, menționat în memoriile lui Aurel Sergiu Marinescu (2010);
1238. **BANU, Ion** [alias] (16.VI.1913 București – 12.V.1993 București); profesor de istoria filosofiei la Facultatea de Filosofie a Universității București și autor la *Revista de filosofie*; cf. *Breviarului Bibliografic* consacrat evreilor din România, “[î]n ultimii ani de viață s-a apropiat de comunitatea evreiască, susținând interesante prelegeri cu teme iudaice” (Kuller 2010: 190, 2008: 51-2 și 2005: 10; FEDROM 2008: 86, poziția 24);
1239. **BĂLĂNESCU, N. Ion** (n. Marcu ROSENZWEIG) – cf. unor surse nepot de unchi al lui Mihail Roller (v. Slama Cazacu 2005-2006: 23), după război membru de partid, profesor la Universitatea București (C.I. Parhon), implicat în epurările din 1948-1949, și publicist la *Contemporanul*²⁷²; în anii '50 – '60 profesor cercetător la Institutul de Psihologie al Academiei R.P.R. și autor al unor articole în *Revista de psihologie*; emigrat în Israel în 1969, ulterior în Marea Britanie, împreună cu fiul său, violonistul Alexander Bălănescu;
1240. **BELLU, Elena** (n. Helena LÖWY, fiica lui Eugen și Johana) – originară din Ardeal, ilegalistă, condamnată pentru activități comuniste în perioada interbelică, după război profesor de filozofie la Universitatea București, din 1974 la Institutul Politehnic București, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (135/1955), profesoară de marxism-leninism, apoi de materialism dialectic la Facultatea de Chimie din București în anii '60, autoare a unor articole de filosofie politică marxistă în *Revista de filozofie*; soția lui Nicolae Bellu (v. *supra*), cu care va avut doi copii: Ioana și Andrei; încă în viață în București în primăvara lui 2011, locuind în continuare în locuința de pe str. Crângului;
1241. **BENARI, Lenormanda** (zisă “Alice”; uneori cu numele de familie ortografiat și “Benary”) – în timpul războiului profesoară la liceul patricular pentru fete (evreice; înființat alături de

²⁷² V. *inter alia* art. “Problema frumosului în artă: Răspuns la ‘Datoria criticii’ (art. d-lui prof. G. Călinescu)”, *Contemporanul*, nr. 108, 8 oct. 1948.,

- soția savantului Kreindler) și la Școala de Arte pentru evrei din București (1942-1944), după război membru în conducerea Uniunii Patrioților și a U.F.A.R., membru al C.C. al U.F.D.R. (din febr. 1948), activistă P.C.R./P.M.R., în anii '50 șef de Direcție în cadrul Ministerului Învățământului Public și profesor universitar (Kuller 2008a: 433; Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 151, 154, 157, 166, 477; Solomovici 2001I: 390 și 2003: 55; Miliția Spirituală 2011; Ionițoiu 2006:141; Goma 2008:162; Șt. Mihăilescu 2006: 380; Slama-Cazacu 2005-2006: 23; Hasan 2010: 1);
1242. **BENDITER, Ichil** (fiul lui Efraim și Haia Perla (n. SCHWEMER)) – fost ilegalist, internat în lagărul de muncă de la Vapniarka, după august 1944 co-proprietar (alături de Mihail Novicov) al tipografiei “Moldova liberă” din Iași și funcționar al Comisiei Interimare din cadrul Camerei de Comerț și Industrie Iași, ulterior profesor de marxism-leninism la Facultatea de Filosofie a Universității Iași (actuala U.A.I.C. Iași) (1948-1949), apoi profesor (inclusiv decan) la Facultatea de Științe Juridice (ulterior de Drept) (1955-1982); emigrat în 1983 în Israel; încă în viață, autor, sub nume ebraizat Yehiel Benditer, al cărții *Vapniarca*, memorială a deportării din timpul războiului;
1243. **BENDITER, Janeta** (n. ORNSTEIN)²⁷³ (1917-1980) – soția lui Ichil Benditer [v. supra], fostă deportată în Transnistria, după august 1944 redactor la ziarul “democrat” *Opinia* din Iași; profesoară la catedra de marxism-leninism a Facultății de Științe Juridice a Universității Iași (actuala U.A.I.C. Iași) (1948-1951), apoi obținând titlul docoral la școală de partid de la București, ulterior profesor de istorie (cu grad de prof. univ. în 1978) la Facultatea de Istorie-Geografie a Universității Iași (1954-1979) și redactor la revista filialei Iași a Academiei, *Studii și cercetări științifice*; decorată în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
1244. **BENJAMIN, Lya** (n. 16.V.1931, Târnăveni) (fieci lui Alexandru; căs. cu Harry KULLER) – cunoscută publicului larg doar ca figură venerabilă a comunității evreiești din România după 1990 (implicată în proiecte comunitare precum C.S.I.E.R., editura Hasefer, “comisia” Wiesel”, etc.), partea din viață de dinaainte de 1989 cvasideplin obscurată: absolventă a facultății de istorie a Universității de Stat a Uralului “A.M. Gorky” din Sverdlovsk (în prezent Ekaterinburg) în anii '50, ulterior istoric marxist la, *inter alia*, “Academia ‘Ștefan Gheorghiu’”, (co-)autoare a unor lucrări precum “Biblioteci muncitorești în perioada interbelică” (în *Revista bibliotecilor*, 1971) sau *Imagini ale unui trecut glorios. Din istoria mișcării muncitorești a P.C.R.* (Ed. Didactică și Pedagogică, 1974), decorată chiar în 1964 cu Ordinul Muncii” cls. III-a.
1245. (?) **BERCEANU, Vera** (n. 1925) – soția inginerului specialist în aeronautică Lucian Berceanu și mama lui Radu Berceanu – asistentă la cabinetul/catedra de bazele marxism-leninismului, Facultatea de Electrotehnica a Institutului Politehnic București (1950-1954), ulterior cu câteva traduceri la diverse edituri;
1246. **BEREANU, Bernard** – oficial simplu profesor universitar de matematică, dar prezent cu dosar de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1947), tatăl lui Vladimir Bereanu, realizator TV la Sofia;
1247. **BICHMAN, A. Eliza** – cercetător la Institutul de Științe Pedagogice București, calitate în care publică articole precum “Educarea dragostei și a devotamentului față de clasa muncitoare și față de partid în cadrul predării istoriei” (coautor C-tin Dinu, *Revista de Pedagogie* X:4:63-76, 1961) sau “Educația ateist-științifică în cadrul predării istoriei în școală” (*Studii. Revista de Istorie*, sub egida Institutului de Istorie și Filozofie al Academiei

²⁷³ V. http://www.romanianjewish.org/ro/carte2/mosteniri_ale_culturii_judaice_02_05_30.html.

- R.P.R. (1961); din anii '70 până după 1990 autoare a unor lucrări în domeniul istoriei; decorată în 1967 (Decretul 604 din 26 iunie) cu Medalia Muncii;
1248. **BIER, H.** – menționat într-un grup de cadre didactice și studenți ai Școlii Superioare de Științe Sociale “A.A. Jdanov” în 1949 de către istoricul G. Catalan (2007);
1249. **BORGEANU, Alexandru** (n. Berl (zis Bernard) LÖWINSOHN, fiul lui Ștrul și Hene) (15.VIII.1922 – 3.I.2006 București, cimitir Giurgiului) – mai puțin cunoscut comparativ cu frate său, Constantin; cadru didactic universitar, autor în anii '60-'80 al unor articole și studii în *Analele Universității București*, seria Filozofie, precum “Modelul marxist-leninist al claselor sociale și realitatea contemporană a socialismului” (1983),
1250. **BORGEANU, Constantin** (n. Ițic (zis Izu) LÖWINSOHN, fiul lui Ștrul și Hene) (d. 2006) - profesor de filosofie (conferențiar în 1953, șeful catedrei de filozofie în 1973) și membru titular și chiar prorector al Academiei “Ştefan Gheorghiu” în anii '60-'80; fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (103/1953); decorat în 1964 cu “Ordinul Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orînduirii sociale și de stat” clasa a III-a;
1251. **BERCOVICI, Levin** (var. Lewin Bercovich) - profesor, venit, ca atâtia alții, din URSS în 1944, șef de cadre la Universitatea București (singura sursă C.D. Niculae 2004: 34);
1252. **BOLDAN, V. Emil** (n. BERNSTEIN, fiul lui Vili și Paulina (n. Lebeanu)) (15.I.1909 Focșani – 1997) – președintele Casei de Credit a profesorilor, scriitorilor și artiștilor evrei din România (1945-1948), redactor-șef al revistei *Gazeta Învățământului* (1948-1953), decanul Facultății de Filologie a Universității București (1953-1954), rectorul Institutului de Limbi Străine din București (1954-1955), secretar general al Societății de Științe Istorice și Filologice (1960-1968)²⁷⁴; decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a V-a prin Decretul nr. 635 din 13 oct. 1964
1253. **BRILL, Janeta** (soția lui Șuli Brill) - fostă ilegalistă, cercetător la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.M.R./P.C.R., profesor de istoria mișcării muncitorești la “Academia Ștefan Gheorghiu” și autoare de studii social-politice apărute la Ed. Politică în anii '50-'70 (pensionată cu grad de conferențiar); emigrată în anii '80 în Israel; interviewată de Robert Levy în 1991;
1254. **BURSTEIN, I.** (Israel) – membru de partid, în anii '50-'70 șef de departament în cadrul Institutului de Cercetări Economice al Academiei R.P.R./R.S.R., profesor la Academia de Științe Economice, respectiv autor al unor articole în revista *Probleme Economice*;
1255. **BYCK, F. Jacques** (19.X.1897 – 10.X.1964 București; cimitirul “Filantropia”) – filolog și lingvist, membru de partid, din 1945 profesor la catedra de limbă română la Universitatea București / C.I. Parhon, decorat cu ordinul Muncii Clasa a III-a prin Decretul nr. 635 din 13 oct. 1964;
1256. **CAMPUS, Eliza** (n. Elsa EȘCHENAZI) (1908-2004) – evreică sefardă, fosă studentă a lui Nicolae Iorga, încadrată în 1949 ca șef de lucrări, predând istorie contemporană universală, la Facultatea de Istorie a Universității București, din 1951 cu grad de conferențiar; din 1959 până la pensionare, la sfârșitul anilor '70, cercetător la Institutul de istorie “Nicolae Iorga” al Academiei R.P.R.;
1257. **CÂMPEANU, Pavel** (n. Benjamin KATZ) (29.II.1920 București – 18.XI.2003 București) – fost ilegalist (membru U.T.C. din 1935), fost coleg de celulă cu N. Ceaușescu (în 1941 la Jilava, din 1942 la Caransebeș), amic al lui Silviu Brucan; după război activist al secției Relații Externe a C.C. al P.M.R. și conferențiar la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (1950-1955), doctor în științe sociale (titlul obținut la

²⁷⁴ Pentru modul în care superviza conformarea la “canonul literar proletcultist”, v. Simuț 2008: 13

- “A.A. Jdanov”), coordonator al teatrului radiofonic (1960-1967), apoi şef al Oficiului de studii şi sondaje al Radioteleviziunii (1967-1980), până când cade în dizgraţia regimului urmare a emigrării fiului său, Gheorghe Florescu (stabilit la New York, apoi la Washington, via Israel), şi este pensionat; consecutiv, în anii ’80 îşi dezvoltă o reputaţie de critic al regimului²⁷⁵; se deplasează în S.U.A. pentru o intervenţie chirurgicală, dar revine în ţară; după 1989 profesor de jurnalism şi ştiinţe politice, analist şi publicist şi, fireşte, membru G.D.S.; decorat, *inter alia*, prin Decretul nr. 380 din 1967 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a, iar prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a (?); fişa de cadre la secţia Relaţii Externe a C.C. (dosare anexe nr. 11/1954, nr. inv. 43); după Revoluţie publicist (în special memorialistică) şi membru fondator al G.D.S.; fiul său, Gheorghe, s-a căsătorit cu Olga Bogdan (fostă Bănulescu-Bogdan, fiica ambasadorului Corneliu Bogdan şi a Emiliei, n. Milco), ambii locuind în S.U.A., Gheorghe fiind unul din cei care în 2010 i-au acuzat prompt de antisemitism pe Ion Cristoiu şi Eugenia Vodă; fiica sa, Vera Câmpeanu (căs. cu artistul plastic şi profesorul Nicolae Șaptefrati de la Universitatea Naţională de Arte, împreună cu care are o fiică, Nadia, căs. Mekina), este membru în conducerea Fundaţiei Accept şi militantă a drepturilor homosexualilor;
1258. **CÂMPINA, T. Barbu** (n. FRI(E)DMAN) (1923-1959 Bucureşti) – ilegalist, absolvent al “Colegiului pentru studenţii evrei” din Bucureşti, în 1946 membru fondator A.R.L.U.S. (subsecţia Învăţământ Superior), apoi istoric medievist care spre exemplu îl ipostazia pe Vlad Țepeş în conflictul său cu boierii ca pe un precursor al marxismului²⁷⁶, cu grad de conferenţiar din 1950, şef de secţie (1952-1955) şi director adjunct (1956-1959) la Institutul de Istorie al Academiei Române şi redactor responsabil al revistei *Studii şi materiale de istorie medie* (1956-1959), articolul său “Cercetări cu privire la baza socială a puterii lui Ștefan cel Mare (în vol. *Studii cu privire la Ștefan cel Mare*, 1956, pp. 11-111) obținând Premiul de Stat al R.P.R. (Kuller 2008a: 100; Solomovici 2004: 567, Pleşa 2006: 165-6, n.5, etc.);
1259. **CERNEA, Mihail** (n. Moshe CATZ, fiul lui Marcu-Leib şi Seindel (n. Faerstein)) (n. 14.X.1931 Iaşi) – sociolog, membru de partid, cadru didactic la “Academia ‘Ştefan Gheorghiu’” în anii ’60, membru al Comitetului Naţional de Sociologie, cercetător şi şef de sector (1962-1973) în cadrul Institutului de Filozofie al Academiei R.S.R., angajat în 1974 de Banca Mondială (probabil după emigrarea via Israel); membru corespondent al Academiei Române (din 1991); autor şi coautor al lucrărilor *Lupta dintre materialism şi idealism în istoria filozofiei din România: activitatea P.M.R. de răspândire a filozofiei marxist-leniniste în ţara noastră* (1963), *Despre dialectica construirii socialismului* (1964), *Socialismul şi progresul* (1967), *Contribuţii la sociologia culturii de masă* (1970), etc., autor de articole în *Revista română de sociologie*, *Cercetări filozofice*, *Revista de filozofie* ş.a.; activ în S.U.A. ca sociolog şi antropolog, sub numele “Michael M. Cernea”;
1260. **CERNEA, Stela** (n. Stela JAVETZ, fiica Evei) (23.XII.1933 Bucureşti – 1968 Bucureşti) – soţia (prima a) lui Mihail Cernea, la rândul ei sociolog; membru U.T.M. din timpul liceului şi de partid din 1956; autoare a cărţilor *Sociologia burgheză contemporană şi problema claselor* (1962) şi *Structuralismul funcţionalist în sociologia americană* (1970, postum) şi a unor articole în *Revista de filozofie*;

²⁷⁵ Scrie sub pseudonim lucrările *The Syncretic Society*, *The Origins of Stalinism* şi *The Genesis of the Stalinist Order*, difuzate în S.U.A, şi ii se deschide un dosar de urmărire informative cu numele de obiectiv “Pavo”.

²⁷⁶ V. Kurt W. Treptow, *Vlad III. Dracula: The Life and Times of The Historical Dracula*, Bucureşti: Portland, Oregon: Center of Romanian Studies, 2000, pp. 18 ş.u., 44.

1261. **CLARIAN, Marc** (n. 28.I.1913 jud. Neamț) – absolvent de medicină și drept, angajat în anii '50-'80 la Editura Academiei R.P.R./R.S.R., unde publică diverse materiale în domeniul științelor juridice;
1262. **COTER, Carol** – asistent la catedra de marxism-leninism a I.P.B. (1950-?) (I.P.B. f.a., p. 45);
1263. **CRIȘAN, Ion** [alias] – fost șofer al Anei Pauker (cf. memoriilor fostului activist P. Țugui (2004: 272)), instalat de Mihail Roller director adjunct al Bibliotecii Academiei R.P.R.; adjunctul lui Barbu Lăzăreanu, împreună cu care editează *Glose și comentarii de istoriografie literară* (București, Ed. Academiei R.P.R., 1958); co-autor (alături de Ion Barbosa) al lucrării *Marx și Engels în limba română: 1871 – 1944* (idem, 1956); emigrat în Israel, ulterior stabilit în Brazilia; recunoscut ca evreu în Kuller 2010: 190; probabilă identitate cu a.) “Ionel Crișan” - condamnat pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuți evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 27 februarie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8) și respectiv b.) “Ion Crișan” – inclus între rusofili asimilați din Basarabia în Watts 2011: 196 n. 2);
1264. **CSEHI, Gyula** (n. KLEIN) (26.XI.1910 Satu Mare – 21.VI.1976 Cluj) – maghiarofon, fost deportat într-un lagăr de muncă obligatorie (1943-1944), membru de partid, profesor la Oradea (toamna 1944 – 1945), redactor la diverse publicații din Oradea (1945-1947), director de studii la Universitatea Bolyai din Cluj (1947-1952), profesor de liceu la Aiud (1952-1954), apoi revenit ca profesor de literatură și estetică la Universitatea Babeș-Bolyai până la pensionare; între “evreii maghiari” din “prim-planul vieții culturale și intelectuale comuniste” (Vágó 1981: 123, n.26); membru al filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor; autor al lucrărilor *Clasa muncitoare și literatura* în 1963, respectiv *Studii* (1973), dedicată originilor literaturii socialiste în România (H. Kuller 2008a: 115-6; T. Mózes 1997: 156; Vágó 1981: 123, n.26)²⁷⁷;
1265. **CUŞNIR MIHAILOVICI, Clara-Claudia** (15.V.1903 - ?) – membru P.C.d.R. din 1923, originară din Basarabia, decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a și în 1953 cu Ordinul Muncii cls. I; director (1951-1953) și apoi director adjunct (1953-1955) pentru muncă științifică la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice al C.C. al P.C.R., ulterior director al Muzeului de Istorie al Partidului până la pensionare în 1965; decorată ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a II-a prin decret individual (nr. 385 din 26 iun. 1963), cu ordinul “Steaua R.S.R.” (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971), iar în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. I-a (Decret nr. 38/27.I.1979);
1266. **DAN, Clara** (n. Clara Agneta HERTZ) (1924 Cluj – 2007) – soția lui Pavel Dan (Davidovics, v. *supra*); activistă de partid, cercetătoare la Institutul de Filozofie al Academiei Române și autoare în revista *Cercetări filozofice* (v. e.g. art. “Despre dialectica generalului și a individualului” (nr. 4/1955)); autoare în volumul *Dialectica materialistă. Metodologia generală a științelor particulare* (coordonat de C.I. Gulian sub egida Institutului de Filozofie în 1963) și a capitolului “Empirisme et réalisme de Marx à Piaget” (în *Epistemologie et marxisme*, Paris, 1972); emigrată în 1975 în Israel-S.U.A. împreună cu fiul său, Peter (n. 1947, Cluj) (și probabil și fiica, Marika), care între timp s-a stabilit la New York (P. Dan 2011, Fred Simescu 2011; comunicare personală P. Dan, dec. 2011);

²⁷⁷ Asumat și de Comunitatea Evreilor din Satu Mare, v. <http://www.jewishcommunity.ro/index.php?page=content&p=2>.

1267. **DAVID, Ludovic** – activist de partid, conferențiar la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București în prima jumătate a anilor '50;
1268. **DEUTSCH, Robert** (n. 1934) – fiul activistei Olga Deutsch de la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. ('50), reprezentant al valului de istorici marxiști din deceniile consecutive războiului, student la Moscova (coleg cu Ion Iliescu), unde absolvă în 1957 Universitatea Lomonosov (1957), cercetător la Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.C.R., consilier la Ministerul Învățământului în anii '60 (consilierul lui Mircea Malița), din 1967 redactor la *Magazin Istoric* și profesor la Universitatea din Craiova, în 1972 rămas în R.F.G. unde fusese trimis ca bursier, după 1989 implicat în celebrul scandal "Megapower";
1269. **DUNĂREANU, Isabela** (uneori ortografiat Izabella) – activistă de partid, cadru didactic la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București în anii '50; în anii '60 funcționară la secretariatul general al Consiliului de Miniștri; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (1952); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a;
1270. **EŞANU, Leon** (30.VI.1935 Iași - 21.XII.2009; Iași), istoric cercetător la Institutul de Studii Istorice și Social Politice (sub tutela C.C. al P.M.R./P.C.R.) (1956-1990), soțul jurnalistei Martha Eșanu (n. Faibiș);
1271. **FEUERSTEIN, Iosif** – ilegalist, lector la catedra de bazele marxism-leninismului, Facultatea de Electrotehnica a Institutului Politehnic București (1950-1954); ...
1272. **FALCON, Herman** (zis "Hempi") (fiul lui Ianoș) (d. 22.VIII.1995) – activist de partid și lector la Școala Superioară de Partid "Ştefan Gheorghiu" în anii '50-'70 (promovează până la gradul de prof. dr.); decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a, iar în 1971 prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Apărarea Patriei" clasa a III-a;
1273. **FELEKI, Carol** (n. FELDMAN) – ilegalist, la începutul anilor '50 șeful sectorului Știință și Învățământ Superior la Universitatea "Bolyai" din Cluj și redactor-șef la ziarul *Făclia* din Oradea, ulterior responsabil al Institutului de Istoria Partidului, filiala Cuj (Solomovici 2004: 577; Andreescu, Nastasă și Varga 2003a);
1274. **FERENBAC, I.** (Iosif) – membru de partid din 1945, în anii '50-'60 funcționar la Direcția centrală de Statistică de pe lângă Consiliul de Miniștri, cadru didactic (din 1952) la Institutul de Științe Statistice și redactor șef al revistei *Revista de statistică*, autor al mai multor publicații în domeniu;
1275. **FISCHBEIN, Efraim** (20.I.1920 București – 22.VII.1998 Tel Aviv, Israel) – din 1949 lector la catedra de psihologie educațională în cadrul Universității București (șef de catedră între 1959 și 1975), în paralel șef de departament în cadrul Institutului de Psihologie al Academiei (echipa lui R. Floru), emigrat în Israel, unde a continuat să predea la Universitatea din Tel Aviv;
1276. **FLODA, Liviu** (n. Adolf LEIBOVICI) (16.VIII.1913 Brăila – 1997 București) – conferențiar suplinitor la Academia Comercială din București și profesor de istoria formelor sociale la Școala Superioară de Muzeografie din București (1947-1948), ulterior pe diverse posturi administrative al mai multe întreprinderi din București, semnatar al unor articole la *Jurnalul de dimineată și Libertatea*; doctor în economie (1946) cu teza "Bugetul de stat în economia socialistă a Uniunii Sovietice); emigrat în Israel, apoi stabilit în S.U.A. în 1963, din 1964 colaborator și corespondent al postului de radio *Europa Liberă*, cu pseudonimul "Andrei Brânduș" (Kuller 2008a: 148);
1277. **FLOREA, Z.** (n. Zanel FRÜHMAN) - cadru didactic la Facultatea de Științe Juridico-Administrative din București, menționat în memoriiile lui Aurel Sergiu Marinescu (2010);

1278. **FLORIAN, Radu-Henri** (1927-1997) – conform propiilor declarații supraviețuitor al pogromului din Iași, după război membru de partid și comunist convins, din 1949 până în 1990 cadru didactic de marxism-leninism și apoi socialism științific la Facultatea de Istorie a Universității București, autor la *Lupta de clasă* (ulterior *Era socialistă*, unde îl înfiera de pildă pe C. Noica) și *Revista de filozofie*, autor al mai multor cărți de teorie politică marxistă, după schimbarea de regim director al Institutului de Teorie Socială al Academiei Române, redactor-șef la *Societate și cultură* și holocaustolog; până și un biograf evreu admite, că “[a] plătit totuși, în unele probleme, tribut dogmatismului” (Kuller 2008a: 149); potrivit altui autor evreu, V. Tismăneanu, Florian nu l-ar fi acceptat ca doctorand, ba mai mult, “nu știu ce l-a apucat, [...] a devenit subit agitat, a început să se răstească furios, să-mi reproșeze că în bibliografie aveam nume de gânditori burghezi, toți acești Aroni, Berlini și alții ca ei...”²⁷⁸;
1279. **FLORU, Robert** (n. 27.V.1923 București) – de la sfârșitul anilor ’50 director al Institutului de Psihologie al Academiei R.P.R.; emigrat în anii ’70, stabilit în Franța, continuând să activeze în domeniul psihologiei; menționat ca evreu de Kuller (2010: 190; 2008: 439) și Solomovici (2003: 88));
1280. **FUCHS, Simon** (1907 Tg. Mureș – 1972) – evreu maghiarofon, de profesie mecanic, membru al comitetului județean Mureș al P.C.R. în 1945, absolvent al Facultății de Istorie a Universității “Bolyai” din Cluj și în paralel ziarist în presa comunistă locală din Târgu Mureș și Cluj, ulterior istoric de partid scriind în limba maghiară, specializat în mișcarea muncitorească din perioada interbelică (v. cărțile *Dobrogeanu-Gherea, a marxi eszmék hazai úttörője* (1970), *A kommunista párthoz vezető úton* (1957), *Lenin művei Erdélyben a két világháború között* (1970), *Marx művei Erdélyben* (1968), etc.) (v. și Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 811; Kuller 2008a: 158);
1281. **GÁLL, E. Ernö** (în unele documente de partid cu prenume românizat “Ernest”) (4.IV.1917 Oradea – 17.V.2000 Cluj) – membru P.C.d.R. din 1938, profesor și scriitor, între “evreii maghiari” din “prim-planul vieții culturale și intelectuale comuniste” (Vágó 1981: 123, n.26), fost deportat în lagărul de muncă de la Buchenwald (familia sa ar fi murit la Auschwitz), din 1948 conferențiar (filosofie marxistă, ulterior sociologie) și prorector al universității “Bolyai” din Cluj, în anii ’50 între redactorii publicației de limbă maghiară *Korunk*, autor ocasional la *Lupta de clasă*; membru în prezidiul Academiei “Ștefan Gheorghiu” din 1970; membru corespondent al Academiei din 1974; propus pentru decorare într-un raport al Direcției Treburilor a Cancelariei C.C. al P.M.R. în 1961 (Opriș 2005); coordonatorul tezei de doctorat a lui Virgil Ioanid (Kuller 2008a: 440; Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 816 s.a.; Solomovici 2004: 344; Mozes 1997: 156; Vágó 1981: 123, n.26);
1282. (?) **GERARD, Adina** – cadru didactic la catedra de economie politică a I.P.B. între 1950 și 1955, ulterior traducătoare la diverse edituri;
1283. **GLASER, Edwin** (fiul lui Karol) – jurist (drept internațional), în anii ’50-’60 redactor la revista *Studii și Cercetări Juridice*, apoi consilier în cadrul M.A.E., ulterior cadru didactic la Facultatea de Drept până în anii ’80, cu fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (29/1957); autor și coautor al unor articole în *Lupta de clasă* și Magazin istoric în anii ’60-’70; decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a și în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a (inclus în Kuller 2008a: 440);

²⁷⁸V. <http://www.contributors.ro/cultura/politologie-si-conformism-in-%E2%80%9Eepocha-de-aur%E2%80%9D-cazul-ovidiu-trasnea/>.

1284. **GOLDBERGER, Max** – asistent la catedra de economie politică a I.P.B. condusă de Valter Roman (1950-?) (I.P.B. f.a. p. 45);
1285. **GORUN, Jeana** (n. Ida GOLDENBERG) (1914-V.2007 Bucureşti) - cadru didactic la Facultatea de Științe Juridico-Administrative din Bucureşti, menționată în memoriile lui Aurel Sergiu Marinescu (2010);
1286. **GRAUR, Alexandru** (n. Alter BRAUER-ROSENFELD²⁷⁹) (9.VII.1900-1988) – ilegalist, membru de partid din 1938, în timpul războiului membru fondator și director al Liceului Evreiesc din Bucureşti), ulterior membru fondator al A.R.L.U.S. în 1944 (și totodată secretarul subsecției istorie-filologie), profesor la Liceul “Gheorghe Lazăr” din Bucureşti (sept. 1944 – dec. 1945), șeful secției culturale (1947-1949) și apoi director general adjunct în cadrul Comitetului pentru Radioficare și Radiodifuziune (adjunctul lui Matei Socor) (1949-1952), profesor (din 1946) și șeful catedrei de filologie clasică a Facultății de Filosofie și Litere în cadrul la Universitatea Bucureşti (1952-1964), apoi șeful catedrei de lingvistică generală (1964-1970), decan al Facultății de Filologie (1954-1956), director al Editurii Academiei R.S.R. (1955-1974, apoi pensionat), președinte al Societății de Studii Clasice (1958-1988), președintele secției de Științe Filologice, Litere și Arte a Academiei (1974-1988); cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (din 1955); tatăl jurnalistului sportiv Dumitru Graur, respectiv soțul Neagăi Graur (soția activistului Mihai-Bujor Sion, decedat într-un accident de avion) membru corespondent (din 1948) și apoi titular (din 1955) al Academiei R.P.R.; decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1287. **GRINDEA, Dan** (n. Daniel GRÜNBERG, fiul lui Sami și Liza (n. Kaufman)) (23.II.1924 Galați – 27.XII.2004 New York) – debut în presă în *Tribuna poporului* cu articolul-interviu “Ne vorbește o artistă a Uniunii Patrioților – Dina Cocea” (nr. 53, 6 nov. 1946), ulterior economist, profesor de economie politică la Academia “Ştefan Gheorghiu în anii ’50-’60, cercetător la Institutul de Finanțe, apoi la Institutul Agronomic “N. Bălcescu”, remarcat prin studiul *Venitul național în Republica Socialistă România* (1967), stabilit în 1975 în S.U.A. (probabil via Israel), în 1990 numit de M. Isărescu consilier al guvernatorului B.N.R.;
1288. **GROSU, Mitu** (n. M. GROSMAN) – de profesie tehnician dentar, impus în 1949 la catedra de istoria literaturii române a Facultății de Filologie (în echipa lui Ion Vitner, care îi înlocuiește pe toți colaboratorii lui George Călinescu), avansează până la gradul de lector în 1956, când este transferat ca director în cadrul E.S.P.L.A.; emigrat în Israel în anii ’70, încă în viață, la Ierusalim, eseist;
1289. **GROSU, Petre** (n. Salman GRÜMBERG, 18.II.1900-1.III.1980) - ilegalist, apoi activist al secției de Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., din 1953 director adjunct la Institutul de Istorie al Partidului, responsabil pentru problemele muzeului “Lenin-Stalin” și lector nesalarizat al C.C. al P.M.R (A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație,

²⁷⁹ Fratele său, Constantin Graur, n. Abraham Brauer Rosenfeld (1880-1940), a fost membru fondator al Uniunii Ziaristiilor Profesioniști din România în 1919, iar între 1930 și 1936 director de redacție la ziarele *Adevărul* și *Dimineața* (avându-l ca director administrativ pe Emil (Şmil) Pauker, ceea ce ar putea explica circumstanțial poziția ambelor zare față de procesul comuniștilor de la Craiova, din 1936), ambele deținute de bancherul evreu Aristide Blank prin intermediul Societății de Editură “Cultura Națională”. N.B. Parantetic se cuvine poate menționat că în perioada interbelică, redacțiile cotidienelelor *Adevărul* (tiraj mediu 140.000 exemplare) și *Dimineața* (250.000) erau compuse în cvasi-totalitate din evrei cu vădite și adesea radicale simpatii stângiste, ambele fiind suspendate în 1937 de guvernul Goga-Cuza ca “ziare jidovite”. O contribuție majoră a avut-o indubabil articolul “Cine sunt?” apărut în ziarul competitor *Universul* din 6 ianuarie 1937 (an LIV, nr. 5, p. 7), care inventaria câteva zeci de ziaristi ai celor două cotidiane amintite, cu pseudonimele sub care semnau, juxtapuse numelor lor native.

- dosar nr. 66/1953, f. 1; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 422; fd. I.S.I.S.P., inventar 1889-1956, nr. inv. 3231);
1290. **GRÜN, Ana** – asistentă la catedra de marxism-leninism a I.P.B. (1953-?);
1291. **GRÜNBERG, Ludwig** (12.XI.1933 Buzău – 8.I.1995 București) – profesor, timp de câteva decenii, de marxism, ulterior filosofie, la A.S.E. București²⁸⁰ (I.I.C.C.M.E.R. 2011; Solomovici 2003: 390);
1292. **GRÜNWALD GRANCEA, Petre** – asistent la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (1950-1953);
1293. **HAIMOVICI, D. Mendel** (1906-1973) - în viață publică profesor universitar de matematică la Iași și membru titular al Academiei Române; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955); decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. III-a;
1294. **HARTSTEIN, Dan** - în anii '50 lector cumul la catedra de Economie Politică din cadrul I.P.B. (I.P.B., f.a., p. 57);
1295. **HAUPT, Gheorghe Carol** (cu prenumele nativ "Georges"; fiul lui Mathe) (n. 1928) – absolvent al Facultății de Istorie de la Leningrad la începutul anilor '50, apoi cooptat cercetător în echipa lui M. Roller la Institutul de Istorie a Partidului, responsabil cu începuturile mișcării muncitorești-socialiste (1880-1920); rămâne în Franța în 1958 și ulterior emigrează în Israel; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (dosarele 30/1947 și 137/1955) (v. și Kuller 2008a: 195);
1296. **HERȘCOVICI, Bradu** – funcționar în Ministerul Învățământului și/sau în Învățământul superior în anii '50 (v. Andreescu, Nastăș și Varga 2003a: 477);
1297. **HESCHER, Sorana** – asistentă la catedra de economie politică a I.P.B.(1950-1954-?, posibilă schimbare de nume consecutivă căsătoriei) (I.P.B. f.a. pp. 41, 52);
1298. **HUTIRA, Ervin** (fiul lui Eugen) – jurist (drept comercial), redactor la *Lupta de Clasă* în anii '60, prorector al Academiei Ștefan Gheorghiu în anii '70, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954); decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a;
1299. **IOANID, Virgil** (1927-2002) – membru U.T.C. din 1942 și P.C.R. din 1945; în 1948 secretar al C.C. al Uniunii Naționale a Studenților din România; în 1951 șef adjunct al Secției Învățământ Superior a C.C. al U.T.M.; șef de lucrări la catedra de marxism-leninism (ulterior socialism științific) a Institutului Politehnic București (1950-1957); redactor-șef la revista *Știință și Tehnică* în anii '50-'60; funcționar superior la Ministerul Învățământului și Culturii (1957-1962); ulterior cadru didactic la Institutul de Construcții București; după decembrie 1989 secretar de stat la Ministerul Protecției Mediului în guvernul Petre Roman; ulterior șef al unui departament de studii sociale al administrației prezidențiale în primul mandat prezidențial al lui Ion Iliescu, iar între 2001 și 2002 președinte al Fondului Român de Dezvoltare Socială (numit tot de către Iliescu); tatăl lui Radu Ioanid²⁸¹, muzeolog la Muzeul Holocaustului din Washington D.C. (1990-2000) și autor al multiple lucrări despre Holocaust, emigrat în SUA în 1987 împreună cu soția sa Anca Manuela;
1300. **IONESCU-GULIAN, Constantin Henri** (22.IV.1914 București – 21.VIII.2011, cimitir Filantropia) – numit, elocvent, "un Roller al filosofiei" de către V. Tismăneanu²⁸²; profesor universitar (la Universitatea București) de filosofie marxistă începând cu 1948 (șeful catedrei de Istoria Filosofiei între 1953 și 1975), director al Institutului de Filosofie al

²⁸⁰ V. și http://www.romanian-philosophy.ro/ro/index.php?title=Ludwig_Gr%C3%BCnberg.

²⁸¹ V. <http://www.newspad.ro/Elena-Ceausescu-la-proba-metroului-Sic-ca-nu-merge,315485.html>.

²⁸² V. <http://tismaneanu.wordpress.com/2010/09/15/un-roller-al-filosofiei-c-ionescu-gulian/>.

Academiei R.P.R./R.S.R. (1954-1967), președintele secției Filozofie – Psihologie – Drept a Academiei Române (1967-1992), membru titular al Academiei R.P.R. din 1955, din 1970 membru în prezidiul Academiei de Științe Sociale și Politice “Ştefan Gheorghiu”, decorat (individual, prin Decretul nr. 320/25 iulie 1964) în 1964 cu Ordinul Muncii cls. II-a, autor al unor lucrări precum *Introducere în etica nouă* (1946), *Marxism și structuralism* (1976), etc.²⁸³;

1301. **GULIAN, Edith** (n. 7.IX.1922 București) – soția filosofului marxist Ionescu-Gulian; psiholog, angajată în același institut al Academiei R.P.R. cu soțul său și redactor la revista *Probleme de Psihologie*, rămasă în Occident (Marea Britanie) în 1977;
1302. **IONIȚĂ, Cecilia** (n. WOLFSOHN) – soția fostului general Ion Ioniță (1924-1987), ministru al forțelor armate și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri; ilegalistă la Iași, arestată în 1940, după august 1944 activist în cadrul județenei de partid Ilfov, apoi redactor la Editura Științifică timp, iar ulterior, în anii '70-'80, istoric la Institutul “Nicolae Iorga” și respectiv; decorată prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
1303. **IOSIFESCU, P. Silvian** (n. Samson JOSIFOVICI, în actul de identitate schimbat “Sylvain Iosifescu”; fiul lui Pincu și Tonia) (21.I.1917 – V.2006, Cimitirul Sefard București) – fost ilegalist, după război critic literar, redactor la *Scânteia* (până în 1949), E.S.P.L.A și profesor la Facultatea de Litere (ulterior Filologie) a Universității București (inițial conferențiar la catedra de istoria literaturii române, apoi profesor și șeful catedrei de Teoria Literaturii) în anii '50, cel care i-a cenzurat pe Eminescu, Alecsandri, Cârlova și Vlahuță de toate pasajele care nu concordau cu doctrina comunistă; decorat cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a IV-a prin Decretul nr. 635 din 13 oct. 1964;
1304. **JÄGER, Leon** – originar din Rădăuți, în anii '50 redactor la revista *Probleme Economice* (condusă de Mircea Oprișan) (Trebici 2011); menționat cu numele “legher” și de Solomovici (2001II: 17) într-un “grup de tovarăše și tovarăși evrei” precum Simion și Ina [de fapt Ana, n.n.] Bughici, Nicolae și Fanny Goldberger, Ida Felix, etc.; probabil aceeași persoană cu “Yager”, menționat de Moses Rosen (1990: 87) ca membru în conducerea F.C.E.R la începutul anilor '50;
1305. **KANDEL, Mauriciu** – în perioada interbelică profesor de geografie, în timpul războiului cadru didactic la liceul “Cultura B”, după război profesor universitar de istorie la Universitatea București până în anii '70 (în 1977 cu grad de conferențiar) (Kuller 2008a: 444; Cajal & Kuller 2004: 643);
1306. **KALLÓS, Nicolae** (n. 11.XI.1926 Oradea) – fost internat în lagărele de la Auschwitz și Buchenwald în timpul războiului, după revenirea în țară profesor de materialism istoric și șeful catedrei de Filosofie a Universității (Babeș-)Bolyai din Cluj-Napoca, autor al unor cărți precum *Sociologie, politică, ideologie* (1975), *Mică enciclopedie de politologie* (coautor Ovidiu Trăsnea, 1977), sau *Măiestria politică a Partidului Muncitoresc Român* (1964, coautor Trofin T. Hăgaz); după 1989 a ocupat inclusiv funcția de președinte al comunității evreiești din Cluj;
1307. **KATZ, Ana** – cadru didactic la I.P.B. în anii '60-'70, predând materialism dialectic, apoi Filozofie, cu grad de lector în 1962, respectiv conferențiar în 1974 (I.P.B., f.a., pp. 70, 96);
1308. **KATZ, Sim(i)on** – în anii '50 funcționar în cadrul C.S.P., respectiv conferențiar la catedra de organizarea și planificarea întreprinderilor din cadrul I.P.B.;

²⁸³ V. mențiunea sa și în revista comunității evreiești din România, la adresa

http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr231_232/pagina10-11.pdf , sau pe situl F.C.E.R., la http://www.romanianjewish.org/ro/realitatea_evreiasca_04_02.html.

1309. **KRAFT, Vladimir** – încadrat în 1950 cu grad de asistent la catedra de organizarea și planificarea întreprinderilor din cadrul I.P.B., inițial cu normă de bază, ulterior pentru scurte perioade cu normă cumul, partajată cu activitatea de funcționar în cadrul C.S.P, promovează în cadrul catedrei la grad de șef de lucrări în 1958 și de conferențiar în 1972;
1310. **LAUFER, Matias** – în 1950 șef de lucrări la catedra de marxism-leninism din cadrul I.P.B. (I.P.B. f.a. p. 45);
1311. **LÁNYI, Gabriel** – evreu maghiarofon, membru de partid, în anii '50 redactor-șef adjunct al revistei *Probleme economice*, emigrat în Israel la începutul anilor '60, unde activează ca redactor la *Revista Familiei*, periodic de limbă română din Tel Aviv (Trebici 2011; Tandet-Ron 2002:7);
1312. **LĂZĂREANU, Barbu** (n. Baruch (după alte surse Bernard²⁸⁴) LEIZEROVICI, zis "Bubi"; fiul lui Herșcu și Eti-Ita) (5.X.1881 Botoșani - 19.I.1957 București) - istoric literar și publicist, în perioada interbelică și a războiului redactor la principalele periodice comuniste (*România Muncitoare*, *Socialismul*) sau de orientare nedisimulat stângistă (*Adevărul* și *Dimineața*), salvat de la internarea într-un lagăr de muncă (în calitate de comunist) de către regina-mamă Elena, după război co-fondator (alături de I.C. Frimu) și prim rector al Universității P.C.R. (viitoarea "Academie") "Ștefan Gheorghiu" (1946-), membru în prezidiul și director al Bibliotecii Academiei R.P.R. (1948-1957); înmormântat în fostul complex "Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism" din actualul Parc Carol din București;
1313. **LEB, E.** - menționat într-un grup de cadre didactice și studenți ai Școlii Superioare de Științe Sociale "A.A. Jdanov" în 1949 de către istoricul G. Catalan (2007);
1314. **LEHR, Lia** – istoric, asistentă la Universitatea București /Institutul "C.I. Parhon" (din anii '50), redactor la *Studii și materiale de istorie medie*, ulterior angajată a Institutului de Istorie al Academiei R.P.R./R.S.R. și autoare la revista *Studii. Revista de Istorie*; se pare încă în viață în București (inclusă în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 446);
1315. **LERU, Ghizela** – profesor la Academia de învățământ social-politic "Ștefan Gheorghiu", decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a;
1316. **LIVADĂ, Marcela** (fiica lui Beni și Estera) – membru P.M.R. București, absolventă I.S.E.P., în septembrie 1949 menționată într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (i.e. doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200), ulterior profesoară de economie, timp de decenii, la A.S.E. București;
1317. **LIVEANU, Vasile** (n. Izidor OLIVENBAUM) (1928-1987) – originar din Iași, istoric marxist specializat în istoria mișcării muncitorești, inițial la Universitatea București (cu grad de asistent în 1949-1952, când încă nu-și românizase numele), apoi angajat la Institutul de Istorie a P.M.R., ulterior la Institutul de Istorie "Nicolae Iorga" al Academiei (v. și Kuller 2008a: 240), pensionat în anii '80; între lucrări: "Din lupta Partidului Comunist Român pentru unitatea clasei muncitoare" (*Studii. Revista de Istorie* 12(4), 1959), *Din Istoria Luptelor Revoluționare din România* (1960), *Relații agrare și mișcările țărănești în România, 1908-1921* (1967);
1318. **LUPU, Z. Nathan** (fiul lui Zisu și Dora-Hava (n. Dobriș)) (1921-1983, București) – istoric, din grupul de istorici marxiști impuși după război la Facultatea de Istorie a Universității București, pensionat în anii '70 cu grad de conferențiar; căs. cu Roza (n. David; sora lui

²⁸⁴ V. de ex. dosarul său depus în 1943 și inventariată la Casa de Retrageri și Pensii a Ziariștilor, sau: <http://www.jewish-romania.ro/media/personalitati-9-6.pdf> ;

- Iancu David și Fani Strujan), tatăl lui Ilie Lupu (S.U.A.) și Rodica Kishinevski (Hadera, Israel, văduva lui Gheorghe Chișinevscu);
1319. **MANHEIM, Gheorghe** (n. 9.IX.1924, Poeni, Cluj) (fiul lui Anton și Malvina) – șef de lucrări la catedra de marxism-leninism la începutul anilor '50, ulterior funcționar la Întreprinderea “Romîno-Export”, în 1959 exclus din partid, arestat, condamnat pentru subminarea economiei naționale (în 1965 încă detinut la penitenciarul Jilava);
1320. **MANU, Cornel** (n. Herman KATZ) – activist de partid, lector la catedra de marxism-leninism a Facultății de Electrotehnică a Institutului Politehnic București în anii '50, cu fișă de cadre la secțiile Organizatorică și Propagandă-Agitație ale C.C. al P.C.R. (1954);
1321. **MARCOVICI, Alfred** – în anii '50-'60 activist de partid în cadrul Expoziției Permanente (dedicate inițial lui Stalin) sub egida Institutului de Istorie a Partidului, ulterior I.S.I.S.P.;
1322. **MARCU, Iancu** – în perioada 1953-1955 conferențiar la catedra de economie politică a I.P.B. (I.P.B. f.a., pp. 53, 55);
1323. (?) **MARIAN, Maria** (fiica lui Iosif și Elisabeta (n. Solomon) (n. 24.III.1930 Câmpulung Muscel) – promovează până la gradul de conferențiar la catedra de științe sociale a Școlii Superioare de Partid și la Facultățile de Medicină și Construcții din București (1953-1981), ulterior, urmare a emigrării fiului, bibliotecară (1981-1985); din 1992 directoare a editurii Universal Dalsi, în paralel prozatoare;
1324. **MINEI, Nicolae** (n. Norbert Nori GLÜCKLICH, uneori cu prenumele Marbert, cf. fișei de cadre, cu varianta Aurel GLÜCKNER cf. jewish.ro) (1922-2000) – istoric-activist la I.S.I.S.P. și redactor șef al revistei *Magazin Istoric* (1969 – anii '80) cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (întocmită 1956, unde i se ortografiază eronat numele) (inclus și în Kuller 2008a: 449);
1325. **MORGENSTERN, Ernest** (zis Titi) - cadru didactic la Facultatea de Științe Juridico-Administrative din București, menționat în memorile lui Aurel Sergiu Marinescu (2010);
1326. **MUNTEANU, Nora Zizi** – redactor la *Viața Românească* în anii '50, co-autoare a studiului *Imagini ale unui trecut glorios. Din istoria mișcării muncitorești a PCR* (1974) și a unor articole de istorie marxistă în revista *Magazin istoric*, decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; ulterior emigrată în Israel; cf. unor surse, aflată lângă Nicolae Labiș la momentul accidentului fatal al acestuia;
1327. **MUŞAT, Saşa** (n. Abrașa-Saşa GLANZSTEIN, fiul lui Iosif (“Ioji”) Glanzstein și Florica (n. Iacobovici)) (26.VIII.1924 - 18.II.1960 Jilava) - văr primar cu Florica Bodnăraș (tatăl acesteia, Leon, era fratele lui Ioji, tatăl lui Saşa Mușat); membru P.C.R./P.M.R., activist al comitetului orașenesc București al partidului, asistent la Facultatea de Istorie a Universității București (la momentul arestării), membru al grupului de evrei care au jefuit o mașină a Băncii de Stat a R.P.R. la 28 iulie 1959, condamnat și executat în 1960 (Solomovici 2005 și 2001II: 111, Goma 2005: 4, Tismăneanu 2003: 92, n. 11); potrivit Mirei Moscovici (fiica lui Ilie Moscovici), Mușat ar fi fost de fapt implicat în asasinarea lui Mihail Sebastian (v. Solomovici 2003: 315²⁸⁵);
1328. **NAT(H)ANSOHN, Iosif** (fiul lui Nathan și Pesia; fratele lui Henri Dona) – fost ilegalist, arestat în anii '30 (Solomovici 2001 I: 194-5), după război profesor de marxism-leninism, respectiv materialism didactic la Facultatea de (Istorie și) Filosofie a Universității din Iași²⁸⁶; autor al unor articole în *Revista de filozofie*, respectiv al volumului *Sociologie* (Iași, 1974); căs. cu Nuța;

²⁸⁵ V. și <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/2007-10-19/cateva-intrebari-despre-evreul-interzis.html>.

²⁸⁶ V. Fișa sa personală pe saitul Universității la adresa

<http://iec.psih.uaic.ro/anuare/aratafisatest.php?letter=N&id=7547>.

1329. **NĂDEJDE, Lila** – nepoata pictorului Francisc Șirato, pentru care a fost de câteva ori și model; membru de partid și membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948) (v. Șt. Mihăilescu 2006: 378, 380); funcționară la Direcția Teatrelor din Ministerul Culturii, ulterior cercetător la Institutul de Istoria Artei al Academiei R.P.R.; autoare a câtorva articole în revista *Studii și cercetări de istoria artei* (v. de ex. art. “Teatrul popular de păpuși în secolul al XIX-lea”, an VII, 1960, pp. 202-203, respectiv “Tema haiducească în teatrul popular”, *ibid.*, an VI, nr 2, 1959, pp. 195-209);
1330. **NEGREA, Arnold** (n. Arnold LÖBL) (d. 1996 Ierusalim) – originar din Făgăraș, în anii '30, după absolvirea studiilor universitare la Berlin și Basel, devine membru al rețelei Ajutorul Roșu, iar din 1941 secretarul organizației de partid Turda; la sfârșitul lui 1944 numit secretar al organizației P.C.R. Turda, din 1946 până în 1962 profesor de economie politică la Universitatea Bolyai (până în 1959), apoi la universitatea unificată Babeș-Bolyai, șeful catedrei de economie politică (1956-1959), ocupând și funcția de director de studii al Universității, ulterior, până la sfârșitul anilor '60, decan al Facultății de Istorie și Filologie; recenzor al cărții lui Pavel Dan, *Despre limitele și contradicțiile utilizării tehnicii în capitalism* (în *Korunk*, sub titlul “Könyv a technikai fejlődés korlátairól a kapitalizmusban”, 1958) respectiv director al întreprinderii de comerț exterior din Cluj; emigrat după pensionare în Israel împreună cu soția sa, Zita (n. Weinberger);
1331. **NEMENS, Beatrice** - asistentă la catedra de marxism-leninism al Institutului Politehnic București (1953-1955?);
1332. **NEUMAN, Charlotte** – asistentă la cabinetul de marxism-leninism al Institutului Politehnic București (1950-1951) (I.P.B. f.a. p. 41);
1333. **ONESCU, Marcu** (n. ORNSTEIN (cf. rabinului Al. Şafran, “Oxenberg”)) (n. 1903) – în timpul războiului (1941-1944) unul din conducătorii Colegiului pentru studenții evrei din București (informal, liceul se numea chiar “Colegiul Onescu”), la sfârșitul anilor '40 adjunct al lui Mihai Roller la secția Istorie a C.C. al P.M.R. iar între 1948 și 1960 profesor la Facultatea de Științe Juridice din București (a locuit pe str. Plevnei nr. 1);
1334. **ÖSTREICHER, Clara** - asistentă la catedra de marxism-leninism al Institutului Politehnic București (1950-1955, apoi transferată la “altă unitate socialistă” cf. broșurii istorice a Institutului);
1335. **PUNI, Simion** – din anii '50 activist al secției Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (dosar 11/1954), profesor de filosofie marxistă, respectiv autor de cărți și articole în materie în anii '60-'70²⁸⁷;
1336. **RACHMUTH, “Ion”** (n. Israel Rachmuth, fiul lui Leisser) (9.I.1911 Bazane, Suceava – 30.IX.1990 București) - economist, traducătorul primei ediții în Limba română a *Capitalului* (lui Marx), membru corespondent al Academiei Române (1955), profesor la Academia Ștefan Gheorghiu, apoi director prim-adjunct la Institutul de Cercetări Economice al Academiei R.P.R. (din 1958) și redactor-șef al revistei *Revue roumaine des sciences sociales. Série sciences économiques*; incinerat la crematoriu “Cenușa”; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954, 1955); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a;

²⁸⁷ V. de exemplu, *Unitatea socialistă a poporului român* (Ed. Academiei R.S.R., 1968), *Bazele materiale și spirituale ale unității socialești a națiunii române* (Ed. Politică, 1969), “Aspecte ale procesului de omogenizare a societății noastre socialiste” (*Revista de filosofie* nr. 7/1970, pp. 753-63), *Forțele motrice ale dezvoltării noastre* (Ed. Politică, 1974), sau “Schimbări esențiale în structura de clasă a societății noastre în ultimele trei decenii” (*Revista de filosofie marxistă* nr. 3/1974, pp. 405-19).

1337. **RADIAN, Mircea** – activist de partid și lector la Școala Superioară de Științe Sociale “A.A. Jdanov” în anii ’50 (Inclus și în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 451);
1338. **RADIAN, Sanda** (n. Rica BRALOVER, fiica lui Solomon și Ernestina (n. Șmilovici) (13.XII.1929 București – 13.VII.1991 București) – filolog, critic și istoric literar, lector la catedra de istoria literaturii române a Facultății de Filologie din București (1955-1961) și autor ocasional la revista *Teatrul*, în anii ’60-’70 redactor la editurile E.S.P.L.A., Tineretului și Albatros; colaboratoare la *Viața românească*, *Gazeta literară*, *Limbă și literatură*, *România literară*, etc.; verișoară primară a Ninei Cassian (mamele lor, Ernestina și Jana Șmilovici, fiind surori);
1339. **RAUSSER, Vasile Luș** (6.VI.1924 – 16.IX.1989; București) (uneori ortografiat și “Rauser”) – în anii ’50-’70 profesor de economie marxistă la A.S.E. și redactor, iar apoi chiar redactor-șef al revistei *Probleme economice*; fratele lui Mircea Rausser (v. *supra*) (inclus și în Kuller 2008a: 452);
1340. **RAUSSER, Ira** – soția lui Vasile, la rândul ei redactor la revista *Probleme economice* în anii ’50 (Trebici 2011);
1341. **RIZESCU, M. Ion(el)** (n. 1919 Galați) – lingvist și filolog, profesor la Institutul de Lngvistică, autor de articole în revista Limba Română în anii ’60; coautor al ediției 1982 a *Dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*; cu fișă de cadre la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 35/1963) (menționat ca evreu în Kuller 2010: 190, 2008: 452 și C.E. Galați²⁸⁸);
1342. **ROLLER, Mihail**²⁸⁹ (6.V.1908 Buhuși – 1958 București) – ilegalist (membru de partid din 1936), relativ necunoscut înainte de întoarcerea sa în România din Uniunea Sovietică²⁹⁰, unde se refugiașe în anii ’40, după război vicepreședinte al Academiei Române devenite în 1948 Academia R.P.R., șef-adjunct al secției Propagandă și Agitație a C.C. (1945-1955), director în cadrul Institutului de Studii Româno-Sovietice (1948-21.VI.1955), profesor și șef al catedrei de Istoria României la Academia Militară (1948-1955), director-adjunct al Intitutului de Istorie a Patridului (viitorul I.S.I.S.P.) (1955-1958), deputat M.A.N. (1948-1952-1957); în calitate de președinte al Comisiei de Învățământ din cadrul secției Propagandă și Agitație, însărcinantă cu redactarea manualelor unice, a coordonat elaborarea infamului “Manual unic de istorie a R.P.R.”, o istorie grosolan falsificată a românilor în 1948, repudiată oficial după doar câțiva ani; a murit, în circumstanțe incomplet accidentate (unele voci susțin teoria sinuciderii, altele pe cea a unui atac cerebral); inițial înmormântat în fostul complex “Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism” din actualul Parc Carol din București, apoi deshumat și incinerat la crematoriu “Cenușa”; decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
1343. **ROMAN, Aurel** (n. ROSMAN) – profesor de istorie la școala de partid “A.A. Jdanov”, ulterior director adjunct și apoi director (cu grad de conferențiar) al Institutului de Istorie din București afiliat Academiei R.P.R., unde predă istorie contemporană (1949-1956, 1956-1957), redactor responsabil al revistei *Studii* a Institutului până în 1956, când, în contextul demascării abuzurilor lui M. Roller, își pierde funcția urmare a denunțării sale ca plagiator

²⁸⁸ La http://www.romanianjewish.org/en/mosteniri_ale_culturii_iudaice_03_11_04.html.

²⁸⁹ Fiul rabinului din Buhuși (cf. memoriilor lui Moses Rosen, 1990: 93) și totodată cel “datorită” căruia cuvântul “român” a devenit peste noapte “român”.

²⁹⁰ Singura mențiune notabilă aparținând Poliției, care l-a reținut alături de alți 20 de ilegalisti (între care și Nicolae Ceaușescu, Matei Socor și Scarlat Callimachi) în cadrul unei descinderi din seara de 20 sept. 1934 în locuința lui Petre Enache de pe str. Foișor nr. 9 din București (v. E. Nicolae 2011: 156). După alte surse, ar mai fi fost reținut de două ori, eliberat însă de fiecare dată din lipsă de probe.

- (v. L. Pleșa 2006: 174); consacrat prin lucrări precum *Din istoria luptelor revoluționare ale muncitorilor textiliști de la fabrica de postav “Buhuși” (1917-1944)* (Ed. Științifică, 1959) (menționat ca evreu în Kuller 2010: 190);
1344. **ROSENZWEIG, D.** (Didi) (fiul lui Herş și Rifca) - istoric, specializat în Revoluția Franceză și perioada napoleonică, respectiv istoria Angliei, parte a grupului de istorici marxiști impuși după război în învățământul universitar de specialitate din București; asistent (1949-1955) și apoi lector la Facultatea de Filologie din București; emigrat în Israel împreună cu soția sa, Elise (n. Davidsohn, 1924-1978), recăsătorit cu Dorina, încă în viață la Ierusalim, în vara lui 2011;
1345. **RUSSU, Valter** – în 1950 conferențiar la catedra de economie politică a I.P.B. (I.P.B. f.a. p. 41);
1346. **SABĂU, Oliver** – conferențiar la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (1950-1953), apoi șeful Direcției Propagandă din Ministerul Agriculturii, cu fișă de cadre la secțiile Relații Externe (1954), respectiv Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955);
1347. **SALZBERGER, Oscar** – șef de lucrări la catedra de economie politică a I.P.B. (1950-?);
1348. **SĂVULESCU, Alice** (n. ARONEANU) (29.X.1905 Oltenița – 1.II.1970 București) – directoare adjunctă și apoi directoare a Institutului de Biologie București, soția fitopatologului Traian Săvulescu; comunistă convinsă (la sfârșitul anilor '30 i se refuzase postul de ministru al Sănătății din cauza originii etnice), membru în conducerea U.F.A.R. (1944-1948), decorată cu “Ordinul Muncii” cls. III-a în 1951; fișă de cadre la secțiile Propagandă-Agitație (1955), respectiv Relații Externe ale C.C. al P.C.R. (4/1952);
1349. **SCHATTELES, Tiberiu** (n. Tibor Schatteles) – evreu maghiarofon din Timișoara, absolvent al Liceului Izraelit din localitate, de la sfârșitul anilor '40 funcționar superior în cadrul Camerei de Comerț Exterior, unde ocupă inclusiv funcția de șef de sector (agricultură), apoi transferat la Institutul de Cercetări Economice din București; rămas în Occident în 1973, trece prin Italia și Marea Britanie și se stabilește definitiv în Canada, continuând să publice în domeniul teoriei economice; căs. cu Agnes (n. Borgida), stabilită în Ottawa, Ontario, Canada;
1350. **SCHECHTER, Felix** – profesor la catedra de economie politică a I.P.B. (1953-?) (I.P.B. f.a., p. 52);
1351. **SCHLESINGER, Ernest** – în a doua jumătate a anilor '50 lector cumul la catedra de organizarea și planificarea întreprinderilor din cadrul I.P.B., probabil cu jumătate de normă la C.S.P. (I.P.B. f.a., p. 57, 62);
1352. **SCHOR, Felix** – în 1953 membru de partid și profesor de istorie a artelor la școala medie din Iași; conform unui referat de partid, “studiază material sovietic recent și se străduiește să interpreze științific problema artei” (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 42/1953, ff. 29-33);
1353. **SCHWEFELBERG, W. Anatol** (uneori redactat Anton) – cadru didactic la Institutul Politehnic București în anii '50, ulterior director în cadrul Ministerului Energiei Electrice ('50-'70), cu dosar la secția Economică a C.C. al P.M.R. (întocmit 1955); decorat în 1972 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. II-a;
1354. **SILVESTRU, Alice** – soția lui Valentin Silvestru; asistentă la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București la începutul anilor '50 (I.P.B. f.a. p. 41);
1355. **STANCIU, Ilie** (n. Ilie ȘAPIRA) – din 1948 instructor al sectorului Învățământ Public din cadrul secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R., în anii '50 conferențiar la catedra de istoria literaturii române (condusă de Ion Vitner) a Facultății de Filologie București;

1356. **ȘERBĂNESCU, Ioan** (uneori ortografiat "Ion") (n. Iosif C. BERCU, zis "Şeri"; și-a românizat numele abia spre sfârșitul anilor '50) (29.X.1923 – 26.V.2010, București, cimitirul sefard) – după război cenzor al presei scrise (v. memoriile colegului său de birou, *apud* Solomovici 2003: 379), membru în C.D.E. și în conducerea redacției bisăptămânalului *Unirea*, autor în 1950 al broșurii sub egida C.D.E. "Sionismul. Ideologia burgheziei evreiești, armă otrăvită a imperialismului"; în anii '50 redactor-șef la *Lupta de clasă* și profesor de marxism-leninism, ulterior de socialism științific la Institutul Politehnic București (1956-1978), după 1989 colaborator al C.S.I.E.R și autor al unor studii pe tema everilor din România și a Holocaustului; decorat cu ordinul "Steaua R.P.R." clasa a IV-a prin Decretul 550 din 9 sept. 1963;
1357. **ȘTEFANIU, Alfred** (uneori ortografiat și Sztefaniu) – șef de lucrări / lector (cumul) la catedra de economie politică a I.P.B. începând cu 1950 (I.P.B. f.a. p. 41, 52);
1358. **ȘTIRBU, Solomon** – fost comerciant de produse agricole, după 1946 profesor și șeful catedrei de istorie la Institutul de Științe Sociale "A.A. Jdanov" în anii '50; se remarcă printr-un studiu care susține "unelturile agentilor burgheziei engleze impotriva rascoalei conduse de Tudor Vladimirescu";
1359. **ȘUGAR-Kovacs, Elisabeta** – activist de partid și lector la Școala Superioară de Științe Sociale "A.A. Jdanov" în anii '50 (Opriș 2004, corob. cu Catalan 2007);
1360. **THALER, Iacob** (n. 1909, Rădăuți – 1955 București) – fost ilegalist (pe lista Siguranței în 1941), asistent la catedra de marxism-leninism a Institutului Politehnic București (1950-1953); decorat în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a; incinerat la crematoriu "Cenușa";
1361. **TERTULIAN, Nicolae** (n. Nathan WEINSTEIN, fiul lui Marcu și Clara) (n. 12.III.1929, Iași) – eseist și critic literar; cf. C.P.A.D.C.R. (care, precum în mai toate cazurile, nu-i menționează nici lui numele real), unul din "intelectualii desemnați de partid să supravegheze 'frontul ideologic'" (p. 75), cel care îl ataca drept "reacționar" pe profesorul Vianu în chiar timpul cursului (Vianu avea să fie eliminat de la catedra de Estetică a Facultății de Litere în 1947, fiind reintegrat în mediul universitar în 1955); coordonator al secțiilor ideologice la *Contemporanul* (1948-1954), redactor șef de secție la *Viața românească* (1954-1969), cadru didactic la catedra de Estetică a Facultății de Filozofie a Universității București (1969-1977), cercetător la Institutul de Istoria Artei (1977-1980); autor în revistele stabilit din 1982 în Franța, via Israel;
1362. **TRUTZER, Tiberius** (27.VIII.1921-18.IX.2009) – în anii '50 profesor la Facultatea de Pedagogie a Universității București, din anii '60 șef de secție la Institutul de Științe Pedagogice al Ministerului Învățământului; soția sa, Paraschiva (n. Rosner) fusese ziaristă în Cluj până în 1949, ulterior transferată la București;
1363. **USCHERSOHN, Heinrich** (în actul de identitate de fapt Hainerich, zis și "Henri" și respectiv "Puiu", fiul lui Isidor) (6.II.1912 Buzău – 27.II.2009 București, Cimitirul Evreiesc Giurgiului) – imediat după război profesor de marxism, apoi materialism didactic, mai întâi la Facultatea de Filosofie a Universității București / "C.I. Parhon" până în 1966, apoi la Institutul Politehnic București, până la pensionare (1975); soția sa, Sabina (n. Calman, 17.VI.1912, Craiova) (zisă și "Suzana") a decedat la București, la 14.XII.2006;
1364. **VAIDA, Aurel** (n. Avram GOLDEMBERG, a.k.a. sub pseudonimul literar Goldemberg-Vaida) (30.I.1910 Iași – 17.XII.1965 București) - ilegalist și atentator în perioada interbelică, decorat de M.A.N. în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a, după război secretar economic al Ministerului Industriei și Comerțului (din febr. 1948), ulterior director de muzeu la Institutul de Istorie al Partidului, semnatar al unor articole la *Flacăra*,

- Contemporanul*, *Scânteia*, *Steaua*, *Viața românească*, *Veac nou*, etc., scriitor proletcultist incurabil²⁹¹ (ca membru al U.S.R. a participat activ la excluderea unor scriitori în 1955) și ocupând diverse funcții de conducere la mai multe edituri comuniste;
1365. **VAIMBERG, Solomon** (20.X.1930 Galați - 5.X.2000 București) – din anii '50 până în anii '90 profesor de limba rusă la catedra/facultatea de profil a Universității București (actuala Catedră de Filologie Rusă); căs. cu Irina, tatăl Liviei, soția fostului șef-rabin (2007-2011) al României, Shlomo Sorin Rosen;
1366. **VEINER, Pascu** (WEINER) – activist de partid, implicat în denunțarea și recunoașterea manifestanților anti-comuniști din 8 noiembrie 1945 (v. memorialistica unor mulți participanți), în 1948 numit de către Ministerul Comerțului director al întreprinderii naționalizate “Industria Fierului”, apoi șef de lucrări la catedra de economie politică a I.P.B. (1950-1953), ulterior angajat al Institutului de Cercetări Economice al Academiei R.P.R./R.S.R, coautor, alături de Ion Iliescu și Petre Rotaru, al volumului *Eficiența economică a investițiilor și a tehnicii noi* din 1972; inventariat de C.S.I.E.R. în Kuller 2008a: 460;
1367. **WALD, Henri** (31.X.1920 – 10.VII.2002) – ilegalist (membru de partid din 1943), redactor la *Tribuna Poporului* (1944), licențiat în Filosofie la Universitatea București cu dizertația “Mentalitatea mic burgheză”, după 1947 funcționar la serviciul de studii al Direcției Evidență din cadrul Direcției Generale a Controlului Economic de pe lângă Consiliul de Miniștri, profesor de gândire politică marxistă la Universitatea București (1948-1962), redactor șef la *Analele Româno-Sovietice* (1948-1952), șeful secției de economie la *Tânărul Leninist* (1952-1954), șeful catedrei de logică Institutului de Filosofie al Academiei (1954-1972), înmormântat la cimitirul evreiesc “Filantropia” din București;
1368. **WALD, B. Lucia** (n. 1.X.1923, Iași) – lingvistă²⁹², cadru didactic la Universitatea București, decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
1369. **WEIGEL, Egon** (fiul lui Arthur și Emma; frecvent ortografiat și “Weigl”) (n. 18.IV.1901 Hamburg – 4.VI.1979 Hamburg) - neurolog, refugiat în 1933 în România din Germania, cabinetul său fiind una din casele conspirative ale comuniștilor; după război, instalat profesor, coordona direct operațiunea de epurare a studentilor anticomuniști din Universitatea București; martor al acuzării în procesul lui Belu Zilber; sora sa, Helena, fusese soția scriitorului Bertold Brecht; soția, Lili (n. de fapt Eleonora Revesz în 1903, la Brașov), profesoară de pian, de asemenea ilegalistă, fusese “tehnica” lui Ștefan Foriș în timpul războiului; recăsătorit cu Irina Herșcovici; a avut doi copii, Sanda și Vladimir; emigrat/repatriat împreună cu familia în Berlinul de Est în 1961, apoi stabilit în orașul natal, Hamburg;
1370. **ZAHARESCU, Vladimir** (fiul lui Barbu și Betty Zaharescu) – istoric la I.S.P.S.P. (de pe lângă C.C. al P.C.R.), publicist la Editurile Politică și respectiv Militară în anii '60-'70, ulterior emigrat în Israel împreună cu soția și fiica sa Zoya, în prezent *research fellow* la Universitatea Ebraică din Ierusalim;

²⁹¹ V. lucrările sale *Aviva, fiica ghetoului* (1947), *Prăbușirea Doftanei* (1947), *Micul patriot* (1950), *Scolarul roșu* (1950), *În țara constructorilor comunismului* (1953), etc.

²⁹² Între materialele ei publicate în revista *Cum vorbim*, articolele “Să învățăm de la Lenin” postulează: “Să studiem și să ne însușim marxism-leninismul, materialismul dialectic și istoric [...] Să studiem principalele opere ale lingviștilor sovietici, în primul rând ale lui N. I. Marr și I. I. Mescianinov [...] fundamentalul filozofic al lingvisticei sovietice, ca și al celorlalte ramuri de cercetări, îl constituie concepția marxist-leninistă. Aportul lui Lenin în acest domeniu, ca continuator al lui Marx și Engels, e dintre cele mai importante.” [subl. n. în text] (*Cum vorbim*, an I, nr. 5, august 1949, p. 13).

Similar celoralte inventarieri, nici cea de mai sus nu își propune, firește, un caracter exhaustiv. Scopul ei rămâne unul pur orientativ pentru suprareprezentarea majoră a evreilor în domeniul educațional al României de după război, în special în sectorul științelor socialumaniste, considerat vector-cheie de acțiune în modificarea mentalităților colective prin indoctrinare asiduă, într-un efect concertat cu cel al propagandei din palierele mediatic și social-cultural. Trei cazuri, altele decât notoriile instituții “Ştefan Gheorghiu și A.A. Jdanov”, a căror mențiune pare superfluă, se conturează ca reprezentative din această perspectivă, constituindu-se în posibile puncte de pornire ale unor studii de caz:

- ✓ catedra de istorie a literaturii române din cadrul Facultății de Filologie (fostă Litere) a Universității București: în 1949, după eliminarea profesorului George Călinescu, noua echipă didactică impusă de comuniști conținea, **dintr-un total de 15 cadre didactice, cel puțin 10 (adică 2/3) evrei** - I. Vitner (șeful catedrei), Ov. S. Crohmălniceanu, Paul Cornea, S. Iosifescu, Vera Călin, Savin Bratu, E. Boldan, M. Cruceanu, Naftuli David și Vicu Mândra²⁹³; la 6 ani distanță, în anul universitar 1955-1956, ponderea se păstrase aproape intactă, cu cel puțin 8 din cele 14 cadre didactice de grad superior (*i.e.* profesori, conferențiaři și lectori) evrei: prof. I. Vitner, conferențiařii Ov. S. Crohmălniceanu, Paul Cornea, S. Iosifescu, Ilie Stanciu (Ilie Șapira), respectiv lectorii Mitu Grosu (Grossman), Vicu Mândra (Mendelovici) și Sanda Radian (Bralover);
- ✓ la catedra de marxism-leninism din cadrul Institututului Politehnic București (institut în cadrul căruia examenul de admitere constă în acei ani din trei probe – limba rusă; marxism-leninism; proba de specialitate), în anii 1950-1955, **peste 85% din cadrele didactice erau evrei**: profesorul Paul Luchian (șeful catedrei între 1953 și 1954), conferențiařii Alexandra Sidorovici-Brucan (șefă adjunctă a catedrei), fostul croitor Bercu Feldman, Pavel Câmpeanu (B. Katz), Paul Cornea, Ludovic David, Oliver Sabău și Ion Șerbănescu (Iosif Bercu), lectorii / șefii de lucrări Sara Alterescu, Arthur Auschi, Iosif Feuerstein, Virgil Ioanid, Cornel Manu (Katz) și Gh. Manheim, asistenții Septimiu Ijacu, Vera Berceanu, Carol Coter, Isabela Dunăreanu, Ana Grün, Petre Grancea (Grünwald), Beatrice Nemens, Charlotte Neuman, Clara Östreicher, Alice Silvestru, Iacob Thaler, etc.;
- ✓ la simpla lectură a principalelor nume implicate în materie și a tezelor susținute de acestea, ansamblul multiplelor instituții de educație și cercetare istorică²⁹⁴ (cu istoria componentă crucială în definirea și modelarea identității colective a unei națiuni) risca să fie considerat din greșelă ca aparținând altelui țări decât România; scrierea istoriei în acei ani, în fapt rescrierea și mutilarea ei în cheie marxist-leninistă, devenise monopolul unor persoane și personaje precum Barbu Zaharescu (Zuckerman, director I.S.I.S.P. 1954-1955), N. Goldberger (director I.S.I.S.P. 1958-1970), Mihai Roller (cu al său Manual de Istorie pe cât de fantasmagoric în falsificări, pe atât de grobian în manipulare), Ivan Rab, I. Rachmuth, S. Mușat (Glanzstein), M. Oișteanu (Oigenstein), Clara Cușnir-Mihailovici, Gh. Haupt, A. Rosen, M. Constantinescu (Kohn), Aurel Roman, Leon Eșanu, S. Fuchs, N. Minei (Gluecklich), Solomon Știrbu, D. Rosenzweig, Zizi Munteanu, Nathan Z. Lupu, Lia Lehr,

²⁹³ Alături de – probabil – românii D. Nanu, Zoe Dumitrescu (-Bușulenga), Paul Georgescu, G.C. Nicolescu și respectiv Viorica Huber (căs. cu Adrian Rogoz (n. Sommer), redactorul-șef al suplimentului „Colecție de povești științifico-fantastice” între 1955 și 1974).

²⁹⁴ Institutul de Istorie a Partidului (din 1966 I.S.I.S.P), Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., facultățile de istorie ale universităților din țară, Institutul de Studii Sud-Est Europene, Institutul de Istorie Militară, etc.

Janeta Brill, B. Câmpina (Friedman), E. Bantea, Mauriciu Kandel, E. Stănescu (A. Fischel), Vlad Zaharescu (Zuckerman), Lya Benjamin, I. Felea (Feller), E. Campus, etc.

Spicind aleator printr-o multitudine de organigrame, state de plată și diverse alte liste oficiale subsumate ca domeniu de activitate sau referință sferei educației-cercetare în “epoca Gheorghiu-Dej”, concluziile generalizează cifrele menționate în cele 3 exemple sus-expuse; exemplu posibil al diferențierii etnice a înclinației spre a studia în U.R.S.S., într-un referat al Ministerului Învățământ din septembrie 1949, cuprinzând datele unor studenți și aspiranți (i.e. doctoranzi) care urmău să plece la studii în U.R.S.S., din cele 27 persoane înscrise, cel puțin 13 (adică aproape jumătate) erau evrei (pentru detalii, v. Berindei, Dobrinicu și Goșu, 2009: 199-201), iar exemplele, să cum menționam, pot fi extinse asupra întregului sector educație-cercetare în primele două decenii de comunism.

În esență, asemenea potențiale studii de caz confirmă empiric multiple opinii aparent subiective care de-a lungul timpului au reclamat suprapo(pu)luarea sistemului educațional la vârf cu evrei, precum un raport oficial din arhiva Cancelariei P.C.R “privind acțiunea antireligioasă a membrilor corpului didactic din Ministerul Învățământului Public, datat 1950, care menționează de pildă “mulțimea directorilor și directoarelor de la școlile primare și secundare, de naționalitate evreiască, cât și mulțimea funcționarilor, copleșitoare, de la Ministerul Învățământului, cu atitudini provocatoare la adresa corpului didactic de naționalitate română [...]” (*apud* Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 477). Mai grav însă, și regretabil totodată, reflexe bine deprinse și fixate în acea perioadă neagră, concertate cu același gen proxim de presiune politică, fie el și de o anumită diferență specifică, par să se manifeste până și în istoriografia timpului prezent, mai ales când obiectul cercetării acoperă, exclusiv sau marginal, istoria comunității evreiești din România.

CULTURĂ

Vectorul cel mai insidios și totodată eficace prin profunzimea și durabilitatea efectelor scontate în modelarea acceptanței civice a noului sistem social-politic, cultura a reprezentat o sferă predilectă de preocupare a autorităților staliniste și, conex, de suprareprezentare spectaculoasă a evreilor. În anii '50, între aceștia, ocupând poziții privilegiate de autoritate și influență și constituindu-se în vectori ai proletcultismului – realismului socialist, se identifică:

- ✓ în zona instituțională decizională în materie (Ministerul Artelor (și Informațiilor), apoi Comitetul pentru Artă, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, iar ulterior Direcția Generală a Artelor din Ministerul Culturii) - Ion Pas (Schritter, ministru), E. Mezincescu (n. Mesinger, președintele Comitetului pentru Artă 1950-1952), Paul Cornea (șeful direcției generale Arte din Ministerul Culturii, 1953-1965), E. Luca (Birman), Șt. Gruia (Goldberger), I. Ianoși (Steinberger), (?) P. Pojar (Glauber), E. Rodan (Rosenblatt), V. Silvestru (Moscovici), etc.;
- ✓ în teatre, la conducere – A. Baranga, Al. Finti, B. Fredanov, I. Massoff, H. Deleanu, L. Demetrius, B. Lebli, J. Taub, R. Negreanu, T. Steriade, W. Siegfried, E. Luca (Leibovici) etc.;
- ✓ în cinematografie, sectorul producției a sute de filme propagandistice, de la conducerea O.N.C., apoi Direcției Generale, iar ulterior Comitetului de Stat pentru Cinematografie (N. Bellu (Schor) – președinte (1950-1953), E. Luca (Birman) – în conducere (1950-1952), M. Novicov (Neuman) – vicepreședinte (1953-1954)) la cele câteva zeci de directori, diversi funcționari și regizori de filme în favoarea regimului (V. Silvestru (Moscovici) – T. Posmantir (Cohn) – directorul adjunct al O.N.C. (1945-1949), regizorii Jean Mihail (Mihailovici), Mirel Ilieșiu, M. Săucan, Ion Barna, Doru Segal, Gabriel Barta, Nina Behar, A. Blaier, Al. Boiangiu, Pavel Constantinescu, A. Feher, L. Bratu (Bergman), Dinu Negreanu și funcționarii și criticii E. Suter (Witner), E. Voiculescu (Weinberger), L. Cassvan, Dolores Bancic, Lia Carabăț, Marcu Simionovici, Miki Oprescu, etc.)²⁹⁵;
- ✓ în artele plastice, de la "icoane" pentru preaslăvirea principalilor lideri comuniști ai perioadei la înfierarea dușmanilor poporului în caricaturi – M. Breazu, I. Iser, M.H.Maxy, J. Perahim, R. Bogdan, E. Taru (Starck), P. Feier, Gh. Glauber, T. Krausz, etc.;
- ✓ în sculptură, între autori de statui ale lui Stalin și alte opere dedicate stalinismului și liderilor săi – Elly Hette, E. Kaznovschi, Dorio Lazăr, Lelia Zuaf, Oscar Han, etc.;
- ✓ în muzică, în contextul în care "[d]ogmatismul comunist nu s-a mulțumit [...] numai cu formulele realismului socialist /, ci a solicitat] aplicarea marxismului și lingvisticii staliniste la creația muzicală" (Brâncuși 2006: 134), între zeci de rapsozi neobosiți care preaslăveau comunismul, pe Stalin și pe Gheorghiu-Dej – M. Socor, Alfred Mendelsohn, M. Florea (Forschmidt), O. Varga (Wechsler), Th. Fuchs, L. Profeta, Anatol Vieru, Mauriciu Vescan (Wechsler), E. Cosma (Zwiebel), D. Bughici, Boris Marcu, Sergiu Natra, Adalbert Winkler, Hilda Jerea, E. Teger, Elly Roman (Goldberg), etc.;

²⁹⁵ Lista filmelor care rulau în cinematografele din București în martie 1949 este pilduitoare pentru importanța acordată de autoritățile comuniste cinematografiei ca vector propagandistic: la cinematograful „Fantasio” – *Pirogorov*; „F. Sârbu” – *Matrosov*; „Lia”, „Unirea”, „Miorița” și „Milano” – *Balada Siberiei*; „Apolo”, „Triumf” – *Cravata roșie*; „Avrig” – *Crucișătorul Vartag*; „Vergu” și „Odeon” – *URSS de azi* (v. B.I.R.E., nr 3 din 15 martie 1949, p. 4).

- ✓ în învățământul cultural-artistic – M. Novicov (Neuman), E. Schileru, Al. Finți, M. Breazu, M. Breslașu (Breslau), I. Ianoși (Steinberger), George Rafael, B. Fredanov-Ghelterer, E. Negreanu (Grünberg), V. Kazar (Katz), T.G. Maiorescu (Mayer), etc.
- ✓ în literatură - de la activiștii de prim rang ai Uniunii Scriitorilor (Al. Toma (Moscovici), M. Breslașu (Breslau), I. Călugăru (Croitoru), M. Davidoglu (Davidsohn), M. Marcian (Marcus), la prolektultiști exaltați și apologeti fanatici ai stalinismului (Maria Banuș, N. Cassian, Al. Jar, S. Bratu, I. Ludo, S. Fărcașan, etc.) – aceasta în condițiile în care în rândurile majorității române, cu greu pot fi identificate câteva nume (e.g. Mihai Beniuc) care să rivalizeze această pleiadă în osanalele închinate regimului.

Pilduior, **din cele 24 de nume avansate [extrem de selectiv de astfel, n.n., I.A.] de C.P.A.D.C.R.** ca “armată de experti în subtilități dogmatice [care] pândeau orice șovăire ideologică” (C.P.A.D.C.R. 2006: 491), **nu mai puțin de 16 (adică 62,5%) sunt cu certitudine evrei:** 1.) Horia Bratu, 2.) J. Popper, 3.) Al. I. Ștefănescu, 4.) S. Damian, 5.) Savin Bratu, 6.) Sergiu Fărcașan, 7.) Traian Șelmaru, 8.) Mihai Novicov, 9.) Eugen Campus, 10.) Ov. S. Crohmălniceanu, 11.) Ion Vitner, 12.) Sorin Toma, 13.) Vicu Mândra, 14.) Vladimir Colin, respectiv 15.) Eugen Luca [v. toți listați *supra* sau *infra*]. Ca observație primară se cuvine precizat că raportul omite să precizeze identitatea acestora sau numele lor nativ și, în plus, ignoră alți câțiva “cerberi” ideologici de notorietate și importanță egale cu numele inventariate în documentul comisiei, cum ar fi de pildă V. Silvestru (Moscovici, ale cărui funcții de-a lungul timpului îl fac mai important în domeniu decât oricare din numele menționate de Tismăneanu et al.), Paul Cornea, Simion Alterescu, Eduard Mezincescu, Ion Ianoși (Steinberger), Beate Fredanov-Ghelterer, etc.

O enumerare selectivă, dar mai extinsă și riguroasă a celor mai notorii nume de astfel de evrei îi cuprinde pe:

1371. **ADANIA, Alfons** (fiul lui Samuel și Frederica) (6.VI.1913 București – 25.III.1979 București) – publicist și traducător; colaborator la *Contemporanul*, *Gazeta literară*, *Magazin și România liberă*, cu comentarii, cf. D.G.L.R., “făcute după criterii ideologice, într-un stil mai apropiat de polemica politică, de unde o imagine oarecum deformată, tendențioasă a realității artistice occidentale”; condamnat în martie 1953 la 5 ani închisoare pentru “legături în străinătate”, eliberat însă în iunie 1954²⁹⁶; se întoarce în țară după o călătorie în S.U.A. în anii ’70 (Kuller 2008a: 30);
1372. **AGRICOLA, Lidia** (WEITH) (9.VII.1914 Baia Mare – 22.IV.1994 Baia Mare) – pictoriță inclusă celor care după război “vor constitui nucleul dur al realismului socialist” (Şuşara 2006 și 2008: 12), din cercul lui Vida Gheza, autoare a unor lucrări cu caracter strident propagandistic precum “Portretul Mariei Zidaru”, “V.I. Lenin la al VII-lea Congres al P.C.U.S.” (v. catalogul *Expoziția anuală de stat a Artelor Plastice*, ed. de Ministerul Culturii, 1953, E.S.P.L.A.) și a. (Cr. Vasile 2008: 270; L. Robu 2008: 249);
1373. **ALTERESCU, A. Simion** (n. Simon IERUSALIM, fiul lui Aron și Clara) (3.V.1921 Constanța – 1995 Israel) – teatrolog; redactor la *România Liberă* (1944-1946), secretar de redacție la revista *Lumea* (1945-1946) și la *Radiodifuziune* (1946-1947), redactor responsabil la *Rampa* (1946-1948), inspector general în Ministerul Artelor și Informațiilor, la Direcția Generală a Teatrelor (1948-1951); prim-redactor la *Contemporanul* (1948-1952); apoi la revista *Teatrul* în anii ‘50, responsabil ca reprezentant al partidului cu

²⁹⁶ V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/A/A%20001.%20Ababei%20-%20Alexoaie/Adania%20Alfons/index.php>.

- impunerea liniei dogmatice la revistă, profesor și şef de catedră la Institutul de Teatru „I.L. Caragiale” (1949-1964), critic (cercetător științific) la Institutul de Istoria Artei, secția de teatru-cinematografie (din 1951), exclus din partid în 1962 urmare a decoperirii legăturilor sale cu grupului implicat în jaful asupra mașinii Băncii de Stat a R.P.R. din 1959 (v. dosarul de la C.C.P. nr. 381/671 din 9.XI.1962); emigrat în Israel în 1987, unde a publicat ocazional sub semnătura “Simion Alterescu-Ieruşalmi”;
1374. **ARAMĂ, Horia**²⁹⁷ (4.XI.1930 Iași – 22.X.2007 Bucureşti) (fiul lui Iancu și Roxana (n. Goldu), funcționari) – absolvent al Școlii de Literatură “Mihai Eminescu” din Bucureşti (1954), redactor la Radiodifuziunea Română (1950-1952) și revistele *Lumină* și *Cutezătorii* (1954-1967), colaborator la *Viața românească*, *România literară*, *Contemporanul*, *Echinox*, *Lumină*, *Cutezătorii*, etc., “convertit” treptat în scriitor de genul *science fiction* și de literatură pentru copii;
1375. **ARISTIDE, Mircea** (n. Aristide Mircea Aime KLECKNER, fiul lui Heinrich) (31.V.1927 Bucureşti – 17.X.2002 Israel) – poet, prozator și textier de muzică usoară, angajat timp de decenii la Radiodifuziune, unde îndeplinește inclusiv funcția de secretar al studioului Umor între 1974 și 1985, când se pensionează; căs. cu Constanța; emigrat în Israel în 1987; implicat după 1989 în revendicarea clădirii în care ființează primăria Pancota, jud. Arad;
1376. **ARGHIR, Sorin** (n. Iancu ARONSOHN, Iași) (d. 2006 Israel) – publicist și critic literar, după unele surse fost sionist; redactor la *Viața Românească* în anii ’50, apoi cenzor la E.S.P.L.A., emigrat în Israel;
1377. **AUERBACH, Franz Iosif** (5.III.1915 - 2002) – scenarist, regizor dramaturg; după august 1944 membru de partid, director succesiv al Teatrului de Operetă, Teatrul Poporului și Teatrului din Ploiești, ulterior al Teatrului Evreiesc de Stat (1955-1987), în anii ’50 cercetat disciplinar de C.C.P. (dosar nr. 1275/788 din 10.VIII.1954); decorat în 1967 cu ordinul “Meritul Cultural” cls. IV-a;
1378. **AUERBACH, Vily** (1929 – II.2011 Bucureşti) – în perioada comunistă inspector principal pentru biblioteci în cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, apoi producător în cadrul studiourilor cinematografice Bucureşti (inclusiv în anii ’90), în ultimii ani aio vieții redactor la Ed. Hasefer; socrul regizorului Tudor Țepeneag (fiul scriitorului Dumitru Tepeneag);
1379. **BANCIC, Dolores** (n. 1939, Franța) – fiica lui Alexandru Jar și Olga (Golda) Bancic, crescută practic în familia lui Gheorghiu-Dej, în anii ’50 cenzor al D.G.P.T., în anii ’60-’70 funcționar în industria cinematografică, emigrată în Israel la începutul anilor ’80 (Solomovici 2003: 376, 379; Lustiger 1994: 466); încă în viață în toamna lui 2011, la Ramat Aviv;
1380. **BANUŞ, Maria Edel** (28.III./10.IV.1914 Bucureşti – 14.VII.1999) (fiica lui Max Banuș (fost director la Banca Marmorosch-Blank, d. 1923) și Anetta (n. Marcus)) – ilegalistă, consacrată ca poetă vector al realismului socialist de sorginte jdanoviană, membru al Uniunii Scriitorilor și al Uniunii Femeilor Democrate din România, decorată *inter alia* cu Premiul de Stat (1951) și Ordinul Muncii cls. I (1964), colaboratoare a revistei *Drumul femeii* (1945-1946), autoare a volumelor proletcultiste *Despre pământ* (1954), *Se-arată lumea* (1956), *Torentul* (1957), *Poezii* (1957), a versurilor “Cantatei lui Stalin” (versuri Mihail Andricu), precum și a piesei de teatru *Ziua cea mare* (1951), un elogiu al colectivizării satelor din România; pilduitor pentru oportunismul ei camuflat în patos

²⁹⁷ V. <http://www.jewish-romania.ro/media/personalitati-8-2.pdf> și http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr306_307/pagina25.pdf

- proletar, la începutul anilor '50 Maria Banuș avea să schimbe replica “Trăiască Regele!” din primele acte din *Hamlet* cu... “Trăiască Republica!” (Paraschivescu 1994: 396);
1381. **BARNA, Ion** – regizor și critic cinematografic; regizor al peliculelor *La tribunal* (1962), *Unchiul Vanea* (1968), *Ziariștii* (1969), *Oameni sărmani* (1969), etc., autor al monografiei dedicate lui Serghei Eisenstein (1966) (indicat ca evreu în Kuller 2008a: 432; Geo Șerban 2005: 11);
1382. **BARTA, Gabriel** (n. BARTEL) (22.X.1923 Cluj – 28.IV.1972 Petroșani) – regizor de filme (mai ales) documentare puse în slujba regimului comunist, între care *Pământ, oameni și apă* (1954), *Ceferiștii* (1954), *Gara* (1965), *Pâinea noastră* (1968), etc. (indicat ca evreu în Kuller 2010: 191 și Solomovici 2003: 328);
1383. **BENIUC, Emma** (n. Emma-Silvia FRIEDMAN) (24.IV.1917 – 1979 București) – soția originară din Basarabia a poetului proletcultist Mihai Beniuc (după precedentul mariaj cu Marcel Breslașu [v. *supra*]), după unele surse agent G.R.U. încă din timpul războiului, după 1944 traducătoare de limba rusă la diverse instituții și publicații (initial la Ed. Cartea Rusă – A.R.L.U.S.), lector universitar la Iași (1946-1948), ulterior profesoră de literatură rusă la facultatea de filologie din București; sinucisă, incinerată;
1384. **BERCOVICI, Israil** (1921 Botoșani – 1988 București) – în aprilie 1944, în Botoșaniul sub ocupație sovietică (cu primarul Carol Artberger, alias Emil Ardeleanu, proclamând întregul județ “Repubica Socialistă Sovietică Botoșani”, v. *infra*), angajat în administrația locală, din 1945 prezent în București, communist convins, membru C.D.E. și în conducerea organizației Yidischer Kulturferband (IKUF), de limbă idish și orientare procomunistă, antisionistă (v. Kuller, 2008: 64), redactor (1946-1949) și apoi redactor-șef al oficiosului organizației amintite, *IKUF-Bleter* (1949-1953), redactor-șef al redacției de limbă idish la Radiodifuziune (1953-1956), treptat distanțându-se de orientarea comunistă, secretar literar al Teatrului Evreiesc de Stat din București (1955-1982), respectiv redactor la *Revista cultului mozaic* (1969-1972);
1385. **BERG, Lotte** (n. Lucia BACINSKI, își schimbase deja numele în “Stephanovici” înaintea căsătoriei cu Gheorghe Flondor) (5.XII.1907 Cernăuți – 12.IX.1981 București) – evreică germanofonă, poetă și traducătoare, stabilită în 1944 la București; autoare proletcultistă în anii '50-'60, un timp corector la *Kultureller Wegweiser*, versiunea în limba germană a *Îndrumătorului cultural*, ulterior dedicându-se traducerilor din și în limba germană (Kuller 2008a: 433);
1386. **BLAIER, Andrei** (15.V.1933 București – 1.XII.2011) – regizor și scenarist, informator al Securității sub numele de cod “Brateș”; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (întocmită în 1980!);
1387. **BOGDAN, George Radu** (11.III.1920 Galați – 12.VIII.2011 București) – critic și istoric de artă marxist, redactor la *Ecoul* (1944-1945), apoi la *Scânteia tineretului* (1945-1948), inspector șef în Ministerul Artelor și Informațiilor (1948-1950), conferențiar la Catedra de Istoria Artei - Institutul de Arte Plastice "N. Grigorescu" (din 1951), șef de secție la Muzeul Național de Artă, iar în anii '60 cercetător principal și șeful sectorului artă modernă și contemporană la Institutul de Istoria Artei al Academiei Române, iar în anii '70 ministru adjunct al Educației și Învățământului (eliberat din funcție în 1977); verișorul lui Vladimir Colin;
1388. **BOIANGIU, Alexandru** (soțul Magdalenei Boiangiu) (10.8.1932 – 2008 București) – regizor de filme la studiul cinematografic Sahia, autorul unor filme precum “Cetăți ale industriei socialiste” (1960) sau “Puterea păinii” (1961), după 1989 traducător al unor cărți la Ed. Hasefer; incinerat la crematoriu “Cenușa”;

1389. **BRATU, Lucian** (n. Lucian-Fred BERGMAN, fiul lui Mircea și Erna (n. Simon)) (n. 14.VII.1924) – regizor de film, absolvent al Institutului Unional de Artă Cinematografică din Moscova (1955); autor de multiple producții cinematografice propagandistice; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1980);
1390. **BRATU, Horia** [alias] – critic literar și teatral, portavoce a realismului socialist, membru de partid și U.S.R., cu doctorat la Moscova, în anii '50-'60 colaborator cvasipermanent la revista *Teatrul*, cu articole publicate și în *Contemporanul, Viața românească* ș.a.; emigrat în Israel, după unele surse stabilite în anii '70 la New York (între evrei în Kuller 2008a: 434);
1391. **BRATU, Savin** (n. Raul BARAŞ, fiul lui Filip și Perla) (15.V.1925 Roman, Neamț – 4.III.1977 București) - scriitor și teoretician literar apologet al stalinismului, identificat de C.P.A.D.C.R. ca reprezentant al cenzurii spațiului publicistic, profesor la Facultatea de Filologie din București, impus în 1950, în echipa lui Ion Vitner, colaborator succesiv la revistele *Moldova Liberă* (din Iași, 1945) *Națiunea, Revista literară, Gazeta literară, Tânărul scriitor, Viața românească, Contemporanul*, debutant editorial cu broșura “Cum participă tineretul la întrecerile socialiste” (1949); între lucrările sale, volumul *Eroul timpurilor noastre în proza din ultimii ani* (1955) „își propune să discute, în lumina experienței adânci, dezvăluite în dezbatările Congresului Scriitorilor Sovietici, unele probleme ale creării eroilor pozitivi” și postulează: “pentru scriitor, reflectarea forțelor organizatorice transformatoare ale partidului nu e numai firească, ci și obligatorie”; căs. cu Bianca (n. Abramovici, 1923-1977);
1392. **BRAUNER, Harry** (1908 Piatra Neamț – 1988 București) – recunoscut ca folclorist marcant; după august 1944, până la arestarea sa din 1950 în cadrul “lotului Pătrășcanu”, secretarul organizației de partid de la Ministerul Artelor (și Informațiilor), directorul Institutului de Folclor (Decretul nr. 136 din 5/6 aprilie 1949) și șef de catedră la Conservator (Kuller 2008a: 79; Solomovici 2004: 256);
1393. **BREAZU, Marcel** (n. MENDELOVICI) (25.V.1912 București – 3.VII.1994 București) – membru de partid din 1942, redactor-șef la *Tânărul Muncitor* după august 1944, menționat și în conducerea publicațiilor *Națiunea, Scânteia Tineretului și Contemporanul* (Kuller 2008a: 82), responsabil cu cenzura în literatură și alte arte, din 1948, cadrul didactic la catedra de materialism dialectic și istoric a Facultății de Filosofie din București; cercetător și apoi director adjunct al Institutului de Filozofie al Academiei R.P.R. (1955-1966), ulterior profesor de estetică în cadrul Institutului de Arte Plastice, publicist la *Contemporanul* (v. art. “Impasul artei dezumanizate” din 14 iunie 1957); fratele lui Vicu Mândra (v. *infra*);
1394. **BRESLAȘU, Marcel** (n. Mark BRESLISKA, după alte surse BRESLAU²⁹⁸) (6/20.IX.1903 București - 20.IX.1966 București) – membru de partid din 1942, după război șef al Departamentului Pedagogic (1948-1949) și respectiv director general al Departamentului Învățământ Artistic (1949-1950) din cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor, membru în colegiul de redacție la *Gazeta literară*, revista Uniunii Scriitorilor (din 1954), secretar al organizației de partid a Uniunii Scriitorilor (1953-anii '60), profesor al Institutului de Artă (viitorul IATC) (1949-1960), apoi rectorul aceleiași instituții (1961-1966), redactor-șef al revistei *Secoul 20* (1961-1966), decorat cu Premiul de Stat în 1957 și 1962 și cu “Ordinul Muncii” cls. I în 1963 (cu prilejul împlinirii a 50 ani); incinerat la crematoriul “Cenușă”;

²⁹⁸ V. <http://www.jewish-romania.ro/media/personalitati-8-8.pdf>, identic în Sandache 2006: 12. În fapt, ambele nume sunt doar versiuni diferite – primul german, al doilea ceh - ale același toponim al orașului polonez Wrocław, de la care este derivat și numele românizat Breslașu.

1395. **BRUCKSTEIN, Ludovic** (Arie Joseph-Leib) (27.VII.1920 Lucăceni, Satu Mare – 4.VIII.1988 Tel Aviv) – publicist și scriitor; în anii '50 în Sighetu-Marmăiei, profesor de liceu, în anii '60 secretar literar în cadrul secției de dramaturgie “de pe lângă Ministerul Culturii” (Laczko 2010:4), semnatar de articole la *Viața Românească*, *Tribuna* și alte reviste, emigrat în 1972 în Israel; între creatorii evrei “cu mici concesii” în perioada proletcultistă (cf. Kuller 2010: 191, menționat și în Solomovici 2003: 328);
1396. **BUGHICI, Dumitru** (fiul lui Avram) (14.XI.1921 Iași – 12.VI.2008 Tel Aviv, Israel) – fratele violonistului Avram Bughici, membri ai unei cunoscute formații de familie de muzică “Klezmer”; studii la Conservatorul “Rimski-Korsakov” din Leningrad (1950-1955), apoi profesor la U.N.M.B., în anii '70 angajat al T.E.S. din București; emigrat în 1985 în Israel; inclus de muzicologul Petre Brâncuși între autorii de cântec de masă “compus în ritm de marș” în perioada stalinistă; autor, *inter alia*, al compozițiilor proletcultiste “Poem eroic în memoria lui Filimon Sârbu”²⁹⁹, “În noaptea de august” (versuri Vladimir Colin) și “Evocare – Donca Simo”³⁰⁰ (P. Brâncuși 2006: 166-7 și 2005: 105, 105-6, 111; Strom 2002: 104 ș.u.);
1397. **CAMPUS, Iosif-Eugen** (n. 5.II.1915 - încă în viață în 2008, la Haifa), redactor la *Viața Românească* și alte reviste, unul din criticii de partid din presă și literatură identificați de raportul final al C.P.A.D.C.R., la un moment dat director al Școlii Spaniole din București; fiul său, Emanuel, a reobținut cetățenia română în 2008 (ordinul M.J. nr. 1731/2008);
1398. **CARABĂT, Lia** – soția scenaristului și profesorului Dumitru Carabăt; în anii '60-'80 redactoare la studioul cinematografic Animafilm;
1399. **CARAGIALE, I. Betti** (n. Betty ZILBERMAN, zisă “Biți”) – originară din Roman, publicistă, redactor la *Cravata roșie* în anii '60, ulterior redactor-șef în cadrul Editurii “Ion Creangă”; decorată cu ordinul “Meritul Cultural” clasa a V-a prin Decretul nr. 394 din 27 aprilie 1967; emigrată în Israel, activă în Centrul Cultural (de limbă română) din Haifa și invitată cvasipermanentă a unor evenimente organizate de I.C.R. Tel Aviv; sora lui Haralamb Zincă (Hari-Isaac Zilberman);
1400. **CARANFIL, Tudor** (n. Martin KLARENFELD) (n. 14.IX.1931 Galați) – spre sfârșitul anilor '50 redactor-șef la *Informația Bucureștiului*, de la sfârșitul anilor '60 critic cinematografic, responsabil în cadrul televiziunii din 1971; tatăl regizorului Nae Caranfil (C.E. Galați f.a.; Solomovici 2003: 329; Kuller 2008a: 435);
1401. **CASSIAN, Nina** (n. Renée-Annie CASSIAN-MĂTĂSARU, fiica lui Iosif și Jana (n. Șmilovici)) (n. 27.IX.1924, Galați) - înscrisă în P.C.d.R. la 16 ani (1940), debutează în presă la Ecoul (oct. 1944, sub pseudonimul “Maria Venjamin”), scrie la *România Liberă* (1945-1947) și la *Rampa* (1947-1948, sub multiple pseudonime), redactor-șef adjunct la *Urzica* și laboratoare a Radiodifuziunii; exponentă emblematică a servilismului voluntar și zelos față de regimul de teroare stalinistă, poetă proletcultistă notabilă a primei jumătăți a

²⁹⁹ Filimon Sârbu (1916-1941) – ilegalist, executat la 19 iulie 1941 pentru sabotaj și transformat postbelic în istoriografia comunistă în martir al mișcării muncitorești.

³⁰⁰ Altă „martiră” a mișcării comuniste, care în perioada postbelică a dat numele a sute de cinematografe, școli și grădinițe.

- anilor '50³⁰¹; căsătorită până în 1948 cu Vladimir Colin, ulterior cu ideologul cultural Al. I. Ștefănescu [v. *infra*]; rămasă în 1985 în SUA³⁰²;
1402. **CĂLIN, Vera** (n. CLEJAN, căs. RUSSO, fiica lui Herman) (n. 17.II.1921) – fostă ilegalistă (legătura de partid a lui L. Pătrășcanu între 1943 și 1944), impusă la Facultatea de Filologie (fostă Litere) în 1949, alături de Ion Vitner, Ovid. S. Crohmălniceanu, N. Tertulian ș.a. în locul colegilor lui G. Călinescu, într-un efort imbecilizant de ideologizare în cheie marxistă a întregii literaturii române, promovată până la gradul de profesor (1970); în paralel, redactor la Editura pentru Literatură și colaboratoare ocazională la revista *Teatrul*; decorată în 1951 cu Medalia Muncii, emigrată în Israel în 1976, ulterior stabilită în S.U.A.;
1403. **CĂLUGĂRU, Ion** (n. Buium sin Ștrul Leiba CROITORU, fiul lui Ștrul sin Leiba Croitoru și Țipa) (14.II.1902 Dorohoi – 22.V.1956 București) - ziarist asumat marxist în perioada interbelică (publicând, *inter alia*, la *Vremea și Cuvântul*³⁰³), după război membru fondator al sindicatului scriitorilor evrei (alături de Emil Dorian și Ury Benador), redactor la diverse ziarе controlate de comuniști (*Scânteia*, *Contemporanul*, *Viața Românească*), în iunie 1948, membru în comitetul director al nou înființatei reviste *Viața Românească*; considerat autoritate ideologică în domeniu, ales autor de prefețe la cărțile Editurii "Cartea Rusă", autorul nuvelei *Otel și Pâine* – o apologie a industrializării comuniste, considerat de istoricul literar Ana Stelejan ca fiind unul din primii agitatori propaganisti din Români și pilon al "noii ordini din literatură";
1404. **CĂLUGĂRU-CĂPITĂNEANU, Titina** (fiica lui Ștrul sin Leiba CROITORU și Țipa, sora lui Ion Călugăru; căs. Căpitaneanu) (1911 Dorohoi - 1973 București) – nume sonor în seria exponentilor realismului socialist în artele plastice; pictor, după august 1944 colaboratoare la *Scânteia* (cvasipermanent), *Contemporanul*, *Gazeta literară*, *Informația*, *Arta plastică*, din 1949 conferențiar la Institutul de Arte Plastice "N. Grigorescu din București", din 1950 membru în conducerea Uniunii Artelor Plastice, co-autoare a cărții *Grafica sovietică* (1950), un veritabil ghid normativ-prescriptiv al realismului socialist pentru graficienii și pictorii români, în care artista decretează: "trebuie să știm a învăța de la artiștii sovietici cum să facem din arta noastră o artă activă, de luptă, cum să fim fermi pe poziția luptei împotriva cosmopolitismului și formalismului în artă"³⁰⁴; decorată de autoritățile comuniste cu premiul "Ion Andreescu" al Academiei R.P.R. în 1949, ordinul Muncii clasa a II-a în 1949, medalia "Cinci ani de la eliberarea de sub jugul fascist" în 1952 și ordinul "23 August"; incinerată la crematoriul "Cenușa" (Kuller 2008a: 100; S. Ștefănescu 2009; Mândrescu 2004: 20-21; J.G.S.I.G.R. 1993: 11);

³⁰¹ Vezi spre exemplu poezia ei *Tara noastră-n sărbătoare*: "Dîrz ostașul sovietic/ Ne-a adus lumina/ Azi muncesc cu drag și spor/ Cîmpuri și uzina./ Tara noastră-n sărbătoare/ Steaguri mari desface/ Tie și le dăruim/ Stalin, steag de pace./ Stalin, țara te slăvește/ Marele tău nume/ Strălucește neînvins/ Soare peste lume." (apud <http://www.roliteratura.ro/text/Mastile-ridicolului-II.html>). Aceeași Nina Cassian a compus chiar și cântecul "Horă pentru Stalin" (v. Ursache f.a.)

³⁰² Deși la 13 martie 1981 „liriza” în fața lui Ceaușescu: „Tovărășe secretar general, vă rog să-mi permiteți să încep cu o mărturisire personală. Nu am făcut niciodată și nu fac parte din nici un grup. Cum spuneam într-o poezie: «Aparțin comunismului cu tot ce am mai bun în mine,/ cu cele mai tinere idei ale mele,/ cu dragostea mea cea mai intemeiată,/ cu actele mele cele mai fecunde»” (v. <http://www.stiriazi.ro/ziare/articol/articol/nina-cassian-catriceausescu-apartin-comunismului-cu-tot-ce-am-mai-bun-in-mine-cu-dragostea-me-a-mai-intemeiata-vezi/sumar-articol/2641415/#lifr>)

³⁰³ Vezi dările anuale de seamă așe Casei de Pensii și Retrageri a Ziariștilor din perioada interbelică, acolo unde pare și numele lui de naștere, confirmat și de Solomovici I: 252.

³⁰⁴ T. Călugăru, „Figuri de mari graficieni sovietici” în E. Mezincescu, M.T. Vlad, T. Călugăru și Gh. Șaru, *Grafica sovietică* (București: Cartea Rusă, 1950), p. 89, apud Gh. Mândrescu 2004: 20, 21 n.5).

1405. **CONSTANTINESCU, Pavel** – comandant pe şantierul Bumbeşti Livezeni (1944-1948), apoi cineast, aservit şi propagandist al regimului (v. spre exemplu articolul “O trecere în revistă a cinematografiei mondiale progresiste” din nr. 5 (iulie 1951) al revistei *Cinema*), ulterior emigrat în Israel, unde îşi ebraizează numele în forma “Paul ben Josef” (Solomovici 2001I: 409 și II: 40, 42 și 2003: 328; Kuller 2010: 191; ISRO nr. 275, 18 mai 2003)³⁰⁵;
1406. **CORBU, Colette** - în anii '50-'70 regizor teatral și redactor la *Contemporanul*; ulterior emigrată în Israel (Solomovici 2003: 329 §.a.) (soția lui Nicolae Corbu?);
1407. **COSMA, Edgar** (n. Edgar ZWIEBEL, fiul lui Clémance) (n. 2.III.1925 București) – dirijor și compozitor aservit regimului; șeful Orchestrei Cinematografice București (1951-1959); compozitor al *Cantatei anilor lumină* (1960, pe versuri de Nina Cassian) și al coloanei sonore a producțiilor cinematografice de propagandă *Alarmă în munți* (1955, regie Dinu Negreanu), *Dincolo de brazi* (1957, regie M. Drăgan), *Pasarea furtunii* (1957, regie Dinu Negreanu) §.a.; emigrat în 1960, stabilit la Paris, a continuat să profeseze ca dirijor și compozitor în mai multe țări vest-europene; unchiul compozitorului parizian Vladimir Cosma (fratele tatălui acestuia, Theodor);
1408. **COSTIN, Jacques** (n. J. GOLDSCHLÄGER, fiul lui David și Rebeca) (13.IV.1895 București – 22.XII.1971 Paris) – prozator avangardist, colaborator la *Contemporanul* în perioada interbelică, după război membru de partid, “demascat” alături de Dora Massini, Mihail Andricu, Milița Pătrașcu §.a. în ședința publică din 7 aprilie 1959 (unul din “acuzatorii” fiind compozitorul Alfred Mendelsohn), emigrează câteva luni mai târziu, stabilindu-se definitiv la Paris;
1409. **CREMENE, Mioara** (n. 6.IX.1923 București) (n. Maria Elena Gorea, tatăl fiind român, iar mama, Erna Braunstein, fiica ziaristului interbelic B. Brănișteanu-Braunstein) – publicistă, scenaristă, redactor la *Contemporanul* (1947-1950), publicând și la *Eoul* (ulterior *Tribuna Poporului*) și *Rampa*, ulterior redactor-șef adjunct la redacția revistelor pentru preșcolari (ținând de Ministerul Învățământului), semnând ocazional articole și la revista *Teatrul*, rămasă în timpul unor filmări de film în Germania în 1969, redactor la *Gazeta literară* (din 1964); ulterior rezidentă în Franță și respectiv Israel (1978), revenită în țară după 1989, încă în viață în 2009 (Croitoru 2005:6; Mușat & Un 2009); căs. cu cineastul Sergiu Huzum, apoi cu Leon Cremene (n. Kramer);
1410. **CROHMĂLNICEANU, Ovid S.** (n. Moise CAHN, fiul lui Lazăr și Estheră (n. Leibovici)) (16.VIII.1921 Galați – 30.IV.2000 Berlin) – exponent al realismului socialist impus în literatura română postbelică, menționat de raportul final al C.P.A.D.C.R. ca făcând parte din “adevărata armată de experți în subtilități dogmatice [care] pândeau orice șovăire ideologică” în literatură (2006: 491); de formație inginier; redactor la *Eoul* și la *Revista Literară* (1944-1946), *Contemporanul* (1947-1951), redactor-șef adjunct la Editura Didactică și Pedagogică (1951-1953), apoi redactor (1953-1956) și respectiv redactor-șef (1956-1962) la *Viața Românească*, perioadă în care publică și volumul său *Pentru realismul socialist*; ulterior, ca redactor-șef adjunct la *Gazeta Literară* (1963-1966); profesor universitar de limba și literatura română la Facultatea (astăzi) de Litere din București (1948-1991, pensionat); sesizează și urmează oportunist schimbarea „liniei de partid” și devine un treptat critic al formalismului dogmatic în literatură; emigrat în Germania în 1992, stabilit la Berlin;
1411. **CRUCEANU, Mihail** (fiul lui Mihail și Ecaterina (n. Petroveanu)) (13.XII.1887 Iași – 7.VII.1988 București) – poet și prozator; înaintea primului război mondial profesează ca

³⁰⁵ În nr. 7 („Cărbunele și drumurile sale de fier”) al revistei *Caietele Petro-Aqua* (Petroșani 2009), autorul Tiberiu Svoboda îl menționează drept comandant de brigadă pe Pavel Constantin (pp. 41, 42).

avocat și profesor la Târgu Jiu, Craiova, Râmnicu Vâlcea și Alexandria; participant la instaurarea autorităților bolșevice în Odessa, în 1917; ilegalist, casier general al Partidului Comunist în 1921, și responsabil al ziarului *Socialismul*; arestat și deținut pentru activitate comunista la Miercurea Ciuc, Caracal și Târgu Jiu; după război (din sept. 1944) inspector general în Ministerul Învățământului și ocupând diverse alte funcții în ierarhia comunista; cadru didactic la catedrei de literatură română modernă la Facultatea de Litere/Filologie din București după instalarea lui Ion Vitner în locul lui George Călinescu (1949-1957, pensionat); colaborator la *Tânărul scriitor*, *Contemporanul*, *Gazeta literară*, *Viața românească* și.a. (inclus între mai mulți autori evrei în F.C.E.R., C.S.I.E.R. și Institutul "Elie Wiesel" 2008: 175, 187);

1412. **DAMIAN, S.** (n. Sami Druckmann, fiul lui Carol (etnic german) și Pessia (n. Abraham)) (n. 18.VII.1930, Alba Iulia) – critic și istoric literar, identificat de Raportul Final al C.P.A.D.C.R. între paznicii dogmei în literatură, redactor la *Contemporanul* (1951-1954), *Gazeta literară* (1954-1968), *România literară* (1968-1973), redactor-șef la *Luceafărul* (1973-1974), emigrat în Germania (1976) via Israel, unde va conduce catedra de limba și literatura română a Seminarului de Romanistică de la Universitatea Heidelberg (1976-1995), în prezent pensionar publicist;
1413. **DAN, Tudor** (n. Paul LEIBOVICI) – ilegalist, soțul Ecaterinei Dan (n. Finca Davidovici); din 1945 șeful subsecției Cinema a secției Propagandă a A.R.L.U.S.;
1414. **DAVIDOGLU, Mihail** (n. Moise DAVIDSOHN, fiul lui Mihail și Clara (n. Kochen)) (11.XI.1910 Hârlău, Iași – 17.VIII.1987 București) – promotor notabil al realismului socialist în dramaturgie³⁰⁶, membru în conducerea Uniunii Scriitorilor în mandatul lui M. Beniuc, director la Ministerul Artelor (și Informațiilor) (1945-1948), apoi președinte al comitetului pentru cultură din cadrul comitetului de partid al sectorului 1 București; în anii '50 prezent și în colegiul de redacție al revistei *Teatrul*;
1415. **DELEANU, Harry-Horia** (25.XII.1919-1998) (fiul lui Arnold și Malvina (n. Feller)) – teatrolog, membru de partid, profesor la I.A.T.C. ('50-'70), redactor la revista A.R.L.U.S. *Veac Nou* (1945-1953), redactor șef al revistei *Teatru* (1956-1958); autor în anii '50 al unor varii lucrări de sorginte proletcultistă³⁰⁷; a continuat să publice și după 1990, la Ed. Hasefer; fiul său, Radu (n. 26 ian. 1952 București), care și-a ebraizat numele în Israel în forma Delano, a solicitat și reobținut cetățenia română în 1009 (ordinul MJ nr. 407/30.01.2009; M.Of. nr. 70 din 5 febr. 2009);
1416. **DEMETRIUS, Lucia** (16.II.1910, București - 29.VII.1992 București) (fiica lui Demetrius Vasile (n. Ogea) și Antigona (n. Rabinovici)) – fostă funcționară la Uzinele Malaxa (1936-1938), după august 1944 traducător al Editurii Cartea Rusă, profesoră la Conservatorul Muncitoresc (1944-1949), apoi membru în noua conducere a Societății Scriitorilor din România, prim-secretar de presă la Ministerul Informațiilor / Artelor și Informațiilor (1946-1950), profesoră de artă dramatică la Conservatorul de artă dramatică (1944-1949), regizor de teatru exponent al realismului socialist la teatre din Sibiu, Brașov și Bacău (1950-1952), colaboratoare la *Scânteia*, *Cuvântul femeilor* și *Contemporanul*, respectiv la revista *Teatrul* în anii '50-'60, etc.;
1417. **DORIAN, Dorel** (n. IANCOVICI, fiul lui Mendel și Tonia Margareta) (n. 6.V.1930, Piatra Neamț) – dramaturg și publicist; stabilit în 1945 (în timpul liceului) la București; redactor al

³⁰⁶ V. spre exemplu piesele sale *Omul din Ceatal* (1948, premiată de statul comunista), *Minerii* (1949), sau *Cetatea de Foc* (1950).

³⁰⁷ E.g. debutează în 1948 cu volumul *Impresii literare sovietice*, continuă cu *Problemele realismului critic în literatură* (1951), etc.

- mai multor articole la presa comunistă centrală (*Tinerețea* – cu red. şef Paul Cornea, *Revista elevilor*, *Tânărul muncitor*, *Scânteia tineretului*) (1945-19489; student la Institutul Politehnic din Kiev, în U.R.S.S. (1948-1953); inginer pe şantierul termocentralei Paroşeni şi la Trustul Electromontaj Bucureşti (1953-1956); dramaturg proletcultist chiar şi în faza de declin a curentului (v. criticii şi istoricii literari Ion Simuț, Alexandra Andrei, Cornel Robu, Cosmin Ciotloș, etc.); redactor la *Viaţa Studenţească* (1956-1959, în perioada înfierării evenimentelor de la Budapesta); redactor la *Ştiinţă şi Tehnică*, apoi la *Tehnium* (1959-1974), iar ulterior la *Magazin* (1974-1990); după 1989 membru marcant al comunităţii evreieşti din România, redactor şef al revistei *Realitatea Evreiască* (1995-1996), respectiv deputat reprezentant al comunităţii în parlament (1996-2000, 2000-2004);
1418. **DRAGU, Victoria** (n. Davidovici, căs. Dimitriu; fiica lui Paul Davidovici (v. supra) şi Etti (n. Benchas)) (n. 27.I.1944 Bucureşti) – poetă şi prozatoare; debut în 1960 în *Scînteia tineretului*; colaboratoare la *Viaţa studenţească*, *Amfiteatru*, *România literară*, *Luceafărul*, *Viaţa românească*; laureată a premiului pentru reportaj al revistei *Viaţa studenţească* (1961) şi *Scînteia tineretului* (1963);
1419. **DUDA, Virgil** (n. LEIBOVICI, fiul lui Carol şi Uca (n. Solomon); fratele lui Lucian Raicu) (25.II.1939 Bârlad) – scriitor; jurist la Baia Mare şi Ploieşti (1961-1970), ulterior redactor şi producător la Studioul Cinematografic Bucureşti şi la casa de Filme 1 (1970-1987); emigrat în Israel în 1988, unde activează ca bibliotecar şi redactor la publicaţiile de limbă română *Ultima oră* şi *Viaţa noastră*;
1420. **EISIKOVITS, Max** (Mihály) (8.X.1908 Blaj – 12.I.1983 Cluj) – evreu maghiarofon, în perioada interbelică co-fondator (alături de Zeno Vancea) al “Conservatorului Muncitoresc” la Timişoara, apoi profesor la cel municipal, postbelic membru de partid şi comunist zelos, “dintre cei mai duri muzicieni stalinişti” (D. Popovici), director al Operei maghiare din Cluj (1948-1952), profesor de compozitie (din 1946) şi rector al Academiei de Muzică din Cluj (1950-1953; l-a exmatriculat pe studentul anticomunist Mircea Istrate); autor al pieselor “Noi şi pământul”, “Balada tractorului”, “Salut Revoluţiei”, “Ne conduce partidul” (D. Popovici 2010: 262; Kuller 2008a: 131; P. Brâncuşi 2006: 122, 147, 150; O.L. Cosma 2006; L.G. Bratu 2008: 433 n. 12);
1421. **ELIAD, Sandu** – ziarist în presa sub control evreiesc în perioada interbelică, în 1944 membru fondator A.R.L.U.S. şi bibliotecar al secţiei Propagandă şi Artă, numit în 1948 director al Teatrului Confederației Generale a Muncii, ulterior director şi regizor al teatrului Evreiesc de Stat din Iaşi şi colaborator ocasional la revista *Teatrul* din Bucureşti; tatăl poetului şi scriitorului Tudor Eliad, stabilit la Paris (inclus în Kuller 2008a: 437);
1422. **FEHER, Andrei** (25.V.1916 România – 28.IV.2003 California) – operator de imagine, regizor şi scenarist, participant la realizarea peliculelor propagandistice *Directorul nostru* (1955), *Pasarea furtunii* (1957), *Dincolo de brazi* (1957), emigrat la sfârşitul anilor '60 în Israel (unde regizează producția Războiul de 6 zile, stabilit via Italia în Suedia în anii '70, unde regizează şi produce multiple producții pornografice sub pseudonimele “Andrew Whyte” / “Andrea Bianchi” (e.g. *Mémoires d'un pervers* (1983), *The Porno Race* (1985), *Hetaste liggen* (1983) etc.);³⁰⁸
1423. **FEIER, Petru** (1912-1986) – pictor arădean, din “nucleul dur” al realismului socialist (Şuşără 2006, 2008: 12);

³⁰⁸ V. ISRO Press la <http://www.isro-press.net/BDIsr!/277.htm> (rubrica “Decese”) şi biografia sa în directorul IMDb (la <http://www.imdb.com/name/nm0270413/>).

1424. **FELDMAN, Ludovic** (25.V.1893 Galați – 11.IX.1987 București) – violonist și compozitor; în perioada războiului în cadrul orchestrelor simfonice a teatrului evreiesc din București, ulterior concert-maestru în orchestra Filarmonicii “G. Enescu” din București (1945-1953, pensionat); inclus între cei “care preluau cu zel indicațiile culturnicilor Iosif Kișinevski, Leonte Răutu, Edouard Mezincescu” (S.D. Pop 2007: 3), apologet al “deceniului glorios” (1944-1954) în revista *Muzica* (nr.7-8(iul.-aug)/1954), autor al pieselor “Cântec pentru Stalin”, “Mi-e gândul la Stalin” și al altor cântece de masă “compuse în ritm de marș”; unul din compozitorii favoriți ai autorităților în perioada stalinistă, decorat cu Mențiunea I-a (1945), Premiul III de compoziție “George Enescu” (1946), Premiul de Stat (1952), ordinul Muncii clasa a III-a (1954), etc. (P. Brâncuși 2006: 147, 166-7; O.L. Cosma 2006; Kuller 2008a: 139-40; Oprea, Petruția și Hîncu 1973: 103-4);
1425. **FINTI, Alexandru** (1910 Giurgiu – 8.IX.1972; București) – actor, regizor; între 1942 și 1944 cadru didactic la Școala de Arte pentru Evrei și regizor la teatrul “Barașeum” din București, apoi membru de partid, director al Teatrului Armatelor (1948-1950, detașat practic de la Teatrul Național), ulterior profesor la I.A.T.C. până la sfârșitul anilor ’60; decorat în 1967 cu ordinul Meritul Cultural cls. II-a; (Kuller 2008a: 146; Solomovici 2001I: 337 și II: 51, 105, Miliția Spirituală 2011; Yad Vashem f.a.:12; YIVO f.a. “Romanian Theater”);
1426. **FLOREA, Marcel** (n. FORSCHMIDT) (d. 4.II.2002, Israel) – muzicolog, angajat al Radiodifuziunii, autor, *inter alia*, al omagialelor de la începutul anilor ’50 “Stalin” și “Cântecul de copii pentru tovarășul Stalin”; emigrat în Israel, redactor la cotidianul de limbă română *Viața Noastră* din Tel Aviv;
1427. **FÖLDES, László** (n. FISCHER) (26.VI.1922 Arad – 10.I.1973 Cluj) – publicist și scriitor, fost deportat sub ocupația maghiară din Ardealul de Nord, după război membru de partid în Cluj, cu articole procomuniste la *Korunk*, profesor de estetică la Academia de Muzică din Cluj și la Institutul de Arte Plastice “Ion Andreescu”, membru al filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor, se debăraeasează pe parcursul anilor ’60 de dogmatismul care l-a caracterizat în anii ’50 (Kuller 2008a: 150; Balas 2008: 149; Andreescu, Nastăș și Varga 2003b: 171, 173);
1428. **FREDANOV-GELEHRTER, B. Beate** (n. FRIEDMAN, slavizat Fredanov, căs. Gelehrter) (11.V.1913-13.III.1997) – actriță de teatru, în timoul războiului profesoară la Școala de Arte pentru Evrei din București (1942-1944), căsătorită cu doctorul Iuliu Ghelerter, împreună cu care forma, potrivit memorialor fostului lor cununat, criticul literar Matei Călinescu, “un cuplu de comuniști convingi, rigid dogmatici chiar și în intimitate” (Călinescu 2005); secretară a subsecției Teatru (secția Artă) a A.R.L.U.S. încă de la înființare (1944), membru al C.C. al U.F.D.R. (din febr. 1948), membru al Secției de Producție Artistică (*i.e.* organul cenzurii în domeniu) din cadrul Uniunii Sindicatelor de Artiști, Scriitori și Ziariști la sfârșitul anilor ’40; co-director al Teatrului Național, ulterior profesor de artă dramatică la Conservator și la I.A.T.C. până în anii ’70; între 1957 și 1959 profesoară la studioul T.E.S. București (menționată și în Kuller 2008a: 153; Sebastian 1996: 448; Solomovici 2001 I: 210; Catalan 2009: 188, 191; Șt. Mihăilescu 2006: 429-30); decorată în 1967 cu ordinul Meritul Cultural cls. III-a, iar în 1971 cu ordinul “23 August” clasa a II-a;
1429. **FRODA, Scarlat** (n. Solomon WEITZENDORF) (12.II.1899 București – 1964) – publicist, dramaturg și traducător; în perioada interbelică ziarist sub pseudonimele “Scarlad Froda”, “Ion Dacu”, “Lazăr Cosma” și.a., director la *Rampa* (1927-1938), fondator și director al Teatrului Victoriei (1944-1946); contributor la sovietizarea culturii postbelice prin traducerile la Ed. Cartea Rusă ale cărților *Aşa s-a călit oțelul* (ed. a VI-a, 1952) și *Gorki în*

- amintirea contemporanilor* (1957); fratele matematicianului Alexandru Froda; căsătorit timp de aproape patru decenii cu actrița Leny Caler;
1430. **FUCHS, Theodor** (1878-1953) – pianist și compozitor, autor, la sfârșitul anilor '40, al compoziției omagiale “Scrisoare pentru Stalin” (O.L. Cosma 2006; Kuller 2008a: 158);
1431. **GHIMPU, Mihai** (n. Moisă GRIMBERG, fiul lui Iancu și Sali, zis “Miky”) (16.II.1919 Lespezi, Iași – 10.IX.1991 Haifa, Israel) – membru de partid, medic psihiatru și critic teatral³⁰⁹; a locuit în București pe Calea Victoriei nr. 101; emigrat în Israel la 24.I.1961;
1432. **GIROVEANU, Aurel** (n. Aurel ENGELBERG, fiul lui Luță) (24.IX.1916 Girov, Neamț³¹⁰ – 31.III.2001 București) – pianist și compozitor, redactor al Radiodifuziunii în perioada 1949-1950; autor *inter alia* al compozițiilor “Slavă lui Stalin” și “Stalin e lumina” la sfârșitul anilor '40; ulterior compozitor de muzică usoară și coloană sonoră (Kuller 2008a: 169; Storin 2006: 23; P. Brâncuși 2006: 122; O.L. Cosma 2006);
1433. **GLAUBER, Gheorghe** (n. Gyuri Glauber, la 6.I.1921) – alt pictor membru al “nucleului dur al realismului socialist” (Şușără 2006; 2008: 12), promovat de partid în anii '50-'60, rezident în Baia Mare, ulterior emigrat în Israel alături de soția sa Paraschiva;
1434. **GRUIA, Ștefan** (n. GOLDBERGHER) – soțul Charlottei Gruia (de la Comisia de Control a Partidului), funcționar de rang superior la Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă în anii '50-'60, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (1955) (inclus și în Kuller 2008a: 441);
1435. **HASAN, Yvonne** (n. 12.I.1925 București) – artist plastic aservit regimului în perioada stalinistă, doctor în filosofie, lector universitar de Istoria Artei la Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu” din București între 1956 și 1982;
1436. **HETTE, Elisabeta** (zisă “Elly”) (n. 9.VII.1905, Chișinău) – soția sculptorului Richard Hette, originar din Piatra Neamț; sculptoriță proletcultistă dintre favoriții regimului stalinist, din “nucleul dur al realismului socialist” (P. Şușără 2006), profesoră la Institutul de Arte Plastice în anii '50, cu expoziție la Moscova (1949), autoare a unor sculpturi precum “În fața tribunei, la 23 august” sau macheta monumentului “Suhorov” (menționată și în Cr. Vasile 2008: 270, etc.);
1437. **HÎNCU, Dumitru** (fiul lui Avram și Perla) (n. 5.V.1922, Botoșani) – translator și critic literar; după război activist al U.T.M. Botoșani, debutează în presă la *Apărarea* (1946), ulterior redactor la *Contemporanul* (sfârșitul anilor '40 – începutul anilor '50) și numeroase alte reviste, în anii '50 redactor la E.S.P.L.A., după 1989 inclusiv director adjunct al C.S.I.E.R.; decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1438. **IACOB, Eugen** (1940-1921) – în anii '60 corector la Editura Politică, apoi angajat al Serviciului de Expoziții al Ministerului Culturii, ulterior transferat la Muzeul Satului; emigrat în 1987 în Israel (Kuller 2008a: 202; Solomovici 2003: 329);
1439. **IACOBUTĂ, Alfred** (n. Alfred IACOBITZ (uneori ortografiat și slavizat IAKUBIEC), fiul lui Johannes și Eugenia (Botez)) (20.X.1926 Iași) – membru de partid, din 1953 redactor responsabil adjunct al Almanahului literar *Iașul nou* (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 42/1953, ff. 29-33) (anterior fusese la Bacău), ulterior redactor și șef de secție la *Cronica*, secretar literar la Teatrul de Păpuși din Iași, director al Ed. Cariatide, colaborator la *Gazeta literară*, *Flacăra Iașului*, *Luceafărul*, *Contemporanul*,

³⁰⁹ V. de ex. articolele “Impresii despre teatrul indian” în *Teatrul*, nr. 5(mai)/1957, p. 69-72 sau “Virtuțile unei echipe tinere”, *idem*, nr. 7(iulie)/1957, p. 6-8.

³¹⁰ V. http://www.romanianjewish.org/en/mosteniri_ale_culturii_iudaice_03_11_08.html#i21, respectiv http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr259_260/pagina20.pdf.

- România literară*, etc.; membru al filialei Iași a Uniunii Scriitorilor; cunoscut și sub pseudonimul frecvent utilizat “Al. I. Friduș”, după 1989 semnând “Iacobitz-Friduș”;
1440. **IANOȘI, Ion** (n. Janos Maximilian STEINBERGER, zis și “Jancsi”, fiul lui Iuliu Steinberger și Ana Lato (n. Leitner)) (n. 1 mai 1928, Brașov) – scriitor, eseist, traducător; membru U.T.C. din 1945, student la filosofie la Universitatea Jdanov din (pe atunci) Leningrad (1949-1954), unde obține și titlul de doctor (1955); după revenirea în țară ziarist la Eloare (1955-1956), activist și instructor al C.C. la sectorul de Artă al secției Știință și Cultură a C.C. al P.M.R. (1956-1965), profesor la I.A.T.C.³¹¹ (1955-1958), ulterior scriitor și profesor timp de decenii (din 1976 șeful catedrei de estetică) la Facultatea de Filosofie a Universității București; membru de onoare al Academiei Române (2001);
1441. **ILIEȘIU, Mirel** (n. Marcu IOSIPOVICI, fiul lui Haim și Zina) (18.X.1923 București – 23.III.1985 Târgu Mureș) – membru de partid din 1945, ziarist (1945-1951), apoi regizor responsabil al filmărilor lui Gheorghiu-Dej și al altor multiple materiale de propagandă în anii ‘50, angajat regizor al studioului cinematografic “Alexandru Sahia” până în 1985 și colaborator al F.C.E.R.; regizor *inter alia* al documentarelor *O zi pe lacul Razelm* (1956), *Furnalul* (1968), *Bicaz: cota 563* (1959), *Tăbăcarii* (1963), *Sub steagul partidului* (1971), *Un mare program de propășire economică* (1969), etc.³¹² – “dispărute” din mai toate biografiile oficiale; soția sa Lidia (n. Zilberman, d. 2000) și fiica, Doina Ilieșiu Denes [căs. cu fiul lui Ivan Alexandru Denes?], s-au stabilit în statul Delaware (S.U.A.), fiica recăsătorindu-se cu Horia Vais;
1442. **IOSIF, Mira** – soția diplomatului Petre Iosif (n. Leon Brauchfeld), critic literar și teatral, redactor la revista *Teatrul* din 1956 până la începutul anilor ‘80, la pensionare (buni prieteni de familie cu Alexandru și Neaga Graur);
1443. **ISER, Iosif** (n. Iosif SCHWARTZ, fiul lui Iser și Leia) (21.V.1881 București - 25.IV.1958 București) – pictor, fost ilegalist, după război vicepreședinte al subsecției Arte Plastice (secția Artă) în cadrul A.R.L.U.S., reprezentant al realismului socialist în pictură, abordând în special portrete de muncitori, cu tablouri precum “Gheorghiu-Dej la Tribună”, “Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej”, “Portretul muncitorului Lăzărescu”, “Maica Bucurea toarce”, sau “Țărânci torcând”;
1444. **IZSAK, Martin** (d. 2003) – sculptor din Tg. Mureș, fost director al Liceului de Artă din oraș (anii ’60-’80), după 1898 președinte al filialei Mureș a Uniunii Artiștilor Plastici, co-autor (alături de Șt. Csorvassy) al fostului monument “I.V. Stalin” din Tg. Mureș (dezvelit 1954) și al altor lucrări deservind propaganda comunistă; autor al monumentului Holocaustului din același oraș;
1445. **JAR, Alexandru** (n., cf. membrilor de familie, Șlomo IACOB, după alte surse (care îl citează pe Gheorghiu-Dej) Abraham PAȘCHELA) (fiul lui Avram și Sura Bella) (21.IX.1911 Iași - 10.XI.1988 București) – de profesie tăpîter, fost voluntar în Spania și apoi în Rezistență Franceză, după război colaborator la *Şantier*, *Cuvântul liber*, *Tinerețea*, *Flacăra*, *Vremea*, în colegiul de redacție la *Gazeta literară* (din 1954), “unul din campionii proletcultismului”³¹³, transformat în 1956 în critic al stalinismului; decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971); și-a vizitat

³¹¹ Acolo unde „vorbea [studenților] despre lupta de clasă și contradicții“ și „descria incapacitatea burgheziei de a crea“), de „școala sovietică de film“ (v. Dan C. Mihăilescu, 2010)

³¹² V. <http://www.cinemarx.ro/filme/regizate-de-Mirel-Iliesiu-862089/>.

³¹³ Ase vedea lucrările sale *Sânge și vis* (1946), *Poemul marii deșteptări* (1946), *Sfârșitul jalelor* (1950) sau *Marea Deșteptare* (1952), ultimele două reprezentând părți ale unei trilogii nefinalizate dedicate Griviței.

fiica Dolores în Israel, în anii '80, dar s-a întors în România; soțul Olgăi Bancic, tatăl lui Dolores Bancic;

1446. **JEREA, Hilda** (n. JEKER) (17.III.1916 Iași – 14.V.1980 București) – pianistă și compozitoare, inclusă în memoria unor muzicologi din perioada respectivă între “cei mai duri muzicieni staliniști” (D. Popovici 2010: 262); în timpul războiului cadru didactic la Școala de Arte pentru Evrei din București, apoi membru de partid, cadru didactic la Conservatorul București (1948-1949, 1969-1972), secretară a Uniunii Compozitorilor (1949-1952), între cei care în revista *Muzica* a anilor '50 “critică fără cruce formalismul”, “calea preferată de pătrundere a cosmopolitismului și mai ales a impresionismului”, autoare a compozițiilor “Slavă lui Stalin”, “Sub soarele deșteptării” (1951), “Sub soarele păcii” (1952, versuri Dan Deșliu), “Odă legii staliniene”, “Patria, culorile”, “Salutul cravatelor roșii”, “Cântec pentru prietenia româno-sovietică” (1954) și coautoare a culegerii *Cântăm Partidul: Cântece de masă* (1961); bună prietentă (suprinzător?!) a Ninei Cassian; recompensată pentru servilismul ei cu Premiul de Stat și Ordinul Muncii; soția lui Dinu Negreanu, cu care a avut o fiică, Dana (căs. George), aflată în prezent în S.U.A. (D. Popovici 2010: 262; P. Brâncuși 2006: 122, 134, 166-7; O.L. Cosma 2006; S.D. Pop 2007: 4, 7; respectiv FEDROM 2008: 92 și Kuller (2008: 216), care însă escamotează complet din biografia Hildei Jerea - ca în multiple alte cazuri, de altfel - parteau de militantism procomunist);
1447. **KATZ, Mîndru** (n. Mandy Katz) (1925-1978) – membru de partid, pianist, care, cf. Solomovici (2004: 51), “când a împlinit 27 de ani a fost făcut artist emerit al R.P.R. și a primit o casă splendidă”, adaugându-se în nuanțare că “[e]ra însă strănic supravegheat de agenții Securității” (Solomovici 2004: 51); emigrat în Israel în 1958; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (136/1955) (v. și Kuller 2008a: 222);
1448. **KAHÁNA, Mózes** (26.XI.1897 Cheile Bicazului, Neamț – 11.IV.1974 Budapesta) – fratele lui Ernö, directorul spitalului M.A.I. (1945-1954); poet avangardist; participant la Revoluția bolșevică din Ungaria (1919), apoi stabilit în Târgu Mureș, publicist (pseudonime literare: “Gyergyai Zoltán”, “Joel Béla”, “Köves Miklós”) și agitator comunist (nume conspirativ “Mozi”, cu fișă de urmărire la Siguranță); pleacă în U.R.S.S., unde în 1936 devine președinte Uniunii Scriitorilor din R.A.S.S. Moldovenească; revenit în țară după război, autor al câtorva romane, se stabilește în 1972 la Budapesta, unde se sinucide în 1974;
1449. **KARDOŞ, Stefan** (11.XII.1908 Oradea – 1993 Cluj) – compozitor și instrumentist, autorul pieselor omagiale “Cântec pentru Stalin” și “Viers pentru tovarășul Stalin” (Kuller 2008a: 222; O.L. Cosma 2006);
1450. **KAZAR, Vasile** (n. KATZ) (30.VII.1913 Sighet – 21.III.1998 București) – fost deportat la Auschwitz, grafician, membru de partid, colaborator în perioada interbelică la ziarele stângiste *Cuvânt liber* și *Stânga*, după război cadru didactic (promovează până la gradul de profesor univ.) la catedra de grafică a Institutului “N. Grigorescu” din București (1950-1976); elogiat de publicațiile de partid *Munca, Arta Plastică*, etc. în anii '50-'60; distins în 1963 cu titlul “Artist emerit al poporului”;
1451. **KITTNER, Alfred** (24.XI.1906 Cernăuți – 14.VIII.1991 Düsseldorf, Germania) – poet evreu germanofon³¹⁴, în perioada interbelică funcționar bancar și publicist la ziarul de limbă germană *Der Tag* din Cernăuți, deportat în mai multe lagăre din Transnistria (1942-1944), în 1945 stabilit la București, bibliotecar-șef la A.R.L.U.S. (1945-1950), în anii '50 director

³¹⁴ Coleg, la Cercul Cultural al scriitorilor evrei de limbă germană din Cernăuți, cu Paul Celan, Rose Ausländer, Moses Rosenkranz, Alfred Margul-Sperber, Zelma Meerbaum, David Goldfeld și alții.

- adjunct al bibliotecii Institutului pentru Relații Culturale cu Străinătatea (1950-1958) și colaborator al emisiunii de limbă germană a Radiodifuziunii, iar din 1958 până în 1979 informator al Securității sub numele conspirative “Leopold Ludwig”, “Lalu”, “Karol” și “Karol Andrei”; emigrat în anii ’80 și stabilit definitiv în Germania; decorat cu ordinul “Meritul Cultural” clasa I-a prin decretul nr. 10 din 10 febr. 1977 (Totok 2011; Totok și Binder 2010b; Tartler 2009; Kuller 2008a: 224);
1452. **KOFFLER, Eugen** (4.X.1908 Galați – 1989 Israel) – muzicolog, în timpul războiului angajat al Teatrului “Barașeum” din București, ulterior (co-)autor al compozиțiilor omagiale “Cântec pentru Stalin” și “Scrisoare pentru tovarășul Stalin” la sfârșitul anilor ’40 – începutul anilor ’50 (Kuller 2008a: 225; O.L. Cosma 2006);
1453. **KRAUSZ, Tiberiu** (1919-2010) – pictor apartinând “nucelului dur” al realismului socialist în artele grafice de după război, profesor la Institutul de Arte Plastice din București în anii ’60 (Cr. Vasile 2008: 270; Şușără 2006; 2008: 12);
1454. **LANGFELDER, Paul** (pseud.; Peter Redleff (31.V.1910 Hlohovec (atunci Austro-Ungaria) – 26.IV.1974 București)³¹⁵) – evreu originar din Germania, fost membru al Partidului Comunist German, stabilit în 1946 în România, subaltern al lui Răutu la C.C. al P.C.R., ulterior consacrat ca germanist și critic literar, în anii ’50 semnatar al unor articole în revista *Teatrul*;
1455. **LARIAN, Sonia** (n. Ariane LEWENSTEIN, fiica lui Mordco și Antonia (n. Reissman)) (n. 15 mai 1931 București) – scriitoare și publicistă; în timpul liceului redactor la Revista elevilor (1947-1950), apoi redactor la *Viața românească* (1950-1958), *Contemporanul* și *România literară* și colaboratoare la alte publicații; emigrată în prima jumătate a anilor ’80 alături de soțul ei, criticul Lucian Raicu (v. infra) și stabilită la Paris;
1456. **LAZĂR, Dorio** (20.IV.1922 San Remo, Italia – 2004, Germania) (fiul lui Ghelman Lazăr) – sculptor aservit regimului stalinist, din “nucelul dur al realismului socialist” (Şușără 2006, 2008: 12, v. și L. Robu 2008: 249), autorul unor sculpturi precum “Grivița Roșie” (1947), “Maria Cinca”, bustul din gips al lui I.V. Stalin (v. catalogul Expoziția anuală de stat a Artelor Plastice, Ministerul Culturii, E.S.P.L.A., 1953, p. 28) sau statuia lui Stalin din orașul Brașov (dezvelită la 6 nov. 1951); în anii ’50 redactor șef al revistei *Arta Plastică*;
1457. **LEBLI, Bernard** (d. 1966) – fost ilegalist comunist, arestat chiar în anii ’30 (cf. Solomovici 2001I: 194-5), după război membru în conducerea C.D.E. și director al T.E.S. (1948-1954) (Kuller 2008a: 446);
1458. **LITANI, Dora** (n. LITTMAN) – după război colaboratoare activă a ziarului *Unirea* al C.D.E. (Solomovici 2003: 319) și cadru didactic la Facultatea de Litere/Filologie din București (cf. Mioara Cremene în Croitoru 2005:6), în anii ’60 autoare a unor lucrări publicate la Editura Cultura, ulterior stabilită în Israel, unde și-a continuat activitatea publicistica (posibil aceeași persoană cu cea din Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 175) (v. și Solomovici 2001 II: 105; Kuller 2008a: 447);
1459. **LUCA, Eugen** (n. Jean LEIBOVICI, fiul lui Ițic și Rebeca³¹⁶) (21.VI.1923 Iași – 13.VII.1997 Haifa, Israel) – critic și istoric literar marxist, publicând după război la *Opinia* și *Lupta Moldovei* în Iași, apoi la *Contemporanul*, *Luceafărul* și *Viața românească*, în anii ’50 semnatar al unor articole precum “Umanism și patos revoluționar” în revista *Teatrul* sau “Lirism și prejudecăți poetice” în *Tânărul scriitor* (nr. din aprilie 1957), în care deplângе

³¹⁵ V. mențiunea sa în listele unor germaniști, la <http://www.rambow.de/download/DBE-Buchstabe-L.pdf>, respectiv în Christoph König și Birgit Wägenbaur (2003) *Internationales Germanistenlexikon: 1800-1950* (R-Z, vol. 3), p. 1058.

³¹⁶ Sora lui Eugen/Jean, Beatrice, a fost soția poetului Mircea (Leib) Moise.

- faptul că unii poeți și-au pierdut încrederea în posibilitățile oferite de poezia militantă social; emigrat în anii '70 în Israel, unde colaborează la diverse publicații de limbă română; căs. cu Tamara Haifa (n. Rabotnic, fiica lui Gerș și Golda);
1460. **LUDO, I.** (n. Isac IACOVITZ) (4.IX.1894 Iași – 23.V.1973 București) – scriitor și publicist procomunist, activ mai ales în perioada interbelică; după război redactor-șef la *Unirea* (Solomovici 2003: 319); se alătură zelos atacurilor din anii '40 împotriva lui George Călinescu, acuzându-l că nu ar fi eliminat din a sa *Istorie a Literaturii Române* scriitorii cu convingeri de dreapta, cel despre care fostul șef rabin Alexandru Şafran, dezavuându-i apologia regimului stalinist, avea să afirme în anii '60: "A ajuns Ludo un antisemita al propriului sau neam, mai ordinar decat un A. C. Cuza"³¹⁷;
1461. **LUPAN, Radu** (n. Raymond LEIBOVICI, fiul lui Josef și Estera (n. Vigder)) (n. 23.III.1920, Galați) - redactor-șef la Editura pentru Literatură și șef al departamentului extern al săptămânalului *Contemporanul* (1948-1952), șef de secție la Uniunea Scriitorilor (1959-1983, pensionat), redactor la E.S.P.L.A. pe parcursul anilor '50, lector la catedra de limbă și literatură engleză a Universității București, autor ocasional la *Gazeta literară* (unde spre exemplu denunță tendințele morbide din poezia baudeleriană și acuza că subiectivismul lui Proust, care ar împiedica omul în înțelegerea problemelor esențiale ale realității) și la *Teatrul*³¹⁸, ulterior traducător la diverse edituri; decorat în 1964, sub numele Raimond Lupan, cu Medalia Muncii;
1462. **MAHLER, Fred** (1928-1989) – sociolog, activist de partid, membru supleant al C.C. al U.T.M. în anii '50, prieten cu Ion Iliescu (potrivit mărturisirii acestuia), scriitor și critic literar, funcționar în cadrul Centrului de Cercetări pentru Probleme Tineretului în anii '80; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (5/1955);
1463. **MAHLER-BEILIS, Rola** – traducătoare la diverse edituri și redactoare la revista *Teatrul* în anii '50-'80, după 1989 traducătoare la Ed. Hasefer, încă în viață în februarie 2011 (parte civilă într-un proces);
1464. **MAIORESCU, Toma George** (n. Gyuri MAYER, fiul lui Ștefan și Borișka (n. Marosy)) (n. 8.XII.1928, Reșița) – absolvent al Liceului Israelit din Timișoara în 1947, apoi Tânăr membru C.D.E.; după studii universitare la Cluj (1947-1948) și București (1948-1949) studiază la Institutul de Literatură "Maxim Gorki" din Moscova (1949-1954); ulterior întoarcerii în țară profesor la Institutul de literatură și critică literară "Mihai Eminescu" (unul din profesorii cu care Paul Goma intră în conflict deschis, fiind exmatriculat), redactor la *Contemporanul* (1954-1971) și redactor-șef adjunct la *România pitorească* (1971-1982); după decembrie 1989, ecologist, publicist și membru onorabil al Comunității Evreilor București;
1465. **MANDY, Alexandru** (n. Armand Abram PENCHAS, fiul lui Aron și Rosa) (9.VIII.1914 Craiova – 9.X.2005 Jimbolia; cimitirul sefard București) – compozitor, director de studii al Institutului de Teatru și Film "I.L. Caragiale" din București (1950-1952); căs. cu Erica (n. Roll, originară din Danzig/Gdansk), cu care a avut un fiu, Sergio Avraham Penchas-Roll (n. 1949), în viață în Toronto, ON, Canada;
1466. **MANEA-MANOLIU, Ion** (după căsătorie și-a completat alias-ul cu "Manoliu", după soție) (1925 Galați – 1995 New York) – ziarist la *Scânteia* în anii '60, iar apoi secretar general și redactor adjunct al *Agerpres* în anii '70, rămas în SUA printr-o stratagemă³¹⁹ și

³¹⁷ V. <http://www.asymetria.org/modules.php?name=News&file=article&sid=891>

³¹⁸ V. de exemplu articolul „Antiteatrul lui Eugen Ionescu”, *Teatrul*, nr. 9 (septembrie), an III, 1958, pp. 67-72.

³¹⁹ A obținut aprobatarea deplasării în SUA în scopul tratării fiului său bolnav.

- transformat în anii '80 în critic al regimului la postul de radio *Europa Liberă* (Kuller 2010: 191 și 2008: 447; Solomovici 2003: 328-9);
1467. **MARCIAN, Marcel** (n. Moritz MARCUS, fratele acad. Solomon Marcus; fiul lui Alter Gherşin și Simelia (n. Herșcovici)) (25.IX.1914 Bacău – 9.V.2007 București) – publicist; între 1930 și 1945 contabil la o moară din Bacău, apoi bibliotecar al comunității evreilor din București și colaborator la *Contemporanul* (1946-1949), ulterior funcționar și respectiv secretar literar la Uniunea Scriitorilor (1949-1973, 1950-1970); colaborator la *Flacăra, Viața românească, Gazeta literară, Luceafărul, Steaua, Tribuna, Literatorul* și altele;
1468. **MARCU, Boris** – muzicolog, redactor al Radiodifuziunii după război și compozitor al unor piese omagiale precum “Spune doină lui Stalin” sau “Cântec pentru Stalin”;
1469. **MARGUL-SPERBER, Alfred** (n. Alfred Sperber, cu pseudonim derivat din prenumele mamei, Margula) (23.X.1898 Storojineț – 3.I.1967 București) – evreu germanofon, în primul război mondial înrolat în armata austro-ungară pe frontul de Est, unde fraternizează cu bolșevicii și aderă la Marea Revoluție, în perioada interbelică funcționar, redactor la *Czernowitzer Morgenblatt* și membru al Cercului Cultural al scriitorilor evrei de limbă germană din Cernăuți, în timpul războiului stabilit la București pentru a evita deportarea, după august 1944 poet procomunist, “unul din pilonii principali ai realismului socialist din România” (Totok 2011), autor a zeci de poezii elogioase la adresa partidului (v. de ex. poezia “Partidul ți-a dat vlagă”, întreg volumul *Versuri pentru tineret*, din 1959 și multe altele), redactor la Radiodifuziune și în presa de limbă germană din România (1948-1952), după care se dedică exclusiv scrisului și traducerilor; decorat în 1954 cu Premiul de Stat clasa I-a (Kuller 2008a: 364-5);
1470. **MARIAN, B. Paul** (3.V.1906 București – 8.II.1997) ((fiul ziaristului interbelic Barbu Marian (n. Burăh Grossman) și al Charlottei (n. Löbel)) – fratele lui Eugen B. Marian (v. supra); debutează în presă în perioada interbelică (când folosește mai ales pseudonimul Ion Albota); după război traducător și redactor, timp de decenii, la *Amfiteatrul, Ateneu, Colocvii, Cronica, Lumea, Magazin istoric, Gazeta literară, Viața românească*, etc.);
1471. **MASSINI, Dora** (d. 1996, cimitirul “Filantropia” București) (căs. cu dirijorul și muzicologul Egizio Massini) – soprana, după război membră fondatoare și membră a comitetului de conducere al U.F.A.R. în aprilie 1945, secretar al subsecției Muzică a secției Propagandă a A.R.L.U.S., membră de partid, căzută în dizgrația regimului în aprilie 1959 (Catalan 2009: 188; C.S.I.E.R./Kuller 208: 448; Șt. Mihăilescu 2006: 330; Cioroianu 2005: 138; 139 n. 175; Solomovici 2004: 396);
1472. **MASSOFF, Ioan** (4/17.VI.1904 București – 27.IV.1985 București) (nume complet: Henry Ionel Ioseph MASSOF; fiul lui Henry și Rașela (n. Adania); probabil botezat romano-catolic) – în perioada interbelică ziarist, secretar literar al Teatrului Național (demis în 1938 urmare a aplicării legislației rasiale, v. și Sebastian 1996: 146); după război inspector general al Teatrelor în calitate de consilier la Ministerul Artelor și simultan membru al comitetului de conducere la revista *Rampa* (1946-48), respectiv secretar literar al Teatrului Național București (1934 până în 1964); decorat în 1967 cu ordinul Meritul Cultural cls. IV-a;
1473. **MAXY, M. H.** (n. Maximilian Herman MAXY) (26.X.1895 Brăila – 19.VII.1971 București, cimitirul “Filantropia”) - pictor, după război membru fondator și în conducerea C.D.E. (practic primul secretar general al Comitetului, pentru câteva zile în iunie 1945, înlocuit de Bercu Feldman), secretar general al Sindicatului Artelor Frumoase (1945-1946), membru al delegației române la Conferința de Opere de la Paris (1946-1947), director al Galeriilor Naționale / Muzeului Național de Artă al R.P.R. (numit în 1949), profesor la

- Facultatea de Arte Frumoase București și președintele sindicatului acestei instituții (până în 1951), membru în Comisia Superioară de Epurație de pe lângă Federația Uniunilor de Comunități Evreiești din România; decorat în 1964 cu Medalia Muncii cls. II-a;
1474. **MĂLINEANU, Henry** (n. 25.III.1920 – 2000) (ocasional cu pseudonimul “M. Ciru”) – alt dirijor și compozitor (de muzică ușoară) semnatăr al “pactului cu diavolul”; membru de partid, membru în Biroul Uniunii Compozitorilor în anii ’50, director muzical și dirijor la Teatrul de Revistă București (1950-1953), colaborator la *Muzica, Scânteia, Informația Bucureștiului, România liberă*; compozitor, *inter alia*, al compozitiei filosovietice “Prietenul Vanicica” și al mai celebrului slagăr “Cincinal în patru ani și jumătate” (pe versuri de Harry Negrin), multiplu decorat de autoritățile comuniste (Kuller 2008a: 259-60; P. Brâncuși 2006: 150; O.L. Cosma 2006);
1475. **MÂNDRA, Vicu** (cf. fișei de cadre de la P.M.R. n. MENDELOVICI, după alte surse (evreiești) n. Natansohn) (5.V.1927 – febr. 2010), ziarist și scriitor – activist de partid instrumentalizat în impunerea noii linii doctrinare în literatura română, unul din “judecătorii” publici ai lui George Călinescu la sfârșitul anilor ’40, redactor succesiv la revistele *Tinerețea, Revista Literară și Gazeta Literară*, cadru didactic în anii ’50 la Facultatea de Filologie din București (catedra de istoria literaturii române, condusă de Ion Vitner) și redactor ocasional la revista *Teatrul*; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (1954);
1476. **MENDELSONH, Alfred** (fiul lui Leon; 4/17.II.1910 București – 9.V.1966 București, cimitirul “Filantropia”) – în cvasitotalitatea biografiilor întocmite de autori evrei i se menționează exclusiv opera muzicală; compozitor; membru de partid din 1945; redactor muzical la *Scânteia* (1945-1946); secretarul subsecției (1946-50), respectiv președintele secției Muzică a A.R.L.U.S. (1950-?); responsabil muzical la postul de radio *România liberă* (1946-1947); membru al Comitetului pentru Arte din cadrul Direcției Propagandă și Agitație a C.C. (1946-1948); profesor la Conservator (din 1948); inspector general în cadrul Direcției Muzică a Ministerului Artelor (1947-1948); deputat în Sfatul Popular București (1948-1952); secretar al celulei de partid (1946-1948), secretar (1947-1948), membru al Biroului (1946-1956) și secretar al Societății/Uniunii Compozitorilor (1956-1966), calitate în care în 1956 de pildă declama: “Uniunea Compozitorilor [...] desfînțează din rădăcini caracterul mercanil al vechii Societăți [...] și orientează eforturile creatorilor și ale muzicologilor spre o concepție nouă spre crearea unor opere importante, legate de viața și aspirațiile poporului nostru, creatorul socialismului” (revista *Muzica*, nr. 3/1956, apud P. Brâncuși 2006: 163-4); redactor la revista *Muzica*, unde opinează că “în artă se duce o bătălie aprigă între nou și vechi”, acuză “tendințele retrograde, reacționare, care vor să izoleze arta de popor” și preaslăvește “marea lumină care a răsărit în octombrie 1917” (*idem*); autor prolific de compozitii omagiale la adresa liderilor, partidului și ideologiei comuniste, între care “Simfonia a III-a, Reconstrucția” (1949), simfonia cu cor “Sub cerul de vară” (versuri Maria Banuș), “Simfonia a IV-a, Apelul Păcii”, oda “Cântec pentru Stalin” (1950), poemul simfonic “Prăbușirea Doftanei” (1950), piesele “Zorii secerătorilor”, “Cântec pentru marea prietenie [româno-sovietică, n.n., I.A.]”, cantata “Glasul lui Lenin” (1957) și.a. (Kuller 2008a: 261-2; P. Brâncuși 2006: 122, 147, 162, 163-4, 166-7 și 2005: 104-5, 111; S.D. Pop 2007: 3, 9; O.L. Cosma 2006: Miliția Spirituală 2011; Catalan 2009: 188);
1477. **MIHAIL, Jean** (n. Jean MIHAIOVICI) (5.VII.1896 Hălăucești, Roman – 12.III.1963 București) – regizor încă din perioada interbelică, după august 1944 șeful *de facto* al industriei cinematografice române după naționalizarea din 2 nov. 1948; profesor la viitorul

- I.A.T.C. din Bucureşti (1950-1952); regizorul a câteva zeci de filme de propagandă în prima decadă postbelică, între care *Un an de activitate ARLUS* (1945), *Reforma agrară* (1945), *De vorbă cu frații plugari* (1945), *Cântecul brazdei* (1945), *Tara la datorie* (1946), *Poporul român în lupta pentru democrație* (1946), *Copiii noștri* (1946), *Republica Populară Română în preajma alegerilor* (1948), *Naționalizarea* (1948), *Al doilea Congres al Confederației Generale a Muncii* (1948) *Cupa tineretului muncitor* (1949), *Aniversarea lui Pușkin* (1950), *Brigada lui Ionuț* (1954), etc. (eronat menționat ca "Michael Jakob", alias "Mihai Jehan" în multiple lucrări antisemite, toate plagiind de fapt din M. Pinay 1962: 21 / 1967: 76) (v. și Kuller 2008a: 265; Cajal și Kuller 2004: 554; Solomovici 2003: 328-9);
1478. **MILLITZ, Charlotte** – cercetătoare la Institutul de Ceretări a Dialectelor și Folclorului Bucureşti și redactor la *Îndrumătorul cultural*, decorată cu ordinul "Meritul Cultural" clasa I-a prin decretul nr. 1078 din 22 noiembrie 1967;
1479. **MILETINEANU, Gheorghe** – regizor și critic teatral, în anii '50-'80 colaborator frecvent al revistei *Teatrul* (iar după 1989, *Teatrul azi*) (Kuller 2008a: 449);
1480. **MILORIAN, Sergiu** (n. Sigismund-Sergiu ZWIEBEL, în alte surse Schwiebel³²⁰) (6/19.IX.1901 – 16.XII.1969, Bucureşti) – în perioada interbelică ziarist publicând în *Socialismul*, *Mișcarea*, *Facla*, *Zorile*, *Gazeta*, după 1944 colaborator la *Fapta* și *L'Independence Roumaine*, consilier în Ministerul Artelor (1947-1948), ulterior cu articole publicate în *Revista română*, concentrându-se asupra activității de regizor și traducător;
1481. **MOVILĂ, Sanda** (n. Măria Ionescu, zisă "Puica"; căs. Aderca) (15.XII.1900 Cerbu, Argeș – 14.IX.1970 Bucureşti) – mult timp soția (a doua a) lui Felix Aderca, cu care a avut o fiică, Doina; poetă, după o fază proletcultistă la început "s-a dat întrucâtva deoparte" (cf. Solomovici (2003: 328), care o și indică drept evreică, la fel Kuller 2008a: 449 și F.C.E.R., C.S.I.E.R. și Institutul "Elie Wiesel" 2008: 176); autoare a "Cântecului pionierilor" și altor opere proletcultiste;
1482. **MUGUR, Florin** (n. Legrel MUGUR, fiul lui Leon și Roza (n. Thau)) (7.II.1934 Bucureşti – 9.II.1991 Bucureşti) – membru U.T.C. din timpul liceului (exclus în 1956), întrerupt doi ani pentru a lucra la Radio și în presa scrisă; debut în 1948 cu versuri dedicate muncitorimii în *Brigadierul* (suplimentul ziarului *Tânărul muncitor*); redactor la Ed. Tineretului (1950-1960), paralel cu studiile; profesor de liceu în jud. Argeș (1960-1966) apoi în Bucureşti (1966-1969); redactor-șef adjunct la revista *Argeș* (1969-1973); lector-cenzor la Ed. Cartea Românească (1973 –1989);
1483. **MUNTEANU, Eva** (căs. SCHÖN) – conform fostei sale colege de la "Școala lui Maxy", "începuse în anii 50 o carieră de graficiană recunoscută, marcată puternic de amprenta "realismului socialist". De prin anii 60 a trecut la alte activități" (Hasan 2010: 12) (menționată ca evreică și în I. Deleanu 2006: 14);
1484. **NASTOVICI, N. Petre** (n. 1926) – după august 1944 responsabil organizatoric al F.N.D.R., apoi activist U.T.M. și P.M.R., în anii '60 director al Baletului Folcloric, apoi, cu grad de colonel, director al casei de Cultură a M.A.I. (1971-1972);
1485. **NATRA, Sergiu** (n. S. NADLER, fiul lui Benjamin și Nora) (n. 12.IV.1924 Brașov,) – compozitor și muzicolog, membru de partid și menestrel al regimului în anii postbelici, în conducerea Uniunii Compozitorilor în anii '50, unul din "cei mai duri muzicieni staliniști", compozitor prolific de muzică omagială "în ritm de mars" – v. piesele "Ogoare noi în lunca Prutului"; căsătorit cu Sonya-Coralia (n. Rosen, sculptoriță), împreună cu care (alături de

³²⁰ Cf. "Dare de seamă a Organelor de Conducere și Control ale Casei de Retrageri și Pensuni a Ziariștilor". *Anuarul membrilor casei de retrageri și pensiuni a ziariștilor* – cu membrii înscrisi de la 1 aprilie 1943, până la 31 decembrie 1943; apud Botez 2010.

- fiul Daniel) a emigrat în 1961 în Israel, unde a continuat să activeze și să predea la Tel Aviv, abandonând, firește, orientarea sa comunistă de odionioară; (D. Popovici 2010: 247, 262; Al. George 2010: 10; P. Brâncuși 2006: 116, 166-167); în 2004 a solicitat redobândirea cetățeniei române (v. M.O.R. nr. 1050 din 12 nov. 2004);
1486. **NEGREANU, Dinu** (fiul lui Lascăr Levy (al cărui tată, Yosef, își românizase numele din “Schwartz”) și Jeaneta) (1916-?) – regizor, scenarist și profesor I.A.T.C.; în perioada războiului regizor la Teatrul Evreiesc “Barașeum” din București și profesor la Școala de Arte pentru evrei (1942-1944); întors de la Moscova în 1948, este numit vicepreședinte al Comitetului de Stat al Cinematografiei, post pe care îl părăsește în 1952 pentru a deveni unul din principalii vectori ai propagandei mediate cinematografic, prin filme precum *Nepoții gornistului* (1953), *Pasarea furtunii* (1954) sau *Răsare soarele* (1954); emigrat în Israel la sfârșitul anilor ’70, ulterior stabilit în SUA, unde a și decedat;
1487. **NEGREANU, Elena** (n. Erna Grünberg, zisă “Nuța”) (n. 13.II.1918 Iași) – stabilită în București în 1926; actriță la Teatrul Național (1944-1945, 1947-1955) și la Teatrul Poporului (1945-1947); asistentă de regie a lui Liviu Ciulei, cadru didactic la I.A.T.C. (1947-1956); din 1956 regizor artistic în cadrul Radiodifuziunii; soția (din 1938) lui muzicologului Radu Negreanu (v. infra), mama Lilianei (căs. Moraru); aparent încă în viață în București, pe str. Eforiei (v. un interviu cu ea în I. Deleanu 2010: 7);
1488. **NEGREANU, Radu** ((fiul lui Lascăr Levy (al cărui tată, Yosef, își românizase numele din “Schwartz”) și Jeaneta) (9.X.1913 București - 2003) – fratele lui Dinu Negreanu; compozitor, muzicolog; în timpul războiului profesor la Școala de Arte pentru Evrei, în 1948 în conducerea Ministerului Artelor și Informațiilor (Vasile 2010: 43); din 1958 profesor la Conservatorul din București (Kuller 2008a: 277); căs. cu Elena (n. Erna Grünberg, v. supra);
1489. **NEGRIN, Harry** (n. Harry SCHWARTZ) (1914-1995) – scriitor, muzicolog, textier de muzică ușoară, membru de partid, după unele surse instrument al cenzurii la radio la sfârșitul anilor ’40, textier al celebrului slagăr “Cincinal în patru ani și jumătate” (pe muzica lui Henry Mălineanu) (O.L. Cosma 2006) (inclus și în Kuller 2008a: 450);
1490. **NOVICOV, Mihail** (n. NEUMAN, fiul lui Maximilian și Varvara (n. Dox)) (27.VIII.1914 Odessa – 9.IX.1992 București) – alt propagandist de prim rang al sistemului comunist; imediat după august 1944 director și proprietar al ziarului și tipografiei “Moldova liberă” din Iași (1944-1947), apoi redactor-șef la *România Liberă*, șeful secției Propagandă și Agitație a comitetului județean de partid Iași (1945-1946), din 1945 membru al Secției cenzoriale de Producție Artistică a U.S.A.S.Z., critic literar promotor al realismului socialist³²¹, director al Direcției Literară în cadrul Ministerului Artelor și Informațiilor (1948-1949), secretar al Uniunii Scriitorilor (1949-1953), redactor-șef al revistei *Flacăra* și director al Școlii de Literatură Mihai Eminescu din București (1950-1951), vicepreședinte al Comitetului de Stat al Cinematografiei (1953-1954), profesor la Institutul de literatură și critică literară „Mihai Eminescu” (unul din cei cu care studentul Paul Goma intrase într-un conflict deschis), inițial la catedra de Teoria Literaturii (1952-1953), apoi șeful catedrei de literatură rusă și sovietică (1954-19788), rector al Institutului „Maxim Gorki” (1949-1962, rector între 1958 și 1962), președintele Asociației Slaviștilor din România (1976-1990); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul „Tudor Vladimirescu” clasa a II-a;

³²¹ V. panseul său din *Flacăra* (9 mai 1948): „Daca arta este ideologie, iar artistul își proclamă hotărîrea de a se încadra în eforturile maselor populare conduse de clasa muncitoare și partidul ei, atunci este evident că niciodată el nu va putea răspunde acestei sarcini, fără să pătrundă adînc în ideologia clasei muncitoare, fără să-și însușească principiile teoretice care călăuzesc clasa muncitoare în munca și activitatea ei de zi cu zi.”

1491. **PERAHIM, Jules** (n. Iuliș BLUMENFELD³²²) (24.V.1914 București – 2.III.2008 Paris) – pictor, refugiat după anexarea B.B.N.H. în U.R.S.S., revenit în România în 1944 pe poziția de “comisar artistic”, inițial redactor la *Veac Nou* (ziarul de limbă română al Armatei Roșii), devine unul din exponenți marcanți ai realismului socialist în pictură (v. de pildă tabloul “Luptăm pentru pace”, centrat pe chipul lui Stalin), profesor la Institutul de Arte Plastice din București, șeful Uniunii Artiștilor Plastici și director al revistei *Arta Plastică* (1956-1964), emigrat în Israel în 1968 împreună cu soția sa, actrița Agnia Bogoslava, ulterior stabilit la Paris;
1492. **PETROVEANU, Mihail** (28.X.1923 București – 4.III.1977) (fiul lui Jean și Maria (n. Algazi)) (între amici “Milo”) – jurnalist, critic și istoric literar aservit regimului comunist; absolvent al Facultății de Litere din București (1947), redactor la *Studentul român* (1946-1947), apoi redactor la *Contemporanul* (1947-1948) și Radiodifuziune (1948-1952), apoi redactor-șef adjunct E.S.P.L.A. (1952-1955), redactor la *Viața românească* (1955-1956), redactor-șef adjunct la *Gazeta literară* (1956-1961), respectiv redactor principal al publicației Redacției Publicațiilor pentru Străinătate (1962-1977); căs. cu Veronica Porumbacu, ambii decedați la cutremurul din 1977 (Zalis 2011: 20, D.G.L.R., Kuller 2010: 191 și 2008: 295-6; Solomovici 2003: 328; G. Șerban 2005: 12; YIVO f.a. “Romanian Literature”);
1493. (?) **POJAR, Paraschiva** (n. POZSAR, căs. GLAUBER, fiica lui Andrei) – directoare în Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, în anii ’70 funcționar superior în cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (1954); decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a; soția lui Gheorghe Glauber; emigrată în Israel, încă în viață;
1494. **POPPER, Jacob** (31.V.1921 București – 5.II.1996 Roma, Italia) – absolvent de Litere la Iași în 1946 (când se înscrise și în P.C.R.), redactor la ziarele locale din Iași *Moldova* și *Lupta Moldovei* (1945-1947), apoi critic literar instrumentalizat în impunerea dogmatismului realismului socialist în literatură în anii ’40-’50, unul din “acuzatorii” lui G. Călinescu, redactor la *Flacăra*, *România Liberă*, *Contemporanul* (1948-1951), apoi la E.S.P.L.A., emigrat în 1964, stabilit la München, unde ajunge chiar responsabil de o emisiune culturală la postul de radio *Europa Liberă* (1965-1980); căs. cu Any (n. Magder), alias “Anișoara Negulescu” la *Europa Liberă*;
1495. **POSMANTIR, Tudor** (4.VII.1893 – 1982 București) (fiul lui Josef, n. Cohn (fiul Berthei), procurist la începutul secolului la banca Marmorosch Blank & Co.) – în perioada interbelică operator și regizor de film, figură relativ controversată (potrivit lui C. Argetoianu și altor surse, ar fi intermediat relația dintre Carol al II-lea și Elena Lupescu), după august 1944 instalat de comuniști director adjunct al Oficiului Național Cinematografic (1945-1949), apoi responsabil cu proiectarea complexului cinematografic Buftea (1949-1956), ulterior operator la Institutul de Mecanică Aplicată al Academiei R.P.R. (Kuller 2008a: 302-3; Domenico 2005: 51-2);
1496. **PORUMBACU, Veronica** (n. SCHWEFELBERG, fiica lui Arnold (avocat³²³) și Betty (n. Grünbaum)) (24.X.1921 București - 4.III.1977 București) - poetă proletcultistă, ilegalistă (membru U.T.C. din 1941), redactor la emisiunea pentru străinătate a Radiodifuziunii (1945-1949), redactor la *Contemporanul* (1946-1949), redactor, apoi redactor-șef adjunct la *Viața Românească* (1949-1953), iar apoi redactor-șef adjunct la *Gazeta literară* (1953-

³²² Numele ales „Perahim” traducându-se din ebraică prin „flori”, o trimitere la numele său de naștere germanofon Blumenfeld „câmp de flori”.

³²³ Președinte al secției juridice a Partidului Evreiesc (condus de A.L. Zissu), reconstituit în toamna lui 1944.

- 1956), şef de secţie la Uniunea Scriitorilor (1956-1963) şi continuând să publice la *Gazeta literară*; profesor la cercul literar al Palatului Pionierilor din Bucureşti (1970-1977); distinsă cu Medalia Muncii (1949), Premiul de Stat (1953), Ordinul Muncii (1954), Premiul Ministerului Artelor (1957), Premiul Învățământului și Culturii (1958), ordinul Meritul Cultural (1969), premiul Uniunii Scriitorilor (1971); căsătorită cu criticul literar Mihail Petroveanu (v. *supra*);
1497. **PROFETA, Laurențiu** (12.I.1925 Bucureşti – 20.VIII.2006) – membru şi compozitor devotat partidului, enumerat de muzicologul P. Brâncuşi între autorii de “cântec de masă conceput în ritm de marş”, director adjunct al Societăţii Române de Radiodifuziune (1949-1953), şeful Direcţiei Muzică din cadrul Ministerului Culturii (1953-1955, 1959-1961), cu studii de perfecţionare la Conservatorul din Moscova (1945-1959), secretar general al U.C.M.R. (1968-1989); după 1989 compozitor pentru Teatrul Evreiesc de Stat din Bucureşti; autor, *inter alia*, al compoziţiilor muzicale “Pentru August 23”, “Luminile roşului Octombrie”, “Cantata patriei”; decorat de statul comunist cu ordinul Muncii clasa a III-a (1959), ordinul “Meritul Cultural” (1969), cu Premiul U.C.M.R. (1968, 1969, 1977, 1984), etc. (Kuller 2008a: 304; O.L. Cosma 2006; S.D. Pop 2007: 7; P. Brâncuşi 2006: 166-7 şi 2005: 104; A. Brumaru 2006: 17, 21; YIVO Institute..., f.a.);
1498. **RAFAEL, George** – actor, regizor, cadru didactic la I.A.T.C. în anii '50-60 (în 1963 cu grad de asist. univ.) şi autor ocasional în revista *Teatrul* (inclus în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 452);
1499. **RAICU, Lucian** (n. LEIBOVICI, fiul lui Carol şi Uca (n. Solomon)) (12.V.1934 Iaşi – 22.XI.2006 Paris) – critic literar şi publicist; din 1952 redactor la *Viaţa românească*, ulterior la *Gazeta literară* şi *România literară*; emigrat în prima jumătate a anilor '80 împreună cu soţia sa, scriitoarea Sonia Larian, stabilit în Franţa în 1986;
1500. **RAPPAPORT, Otto** (1921 Arad – 1993 Israel) – în timpul războiului deportat la muncă obligatorie în Transnistria, după război membru de partid, redactor la cotidianul de limbă maghiară *Égyseg* şi regizor şi director al Teatrului de Stat Arad, respectiv regizor colaborator la teatrele din Timişoara, Satu Mare, Oradea, Târgu Mureş, apoi pe post de conducere la teatrul maghiar de Stat din Cluj; emigrat în 1974 în Israel, unde a continuat să predea teatrologie (Kuller 2008a: 308-9, v. şi revista *Teatrul* nr. 4 (aprilie) din 1957, p. 13); decorat cu ordinul “Meritul Cultural” clasa a IV-a (Decretul nr. 1016 din 6 noiembrie 1967);
1501. **RÎPEANU, T. Bujor** (ROSENBERG) – activist U.T.M. în anii '50, exclus în 1959 (A.N.I.C. fd. C.C. al U.T.C. dosar nr. 22/1959, ff. 120-1 şi 140-1); ulterior critic şi istoric cinematografic, cu activitate publicistică la *Teatrul*, *Cinema*, *Contemporanul*, *Astra*, *Flacăra*, etc. (v. şi Solomovici 2003: 329 şi Kuller 2010: 191);
1502. **RODAN, Eugen** (n. E. ROSENBLATT) - redactor la revista *Lupta de clasă* până în 1950, apoi vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Artă (1950-1952) şi secretar al Consiliului general al A.R.L.U.S., ulterior director în cadrul Ministerului Culturii, respectiv director adjunct al Institutului de Filozofie al Academiei (v. Kuller 2010: 190; 2008: 452); fişă de cadre la secţia Propagandă-Agitaţie a C.C. al P.C.R. (1954, 1955);
1503. **ROMAN, Elly** (n. Elias GOLDBERG) (7.V.1905-1996) – muzicolog, instrumentalizat în impunerea dogmatismului marxist şi în muzică, responsabil pentru modificarea brutală a textelor unor melodii populare, romanțe şi alte cântece din perioada pre-comunistă şi includerea între partiturile aprobată de materiale dedicate “fabricilor”, “tractoarelor”, “cooperativeor agricole”, etc.; director al teatrului “Constantin Tănase” din Bucureşti (1948-1952); autor al pieselor “Mulțumim din inimă partidului” şi “Cantata Armatei

- Sovietice” și co-autor al odei “Cântec pentru Stalin”³²⁴ (P. Brâncuși 2006: 140, 149; O.L. Cosma 2006);
1504. **RUDAȘCU, Lelia** (d. 1955?) – artist plastic, scenarist (ex. filmul “Căminele de zi ale Apărării Patriotice”, 1945), redactoare la E.S.P.L.A., incinerată la crematoriul “Cenușa” (v. și Solomovici 2001 II: 42);
1505. **RUDEANU, Sadi** (n. Ozias Rubin) (1921 Focșani – 1993 Israel) – umorist, satirist, între scriitorii evrei “cu mici concesii” făcute regimului comunist (Kuller 2010: 191, 2008: 453, Solomovici 2003: 328); emigrat în 1973 în Israel; căs. cu Vera (n. Zaltinger);
1506. **SALAMON, László** (11.VII.1891 Oradea – 29.X.1983 Cluj, cimitirul evreiesc) – poet, comunist convins, fost ilegalist, participant chiar la “Revoluția” bolșevică din Budapesta în 1919, deportat la Dachau în timpul războiului, după 1944 între “evreii maghiari” din “prim-planul vieții culturale și intelectuale comuniste”; fost membru al filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor; căs. cu Ella (n. Kahana), sora activistei Rozalia (căs. Cheresteșiu) (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 419, 710; Vágó 1981: 123, n.26);
1507. **SAVA, Iosif** (n. Iosif SEGAL, fiul lui Bernard) (15.II.1933, Iași – 18.VIII.1998, București) – cunoscut publicului larg ca muzicolog; fost redactor la ziarul local din Iași, *Opinia* (1949-1951), apoi la secția cultură și știință a *Scânteii Tineretului* (1951-1969), calitate în care este chiar decorat prin Decretul nr. 696 din 6 noiembrie 1964 cu Medalia Muncii clasa a III-a; apoi redactor-realizator pe teme muzicale la Radiodifuziune (1969-1990), iar ulterior la TVR; căs. cu Margit;
1508. **SAVA, Octavian** (n. 1.II.1928 București) – fost elev al lui Mihail Sebastian la Liceul “Cultura B” în timpul războiului, colaborator (1947-1949), apoi redactor și respectiv redactor-șef adjunct al redacției Culturale a Radiodifuziunii (1949-1964), transferat la TVR, unde activează ca redactor-șef adjunct și apoi plin la diverse emisiuni de varietăți și teatru; între scriitorii evrei “cu mici concesii” făcute regimului comunist (Kuller 2010: 191); stabilit în Israel; colaborator la *Realitatea evreiască*; (Solomovici 2003: 328 și 2001 II: 54, 217; C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 454; TVR: “Top personalități – TVR 50”);
1509. **ȘĂUCAN, Mircea** (fiul lui Alexandru și Tereza (n. Solomon)) (5.IV.1928 Paris, Franța – 13.IV.2003 Ierusalim, Israel) – ajuns cu părinții în România în 1934, student la Institutul Unional de Cinematografie din Moscova (1948-1952), apoi regizor instrumentalizat propagandistic de regimul comunist în primii săi ani de carieră (v. producția *Pe drumul libertății* din 1954); emigrat în 1987 în Israel; căs. cu Susana; fiul său Emil (n. 21.IV.1961) a reobținut cetățenia română în 2009 (ordinul Ministrului Justiției nr. 407/30.01.2009; M.Of. nr. 70 din 05.02.2009);
1510. **SCHILERU, Eugen** (13.IX.1916 Brăila - 10.VIII.1968 București) (fiul lui Henri și Maria (n. Demetrescu)) – membru U.T.C. de la sfârșitul anilor '30, redactor la *România Liberă* și membru al Comisiei mixte de Cenzură din cadrul Ministerului Propagandei Naționale instituite prin Decretul-Lege nr. 364 din 2 mai 1945 (A.N.I.C., fd. Ministerul Propagandei Naționale, dosar nr. 1027, Corobca 2008: 15, n.6); ulterior director în cadrul Bibliotecii Academiei R.P.R. (1948-1951), profesor de Istoria Estetică la Institutul de Arte Plastice din București (1949-1968), membru în conducerea Artiștilor Plastici din R.P.R. până în 1952, când va fi demis, spre sfârșitul anilor '50 cooptat redactor la *Contemporanul*;
1511. **SCHWARTZMANN, Haim Harry** (1897 - 1982) - alt compozitor rapsod al comunismului (v. *Donca* (1950), *Lovește-n uzine ciocanul* sau *Veșnica prietenie* [româno-sovietică]);

³²⁴ Paznic vigilant al respectării jdanovismului în muzică, Elly Roman constata în revista *Muzica* din 1953: “Deși creatorii au renunțat în mare parte la intonațiile morbide, deprimante, mai persistă încă în muzica noastră ușoară de dans elemente cosmopolite, nesănătoase” (*apud* Brâncuși 2006: 149).

- dirijor la T.E.S. București (1948-1968), ulterior emigrat în Israel (Kuller 2008a: 352-3; P. Brâncuși 2006: 122, 150; O.L. Cosma 2006; Solomovici 2001I: 411; YIVO f.a.);
1512. **SEBASTIAN, LASCĂR** (n. Sebastian SALMEN, fiul lui Leonard și Sofia) (14.X.1908 București – 9.X.1976 București) – ziarist (încă din perioada interbelică), traducător, publicist /debut în revista *Cultura proletară*, în 1927); refugiat în U.R.S.S., alături de alte câteva mii de evrei, în timpul războiului, revenit în țară în 1946; responsabil al secției culturale la *Tribuna Româneasă* (1946-1947), redactor la teatrele din Arad, Brașov, Brăila, Reșița (1947-1955); redactor și șef de secție la *Flacăra* și colaborator la *Tribuna*, *Contemporanul* și *Gazeta literară* (1955-1968); redactor la *România literară* (1968-1972);
1513. **SEGAL, Doru** (20.VI.1930 - 2011) – operator și regizor de film documentar (v., inter alia, filmele documentare *Pretutindeni oamenii muncesc* (1963), *Un mareț program de propășire economică* (1969), sau *Sub steagul partidului* (1971) – coregizor Mirel Ilieșiu); căs. cu Paula, activă la rândul ei în cinematografie;
1514. **SERGHI, Cella** (n. Cella MARCOFF, frica lui Avram și Carlina (n. Golestan)) (22.X.1907 Constanța – 19.IX.1992 București) – absolventă de Drept, publicistă (uneori cu pseudonimul “Cella Marin”) la *Universul*, *Viața românească*, *Femeia*, *Femeia și căminul*, iar după război la *Frontul plugarilor*, *Dobrogea nouă*, *Gazeta literară*, *Flacăra* și a.; prozatoare raliată curentului realismului socialist, autoare spre exemplu a romanelor *Cântecul uzinei* (1950) și *Cantemiriștii* (1954) și a nuvelelor *S-a dumirit și Moș Ilie* (1951) și *Surorile* (1951); inclusă de Solomovici (2003: 325) celor care “participă cu sărg la construcția ‘culturii socialiste’”;
1515. **SIEGFRIED, W.** (n. Vladimir VOLFINGHER; uneori semna artistic și în forma “Vladimir Siegfried”) – originar din Bârlad, regizor, membru de partid, director de scenă la Teatrul Național și membru al redacției revistei *Teatrul* în anii ’50; potrivit lui Solomovici (2003: 37), ar fi lucrat și în industria cinematografică; cu prilejul unei deplasări la Paris, cere cu succes azil politic la 20 mai 1958; decorat în 1952 cu ordinul Muncii clasa I-a (Decret nr. 74 din 19 apr. 1952);
1516. **SIMIONOVICI, Marcu** (pseudonim literar “Marc Simion”) (n. 1935, București) – din 1959 și până în 1980, când emigrează în Israel (stabilit în Rosh Haayin), angajat al studioului cinematografic Sahia, unde ocupă funcția de director de film, secția Creație Film Documentar;
1517. **SILVESTRU, I. Valentin** (n. Marcel MOSCOVICI, fiul lui Isac și Sura) (20.X.1924, Rebricea, Vaslui – 27.XI.1996, București) – scriitor, istoric și critic teatral și cinematografic; reporter la *Victoria* (sept. 1944-1946), *România liberă* (1946-1947), colaborator la *Contemporanul* și *Lumea* (1946-1947), reporter la *Rampa* (1947-1948) și *Flacăra* (1948-1950), director al Studioului Cinematografic București (1950-1951), redactor-șef al revistei *Probleme de cinematografie* (1951-1953), profesor de estetică la Institutul de Teatru București (1953-1959), șeful secției Artă la *Contemporanul* (1954-1969), șeful secției cornică dramatică la *România literară* (1969-1992, unde, cf. colegului de redacție Șt. Agopian, “își ascundea cu mare grijă originea”³²⁵) (ambele funcții ocupate ca demnitar în Ministerul Culturii), colaborator la Radiodofuziune și la *Gazeta literară*, *Teatrul*³²⁶, *Tribuna României*, după dec. 1989 președintele Asociației Criticilor Teatrali și al Asociației Umoriștilor; decorat cu ordinul Meritul Cultural clasa a IV-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 549 din 6 iunie 1967;

³²⁵ Șt. Agopian, „La România literară (XII)” în *Cațavencu*, 8 iulie 2009.

³²⁶ Unde semna articole precum „Coordinate ale interpretării realist-socialiste” (nr. 10-11(oct.-nov.), pp. 57-62.

1518. **SIMION, Alexandru** – fost ilegalist, evreu originar din Bacău cf. Andrei Striha (apud Solomovici 2004: 403), instructor în cadrul secției Literatură a C.C. al P.M.R. în anii '50;
1519. **SOLOMON, Dumitru** (n. Adolf Solomon, 14.XII.1932 Galați – 10.II.2003 București) (fiul lui Iacob și Estera) – redactor la *Gazeta Literară* (1955-1962), apoi șef de secție la *Luceafărul* (1962-1964), redactor al publicației *Teatrul* (devenită apoi *Teatrul azi*), profesor la ATF și director artistic al unui studio cinematografic (1964-1972), ulterior lector de scenarii (1972-1989), din 1990 redactor-șef al revistei *Teatrul azi*, conferențiar la Academia Națională de Teatru și Film și publicist la *Gazeta Literară*, *Viața românească*, *Contemporanul*, *Dilema*, etc.;
1520. **SOLOMON-CALLIMACHI, Dida** (soția “prințului roșu” Scarlat Callimachi) (15.II.1898 București – 1974 București) – actriță de teatru și ilegalistă în perioada interbelică, în dec. 1944 membru fondator și vicepreședinte al subsecției Teatru (secția Artă) a A.R.L.U.S., membru în conducerea U.F.A.R. (1945-1948) (v. și Kuller 2008a: 362-3);
1521. **SOMMER, Radu** (n. Rudolf SOMMER) (1916-2001) – critic literar, eseist, după război redactor la un ziar din Craiova, apoi coordonator al unor volume lexicografice și al unor lucrări precum *Autonomie și responsabilitate în artă* (Ed. Politică, 1969), *Teoria înstrăinării omului* (colecția Prelegeri de marxism-leninism, Ed. Politică, 1972), etc. (v. și Kuller 2008a: 363; FEDROM f.a.);
1522. **SORBUL, Mihail** (n. M. SMOLSKY, fiul lui Anton (polonez, 1845-1910) și Maria (n. Moscovici, 1860-1915)) (16.X.1885 Botoșani – 20.XII.1956 București) – prozator și publicist în prima jumătate a secolului, după al doilea război mondial colaborator la *Scânteia*, *România liberă*, *Gazeta literară*, *Luceafărul*, etc. (D.G.L.R., Kuller 2008a: 456);
1523. **STERIADE, Tudor** [probabil alias] (n. 15.XII.1926 București) – în timpul războiului elev la liceul evreiesc “Cultura A”, iar după absolvirea Facultății de Filologie, timp de aproape trei decenii (până la pensionare, în 1987), secretar literar al teatrului “Lucia Sturdza Bulandra”; încă în viață în București (Croitoru 2006: 7)³²⁷;
1524. **STOIAN, Mihai** (n. Mișu FREIBERG, fiul lui Heinrich și Paula (n. Schwarzwald)) (25.XII.1927 Galați – 13.IX.2005 București) – debutează în presă, în ziarul *Victoria*, în 1946, cu o satiră la adresa lui Iuliu Maniu (articoul “Scenariu pentru un film care nu va fi turnat niciodată”); redactor, încă din timpul studenției la Facultatea de Psihologie și Pedagogie a Universității București (1948-1951), la reviste pentru copii, apoi redactor și colaborator la publicațiile *Luceafărul*, *Gazeta Literară*, *Tribuna*, *România Literară*; după 1989, autor al unor materiale la Ed. Hasefer;
1525. **STRIHAN, Andrei** (n. Osias STRIH, fiul lui Isac și Neta) (n. 13.V.1924, Roman) – critic de teatru; absolvent al școlii “Jdanov” în 1949, inițial cadru didactic cu jumătate de normă la catedra de estetică a I.A.T.C., paralel cu funcția de instructor în cadrul sectorului Literatură și Artă al secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (1950-1968), apoi încadrat cu funcția de bază la catedra de Estetică (până în 1976); cronicar teatral la *Contemporanul* (1964-1976), colaborator al Radioteleviziunii Române (1964-1977); cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R. (12/1954); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a; emigrat în 1977 în Israel, unde predă Teoria Teatrului la Facultatea de Arte a Universității din Tel Aviv;
1526. **SUTER, Emil** (n. Witner, fratele lui Ion Vitner) – critic literar și cinematografic, funcționar în cadrul Direcției Generale a Cinematografiei de pe lângă Consiliul de Miniștri (ulterior Comitetul de Stat al Cinematografiei), publicând în anii '40-'50 în *Viața Sindicală*,

³²⁷ V. și http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 04_01.html

- Contemporanul* și *Gazeta literară*; emigrat în Israel (Solomovici 2001 II: 243); căs. cu Margrit;
1527. **SZEKLER, Erwin** – regizor de filme documentare la studioul Sahia în anii '50-'70 (în mod posibil rudă cu Mauriciu Sekler (1901-1981), actor și regizor la T.E.S. București);
1528. **ŞARAGA, Lascăr** (1892 Iași – 5.VII.1968 Israel) (cunoscut mai ales sub pseudonimul literar “Samson Lazăr”) - de formație avocat, în perioada interbelică ziarist la săptămânalul stângist *Egalitatea* și avocat al inculpaților comuniști ilegalizați, în 1941 aflat în atenția Siguranței ca activist communist categoria A (în 1940 urma să fie internat în lagărul de muncă obligatorie de la Miercurea Ciuc), după război secretar general simultan al Uniunii Comunităților Evreiești din Vechiul Regat (U.C.E.R.V.) și al Federației Uniunii de Comunități Evreiești din România (F.U.C.E.), din 1945 membru în C.C. al organizației procomuniste I.K.U.F. (a evreilor vorbitori de idiș) și membru în conducerea C.D.E.; menționat drept communist radical în multiple memorii ale unor autori evrei; poet, nuvelist și publicist până în 1957, când a emigrat în Israel, unde a activat ca publicist sub pseudonimul amintit; cf. Solomovici (2003: 185), în Israel, Șaraga “bombarda” redacția ziarului comunista de limbă română *Glasul Poporului* cu “poezii patriotice și imnuri încinante păcii. Erau aceleași poeme pe care le publicase în presa comunistă din România cuvântul partid dispăruse în favoarea Sionului”;
1529. **ŞARAGA, Sami** – fostă figură notorie a lumii interlope bucureștene și susținător al rețelei “Ajutorul Roșu” în perioada interbelică; după război activist communist, instalat de Gheorghiu-Dej director în cadrul Ministerului Industriei Ușoare (Solomovici 2003: 185-6);
1530. **ŞARAGA-MAXY, Hermina Nina** (zisă “Mimi”) (29.XII.1923 – II.2011 Paris) – pictoriță și sculptoriță raliată realismului socialist (v. compozitia “Mama prizonierului” sau statuia minerului din parcul Carol Schretter din Petroșani); fiica lui Lascăr Șaraga, eleva și mai apoi soția lui M.H. Maxy; emigrează în Israel în 1982, iar în 1995 se stabilește la Paris (menționată și în Hasan 2010: 10);
1531. **SELMARU, Traian** (n. Selmar TERNER) (n. 12.01.1914 București – 15.XI.1999 București) – critic literar reprezentant al realismului socialist, redactor (înțial scria și pentru *România Liberă*) și secretar general de redacție la *Scânteia* (sept. 1944 - 1946), redactor-șef adjunct la *Scânteia* (1946-1950, 1956-1957), secretar general al Uniunii Scriitorilor (1951-1956), consilier cultural la Ambasada României la Moscova (1957-1959), redactor și respectiv redactor-șef la revista *Teatrul* (1959-1969), respectiv redactor principal și cronicar teatral la *Informația Bucureștiului* (1969-1979, pensionat); instrument de încredere al lui Leonte Răutu, fiind cel care de pildă declama: “lozinca e un lucru sfânt, ordinul de luptă al Partidului nostru, iar scriitorii sunt propaganisti și trebuie să învețe a utiliza cu mândrie și cu măiestrie lozincile”³²⁸; decorat în 1971 cu ordinul “23 August” clasa a II-a;
1532. **ŞERBU, Ieronim** (n. Afon Herz ERICK, fiul lui Avram Moise și Frieda Ruhla (n. Sigal) (1.XII.1911 Botoșani – 8.XII.1972 București) – publicist în perioada interbelică la Discobolul, după război membru C.D.E. membru de partid, colaborator la *Unirea* (ziarul C.D.E.), *Gazeta literară*, *Dreptatea nouă*, *Contemporanul*, *Veac nou* (al A.R.L.U.S.) și a.; instrumentalizat de propaganda comunistă, autor prolific în canoanele realismului socialist, v. de ex. lucrările *Vîțelul de aur* (1949), *Izgonirea din rai* (1956), *Cuptorul nr. 3* (1950), *Linia de foc* (1950), *Eruptia* (1951), etc.;
1533. **ŞTEFĂNESCU, Al. I. (Alexandru Iancu)** (fiul lui Iancu Z. Ștefănescu și Iosefina (n. Katz)) (21.VI.1915 București – 20.VII.1984 București) – “kulturnik” de prim rang al

³²⁸ V. <http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=4012>

regimului comunist, membru al Comisiei Mixte de Cenzură de pe lângă Ministerul Propagandei în 1945 (numit prin Decretul Lege nr. 364 din 2 mai 1945), apoi redactor la *Contemporanul* (1947-1949), director adjunct al E.S.P.L.A. (1951-1957), director al Editurii Tineretului (1957-1960), redactor-șef adjunct la *Luceafărul* (1961-1962), redactor la *Gazeta literară* (1962-1964), redactor-șef adjunct al periodicelor pentru străinătate (1967-1979, pensionat);

1534. **TAİŞLER, Saul** (2.I.1925 Iași - 1993) – din 1950, timp de patru decenii decenii actor și regizor la Teatrul Național Iași, caracterizat într-un referat din 1953 al secției Propagandă și Agitație a comitetului regional de partid Iași ca “tovarăș bun, cu nivel ideologic ridicat” (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 42/1953, ff. 29-33); decorat în 1967 cu ordinul “Meritul Cultural” (Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 1015 din 6 noiembrie 1967);
1535. **TAUB, János** (14.V.1927 Halmeu, Satu Mare – 4.II.2010 Budapesta) - evreu maghiarofon, director și prim regizor al Teatrului Maghiar de Stat din Timișoara (1954-1962), apoi prim regizor al celui din Cluj-Napoca (1962-1971), membru în conducerea Teatrului Bulandra din București și profesor la Academia de Teatru și Film (1971-1981), emigrat în 1981 în Israel, apoi stabilit în 1986 în Ungaria; fratele Gabrielei Taub Darvash, balerină, fondatoare în 1975 a studioului “Darvash ballet” din New York;
1536. **TARU, Eugen** (n. E. STARCK) (22.IV.1913 Craiova – 5.VI.1991 București) – grafician, după război cu desene publicate în *Scânteia*, *Tânărul muncitor*, *Scânteia Tineretului*, *România liberă*, etc., din 1951 membru al Uniunii Artiștilor Plastici (echipa lui M.H. Maxy), instrument al propagandei regimului comunist, autor, mai ales în revista *Urzica* (până în anii '70) al unor satire politice în formă grafică, precum caricaturziarea grotescă a lui Tito ca pe un măcelar cu secure (după conflictul Tito-Stalin), a bancherilor de pe Wall Street ca simbol al capitalismului decadent, acuarela Demascarea chiaburului, etc.; sinucis în 1991 împreună cu soția sa, Iosefină (Kuller 2008a: 366, Prelipceanu 2007: 238; Şușără 2006 și 2008: 12, aman.ro, f.a., “Un dicționar al personalităților din Dolj”, etc.);
1537. **TEGER, Eugen** – compozitor și membru al Uniunii Compozitorilor din R.P.R., autorul, *inter alia*, al compoziției *Inima lui Stalin*, decorat pentru meritele sale în apologia pe cale muzicală a regimului atât în 1953 cu Ordinul Muncii cls. II-a, cât și în 1967 cu ordinul “Meritul Cultural” cls. IV-a;
1538. **TITA, Ștefan** (14.VIII.1905 București – 1.IX.1977 București) – scriitor și jurnalist; redactor-șef la *Aurora*, secretar de redacție la *Adevărul literar și artistic* și secretar general al Ministerului Artelor (1946-1948); colaborator la *Urzica*, *Contemporanul*, *Teatrul*, *Almanahul literar*, *România literară*, etc.; reprezentant al realismului socialist, v. volumele de versuri Cântece de suferință și biruință (1946), Mai multă omenie (1947), Ale noastre, ale voastre (1948), etc., sau piesa de teatru *Intr-o seară de toamnă* (1963), elogiu adus unei tinere ilegaliste; indicat ca evreu de Harry Kuller (2010: 191; 2008: 395), de Solomovici (2003: 328) și de *The Jewish Quarterly*, vol. XXV-XXVI (Jewish Literary Trust, London, 1977), p.17;
1539. (?) **TITREA, I. Boris** – redactor la *Scânteia Tineretului*, decorat prin Decretul nr. 696 din 6 noiembrie 1964 cu Medalia Muncii clasa a III-a;
1540. **TOMA, Alexandru** (n. Solomon Leibu MOSCOVICI, fiul lui Leibu și Zalia) (11.II.1875 Urziceni – 15.VIII.1954 București) (tatăl lui Sorin Toma), în perioada interbelică semnând articole în *Adevărul* și *Dimineața* cu numele Alexandru S. Toma, după război editor la *Scânteia*, apoi președinte al Uniunii Scriitorilor, iar ulterior, până la deces, director general al Editurii de Stat Pentru Literatură și Artă, membru titular al Academiei Române;

proclamat de comuniști “poet național”, autor al unui număr impresionant de poezii eligioase la adresa lui Stalin și a altor demnitari comuniști și a sistemului în ansamblu³²⁹, a beneficiat de funeralii naționale; multiplu decorat de statul comunist cu ordinul Steaua R.P.R., ordinul Muncii, medalia “Eliberarea de sub jugul fascist”, etc.;

1541. **TUDOR, Andrei** (n. Isac ROSENZWEIG, fiul lui Moise (Mayer) și Tony) (31.VIII.1907 Brăila – 18.VI.1959 București) – după august 1944 membru de partid și publicist procomunist la *Unirea* (cotidianul C.D.E.), *Victoria*, *Veac nou* (A.R.L.U.S.), *Tribuna poporului*, *Viața capitalei*, etc., redactor-șef la *Muzica* (1951-1952), apoi simplu redactor și semnatar al unor multiple articole propagandistice procomuniste, profesor la Conservator (1950-1959), la Institutul de Teatru (1951-1956) și șef de sector la Institutul de Istoria Artei al Academiei R.P.R. (1951-1959); între cărțile publicate se numără și *Moscova (Reportaj despre metropola lumii noi)* (1948); sora sa, Coca Rosenzweig, s-a căsătorit cu Mihai Vieru (Veinberg), fratele Sandei Ranghet, cu care a avut un copil (Michael Vieru); sursele care pretind că A.T. s-ar fi numit Heinrich Raiber sunt nefondate;
1542. **VARGA, Ovidiu** (n. WECHSLER, fiul lui Isuhar și Sofia) (5.X.1913 Iași – 15.VII.1993) – compozitor proletcultist, instalat în perioada stalinistă în conducerea breslei muzicologilor, inclus de Dinu Popovici între “din cei mai duri muzicieni staliiniști” (2010: 247, 262); timp de peste două decenii șef al Conservatorului din București, unde a predat istoria muzicii, autor al unor compoziții precum “Cântec pentru Stalin” sau “Pentru voi frați iubiți sovietici” (O.L. Cosma); spre începutul anilor '60 șeful secției Muzică a Radiodifuziunii (indicat ca evreu de C.S.I.E.R. în Kuller 2008a: 459 și E. Elenescu 2000 și indirect de Dan. C. Mihăilescu (2005), care precizează că este fratele lui Mauriciu Vescan [v. *infra*]);
1543. **VESCAN, Mauriciu** (n. WECHSLER, fiul lui Isuhar și Sofia³³⁰) (n. 4.III.1916 București) – compozitor și muzicolog rapsod al stalinismului, între “cei mai duri muzicieni staliiniști” (D. Popovici 2010: 262), fost voluntar în Spania, după război membru al Secției de Producție Artistică (*i.e.* organul de cenzură în domeniul în perioada 1945-1947) al U.S.A.S.Z., compozitor proletcultist (autor, *inter alia*, al celebrului imn devenit sintagmă-clîșeu “Heirup!”, compus chiar pe șantierul Bumbești-Livezeni, și al compozițiilor omagiale “Cântec despre Stalin”, “Dar lui Stalin”, “Țara noastră-n sărbătoare” și “Lenin e cu noi”), în anii '50 director muzical în cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă de pe lângă Ministerul Culturii, membru în conducerea Uniunii Compozitorilor, ulterior director și dirijor al Teatrului Muzical din Brașov (în acea perioadă “orașul Stalin”); în 1992 încă în viață, domiciliat în Austria, Bad Schallerbach, Grieskirchen (D. Popovici 2010: 262; P. Brâncuși 2006: 166-7; O.L. Cosma 2006; Adorian *et al.* 1971: 210; Mihăilescu 2005; Sugarman f.a.: V. Cosma 2006: 205 §.u.);
1544. **VIANU, Tudor** (27.XII.1897 Giurgiu – 21.V.1964 București) (fiul lui Adolf M. Weinberg (medic, n. 1856) și Roza Leibovici, ambii convertiți la creștinism în 1880, devenind Alexandru și Florica Vianu³³¹) – poet, critic și istoric literar, după război ambasador la

³²⁹ Pentru multiple extrase din opera proletcultistă a lui Al. Toma, vezi Sandache 2006: 17-36.

³³⁰ V. H.G. nr. 136 din 19.III.1992, în baza căreia i se aproba renunțarea la cetățenia română la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=74118>, poziția 37.

³³¹ V. *Dicționarul General al Literaturii Române*, precum și Solomovici (2001I: 139), Călinescu (2005) și V. Lungu (1997: 89, unde se reproduce o notă a legionarilor care susțineau că mama lui T. Vianu ar fi fost de fapt Fani Zelinger, botezată Florica Vianu). Canonul religios mozaic care nu recunoaște convertirea la alte religii explică de ce, deși botezat creștin după naștere, Tudor Vianu (îngropat de altfel la cimitirul Bellu) este asumat, aidoma tatălui său, ca figură marcantă a istoriei comunității evreiești din România într-un document oficial al F.C.E.R. (*Seventy Years of Existence*, 2008, v. http://www.jewishfed.ro/fcer/public_html/downloads/carti/FEDROM.pdf); aceeași regulă și în cazul pastorului Richard Wurmbrand (convertit 1936), etc. (v. Kuller 2008a: 406-7, 429).

- Belgrad (1945-1946), apoi director al Teatrului Național București, profesor la catedra de Estetică a Facultății de Litere a Universității București, “epurat” la sfârșitul anilor ’40, cercetător la Institutul de Lingvistică, reîncadrat în mediul universitar în 1955 (anul întocmirii fișei sale de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.M.R.);
1545. **VIERU, Anatol** (“Tolea”) (8.VI.1926 Iași – 8/9.X.1998 București, cimitirul “Filantropia”) – alt exemplu în care autorii evrei tind să omită părți întregi din biografie, în spete cele de activism procomunist; membru al Societății, ulterior Uniunii Compozitorilor (din 1948, respectiv 1954), cu studii la Conservatorul de Stat “Ceaikovski” din Moscova (1951-1954), profesor la Academia de Muzică (din 1959); enumerat de muzicologul P. Brâncuși între cei care compuneau cântece de masă “în ritm de marș”, autor al unor scrieri elogioase la adresa regimului și compozitor, *inter alia*, al lucrărilor “Cântec pentru Stalin” (Premiul de Stat în 1951), “Cântec despre Stalin” (1954), “Solii păcii” și “Moscova, tu, luminoasă!”, din anii ’60 desprinzându-se de compozițiile cu iz politic (H. Kuller 2008a: 407-8; P. Brâncuși 2006: 121, 122, 141, 147, 166-7; O.L. Cosma 2006);
1546. **VIDA, Gheza** (28.II.1913-11.V.1980, Baia Mare, fiul lui Iosif și Rozalia) – evreu maghiarofon cunoscut publicului larg mai degrabă în calitate de sculptor; voluntar în războiul civil din Spania (1937-1939), concentrat în lagăre din Franța, apoi Germania, de unde evadează (1940-1941), stabilit la Budapesta în 1942, redeportat într-un lagăr la Seini, apoi la Kóbánya, repatriat în 1945, autor, în paralel cu sculpturile, al unor articole apologete ale orânduirii comuniste timp de decenii³³² (Marinescu & Brezezovski 2003: 6 ş.u.; Sugarman f.a.: 25; Adorian *et al.* 1971: 210; Zbăganu 2001);
1547. **VITNER, Ion** (n. Jakob WINTER, fiul lui Leon și Ghizela (n. Zoller)) (19.VIII.1914 București - 12.IV.1991 București) – fost deportat în Transnistria, apoi redactor la *Scânteia* (1944-1946) și *Orizont* (1944-1947), redactor-șef la *Contemporanul* (1947-1949), apoi redactor-șef adjunct la *Flacăra* (1949-1950), colaborator la *Gazeta Literară*, *Contemporanul*, *Tribuna și Viața Românească*, unde publică seria de articole intitulată “Pe drumul realismului socialist”; consacrat ca al doilea critic literar marxist al României³³³ și scriitor proletcultist rebarbativ, numit în 1948 (deși stomatolog de profesie) șef adjunct al catedrei de literatură română modernă la Facultatea de Litere/Filologie din București, parte a înlocuirii tuturor apropiațiilor lui George Călinescu (cărui a îi ia de altfel locul în 1950) la catedră cu oameni aserviți regimului; va conduce catedra până în 1970, când se pensionează; membru în conducerea Societății, apoi Uniunii Scriitorilor (1948-1960), decorat cu Premiul de Stat (1949 și 1955) și Premiul Academiei R.P.R. (1954);
1548. **VRANCEA, H. Ileana** (n. Heda KATZ, căs. POPPER³³⁴, cu nume românizat în 1958) (n. 19.IV.1929, Bârlad, fiica lui Matei și Hanca (n. Liebman)) – critic literar, membru de partid în 1950, în anii ’60 o “înflăcărată UTC-istă” (Schafir 2000:38), șefa secției culturale la *Scânteia* (1950-1955), șefa secției de literatură și artă la *Lupta de clasă / Era socialistă* (1955-1971), calitate în care este decorată cu ordinul “Steaua R.P.R.” clasa a IV-a prin Decretul 550 din 9 sept. 1963; emigrată în Israel în 1983;

³³² V., *inter alia*, articolele „Sarcinea de onoare a artiștilor” (*Pentru socialism* 3(225), 19 noiembrie 1952, p.1) „Noi credem în triumful păcii” (*Pentru socialism*, nr. 1409, 22 iulie 1958, p. 1), „Marele mesaj al artei noastre populare” (*România liberă*, 25(7009), 30 aprilie 1967, p.2), „În spiritul înalțelor principii ale marxism-leninismului” (*Pentru socialism*, 19(4783), 11 iunie 1969, p.1), etc., ultimul fiind în mod posibil „23 August în conștiința cărturarilor români” (*Contemporanul* nr. 34, 20 august 1982, p.8).

³³³ În opinia sa, exprimată în *Contemporanul* (nr. 40, 27 iulie 1947), Eminescu fusese „nebun”, „exponent al marii boierimi și a tendințelor ei retrograde” [dezacordul în original, n.n.], „un caz tipic de intelectual în derută, care în ură sa împotriva burgheziei, în loc să utilizeze armele claselor de jos, utilizează armele marii latifundii”

³³⁴ Soțul său, Milan Popper (fiul lui Iulius și Charlotte) și-a românizat numele în forma „Milan Sergiu”.

1549. **WEXLER, Etta** (Etela) – ilegalistă (soția lui Paul Wexler), după război activist de partid, traducător, critic literar, prima soție a scriitorului Marin Preda, ulterior emigrată în Franța; martor al acuzării în procesul lui Belu Zilber din 1954; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (101/1955);
1550. **ZUAF, Lelia** (n. Lelia DAVID) (n. 1923, București) – sculptoriță din “nucleul dur al realismului socialist”, autoare a operelor “Femeia sudor”, “1907”, “Primăvara vieții și a păcii” (v. vol. 33 *de reproduceri mari – sculptură* §.a., cadru didactic la Academia de Arte Frumoase (1948-1956), laureată a Premiului de Stat (1952), emigrată în Israel în 1972 (Hasan 2010: 9; Cr. Vasile 2008: 277; Şușară 2006)

ALȚII

(cu funcții la nivel regional sau local, membri P.C.R./P.M.R., decorați de statul comunista³³⁵, membri în conducerea centrală sau locală a C.D.E., alți privilegiați/beneficiari ai sistemului)

Acapararea funcțiilor de conducere în ierarhia administrativ-politică și social-economică de după război, în plină fază de instaurare brutală a comunismului, s-a replicat fidel și la nivel local și regional, într-un fenomen a cărui cuantificare și reproducere exhaustivă rămân, evident, imposibile.

Alegând ca exemplu aleator orașul **Suceava**, o sinteză contrainformativă întocmită în martie 1946 de către biroul de Contrainformații al Marelui Stat Major (reprodusă în Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 229, corob. cu Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 267-9) indică practic un monopol evazi-absolut al minorității evreiești supra principalelor funcții de conducere la nivelul municipiului și județului Suceava:

- ✓ inspectorul general administrativ (dr. Kesller),
- ✓ primarul municipiului Suceava (L. Rozkopf),
- ✓ șeful poliției Suceava (O. Gabor),
- ✓ directorul spitalului municipal (dr. Scharp),
- ✓ șeful serviciului veterinar (dr. Heitell),
- ✓ președintele Camerei de Muncă (T. Hilsenrad),
- ✓ directorul cooperativei "Solidaritatea" (P. Reiner);
- ✓ șeful secției Administrativ-Politice a comitetului local de partid (Schapira);
- ✓ acestora li se adăugau în cadrul Siguranței locale (ulterior serviciul județean al D.R.S.P. Suceava) Ioil Ancel, locotenentii Dumitru Bacal, I. Davidovici, Aizic-Moritz Feller, Aaron Sin și locotenent-colonelul Ion Popicu (Adalbert Poppig), șeful Direcției Regionale a Securității, etc.;
- ✓ în 1948, filiala locală (numită oficial "secțiune județeană") a Colegiului Farmaciștilor era condusă de Ernest Otto Brilliant, ceilalți doi membri fiind Fina Korner și Ziegfried Schaffer; etc., etc., etc.

În aceeași perioadă imediat sucesivă lui 23 august 1944, distribuția principalelor funcții locale în orașul **Bârlad**, la acel moment încă reședință a județului Tutova, cuprinde, *inter alia*: Henry Goldenstein – subprefect; Iulius Simovici, Gherșin M. Gherșin, Beca Finchelstain, Gustav Finkelstein și.a. – funcționari ai primăriei; Jack Mathias, Iacob Weiss – în (noua) Siguranță a orașului; David Chaim, B. Goldsfarb și Harry Zupperman – în conducerea filialei locale A.R.L.U.S.; M. Grimberg, Nicu Herșcovici-Nican și I Kahaner – în conducerea filialelor locale ale noilor sindicate controlate de comuniști; Marcu Negreanu (Schwartz), I Kreinfeld și.a. – în presa locală; Sicky Marcovici, Nina Dumbravă (Şragher), Iancu Ițicovici, Herșcu Grimberg, Eusebiu Stark, David Muzicantu, Iancu Sârbu, Ilie Zilberman, Lazăr Solomon, Wolf și Leizer Harabagiu, Morell Herșcovici, Ancel Marcovici, Froim Bachman, Moisă Moscovici, B.

³³⁵ În contextul în care în statul comunista, dincolo de simbolistică, orice decorare prin decret de stat implica o reducere cu 50% a cuantumului impozitelor.

Glasberg, C. Iacomi, I. Zeilig, Stella Rabinovici, Marcu Schwartz – membri (peste 1/2 evrei) ai comitetului municipal P.C.R., etc.

Cvasi-identic, în județul Iași³³⁶, în aceeași perioadă, următoarele posturi-cheie erau ocupate de evrei: șeful Serviciului Financiar al Primăriei Iași (Iosef Weiss), șeful serviciului administrativ al prefecturii (Neculai Iosub), șeful serviciului sanitar al județului (dr. I. Bressner) și cel al orașului (dr. I. Schwartz) (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 456/1944, ff. 107-108), directoarea Bibliotecii regionale “Ion Creangă” (actuala Gh. Asachi) (Rodica Langmantel, 1945-1956), iar în filiala locală a Colegiului Farmaciștilor președintele și unul din cei doi membri – Simion Caufman, respectiv Henriette Haimovici; comitetul județean Iași al Tineretului Progresist îi avea ca vicepreședinți pe un oarecare Minter (Mințor) și Liza Mândru.

În aparatul represiv, din cei 16 angajați ai Biroului municipal de Siguranță Iași, 13 erau evrei: comisarii Felix Harman și Iosif Hahamu, comisarii-ajutor Marcel Segal, Aron Ahailovici, Ilie Pol(I)ingher (detașat de la Poliția municipală, unde era secretar de celulă de partid, v. Andreescu, Nastasă, Varga 2003a: 247-8), Marcu Leibovici, Max Marcu, Ițic Marcus, David Iosub, Ștrul Sumer, Sender Holtzman, Rebeca Braverman și Elvira Kohn. Acestora li se adăugau subinspectorul regionalei de poliție (Moritz Meerovici, alias Mircea Mironescu); în Inspectoratul Regional de Siguranță Iași comisarii Octavian Blehan (?) și Avram Nușem, comisarii-ajutor L. Leferman, David Rotenstein și Goldina Sandeberg, agentul Iancu Juclea, dactilografa Ana Goldstein, ș.a.; comisarul Chesturii Poliției municipale Iași (Samoil Bercovici), medicul M.A.I. Barhat Bernard, iar în comisarul de poliție Samuil Bercovici și secretarul Naty Fridman, iar mai apoi locotenentul Isidor David, căpitanul Frost, șeful de birou I. Iancovici, etc. (Arhiva C.N.S.A.S., fondurile Neoperativ, dosar nr. 2417, f. 219 și Documentar, dosar nr. 4048 (cota S.R.I.), ff. 63-65).

În alt palier al societății, nu mai puțin elocventă este sonoritatea numelor angajaților magazinului de stat “Iașul” în iulie 1949 conform înregistrărilor de la Camera de Comerț și Industrie (C.C.I.): Solo Amp(I)el, Haia Clingman și Calman Cups – șefi de secție, Samy Haimovici – statistician, Avram Leibovici și David Eșanu – contabili, Miriam Feldsohn – responsabil state de salariai, respectiv Adolf Grimberg și Amalia Goldstein – șefi de secție (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, iulie 1949, ff. 5, 16, 63, 65);

În același oraș Iași, în perioada 1945-1949³³⁷, examinarea însuși cazului C.C.I. evidențiază o suprareprezentare halucinantă a evreilor în mod aparent paradoxal pentru o comunitate profund răvășită de Holocaust;

✓ funcționarii C.C.I. Iași erau: Saie Iuster (în unele documente ortografiat Juster) – șef de birou și apoi de secție; Bernard Triester – secretar controlor, Iacob Haber - membru de partid, șef de birou în cadrul secției administrative și președinte al sindicatului C.C.I. Iași; Ghenea Fichman – dactilografa; Etty Schreibman – impiegată; Betty Isac – membru de partid, impiegată și membru al sindicatului C.C.I. (*ibid.*, dosar nr. 532/1946, ff. 6-7; dosar nr. 492/1945-1946, ff. 55, 97 și 150; dosar nr. 613/1947-1948, ff. 24-25, 99-115; dosar nr. 610/1947-1948, ff. 18, 22, 29, 38, 41 și 62; dosar nr. 661/1948, ff. 14-15; dosar 631/1948, ff. 2, 18, 19, 26); Sandu Mateș (*ibid.*, dosar nr. 492/1945-1946, f. 28); av. Ilie Caner (dosar nr. 492/1945-1946, f. 34), Solomon Ampel, Leiba Auerbach, av. Moses Kahane,

³³⁶ Demn de menționat, în 1952, după crearea Regiunii Autonome Maghiare, fostul profesor universitar Goldstein se informa oficial în cadrul partidului asupra posibilității de a înființa și o regiune autonomă evreiască care să fi cuprins județele Iași – Botoșani – Dorohoi (din A.N.I.C., apud Bottoni 2010: 111, n. 242 și 243).

³³⁷ Camerele locale de Comerț și Industrie aveau să fie desființate prin Decretul nr. 74 din 25 februarie 1949.

Bella Luftac, Marcu Criegal (uneori ortografiat Crichel), David Goldfainer, N. Finchelstein – secretar controlor, Riven Leibovici – secretar controlor Soil Făltiniceanu – secretar controlor (*ibid.*, dosar nr. 473/1945, f. 36; dosar nr. 492/1945-1946, ff. 55, 97 și 150; dosar nr. 597/1947-1948, ff. 10, 16, 28, 30), Vilhelm Bergher, membru în conducerea Camerei (*ibid.*, dosar nr. 496/1945-1946, f. 4), cărora în 1949 li se adaugă ca angajați ai secției comerciale a comitetului provizoriu al C.C.I. Iași subinspectorul Lazăr Mișcovici și referenții Samoil Lus(t)garten și Buium Hascalovici (*ibid.*, dosar nr. 689/1949, ff. 1-2), iar ca angajați ai Școlii Tehnice de Administrație Economică Idel Finchelstein, Heinrich Wexler, Sofia Klepper și Ruhla Senker (*ibid.*, ff. 11, 74 și 76);

- ✓ cei 6 membri ai Comisiei de Arbitraj erau Victor Goldstein, Șmil Moisă, F. Chiselovici, Isac Zalman, N. Weissman și Moise Herșcu (*ibid.*, dosar nr. 499/1945-1946, f. 4);
- ✓ membrii Comisiei Interimare (organ de conducere în cadrul C.C.I.) erau Samoil Löbel (vicepreședinte), Vigdor Goldstein (vicepreședinte) – înlocuit apoi în funcție de Iosef David, Berhard Marcus, C. Singer, Isac Zalman, Iacob Horn, Mathes Rosenberg, Șloim Waldman, Moise Șmil, Moritz Iosipovici, Iosef Wexler, Lazăr (Lary) Lazarovici, Ilhil Benditer (v. *supra*), Willy Goldstein și Leon Croitoru ca membri – aşadar toți evrei (*ibid.*, dosar nr. 491/1945-1946, ff. 1, 10, 11 și 18; dosar nr. 20 din 13 mai 1946, ff. 12 și 29)³³⁸;
- ✓ cei 8 membri ai Comisiei de Arbitraj a Bursei de Mărfuri Iași erau M.N. Schönfeld, M. Medovar, Louis Horovitz, Simon Almer, Aron Siegler, Bercu Bercovici, Șmil Kaufman și Marcu Grosu (*ibid.*, dosar nr. 530/1946 (document 653/13.06.1946, f.4);

În județul Neamț, o radiogramă transmisă la 1 august 1946 de secția de poliție din Piatra Neamț Inspectoratului Județean de Poliție face, dincolo de erorile de punctuație și de anacoluturile stridente, orice comentariu superfluu:

“[...] s-a constatat că între membrii de partid creștini și evrei există o ură de rasă contra celor din urmă pe motivul că toate posturile de răspundere sunt ocupate de evrei, atât în partid, sindicat, comitet de fabrică, economate, etc. care văzându-se pe aceste demnități se cred că ei sunt mai puternici, sfidând astfel legile, populația românească pe care o crede sclavă.” (A.N.I.C., fond D.G.P., Partidele politice PNT-PNL, dosar 115/1946, f. 376)

În Cluj, oraș a cărui comunitate evreiască fusese expusă *in corpore* deportării de către autoritățile maghiare de ocupație în 1944, o radiografie a pozițiilor de autoritate și influență din ierarhia locală a primilor ani postbelici îi decelează de pildă pe [v. toate numele *supra* și *infra*]:

- ✓ în organele repressive – șeful D.R.S.P. Cluj, col. Mihail Patriciu (Grünsperger), iar în biroul municipal de Securitate șefii de birou E. Băcănescu (Elemer Baranyi) și Manea Gruia (Marcel Grimberg), șefii de serviciu Gheorghe (Sigismund) Beiner și Alexandru Walter, maiorii Ludovic Bokor și Martin Iacob, medicul M.A.I. Pavel Csen (Jöszef), cpt. Vlad Feigel, lt. Jakob Weigner, sublt. Zoltan Kappel; șeful Inspectoratului Regional de Siguranță W. Einhorn (până în 1948), comisarul-ajutor de la Chestura Poliției Adalbert

³³⁸ În alte orașe ale acelei perioade, componența Comisiilor Interimare consemna de pildă: la Buzău – Leon Berenstein (vicepreședinte); la Galați – Maurice Schwartz (vicepreședinte), Adolf Zonenfeld, Sigmund Reingheburtz și Adolf Gropper (membri); la Craiova – Mișu Esckenazy (membru); la Botoșani – Adolf Moscovici și Max Spodheim (vicepreședinti), respectiv A.M. Steinfeld, Albert Schiller și Moritz Fischel (membri); la Bacău – Jean Singher (vicepreședinte), Nathan Davidovici, Josef Goldenberg, Aurel Abramovici, Carol Iosef, Isidor Edelstein și Solomon Herț (membri); la Vaslui – Micu Steinberg (președinte), Mendel Zingher (vicepreședinte), Leon Schachter, Sami Haberman, Solomon Sneer și Ilie Haimovici (membri); la Oradea – Maximilian Braun (președinte), Iancu Maiersohn (membru); etc. (*ibid.*, dosar nr. 500/1945-1946, ff. 7, 9, 22, 24, 27 și 35).

Löwinger, comandanțul penitenciarului Erwin Gyürcsanyi; președintele Tribunalului Poporului Adalbert harap (Charap), etc.;

- ✓ între activiștii de partid – prim secretarul Comitetului Regional Cluj (1944-1947) Al. Iacob (viitor ministru adjunct de Finanțe), secretarul general al Comitetului Județean Hillel Kohn, Olga Abraham, Otto Eckstein, Pavel Dan (Davidovics), Clara Dan (Hertz), Irma Keller, Carol Moskovits, Elisabeta Müller, Vasile și Erna Wasserstrom, Moise Szekely, Fania Szmuk (Klein), Elya Vaida Katz, Suzana Reich, Eugen Neuman, Matei Gall, Ferencz Bruder, Margareta Simon Kahana, Jenő Neumann, Iosif König, etc.;
- ✓ în învățământul universitar ideologizat (bazele marxism-leninismului, economie politică, istorie, “arte”, etc.) – Nicolae Kállos (șeful catedrei de marxism-leninism la “Bolyai”), Istvan Borghida, directorul de studii Gyula Csehi (Klein), Margaret Deheleanu (șefa catedrei de marxism-leninism la “Babeș”), șeful de sector carol Feleki (Feldman) (la “Bolyai”), prorectorul Universității “Bolyai” Ernö Gáll, Stefan Löwy, Francisc (Ferenc) Heves, Tiberiu Weisz, Arnold Negrea (Löbl), etc.;
- ✓ ziariștii instrumentalizați ai partidului Simon Fuchs, Beri Ornstein (viitor ofițer de Securitate), Paraschiva Rosner (căs. Trutzer), Al. Wolff, Iosif Ziman, Ileana Papp, Vasile Grunea (Gruber), Rozsa György, Erwin Miko Klein, David Martin, Sándor Neumann, St. Schönberger Hegyi, Sándor Neumann și alții;
- ✓ propagandiştii culturali Max Eisikowits, László Salamon, Stefan Kardos, etc.

Similar, în județul vecin Sălaj, la rândul său supus Holocaustului sub ocupația maghiară a Ardealului de Nord, un raport din 1946 al Comandamentului Legiunii de Jandarmi Sălaj înaintat Inspectoratului General al Jandarmeriei semnală faptul că “la conducerea întreprinderilor C.A.S.B.I. sunt 15 evrei, 1 român și 2 unguri” (*apud* Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 188).

Practic, această stratificare etnică a piramidei politico-administrative, cu evrei poziționați cvasi-monopolistic la vârful ei, a caracterizat întreaga țară în primii 10-15 ani succesivi războiului, adică perioada-cheie a instaurării violente a comunismului în România, cu ponderi și marje condiționate de mărimea obiectivă a comunității evreiești locale. Într-o enumerare extrem de selectivă, limitată ca atare în primul rând de disponibilitatea surselor de cercetare, în cele ce urmează sunt menționați diverși evrei cetăteni români, alții decât cei deja nominalizați deja mai sus, care au ocupat funcții de conducere la nivel regional sau local și/sau ale căror merite au fost recunoscute de statul comunist prin acordarea de ordine și decorații.

1551. (?) ABCOROVICI, Gavril - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1552. ABELES, Marcela - decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R” cls. V-a;
1553. ABERMAN, Dan – exclus din partid în 1949 pentru “afaceri și speculații” (dosar disciplinar la C.C.P., nr. inv. 5/1110 din 1.VII.1949);
1554. ABRAHAM, Dorel – în anii ’70-’80 șeful laboratorului de sociologie al I.P.C.T. și, cf. Virgil Ioanid, informator al Securității (v. Solomovici 2004: 344);
1555. ABRAHAM, I. Eugen – funcționar în Ministerul Industriei Ușoare, decorat în 1964 cu Medalia Muncii (Decretul nr. 804 din 21 dec. 1964);
1556. ABRAHAM, Ferenc – după război membru în comitetul de conducere al C.D.E. Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
1557. ABRAHAM, Iuliu - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1558. ABRAHAM, Olga – în nov. 1949 membru al comitetului județean Cluj al P.M.R. (Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 664-5);

1559. ABRAHAM, Sonia – soția lui Bernad Abraham; ilegalistă, membru de partid din 1923; a locuit pe str. Londra nr. 15 din București (Levant 2006c; v. și arhiva I.S.I.S.P., fd. VII, dosar 2301);
1560. ABRAHAM, Sura Haia – decorată (ca pensionară) prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
1561. ABRAHAM, ? – în 1950 activist de partid în județul Covasna, propus pentru funcția de secretar de plasă, implicat și în anchetarea violentă a țărănilor care se opuneau colectivizării (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., Cancelarie, dosar nr. 60/1950, ff. 45-46; Jela 2001);
1562. ABRAMESCU, Idiș – cetățean sovietic, ajuns în România după august 1944; în 1947 solicită încadrarea în P.C.R. (dosar la C.C.P., 7/1095 din 22.XII.1947);
1563. ABRAMIAN, Eduard – administrator în cadrul secției Gospodărie de Partid Ilfov, cercetat disciplinar la C.C.P. pentru “necinste și ilegalități” (dosar nr. inv. 23/1972 din 24.IV.1972);
1564. ABRAMOVICI, Bercu (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1565. ABRAMOVICI, Carol – membru în conducerea C.D.E. Vaslui în 1946 (Zahariuc 2010 III);
1566. ABRAMOVICI, Herş - condamnat pentru activitate comunistă în 1939, în sept. 1942 se afla deținut la penitenciarul din Caransebeș, pedeapsa expirând la 12 mai 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1567. ABRAMOVICI, Iosif – condamnat pentru activitate comunistă în 1941, în sept. 1942 se afla deținut la penitenciarul din Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ian. 1947 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat la 23 august 1944;
1568. ABRAMOVICI, I. Malvina (n. 1926), șefa secției Agitație și Propagandă a comitetului regional U.T.M. Suceava (1953-1954);
1569. ABRAMOVICI, Moise – de formație avocat, în 1945 secretar al secției Propagandă, responsabil cu presa, din cadrul comitetului județean P.C.R. Vaslui în 1945 în conducerea celulei din Cotu Negru a P.C.R. (jud. Tutova) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945); menționat și ca șef al secției (oficial “resortului”) culturale a C.D.E. Vaslui în 1946, într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I);
1570. ABRAMOVICI, Leopold (fiul lui Michel) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1571. ABRAMOVICI, Rubin – membru în conducerea C.D.E. Vaslui din 1946, cu responsabilități în domeniul asistență și restraficare (Zahariuc 2010 II) (identitate cu Kuller 2008a: 431?);
1572. ABRAMOVICI, Sali - decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a
1573. ABRAMOVICI, Sandu (fiul lui Herş) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1574. ABRAMOVICI, Sara (fiica lui Solomon) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
1575. ACHERMAN, Gheorghe - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1576. ACHIREI, Meier (în alte documente oficiale ortografiat Mayer Achiri) – în anii ’70 pensionar, decorat în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
1577. ACSELRAT, Simion – decorat în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. V-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
1578. ACZEL, Ferencz (fiul lui Geza) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1579. ADALBERG, Boris (fiul lui Isac) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;

1580. ADELMAN, Hedwiga - director de imagine în TVR începând cu 1959;
1581. ADLER, Andrei - după august 1944 în conducerea locală P.C.R. Timișoara, implicat în formarea organizației locale a C.D.E. (Glass 2002: 146-7);
1582. ADLER, Jose-Max (fiul lui Albert) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a)
1583. ADLER, Solomon - director al departamentului Aprovizionare al Armatei din Timișoara, exclus în 1954 pentru neglijență în muncă, ulterior emigrat în Israel;
1584. AIZIC, Avram (Țicu) - membru de partid exclus în 1957 pentru că a fost afacerist și sionist (dosar la C.C.P., nr. 113/126 din 29.V.1957).
1585. AIZIC, Calman S. (Lică) - membru de partid exclus în 1960 pentru că a fost condamnat la șase luni închisoare pentru delapidare (pedeapsă amnistiată) și depravare (decizie C.C.P. reconfirmată în 1961);
1586. AIZIC, Isidor M. - exclus din PCR în 1955 pentru sionism (dosar la C.C.P.);
1587. AIZIC, Leon - membru de partid exclus în 1966 (decizie reconfirmată în 1970) întrucât a fost condamnat penal pentru complicitate la delapidare (dosar de cercetare la C.C.P.);
1588. AIZIC, Solomon I. - membru de partid exclus în 1963 pentru activitate sionistă și nesinceritate (dosar de cercetare la C.C.P.);
1589. AIZIC, Zailic (Zelilic) - membru de partid exclus în 1951 pentru că avea actele aprobate pentru emigrarea în Israel și alte abateri (dosar de cercetare la C.C.P.);
1590. AIZICOVICI, Sali (soția comisarului de poliție Valeriu Costin) – cu dosar la Colegiul Central al partidului (exclusă din P.M.R. în 1950);
1591. ALĂMARU, Pascal (fiul lui Ioil și Betty) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii; frați: Milu și Simon; soră: Sarina Schwartz;
1592. ALĂMAR(DU, Rubin - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 25/1954); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 u ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a;
1593. ALBERT, V. Gizela (n. 1951) - contabilă principală la Complexul turistic pentru tineret Izvorul Mureșului în anii '80 – dosar la C.C. al U.T.C.;
1594. (?) ALBERT, Iuliana A. (n. PÀLL) (n. 1931) - secretară a Comitetului U.T.M. Regiunea Autonomă Maghiară (1953)
1595. ALBON, S. Berta (n. Barra) – membru de partid exclus în 1957 (C.C.P. nr. 143/224 din 12.IX.1957);
1596. ALBU, Ion (n. Nathan WEISMAN) – fost ilegalist, cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului, exclus din PMR în 1953;
1597. ALEXANDRESCU, Sergiu (n. ABELES) - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului, exclus din P.M.R. în 1951 pentru sionism, reprimit în 1960;
1598. ALEXEEV, Iacob (n. Cetatea Albă, 1908) – fost spion în favorea U.R.S.S. în România în perioada interbelică, aflat apoi pe lista celor 79 agenți de influență și control transmisă de sovietici lui Bodnăraș în 1945-1946, ulterior acuzat că ar fi trădat în cadrul anchetării de către Siguranță, primit în P.M.R. în 1956, ulterior exclus urmare a unei condamnări penale pentru viol (dosar C.C.P. nr. 318/289 din 3.V.1949) (v. și Buzatu & Cîrstea 2010: 286, n.158; Pavel Câmpeanu 2003: 158);
1599. ALEXIU, Leon (n. ABRAMOVICI) – membru de partid exclus în 1950 pentru legături cu social-democrații, reprimit în 1955 (dosar C.C.P. nr. 331/211 din 24.V.1950; cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539));
1600. ALEXIU, Mircea (n. ABRAMOVICI, fiul lui Zigmund și Lora) (1922-1980) – membru de partid exclus în 1953 din partid pentru promovarea unor "elemente dușmănoase și

divulgarea de secrete de stat" (dosar C.C.P. nr. 332/154 din 30.X.1953); căs. succesiv cu Elsa Bulm, Marina și Ecaterina Debu;

1601. ALFATER, Zoltan (fiul lui Anton) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1602. ALMULY, Max M. - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1603. ALPERN, Bernard - în 1948 membru al filialei județene Rădăuți a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1604. ALPERN, Michel – decorat ca pensionar în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1605. ALSCHECK, Iosif (fiul lui Henry) – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1606. ALTARAS, ? [probabil ALTĀRĀŞ] – în 1952 în centrala M.A.E. (v. stenogramele reproduse în Fl. Constantiniu 2003: 92);
1607. ALTER, Aizic Segal – directorul fabricii de biscuiți "1 Mai" București în anii '50, exclus din partid în 1957 pentru legături imorale cu unele angajate ale fabricii; cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului (dosar la C.C.P. nr. inv. 376 (nou)/669 (vechi) din 1.II.1957);
1608. ALTER (ALTAR), Matilda – ilegalistă, cu dosarul personal la C.C.P.;
1609. ALTER, Oișie - cu dosarul personal la C.C.P., exclus din partid în 1957 pentru sionism;
1610. ALTERESCU, Stela – fostă ilegalistă, cu dosarul personal la C.C.P. (nr. 381/1117 din 15.V.1947);
1611. ALTERSOHN, Zola - cu dosarul personal la C.C.P. (nr. 383/641 din 15.I.1952);
1612. ALTESCU, Eugen J. (1929 – 1984 SUA) – medic bacteriolog, cu dosarul personal la C.C.P., exclus din partid în 1958 pentru sionism;
1613. ALTMAN, Andrei – membru de partid, inginer, cu dosarul personal la C.C.P. (nr. 385/673 din 17.X.1959) (Kuller 2008a: 431);
1614. ALTMAN, Elena (n. IEREMIAS MRAZ Ileana) - membră de partid din 1945, cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1615. (?) AMBRU, Teodora (n. 1926) – cu dosar de la Comisia Controlului de Partid;
1616. AMBRUŞ, Attila (fiul lui Lazăr) - decorat în 1964 cu Medalia Virtutea Ostașească cls. I;
1617. AMBRUŞ, Gyorgy – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1955);
1618. AMBRUŞ, Iosif A. (din Borsec) - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1619. AMBRUŞ, Ludovic - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1620. AMPLEL, Solo – în 1949 șef de secție la magazinul de stat "Iașul" din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
1621. ANASTASIU, Henrieta – cu fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 11/1954, nr. inv. 43);
1622. ANCA, Paula - cu dosarul personal la C.C.P., exclusă din partid în 1952 pentru sionism (dosar 472/731 din 23.X.1952);
1623. ANCEL, Michel - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului (nr. 476/744 din 7.IX.1951);
1624. ANCEL, Moise - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului, exclus în 1955;
1625. ANCHIEVICI, Reveica (n. MARCIUC) – membru al comitetului de conducere al U.F.D.R. Iași în anii '50, cu dosarul personal la Colegiul Central al Partidului;
1626. ANDOK, Elisabeta – cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1950)
1627. ANDREI, Lazăr (n. ȘMILOVICI) - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;

1628. ANGHEL, Samoilă (f. Wilhelm) - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1629. ANTALFFY, Hermina – după război consilier, şefa Direcției Regionale Mureş a Ministerului Informațiilor, apoi al Artelor și Informațiilor, ulterior Culturii (N. Balint 2011a; Gagyi 2004: 20, 21-2, 67);
1630. ANTIM, Petre (n. Benjamin KAHANE) - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului, exclus din partid în 1958;
1631. ANTLER, Milu (n. Uşer RACHMIL) - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1632. ANTON, Emilian (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
1633. ANTONESCU, Z. Traian – cf. dosarului de la C.C.P., “fost brigadier în Spania, element anarhic în lagărele de la Saint Cyprien și Gurs, încis apoi în lagărele morții din Germania [Mauthausen, n.n.]. Din 1947, ca membru de partid, a avut funcții de răspundere la Consiliul de Miniștri, Ministerul Artelor și Informațiilor și Ministerul Forțelor Armate (a fost și comandantul Închisorii Militare). C.C.P. a propus excluderea lui din partid, scoaterea din armată, trimiterea în producție și ținerea „în evidență organelor în drept”. În 1956 C.C.P. a decis reîncadrarea sa în partid cu stagiul din 1945, în documentele sale de partid făcându-se precizarea faptului că a fost membru al Partidului Comunist Spaniol din 1938, hotărâre reconfirmată în 1962.” (dosar C.C.P. nr. 905/486 din 7.V.1952);
1634. ANTONIU, Iosif M. (n. ANTONIER) – după propria declarație la dosar fost ilegalist; exclus în 1960 pentru sionism, reprimt în 1970 (dosar C.C.P. nr. 923/465 din 4.III.1960)
1635. APFELBAUM, Samoil - cu dosarul personal la C.C.P.;
1636. APPEL, Adolf - cu dosarul personal la C.C.P.;
1637. APEL, Iosif - cu dosarul personal la C.C.P.;
1638. APRILENCO, Samuil - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România” [poziția 38], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
1639. APFTER, Moise R. (n. 1933) - student la Facultatea de electrotehnica Timișoara, jucător de fotbal la colectivul sportiv „Știință” (1956), fișă personală la arhiva C.C. al U.T.C.
1640. APTER, Feivisch A. - cu dosar la Colegiul Central al partidului, excus din partid în 1960 pentru sionism;
1641. APTER, Raşim - cu dosar la Colegiul Central al partidului;
1642. ARDELEANU, Constantin (n. Francisc GOLDSTEIN) - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
1643. ARDELEANU, Emil (n. Carol ARTBERGHER) – primar al Botoșaniului care la 7 aprilie 1944 proclama unilateral întregul județ “Repubica Socialistă Sovietică Botoșani”; ulterior activist la Comitetul Județean P.C.R. Botoșani (cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului, nr. 1056/1402 din 28.VI.1985);
1644. ARGEȘANU, Henri – în 1953 membru al Comitetului Regional Iași al P.M.R. și directorul întreprinderii regionale cinematografice din Iași (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 42/1953, ff. 29-33);
1645. ARION, Alfred-Mozes - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1646. ARM, Ghizela (n. ALPER Ghisa) (n. 21.V.1917) - bibliotecară la C.C. al U.T.M. (1949-1950) (cu dosar de cadre în arhiva C.C. al U.T.C.);
1647. ARON, Alexandru – președintele gospodăriei agricole colective din Lașlea, Sighișoara în anii '50, decorat în 1953 cu Ordinul Muncii cls. I;

1648. ARON, Ana (n. LEIDERZNAIDER) – fostă membră a Partidului Comunist Francez, ulterior activistă a partidului, cu dosarul personal la C.C.P. (nr. 1164/528 din 29.VI.1951) și la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosar 118/1951);
1649. ARON, Marcel (fiul lui Mendel) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1650. ARON, Zisu – în 1959 membru al comitetului raional P.M.R. Potcoava, regiunea Pitești (D.T.I.C. 1959: 16);
1651. (?) ARONEANU, Vadim - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1652. ARONESCU, Ana (n. WEISSMANN, fiica lui Meir și Miriam) - redactor responsabil al revistei *Licurici* (1950-1951);
1653. ARONOV, A. – de profesie farmacist, din 1945 colaborator la publicația procomunistă din Bârlad, *Păreri tutovene* (I.N. Oprea 2007: 141);
1654. ARONOVICI, Isac S. - cu dosarul personal la C.C.P.;
1655. ARONOVICI, Leiba H. (Aron) - cu dosarul personal la C.C.P., exclus din partid în 1957 sub acuzația de contrabandă cu ulei;
1656. ARONOVICI, Moise - cu dosarul personal la C.C.P. (1178/1129 din 12.XI.1949);
1657. ARONOVICI, Moritz – secretar al primăriei Săveni după război, cu dosarul personal la C.C.P.;
1658. ARPAD, Iacob - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1659. ASANACHE, Marieta - cu dosarul personal la C.C.P., exclusă din partid în 1952 pentru sionism;
1660. AŞCHENAZI, Elena (din Reșița) - cu dosarul personal la C.C.P.;
1661. ASSAEL, Iacob I. - cu dosarul personal la C.C.P., exclus din PMR în 1960;
1662. ASSAN, Thereza - cu dosarul personal la C.C.P.;
1663. AŞCHENAZI, Marcu - cu dosarul personal la C.C.P.;
1664. AUER, Petru (fiul lui Mihai) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii
1665. AUERHAHN, Desideriu (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1666. AURESCU, Iosif I (n. GOLEMBERG) - cu dosarul disciplinar la C.C.P. (posibil celebrul ziarist, ulterior emigrat în Israel);
1667. AUSTER, Max - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului;
1668. AUSTERMAN, Max (fiul lui Bercu) – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1669. AVĂDANEI, Stela (n. Rașela ȘAPIRA) (soția lui Tudor Avădanei, v. *supra*) – ilegalistă, cu dosarul personal la C.C.P.;
1670. AVERBUCH, Bențoiu - condamnat la 8 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistică, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Văcărești, pedeapsa expirând la 10 ian. 1949 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între deținuții eliberați la 23 august 1944;
1671. AVERBRUCH, Ihil - cu dosarul personal la C.C.P.;
1672. AVERBUH, I. Vladimir – angajat al Ministerului Energiei Electrice în anii '50-'60, ulterior emigrat în SUA; decorat cu Medalia Muncii (Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 972 din 8 dec. 1966);
1673. AVRAM, Aizic Iancu (Sin) - cu dosarul personal la C.C.P., exclus în 1954 din partid sub acuzația de speculă;
1674. AVRAM, Carol – în conducerea Ministerului Sănătății în 1948 (Bărbulescu *et al.* 2009: 71);
1675. AVRAM, Gherș – în 1947 ziarist procomunist (Solomovici 2003: 161);
1676. AVRAM, Ilie (fiul lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);

1677. AVRAM, Riven (n. 18.I.1908, fiul lui Ștrul) - medic, șeful Apărării Locale Antiaeriene din Iași (anii '50), membru P.C.R. din 1944, în anii '60-'70 director adjunct al Polyclinicii Municipale din Iași; propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R., decorat în 1971 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. a II-a, iar 1978 cu ordinul "23 August" cls. II-a;
1678. AVRAMESCU, David (1897-1961) – fost ilegalist (nume conspirativ "Stejaru"), deținut 3 ani pentru activități comuniste în anii '30, aflat în 1941 pe lista de "comuniști categoria A" a Siguranței; activist de partid după august 1944, apoi exclus din P.M.R. în 1948, reprimt în 1957; incinerat la crematoriul "Cenușa";
1679. AVRAMESCU, Ida (n. BIRMAN) (1899-1980) – rămasă în Basarabia după iunie 1940, recomandată de către P.C.R. pentru calitatea de membru al Partidului Comunist din U.R.S.S., revenită în România în 1944 ca funcționar sovietic;
1680. AVRAMOVICI, Gabriel – avocat, în 1945 membru al C.D.E. Focșani (Dogaru 2010: 71);
1681. AVRAMOVICI, Silviu (fiul lui Froim) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a; emigrat în Israel, în viață la Holon);
1682. AXEL, Richard (fiul lui Epsil) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1683. AXELRAD, Iosif - cu dosarul personal la Colegiul Central al partidului, exclus din P.M.R. în 1959 pentru sionism;
1684. AXELRAD, Summer – în 1948 în 1948 membru al filialei județene Botoșani a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1685. (?) BABUCI, Sanda – în 1952 în centrala M.A.E. (v stenogramele reproduse în Fl. Constantiniu 2003, pp. 133-5);
1686. BACALU, Paul – în 1952 cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R., dosare anexe, u.a. 249/1952; căs cu Erica;
1687. BACALU, Paula – martor al acuzării în procesul lui H. Zilber din 1954 (Solomovici 2004: 211);
1688. BACCELA, Ulian - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1689. BACHMAN, Froim – în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
1690. (?) BAKI, I. Elisabeta - decorată ca pensionară în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1691. BAKONYI, Coloman (1887-1970), profesor Institutul Politehnic Timișoara, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1692. BALABAN, Borislav (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1693. BALASZ, Rudolf (n. REZSO) - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954);
1694. BALLY, Renee Jaques (fiul lui Leon și Duda) – membru P.M.R. București, inginer, în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200), ulterior cu multiple lucrări publicate în România în domeniul hidrotehnic (Kuller 2008a: 432); căs. cu Maria (d. 2011)
1695. BALMUS, Elvira – fondatoare și membru în conducerea U.F.A.R. din 1945 (Şt. Mihăilescu 2006: 378, 380); ulterior traducătoare la mai multe edituri;
1696. BALTEI, Isidor (fiul lui Petre, lt.-col. de Securitate în anii '70) – avocat, în anii '60 diplomat în cadrul Ambasadei României la Montevideo, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a; încă în viață la sfârșitul anilor '90, profesând avocatura într-un cabinet particular;

1697. BALTER, Alexandru (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1698. BALTER, Sara (fiica lui Silvio – *probabil avocatul*) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
1699. BALTI, Iosif - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1947);
1700. BALTUCH, S. Isaia Iosef - decorat ca pensionar în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1701. (?) BANAY, Iosif - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954);
1702. BANDY, Bela - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
1703. BARANETCHI, Chiril (fiul lui Leon) - director al Spitalului TBC Galați, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
1704. BARANYAI, Elemer (n. Eremia SPIRER) – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1955);
1705. BARASCH, Athanase - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1706. BARASCH, Leon (fiul lui Iancu) (1924 Bacău – 1991 Tel Aviv) – medic, decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1707. BARASCH, Lică (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1708. BARBU MILENTE, Oscar (fiul lui Andrei) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1709. BARBU, Gabriel (n. FELDMAN, cf. Kuller 2008a: 56) (1904-1984) (zis “Bilu”) - membru de partid, cercetător al Ministerului Sănătății timp de 3 decenii (în cadrul secției de statistică sanitată a Centrului de Educație Sanitară), specializat în istoria medicinei, coleg, bun prieten și co-autor cu Gheorghe Brătescu (ginerele Anei Pauker); soțul Corei (Cuța, n. 1903) – sora lui Emil Calmanovici;
1710. BAREMBERG, Nic. – în 1948, după naționalizare, numit de Ministerul Industriei și Comerțului administrator la întreprinderea de mecanică fină “Triumf” (*B.I.R.E.* 10 (12. Apr. 1948): 6);
1711. BARKERI, Isidor - condamnat pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 26 mai 1945 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat după 23 august 1944;
1712. BARTA, Dora (probabil soția lui Gabiel Barta, v. supra) – cineastă, între cei care au făcut “mici concesii” prolepticiste regimului communist (Kuller 2010: 191, Solomovici 2003: 328);
1713. BARTALIS, Ignat (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1714. BARTEL, Gyorgy (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1715. BARUCH, Aurel – după război membru al subsecției Foto din cadrul secției Popagandă și Artă a A.R.L.U.S. (Cioroianu 2005: 138; Catalan 2009: 187-8);
1716. BARUCH, Franz (Francisc) - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1972);
1717. (?) BASCH, Francisc - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1718. BATERNAY, Tiberiu - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954) (posibil ortografiat eronat în Duțu *et al.* 2002: 13-5);
1719. BAUM, Alexandru – responsabil administrativ al C.D.E. Oradea la începutul anilor ’50 (v. Andreeșu, Nastasă și Varga 2003a: 450);
1720. BAUM, Iosif - cu fișă de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. (1955);
1721. BAYER, Michel - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii ’50;

1722. BĂHNĂREANU, S. – membru în conducerea C.D.E. Vaslui după război, inclus într-o listă de “câțeva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I, IV);
1723. BĂLAN, S. Serufima - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorată prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
1724. BĂLĂCEANU, Ioana Maria (n. MARCOVICI) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.M.R. (dosare anexe 189 și 249/1952);
1725. BĂNESCU, David (d. 14.II.1996, București, cimitirul Giurgiului) – din 1950 funcționar în aparatul economico-financiar al statului comunist, cu fișă de cadre la secția economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 77 și 249/1952); după 1990, șeful secției Asistență a F.C.E.R.;
1726. BÂRLĂDEANU, L. Horia - funcționar în cadrul Ministerului Industriei Alimentare, decorat prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 803 din 21 dec. 1964 cu Medalia Muncii;
1727. (?) BEDO, Emeric - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
1728. BEER, Beno – după război secretar general al societății carbonifere din Petroșani, arestat și condamnat pentru sabotaj la începutul anului 1949 (*B.I.R.E.* 2 (15 febr. 1949): 7);
1729. BEER, Nicolae - în 1948 membru al filialei județene Mureș a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1730. BEHAR, Nina (d. 2003, Israel) - între cineștii evrei “cu mici concesii” făcute regimului comunist (Kuller 2010: 191, Solomovici 2003: 328);
1731. BEK, Fritz – funcționar la Serviciul Planificare din Centrala Gostat în 1950 (Duțu *et al.* 2002: 91);
1732. BELLU, S. Isidor - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
1733. BENCO, Rosalia - din 1948 membru al C.C. al U.F.D.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 429-30);
1734. BENDORFEAN, N. Maximilian – directorul Institutului de Perfectionare a Cadrelor Didactice din Cluj, decorat în 1967 (Decretul 604 din 26 iunie) cu ordinul Meritul Cultural clasa a V-a;
1735. BENGLAS OXLER, Roza (sau Benglas Oller) – în aparatul economico-financiar al statului comunist în anii '50; cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 189 și 249/1952);
1736. BENEDEK, Ludovic – colectivist la gospodăria agricolă colectivă Aita Mare / raion Sf. Gheorghe, Reg. Autonomă Maghiară), decoart în 1953 cu “Medalia Muncii”;
1737. (?) BENOFSCHY, M. Iosif – decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr 599 din 6 oct. 1964;
1738. BERARIU, Mircea (fiul lui Lazăr și Gisela) (1917-X.2009, București, Cimitirul Giurgiului) – în anii '50-'60 funcționar în cadrul Ministerului Energiei Electrice, decorat în 1967 cu ordinul Muncii cls. III-a;
1739. BERARIU, Sofia - în 1948 membru al filialei județene Neamț a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1740. BERCOVICI, Berl - condamnat la 4 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Mărgineni, pedeapsa expirând la 7 martie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1741. BERCOVICI, Burăh (fiul lui Haim) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1742. BERCOVICI, Burăh (fiul lui Lupu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;

1743. BERCOVICI, Martin (1902-1971) - inginer, director al Institutului de Studii și Proiectări Energetice (1949-1952), director general în cadrul Ministerului Energiei Electrice (1952-1957) și respectiv director al Institutului de Studii și Proiectări Energetice în anii '50; decorat în 1952 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1744. BERCOVICI, Mircea (fiul lui Isidor și Sofia) (1923-1999) – arhitect, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1745. BERCOVICI, Ștrul – decorat ca pensionar din Iași în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1746. BERCU, M. Leon (zis și Jean) (1907-1977) – medicul personal al lui Gheorghiu-Dej și apoi al altor demnitari comuniști, conferențiar la I.M.F. București, decorat în 1952 cu Ordinul Muncii cls. III-a și în 1972 cu ordinul “Medicul Sanitar” cls. II-a (cf. Cioroianu 2005: 165 n. 209, ar fi fost de asemenea medicul lui Petru Groza);
1747. BERCU, Mița (n. LABĂ) (n. 1922) – referent la Comisia Controlului de Partid în anii '50;
1748. BERDICH, Antoniu Iosif – decorat ca pensionar în 1979 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a;
1749. BERGHEANU, Arald - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1750. BEREŞ, Alfred - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 160/1952);
1751. BERGER, Teodor - în 1948 membru al filialei județene Cluj a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1752. BERKES, Sari – din 1945 în conducerea U.F.A.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 380);
1753. BERKOVITZ, Arthur - în 1948 membru al filialei județene Satu Mare a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1754. BERNAT, Abraham (București) – decorat în 1979 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a;
1755. BERNSTEIN, Alfred (fiul lui Solomon) – membru în conducerea comitetului P.M.R. Suceava în anii '50-'60, decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
1756. BERZESCU, Petre (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1757. BEXA, Izidor - cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. (1955);
1758. BEZY, Rozalia – colectivistă la gospodăria agricolă colectivă Cristuru Săcuesc (raion Tg. Mureș, RAM), decorată în 1953 cu “Medalia Muncii”;
1759. BIBESCU, Iosif Rozin - în 1948 președinte al filialei județene Timiș-Torontal a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1760. BIELER, Josef – membru C.D.E. Lugoj după război;
1761. BIRA, I. Matilda – decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a V-a;
1762. BIRĂNSTEIN, Bety (Bir(e)nstein?) – membru în comitetul de conducere al C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 III);
1763. BIRO, Adalbert (fiul lui Francisc) – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1764. BIRO, Matild - decorată în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
1765. BLASCH, Ludovic (fiul lui Teodor) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1766. BLAU, Henrich (fiul lui Izidor) – evreu din Ardealul de Nord, care, potrivit memorilor rabinului Moses Rosen, s-ar fi convertit la creștinism pentru a evita deportarea, după război membru totuși în conducerea C.D.E. și în P.C.R.) (Rosen 1990: 87-8); decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;

1767. BLĂNARU, Alexandru (n. Samy) - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 24/1954);
1768. BLĂNARU, Fred (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1769. BLĂNARU, Ștefan (n. 1921) - membru P.C.R. din 1944, de profesie croitor, directorul școlii de partid regiunea Suceava în anii '50, în anii '60 directorul Centrului de librării și difuzarea cărții Suceava, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R., respectiv decorat în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1770. BLECHNER, Leon (fiul lui Meer) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
1771. BLECHNER KATZ, Rica - în 1948 membru al filialei județene Câmpulung a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1772. BLENESI, Ernest – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1957);
1773. BLENESI, Vilmos (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1774. BLOCH, Ladislau (n. 18.VIII.1924 Timișoara) – membru de partid din 1945, director al tăbăcăriei naționalizate din Lugoj (1948-1949), responsabil județean Severin cu colectarea lânii, apoi șeful Direcției Județene Severin a Achiziției și Colectării (1949-1950), ulterior șeful serviciului municipal Caransebeș al aceleiași Direcții (Vultur 2002);
1775. BLOMSTEIN, Ervin-Emeric (fiul lui Emeric) (n. 08.09.1929) – din Baia Mare, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
1776. BLUM, Casian (fiul lui Ițic) (din Galați) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a, iar în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. III-a;
1777. BLUM, Emil (fiul lui Zalman), din București, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1778. BLUMENFELD, Avram - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
1779. BLUMENFELD, Leon (fiul lui Șulim) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1780. BLUMER, Leon - în 1948 membru al filialei județene Constanța a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1781. BRAND, Herman - în 1948 președinte al filialei județene Fălcu a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1782. BOBITAN, Izidor (fiul lui Izidor) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1783. BOCK, Alfred - după război membru în comitetul de conducere al C.D.E. Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
1784. BOCSKJAY, Iosif – evreu maghiarofon, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (12/1954);
1785. BOEZ, Carol – angajat ca referent la Comisia Controlului de Partid în anii '50;
1786. BOGANOV, Gherș - în 1948 președinte al filialei județene Tulcea a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1787. BOJAN, S. Agneta (n. ROTH) – ilegalistă, după război activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a;
1788. BOLOT, Aron (fiul lui Sabin) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1789. BORGHIDA, Istvan (8.III.1918 Satu Mare – 13.XII.1982 Cluj) – istoric și critic de artă, după 1948 profesor de istoria artei la Institutul "Ion Andreescu" din Cluj; menționat ca evreu de H. Kuller (2008: 76, 434) și Eva Laczko (2010: 4);

1790. BORIT, A. Maximilian - decorat ca pensionar în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1791. BOROŞ, Eduard – după august 1944 în conducerea locală P.C.R. Timișoara, implicat în formarea organizației locale a C.D.E. (Glass 2002: 146-7);
1792. BORŞ, Anuța (n. FĂINARU) - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a CC al PCR (1953);
1793. BORŞ, Etelca – gospodăria agricolă colectivă Budușlău (raion Marghita, Reg. Autonomă Maghiară), decorată în 1953 cu "Medalia Muncii";
1794. BOSON, Elena Margarit - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
1795. BOTHA, Stefan - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1796. BOTNAR, Octav (fiul lui Adolf și Amalia) (21.X.1913 Cernăuți – 11.VII.1998 Villars-sur Ollon, Elveția) – ilegalist, condamnat în 1932 și 1935, participant la Rezistență Franceză în timpul războiului, întors în țară în 1946 (!), membru P.C.R., "funcționar superior" la Camera de Comerț București, salariat al M.C.E., arestat în 1960 (cf. propriilor declarații pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, cf. organelor de anchetă, pentru "uneltire"), grațiat în 1964, emigrat în 1965 în Israel, stabilit după un periplu în Germania în Marea Britanie, unde se afirmă ca om de afaceri (șeful Nissan UK); refugiat în 1991 în Elveția, sub acuzația de evaziune fiscală în Marea Britanie în valoare de peste 200 milioane £³³⁹ ;
1797. BOUR, N. Leon – din Gura Humorului, decorat în 1967 (Decretul 604 din 26 iunie) cu titlul "Învățător emerit al R.S.R.;"
1798. BRASAI, Coloman (fiul lui Alexandru) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
1799. BRATEŞ, Mirel (n. 29.VIII.1936 Galați) – ofițer de Marină, inginer constructor (până în 1969), jurnalist și scenarist, debut literar în 1957, emigrat în nov. 1988 în Israel, unde până în 2000 lucrează la primăria din Haifa, ulterior dedicându-se activității publicistice (v. între altele Kuller 2008c: 33, C.E. Galați³⁴⁰);
1800. BRAUNER, Edy (Eduard) – în 1945 conducerea comitetului județean Iași al Tineretului Progresist;
1801. BRAUNSTEIN, B. Eta Reiza - decorată ca pensionar în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1802. BRAUNSTEIN, Ferdinand – funcționar în aparatul economico-financial al sistemului comunist, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 5/1951 și 380/1952);
1803. BRAUNSTEIN, Sache - redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948) – posibilă identitate cu persoana omonimă funcționar în Industria laptelui (v. *supra*);
1804. BREIER, Arnold (fiul lui Rudolf) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1805. BREITMAN, S. – după august 1944 responsabil cu agitația al secției Propagandă a Comitetului Județean P.C.R. Vaslui (până în 1945) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945, v. și Zahariuc 2010 I);

³³⁹ V. și fișa sa matricolă penală, v. <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/B/B%2006.%20Bold%20-%20Bozd/Botnar%20Octav%20A/index.php>.

³⁴⁰ La http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_04.html.

1806. BRESSNER, I. – după august 1944 şeful Serviciului Sanitar Județean Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.456/1944, ff.107-8);
1807. “Brey.”, ? [probabil codificat] – soțul Feliciei (fica unui bancher din București în perioada interbelică); maior de Securitate cf. Steinhardt 2005: 409; doi copii: Vladimir și Lenina; Obs. probabil Valentin Rey, în 1950 lt.-col. în cadrul Comandamentului Trupelor M.A.I. (v. A.S.R.I., fd. documentar, dosar 10.090, f. 18);
1808. BRILL(L), Bernard - în 1948 numit de către Ministerul Industriei administrator unic al societăților Spoex, Chiajna, Oratex și Agrotex (*B.I.R.E.* 16 (25 mai 1948): 1);
1809. BRILLIANT, Ernest Otto - în 1948 președinte al filialei județene Suceava a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1810. BRON, Jaques - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (1958);
1811. BRUCKMAN, Henrik – din febr. 1950 președintele C.D.E. Alba Iulia (Gyémánt 2002: 400-4, n. 31);
1812. BRUCKMAYER, Z. - în 1948 membru al filialei județene Roman a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1813. BRUMARU, Clara (n. BRUMMER) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 249/1952);
1814. BRUMFELD, David - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
1815. BRUMFELD, Ițig - condamnat pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa exprimând la 9 iulie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1816. BRUMMER, J. (Jackie?) – Tânăr membru C.D.E., participant în vara lui 1947 la Universitatea de Vară organizată de Comitet la Oradea;
1817. BRUDER, Ferencz (1895-1965) – imigrat din Ungaria în 1919, în febr. 1945 activist al Frontului Național Democrat la Cluj, exclus din partid în 1949 pentru deviaționism (Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 53);
1818. BRUNSTEIN, W. Schulim - decorat în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1819. BRÜLL, Alfred - decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a; *posibilă identitate cu Alfred Brill, fratele medicului Șuli Brill, v. supra*;
1820. BRÜMMER, Eremia - condamnat pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa exprimând la 27 noiembrie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1821. BUCHMAN, A. Antal – decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 716 din 21 iulie 1967;
1822. BUCSTEIN, Aron (fiul lui Ozias) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1823. BUDORIȘAN, Carol - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
1824. BUICAN, Erich - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1825. BUNEA, Elias - în 1948 membru al filialei județene Dolj a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1826. BURCĂ, Galia – soția generalului Mihai Burcă; fostă voluntară (soră-șefă la “Casa Roja”) de partea Brigăzilor Internaționale în războiul civil din Spania; după 1944 funcții modeste în ierarhia comunistă de stat; încă în viață în 2000, locuind pe str. Ion Brezoianu din București;

1827. BURY, Silvestru - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
1828. BUTUCARU, Iancu (fiul lui Grigore) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii
1829. BUZAC, Elena Lucreția (fiica lui Bernard) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1830. BUZINCU, Șmil (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Medalia Virtutea Ostășească cls. I;
1831. BÜCHLER, Frederic - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R., dosare anexe, nr. 189 și 249/1952);
1832. BÜCHLER, Solomon (fiul lui Șmil) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
1833. CAHANA, D. – avocat, membru în conducerea C.D.E. Vaslui în 1947, responsabil de secția finanțiară (Zahariuc 2010 II);
1834. CAHANER, L. Iacob - decorat în 1971 (ca pensionar, în București) cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1835. CAIZĂR, I. Iosif - decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
1836. CAIZERMAN, Herman (fiul lui Simha) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1837. CAJAL, H. [Mălină?] – între cenzorii activi în România în anii '60 (Mocanu 2003 *apud* T. Urian 2004);
1838. CALAFETEANU-SCHLANGER, A. David – decorat ca pensionar prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Apărarea Patriei" clasa a III-a;
1839. CALMANOVICI, Bruno – vicepreședinte Camera de Comerț Bacău după război, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951)
1840. CALMANOVICI, Cecilia (n. MENDELSOHN, zisă "Coca", fiica lui Ilie, președintele comunității evreiești din Iași, și Amalia) (1907-1995) – soția lui Emil Calmanovici; decorată în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. III-a, iar în 1978 cu ordinul "23 August" cls. II-a;
1841. CANDEL, Gheorghe - din Bârlad, în 1948 membru în prezidiul conferinței de constituire a Partidului Unit Muncitoresc (I.N. Oprea 2007: 86);
1842. CANDREA, Max (n. Max COHN) (1913-2008) – cu fișă de cadre la secția economică a fd. C.C. al P.C.R. (dosare anexe nr. 383/1952, nr. inv. 537), menționat și în Solomovici (2001: 217) și Kuller (2008: 436); căs. cu Sonia (n. Silberstein), tatăl Adinei Candrea, căs. cu Cornel Moisescu;
1843. CANT, Amalia - decorată în 1978 cu ordinul "Steaua R.S.R." cls. V-a;
1844. CARLI, Marcu - din 1948 profesor la Școala specială de administratori de spitale și instituții de ocrotire de pe lângă Ministerul Sănătății (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I A) nr. 144 din 25 iunie 1948, pp. 5355-7);
1845. CASSTER, Moise - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539);
1846. CATOIU, David (n. KATZ) - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 25/1954);
1847. CAUFMAN, Simion - în 1948 președinte al filialei județene Iași a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
1848. (?) CAZIRSCHI, Constantin (fiul lui Ferdinand) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1849. (?) CĂLIN, Coralia – colaboratoare la *Drumul femeii* (1945-1946), din 1948 membră a C.C. al U.F.D.R.;
1850. CÂMPEANU, Nicolae (n. 25.VI.1914 Arad) – fost deportat la Vapniarka (*i.e.* acuzat de activitate comunistă), după război redactor la ziarul *Clopotul* din Botoșani, apoi la *Luptătorul bănățean* din Timișoara, apoi pentru un an și jumătate în presă

locală din Reșița, ulterior întors la *Luptătorul bănățean* în postura de redactor-șef (Vultur 2002);

1851. CÂRDEI, Isidor – judecător la Suceava în 1950 (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 271);
1852. CERBU, Alexandru (n. HIRSCH, fiul lui Solomon) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1853. CERNEA, Aurel [alias] (1915-1987) – ziarist la *România Liberă*, menționat și în presa craioveană³⁴¹ (Kuller 2008a: 435; Solomovici 2003: 329); incinerat;
1854. CHERPEL, Lari (fiul lui Haim) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1855. CHESLER, Iuliu(s) (din Galați) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a, iar în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1856. CHIDU, Valer (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1857. CHIMEL, Nuham Nathan – în anii ’50 funcționar la Consiliul Central al Sindicatelor, cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954);
1858. CHISINGHER, Petru (fiul lui Iacob) – decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1859. CHIŞ, Adolf (n. KLEIN) – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (162/1952);
1860. CHIŞ, Erzsebet (fica lui Ignat) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
1861. CHITLARU, David (n. Shlomo-David Chitlaru, fiul lui Burah și Hake) (1925-1999) – în anii ’60 redactor la *Revista Cultului Mozaic*, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1862. CIOARĂ, Iancu – magistrat, în anii ’50-’60 arbitru de stat, coautor al cărții *Culegere de instrucțiuni date de Primul Arbitru de Stat* (Ed. Științifică, 1963, 1966) (Kuller 2008a: 435);
1863. CIOBANU, Irina (n. Sabina ADLERSBERG) (n. 1908, Cernăuți) – ilegalistă, arestată în anii ’30 (Solomovici 2001 I: 195), cu informații suplimentare în fondul Colegiului Central de Partid (1958);
1864. CIOBANU, Mihai (fiul lui Isidor) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1865. CIONOF, Matilda - în 1948 membru al filialei județene Romanați a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1866. CIUBOTARU, Avram (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1867. CIUTACU, Ecaterina – muncitoare textilistă în 1950, ulterior cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1955);
1868. CIZMĂRESCU, Ana Netta - în 1948 membru al filialei județene Ialomița a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1869. CLEJA, Aurel – în 1971 conferențiar la Institutul de Construcții din București, decorat cu ordinul “23 August” clasa a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1870. CLEJA, F. Moise - decorat cu ordinul “23 August” clasa a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1871. CLINGMAN, Haia – în 1949 șefă de secție la magazinul de stat “Iașul” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
1872. COHEN, Gabriel – decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls. I (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
1873. COHN, Gheorghe – în 1947-1948(-?) funcționar la Inspectoratul Județean al Muncii Iași (A.N.R.-direcția județeană Iași, dosar 598/1947-1948, f. 154);

³⁴¹ V. http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_07.html.

1874. COHN, Iosif – în anii '50-'60 lector al D.G.P.T., responsabil cu cenzura în Botoșani;
1875. COHN, Marcu (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a;
1876. COJAN, Ehea Silvia - în 1948 membru al filialei județene Vâlcea a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
1877. COJOCARU, Rosen - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR;
1878. COJOCARU, Zitta - funcționară a Băncii de Stat a R.P.R., decorată în 1963 cu Medalia Muncii;
1879. COMAN, Horia (fiul lui Solomon) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1880. COMISIONERU, Bernard (fiul lui Leon) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1881. CONSTANTINOF, Desideriu (fiul lui Velcu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1882. COPELOVICI, Julius (1897-1983) – din toamna anului 1944 până în 1946 președinte al comisiei interimare a Baroului din Piatra Neamț (Kuller 2008a: 111-2);
1883. COPETIN, Gheza – miner, membru în Consiliul Central al Frontului Democrat Popular (1946-1948), cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (1952);
1884. CORDAȘEVSKI, Cornelia - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1885. CORODI, Ghizi [*probabil Ghizela/Gisela Korodi, n.n., I.A.*] – de formație asistent social, din 1945 în conducerea U.F.A.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 380);
1886. COSASU, Carol (fiul lui Solomon) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1887. COSMIN, Frederica - decorată în 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
1888. COSTIN, Dorian – traducător la diverse edituri (v. de ex. trad. Film și creație. În căutarea unei structuri și a unui limbaj al audiovizualului (București, Meridiane, 1968)) (Kuller 2008a: 436);
1889. COSTIN, Sebastian (11.IX.1939 Galați – 30.XI.1997 Tel Aviv, Israel) – la începutul anilor '60 metodist la casa Creației Populare și secretar al Teatrului de Stat din Galați, din 1967 redactor la *Scânteia Tineretului*, apoi redactor la secția de scenarii a Studioului Cinematografic din București (până în 1971), emigrat în Israel în 1973, președinte al Asociației Scriitorilor de Limbă Română din Israel (1991-1994) (D.G.L.R., Kuller 2008a: 112 și 2008c: 33);
1890. COȘERU, Ioana Zoe Dahlia (n. MARCU, 5.VI.1937 - 2004 București) – membru supleant al C.C. al P.C.R. (1979-1984), inger la Centrala industriei bumbacului (1981-1984);
1891. COTZUR, Frederic - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1892. COVALSCHI, Iosif (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1893. COVETE, Sara - decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a;
1894. CRAINIC, Mihai (fiul lui Max și Etti) (n. 16.V.1904 București) – reprezentant comercial în domeniul Comerțului Exterior, condamnat în 1962 pentru trădare, eliberat în 1965³⁴²;
1895. CRAIȘ, Solomon (fiul lui Zigmund) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1896. CRAUSS, Petre (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
1897. CREMER, Doru (fiul lui Isidor) – în 1945 secretarul secției Propagandă a Comitetului Județean P.C.R. Vaslui (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945);

³⁴² V. fișa matricolă penală la <http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f%3A%5Cweb%5CFise+matricole+penale+-+detinuti+politici%5CC%5CC+08.+Cot+-+Crissoghelos%5CCrainic+Mihai+M%2FP1270008.JPG>.

1898. CREMER, Isidor (în alte documente oficiale Kremer, Iulius) – după august 1944 proprietar și director al ziarului *Vreme Nouă*, organul Frontului Național Democrat din Vaslui (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945);
1899. CREMER, Leia - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România” [poziția 72], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
1900. CREȚU, Leib - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539);
1901. CRISTESCU, Gizela (fiica lui Carol) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a
1902. CRISTESCU, Miltred (n. Medy SZENTES) (n. 16.12.1926) – secretar tehnic al Comisiei Controlului de Partid în anii ’50, ulterior psiholog (în anii ’60 activă la Institutul de Medicină Legală);
1903. CRIȘAN, Adalbert - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1959);
1904. CRIȘAN, Mihail (n. Mișu SORGHER (în alt dosar SFIGHER)) - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR în anii ’50;
1905. (?) CRÎŞMARU, Ioan (fiul lui Samson) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1906. CROITORU, Bercu - redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948);
1907. CSERNOWITZ, Sámuel – în anii ’50 ziarist în presa comunistă din Târgu Mureș (Bottoni 2010: 172);
1908. CSUCSUJ, Paraschiva Elisabeta (n. FÖLDER) (n. 2.XI.1945 Oradea) – membru supleant al C.C. al P.C.R. (1984-1989), șef al sectorului presă și tipărituri în cadrul comitetului județean de partid Bihor (1980-1984), membru al Comisiei Naționale de Demografie;
1909. CSUTAK, Sara (fiica lui Ernest) – din Odorheiu Secuiesc, decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1910. CUCINSCHI, Herman (fiul lui Dominic) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1911. CUPS, Calman – în 1949 șef de secție la magazinul de stat “Iașul” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
1912. CUSTON, Maurice – cadru didactic la Școala specială de administratori de spitale și instituții de ocrotire de pe lângă Ministerul Sănătății (Bărbulescu *et al.* 2009: 216)
1913. CZEKE, David – președintele Colegiului de Partid regiunea Bihor în anii ’50;
1914. DAIA, Rozalia - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1974);
1915. DALBERG, Solo - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 307/1952, nr. inv. 533);
1916. DAMSCHER, Max - redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948);
1917. DANENBERG, ? – în sept. 1945 membru al Grupării Democratice Evreiești din Oradea și al organizației locale a Uniunii Patriotice (C. Crăciun 2009: 307);
1918. (?) DASCĂLU, Coman - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
1919. DAVID, Carol - condamnat pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa exprimând la 10 iunie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);

1920. DAVID, Chaim – în conducerea A.R.L.U.S. Bârlad în 1945 (Ion N. Oprea 2007: 30);
1921. DAVID, Dan – fotograf în presă (la Redacția Publicațiilor pentru Străinătate) (1953-1958), demis, emigrat în Israel (Solomovici 2003: 336-7);
1922. DAVID, Iosif (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
1923. DAVID, Lazăr – prim secretar al Comitetui Regional P.M.R. Hunedoara în 1959 (D.T.I.C. 1959: 12);
1924. DAVID, Marcela – din febr. 1948 membru al C.C. și al Comitetului Executiv al U.F.D.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 427, 429-30);
1925. DAVID, Samoil (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1926. DAVID, A. Sara - decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
1927. DAVID, Simion - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1953);
1928. DAVID, Viorica - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955);
1929. DAVIDEANU, Alexandru (fiul lui Aurel) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1930. DAVIDESCU, Horia – fost director al Teatrului de Păpuși din Craiova (anii '60-'70), decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1931. DAVIDESCU, Jean (n. Jean DAVIDOVICI, fiul lui Haim și Cerna (n. Alterescu) (1917 – VIII.2007 București) – funcționar în industria cinematografică în perioada comunistă (e.g. producător al filmului *Două lumi și o dragoste*, 1947);
1932. DAVIDKIEVICI, Gligor - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1933. DAVIDOVICI, Andrei – conferențiar la Institutul Politehnic București, cu dosar de cadre la secțiile Economică (“dosare anexe” u.a. 25/1953, nr. inv. 63 și 23/1954, nr. inv. 69) și respectiv Organizatorică ale C.C. al P.C.R. în anii '50;
1934. DAVIDOVICI, Ecaterina – din Arad, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
1935. DAVIDOVICI, Iancu (fiul lui Israel) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1936. DAVIDSOHN, Avram - în anii '60 în centrala Ministerului Energiei Electrice;
1937. DAVIDSOHN, Isac (25.XI.1907 Siretel, Iași – 24.XI.1984 Iași) – ilegalist, din 1948 profesor, respectiv, timp de trei decenii, șef de catedră la Facultatea de Istorie (și Filosofie) a Universității din Iași, predând și cursuri de materialism dialectic și istoric la Facultatea de Științe Juridice; decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls. II-a;
1938. DĂNESCU, David - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
1939. DEAK, P. Etelka (n. 5.XI.1905) - pensionară AFDA, membru de partid din 1938, propusă pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei PMR;
1940. (?) DEAK, Ludovic - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1954);
1941. DEBRECZENY, Valer (fiul lui Ignat) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1942. DEBRECZI, Beile (fiica lui Arpad) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1943. DEHELEANU, Margareta – șefa catedrei de bazele marxism-leninismului la Universitatea “Babeș” din Cluj în anii '50 (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 583 §.u., 586 n.2);
1944. DEMENYI, Iléana (fiica lui Francisc) - decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
1945. DEMENYI, Iosif (fiul lui Maior) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1946. DEMETER, Tereza – decorată în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
1947. DERENETCHI, Hermina - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (1955);
1948. DERER, Herma (fiica lui Mihai) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;

1949. DEREVICI, I. Haia – decorată ca pensionară, prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971, cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
1950. DEREVICI, G. Ipolit³⁴³ (1897 Cucioaia, jud. Bălți – 1977 București) - fost student la Medicină la Iași și ilegalist comunista, refugiat în URSS în 1941 (urmărit fiind de Siguranță), apoi colonel în Armata Roșie, după război directorul Spitalului nr. 9 București (1948 - anii '60), în cadrul căruia ființa și celebra secție “0 – zero”, destinată deținuților politici; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951); decorat în 1971 (Decretul nr. 157 din 4 mai) cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a II-a;
1951. DERFLER, Iosif – membru în conducerea C.D.E. Vaslui la înființare (1946), cu responsabilități în domeniul cultural (Zahariuc 2010 II);
1952. DERFLER, Tina – în 1945 responsabilă cu ziarele de perete și de stradă în cadrul secției Propagandă a Comitetului Județean Vaslui al P.C.R. (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945);
1953. DEUTSCH, Adalbert - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (110/1955);
1954. DEUTSCH, Alfred - după război președinte al C.D.E. Oradea - Bihor (C. Crăciun 2007: 179-80);
1955. DEUTSCH, Ella (fiica lui Izidor) - decorată în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
1956. DEUTSCH, Ghizela (1882-1969) – militantă comunista; incinerată la crematoriul “Cenușa” din București (Bezviconi 1972: 112);
1957. DEUTSCH, Imre – absolvent al Liceului Izraelit din Timișoara în 1947, apoi membru C.D.E., participant în vara lui 1947 la Universitatea de Vară organizată de Comitet la Oradea;
1958. DEUTSCH, I. Iosif (n. 1902) - membru P.C.R. din 1932, responsabil de revistă (1956), propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R., decorat în 1978 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a;
1959. DEUTSCH, Martin (fiul lui Alexandru) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a
1960. DEUTSCH, Olga – ilegalistă (membru de partid din 1923), după război activistă a secției Relații Externe a C.C. al P.M.R., subordonată Ghizelei Vass (dosar 45/1955);
1961. DEZIDERIU, V. - în conducerea C.D.E. Sibiu după război (Strătuțiu 2005: 13);
1962. DIACONESCU, L. Livia (n. FILDERMAN) (n. 1928 Focșani) – fiica lui Lazăr Filderman, președintele C.D.E. Focșani în 1945; în anii '50 cercetătoare la laboratorul spitalului “Vasile Roață”, apoi, până în 1979, la Institutul de Cercetări Alimentare, iar ulterior, până la pensionarea din 1986, la Institutul pentru cultivarea și prelucrarea sfecliei de zahăr din București; în anii 2000 cercetătoare la C.S.I.E.R.; verișoară a mai celebrului Liviu Librescu (n. Lieber), fost profesor universitar, asasinat în aprilie 2007 în S.U.A.;
1963. DIK, Oscar – din jud. Caraș-Severin, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
1964. DINGHER, Alexandru - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
1965. DIRȚU, Rozalia (fiica lui Aurel) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1966. DOBRESCU, Savian (fiul lui Emil) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
1967. DOBROVICI, Simion - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1953), prim secretar Vrancea în anii '70; decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a III-a;

³⁴³ Contrastant reputației infame a soțului, soția sa, dr. Alina Derevici (n. Siegler) (1899-1985), este asumată de către F.C.E.R. ca figură de marcă în istoria comunității (FEDROM 2008; Kuller 2008a: 122-3).

http://www.jewishfed.ro/fcer/public_html/downloads/carti/FEDROM.pdf

1968. DOKA, Rveca (fiica lui Pavel Jozsef) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii
1969. DOMBI, Iosif - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a)
1970. DONNER, P. Alexandru – lt.-col. în 1985 (la deces), decorat în 1964 cu decorat în 1964 cu ordinul “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orândurii socialiste și de stat” cls. III-a;
1971. DOZOFAN, Peretz - condamnat la 10 ani și 6 luni închisoare pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 iunie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1972. (?) DRAPPEL, Ioan - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1953);
1973. DRECSLER, Ana - decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
1974. DREGUS, Ernest - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1958);
1975. DROLL, O. Iosif - decorat în 1964 cu ordinul “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orândurii socialiste și de stat” cls. III-a;
1976. DRUCKER, Adolf (fiul lui Marcus) – membru în conducerea U.D.R. din Reșița după 1948, decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
1977. DRUCKMAN, Sami Constantin (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1978. DUKASZ SCHWARTZ, Ladislau - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
1979. DUMA, Mircea (fiul lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1980. DUBOVITS, I. – secretar general al organizației procomuniste a evreilor de limbă idiș IKUF în 1946 (Solomovici 2003: 45); membru în conducerea centrală a C.D.E. în 1948 (Zahariuc 2010 V);
1981. DULBERGHER, ? – doctor, responsabil C.D.E. Roman în 1946 (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 261);
1982. (??) DULGHERU, Radu (n. DULBERGHER, 4.III.1911-1991?) – după unele surse, greu credibile, fratele colonelului de Securitate Mișu Dulgheru; activist și instructor al Direcției Organizatorice a C.C. al P.M.R. (1949-1954), membru C.C. al P.M.R. (1955-1965), prim secretar al Comitetului Regional P.M.R. Galați la începutul anilor '60, adjunct al șefului Secției Agrare a C.C. al P.M.R. (1961-1962), decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. II-a, ulterior dispărut efectiv din viața publică, posibil emigrat;
1983. DUMITRESCU, Liuba (1917 – IV.2006, București³⁴⁴) – ilegalistă din “vechea gardă”, arestată în lotul de la Craiova (1936); decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a III-a (Levy 2002: 205);
1984. DUNCAN, Iacob (fiul lui Aron) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1985. ECKSTEIN, Otto (n. 3.XI.1928) – în 1947 membru al organizației de bază a P.M.R. din cadrul Facultății de drept a Universității “Bolyai” din Cluj (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 657-8);
1986. EHRENFELD, D. Margareta – din jud. Timiș, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a V-a;
1987. EHRENKRANTZ, Iosif (1903-1958) – medic, militant al mișcării comuniste, incinerat la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 121);
1988. EIDLITZ, Miklos Nicolae (1908-1971) – [foarte probabil fratele lui Zoltan Eidlitz, v. supra, n.n.] militant al mișcării comuniste, incinerat la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 121);

³⁴⁴ V. și anunțul decesului la http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr252_253/pagina18.pdf.

1989. EILEN, Z. Leonard – decorat în 1973 cu Medalia Muncii în calitate de corespondent local al ziarului *România Liberă* (Decretul nr. 33 din 27 ian. 19739;
1990. EINHORN, Schmerl (fiul lui Aron) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1991. EISIKOWITZ, Dezideriu - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
1992. EKSTEIN, M. Moise - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
1993. ELEMBAGEN (Ellenbogen?), Isidor - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Mărgineni, pedeapsa expirând la 4 august 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
1994. ELIAN, M. – arhitect al cartierului Steagul Roșu din Brașov, în acel timp “orașul Stalin”;
1995. ELIAS, Alexandru (n. 1925) – în prezent medic pensionar și membru marcant al F.C.E.R., dar și lt.-col. (r.), fost membru P.C.R., decorat în 1971 prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a, iar în 2009 de către președintele Băsescu în calitate de membru al “comisiei Elie Wiesel”;
1996. ELIAS, E. - în 1948 numit de către Ministerul Comerțului director al societății naționalizate “Carpatina” (*B.I.R.E.* 20 (5 iulie 1948): 7)
1997. ELIAS, Isac (1892 Călărași – 1990 Israel) – fost negustor de cereale în perioada interbelică, după război membru de partid și inspector de calitate în cadrul ROMCEREAL, mai întâi în Călărași (până în 1952), apoi la Timișoara; emigrat în 1987 în Israel, alături de fiul său, dr. Mișu Elias (v. *infra*);
1998. ELIAS, I. Mișu (3.IV.1922 Călărași – 2006 Israel) – înscris în partid la sfârșitul lui 1944, ulterior medic și cadru didactic la I.M.F. Timișoara, emigrat în Israel în 1987 (M. Elias 2009: 253-73); îi recomanda în 1967 pe atunci încă studentului Stefan (“Piști”) Israel (astăzi medic pensionar în Israel) să-și româneze numele³⁴⁵;
1999. ELIZER, I. Sandy - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
2000. ENCIU, Ștefan – membru P.C.R. după război, vicepreședinte al C.D.E. Vaslui din aprilie 1947, menționat într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I, IV), ulterior membru în Consiliul General Provizoriu al Asigurărilor Sociale (din 1949) (*B.I.R.E.* 1 (31 ian. 1949): 7);
2001. ENGEL, S. Ernö – din Bihor, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2002. ENGHEL, Emanuel (fiul lui Rudolf) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2003. EPSTAIN, I. Leib-Gheorghe - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2004. ERLICHMAN, Milu – în 1948 ajutor de primar la Primăria Vaslui (Zahariuc 2010 V);
2005. ERLICHMAN, Tina – secretarul secției Femei din cadrul C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
2006. ERNSTER, Bela – menționat între voluntarii din Brigăzile Internaționale din Spania de către Adorian *et al.* (1971: 404), Martin Sugarman (f.a.: 108) și David Diamant (1979: 371), cu evoluție postbelică necunoscută.
2007. ESCU, Alfred (fiul lui Robert) – din Galați, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);

³⁴⁵ V. memoriile celui din urmă pe pagina web a comunității evreiești din Timișoara la adresa <http://www.bjt2006.org/Pisti.pdf>.

2008. EŞANU, David – în 1949 contabil la magazinul de stat “Iaşul” din Iaşi (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
2009. EŞANU, Iosif (fiul lui Moise) – directorul Spitalului Unificat din Petroșani, decorat în 1964 cu Medalia Muncii, iar în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a IV-a;
2010. FAIERSTEIN, Iacob - decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
2011. FALICOVITS, Etelca - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
2012. FALIKOVITS, Moricz – decorat în 1979 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
2013. FALL, Iuliu - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1955);
2014. FANCSALI, Adalbert (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2015. FARCHY, Morel – comunist, președinte și respectiv vicepreședinte al comunității evreiești din București în anii '50 (Rosen 1990: 87);
2016. FARCHY, Renée (1904-1957) – militantă comunistă, incinerată la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 126);
2017. FARKAS, Carol (fiul lui Martin) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2018. FARKAS, Erna (fiica lui Petru) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2019. FARKAS, Maurițiu (fiul lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2020. FARLADANSCHI, Gherș – probabil fratele lui Iacob Farladanschi (v. supra); condamnat la 10 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Mărgineni, pedeapsa expirând la 11 iunie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2021. FARR, Iacob (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2022. FAZEKAS, Irina (fiica lui Emeric) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2023. FĂINARU, Izu - condamnat la 8 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 10 ian. 1949 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); după unele surse transferat ulterior în lagărul de muncă de la Vapniarka;
2024. FĂINARU, Lupu – cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 307/1952, nr. inv. 533);
2025. FĂINARU, Sandu - în 1948 președinte al filialei județene Bacău a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2026. (?) FEHERVARI, Dezideriu - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (1954);
2027. FEHIDI, Iosif - condamnat la 5 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 5 august 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat după 23 august 1944;
2028. FEIL, Lucian (fiul lui Matei) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2029. FEITH, F. Eric - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
2030. FELDMAN, Izu - decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
2031. FELDMAN, Mihai Francisc - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (4/1953);
2032. FELDMAN, Ștefan (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;

2033. FELDMAN, Teodor (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2034. FELDMAN, Victor – cu fișă de cadre la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (dosar 30/1947);
2035. FELDSOHN, Miriam – în 1949 responsabilă cu statul de salariai la magazinul de stat “Iașul” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
2036. FELEA, Aurel - între scriitorii evrei “cu mici concesii” făcute regimului comunist (Kuller 2010: 191, 438; Solomovici 2001II: 54, 2001I: 176, și 2003: 328);
2037. FERARU, Sami (în alte documente FIERARU, zis și Samy, Milu, Miluț, fiul lui Ștrul) (1924-2007) (a locuit în P-ța Romană nr. 9 din București) – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (118/1951), decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2038. FERARU, Țili – fiul lui Ianoș; decorat în 1964 cu Ordinul Muncii” cls. III-a;
2039. FERCH, Gh. Oscar - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
2040. FEȘTILA, Aurel (fiul lui Isidor) – etnolog, filatelist din Baia Mare, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2041. FEUERSTEIN, Maximilian – membru de partid, șeful Serviciului Muncă și Salarii la Întreprinderile Grafice Timișoara în anii '50 (Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 615).
2042. FICLIS, Mihai - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a CC al PCR (1952);
2043. FIDLER, Emilian - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (53/1954);
2044. FII, Carol (fiul lui Ioja) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2045. FILDERMAN, A. Lazăr (n. 8.IV.1890) – farmacist, în 1945 președinte al C.D.E. Focșani (Dogaru 2010: 71);
2046. FILIP, Gheorghe (Georges) – absolvent de Politehnica în Franța, căs. cu Annie, membru în *maquis*, după război consilier la Consiliul de Miniștri (cf. v. Tismăneanu³⁴⁶); emigrat cu familia în jurul anului 1967;
2047. FILIPOVICI, Alexandru (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2048. FILISTER, Iosif - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (118/1951);
2049. FINCHELSTEIN, B. Isac - în anii '60 în centrala Ministerului Energiei Electrice;
2050. FINCHELȘTAIN, Beca – funcționară la primăria Bârlad după 1944 (Zahariuc 2009: 215);
2051. FINKELSTEIN, Aneta - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (6/1957);
2052. FINKELSTEIN, Gustav (n. 1889) – după 1944 funcționar în administrația locală a orașului Bârlad;
2053. FINKELSTEIN, Horea – în 1971 șef de secție la Cooperativa “Chimica” din București; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2054. FINKELSTEIN, B. Isac - angajat al Ministerului Energiei Electrice în anii '50-'60; decorat cu Medalia Muncii (Decretul Consiliului de Stat al R.S.R. nr. 972 din 8 dec. 1966);
2055. FINKELSTEIN, Isidor - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2056. FIREA, Fred (1921 – 22.VI.2010 București) - între scriitorii evrei “cu mici concesii” făcute regimului comunist (Kuller 2010: 191, 439; Solomovici 2003: 328), scenarist timp îndelungat pentru Teatrul Național Radiofonic;
2057. FIROIU, Vasile (n. Willi FAINSTEIN) (27.XII.1911 Brăila – 1975 București) – în perioada interbelică ziarist la *Zorile, Gazeta, Personal, Curentul* (unde a fost chiar șeful de

³⁴⁶ <http://tismaneanu.wordpress.com/2011/08/28/11132/>.

- cabinet al directorului Pamfil Şeicaru), după război ziarist (revista *Argeș*) și publicist în Pitești (Kuller 2008a: 146; Solomovici 2003: 161);
- 2058. FISCHER, Carol (fiul lui Riven) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2059. FISCHER, Ștefan - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR în anii '50;
 - 2060. FISCHER, ? – participant la ședința plenară a organizației de partid a M.A.E. în 1952 (v. stenogramele reproduse în Fl. Constantiniu 2003: 178);
 - 2061. FISCH(H)OFF, Irina (n. Iren) (1914-2005) – activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (84/1953); a locuit până la sfârșitul vieții în București, Bd. Kiseleff nr. 14;
 - 2062. FISCHMAN, Melic - condamnat la 5 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 iunie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat după 23 august 1944;
 - 2063. FIŞBACH, Pincas - condamnat la 5 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ian. 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat după 23 august 1944;
 - 2064. FIŞER, Simion – decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;
 - 2065. FIŞMAN, Eidia – în 1955-1956 asistent de bază de limbă rusă la I.P.B. București (I.P.B. f.a., p. 56);
 - 2066. FITZIG, Iulian (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2067. FLACHS, Mauriciu – inginer, menționat în ame multe documente din anii '60 ca funcționar al Comitetului de Stat al Planificării;
 - 2068. FLACHS, Nicolae - în 1948 membru al filialei județene Covurlui a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
 - 2069. FLEISCHER, Ervin - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (108/1955);
 - 2070. FLOREANU, Marcel (n. FEIGELES) – cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (“dosare anexe” u.a. 25/1953, nr. inv. 63);
 - 2071. (?) FLORESCU, Aurel - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 189/1952, nr. inv. 527);
 - 2072. FLORESCU, Iosif (fiul lui Frantz) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2073. FLORESCU, Isabela (fiica lui Heinrich) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2074. (?) FLORESCU, H. Nicolae – funcționar C.S.P., decorat prin Decretul nr. 423 din 15 iulie 1963 cu Medalia Muncii;
 - 2075. FLORIAN, Aurel (fiul lui Ludvig) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
 - 2076. FLORIAN, Sergiu – din 1946 responsabil presă și propagandă în cadrul C.D.E. Vaslui (Zahariuc 2010 II); probabil Sergiu Florian (n. Rosenberg, fiul lui Avraham și Clara) (1918 – 1985 Herzlya, Israel);
 - 2077. FLORISI, August (fiul lui Rudolf) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2078. FONEA, Evelin (1931 Dorohoi - 2004 București) – responsabil de presă în cadrul Ministerului Culturii în anii '60 (co-editor al anuarului *Călăuza Bibliotecarului*), biblioteconomist la Biblioteca Centrală de Stat, publicist, după 1990 redactor la *Realitatea Evreiască*; soția lui Max Fonea;
 - 2079. FONI, Iancu (fiul lui Failiși (Faibiş?, n.n.) și Janeta) – medic, membru P.M.R. Iași, în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de

- studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200); în 1966 publica lucrarea “Imponderabilitatea”;
- 2080. FOTO, I. Iosu – din jud. Prahova, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
 - 2081. FRANCHI, Oscar (fiul lui Adolf) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
 - 2082. FRANCIUC, (Leon) Ștefan - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2083. FRANK, I. Bela - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
 - 2084. FRANK, Tiberiu (fiul lui Dezideriu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
 - 2085. FRATER, Iosif – șef de birou în cadrul Primăriei Oradea în 1945 (A.N.-D.J.BH, fond Comitetul jud. Bihor al P.S.D., dosar nr. 77/1947, f. 172-175, apud Țărău 2002: 177);
 - 2086. FRATER, G. Ida – din Oradea, decorată în 1967 (Decretul 604 din 26 iunie) cu titlul “Învățător emerit al R.S.R.”
 - 2087. FREIFELD, Emil (1926 – 8.VI.2008, București) – de la sfârșitul anilor ’50 procuror la Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție (Cajal și Kuller 2004: 333, etc.);
 - 2088. FRENKEL, ? [Fränkel?] – fostă sionistă, după august 1944 militantă comunistă și șefa cadrelor la C.D.E. București în prima jumătate a anilor ’50; emigrată în Israel (Rosen 1990: 82 corob. cu 97; preluat și în Solomovici 2003: 175-6); probabilă identitate cu ilegalista Itta Frenkel menționată de Solomovici (2001 I: 195);
 - 2089. FRENKEL, ? – șef de birou cu grad de căpitan în cadrul Direcției de Informații a Armatei, menționat în memoriile lui Titu Simon (v. Solomovici 2003: 472, 473);
 - 2090. FREVELINC, Iosif - condamnat la 3 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 27 noiembrie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
 - 2091. FRIDENTAL, Șlomo (n. Șlioma) (13.XI.1907 Zgurița, Soroca – 14.VIII.1999 Iași) – prozator instrumentalizat de regimul communist;
 - 2092. FRIDMAN, Salomon – din jud. Bihor, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
 - 2093. FRIED, David (fiul lui Martin) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
 - 2094. FREIDMAN, Eugen (fiul lui Ilie) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2095. FRIEDMAN, Gh. Elisabeta - decorată în 1967 cu ordinul Medalia Muncii;
 - 2096. FRIEDMAN, Marcel – secretarul general al Federației Române de Baschet între 1950 și 1958³⁴⁷;
 - 2097. FRIEDMAN, Maria (fiica lui Ignățiu) - decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
 - 2098. FRISCHER, I. – muzicolog, apare pe lista din 2006 a lui Octavian Lazăr Cosma, a compozitorilor de cântece dedicate lui Stalin, cu “Slavă lui Stalin”;
 - 2099. FRISCHER, Paul – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
 - 2100. FRIZE, Versavia - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 2101. FRODA, M. Alexandru (1894-1973) – inginer, matematician, cadru didactic la Universitatea București; decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 635 din 13 oct. 1964 (v. și Kuller 2008a: 156-7);
 - 2102. FROST, Ozias – în 1950 funcționar în Ministerul Metalurgiei și Industriei Chimice (Duță *et al.* 2002: 90);

³⁴⁷ V. <http://www.frbaschet.ro/federatie/despre-federatie/istoric-secretari>.

2103. FRÖHLICH, Haralambie (fiul lui Gerșon) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
2104. FRÖHLICH, Maria Reghina (fiica lui Vilhelm) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2105. FRÖHLICH , Max - în conducerea C.D.E. Sibiu după război (Strătuțiu 2005: 13);
2106. FROIM, Iosif (probabil topică inversată) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 307/1952);
2107. FRUCHTER, Moritz (fiul lui Iosif și Regina) – inginer, membru P.M.R. București, în 1950-1952 asistent la Facultatea de Metalurgie a I.P.B., în septembrie 1949 era menționat sub numele eronat dactilografiat "Meritz Fruhter" într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200); ulterior emigrat în Israel;
2108. FUCHS, Betty (fiica lui Saia) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2109. FUCHS, Ștefan - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a;
2110. FÜLÖP, Ernst (fiul lui Sigismund) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2111. FÜLÖP, Ester (fiica lui Carol) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2112. GABOR, Iosif (n. GALANDAUER) - cu dosar de cadre la secțiile Economică (dosare anexe, u.a. 25/1953, nr. inv. 63), respectiv Organizatorică ale C.C. al P.C.R. în anii '50;
2113. GABOR, Orest – după august 1944 șef al poliției Suceava și activist P.M.R, responsabil cu evidența în cadrul comitetului regional de partid (Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 229; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 269);
2114. GAL, Margareta (fiica lui Iuliu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2115. GAL, Moise - condamnat la 3 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între detinuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 8 dec. 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2116. GAL, Ștefan - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
2117. GALL, Ștefan (fiul lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a)
2118. GALL, Iosif - decorat în 1978 cu ordinul "23 August" cls.II-a; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951);
2119. GALL, F. Iuliu(s) – de la începutul anilor '50 în aparatul economico-financiar al sistemului comunist, în anii '60 șef serviciu în centrala Ministerului Energiei Electrice; cu dosar la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 16/1951);
2120. GALL, Mihai – la sfârșitul anilor '60 activist al comitetului județean Covasna al P.C.R., decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Steaua R.S.R." cls. a III-a;
2121. GALPAL, Susana (fiica lui Iosif) - decorată în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
2122. GANDELMAN, Roza – din 1953 asistent limba rusă la I.P.B., după 1955 probabil transferată, în 1966 reîncadrată pe același post, pensionată în 1970 cu grad de lector (I.P.B. f.a., pp. 53, 57, 62, 76, 85);
2123. GANE, Horia (n. Herman ROŞU-GUTMAN, fiul lui Șmuel (alias Samoil) și Fani) (10.IV.1936 Scăieni, Prahova – 6.VII.2004 București) – membru de partid, absolvent al Universității Muncitorești din București (1958), apoi bibliotecar la Șantierul naval din Oltenia, director al Bibliotecii Raionale din Urziceni, activist cultural la Bacău și corector la revista *Ateneu*, ulterior funcționar al F.C.E.R. (1976-1981); colaborator la *Luceafărul*, *Ateneu*, *Steaua*, *Tribuna*, *Contemporanul*, *România literară*, etc.
2124. GANTZ, Tereza (n. KARPELES, 14.IV.1903 Lunca Bradului, Mureș) – ilegalistă, membru de partid din 1939, după război activistă de partid în județul Harghita;

2125. GARCEA, Alexandru(n. GOLDENBERG) – în perioada comunistă funcționar în cadrul oficiului juridic al Academiei (Cajal & Kuller 2004; Kuller 2008a: 440);
2126. GARCIA, Leon – unul dn arhitecții preferați ai regimului stalinist, coautor al Casei Radiodifuziunii (1949-1952) și al seriei de imobile plurifamiliale de pe Șos. Kiseleff (1956-1959) (indicat ca evreu de M. Caffe în N. Burcă 2007: 7);
2127. GEBER, Arthur - în 1948 membru al filialei județene Rădăuți a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2128. GECZO, Iosif – activist local de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1951);
2129. GEICA, Ludmila (fiica lui Elizei) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2130. GEIGER, I. Erna-Marie – decorată în 1967 cu ordinul “Meritul Cultural” clasa a V-a;
2131. GELLER, Hirşin (fiul lui Aron) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2132. GELLISZ, Sandor - după război membru în comitetul de conducere al C.D.E. Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
2133. (?) GERE, Iosif - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2134. GERE, I. Rozalia, din Timișoara, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a V-a;
2135. GIDOFALVI, Maria (fiica lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2136. (?) GIROVEANU, Andrei (1919-1971) – ziarist, incinerat la crematoriul “Cenușa”; fratele compozitorului Aurel Giroveanu (Engelberg)?;
2137. GHEDEON, Iosif – activist de partid, în anii '50 șefului filialei Timiș a C.C.S., cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1954);
2138. GHELBERG, Lora - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR;
2139. GHELBERG, Wilhelm - în 1948 președinte al filialei județene Baia a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.OF. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2140. GHELERTER, Regina – decorată prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;
2141. GHEMENT, Odin – șef de serviciu la uzina mecanică de utilaje chimice “Grivița” din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2142. GHENAD, Samoilă - condamnat la 4 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 2 dec. 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2143. GHEORGHIU, Iosif (fiul lui Marc) – decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2144. GHERAR, Moscu – până în 1950 în conducerea societății “Alimentara” (Duțu *et al.* 2002: 95);
2145. GHE(R)ȚLER, Victor – instalat de sovietici primar al orașului vaslui (29 august – 17 sept. 1944) (Zahariuc 2010 I și 2009: 27);
2146. “GHICA”, ? - acuzat ca “trădător”, fost funcționar la Ambasada de la Belgrad la sfârșitul anilor '40, își schimbase numele înaintea unei noi misiuni la Paris, scăpând vigilenței sefei Direcției Cadre din M.A.E., Ida Felix (v. Fl. Constantiniu 2003: 109);
2147. (?) GHILEZAN, Zini - în 1948 membru al filialei județene Turda a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2148. GHITIȘ, Aron - condamnat la 6 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul

- Caransebeş, pedeapsa expirând la 11 ianuarie 1947 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat după 23 august 1944;
2149. GHIULA, Aurel (fiul lui Isidor) – agronom, decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2150. GHIZIC, Alex. – până în 1952 redactor responsabil al almanahului literar *Iaşul nou* (înlocuit din motive medicale)³⁴⁸;
2151. GILBERT, I. Adalbert – inginer, după război membru al grupării revizioniste Bethar (Solomovici 2003: 182) director al Direcției Lucrări Speciale C.F.R. din cadrul Ministerului Transporturilor, apoi, timp de peste două decenii, director general al Întreprinderii Energoconstrucția din subordinea Ministerului Energiei Electrice, ulterior Întreprinderea de Construcții Hidroenergetice Bucuresti (viitorul I.S.P.H.), iar la sfârșitul anilor '50 șeful șantierului la Lacul Bicaz; decorat în 1952 cu Ordinul Muncii cls. III-a, în 1966 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a II-a, în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971) și în 1972 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. I; cu dosar la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 25/1953);
2152. GIORMĂNEANU, Silvia (n. ȚUPERMAN) - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 307/1952, nr. inv. 533);
2153. GIPS, Ghizi (probabil soția ilegalistului Leonid Leiba Gips, v. *infra*) – din 1945 în conducerea U.F.A.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 380);
2154. GLASBERG, B. – în 1945 în conducerea celulei din Cotu Negru a P.C.R. (jud. Tutova) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2155. GLINERT, Iulius (fiul lui Isidor) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2156. GLUKMAN, L. Moris - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
2157. GOLD, Elias – membru în coducerea C.D.E. Vaslui din 1946, responsabil de secția/resortul juridic(ă) (Zahariuc 2010 II, V);
2158. GOLD, Wolf (fiul lui Solomon) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2159. GOLDAŃBERG, Wyly - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539);
2160. GOLDBERGER, Adolf – în mai 1946 președintele C.D.E. din plasa Cehul Silvaniei³⁴⁹;
2161. GOLDBERGER, Fane – ilegalist, fost șef al serviciului tehnic al C.C. al U.T.C. în anii '30, respectiv membru al organizației de partid Brașov în timpul războiului, ulterior activist local de partid;
2162. GOLDEMBERG, Avram (n. 1910) – membru P.C.R. din 1930, funcționar, decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. II-a; propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;
2163. GOLDEMBERG, Ernest (fiul lui Ernest) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2164. GOLDENBERG, Aron – casier general al C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
2165. GOLDENBERG, Enta - în 1948 membru al filialei județene Vaslui a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4) (inclusă în Kuller 2008a: 440);
2166. GOLDENBERG, Maer – în conducerea C.D.E. Vaslui din 1946, cu responsabilități organizatorice (Zahariuc 2010 II);

³⁴⁸ Probabil același cu omonimul menționat la

http://www.romanianjewish.org/ro/carte2/mosteniri_ale_culturii_iudaice_02_05_24.html.

³⁴⁹ http://www.survivors-romania.org/text_doc/salaj_simleu.htm.

2167. GOLDENBERG, Valentina – doctorită, martor al acuzării în procesul lui H. Zilber din 1954 (Solomovici 2004: 211; Kuller 2008a: 440);
2168. GOLDENBERG, ? – magistrat din Iași inclus în “Lista neagră – colaboraționiști și schingiuitori” (în Ionițiu 1982, partea a XVIII-a);
2169. GOLDENBERG-Şerban, Niuma (d. 2002) – inginer, şef de secție la ICECHIM în anii '60, decorat cu Premiul de Stat;
2170. GOLDENSTEIN, Clara - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2171. GOLDENSTEIN, Henry – subprefect de Bârlad după 23 august 1944 (A.N.I.C. inventar 3059, secția Administrativ-Politică a C.C al P.C.R., u.a. nr. crt. 14/1944, p. 16 în inventarul online);
2172. GOLDHAMMER, Eduard (fiul lui Arpad) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2173. GOLDMAN, Isabella – cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 307/1952, nr. inv. 533);
2174. GOLDNER, Alexandru - în 1948 membru al filialei județene Timiș-Torontal a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4) (același în Kuller 2008a: 440?);
2175. GOLDNER, Charlotte – în 1948 membru al secției județene Arad a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.OF. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4) (aceeași în Kuller 2008a: 440?);
2176. GOLDNER, Simion - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
2177. GOLDSCHMIDT, Maria (fiica lui Iosif) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2178. GOLDSFARB, B. – în 1945 membru al secției litere-filosofie a A.R.L.U.S. Bârlad (Ion N. Oprea 2007: 30);
2179. GOLDSFARB, Milian (fiul lui Zalic) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2180. GOLDSTEIN, Amalia – în 1949 șefă de secție la magazinul de stat “Iașul” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
2181. GOLDSTEIN, Emil - în 1948 membru al filialei județene Tutova a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2182. GOLDSTEIN, Eugen - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2183. GOLDSTEIN, Hany – medic la Spitalul nr. 12 București, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2184. GOLDSTEIN, Hascal (fiul lui Froim) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2185. GOLDSTEIN, Isidor (fiul lui Isac) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2186. GOLDSTEIN, Lupu (1899-1955) – fratele notoriului terorist Max Goldstein (atentatul asupra Senatului), la rândul său militant comunista, privilegiat al sistemului după august 1944; incinerat la crematoriul “Cenușa”;
2187. GOLDSTEIN HOLLO, Veronica – în ani '50-'60 redactor al ziarul *Banyavideki Faklya* din regiunea Baia Mare;
2188. GOLSTIAN, M. Solomon - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2189. GOMBOŞ, Moise Mihai (n. 1914) – președintele colegiului P.M.R. pe Regiunea Autonomă Maghiară (1958-1968), membru P.C.R. din 1941, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;

2190. GORNIC, Sever (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2191. GOTTLIEB, Erzsebet (fiica lui Petru) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2192. GRÂNARU, Marcel - în 1948 membru al filialei județene Brăila a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2193. GRIMBERG, Adolf – în 1949 șef de secție la magazinul de stat “Iașul” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
2194. GRIMBERG, Herșcu - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2195. GRIMBERG, Moisă – în septembrie 1944 în conducerea organizației locale Bârlad a sindicatelor, respectiv membru al organizație locale Bârlad a P.C.R. (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945); (menționat și cu inițiala M. A prenumelui în Ion N. Oprea 2007: 23);
2196. GRINTFELD, Iosif (fiul lui Mihai) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2197. GRUESCU, Solomon - cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (11/1954);
2198. GRUMBERG, Avram (fiul lui Mer) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2199. GRUMBERG, Zaharia - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Văcărești, pedeapsa expirând la 15 iulie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între deținuții eliberați la 23 august 1944;
2200. GROPER, Amalia – în conducerea U.F.D.R. Vaslui în 1948 (Zahariuc 2010: II);
2201. GROS, Iudith – în 1949 dactilografă la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21);
2202. GROSMAN, I. Selma - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2203. GROSS, Fridric - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (63/1955);
2204. GROSS, Nichita - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539);
2205. GROSS, Paul - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1956);
2206. GROSS, Simion - în 1948 membru al filialei județene Vlașca a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2207. GROSSBERG, Emanuel – secretar al Colegiului Medicilor Brașov în 1948, numit prin ordin al Ministrului Sănătății (Bărbulescu 2009: 59);
2208. GROSSMANN, Odon - după vicepreședinte al C.D.E. Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
2209. GROSSU, Coralia (n. Frima GROSMAN) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 77/1952 și 249/1952);
2210. GROSU, M. Reg(h)ina - decorată în 1971 cu ordinul “23 August” cls. IV-a, iar în 1978 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a;
2211. GROSZ, Gheza - în 1948 membru al comisiei de editură din cadrul Direcției Studii a Ministerului Sănătății (Bărbulescu *et al.* 2009: 162);
2212. GROZA, Laurian (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2213. GRUIA, Martzella Suzana – decorată ca pensionară din jud. Timiș în 1971 cu ordinul Muncii cls. III-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
2214. GRUNEA, Vasile (n. László GRUBER, fiul lui Emanuel) (1926 Brașov – iulie 2009 Cluj) – după război membru P.C.R. și A.R.L.U.S., redactor la cotidianul communist *Lupta Ardealului* (1948-1952), la *Viața Nouă Câmpeni* (1952), apoi redactor șef adjunct la

studiu teritorial Radio Cluj (1953-1959), iar ulterior, până în 1990, secretar general de redacție la *Tribuna*; după 1989 membru onorabil al comunității evreiești din Cluj; tatăl lui Vasile Gheorghe Grunea, vicepreședintele Judecătoriei din Cluj;

- 2215. GRUMBERG, R. - între cenzorii activi în România în anii '60 (Mocanu 2003 *apud* T. Urian 2004);
- 2216. GRÜM, Alexandru [Grün?] - condamnat la 7 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa exprimând la 7 decembrie 1947 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat la 23 august 1944;
- 2217. GRÜMBERG, M. Ilie (n. 1891) – învățător, membru PCR din 1945, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;
- 2218. GRÜN, Bernard - după război șeful serviciului aprovizionare în cadrul societății carbonifere din Petroșani, arestat și condamnat pentru sabotaj la începutul anului 1949 (*B.I.R.E.* 2 (15 febr. 1949): 7);
- 2219. GRÜN, Francisc - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (27/1957);
- 2220. GRÜNBERG, Samoil - în 1948 membru al filialei județene Ialomița a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
- 2221. GRÜNBERG, Ura – din Vaslui, menționat într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I)
- 2222. GRÜNWALD, Aurel Ion (n. 1899) - croitor, membru de partid din 1929, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;
- 2223. GUNDA, Roza - stenodactilografă la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21) – în fapt Roza Gonda, soția lui Gheorghe Gonda (pe care Andrei Strihan o indică cu prenumele Ani);
- 2224. GUSTAV, Titel - în 1948 numit de către Ministerul Industriei administrator unic la fabrica de săpun Brașov (*B.I.R.E.* 16 (25 mai 1948): 1);
- 2225. (?) GUTTER, C - între cenzorii activi în România în anii '60 (Mocanu 2003 *apud* T. Urian 2004);
- 2226. GUTTMANN; Isac - în 1948 membru al filialei județene Râmnicu Sărat a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
- 2227. GUTTMAN, Maximilian - martor al acuzării în procesul lui H. Zilber din 1954 (Solomovici 2004: 211);
- 2228. GYORFI, Etelca (fiica lui Mihai) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 2229. GYÖRGY, Rozsa – din oct. 1946 redactor-șef al organului de presă C.D.E. Cluj *Egység* (trad. “Unitatea”), redenumit în 1950 *Új Út* (trad. “Drumul nostru”);
- 2230. HAFNER, Isac (fiul lui Ștrul) - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.M.R. (8/1954); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
- 2231. HAIER, Eugen – șef de secție la Centrala Paroșeni în anii '50, decorat cu Medalia Muncii în 1950;
- 2232. HAIMOVICI, Henriette - în 1948 membru al filialei județene Iași a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4) (inclusă și în Kuller 2008a: 442);

2233. HALCIUC, Iacob (fiul lui Parfene) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (42/1954); decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
2234. HALFIN, Sima (fiica lui israel și Hanna) (d. 1985) – ilegalistă, decorată în 1949 cu ordinul "Steaua R.P.R" cls. V-a și cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a (decretele nr. 267 și 873/1949);
2235. HALLER, Ladislau (fiul lui Anton) - decorat în 1964 cu Medalia Virtutea Ostăsească cls. I.;
2236. HALPERT, ? – rabin în Vaslui după război, vicepreședinte al C.D.E. local din 1947, menționat într-o listă de „câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I);
2237. HALUNGA, Emil (n. HERȘCOVICI) - cu dosar de cadre la secțiile Economică (63/1955), respectiv Organizatorică (61/1954) ale C.C. al P.C.R.;
2238. HAMBURG, Peter - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a CC al PCR (1947);
2239. HAPOIANU, D. Šloim – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a IV-a;
2240. HARABAGIU, Leizer - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2241. HARABAGIU, Wolf - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2242. HARDT, Dorian – arhitect-șef la I.P.C.T., conferențiar la Institutul de Arhitectură "Ion Mincu" în anii '50-'70, decorat în 1952 cu Ordinul Muncii cls. III-a (inclus în Kuller 2008a: 442);
2243. HARRY, R. – după război membru al noului sindicat al ziariștilor (Solomovici 2003: 249);
2244. (?) HARTMAN, Ioan (fiul lui Toma) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2245. HASS, Ițic (fiul lui Haim) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2246. HAUSWATER, Louis - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (126/1952);
2247. HAZU, Haim (fiul lui Şaim) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2248. HEBERLING, Ion (fiul lui Max) – din Iași, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2249. (?) HEGHEDUŞ, Emeric – de profesie zincograf, membru U.T.C. din 1945, după război fusese responsabil al unei organizații județene de partid, în 1951 era membru al C.C. al U.T.M și maior de Miliție (A.N.I.C. fd. C.C. al P.C.R. – secția Organizatorică, dosar nr. 105/1951, poziția 23);
2250. HEIFLER, Fanny - în 1948 membru al filialei județene Dorohoi a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4) (inclusă și în Kuller 2008a: 442);
2251. HEKMAN, Lidia (fiica lui Francisc) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2252. HELD, L. Moise (n. 1901 Iași) – ziarist și publicist în idiș, decorat în 1971 cu ordinul "23 August" clasa a II-a (v. și Kuller 2008a: 196);
2253. HELIN, Abraham - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între detinuții evrei din penitenciarul Caransebeș (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2254. HELLE, Nicolae (fiul lui Avram) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2255. HELLER, Isac - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539);
2256. HELMAN, Lupu – secretar de ședință la C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);

2257. HENKEL, Tiberiu (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2258. HENNING, Iosif – șeful economatului primăriei Oradea în 1945 (A.N.-D.J.BH, fond Comitetul jud. Bihor al P.S.D., dosar nr. 77/1947, f. 172-175, *apud* Țărău 2002: 177);
2259. HERMAN(N), Roza (1910-1971) – militantă comunistă (Bezviconi 1972: 153);
2260. HERMELIN, D. Wolf – din Galați, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 25/1954); decorat în 1971 cu ordinul “Steaza R.S.R.” cls. IV-a;
2261. HERSKOVITS, Lajos – după război în conducerea C.D.E. în Ardealul de Nord (Bottoni 2010: 76);
2262. HERȘCOVICI, Dezideriu - condamnat la 2 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 3 decembrie 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2263. HERȘCOVICI, Iosef – membru P.M.R. din Focșani, exclus la sfârșitul anilor '40 pentru sionism (era și secretar de tineret în cadrul filialei locale a organizației Poale Sion);
2264. HERȘCOVICI, Isidor – secretarul P.C.R. al plășii Târgu Frumos la sfârșitul anilor '40;
2265. HERȘCOVICI, Iulius - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. în anii '50;
2266. HERȘCOVICI, Mendel - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2267. HERȘCOVICI, Moise - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2268. HERȘCOVICI, Morell - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vasluia A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2269. HERȘCOVICI-NICAN, Nicu – din 1946 vicepreședinte al sindicatului local Bârlad al artiștilor, scriitorilor și ziariștilor, afiliat Uniunii Scriitorilor (Ion N. Oprea 2007: 59);
2270. HERMAN, Carol - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR (28/1956);
2271. HERSCHE, Mayer (alias Max Fisher) - cu fișă la secția Economică a CC al PCR (dosare anexe, u.a. 189/1952 și 249/1952);
2272. HERȘCU, Iancu – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (57/1954);
2273. HERTZLINGER, Eugen (fiul lui Adolf) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2274. HERTZOG, Leonard (fiul lui Moritz) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2275. HERTL, Carol (fiul lui Carol) – din Cluj, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2276. HINGHER, Perlina (fiica lui Isidor) - decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2277. HIRSCH, Ernest (fratele informatorului Zoltan Hirsch, v. infra) – fost sionist, apoi membru de partid și redactor la cotidianul local *Vocea poporului* (Solomovici 2003: 262);
2278. HIRSCH, Teodor - în 1948 membru al filialei județene Prahova a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2279. HIRSCH, Zoltan (3.III.1913 Șmig, jud. Târnava) (fiul lui Samoil și Reghina) – sionist, stabilit în 1944 la București, în 1948 angajat al Legației Israelului la București, arestat de Securitate în iunie 1949, recrutat informator și eliberat în febr. 1950, continuând să spioneze în Legația israeliană sub numărul de cod “LT9” (Solomovici 2003: 256-267; R. Ioanid 2005: 82);
2280. HIRSCHEL, Avram (fiul lui Friederich) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2281. HOFFBAUER, Aurelia (fiica lui Moise) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2282. HOFMAN, Valerian (fiul lui Radu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2283. HOIMAN, Kliment – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;

2284. (?) HOLBAN, Alexandru - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2285. HOLSZKI, Gavril (fiul lui Coloman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2286. HOLTISCH, Dezideriu - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 14/1951);
2287. HONIGSBERG, M. – muzicolog, autorul “Cantatei pentru Stalin” (O.L. Cosma 2006);
2288. HOROVITZ, Emeric Aurel (fiul lui Lazăr) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2289. HOROVITZ, Filip – conferențiar de istorie veche la Universitatea din Iași după război și director al Muzeului local de Antichități, viitorul muzeu de istorie (C.S.I.E.R. (Kuller 2008a: 443);
2290. HOROVITZ, Iosif - în 1948 președinte al filialei județene Roman a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2291. HOROVITZ, Marcel (fiul lui Natan) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2292. HORVATH, Vilmos Emil - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
2293. HUBER, Rozalia (fiica lui Iuliu) - cu dosar de cadre la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (103/1953); decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2294. HUSZ, A. Abraham – din Cluj, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2295. HUTIRA BARRA, Maria - decorată în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
2296. IACOB, Dezideriu - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (24/1953);
2297. IACOB, Elena - dosar de cadre la Secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (10/1954);
2298. IACOB, Ilie (fiul lui Lazăr) - decorat în 1964 cu Medalia Virtutea Ostăsească cls. I
2299. IACOB, Iosif - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954);
2300. IACOB, Ladislau - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (28/1959 vol. II);
2301. IACOB, Lazăr - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
2302. IACOB, Solo (fiul lui Leon) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2303. IACOB, Tiberiu (fiul lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2304. IACOB, Toma (n. 20.06.1913) – referent la referent la Comisia Controlului de Partid în anii ’50;
2305. IACOB, Tudor (fiul lui Sava) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2306. IACOB IBI, Elvira (1917-1970) – militantă comunistă, incinerată la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 156);
2307. IACOBEANU, Eliad (fiul lui Isac) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a; în anii ’2000 consilier al Comunității Evreilor din București;
2308. IACOBOVICI, Wilhelm – angajat al Direcției Generale de Construcții – Montaj București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a;
2309. IACOBOVICI SACAGIU, Mimi – decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R” cls. V-a;
2310. IACOBSON, David Jean (fiul lui Mauriciu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2311. IACOBSON, Leon – avocat, după război colaborator la publicația procomunistă din Bârlad, *Păreri tutovene* (I.N. Oprea 2007: 141 ş.u.)
2312. IACOMI, C. – în 1945 în conducerea celulei P.C.R. din Cotu Negru (jud. Tutova) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2313. IACOMI, Radu (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2314. IACOVICI, Alexandru (fiul lui Mercuri) – decorat în 1963 cu Ordinul Muncii clasa a III-a;
2315. IAKAB, Mihai – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (9/1958);

2316. IAKAB, Sofia (fiica lui Heinrich) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2317. IANCOVICI, Hună (n. 31.XII.1904), din Vrancea, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2318. IANCOVICI, Mendel (fiul lui Moise) – contabil, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a; tatăl lui Dorel Dorian, viitor președinte al F.C.R.R. în anii ’90;
2319. IANCOVICI, Victor - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1956);
2320. IANCULESCU, Mariette - în 1948 membru al filialei județene Fălcu a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2321. IANCULESCU, Teodor - în 1948 președinte al filialei județene Covurlui a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2322. IANKOLOVICS, Henrich (fiul lui Leiba) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2323. IANOVICI, Aurel (n. ȘTRUL, fiul lui Moise și Fani) (n. 26.VII.1926 Târgu Neamț) – în prezent colonel (r.), multiplu decorat de statul comunist, cu studii la Moscova, cercetat în perioada comunistă într-un complot împotriva lui Ceaușescu; astăzi pensionar și membru activ al comunității evreilor București (v. și Boris Marian, “Povestiri de la cititori”, în *Realitatea evreiască* nr. 372-3 (1172-3), nov. 2011, p. 5);
2324. IANOVICI, Elisabeta - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2325. ICHIL, Moise - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2326. IDELOVICI, Ja(c)k – de profesie farmacist; în 1945 vicepreședinte al C.D.E. Focșani (Dogaru 2010: 71); decedat 1986 la Focșani;
2327. (?) IELCEANU, M. Sabin – maior la Direcția Miliției Regionale Cluj în anii ’60; decorat în 1964 cu ordinul “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orândurii socialiste și de stat” cls. III-a;
2328. IGNACE, Șerban (d. 1971 București) – arhitect și profesor asociat la Institutul de Construcții București în anii ’50-’60, co-autor al Sălii Palatului (1957-1960); decorat în 1952 cu Ordinul Muncii clasa a III-a; incinerat la crematoriul “Cenușa”; menționat ca evreu în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 443);
2329. ILIE, Isac (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2330. ILIESCU, Chitla - decorată prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
2331. ILIESCU, N. Boris – angajat al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 598 din 5 oct. 1964;
2332. INCZEY, Carol - în 1948 membru al filialei județene Turda a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2333. IOANIȚIU, Zaharia (n. Zoltan IOSIPOVICI) – fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.M.R. (dosare anexe u.a. 77/1952, nr. inv. 517); soția sa, Carola, a decedat în iulie 2006 (92 ani);
2334. IOINOVICI, Serena - decorată în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2335. IOSEPOVICI, Carol (Iosofovici?) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 77/1952 și nr. 249/1952);
2336. IOSEPOVICI, S. - în 1948 membru al filialei județene Roman a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2337. IOSIF, N. Alic (Hunedoara) - decorat în 1979 cu ordinul “23 August” clasa I;
2338. IOSIF, Sebastian (fiul lui Lazăr) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2339. IOSIPOVICI, Isidor (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2340. IOSIPOVICI, Carol - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 189/1952, nr. inv. 527);

2341. IOSUB, Neculai – şeful Serviciului Administrativ al Prefecturii Iaşi după război (?-1946-?);
2342. IOSUB-Caraş, Avram (1902-1990) (fiul lui Iosef şi Malke) - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2343. IOSUBZON, David – în 1971 pensionar în Bucureşti, decorat prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
2344. ISOVEANU, Alecu - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
2345. ISTODOR, Viorica - în 1948 membru al filialei județene Constanța a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2346. ISZAC, Eugen - condamnat la 4 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeş, pedeapsa expirând la 2 dec. 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între cei eliberați la 23 august 1944;
2347. ITEANU, Martin (fiul lui Adolf) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2348. IȚIC, Pincu - condamnat la 8 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeş, pedeapsa expirând la 10 ianuarie 1949 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil eliberat la 23 august 1944;
2349. ITICOVICI, Iancu - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2350. IUHASZ, Carol - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (75/1953);
2351. IVANIER, Iudita – în 1949 ghid al Expoziției Permanente “I.V. Stalin” (sub organizarea secției Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R.) (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21); probabil sora ilegalistului Ștrul Ivan(i)er Haber;
2352. IVĂCEANU, Paula Marcela - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2353. IVORNICIUC, Olga (n. ABRAHAM) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (109/1955);
2354. IZSAK, Martin (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2355. IZSAK, Ștefan (fiul lui Bela) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2356. JAK, Eva - din 1948 membru al C.C. al U.F.D.T. (Şt. Mihăilescu 2006: 429-30);
2357. JAKAB, Andrei - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (79/1953);
2358. JAKAB, Dezideriu - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (111/1955);
2359. JAKAB, Iuliu (fiul lui Ștefan) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2360. JAKABOVICS, Arnold - membru al comitetului județean Bihor al P.C.R./P.M.R. (membru de partid din 1932) (A.N.-D.J.B.H., fond Comitetul jud. Bihor al P.C.R., dosar nr. 242/1948-1949, f. 48, apud Tărău 2002: 182);
2361. JÄGENDORF, Siegfried (n. Schmiel Jägendorf, își germanizează prenumele în timpul studenției la Dresda) (1885 Bucovina – 1970 S.U.A.) – fost student la electrotehnică în Dresda, în anii ’20-’30 director al reprezentanței Siemens din Cernăuți, ulterior stabilit în Viena, refugiat în România în 1938-1939, deportat în Transnistria (1941-martie 1944, este ales președinte al comitetului evreilor din Moghilev), instalat primar al orașului Rădăuți de autoritățile comuniste, emigrează în S.U.A. în 1946; manuscrisul său despre perioada deportării a fost publicat în 1991 la New York (versiunea în română, cu titlul *Minunea de la Moghilev. Memorii 1941-1944*, a apărut la Ed. Hasefer în 1997);

2362. JUSTER, Vily (n. Willy IUSTER) (n. 4.I.1924, Iași – 2001 Canada) – membru de partid, arhitect al unor multiple construcții între 1949 și 1973, inclusiv al complexurilor sportive “23 August” și “Floreasca” din București; emigrează în 1974 în Israel, apoi la Paris, stabilindu-se definitiv în Canada, unde continuă să profeseze ca arhitect;
2363. KACZ, Emil (fiul lui Emil) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2364. KAFFE, Leon – ilegalist, medic, decorat în 1952 cu ordinul Muncii clasa a III-a (Decret nr. 521 din 24 dec. 1952); tatăl Janinei, soția lui Ion Ianoși [v. *supra*];
2365. KAHAN SEGAL, Rachela - în 1948 membru al filialei județene Vaslui a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2366. KAHANA, Margareta (n. SIMON) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (118/1951), directoare a Bibliotecii centrale din Cluj (1953-1955) (menționată și în Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 411-4);
2367. KAHANE, Aron – decorat ca pensionar în 1979 cu ordinul “23 August” cls. II-a;
2368. KAHANE, Iosub – fost ilegalist, deținut în diverse închisori, ucis la Constanța în noiembrie 1944 la instalarea noului prefect comunist (o stradă din Constanța a purtat numele său până în 1990);
2369. KAHANER, I. – în septembrie 1944 în conducerea Sindicatului Tipografilor din Bârlad (Ion N. Oprea 2007: 22);
2370. KAHN, Samuel – inginer, în 1948 numit de către Ministerul Industriei administrator unic la societatea “Atlantica” din Galați (*B.I.R.E.* 16 (25 mai 1948): 1);
2371. KAIN, Eugen Pavel - condamnat la 3 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 9 decembrie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2372. KALAKA, Rebeca - decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
2373. KALAMAR, Lajos (fiul lui Felix) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2374. KALLOS, Iosif - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
2375. KALMAN, Solomon - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Mărgineni, pedeapsa expirând la 29 august 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2376. KALMAN NOVACOVICI, Leiba - în perioada comunistă angajat al Direcției Studii a Ministerului Justiției (Cajal & Kuller 2004; C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 447);
2377. KAMINER, Rașela – din Iași, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “23 August” cls. a V-a;
2378. KANER, Itic - condamnat la 10 ani și 6 luni închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 22 decembrie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2379. KANNER, Israel - în 1948 membru al filialei județene Buzău a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2380. KAPLAN BANU, Illeana (zisă Iluș) – medic, ilegalistă, decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R” cls. V-a și cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a;
2381. KAPUSI, Iosif - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (117/1951);

2382. KATONA, P. Paul – din Harghita, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2383. KATZ, Lupu (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2384. KAUFMAN, Sabena (1891-1968) – militantă comunistă, incinerată la crematoiu “Cenuşa” (Bezviconi 1972: 166);
2385. KEKSKEMETI, Andor – după război vicepreședinte al C.D.E. Bihor-Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
2386. KELEMEN, Margareta (fiica lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2387. KELEMEN, ? – în 1952 la Direcția Tratate a M.A.E. (v. stenogramele reproduse în Constantiniu 2003: 122);
2388. KELETI, Ladislau – în aprilie 1945 în conducerea Uniunii Evreilor Democrați Oradea (absorbită două uni mai târziu în C.D.E.) (C. Crăciun 2009: 305);
2389. KELLER, Iosif - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (83/1953);
2390. KELLER, Irma - în 1947 membru al organizației de bază a P.M.R. din cadrul Facultății de drept a Universității “Bolyai” din Cluj (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 657-8);
2391. KELLER, R. Robert - angajat al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 598 din 5 oct. 1964;
2392. KELSON, David – lector de limbă rusă la I.P.B. între 1952 și 1963 (I.P.B., f.a., pp. 53, 56, 63);
2393. KEP, Leo - redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948);
2394. KERI, Adalbert – membru al Colegiului Medicilor Brașov în 1948, numit prin ordin al Ministrului Sănătății (Bărbulescu 2009: 59)
2395. KERNVEISZ, Frantz (fiul lui Matei) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2396. KESLER, Maria - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (103/1953);
2397. KESLER, Conrad - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2398. KESSLER, I. - după război membru P.S.D., în factiunea pro-comunistă la Congresul de unificare din octombrie 1947 (Solomovici 2001I: 195);
2399. KIMEL, Beniamin – fost membru P.S.D., rămâne în P.M.R. până în 1950, când este exclus pentru sionism (*Menora*, nr. 8/august 2010, p. 19)
2400. KİŞ, Ladislau - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2401. KISIL, Iancu - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (41/1954);
2402. KISIL, Janeta - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (41/1954);
2403. KISNER, Beri - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2404. KISS, Adalbert - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (74/1953);
2405. KISS, Adolf (n. KLEIN) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (60/1954);
2406. KISS, Ileana (fiica lui Dezideriu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2407. KLEIN, Aladar - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a CC al PCR (5/1953);
2408. KLEIN, Alexandru (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2409. KLEIN, Avram – după război responsabil administrativ al C.D.E. Gherla (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 463);
2410. KLEIN, Edmund - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;

2411. KLEIN, Eva – din Jud. Satu-Mare, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2412. KLEINERMAN, Eva (fiica lui Moise) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2413. KLEINSTEIN, Leon – în 1948 redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948);
2414. KLEPNER, Paul - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (28/1957);
2415. KOCH, A. Hans - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a;
2416. KOCH, A. Gyorgy - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2417. KOFFLER, Remus (d. 1954) – ilegalist, fost secretar al lui Ștefan Foriș, șeful Comisiei Financiare Centrale a P.C.R. între 1937 și 1944 executat pentru spionaj și trădare în lotul Pătrășcanu în 1954;
2418. KOHLER, Károly – în 1953 menționat ca director al Agenției de Servicii Municipale din Târgu Mureș (Bottoni 2010: 128);
2419. KOHN, Ecaterina – din București, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2420. KOHN, Solomon - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (13/1952);
2421. KOHN, Ștefan (fiul lui Anton) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2422. KOPF, Antonia - decorată în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a
2423. (?) KOPF, Martin (n. 1906) – membru P.C.R. din 1932, controlor de stat, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951), în anii ’60-’70 șef contabil la Centrocoop; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2424. KOPPICH, Carol - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
2425. KORNER, Fina - în 1948 membru al filialei județene Suceava a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2426. KORPER, Elemir - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (419/1952);
2427. KOSAK, Eduard – președintele Colegiului de Partid – regiunea Severin în anii ’50;
2428. KOSTENC(Z)YK, Mândica - cu dosar de cadre la secțiile Economică, respectiv Organizatorică ale C.C. al P.C.R. în anii ’50;
2429. KOSTYAL, Carol - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (28/1959, vol. I);
2430. KOVACS, Andraș (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2431. KOVACS, Izidor – din Timișoara, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2432. KOZIK, Alfred (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2433. KÖNIG, Iosif – secretar al C.D.E. Cluj la începutul anilor ’50 (v. Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 458);
2434. KÖNIG, I. Niculae – profesor la Institutul Agronomic din Cluj, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2435. KÖRPER, Elemer - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 419/1952, nr. inv. 540) (v. și Solomovici 2001: 217, respectiv Kuller 2008a: 445);
2436. KRAFT, Iacob (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;

2437. KRAFT, D. Misu – în anii '60 director tehnic în Centrala industrială de producere a energiei electrice și termice; decorat prin Decretul nr. 1967 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a;
2438. KRAUS, E. Marton – din Maramureș, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2439. KRAUSS, ? – ing., membru în Comitetele cetățenești Cernăuți după 23 august 1944 (A.N.I.C. inventar 3059, secția Administrativ-Politică a C.C al P.C.R., u.a. nr. crt. 5 din 7 aprilie 1945, p. 29 în inventarul online);
2440. KRAUSZ, Eva (fiica lui Ernest) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2441. KREID, Ervin - condamnat la 3 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 31 august 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2442. KRENTZER, Arnold (Crentzer?) - condamnat la 6 ani închisoare pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 13 martie 1947 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
2443. KREUTER, Ecaterina - decorată în 1964 cu Medalia Muncii
2444. KRIEGSMAN, Samuel (fiul lui Leib) – din Suceava, decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2445. KRITZMAN, Adolf - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
2446. KROHMALNIK, V. – arhitect, coautor al clădirii fabricii APACA din București în 1947;
2447. KROMBERGER, S. Ludovic - funcționar la Banca de Stat a R.P.R., decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III.-a (decret nr. 793 din 31 decembrie 1963);
2448. KUHN, Iosif - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (35/1959);
2449. KUN, A. Adam – funcționar la Banca de Stat a R.P.R., decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III.-a;
2450. KUN, Alexandru – decorat în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
2451. KUN, Ioan - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (24/1954) - probabil administrator delegat al Oficiului Bumbacului, Inului și Cânepei după război) (dosare anexe secția Economică a CC al PCR, nr. crt. 58/1945);
2452. KUN, Suzi – ilegalistă, din 1948 membru al C.C. al U.F.D.R. (St. Mihăilescu 2006: 429-30); martor al acuzării în procesul lui H. Zilber din 1954 (Solomovici 2004: 211);
2453. KURCZVEIL, Ioan (fiul lui Martin) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a
2454. LACNER (Lakner), Dezideriu - în 1959 prim secretar al Comitetului orașenesc P.M.R. Satu Mare (D.T.I.C. 1959: 10); cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (53/1954);
2455. LAHNY, Carol - în 1948 membru al filialei județene Alba a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2456. LAIG, Stanislav - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2457. LANCZET, Berco - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (160/1952);
2458. LANG, Nicolae - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
2459. LANG, Radu - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954);

2460. LANGMANTEL, Rodica – prima directoare a Bibliotecii regionale “Ion Creangă” din Iași (actuala Gh. Asachi) în perioada postbelică³⁵⁰ (1945-1956);
2461. LAURENȚIU, Alexandru – ilegalist, combatant în Brigăzile Internaționale din Spania, inclus în lista voluntarilor evrei de către Diamant (1979: 371) și Sugarmann (f.a.: 109); decorat împreună cu alți “spanioli” cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a în 1949 (intrarea “Laurențiu Sandu”) (Decretul nr. 873 din 20 august 1949);
2462. LAURENȚIU, Emerica Pavel (fiul lui Quint) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2463. LAUTMAN, R. Rene (n. 1905) - membru P.C.R. din 1936, croitoreasă, pensionară A.F.D.A., propusă pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005);
2464. LAX, F.M. – în 1946 președintele organizației procomuniste a evreilor de limbă idiș IKUF (Solomovici 2003: 45);
2465. LAZAREV, Zalman (n. 20.XII.1888, fiul lui Moise) - medic, membru de partid din 1941; decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a, în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a și în 1979 cu ordinul “23 August” cls. I-a; la începutul anilor ’70 locuia ca pensionar în Bacău;
2466. LAZAROVICI, A. Alexandru - angajat al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 598 din 5 oct. 1964;
2467. LAZAROVICI, Max – membru C.D.E. București (?), informator al Siguranței, apoi D.G.S.P. (Solomovici 2003: 155);
2468. LAZĂR, David (fiul lui Stelian) – prim secretar al comitetului orașenesc de partid Petroșani la începutul anilor ’60; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1960); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2469. LAZĂR, Elvira – membru al Sfatului Popular al Regiunii Autonome Maghiare (1954-1958-?) (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003b: 764);
2470. LAZĂR, Eția – până în 1957 lector de limbă rusă la I.P.B. (I.P.B., f.a., pp. 56, 62);
2471. LAZĂR, S. Iacob - decorat prin decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
2472. LAZĂR, Iacob - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România” [poziția 54], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș”), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
2473. LAZĂR, Melhior – după război responsabil cultural al C.D.E. Gherla (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 463);
2474. LAZĂR, Ossy (în acte apparent Ozi) (fiul lui Phoebus) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a; până în 2009, președintele Comunității Evreilor din București;
2475. LAZĂR, Samoil - în 1945 secretar al C.D.E. Focșani (Dogaru 2010: 71);
2476. LAZĂR, S. Simon – decorat în 1967 cu Medalia Muncii;
2477. LĂZĂRESCU, Lupu - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 126/1952);
2478. LEDERER, Ludovic - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (12/1952);
2479. LEEB, Ludovic - din febr. 1950 vicepreședinte al C.D.E. Alba Iulia (Gyémánt 2002: 400-4, n. 31);

³⁵⁰ V.

<http://www.culturainiasi.ro/institutii/7/12/+Biblioteca+Jude%C5%A3ean%C4%83+%E2%80%9EGh.+Asachi%E2%80%9D+Ia%C5%9Fi.html>

2480. LEHOCZI, Iosif - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (103/1953);
2481. LEIBA, Osie - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ianuarie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
2482. LEIBOVICI, Adela (n. MOISE) (1908-2005, București) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (90/1951);
2483. LEIBOVICI, Avram – în 1949 contabil la magazinul de stat “Iașul” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 693/1949, nr. crt. 30906, ff. 5, 16, 63, 65);
2484. LEIBOVICI, Braha (zisă “Beatrice”) (1928 Moinești – 2008 București) – ziaristă în perioada comunistă la diverse cotidiane, după 1989 colaboratoare la *Realitatea Evreiască* (inclusă în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 446);
2485. LEIBOVICI, Constantin (fiul lui Mendel) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2486. LEIBOVICI, Iosif - condamnat la 2 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Mărgineni, pedeapsa expirând la 29 nov. 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2487. LEIBOVICI, Iuliu - în 1948 membru al filialei județene Baia a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.O.F. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2488. LEIBOVICI, Jean – în 1948 redactor la ziarul *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr. 628/1948, ff. 30-31);
2489. LEIBOVICI, Maier (fiul lui Ștrul) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2490. LEIBOVICI, Șechter – în 1950 elev, membru al “cenaclului literar progresist” din Bârlad (Zahariuc 2011);
2491. LEIBOVICI, Zeilic (fiul lui Șloim) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2492. LEIHER, Gheza (fiul lui Nicolae) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2493. LEINWAND, I. Wolf-Marcus – originar din Cernăuți, ilegalist, fost deținut în lagărul de muncă de la Miercurea Ciuc (1940-?) din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2494. LEITGEB, Iosif - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (16/1953);
2495. LEITNER, Carol – subnotar în cadrul Primăriei Oradea în 1945 (A.N.-D.J.BH, fond Comitetul jud. Bihor al P.S.D., dosar nr. 77/1947, f. 172-175, apud Țărău 2002: 177)
2496. LEIZER, Ghidale (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2497. LEIZEROVICI, M. Milca – din București, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a IV-a;
2498. LENARD, Lazăr (fiul lui Lajos) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2499. LEONESCU, “Gabriela” Ella (n. Löwy, fiica lui Bela și Leontina) (1912-1970) – militantă comunistă, incinerată la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 172); soția lui Mihail Leonescu (Landau), cu care a avut o fiică, Liani, căs. Tuțea;
2500. LEONESCU, B. Mihail (n. Mișu LANDAU, București – d., București, post-1990) – medic, ilegalist (se pare voluntar în Brigăzile Internaționale în Spania, 1936-1938), șef de lucrări la Spitalul de contagioși nr. 1 București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a; în iul. 1990 în viață în București, interviewat de Mitchell Cohen (1994);

2501. (?) LEONTE, Dumitru – lider sindical în anii '50 în Iași, reprezentant în C.C.S., decorat în 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
2502. LEONTE, Maria (n. Malca ȘTRUL) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951); ulterior angajată la Fabrica de Tricotaje Iași; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “23 August” cls. a V-a;
2503. LEREA, Haralambie [alias] (1920 – 1.IX.2005 București, cimitirul sefard) – ziarist timp de decenii, în presa comunistă centrală (în anii '60-'70 la revista *Cutezătorii*, în anii '80 la *Săptămâna*), după 1989 colaborator la *Curierul Național* și al Muzeului Național al Petrolului din Ploiești, s.a. (Kuller 2008a: 446; Deleanu 2005: 14)
2504. LERER, B. Saul – decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964; căs. cu Fanți (n. Moscovici, 1918-2003);
2505. LERNER, Sig. - numit în vara lui 1948 de către Ministerul Industriilor membru al Comitetului Director al Camerei de Comerț și Industrie București (*B.I.R.E.* 22 (20 aug. 1948): 3);
2506. (?) LEROY, Romelia – în 1950 prezentă la Direcția Planificare a Băncii de Stat a R.P.R. (Duțu et al. 2002: 91);
2507. LESNER, Lery (uneori ortografiat Lerri) – activist de partid, membru al Biroului Regional Iași al P.M.R. în anii '50, șeful secției Propagandă și Agitație a comitetului regional de partid și responsabil cu supravegherea presei din județ (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. – secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 42/1953, ff. 29-33); cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (112/1955); emigrat la începutul anilor '60 în Israel (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 412, Ursache f.a.);
2508. LESPEZANU, I. – coautor, alături de L. Marcu, al monografiilor *47 de ani glorioși* (1959) și *Ioan Corvin de Hunedoara* (1957) (inclus în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 446);
2509. LEV, Mița - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR (dosare anexe, 14/1951);
2510. LEVENDEL, Eva - dactilografă la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21);
2511. LEVENSON, Claudia - cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (35/1963);
2512. LEVENSOHN, ? - redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948);
2513. LEWENSOHN, Moise (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2514. LICHTIG, Samuel - cu fișă de cadre la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.M.R. (102/1953);
2515. LIEBLICH, L. Aurel (n. 1902) – în iunie 1948 numit director tehnic al nou-constituitei societăți de stat “Petrolexport” (din sept. 1948 director comercial), ulterior directorul Rafinăriei 6 Ploiești (1959-?), membru P.C.R din 1941, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R., decorat în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
2516. LISZTIG, Francisc - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2517. LITMAN, Carol (fiul lui Moise și Lora; fratele lui Leon Naș, v. supra) – medic la Spitalul “Alexandru Sahia” din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a; căs. cu Paula, cu care a avut doi copii: Irin Litman și Silviu Litman;

2518. LITTMAN, I - între cenzorii activi în România în anii '60 (Mocanu 2003 *apud* T. Urian 2004);
2519. (?) LIVADIDI, Cornel - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (103/1953);
2520. LIVĂNESCU, I. – în perioada comunistă angajat al Direcției Studii a Ministerului Justiției (Cajal & Kuller 2004; C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 447);
2521. LIVEANU, Moise (fiul lui Leon) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2522. LIVEZEANU, Moscu - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 77/1952, nr. inv 517, 189/1952 și 249/1952, nr. inv. 529);
2523. LIVIANU, H. Sahna (n. Sahna LEVI, fiul Mariei) – decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. III-a; căs. cu Ester (n. Buium); rudă îndepărtată cu Silviu Brucan: fiul său, Erwin (d. 2011), a fost căsătorit cu Adriana Livianu (n. Bogdan/Berman), fiica Tonyiei Bogdan, sora lui Brucan;
2524. LIVIU, Sofia (fiica lui Jac Ion) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2525. LÖB, Teodor - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 307/1952); - în mod posibil cel propus a fi detașat la lucrările de la Canalul Dunăre – Marea Neagră (v. Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 176);
2526. LOBL, Martin - decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a;
2527. LOEVINGHER, Serena - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2528. LONVY, Bertalan - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (63/1955);
2529. LORINCZ, Carol - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (86/1953);
2530. LOVEANU, Dudu (n. David LEIBOVICI) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 25/1954 și 62/1955);
2531. LOVINSON, Ghitla - în 1948 membru al filialei județene Râmnicu Sărat a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4) (inclusă și în C.S.I.E.R. (Kuller 2008a: 447));
2532. LOVY, Wilhelm – în 1971 directorul Topitoriei Dumbrăveni din jud. Sibiu, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
2533. LOZNEANU, Peter (fiul lui Isidor (Ştrul) și Amalia (n. Lustgarten)) (11.XI.1911 Liteni, Suceava – 1993 Petah Tikva, Israel) – jurist, membru de partid, implicat în epurările postbelice din Dorohoi; între 1972 și 1987 președintele C.E. Dorohoi; emigrat în Israel în 1988;
2534. LÖWY, Alfred – dosar de cadre la Secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (4/1952);
2535. LÖWY, Stefan – profesor la catedra de istorie-filosofie a UB Cluj în anii '50 și director cu delegație al Bibliotecii Centrale din Cluj (1955-1956);
2536. LUCHIAN, Savu (n. Saul LAZAROVICI) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosarele 77 și 249/1952 (când încă nu-și românizase numele), respectiv 63/1955 și 3/1957);
2537. LUDOR, Ladislau (fiul lui Samoilă) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2538. LUNCAS, Eugenia – decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a și în 1978 cu ordinul “23 August” cls. II-a, iar în 1971, cu numele “Eugenia R. Lucas”, cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a III-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
2539. LUK, Francisc - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (135/1955);
2540. LUPAN, Avram (n. LUSTMAN) - cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. (45/1955);

2541. LUPAN, Chivu (n. LINDEMBERG) - cu dosar de cadre la secțiile Economică (28/1956), respectiv Organizatorică (137/1952) ale C.C. al P.C.R.;
2542. LUPAN, Lizica – ziaristă în presa craioveană în perioada comunistă (Kuller 2008a: 447; FEDROM f.a.);
2543. LUPU, Alexandru (fiul lui Șmil și Dina) – politehnist, membru P.M.R. București, în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200);
2544. LUPU, Dorina (fiica lui Ferdinand) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2545. LUPU, Heinrich - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
2546. LUPU, Moise – fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 30/1950, nr. inv. 74);
2547. LUPU, Nicolai (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2548. (?) LUSTRGARTEN, Emil (n. 1928) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 126/1952);
2549. LUSTRIG, Emilian (1928 - iunie 2010 București, cimitir Giurgiului) (fiul lui Edmund și Iolanda (n. Herman)) (fratele lui Oliver și nepotul lui Carol Lustig) – cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 24/1954);
2550. LUSZTIH, I. – în 1945 membru al Uniunii Patriotice Oradea (C. Crăciun 2009: 304);
2551. LUSTRIG, I. Zoltan – șef de serviciu la Uzina Textilă Covasna, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a V-a;
2552. LUSTRMAN, Adașa - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România” [poziția 21], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
2553. LYCHIARDOPOL, Sara – arhitectă, autoare a Casei de Cultură a Sindicatelor din Galați (menționată ca evreică de M. caffe în N. Burcă 2007: 7);
2554. MACADZIOB, Emil (fiul lui Herş) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2555. MACOVEI, Maria (fiica lui Iosif) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2556. MACOVSCHE, Eugen – cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (137/1955);
2557. MADUȚĂ, Jean (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2558. MAER, William - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 189/1952);
2559. MAIER, Aizic - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ianuarie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii elivberați la 23 august 1944;
2560. MAIER, Andrei - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (86/1953);
2561. MAIER, Liviu (fiul lui Liviu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2562. MAIER, Maria (fiica lui Zalman) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2563. (?) MAIER, Nicolae - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 189/1952, nr. inv. 527);
2564. MALLER, Frantz - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (160/1952);
2565. MALLER, O. – în 1948 membru al comisiei de editură din cadrul Direcției Studii a Ministerului Sănătății (Bărbulescu *et al.* 2009: 162);

2566. MANAS, Sama - în 1948 redactor la ziarul procomunist *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 30-31);
2567. MANDEL, Alexandru - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de "cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România" [poziția 27], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 ("cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
2568. MANDEL, Lenke - cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (12/1961);
2569. MANDEL, Moise - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între detinuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 22 octombrie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
2570. MANEA, I. Iancu - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2571. MANIOV, Rafaela – directoare "I.T." Timișoara după război, decorată cu "Ordinul Muncii" cls. III-a în 1951;
2572. MANN, Erick (n. MAITENYI) - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (133/1955);
2573. MANOLE, H. Manole (n. 1901 Bălănești, Roman) – unul din cele mai misterioase personaje din istoria comunismului românesc; fost voluntar în războiul civil din Spania (menționat în Diamant 1979: 371 și Sugarman f.a.: 109), aflat în 1941 în atenția Siguranței pentru activități comuniste, în timpul celui de-al doilea război mondial la U.R.S.S., considerat suficient de important de către sovietici pentru a fi plasat în troika Biroului Politic al P.C.R. de la Moscova, alături de A. Pauker și V. Luca, ulterior efectiv "dispărut" din orice documente oficiale, probabil rămas în U.R.S.S. (Tismăneanu 2003: 79, 1991: 169, n. 74, Levy 2002: 62);
2574. MANU, Sabina – președinta comitetului central al Crucii Roșii România (1955-1961); cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539); soția lui Cornel Manu (Katz);
2575. MARBE, Max A. (1884-1959) - medic bacteriolog, membru fondator al ARLUS, membru de partid, încadrat la catedra de igienă industrială și prevenirea accidentelor de muncă a Institutului Politehnic București în 1948 prin decizia Ministerului Industriei – direcția Cadre;
2576. MARCHIEVICI, Emil - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2577. MARCOVICI, Alexandru (fiul lui Alfred) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2578. MARCOVICI, Ancel - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2579. MARCOVICI, Beniamin - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 126/1952);
2580. MARCOVICI, Ioan Iordan (1905-1970) - inginer chimist, directorul Institutului Petrochimic din Ploiești în anii '50-'60, membru P.C.R. din 1936, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei PMR; dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1950);
2581. MARCOVICI, I. Pascal (n. 1899), croitor, membru P.C.R. din 1930, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005);
2582. MARCOVICI, Sicky - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);

2583. MARCOVICI ALMAŞ, M. Katalina – pensionară Prahova, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul Muncii clasa a III-a
2584. (?) MARCU, Edith - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR (dosare anexe, 14/1951);
2585. MARCU, Elisabeta - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (1951);
2586. MARCU, Leizer - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ianuarie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
2587. MARCU, Octavian (fiul lui Avram) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2588. MARCU, Simion - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2589. MARCU, H. Ștrul - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
2590. MARCU, Zeno – în 1948 membru în filiala județeană Brașov a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2591. MARCUS, Ana - dactilografă la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21);
2592. MARCUS, Beno (fiul lui Solomon) – jurist, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2593. MARCUS, David - în 1948 membru al filialei județene Tecuci a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2594. MARCUŞ, Paula – funcționară în Centrala Industriei Lemnului în 1950 (Duțu *et al.* 2002: 90);
2595. MARIȚAN, Gizela (fiica lui Gavril) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2596. MARKOŞ, Haralambie - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2597. MARKOVITS, Adalbert – după război responsabil evidență în cadrul C.D.E. Gherla (Andreasu, Nastasă și Varga 2003a: 463);
2598. MARTEŞ, Ecaterina - dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1950, 62/1955);
2599. MARTIN, Coloman - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2600. MARTIN, David – fost croitor, în 1953 redactor la cotidianul local din Cluj *Igazság*, ulterior se pare emigrat în Israel (Andreasu, Nastasă și Varga 2003b: 774);
2601. MARTON, Francisc - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2602. MARTON, Iosif (fiul Rafaelei) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2603. (?) MARTON, Ladislau - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (126/1952);
2604. (?) MARTON, Ștefan - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (12/1952);
2605. MARX, N. Albert - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
2606. MAUTNER, Kornelia (n. MANGELUS, fiica lui Benjamin) (n. II.1920, Timișoara) – fostă deportată în Transnistria, după război angajată la Direcția Regională Timișoara a Radiodifuziunii, apoi transferată la Consiliul Popular, responsabilă “pe linia arte”; ulterior emigrată în Israel (Vultur 2002);
2607. MATAIS, Ilona - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (118/1951);
2608. MATAIS, Peter – din jud. Mureș, decorat în 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls. I-a (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
2609. MATE, Imre (fiul lui Ignaț) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2610. MATEAŞ, Jean (fiul lui Herman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;

2611. MATHE, Carol – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (56/1954);
2612. MATHÉ, Ernest – ilegalist, s-ar fi convertit la creștinism (Solomovici 2004: 107), după război activist de partid, epurat în 1958 în lotul “fracționiștilor”;
2613. MATYAS, Elena (n. NAJOVITS) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (57/1956);
2614. MAXIM, Vlada - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (111/1951);
2615. MAXIMENKO, Etelka – de la sfârșitul anilor '40 fotografă la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21);
2616. MAYER, Antal – pensionar din Timișoara în 1971, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a;
2617. MAYER, Baruch - în 1948 membru al filialei județene Neamț a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2618. MAYER, S. Simca – funcționară la Banca de Stat a R.P.R., decorată în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2619. MAYER, E. William – funcționar al Băncii de Stat a R.P.R., decorat în 1963 cu Medalia Muncii;
2620. MĂRCULESCU, N. Nicolae (MARCOVICI) (1921-1994) – în anii '60-'70 director general al Centralei Industriale pentru prelucrarea țițeiului, iar ulterior, timp de 15 ani, director general al Institutului de Cercetare și Proiectare pentru Rafinării și Petrochimie și profesor la Universitatea de Petrol și Gaze din Ploiești (cu fișă biografică în Kuller 2008a: 261);
2621. MÂNDRU, Eliza – din 1945 vicepreședinte al comitetului județean Iași al Tineretului Progresist, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (30/1947);
2622. MEDILANSKI, Nicolae – arhitect, coautor al complexului sportiv “Dinamo” (M. Caffe în N. Burcă 2007: 7);
2623. MEER, Iosif (fiul lui Herş) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2624. MEEROVICI, Simon - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2625. MEISTER, ? – membru de partid și șef de cadre la Federația Comunităților Evreiești la începutul anilor '50 (menționat în Rosen 1990: 82, 87, 97, preluat și în Solomovici 2003: 175);
2626. MELBER, Natan - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 29 iulie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2627. MELCHER, Francisc - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (162/1952);
2628. MELEG, Francisc (fiul lui Samuilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2629. MENDEL, Estera (fiica lui Gyorgy) (n. 1929) – din Cluj-Napoca, decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2630. MENDELOVICI, Iancu - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 22 august 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2631. MENDELSONH, Fișel – inginer chimist (absolvent facultate promoția 1936) – funcție de conducere la Rafinăria “Muntenia” din Râmnicu Sărat, decorat în 1949 cu Ordinul Muncii cls. III-a;

2632. MENDELSOHN, Iosif (transcris, probabil eronat, Meldelsohn) - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ianuarie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
2633. MENDELSOHN - în 1945 membru al C.D.E. Focșani (Dogaru 2010: 71);
2634. MERINEANU, Gusta (n. Meerovici, fiica lui Meir și Liba) (1920 Fălticeni – 2010 Haifa) – cf. C.E. Fălticeni, “a lucrat în domeniul editorial”³⁵¹; emigrată în Israel în 1989;
2635. MERTZ, I. Emil - în anii '60 în centrala Ministerului Energiei Electrice;
2636. MESINGER, Constatin - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (137/1955);
2637. MESINGER, ? – în anii '50 menționat ca funcționar la Ministerul Turismului (v. Solomovici 2004: 108, 112);
2638. METZ, A. Ștefan - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Muncii clasa a III-a;
2639. METIU, Erna (n. 1912, fiica lui Eduard), juristă, membru P.C.d.R. din 1935, procuror în anii '50-'60, propusă pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005);
2640. MEXI, N. Valentin - în anii '60 în centrala Ministerului Energiei Electrice;
2641. MEZEI, A. Iosif - în anii '60 în centrala Ministerului Energiei Electrice;
2642. MEZEI, Ludovic (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2643. MIHAİLOVICI, Aizic - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2644. MIHĂILESCU, Pincu Ionel (fiul lui Samuel) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2645. MICLESCU, Iancu (n. KLEIN) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (59/1954);
2646. (?) MICU, Marin - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2647. MIHĂESC, Adolf (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2648. MIHELLER, Carol - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2649. MIKÓ, Ervin (n. Erwin KLEIN, fiul lui Iuliu) (28.VIII.1919 Valea Vinului, Maramureș – 23.VIII.1997 Cluj) – redactor al ziarului *Igazság* din Cluj (1945-1952), apoi în redacția revistei *Utunk* până în anii '70 (Kuller 2008a: 266; Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 774); decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a)³⁵²;
2650. MILETINEANU, Grete (d. 1975 București) – pianistă, profesoară de pian la Conservatorul din București în anii '50-'70; cf. D. Popovici (2010: 247), “dintre cei mai duri muzicieni staliiniști”; incinerată la crematiul “Cenușa”);
2651. MIRCEA, A. – în 1948 redactor la ziarul procomunist *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 30-31);
2652. (?) MIRONESCU, Valeriu – în 1948 membru al activului central și secretar general al U.N.S.R. (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 115);
2653. MIROSNUC, Herman - condamnat la 6 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 11 ianuarie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;

³⁵¹ V. http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 03_11_06.html

³⁵² V. și http://www.uniuneascrititorilor-filialacluj.ro/detalii_membrii_639_-MIKO-Ervin-.html.

2654. MIȘCOVICI, Lazăr (din Iași) - decorat în 1967 cu ordinul “Meritul Cultural” clasa a V-a (Decretul nr. 1015 din 6 noiembrie 1967);
2655. MITRACHE, Sarina (n. Sarina SAMOILĂ, fiica lui Leon; sora Elenei Samoilă și cununata lui Teohari Georgescu) – soția lui Paul Mitrache, din 1949 prim secretar al Legației României la Washington, responsabil cu afacerile consulare; decorată în 1964 cu Medalia “Eliberarea de sub jugul fascist” (cu prenumele românizat “Sorina”);
2656. MOISE, Alexandru (fiul lui Simu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2657. MOISE, Iancu - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (73/1951);
2658. MOISESCU, Viorica - decorată în 1949 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2659. MOISI, Avram - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (23/1954);
2660. MOLDOVANU, Ioan (fiul lui Naftali) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2661. MOLDOVEANU, Horia (n. Harry LAZAROVICI) (1898-1964) – comandant al companiei “Grivița” în cadrul Brigăzilor Internaționale în războiul civil din Spania, decorat în 1949, alături de mulți alți “spanioli”, cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a (Diamant 1979: 371; Sugarman f.a.: 110, Andrei Micu în Zbăganu 2001, care îl rememorează eronat ca Horia Moldovan); incinerat la crematoriul “Cenușa”;
2662. MOLNAR, Irma - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2663. MOLNÁR, Tibor (n. T. MANDEL, fiul lui Eduard și Anna (n. Felter)) (n. Sibiu, 14.XII.1911 – d. 1998), până în 1940 redactor *Aradi Közlöny*, după război redactor în presa locală din Arad și Timișoara;
2664. MOMEU, Samoilă - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (79/1953), decorat în 1964 cu “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2665. MORARIU, Titu (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2666. MOROIANU, Oscar - după război membru P.S.D., în fațăjunea pro-comunistă la Congresul de unificare din octombrie 1947; deputat de Olt (1946-1948, ales pe lista B.P.D.) (indicat ac evreu în Solomovici 2001I: 195)
2667. MOSCOVICI, Adalbert - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (11/1954);
2668. MOSCOVICI, Adolf – în aprilie 1946 redactor la ziarul procomunist Moldova liberă din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fd. Rectoratul Universității Iași, dosar nr. 76/1945, n.n.);
2669. MOSCOVICI, Carola - fondatoare și membru în conducerea U.F.A.R. din 1945 (Şt. Mihăilescu 2006: 378, 380);
2670. MOSCOVICI, Iancu Ștrul – membru P.M.R, procuror la parchetul tribunalului Câmpulung (Moldovenesc) în 1949, evidențiat într-un raport al secției administrativ-locale a comitetului regional de partid între cei contribuind la “schimbarea vechii mentalități din Justiție” (v. raportul în Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 270, 272);
2671. MOSCOVICI, Mira (fiica lui Ilie Moscovici) – redactor la centrul de documentare al Ministerului Muncii, după 1989 co-fondatoare a P.S.D. condus de Sergiu Cunescu; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul 2Steaua R.S.R.” cls. a V-a;
2672. MOSCOVICI, Moisă - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vasluia A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2673. MOSCOVICI, Rudolf (fiul lui Rudolf) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2674. MOSCOVICI, Sabina (Sonia) – fostă ilegalistă, decorată în 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a III-a;

2675. MOSCOVICI, Tiga (n. IȚICOVICI, fiica lui Șmil Wolf și Ita Riva) – activistă la comitetul municipal București al P.C.R. în 1971, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a; în viață în 2010, în Ashdod, Israel;
2676. MOSCU, V. Liviu - angajat al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr. 598 din 5 oct. 1964;
2677. MOSCUNA, ? – inginer, în iunie 1948 numit de către Ministerul Comerțului director al societății naționalizate “Indumin” (*B.I.R.E.* 20 (5 iulie 1948): 7);
2678. MOSKOVITS, Carol (n. 18.VIII.1927) - în 1947 membru al organizației de bază a P.M.R. din cadrul Facultății de drept a Universității “Bolyai” din Cluj (Andreeșu, Nastasă și Varga 2003b: 657-8);
2679. MOSTICI, Anton – în anii ’60 în centrala Ministerului Energiei Electrice;
2680. MOZES, Iuliana (n. ARPAD) (n. 22.11.1922) – dactilografă la Comisia Controlului de Partid în anii ’50;
2681. MOZEZ, Henric - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 18 decembrie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);;
2682. MRAZ, F. Layos – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
2683. MULES, Iacob – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
2684. MUNKACI, Iosif - decorat în 1978 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a;
2685. MUNTE, H. Reghina - decorată cu ordinul “23 August” clasa a III-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971)
2686. MUNTEANU, Ionel (n. Iancu GOLDSTEIN) (fiul lui Alter) – fost voluntar în Spania (Sugarman f.a.: 110) decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2687. MUNTEANU, Ioseph (fiul lui Zisu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2688. MURA, Dusi (27.IX.1914 Timișoara – 19.XII.2009 Santa Monica, CA, S.U.A.; căs cu Jani Mura (d. 1954)) – pianistă și muzicolog, potrivit lui D. Popovici (2010), “dintre cei mai duri muzicieni staliniști” (2010: 262), după război consilier muzical la Radiodifuziune și profesor la Academia de Muzică “Ciprian Porumbescu” din București; emigrată în 1970 în Israel, unde predă la Academia de Muzică din Ierusalim; recăsătorită cu Jack Mirovitz și stabilită în S.U.A.³⁵³;
2689. MUREŞAN, Gavrilă (n. HIRSCH) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (62/1955);
2690. MUZICANTU, David - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2691. MÜLLER, Elisabeta (n. 5.XI.1908) - în 1947 funcționară, membru al organizației de bază a P.M.R. din cadrul Facultății de drept a Universității “Bolyai” din Cluj (Andreeșu, Nastasă și Varga 2003b: 657-8);
2692. MÜLLER, Eugen - condamnat la 7 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 9 iulie 1945 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;

³⁵³ V. și necrologul din Los Angeles Times, la adresa

<http://www.legacy.com/obituaries/latimes/obituary.aspx?n=dusi-mura&pid=137720662>.

2693. NADAI, Istvan – după război membru în comitetul de conducere al C.D.E. Bihor-Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80)
2694. NADHAZI, Ilona (fiica lui Carol) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2695. NADLER, S. I. Manole (18.V.1895 – 15.IV.1955 Focșani) – “fost luptător antifascist” conform pietrei tombale gravate cu secera și ciocanul, din cimitirul evreiesc Focșani³⁵⁴;
2696. NADLER, S. Sura Rifca (“Sali”) (13.IX.1895 – 10.IV.1965 Focșani) – ilegalistă, membru de partid, de profesie medic; decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a³⁵⁵;
2697. NAFTALI, Simion (fiul lui Adolf) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; fiul său, Paul Naftali, a reobținut cetățenia română în 2007 (H.G. nr. 1427);
2698. (?) NAGHI, Alexandru - în 1948 președinte al filialei județene Dâmbovița a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2699. NAGLER, Lorenz - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (14/1951);
2700. NAGY, Irma - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2701. NAGY, Elisabeta (n. Józsa) – bibliotecar, membru de partid după 23 august 1944, bibliotecar șef la Biblioteca Centrală din Cluj (1949 - 1951)
2702. NASCH, Emil – secretar al C.D.E. Dej la începutul anilor '50 (v. Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 445; posibilă relație de identitate cu Arthur Nasch, ilegalist comunist din Dej arestat în anii '30, v. Solomovici 2001 I: 194-5);
2703. NASCH, Ernest – după naționalizare administrator al întreprinderii Metalfin, până în aprilie 1949, când este arestat și condamnat pentru sabotaj (*B.I.R.E.* 6 (15 apr. 1949));
2704. NASS, Andrei (1897-1989) – stomatolog și profesor, decorat în 1978 cu Ordinul Muncii cls. I-a, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (118/1951);
2705. NAŞ, Margareta (n. ERNSTER) – activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (118/1951);
2706. NATHAN, Simon - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 14 sept. 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); ulterior transferat la lagărul de muncă din Vapniarka, experiență pe marginea căreia ulterior publică în Germania cartea “... *auf allen Vieren werdet ihr kriechen!*”: *ein Zeugenbericht aus dem KZ Wapniarka* (ed. 1994, Berlin: Institut Kirche und Judentum);
2707. NAUM, ? – președintele comisiei Constanța de verificare a P.M.R. în 1950 (Duțu *et al.* 2002: 15)
2708. NĂDEJDE, Arnold (17.V.1911-XII.2005, București) (fiul lui Marcu și Frida) – după război funcțional în administrația guvernamentală, arestat și condamnat în 1951 ca fost informator al S.S.I.³⁵⁶;
2709. NĂSTASE, Rașela (fiica lui Gheorghe) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2710. NECULAU, V.E. - în 1948 președinte al filialei județene Vaslui a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);

³⁵⁴ V. <http://www.jew-focsani.com/ro/showme.php?file=3025&name=Nadler%20Manole&extra=>.

³⁵⁵ V. și piatra ei funerara gravată cu secera și ciocanul și textul „activistă a mișcării muncitorești” la adresa <http://www.jew-focsani.com/ro/showme.php?file=3024&name=Lazarovici%20Ozias%20&extra=Medic%20pediatru>.

³⁵⁶ Vezi fișa matriocă penală la <http://86.125.17.36/fisapenala.php?file=f:\web\Fise+matricole+penale++detinuti+politici\N\N+01.+Nac+-+Neatu\Nadejde+Arnold\P1990862.JPG>.

2711. NEEZER, Iulius (1884-1959) – militant comunista, incinerat la crematoriu “Cenușa” (Bezviconi 1972: 198);
2712. NEGESC, Aurel (fiul lui Simion) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2713. NEGREA RÂMNICEANU, Marcel - în 1948 președinte al filialei județene Râmnicu Sărat a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2714. NEGREANU, Alfred - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2715. NEGREANU, Marcu (n. SCHWARTZ) – din septembrie 1944 proprietar și director al ziarului din Bârlad *Păreri tutovene* (1944-1946), ulterior secretar al sindicatului local al artiștilor, scriitorilor și ziariștilor, afiliat Uniunii Scriitorilor (Ion N. Costea 2007: 21, 23, 24, 59, 61);
2716. (?) NEGREANU, Marieta - din 1948 membru al C.C. al U.F.D.T. (Şt. Mihăilescu 2006: 429-30);
2717. NEGRIN, Irel – membru în conducerea C.D.E. și a C.E.B. la sfârșitul anilor '40 (v. Rosen 1990: 160);
2718. NEIMAN, Avram (fiul lui Ovsie) – jurist, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2719. (?) NEMETH, Adalbert - decorat în 1978 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a;
2720. NEUMAN, Eugen – președinte C.D.E. Cluj, membru P.M.R. la începutul anilor '50 (v. Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 458);
2721. NEUMAN, Henry - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 77/1952, nr. inv. 517, și 249/1952, nr. inv. 529);
2722. NEUMANN, Ernst - după august 1944 în conducerea locală P.C.R. Timișoara, implicat în formarea organizației locale a C.D.E. (Glass 2002: 146-7);
2723. NEUMANN, Sándor – după război redactor șef al ziarului C.D.E. Cluj, *Egység* (trad. “Unitatea”);
2724. NEUMAN, Solomon - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 249/1952);
2725. NEUMANN, Jenö – în februarie 1945 activist în cadrul Frontului Național Democrat din Cluj (Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 53);
2726. NIDERMAYER, I. Leon – din Arad, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
2727. NUSEM FISCH(L)ER, Reghina – concubina lui Zoltan Hirsch (v. supra), angajată a Legației Israelului la București și informatoare a Securității (Solomovici 2003: 266; R. Ioanid 2005: 82);
2728. NUSZBAUM, Nicolae - în 1948 președinte al filialei județene Hunedoara a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2729. NUȚĂ, Alexandru (n. HAIMSOHN) - martor al acuzării în procesul lui H. Zilber din 1954 (Solomovici 2004: 211); fiica sa, Noemi Sofia Miller (n. 31 oct. 1946), a reobținut cetățenia română în 2006 (H.G. nr. 906/12.07.2006; M.Of. nr. 619 din 18.07.2006)³⁵⁷;
2730. OCHSENBERG, L. Renee – din Iași, angajat al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 598 din 5 oct. 1964;
2731. OCHIȘ, Oscar - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2732. OLARU, Elisabeta (fiica lui Samoil) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2733. OLARU, Emil (fiul lui Iancu) – decorat în 1964 cu Medalia Muncii;

³⁵⁷ Documentul *Demnitate în vremuri de restricție*, editate de F.C.E.R., C.S.I.E.R. și Institutul “Elie Wiesel” (București: Hasefer, 2008, p. 172), menționează un “Nuță (Nathansohn), Alexandru”, comunista, apropiat de L.Pătrășcanu.

2734. OLASZ, Klara (fiica lui Iosif) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2735. OLASZ, Rozalia - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954);
2736. ONCIU, Lionel (n. KAHAN) – în domeniul industriei metalurgice, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 307/1952, nr. inv. 533);
2737. ONOFREI, Valeriu (fiul lui Leon) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2738. OPRESCU, Ilie (fiul lui Nusem-David) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2739. OPRESCU, Miki – în conducerea U.F.D.R. la sfârșitul anilor '40, ulterior director în cadrul Comitetului de Stat pentru Cinematografie (menționată în Deleanu 2005: 161);
2740. ORBAN, Emeric - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2741. ORENSTEIN, Coca - în 1948 redactor la ziarul procomunist *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 30-31);
2742. OSIAS, Laurențiu – funcționar la Combinatul pentru industrie alimentară din județul Ilfov, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” clasa a III-a;
2743. OSTREICHER, Moses - funcționar în aparatul economico-financiar al sistemului comunist, cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (u.a. 14/1951);
2744. OSZTREIHÉR, Ernest – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (53/1954, 111/1955);
2745. PALL, Iosif - dosar de cadre la Secția Relații Externe a CC al PMR (1/1953);
2746. PALMOR, Eliezer (ebraizat; n. Israel Pollak, la Craiova, Satu Mare) – studii de filologie și cultură rusă la Universitatea Bolyai din Cluj (1952-1956), ulterior cercetător la filiala Cluj a Institutului de Istorie al Academiei R.P.R., emigrat în 1960 în Israel, unde va urma o carieră diplomatică;
2747. PANĂ, Magda (n. ADORIAN) – activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (59/1954);
2748. PAPP, Iacob - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 55/1954);
2749. PAPP, Ileana - în 1953 redactor la cotidianul local din Cluj *Igazság* (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003b: 741-4)
2750. PAPP, Iosif (fiul lui Iosif) - dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1950); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
2751. PARIS, Vilhelm – șeful contenciosului Primăriei Oradea în 1945 (A.N.-D.J.BH, fond Comitetul jud. Bihor al P.S.D., dosar nr. 77/1947, f. 172-175, apud Țărău 2002: 177);
2752. PASCAL, Ștrul (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2753. PASZTOR, Iosif (fiul lui Coloman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2754. PATAKI, Herman – după război responsabil organizatoric în cadrul C.D.E. Gherla (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 463);
2755. PAUL, Andrei (n. POLAK) – prim procuror după război la Oradea (v. Ioanițiu, “Mărturii” în “Procesul comunismului”, calupul “Revolte țărănești” (partea 3), pp. 1-2);
2756. PAUKER, Vlad (n. 1926), fiul lui Marcel și Ana Pauker – decorat în 1949 cu ordinul Apărarea Patriei cls. III-a; începând cu 1950 cadru didactic (ajunsese șef de lucrări în 1958) la Facultatea de Electrotehnica a Institutului Politehnic București, exclus din partid și de la catedră în 1958, reabilitat împreună cu mama sa 10 ani mai târziu, emigrat într-un anonimat desăvârșit în anii '70, ajuns în anii '80 în SUA, unde a activat ca inventator și cercetător;
2757. PEISIC, Iancu – din Botoșani, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;

2758. PELE, Mara (fiica lui Bențion) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2759. PELTZ, Ana - decorată în 1949 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
2760. PELTZ, Mara – din București, profesoară, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;
2761. PENCHAS, Armand - în 1948 membru al filialei județene Dolj a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2762. PENCHAS, Simion - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR (dosare anexe, u.a. 62/1955);
2763. PER, I. Samu – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;
2764. PERL, Irina (fiica lui Zsigmond) - decorată în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
2765. PERL, Naftule (fiul lui S. Moise), profesor universitar științe tehnice, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2766. PERL, Samuel - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2767. PERLGRUND, Carol - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
2768. PERLMAN, Henri (fiul lui Haim) – inginer-șef, decorat în 1952 cu Ordinul Muncii cls. III-a și apoi încă o dată cu ordinul Muncii clasa a II-a, iar în 1964 cu Medalia Muncii;
2769. PERLMUTTER, Ludovic (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a; (legătură cu Andrei Codrescu?);
2770. PERLMUTTER, Mircea - în 1948 președinte al filialei județene Tutuova a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2771. PERLTZWEIG, Leon (fiul lui Penchas) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
2772. PETERFI, Rozalia - din Arad, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2773. PETROIANU, I. – la începutul anilor '60 director general adjunct al întreprinderii de comerț exterior "Mașinimport" din subordinea M.C.E. (inclus în C.S.I.E.R./Kuller 2008a: 451);
2774. PETROVER, Iacob (orig. din Cernăuți) – în 1941 pe lista "comuniștilor categoria A" a Siguranței; după război pe lista din 1945-1946 a celor 79 de "cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România" [poziția 64], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 ("cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
2775. PETZ, Ludovic – din Timișoara, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Steaua R.S.R." clasa a IV-a, iar în 1978 cu ordinul "23 August" cls.II-a;
2776. (?) PFLEGER, Carol (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii
2777. (?) PILNER, Alexandru – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2778. PIKLER, ? - în 1950 activist de partid în județul Covasna, propus pentru funcția de secretar de plasă (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R., Cancelarie, dosar nr. 60/1950, ff. 45-46);
2779. PINCU, A. Maria - decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" cls. a III-a;
2780. PINCU, A. Matias – director adjunct al Trustului de Panificație Iași, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul 2Steaua R.S.R." cls. a V-a;
2781. PÎRVU, Margarit (fiica lui Dumitru) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2782. (?) POPA, Angela (fiica lui Iacob) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
2783. POPER, L. Eugen – din Hunedoara, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;

2784. POPOVICI, Irina (n. STEINER) – în anii '50 directoarea Bibliotecii Muzeului de Artă din Bucureşti (Solomovici 2001 I: 286)
2785. (?) POPOVICI, Lazăr - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2786. PRESBAN Lupu - condamnat la 2 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 5 februarie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2787. PRINZ, Katicza Iren - decorată în 1978 cu ordinul "23 August" cls.III-a;
2788. PROPER, Ernest (fiul lui Ignație) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2789. PROTOPOPESCU, Eti (n. SINGHER) – activistă de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (110/1955);
2790. PUȘCARCIUC, C. Țilia (1919-2008, Bucureşti) - decorată cu ordinul "Virtutea ostăsească" cls. II-a în 1964;
2791. PUWAK, I. Janos-Jozsef (în unele documente românizat în forma Ianoș-Iosif Puvak) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (24/1954), membru în conducerea U.D.R. imediat după naționalizare, în anii '60 directorul uzinelor "Grivița" din Bucureşti; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" cls. a III-a;
2792. POP, Etela - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (62/1955);
2793. POPOVICI, Petre (fiul lui Alfred) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2794. RAB, Eva (n. Eva OIGENSTEIN) (1907 Basarabia – 1950 Bucureşti) - soția generalului Ioan Rab și sora lui Leonte Răutu; decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a; incinerată la crematoriu "Cenușa";
2795. RAB, S. Ștefan – decorat prin Decretul nr. 380 din 1967 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa I-a;
2796. RABINOVICI, Stella - în 1945 în conducerea celulei din Cotu Negru a P.C.R. (jud. Tutova) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2797. RACZ, Edmund (fiul lui Isofi) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2798. RADIAN, Alexandru (fiul lui David) (n. 1929 (?), d. iul. 2010, cimitir Giurgiului) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2799. RADIAN, Roza (fiica lui Herșcu) – decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2800. RADO, Koloman (fiul Amaliei) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2801. RADO, Coloman (fiul lui Adalbert) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
2802. RADOVAN, Marilena (fiica lui Iancu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2803. RADOVICI, Barbu (n. RABINOVICI) – șef de catedră și apoi decan al Facultății de Instalații (anii '50-'70); cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
2804. RADOVICI, Marcel (fiul lui Herman) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2805. RADU, Ana (n. REICHENBERG) - dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (30/1950);
2806. RADU, Mircea (fiul lui Calman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2807. RADULY, Iosif (fiul lui Andrei) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2808. RAPAPORT, M. Nathan - funcționar al Băncii de Investiții, decorat în 1963 cu Medalia Muncii (Decretul nr. 564 din 27 sept. 1963)
2809. RAPP, Carol - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a;
2810. RAPPAPORT, I. – în perioada comunistă funcționar la CENTROCOOP (Cajal & Kuller 2004; Kuller 2008a: 452);
2811. RATZ, Ștefan (fiul lui Adolf) - decorat în 1964 cu Medalia Virtutea Ostăsească cls. I;

2812. RAUSSER, Solo (fiul lui Marcel și Silvia) – membru de partid, absolvent I.S.E.P., în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200);
2813. (?) RĂUTU, Dan – în 1971 redactor la Ed. Politică, decorat cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971);
2814. RĂUTU, Sandu (fiul lui Richard și Clara) – inginer, membru P.M.R. București, în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200), în anii ’60-’70 conferențiar universitar la I.P.B., specializat în construcții, în anii ’80 emigrat în Israel, unde a activat în cadrul Universității Ben Gurion din Beer Sheva;
2815. RECEVSCHI, Iacob – în ani ’50 lector de limba rusă la I.P.B. (I.P.B. f.a., pp. 53, 56, 62);
2816. REDLINGER, Paula - decorată în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
2817. REGHENŞTRAIF, Ludovic (fiul lui Ira) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2818. REICH, Susana – membru la Colegiului de partid Cluj în anii ’50;
2819. REICHMAN-ȘOMUZ, I. – după război membru P.S.D., în factiunea pro-comunistă la Congresul de unificare din octombrie 1947; emigrat în Israel, unde în 1947 semnează un articol în *Toladot* (Solomovici 2001I: 195; Ion N. Oprea 2007: 32);
2820. REIDEL, Maria (1884-1971) – militantă comunistă, incinerată la crematoriu “Cenușa”;
2821. REINGEWÜRTZ, Sigismund - în 1948 membru al filialei județene Covurlui a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2822. REISZ, Cătălina (fica lui Vilmos) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2823. RENY-ARAD, Tiberiu - fost bancher în perioada interbelică, după război “convertit” în comunist, în conducerea F.U.C.E./F.C.E.R. la începutul anilor ’50) (Rosen 1990: 87, 88);
2824. REVII, Elena (1912-1966) – militantă comunistă, incinerată la crematoriu “Cenușa” (Bezviconi 1972: 236);
2825. RICHTER, Iosif (fiul lui Antoniu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2826. RIEGLER, S. - după război membru P.S.D., în factiunea pro-comunistă la Congresul de unificare din octombrie 1947 (Solomovici 2001I: 195);
2827. RIESEL, Reghina (n. GROSSU) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2828. RIFFLOD, M. - în 1945 membru al Uniunii Patriotice Oradea (C. Crăciun 2009: 304);
2829. RIKMAN, Maria - în 1948 membru al filialei județene Romnați a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2830. RITTBERG, Max (fiul lui Meier) - decorat în 1964 cu Medalia “Eliberarea de sub jugul fascist”;
2831. RIVEN, Ruben – vicepreședinte al C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
2832. ROBOTOȘ, Emeric - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a CC al PCR (1953);
2833. RODNA, Nicolae (fiul lui Leopold) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2834. ROIMIŞER, ? – în 1950 membru al “cenaclului literar progresist” din Bârlad (Zahariuc 2011);
2835. ROLLER, M. Sanda (?!?) – din București, decorată, ca pensionară, prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
2836. (?) ROMAN, Aurel – în 1971 economist la Banca Națională a R.S.R., decorat cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
2837. ROMAN, Carol (fiul lui Mișu) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;

2838. ROMAN, Delu David (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2839. ROMAN, Lupu (1909-1957) – militant comunist, incinerat la crematoriu “Cenușa” (Bezviconi 1972: 237);
2840. ROMAN, Micu – funcționar în industria cinematografică, tatăl poetului și traducătorului Andrei Roman; căs. cu Eliza (n. Marcu);
2841. ROMANCA, Mihai (fiul lui Izidor) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2842. ROMANESCU, Petru (fiul lui Leon) - decorat în 1964 cu Medalia Virtutea Ostăsească cls. I-a;
2843. RONAY, Francisc - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (95/1950);
2844. RONY, T. Eugen - funcționar la Banca de Stat a R.P.R., decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III.-a;
2845. RORER, Rahil – la începutul anilor '50 lector de limba rusă la I.P.B. (I.P.B. f.a. p. 43);
2846. ROSENBERG, H. Aranca – din București, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
2847. ROSENBERG, Tiberius (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2848. ROSEN (ROZEN), Avram (fiul lui Mendel) – cercetător la Institutul de Istorie și Arheologie “A.D. Xenopol” din Iași, decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2849. ROSENBERG, Dezideriu (n. 19.05.1909) – referent la Comisia Controlului de Partid în anii '50;
2850. ROSENBERG, Eugen - în 1948 președinte al filialei județene Prahova a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2851. ROSENBERG; Sami - în 1945 casier al C.D.E. Focșani (Dogaru 2010: 71);
2852. ROSENBERG, Z. – evreu din Vaslui, menționat într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I)
2853. ROSENBLAT, Anna - în 1948 membru al filialei județene Buzău a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2854. ROSENBLATT, ? – zis “Roth Milu”, numit prin ordinul nr. 26781/1945 în “echipa de menținere a ordinii la spectacolele Teatrului Național” din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fd. Rectoratul Universității Iași, dosar nr. 121/1945 („ieșiri”), n.n.)
2855. ROSENFIELD, Eugen (n. 1906) - membru P.C.R. din 1935, pensionar A.F.D.A., propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;
2856. ROSENTHAL, Ludovic - în 1948 președinte al filialei județene Maramureș a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2857. ROSENTHAL, Solomon - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2858. ROSENZWEIG, Marcel – fost sionist, după august 1944 activist P.C.R. și C.D.E. (Rosen 1990: 66);
2859. ROSINGHER, Elemer – procuror, președintele Tribunalului Botoșani în 1950, unul din cei care condamnau chiaburii în anii '50, elogiat ca atare de organele locale de partid (v. Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 271, 272);
2860. ROSMAN, Iacob (fiul lui Avram) – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2861. ROSNER, Avram - în 1948 membru al filialei județene Bacău a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);

2862. ROSSLER, Francisc - în 1948 membru al filialei județene Maramureș a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4) (inclus și în Kuller 2008a: 453);
2863. ROȘESCU, Emilian (fiul lui Adalbert) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2864. ROȘIANU, Duța (n. Witner, fiica lui Leon și Esteră (n. Marcusohn) – soția ambasadorului și demnitarului comunist Mihail Roșianu;
2865. ROȘU, Haim - în 1948 președinte al filialei județene Dorohoi a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2866. ROȘU, H. Idal – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
2867. ROTARU, Hilda – șefa organizației locale Rădăuți a U.F.D.R. la începutul anilor '50;
2868. ROTH, Andrei (n. 1927) – secretarul organizației de bază a partidului din cadrul catedrei de filosofie-istorie la Universitatea Babeș în anii '50;
2869. ROTH, Simion (fiul lui Martin) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2870. ROTHENARI, K. - între cenzorii activi în România în anii '60 (Mocanu 2003 *apud* T. Urian 2004);
2871. ROTHENBERG, Samoil - în 1948 membru al filialei județene Dâmbovița a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2872. ROTMAN, M. Harry – din Bacău, decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2873. ROZEMBERG, Dezideriu – în 1960 menționat ca instructor de partid în cadrul Secției Agrare a C.C. al P.M.R.; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (112/1955);
2874. ROZEMBERG, Saul - condamnat la 5 ani și 5 luni închisoare corecțională pentru activitate comunistică, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 26 mai 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2875. ROZENVEIG, Ludovic - condamnat la 2 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistică, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 3 dec. 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2876. ROZENFELD, Alexandru - condamnat la 4 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistică, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 2 dec. 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
2877. ROZENFELD, A. Eugen (n. 17.X.1906) - muncitor, pensionar A.F.D.A., membru de partid din 1936, propus pentru decorare într-un raport din 1961 al Direcției Treburilor a C.C. al P.M.R.;
2878. ROZENFELD, Nicolae – redactor în presa craioveană în perioada comunistică (FEDROM f.a.);
2879. ROZENSTEIN, Avram – redactor în presa craioveană în perioada comunistică (FEDROM, f.a.);
2880. ROZKOPF, L. – primar al Sucevei după război (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 29);
2881. RUBIN, Ida (fiica lui David și Rachela) – membru P.M.R. București, inginer, în septembrie 1949 menționată într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranți) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrinicu și Goșu, 2009: 200);

2882. (?) RUDENCO, Ivanka (n. Pehlivanov) (soția lui Rudenko) – de profesie țesătoare, membru de partid din 1933, în anii '60 activistă a Comitetului Orășenesc București al P.M.R.; cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (57/1956); în 1961 propusă pentru decorare într-un raport al Direcției Treburilor a Cancelariei C.C. al P.M.R.
2883. RUDNER, Tatiana – între 1953 și 1973 cadru didactic predând limba rusă la I.P.B. București (I.P.B., f.a., pp. 53, 57, 62, 93);
2884. RUKENSTEIN, I. Mișu – funcționar al Băncii de Investiții, decorat în 1963 cu ordinul Muncii clasa a III-a (Decretul nr. 564 din 27 sept. 1963);
2885. RUPEA, Radu – publicist, în 1970 menționat la Săptămâna (Solomovici 2003: 329; Kuller 2008a: 453);
2886. RUSU, Walter (fiul lui Hilel) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2887. RUSU ȘARAGA, Raimond - decorat în 1964 cu Medalia Muncii
2888. SABO, Rubin (fiul lui Dumitru) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
2889. SACHELARIE, Ion (n. Nathan SCHENKEL, fiul lui Leon) – fiul fostului primar de Bacău, Leon Sachelarie (1922-1926); fost voluntar în Spania, decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a (Decretul P.-M.A.N. nr. 873 din 20 august 1949) (Adorian *et al.* 1971: 210; Sugarman f.a.: 110);
2890. SACHS, Zisu – în 1948 președinte al filialei județene Botoșani a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2891. SADOVA, Marieta – director de scenă la Teatrul Municipal București în anii '40-'50, decorată cu “Ordinul Muncii” cls. II-a în 1951;
2892. SAFCENCU, Isidor (fiul lui Ifrim) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2893. SAFIR-MALTUS, A. Janeta (1884-1973) – soția lui Ștefan Ghoerghiu, apoi a lui Panait Istrati (1916-1921), ilegalistă din Brăila, în 1946 pe lista electorală a B.P.D. în județul Ialomița; decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
2894. SAIER, H. Abraham (n. 1909), șef de sector la comitetul regional Suceava al P.M.R. în anii '50, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005);
2895. SAINSTEIN, Iahuda (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
2896. (?) SALAH, Elisabeta – în aprilie 1948 numită secretar al Legației R.P.R. la Washington (*B.I.R.E.* 10 (12 apr. 1948): 2); în iunie 1952 prezentă în centrala M.A.E., membru al organizației de partid din minister (Fl. Constantiniu 2003: 108, 146), în anii '60 traducătoare la Ed. pentru Literatură Universală;
2897. SALAVET, Eugen - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (62/1955);
2898. SALLA, E. Melita – funcționară a Băncii de Stat a R.P.R., decorată în 1963 cu Medalia Muncii;
2899. SALMAN, Carol (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2900. SALMEN, D. Daniel - angajat al Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei, decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 598 din 5 oct. 1964;
2901. (?) SAMOILENCO, Alexandru – membru de partid, numit în sept. 1952 ministru adjunct al Transporturilor; cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (62/1955);
2902. SAMSON, Aurel – operator imagine în domeniul cinematografic, colaborator, *inter alia*, la peliculele propagandistice *Cântecul brazdei* (1945), *Un an de activitate ARLUS* (1945), *Procesul criminalilor de război din fostul Guvern Antonescu și execuția condamnaților la moarte* (1946), *Cum e Sfatul e și satul* (1948), etc.; menționat ca evreu în Kuller 2010: 191 și 2008: 454; Solomovici 2003: 328);

2903. SAMSON, Mișu (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2904. SAMUEL, Leon – ilegalist, deținut la Caransebeș, după 23 august 1944 organizator al comiteului local P.C.R. din Alba Iulie (menționat în interviul lui Andrei Văleanu, v. I. Deleanu 2011: 119);
2905. SAMUEL, Maurițiu - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (112/1955);
2906. SANDAU, Haim (fiul lui Isidor) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2907. SANDELEVICI (Sanielevici?), Henric - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2908. SANDU (n. Bercu), Maria - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954);
2909. SANIELEVICI, Alexandru – fizician, cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (136/1955);
2910. SAPHIER, Ignat Radu (fiul lui Joseph) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2911. SAPUŞNIC, Herman - în 1948 membru al filialei județene Tulcea a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2912. SAŞEC (SCHASCHEK), Iacob (1894-1970) – ilegalist, v. Fototeca I.S.I.S.P.;
2913. SASSU, Ștefan (n. Osias HERȘCOVICI) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (63/1955);
2914. SAUBER, Bernad (ortografiat uneori și Bernat, respectiv Bernard) (19.XI.1920 Tg. Lăpuș – IX.2005 Tg. Mureș) – înainte de război muncitor necalificat, după 1944 membru de partid și de sindicat, respectiv procuror timp de aproape patru decenii la Parchetul Tribunalului Mureș până în 1982, când se pensionează; ulterior președinte al comunității evreiești din Tg. Mureș (menționat și în Kuller 2008a: 337-8)³⁵⁸;
2915. SĂPUNARU, Marcel (fiul lui Mendel) (n. SEIFERT) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2916. SĂPUNARU, Moscu - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2917. (?) SÂRBU, Iancu - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2918. SCHACHTER, Alfred (fiul lui Ghidale) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2919. SCHAFLER, Israel - în 1948 membru al filialei județene Tecuci a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2920. SCHAFFER, Gheorghe (!) – secretar al secției asistență și restratificare în cadrul C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV) – posibilă identitate cu viitorul ministru al Transporturilor, Gheorghe D. Safer (v. supra);
2921. SCHAFFER, Ziegfried - în 1948 membru al filialei județene Suceava a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
2922. SCHALERGER, Carol (fiul lui Ion) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2923. SCHAPIRA, A. Moritz (n. 1907), lector la Institutul de Medicină și Farmacie București, membru P.C.R. din 1937, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R.;
2924. SCHAPIRA, ? – în 1949 șeful secției Administrativ-Politice a Comitetului Regional P.M.R. Suceava (responsabil de M.A.I și Armată) (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 268-9);

³⁵⁸ V. și necrologul din *Realitatea evreiască* la http://www.romanianjewish.org/db/pdf/nr238_239/pagina18.pdf.

2925. SCHÄFFER, Manea – avocat, membru P.C.R./P.M.R., subprefect de Vaslui (1945-1946), din 1947 secretar general al C.D.E. Vaslui, menționat într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I și II, 2009: 122);
2926. SCHEBESCH, Emilia (fiica lui August) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2927. SCHECHTER, Leon – secretarul secției culturale a C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
2928. SCHEER, Iosif - decorat în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
2929. SCHEINER, Constantin (fiul lui Friederich) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
2930. SCHEINER, Frederic (n. Friederich, 04.10.1924) – referent la referent la Comisia Controlului de Partid în anii ’50;
2931. SCHERER, Victor (fiul lui Petre) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2932. SCHERMAN, Raia - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România” [poziția 15], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, *apud* Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);
2933. SCHILCU, Grigore (fiul lui Emil) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2934. SCHLESINGER, Alexandru - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2935. SCHMIT, Frida - decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
2936. SCHLESINGER, Marcel - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2937. SCHNEIDER, P. Augustin – decorat cu Medalia Muncii (Decretul 380/1967);
2938. SCHNEIER, Antonier - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
2939. SCHRAER, R. Iosif - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr 599 din 6 oct. 1964;
2940. SCHOBEL, V. Victor - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2941. SCHOR, Carol F. - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 62/1955);
2942. SCHÖTTEK, Martin (d. 2002 București) – procuror comunist, timp de decenii, la Parchetul General, București; soțul Idei, cununatul Taniei Lovinescu;
2943. SCHÖN, Eugen – secretar al C.D.E. Oradea la începutul anilor ’50 (v. Andreescu, Nastasă și Varga, 2003a: 450);
2944. SCHÖN, Ludovic - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (123/1951);
2945. SCHÖNBERG, Agi – după război Tânăr membru C.D.E., participant la Universitatea de Vară organizată de Comitet la Oradea în vara anului 1947;
2946. SCHÖNBERGER HEGYI, Ștefan - în 1953 (în vîrstă de 32 ani) secretar adjunct de redacție la cotidianul local din Cluj *Igazság* (Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 741-4)
2947. SCHÖNBERGER, Izidor Leopold (n. 1896) - lăcătuș, membru de partid din 1940, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005);
2948. SCHÖNBERGER, Menasse - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2949. SCHÖNBERGER, Vasile - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (62/1955);
2950. SCHRAM, Maria (fiica lui Alexandru) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2951. SCHREIBER, A. – avocat, după război acuzator în cadrul Tribunalului Poporului Iași (M. Carp 1948 IIA: 122, 127);

2952. SCHULIMSOHN, Elias – secretarul primăriei orașului Vaslui după 23 august 1944 (Zahariuc 2009: 44; 2010 V);
2953. SCHULIMSOHN, Rubin – în 1945 responsabil cu munca cultural-artistică în cadrul secției Propagandă a Comitetului Județean P.C.R. Vaslui (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945);
2954. SCHUSSLER, Carol – de profesie tipograf, în 1945 membru al comitetului județean PCR Mureș;
2955. SCHUTBERGER, M. Vilma – din București, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
2956. SCHVARCZ, Ilona – decorată ca pensionară în jud. Bihor în 1971 cu ordinul Muncii cls. III-a (Decret nr. 157 din 4 mai 1971);
2957. SCHVARTZ, Valeria - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
2958. SCHVARTZBERG, Iancu (fiul lui Herman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2959. SCHVARTZBERG, Mihai – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1955);
2960. SCHWARTZ, Alexandru – în 1949 membru al Comitetului orașenesc P.M.R. Baia Mare (D.T.I.C. 1959: 11);
2961. SCHWARTZ, David - în 1948 redactor la ziarul procomunist *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 30-31);
2962. SCHWARTZ, Marcu – președintele C.D.E. Galați până în 1952 (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 510);
2963. SCHWARTZ, Marcu - în 1945 în conducerea celulei din Cotu Negru a P.C.R. (jud. Tutova) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
2964. SCHWARTZ, Dezideriu (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2965. SCHWARTZ, Herman – din Bârlad, în 1948 membru în prezidiul conferinței de constituire a Partidului Unit Muncitoresc (I.N. Oprea 2007: 86);
2966. SCHWARTZ, Iancu - în 1948 membru al filialei județene Neamț a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
2967. SCHWARTZ, I. – după august 1944 șeful Serviciului Sanitar Orășenesc Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.456/1944, ff.107-8);
2968. SCHWARTZ, Martin – după război secretar al C.D.E. Gherla (Andreeșcu, Nastasă și Varga 2003a: 463);
2969. SCHWARTZ, Natan - condamnat la 3 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 2 martie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
2970. SCHWARTZ, Stefan - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 12/1952);
2971. SCHWEFEL, Leo Aronovici - pe lista din 1945-1946 a celor 79 de “cetăteni sovietici reținuți pentru muncă în diferite organizații, care trebuie să rămână în România” [poziția 74], listă transmisă de sovietici lui Emil Bodnăraș (A.M.R., fd. 333 (“cabinet Emil Bodnăraș), dosar 9, ff. 141-2, apud Buzatu & Cîrstea (2010: 286, n. 158)); cu destin ulterior necunoscut (posibilă românizare ulterioară a numelui);

2972. SCHWEFELBERG, Wilhelm - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. IV-a;
2973. SCHWEIGER, M. Eugen – din Bucureşti, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;
2974. SCURT, Isidor (fiul lui Dumitru) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2975. SCUTARU, Iacob - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (30/1947);
2976. SEBESTYEN, Karoly - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (55/1954);
2977. SEBESYEN, L. Liviu Ludovic - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2978. SEBESTYEN, Victor – arhitect, autorul proiectului de reconstrucție și sistematizare a orașului Galați în anii '60 (inclus între arhitecți evrei de M. Caffe în N. Burcă 2007: 7);
2979. SEGAL, Bernard (fiul lui Pincu) (d. 2011 Bucureşti?) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2980. SEGAL, Jak – farmacist, președintele secției financiare a C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
2981. SEGAL, Leo – ocupant al unor diverse funcții în sectorul economico-financial în perioada stalinistă; în 1948 era numit director al societății naționalizate "Lutetia" (v. B.I.R.E. 20 (5 iulie 1948): 7); cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 116/1952, 189/1952 și 154/1952);
2982. SEGAL, Lică – în 1948 numit de către Ministerul Industriei administrator unic la societatea "Industria Jutei" (B.I.R.E. 16 (25 mai 1948): 1);
2983. SEGAL, Mauriciu (fiul lui David și Stela) – grafician la revista *Era Socialistă*, decorat în 1964 cu Medalia Muncii – posibil aceeași persoană cu cea menționată între evreii din România combatanți în Spania de către Diamant (1979) și Sugarman f.a.: 110); în 2007 încă în viață, la Petah Tikva, Israel;
2984. SEGAL, Rașela – președinta secției Femei a C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
2985. SEGAL, Sandu - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
2986. SEGAL, Ușer - decorat în 1964 cu Medalia "Eliberarea de sub jugul fascist";
2987. SEGALL, Heinrich (fiul lui Iosif și Adela) – absolvent Politehnică, membru P.M.R. Bucureşti, în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranți) care urmău să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrincu și Goșu, 2009: 200);
2988. SEGALL, Martin (fiul lui Carol) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2989. SEGALLER, Samuel - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 77 și 249/1952);
2990. SEIDMANN, Nandor – după război membru în comitetul de conducere al C.D.E. Bihor-Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
2991. SEIFERT, Siegmund (fiul lui Francisc) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2992. SEMIANU, Solomon (fiul lui Haim) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
2993. SENCOVICI, N. Elisabeta (soția lui Alexandru Sencovici) (zisă "Bozsi") – ilegalistă, deținută în perioada războiului, din 1948 membru în C.C. al U.F.D.R., activistă de partid, decorată în 1949 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a și în 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a III-a;
2994. SERĂȚEANU, M. - în 1948, după naționalizare, numit de Ministerul Industriei și Comerțului administrator la întreprinderea ICAT Bucureşti (B.I.R.E. 10 (12. Apr. 1948): 6);

2995. SEVIAN, Zelig – cu dosar la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 307/1952, nr. inv. 533);
2996. SHWARZYNNSCHI, Miron - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2997. SICHERMAN(N), Iosif – (26.IV.1897-1956) – militant comunist (distinct de comandanțul penitenciarului Sighet); incinerat la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 249)
2998. SIELECKI, Bogdan-August (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
2999. SIGRIG, Magi – semnă poezia “De ziua Scânteii” în nr. 25 din sept. 1949 al publicației procomuniste din Bârlad *Păreri tutovene* (I.N. Oprea 2007: 133);
3000. SILBERG, Emanoil - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3001. VASILESCU, Maria (n. SILBERMAN) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (19/1959);
3002. SISTAROVICI, E. Iosif (n. 1903), membru P.C.R. din 1942, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opris 2005);
3003. SIMION; Carol - condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Văcărești, pedeapsa expirând la 11 ian. 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între deținuții eliberați la 23 august 1944
3004. SIMIONESCU, Adam (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3005. SIMO, I. Iosif - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul nr 599 din 6 oct. 1964;
3006. SIMO, L. Josef - decorat cu ordinul Muncii cls. III-a prin Decretul nr 599 din 6 oct. 1964;
3007. SIMON, S. Ernest - decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3008. SIMON, Dănilă Emil - decorat în 1964 cu Medalia Muncii
3009. SIMON, Ștefan (fiul lui Roza) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3010. SIMON, Solomon - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (11/1954);
3011. SINGER, Erika – stenodactilografă la secția Propagandă și Agitație a C.C. al P.C.R. (A.N.I.C., fd. C.C. al P.C.R. secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 51/1949, ff. 115-21);
3012. SINGER, M. Iacob - funcționar al Băncii de Investiții, decorat în 1963 cu Medalia Muncii (Decretul nr. 564 din 27 sept. 1963)
3013. SINNREICH, Nathan (1903, Rădăuți – 1987, Maryland, SUA) – inginer, director la IPROMET la începutul anilor '50, decorat cu Medalia Muncii în 1952, ulterior emigrat în S.U.A. via Israel;
3014. SISKOVICS, Coloman – decorat în 1971 ca pensionar în jud. Arad cu ordinul Muncii cls. III-a;
3015. SMUK, Isidor (1903-1954) - militant comunista, incinerat la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 252);
3016. SNARCH, Albin - în 1948 președinte al filialei județene Câmpulung a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
3017. SOBEL, Nicolae (fiul lui Samuilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3018. SOBEL, Zoltan (fiul lui Samuilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3019. (?) SOFIAN CARALE, Alexandrina - în 1948 membru al filialei județene Botoșani a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3020. SOFRONIEVICI, Emilia – după război directoare la Întreprinderea Chimică “Spic” din București, decorată cu “Ordinul Muncii” cls. III-a în 1951;

3021. SOIMBERG, Saul - condamnat la 6 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 27 nov. 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
3022. SOLO, Iosif – numit în vara lui 1948 de către Ministerul Industriilor membru al Comitetului Director al Camerei de Comerț și Industrie București (*B.I.R.E.* 22 (20 aug. 1948): 3);
3023. SOLOMON, B. - în 1948 membru al filialei județene Dorohoi a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3024. SOLOMON, Blima (1910-1967) – militantă a mișcării comuniste din România, incinerată (Bezviconi 1972: 69, care îi inversează probabil topica nume-prenume);
3025. SOLOMON, C. - în 1948 membru al comisiei de editură din cadrul Direcției Studii a Ministerului Sănătății (Bărbulescu *et al.* 2009: 162);
3026. SOLOMON, Emeric - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (60/1954);
3027. SOLOMON, Emil (fiul lui Gavrilă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3028. SOLOMON, A. Eugen - decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul nr. 716 din 21 iulie 1967;
3029. SOLOMON, Ferdinand – șef de serviciu la Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3030. SOLOMON, I. – în conducerea C.D.E. Bârlad în 1950 (Zahariuc 2011);
3031. SOLOMON, Ianca - decorată în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls.III-a, în 1971 (Decretul nr. 157 din 4 mai 1971) cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a; iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
3032. SOLOMON, Iosif (fiul lui Gabriel) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
3033. SOLOMON, Lazăr - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
3034. SOLOMON, Lupu (fiul lui Simșa) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3035. SOLOMON, Marta – din febr. 1948 membru în C.C. al U.F.D.R. (Șt. Mihăilescu 2006: 429-30);
3036. SOLOMON, Moisă – avocat, secretarul secției financiare a C.D.E. Vaslui în 1947;
3037. SOLOMON, Ozias (fiul lui Leibu și Frima) – inginer, în septembrie 1949 menționat într-un referat al Ministerului Învățământului într-o listă de studenți și aspiranți (*i.e.* doctoranzi) care urmau să plece la studii în U.R.S.S. (Berindei, Dobrinu și Goșu, 2009: 200); după unele surse, unul din adevărații autori ai lucrărilor publicate sub numele Elenei Ceaușescu;
3038. SOLOMON, Pincu – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3039. SOLOMON, Silviu - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (28/1956);
3040. SOLOMON, Solomon - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3041. SOLOMON, I. Sigismund – dispecer la Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3042. SOLOMON, Ștefan - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (136/1955);
3043. SOLOMON, Zalman (fiul lui Sulim) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3044. SOLOMOVICI, Avram - condamnat la 6 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții

- evrei din penitenciarul Caransebeş, pedeapsa expirând la 4 august 1942 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
- 3045. SOLOMOVICI, Iacob (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
 - 3046. SOLOMOVICI, Ionel (n. Isac Solomovici) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 77/1952, nr. inv. 517 și 249/1952, nr. inv. 529);
 - 3047. SONTAG, Albert – din Timiș, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” clasa a IV-a;
 - 3048. SOOS, Iosif - decorat în 1949 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a
 - 3049. SOPOREANU, Vasile (n. SPIELMAN) (n. 16.07.1920) – instructor referent la Comisia Controlului de Partid în anii '50 (documente interne C.C.P., nr.- inv. 72);
 - 3050. (?) SOREA, Tudor – deputat M.A.N. (1948-1952), delegat al P.M.R. în iunie 1948 la congresul Partidului Comunist Belgian de la Bruxelles (*B.I.R.E.* 17 (3 iunie 1948): 2);
 - 3051. SOS, Adalbert - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (80/1953);
 - 3052. SOOS, Rudolf (fiul lui Ghedeon) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 3053. (?) SORESCU, Iulian – în 1950 căpitan magistrat, la secția a II-a a Tribunalului Militar București (A.S.R.I., fond “P”, dosar nr. 1339, vol. 2, ff. 52-4);
 - 3054. SPECHT, Ernestina (fiica lui Anton) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 3055. SPIELMANN, József – în anii '50 profesor la catedra de marxism-leninism a I.M.F. Târgu Mureş (Bottoni 2010: 171);
 - 3056. SPITZ, Mauriciu (n. Mor Spitz) – originar din Timișoara, voluntar în Spania, apoi în Rezistența Franceză (Zbăganu 2001, Adorian *et al.* 1971: 210, Sugarman f.a.: 110), decorat în 1979 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. II-a;
 - 3057. SPITZER, Izu – în 1945 responsabil cu propaganda în cadrul comitetului local P.C.R. al plășii negrești din jud. Vaslui (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945);
 - 3058. SPORN, Alfred (fiul lui Berl) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 3059. SPOTHEIM, Mauriciu – judecător la Suceava în 1950 (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 271);
 - 3060. SPOTHEIM, Constantin Teodor – judecător la Suceava în 1950 (Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 271);
 - 3061. STACHLOVICI, Netty – la începutul anilor '50 dactilografă la secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (cu fișă personală la aceeași secție, dosare anexe nr. 11/1954, nr. inv. 43), soția ilegalistului Adam Feuerstein (Iacob) (Levy 2002: 298 n. 86);
 - 3062. STANCU, ? (I. HEIGEL) – ilegalist, cu poză din 1928 în Fototeca I.S.I.S.P.;
 - 3063. STARK, Stanislav - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (77/1952);
 - 3064. STAUB, Șandor (fiul lui Iosif) – decorat în 1964 cu Medalia “Eliberarea de sub jugul fascist”;
 - 3065. STĂNESCU, Radu – între scriitorii evrei “cu mici concesii” făcute regimului comunist (Kuller 2010: 191 și 2008: 456, Solomovici 2003: 328);
 - 3066. STĂNESCU, Volf (fiul lui Lupu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
 - 3067. STEHLE, Iacob – decorat în 1979 cu ordinul “23 August” cls. III-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
 - 3068. STEIBERGHER, Adolf - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
 - 3069. STEIMBERG, Calman – decorat în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. III-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
 - 3070. STEIMBERG, Amalia - dosar de cadre la Secția Relații Externe a C.C. al P.M.R. (1/1953), respectiv, cu numele STEINBERG, la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (5/1955);

3071. STEINBERG, Hera – ziaristă în presa craioveană în perioada comună (FEDROM f.a.);
3072. STEINBACH, Carol - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. IV-a;
3073. STEINBACH, Malvin – funcționar la Întreprinderea de proiecții geologice București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3074. STEINBERG, ? – comandant militar al orașului Bacău după 23 august 1944 (A.N.I.C. inventar 3059, secția Administrativ-Politică a C.C al P.C.R., u.a. nr. crt. 6 din 5 sept. 1944, p. 15 în inventarul online);
3075. STEINBERGER, Alexandru - după război director de vânzări în cadrul societății carbonifere din Petroșani, arestat și condamnat pentru sabotaj la începutul anului 1949 (B.I.R.E. 2 (15 febr. 1949): 7);
3076. STEINBERGER, Alexandru Martin (n. 1909) - croitor, membru P.C.R. din 1943, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
3077. STEINBERGER, Ion - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (18/1956);
3078. STEINBERGER, Milu – în 1945 referent tehnic în cadrul secției Propagandă a Comitetului Județean P.C.R. Vaslui (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Vaslui, dosarele 2-6/1945);
3079. STEINBERGHER, Ernest – în 1959 membru al comitetului orașenesc P.M.R. Satu Mare (D.T.I.C. 1959: 11);
3080. STEINER, Lici - după război Tânăr membru C.D.E., participant la Universitatea de Vară organizată de Comitet la Oradea în vara anului 1947;
3081. STEINFELD, Luiza – decorată în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
3082. STEMBERG, Iancu - condamnat la 4 ani închisoare corecțională pentru activitate comună, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
3083. STEMER, Iosif - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (27/1957);
3084. STENDLER, Osias – din județul Suceava, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. a V-a;
3085. STERE, ? - soția lui Gheorghe C. Stere, secretarul prezidiului Marii Adunări Naționale (1948-1952);
3086. STERESCU, Marcel (n. 3.X.1930, fiul lui Moritz și Malvina) – din 1963 revizor contabil la Central Uleiuri și Centrala Cărnii, respectiv în Direcția de Control a Ministerului Industriei Alimentare; din 1995 revizor contabil în cadrul F.C.E.R.
3087. STERIAN, Nelu (n. Nathan SCHECHTER, fiul lui Pepi) (1926/1927 - V.2005, București) – activist de partid cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosar 68/1954); căs. cu Elena; a avut un frate, Dodu Sterian (Schechter), inginer de drumuri și poduri;
3088. STERN, E. Iosif (n. 1916) - membru P.C.d.R. din 1940, directorul I.G.O. Brașov (începând cu 1958), propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opriș 2005);
3089. STERN, Janeta - în 1948 membru al filialei județene Maramureș a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 155 din 8 iulie 1948, pp. 5713-4);
3090. STERN, Harry (Herman) – arhitect, membru de partid, coautor al clădirii fabricii APACA în 1947, al Pavilionului expozițional “H” de pe malul lacului Herăstrău (1949-1953) și al

complexului sportiv "Dinamo" din București (1948) (menționat și de M. Caffe în N. Burcă 2007: 7 și inventariat în Kuller 2008a: 457);

3091. STERN, I. Leibu – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;
3092. STERN, Leon - în 1948 președinte al filialei județene Neamț a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3093. STERN, Leon – în conducerea centrală a C.D.E. și președinte al comunității evreilor din București la începutul anilor '50; fratele sionistului dr. Stern-Kochavi (Rosen 1990: 87, 123; Solomovici 2003: 185);
3094. STERN, Maria – în 1950 asistent limba rusă în cadrul I.P.B. (I.P.B. f.a., p. 45);
3095. STERN, Ocar (fiul lui Mauriciu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3096. STERNBERG, I. – autor al compoziției muzicale "Imn pentru Stalin" (figurează în lista întocmită de Octavian lazăr Cosma în 2006);
3097. STERNBERG, Meir – membru al organizației procomuniste "Ikuf" (a evreilor de limbă idiș) (menționat în declarația lui A.L. Zisu acordată organelor de anchetă la 24 ian. 1952, apud Solomovici 2001II: 104);
3098. STOIAN, Barbu (fiul lui Copel) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
3099. STOIAN, Charlotte (fica lui Moisă) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3100. STOIAN, Fina (n. BRONSTEIN) – voluntară ca medic în războiul civil din Spania, soția ministrului Cultelor din anii '50, Stanciu Stoian (?) (Adorian *et al.* 1971: 395 corob. cu Sugarman f.a.: 108);
3101. STOIAN, Haim (15.X.1908 – 9.III.1997 S.U.A.) – în anii '50 șeful serviciului aprovizorii în cadrul Centralei Stației de Mașini și Tractoare în București (M. Solomon 2004: 77);
3102. STOIAN, Ghizela Cornelia (fica lui Moritz) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
3103. STOICA, Eugenia (n. HERȘCOVICI) – soția lui Moscu Cohn, alias Gheorghe Stoica (*v. supra*) în perioada interbelică;
3104. STOICA, Iancu (fiul lui Iancu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3105. (?) STOLERU, Ilie (fiul lui Isac) – în anii '80 colonel la comandamentul Armatei I; decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a; după Revoluție trecut în rezervă, dar avansat treptat până la gradul de general de brigadă; în 2010 decorat cu ordinul "Virtutea Militară" în grad de cavaler;
3106. STRAMA, P. Adalbert - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
3107. STRAUB, Ambrozie - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3108. STRAUSCHI, Elisabeta - din 1948 membru al C.C. al U.F.D.T. (Şt. Mihăilescu 2006: 429-30);
3109. STRAUSSER, Jean (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3110. STREIT, Victor (fiul lui Ignăț) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3111. STREJA, Aristide (n. Wechsler, 19.XII.1922 București) (fiul lui Iuliu (n. Haim Maier Wechsler) și Estera (n. Letzler)) – membru de partid, arhitect în cadrul U.F.D.R. (1947-1948), apoi șef de atelier la I.P.C.T., colaborator al Centrocoop, cu vizite la Moscova și Leningrad, marxist declarat chiar și în 2003;
3112. STRICKER, Vladimir – în anii '50 cadru didactic predând limba rusă la I.P.B. (până în 1957) (I.P.B. f.a., pp. 57, 62, 63);
3113. STRIKBERGER, Eugen (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3114. STROMPEL, Andrei (fiul lui Ștefan) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;

3115. STUPINEAN(U), Iacob – activist U.T.M. în jurul anului 1950, decorat în 1964 cu ordinul “Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orândurii sociale și de stat” cls. III-a și cu Medalia “Eliberarea de sub jugul fascist”, respectiv cu ordinul “23 August” cls. IV-a în 1971 (fratele lui Lucian Stupineanu?);
3116. SUCANOV, Ecaterina - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (154/1952);
3117. SUCEVEANU, Raveica (fiica lui Athanase) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3118. SUHANE, Lucreția Rozalia - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
3119. SURANY, Erwin - în 1948 președinte al filialei județene Bihor a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3120. SZABO, Albert - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (256/1952);
3121. SZABO, Etel – referent la Comisia Controlului de Partid în anii '50, decorată în 1979 cu ordinul “23 August” cls. II-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
3122. SZALMAN, Lorant (fiul lui Dominic) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3123. SZANTO, Edmund - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (55/1954);
3124. SZABO, Erzsebet (fiica lui Adolf) - decorată în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
3125. SZEKELY, Moise – în 1949 activist al P.M.R. Cluj și membru al comisiei de verificare a partidului (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003b: 657);
3126. SZILVASZY, Adalbert - în 1948 membru al filialei județene Hunedoara a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3127. SZMUK, Fania (n. KLEIN) (n. 18.IX.1903, Bistrița) – după război activistă P.M.R. Cluj, cel. V, sectorul II la Cluj (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 411-4);
3128. SZOTYORI, Ernest (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3129. SZÖCS, Adalbert (fiul lui Martin) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (1954); decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
3130. SZUHANEK, Eugen (fiul lui Adalbert) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3131. (?) ȘAI, Elena - din 1948 membru al C.C. al U.F.D.T. (Şt. Mihăilescu 2006: 429-30);
3132. ȘANDOR, Iuliu (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3133. ȘAPIRA, B. – inspector al Casei Centrale a Asigurărilor Sociale în 1948 (Bărbulescu *et al.* 2009: 126);
3134. ȘAPIRA, Marcu Izu (n. 25.II.1903) – membru de partid, după război activist de partid la Iași, din 1949 director al Teatrului Evreiesc din oraș (v. A.N.I.C., fond C.C. al P.C.R., secția Propagandă și Agitație, dosar nr. 42/1953, f. 29; Berindei, Dobrincu și Goșu 2009: 412; Opriș 2005);
3135. ȘELEANU, Wily (fiul lui Calman) - decorat în 1964 cu ordinul “Steaua R.P.R.” cls. V-a;
3136. ȘERB, Vasile (fiul lui Amoș) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3137. ȘERBAN, Mihai (n. Fatel GRÜNBERG) - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (8/1954);
3138. ȘERER, David - membru de partid și al C.C. al C.D.E. (1945-1953), în noiembrie 1945 secretar general adjunct al Comitetului (Levy 2002: 209; Andreeescu, Nastasă și Varga 2003a: 173 și 172);
3139. ȘESTAC, Eugen (fiul lui Anton) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3140. ȘILLER, Ludovic – decorat în 1963 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3141. ȘIMŞENSOHN, Gherșon - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (63/1955);
3142. (?) ȘIPERCO, Alexandru (1920 Tatar Bunar, Basarabia – 1998) – ilegalist (membru U.T.C.d.R. din 1939 și P.C.d.R. din 1942), vicepreședinte C.E.F.S. (1948-1953),

președinte și apoi vicepreședinte al Comitetului Olimpic Român (1953-1959, 1959-1998), cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 12/1954), redactor-șef la Ed. Politică în anii '60, reprezentantul României la Comitetul Internațional Olimpic (1955-1998) și chiar vicepreședinte al C.I.O. (1982-1986); decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Tudor Vladimirescu" clasa a II-a;

- 3143. ȘIPOȘ, Leopold (fiul lui Leopold) - decorat în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
- 3144. ȘIROTA, Avram - condamnat la 6 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 9 iulie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
- 3145. ȘMELȚ, Ana (fica lui Alexandru) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
- 3146. ȘMILOVICI, Hoiși – de formația frizer, deportat la Tiraspol în timpul războiului, în perioada comunista administratorul spitalului din Dorohoi;
- 3147. ȘMILOVICI, S. - în 1948 membru al filialei județene Fălcu a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
- 3148. ȘNABEL, ? - membru al organizației procomuniste "IKUF" (a evreilor de limbă idiș) (menționat în declarația lui A.L. Zisu acordată organelor de anchetă la 24 ian. 1952, apud Solomovici 2001II: 104);
- 3149. ȘNAIDER, N. Anatol - decorat cu Medalia Muncii (Decretul 380/1967);
- 3150. ȘOIL, Max - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
- 3151. ȘORA (Sora?), Viorel (fiul lui Adolf) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3152. ȘRAER, Moritz (fiul lui Gherman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3153. ȘRAITER, Moise (fiul lui Leib) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3154. ȘTEFĂNESCU, Nathan - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 495/1952, nr.inv. 541);
- 3155. ȘTIRBU, Jean (1924-1998), avocat, fost ilegalist;
- 3156. ȘTIRU, Jac (fiul lui Saia) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3157. ȘTRUL, P. – din jud. Tutova / Vaslui, în 1950 corespondent al săptămânalului *Steagul Roșu* din Bârlad (Zahariuc 2011);
- 3158. ȘRULOVICI, Leon – unul din arhitecții agreeți de regimul perioadei staliniste, coautor al Pavilionului expozițional "H" de lângă lacul Herăstrău (1948) (inventariat și de C.S.I.E.R. în Kuller 2008a: 456);
- 3159. ȘULEA, L. Sara – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;
- 3160. ȘULMAN, Avram (fiul lui Mendel) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
- 3161. ȘUVETIU, I. Elisabeta Rozalia - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3162. ȘVAITER, Lică (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3163. ȘVAITER, Moise - decorat în 1971 cu ordinul "Apărarea Patriei" cls. III-a, iar în 1978 cu ordinul "23 August" cls.II-a;
- 3164. ȘVEMER, S. – din Bârlad, în 1949 scria la cotidianul local procomunist *Păreri tutovene* (I.N. Oprea 2007: 126);
- 3165. T(H)ALER, I. Leib (fiul ilegalistului Iacob Thaler) – activist de partid, cu fișă la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosar 32/1957);
- 3166. TAMBULA, Adolphus (fiul lui Adam) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
- 3167. TARDEN, Mina – în perioada 1950-1956 asistent de limba rusă la I.P.B. (I.P.B., f.a., pp. 43, 53, 56, 58);

3168. TAUB, Gabi - după război Tânăr membru C.D.E., participant la Universitatea de Vară organizată de Comitet la Oradea în vara anului 1947;
3169. TAUSZK, Heinzi - după război Tânăr membru C.D.E., participant la Universitatea de Vară organizată de Comitet la Oradea în vara anului 1947;
3170. (?) TĂBĂCARU, Sava – în anii '50 reprezentant al sindicatelor din Bacău în C.C.S.;
3171. (?) TECLU, Tatiana – soția generalului Iacob Teclu; din 1948 membră a C.C. și al Comitetului Executiv al U.F.D.R. (Şt. Mihăilescu 2006: 426-7; 429-30);
3172. TEICHMAN, Ioan - decorat în 1978 cu ordinul "23 August" cls.II-a;
3173. TENDLER, Josse (fiul Hugo) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3174. TENȚ, ? – în 1952 în centrala M.A.E. (v stenogramele reproduse în Fl. Constantiniu 2003; p. 149);
3175. TEODORESCU, Tereza (fiica lui Lazăr) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3176. TEODOROVITS, Valentin - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3177. (?) TEODORU, Samoil – după august 1944 directorul Băncii de Credit Român din București, până în iunie 1948, când este arestat pentru speculă valutară (*B.I.R.E.* 18 (14 iunie 1948): 2);
3178. TERDIMAN, Naty – în 1945 secretara comitetului municipal Huși al P.C.R. (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R. Fălcu, dosarele nr. 2,3 și 4/1945 și 8/1944-1947, v. și Neștian 2010: 83);
3179. TERSANSCHI, Anton (fiul lui Lazăr) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
3180. TERCLER, Ghidale (fiul lui Servah) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3181. THEILER, George – în ian. 1949 numit membru al Consiliului General Provizoriu al Asigurărilor Sociale (*B.I.R.E.* 1 (31 ian. 1949): 7);
3182. TICU, Simion - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosarele 16/1953, 5/1955);
3183. TIEGERMAN, Tiberiu - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (14/1955);
3184. TIHEL, Mendel - condamnat la 2 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 7 febr. 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
3185. TILLER, Sandu – la sfârșitul anilor '40 activist al secției cadre a C.D.E. (Solomovici 2003: 171);
3186. TIMEN, Iosif (fiul lui Efraim) - decorat în 1964 cu ordinul "Steaua R.P.R." cls. V-a;
3187. TIRMAHN-SPAN, Jozef Laszlo Tibor – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a IV-a;
3188. TISCHER, Arpad (fiul lui Rudolf) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3189. TOBER, Sami - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe u.a. 328/1952, nr. inv. 536);
3190. TOIVE, Sali - decorată în 1964 cu ordinul "23 August" cls. V-a;
3191. TOMA, V. Katalin-Sarolta (n. ERNYEI, 2.V.1914, Germania) – soția (a doua a) lui Sorin Toma-Moscovici (căs. 1948), chimist, cercetător științific principal, decorat în 1971 cu ordinul Meritul Științific;
3192. TOPCIU, Artur (fiul lui Avram) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3193. TOTH, Jozsef - decorat în 1978 cu ordinul "23 August" cls.II-a;
3194. TREML, Emeric - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (115/1952);

3195. TREDNER, I. Heni – din jud. Bacău, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3196. TREPNER, B. Iosif – din București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3197. TURNINI, Iacob (fiul lui Icb) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3198. TZVILER, Pavel – brigadier la gospodăria agricolă colectivă Ghilad (raion Deta) în anii ’50, decorat în 1953 cu ordinul “Medalia Muncii”;
3199. ȚALIC, I. – din Vaslui, menționat într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I)
3200. ȚALIC, I. Mina – din jud. Bacău, decorată prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3201. ȚIMERMAN, Vasile (fiul lui Dumitru) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3202. ȚUCHERMAN, I.D. (în alte documente ortografiat ZUKERMAN) – președinte al C.D.E. Vaslui de la înființare (1946) până la dizolvare (1953), inclus într-o listă de “câteva nume de evrei care au militat pentru partidul comunist încă de la început [23 august 1944, n.n., I.A.] și fără niciun pic de ezitare.” (Zahariuc 2010 I, III, IV)
3203. ȚUCMAN, Martin – decorat în 1971 cu ordinul “23 August” cls. a III-a;
3204. UGLAR, Francisc - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a CC al PCR (dosarele 77/1953, 28/1957);
3205. UNGUREANU, Dumitra (n. ZEIDES) (n. 11.08.1927) – membru al aparatului tehnic al Comisiei Controlului de Partid în anii ’50;
3206. UNGUREANU, Ssofia (n. RAPPAPORT, căs Marcovici) – arhitectă la I.C.P.T. după război, coautoare a complexului sportiv “Floreasca” din București (inventariată și în Kuller 2008a: 459);
3207. UNGVARI, Alfred - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3208. URSEANU, Theodor (fiul lui Solomon) – șahist (?) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3209. URSU, Marcu (n. BERL) - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (37/1952);
3210. VADASZ, Pal – după război membru în comitetul de conducere al C.D.E. Bihor-Oradea (C. Crăciun 2007: 179-80);
3211. VAIDA, I. Bela - decorat în 1971 cu ordinul “Apărarea Patriei” cls. III-a, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls.III-a;
3212. VAIDA, Elza (n. KATZ) – fostă deportată în Transnistria, soția lui Vasile Vaida, membru C.C. al P.C.R. (1945-1979), ministru al Agriculturii (1948-1952) și prim secretar al Comitetului Regional Cluj în mai multe rânduri (Balaș 2008: 228);
3213. VAIS, Laizer (fiul lui David) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3214. VAISENBERG, Mauriciu – din 1948 profesor la Școala specială de administratori de spitale și instituții de ocrotire de pe lângă Ministerul Sănătății (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea I A) nr. 144 din 25 iunie 1948, pp. 5355-7);
3215. VAISMAN, ? – în 1958 funcționar la Consiliul Central al Sindicatelor (Solomovici 2004: 112);
3216. VAITHMAN (Weitman?), Arie - condamnat la 2 ani închisoare corecțională pentru activitate comunista, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Lugoj, pedeapsa expirând la 10 februarie 1944 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);

3217. (?) VALERIU, Emanuel (n. 1925) – ziarist sportiv, apoi realizator TV, informator constatat de C.N.S.A.S. al Securității (1967-1989) în cadrul operațiunilor de penetrare a Europei Libere, după Revoluție director general al TVR (1990-1992), apoi membru C.N.A.; cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (38/1967);
3218. VALTER, Isac – în 1971 planificator la Comitetul de Stat al Planificării; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a;
3219. VARGA, Aldar (fiul lui Iuliu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3220. VARLAM, Teodor - cu dosar la Secția Agrară a C.C. al P.C.R. (1954);
3221. VASILIU, Florin (fiul lui Leon) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3222. VASS, Andrei - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (56/1954);
3223. VASS, Rozalia (1891-1971, București) – militantă comunistă, incinerată la crematoriu “Cenușa”;
3224. VAXMAN, Samuilă (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
3225. VEBER, Eduard (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3226. VECSEI, Carol - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosarele 111/1955, 57/1956);
3227. VEINDER, N. (în alte documente ortografiat și Vainder, respectiv Weinder) – membru în conducerea C.D.E. Vaslui încă de la înființare (1946), inițial cu responsabilități în probleme comunitare, ulterior (din 1947) președinte al secției culturale (Zahariuc 2010 II, IV, V);
3228. VEINSTEIN, Nathan (fiul lui Marcu) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3229. VEINTRAUB, Noel (fiul lui Ștrul) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3230. VENDEL, Magdalena - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3231. VEIS, Ladislau - condamnat la 4 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 13 martie 1945 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944;
3232. VENTEL, Vladimir - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3233. (?) VERNER, Ștefan (fiul lui Ludovic) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3234. VEXLER, Iosif (1912-1957) – militant comunist, incinerat la crematoriu “Cenușa” (Bezviconi 1972: 281);
3235. VEXMER (Vexler?), Vili - condamnat la 4 ani închisoare corecțională pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Caransebeș, pedeapsa expirând la 2 iulie 1943 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8);
3236. VIANU, Beatrice Louise (n. STEINER) – redactor în sistemul editorial-tipografic în perioada comunistă; soția lui Theodor (medic) și mama publicistei și traducătoarei Lidia Vianu;
3237. VIGDOROVITS, Martin - cu dosar la secția Gopodărie de Partid a C.C. al P.C.R. (14/1955);
3238. VIMAN, Iosif – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (24/1957);
3239. VOLF, Ileana - decorată în 1978 cu ordinul “23 August” cls.II-a;
3240. WAIMBLAD, Iosub (fiul lui Moisă) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3241. WAINBLAT, M. Iosub – decorat cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a II-a (Decretul nr. 380/1967);
3242. WAISBRUN, Ladislau - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (77/1952, nr. inv. 517 și 249/1952, nr. inv. 529);

3243. WAIS(S)MAN, M. Adolf (1902 – 1971, Bucureşti) – fost ilegalist, din Bucureşti, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a; incinerat la crematoriul “Cenuşa”;
3244. WALDMAN, Ladislau (fiul lui Ormal) (n. 22.XII.1908) - directorul Bibliotecii Regiunii Crișana în 1960, propus pentru decorare într-un raport din 1961 al Direcției Treburilor a C.C. al P.M.R.;
3245. WALDMANN, Ladislau - membru al comitetului județean Bihor al P.C.R./P.M.R. (membru de partid din 1934) (A.N.-D.J.B.H., fond Comitetul jud. Bihor al P.C.R., dosar nr. 242/1948-1949, f. 48, apud Târău 2002: 182);
3246. WALTER, I. Iosif – decorat cu ordinul “Tudor Vladimirescu” clasa a IV-a (Decretul 380/1967);
3247. WALTER, Isac - condamnat la 5 ani închisoare corecțională și 2.000 lei amendă pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Văcărești, pedeapsa expirând la 14 februarie 1946 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8); probabil între deținuții eliberați la 23 august 1944
3248. WANZBERG, Pax (fiica lui Marcu) - decorată în 1964 cu Medalia Muncii;
3249. WASSERMAN, ? – activist P.M.R. Buzău în 1950, responsabil cu agitația-propaganda (A.N.I.C., fd C.C. al P.C.R. – Cancelarie, dosar nr. 3/1950, ff. 2-7, Duțu *et al.* 2002: 13-5);
3250. WASSERSTROM, Erna (n. FEUERSTEIN) – originară din Cluj, activistă P.M.R. Cluj (1948-1950), apoi șef de laborator la Institutul Politehnic București în anii '60;
3251. WASSERSTROM, Vasile (n. 1913, Cluj, fiul lui Adolf) – medicul Județenei P.C.R./P.M.R. Cluj (1946-1950), ulterior șeful secției de radiologie la Polyclinica Garnizoanei București a M.Ap.N., avansat colonel (1954 – anii '60), decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
3252. WEBER, Ioan și Mariana Elena - cu fișe de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (24/1980);
3253. WEBER, Marx (fiul lui Asriel) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3254. WECHSLER, Roza - cu dosar de cadre la secția Relații Externe a C.C. al P.C.R. (45/1955);
3255. WEGENER, Nicolae Eugeniu (fiul lui Jacques) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3256. WEINBERG, Leo – cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 249/1952);
3257. WEIMBERG, Paul (fiul lui Maier) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3258. WEINBERGER, Alexandru – șef de sector la Trustul 1 Construcții București, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “23 August” clasa a IV-a;
3259. WEINBERGER, Vasile - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a);
3260. WEINFELD, I. (pseudonim publicistic: Ion Palodă) (d. martie 1947) – fost gazetar interbelic, după septembrie 1944 redactor în Bârlad, la ziarul *Păreri tutovene* (Ion N. Oprea 2007: 30 §.u);
3261. WEINSTEIN, S. Adolf - decorat cu Medalia Muncii prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
3262. WEINSTEIN, Iosif - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 189 și 233/1952);
3263. WEISBERG, Leo – cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, nr. 249/1952, nr. inv. 529);
3264. WEISER, Leon - cu fișă de cadre la secția Propagandă-Agitație a C.C. al P.C.R. (30/1947);

3265. WEISENBERG, Mauriciu – funcționar în Direcția Arhitectură a Administrației Generale a Casei Sănătății în 1948 (Bărbulescu *et al.* 2009: 163);
3266. WEISMAN, Ana – în 1945 înregistrată în documentele partidului ca membru al Apărării Patriotice din Brăila (A.N.I.C., fond I.S.I.S.P., „fototeca”, nr. inv. 3231);
3267. WEISS, Aureliu – decorat cu ordinul “Meritul Cultural” clasa I-a în 1967;
3268. WEISS, Ernö – responsabil cadre al Comitetului raional P.C.R. Baia Mare în 1947 (Andreescu, Nastasă și Varga 2003a: 389-9);
3269. (?) WEISS, Filip (fiul lui Herman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3270. WEISS, Iacob Francisc (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3271. (?) WEISS, Ioan – între funcționarii Ministerului de Finanțe epurați în 1952 în cadrul “Lotului Vasile Luca” (Buzatu și Chiritoiu 1998: 61);
3272. WEISS, Iosef – șeful Serviciului Financiar la Primăriei Iași după război (?-1946-?);
3273. WEISS, Ludovic – în conducerea C.D.E. Sibiu după război (Strătuțiu 2005: 13)
3274. WEISS, Samuil - în 1948 membru al filialei județene Botoșani a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3275. WEISS, Tiberiu - în 1948 membru al filialei județene Timiș-Torontal a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.Of. (partea (I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3276. WEISS, Yvonne – până în 1950 dactilografa la comisia de arbitraj a președinției Consiliului de Miniștri, sora chestorului de poliție Vintilă Weiss, arestată împreună cu acesta într-un scandal de spionaj (Pelin 2006b; Ilincă și Bejenaru 2005: 11 ed. online);
3277. WEISSMAN, Hilel - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, 110/1952 și 380/1952); posibilă identitate cu ing. Weissman, numit în iulie 1948 director al comandamentului general al recensământului și inginerilor în 1948 numit de către Ministerul Comerțului director al societății naționalizate “Bod” (B.I.R.E. 21 (20 iulie 1948): 8);
3278. WEISSMAN, Sima – lector de limba rusă la I.P.B. (în cadrul Facultății de Ingineri Economiști) între 1950 și 1952 (I.P.B. f.a., pp. 44, 47);
3279. WEISSMAN, Simion – membru de partid, lector și șeful catedrei de limba rusă a Facultății de Electrotehnică din cadrul I.P.B. între 1956 și 1957 (I.P.B., f.a., p. 56, 62);
3280. WEISSMANN, Alexandru - membru al comitetului județean Bihor al P.C.R./P.M.R. (membru de partid din 1946) (A.N.-D.J.B.H., fond Comitetul jud. Bihor al P.C.R., dosar nr. 242/1948-1949, f. 48, apud Tărău 2002: 182);
3281. WEISZ, Arpad – din jud. Mureș, decorat în 1971 cu ordinul “Steaua R.Y.S.R.” cls. IV-a, iar în 1978 cu ordinul “23 August” cls. I. (Decret nr. 7 din 23.I.1978);
3282. WEISZ, Francisc – decorat în 1979 cu ordinul “Tudor Vladimirescu” cls. III-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
3283. WEISZ, Ioan - cu dosar de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (128/1952);
3284. WEISZ, Ludovic (fiul lui Mauriciu!) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3285. WEISZ, Tiberiu – conferențiar la catedra de marxism-leninism a Universității Babeș din Cluj;
3286. WELT, Allbert (fiul lui Isidor) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3287. WENGER, Iahuda (fiul lui Mayer) (n. 1921, Rădăuți) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3288. WEXLER, Iosif – fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe 30/1950);

3289. WIDDER, Andrei - în 1948 membru al filialei județene Mureș a Colegiului Farmaciștilor (M.Of. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4);
3290. WILDERMAN, Isac – membru de partid, între 1950 și 1957 lector de limbă rusă la I.P.B. (I.P.B. f.a. pp. 43, 53, 57, 62);
3291. WILLINGER, ? - în 1948 numit de către Ministerul Comerțului director al societății naționalizate “Lomas” (*B.I.R.E.* 20 (5 iulie 1948): 7);
3292. (?) WINCLER, Gustav - cu dosar la Secția Agrară a C.C. al P.C.R. (1/1955);
3293. WINKLER, Adalbert (4.IV.1930 – 28.VI.1992) – unul din cei care compuneau muzică de masă “în ritm de marș” în perioada comunistă (cf. P. Brâncuși 2006: 167); unchiul politicianului U.D.M.R., Iuliu Winkler (fost ministru al Comunicațiilor);
3294. WINKLER, Ernest (fiul lui Iosif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3295. WITZMAN, Bruha (1914-2004) – soția lui Marcu “Marian” Witzman;
3296. WOLF, Hildegard - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3297. WOLFF, Alexandru – în 1946 redactor la ziarul clujean *Erdély* (Andreeescu, Nastasă și Varga 2003b: 259-60);
3298. ZACMAN, Ștefan (fiul lui Ernest) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii
3299. ZAGAN, Atanase (fiul lui Moise) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3300. ZAH, Samson (Zaharia) (n. 08.11.1903) – activist la referent la Comisia Controlului de Partid în anii ’50;
3301. ZAHARIA, Lucian (fiul lui Osias) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3302. ZAHARIA, Samoilă - cu fișă de cadre la secția Economică a C.C. al P.C.R. (dosare anexe, u.a. 411/1952, nr. inv. 539);
3303. ZAHAROVICS, Carol (fiul lui Nndor) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3304. ZALMANOVICI, Bernard - în 1948 membru al filialei județene Baia a Colegiului Farmaciștilor (ordinul ministrului Sănătății în M.OF. (partea I B) nr. 141 din 22 iunie 1948, pp. 5283-4)
3305. ZALMANOVICI, Isidor (fiul lui Herman) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3306. ZALMANOVICI, S. Zalman - în anii ’60 în centrala Ministerului Energiei Electrice, decorat în 1966 cu Medalia Muncii;
3307. ZALUPCA, Octavian (fiul lui Rudolf) – militar, decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a; după 2000 ajuns locotenent-colonel și redactor la revista *Gândirea Militară Românească*;
3308. ZAVONICU, Sarina – ziaristă în presa craioveană în perioada comunistă (FEDROM f.a.);
3309. ZAIDMAN, David – unul din avocații care au mimat apărarea sărbilor bănățeni condamnați în 1950 pentru “titoism”, rolul lor fiind “cu adevărat jalnic” (Rusnac 1997);
3310. ZAMBILOVICI, Moise – decorat cu ordinul Muncii clasa a II-a prin Decretul nr. 63 din 20 febr. 1964 (cu dosar la secția Gospodărie a C.C. al P.C.R. (dosare anexe nr. 8/1954); ;
3311. ZAMBILOVICI, Zaharia (fiul Devorei) – medic pediatru, originar din Huși; din 1953 medic-șef al capitalei, apă directorul spitalului de copii Cotroceni, ulterior emigrat în Israel, unde a continuat să profeseze până la pensionare³⁵⁹;
3312. ZĂICESCU, Leonard (n. ZILBERMAN) – supraviețitor al pogromului din 1941 de la Iași și al “trenului morții”, după război redactor la ziarul procomunist *Lupta Moldovei* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 34-35, nr. crt. 29835, 30 aprilie 1948); încă în viață în iunie 2011, la Iași;

³⁵⁹ V. <http://www.husi.ro/ro/evrei.htm>.

3313. ZEILIG, I. - în 1945 în conducerea celulei din Cotu Negru a P.C.R. (jud. Tutova) (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
3314. ZELENAK, Carol (fiul lui Isoif) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3315. ZELINKA, Ferencz (fiul lui Ignacz) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3316. (?) ZIDVEANU, Valer – absolvent de Drept la Cluj (promoția 1936), avocat, după război procuror în cadrul Ministerului Public, București, secția I Penală (M. Carp 1948: 157); dosar la arhiva secției Administrativ-Politice a C.C. al P.C.R., dosare anexe, nr. 14/1958;
3317. ZIGMAN, Emil – decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3318. ZILBERMAN, ? – între comuniștii din România care în 29-30 august au întâmpinat în București Armata Roșie³⁶⁰; posibilă identitate cu Iancu Zilberman, ilegalist și combatant în Spania și Franța;
3319. ZILBERMAN, Iosif (1887-1957) – militant comunist, incinerat la crematoriul “Cenușa” (Bezviconi 1972: 289);
3320. ZILBERMAN, Ilie - în 1945 membru al comitetului municipal P.C.R. Bârlad (D.J. Vaslui A.N.R., fond Comitetul județean P.C.R.Tutova, dosare nr. 2,3 și 4/1945);
3321. ZILBERMAN, Leonte - în 1948 redactor la ziarul procomunist *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 30-31);
3322. ZILBERMANN; Maria – între 1952 și 1956 lector la catedra de limbă rusă a I.P.B. (I.P.B., f.a., pp. 53, 57 și 58);
3323. ZILLMAN, Albert (fiul lui Bela) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii;
3324. ZIMAN, Iosif - în 1953 (în vîrstă de 47 ani) redactor și șeful secției Viața de Partid la cotidianul local din Cluj *Igazság* (Andreescu, Nastasă și Varga 2003b: 741-4)
3325. ZIMBRAN, Petre (fiul lui Iacob) - decorat în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3326. ZIMBREA, M. Lupu - decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;
3327. ZINGHER, Bercu – vicepreședinte al C.D.E. Vaslui în 1947 (Zahariuc 2010 IV);
3328. ZINGHER, Margarit (fiica lui Sterian și Margarit) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a și cu Medalia Muncii;
3329. ZIPPEL, Ilie – activist de partid, cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (59/1954);
3330. ZISU, M. Ancel (n. 17.IX.1899), muncitor necalificat, membru P.C.R. din 1945, propus pentru decorare în 1961 într-un raport al Cancelariei P.M.R. (Opris 2005);
3331. ZOLD, Alexandru (fiul lui Samuilă) - decorat în 1964 cu Medalia Muncii,
3332. ZOLLER, Iuliu - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (dosarele 28/1959 vol. I, 52/1954, 50/1962);
3333. ZONENREICH, Sandu - în 1948 redactor la ziarul procomunist *Opinia* din Iași (Direcția Județeană Iași a Arhivelor Naționale, fond Camera de Comerț și Industrie 1860-1950, dosar nr.628/1948, ff. 30-31);
3334. ZONIȘ, Rozalia – în anii '50 (până în 1956) asistent la catedra de limbă rusă în cadrul I.P.B. (I.P.B. f.a., pp. 45, 53, 56, 58);
3335. ZSARKO, Edmund – decorat în 1979 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. IV-a (Decret nr. 38 din 27.I.1979);
3336. (?) ZSOK, Ludovic - cu dosar de cadre la secția Economică a CC al PCR(77/1952);
3337. ZSORI, Iosif (fiul lui Francisc) - cu fișă de cadre la secția Organizatorică a C.C. al P.C.R. (111/1955); decorat în 1964 cu ordinul “23 August” cls. V-a;

³⁶⁰ V. <http://fototeca.iiccr.ro/picdetails.php?picid=31946X17X47>.

3338. (?) ZUGRAV, Silvia (fiica lui Iosif) - decorată în 1964 cu Ordinul Muncii cls. III-a;
3339. ZWECKER, I. Iulius - decorat cu ordinul Muncii clasa a III-a prin Decretul Consiliului de Stat al R.P.R. nr. 802 din 21 dec. 1964;
3340. ZUPPERMAN, Hary – în 1945 membru al secției litere-filosofie a A.R.L.U.S. Bârlad (Ion N. Oprea 2007: 30);

Evident, la momentul august 1944, comunismul nu ar fi putut fi instaurat *ex nihilo* într-o formă pur exogenă și doar cu alogenii de import sovietic. Completând lotul “moscovitilor”, în țară, de-a lungul anilor '30 și chiar în timpul războiului, câteva mii de evrei au activat în România, în spatele frontului, pregătind prin diverse operațiuni de sabotaj și subminare preluarea puterii după 1944. Elocvent pentru descrierea acestei “coloane a cincea”, demersul de față poate fi continuat cu o **listă a comuniștilor de “categoria A” [cei mai periculoși, n.-n.] redactată de Siguranța Statului în 1941**, inventariată arivistic în fondul Direcția Generală a Poliției, dosarul 80/1941 și preluată în Mâță (2007).

Lista, care a stat în bună măsură la baza lichidării din 1943 a organizației P.C.d.R. București (soldată cu 143 arestări), cuprinde un număr de 759 persoane distințe³⁶¹ din București, fiind structurată etnic după cum urmează: **evrei – cca. 64%**, români – cca. 26%, restul maghiari, ruși, ruteni și ucrainieni, bulgari, polonezi, armeni și un grec. În raport cu demersul de față, tabelul întocmit de agenții Siguranței cuprinde:

- ✓ demnitari comuniști evrei cu funcții importante după 1944, care au fost deja menționati mai sus (în listă nu sunt incluși evreii comuniști aflați în URSS în timpul războiului, v. *setul următor de nume*): Ștefan Voicu (Aurel Rotemberg, nr.crt. 91), Teohari Georgescu (110 și 723), Nicolae (Miklos) Goldberger, Sandu Lieblich, Ida Felix (164, 379 și 634), Stela Moghioroș (Esteră Radasovețkaia, 30), Ofelia Manole (Zeitman) (25 și 734), Luca Laszlo (Vasile Luca), Matei Socor (202), Andrei Iacobovici (671), Ipolit Derevici (466), Alexandru Moghioroș (476), Moscu Cohn (viitorul Gheorghe Stoica, 69), Iacob Farladanschi (9); Vilma (Drăgan) Cajesco (484), Lascăr Șaraga, Anghel Schor (560), Iosif (733) și Liuba (580) Chișinevschi, Gherghina Ardeleanu (Adler, 641), Sabina Adlersberg (alias Irina Ciobanu, 601), Erna Rosman (alias Eugenia Roman, 655), Iacob T(h)aler (632), David Rotman (606), Al. Buican (figurând parțial corect pe lista Siguranței sub numele Aron Lazăr Arneldi, 43), Grigore Naum (Naum Rotstein, 353), Sandu Lieblich (228), Benjamin Vilner (148), Simion Fischel (155); Pavel Câmpeanu (la intrarea “Katz Benjamin”); Andrei Gluvacov (223), Tatiana Leapis-Bulan (583), Tudor (Saul) Avădanei (Şapira) (686); Berna(r)d Abraham (578); ziaristul Ilie

³⁶¹ Din totalul de 793 persoane inventariate, 17 sunt menționate de câte două ori, ceea ce înseamnă un număr de 759 persoane distințe. Se cuvine remarcat că lista Siguranței, vizând comuniștii din București, ar acoperi nu mai puțin de 75% din numărul de 1000 de membri P.C.d.R. estimat pentru anii '40 în literatura de specialitate, ceea ce: a.) îi accentuează importanța extremă pentru cercetarea de față; b.) eclereză caracterul alogen al mișcării comuniste din România de dinainte de 1944, în condițiile în care procentul românilor cifrează aprox. 25-30%, în contrast izbitor cu cei 60-65% evrei (fluctuație în funcție de criterul încadrării – naționalitate (limbă) sau religie; Diferențele față de procentele avansate de C. Mâță (*i.e.* creșterea procentului de evrei, mai ales pe seama descreșterii procentului de români) rezidă în amendarea cifrelor originale, bazate exclusiv pe informațiile remarcabile, dar totuși incomplete, ale Siguranței, prin coroborare cu alte surse de identificare a celor înscrise în listă (ex. Băetu Sami, considerat inițial român, este de fapt evreu, născut Samuel Jung, sau Alexandru Moghioroș – identificat în original ca maghiar, este de fapt vorbitor de limbă maghiară, dar genetic evreu, chiar dacă ateu, deci nepracticant al religiei mozaice, etc.);

Eschenazy (3); tipograful Isac Cogan , viitorul director al întreprinderii poligrafice Bucureștii Noi (173); Zucherman Bernard, alias Barbu Zaharescu, viitorul ambasador al statului comunist (47); Doici Emeric (în fapt Deutsch Emeric, poziția 229); Lazăr (Lenin) Haltenvagner (176), Iacob Petrover (187), Nesia Rabinovici, viitoarea Nesia Lupu (557); David Avramescu (v. supra), Andrei Löb, viitorul membru C.C. (1945-1948) Andrei Pătrașcu (228); Rozalia Kahane, viitoare Cheresteșiu (194); Zoe Dlugaci (menționată cu prenumele "Eva"), viitoare activistă U.F.A.R./U.F.D.R. (302); Ernestina Or(e)nstein ("Ornestein", poziția 463), viitoare activistă a partidului;

- ✓ alte figuri politice importante după 1944, ne-evrei: ex. Gheorghe Gheorghiu (-Dej) (nr. crt. 62), Nicolae Ceaușescu (111), Olga Pintilie, Alexandru Drăghici (479), Boris Ștefanov, Scarlat Calimachi (139), Lucrețiu Pătrășcanu (695), Grig(ore) Preoteasa (465), Alexandru Iliescu (tatăl probabil al lui Ion Iliescu) (297), Nicolae Guină, Chivu Stoica (54), Vasile Vâlcu (476), Olga Pintilie (407), etc.;
- ✓ alte persoane, între care (nume, prenume, data și locul nașterii, ocupația, domiciliul curent din București), următorii evrei:

3341. AKERMAN, Froim (orig. din Moldova, comerciant de "coloniale")
3342. ARADI, Victor (n. 1883) - croitor (Pâncota Arad) [n.n. fost angajat al MAE ungar în mandatul Bela Kuhn, spion sovietic, executat în 1940 în URSS în cadrul unei campanii de epurare (chiar dacă figurează încă în 1941 pe lista Siguranței)]
3343. ARNOLD, Gustav (n. 1876, Germania) - comerciant (Carol nr. 60)
3344. ARON, Leon (n. 1906, Bârlad) – dentist (Vulturi 47)
3345. ARONOVICI, Iacob Beer (n. 1908, Cahul) – țesător (Negru Vodă nr. 32) [probabil aceeași persoană cu cea menționată între voluntari români de origine evreiască voluntari în Spania de către D. Diamant (1979) și M. Sugarman (f.a.: 108)];
3346. ARONOVICI, Iosif (n. 1920, Iași) – țesător;
3347. AVERBUSCH, Roza (n. 1912, Chișinău) – croitoreasă [n.n. probabil AVERBUCH];
3348. AZRIL, Herman (n. 1918, Putna) - contabil
3349. BACALU, Dan (n. 1920, București) – pictor (Wilson nr. 9) [în mod posibil viitorul arhitect omonim, autor al ansamblurilor de locuințe și al cinematografului "Înfrățirea între popoare" (actual Teatru Masca") în cartierul Bucureștii Noi")]
3350. BADINTE, Metsch (n. 1912, Chișinău) – strungar (Log. Tăutu nr. 31)
3351. BADIŞ, Francisc (n. 1913, Bihor) – tâmplar
3352. BALANSCHI, Stanislav (N. Filipescu nr. 22)
3353. BALOGH, Francisc (n. Cluj) (Antim nr. 19)
3354. BALOSZ, Antal (n. 1912, Odorhei) – pantofar (Th. Speranță nr. 98)
3355. BANCIC, Golda, zisă Olga (n. 1912, Chișinău – 1944, Stuttgart) – țesătoare (Măgurele nr. 27) [participantă la Rezistența Franceză, în 1944 capturată și executată de naziști];
3356. BANDERSCHI, Iosif (n. 1915, Bălți) – țesător (D. Florica nr. 2) [probabil Benderschi]
3357. BARIMBOI [m?], Valco (n. Bălți) - țesător (At. Ionescu nr. 32)
3358. BARIMBOI [m?], Moise (n. Bălți) - țesător (At. Ionescu nr. 32)
3359. BARLAM - funcționar

3360. BARSCHIU, I.Aron (n. 1910, Ismail) – funcționar (Intr. Zalomit nr. 10)
3361. BĂETU, Sami (n. Samuel JUNG) (n. 1905), originar din Bălți
3362. BECHBUCH, Moise (n. Fălcu) – farmacist
3363. BEIDA, Herș (n. 1910, Soroca) – dentist (Traian nr. 4)
3364. BERCH, Iancher - ziarist
3365. BERCOVICI, Honța (n. 1921, Bacău) - croitoreasă (Griviței nr. 83)
3366. BERCOVICI, Izidor (n. 1911, București) - funcționar (Foișor nr. 13) [n.n. decorat în 1964 cu *Ordinul Pentru servicii deosebite aduse in apararea orinduirii sociale si de stat clasa a III-a*]
3367. BERCU, MARCU (n. 1910, Putna), coafor (Cuza Vodă nr. 44)
3368. BEREȘ, Suzana (n. 1897, Târnava Mică) – casnică (Bld. Mărășești nr. 24)
3369. BERLANSCHI, Iosef - țesător (Ștefănești, Lăpușna, Parîng nr. 6)
3370. BERNARD, Andrei (n. 1908, Târnava Mică) – tâmplar (str. N. Filipescu) [*condamnat la 9 ani și 11 luni închisoare plus 5.000 lei amendă pentru activitate comunistă, în sept. 1942 înregistrat de Direcția Generală a Penitenciarelor între deținuții evrei din penitenciarul Văcărești, pedeapsa expirând la 3 febr. 1945 (A.C.N.S.A.S.vol. 59, ff. 297-8)*]
3371. BERNSTEIN, Burăh (n. 1906) - croitor
3372. BERNSTEIN, David (n. 1904, Brăila) – comerciant (Făinari nr. 72) [n.n. fiica sa, Roza David, a solicitat și reobținut cetățenia română în 2009, v. ordinul MJ nr. 1236/2009]
3373. BERNSTEIN, Marcel (Popa Petre nr. 42)
3374. BERNSTEIN, Simion (n. 1910, Bacău) – țesător (Adrian nr. 32)
3375. BIRIMBERG, Frida (n. 1913, Storojineț) – croitoreasă (Vitejescu nr. 5)
3376. BIRMAN - avocat
3377. BIRNSTEIN, Alex (Rondă nr. 4)
3378. BIRO, Deneș (1915, Odorhei) – cofetar (Rahovei nr. 32)
3379. BITAI, Ștefan (n. 1901, Brașov) – dulgher (Iancovescu nr. 112)
3380. BLITZSTEIN, Alex (n. 1912, Odessa) - student (Moșilor nr. 122)
3381. BOIANGIU, Schmer (n. Dorohoi) - croitor (Anton Pan nr. 23)
3382. BONGZOS, Ștefan (n. 1912, Bihor) - zidar (Silvestru nr. 6)
3383. BRAUN, Nicolae (n. 1914, Satu Mare) – croitor (Griviței nr. 118)
3384. BRAUNSTEIN, David (n. 1906, Bihor) – croitor (Apolodor nr. 9)
3385. BRAUNSTEIN, Sulim (n. 1905, Rădăuți) – funcționar (Labirint nr. 117)
3386. BROITMAN, Gherș (n. 1914, Orhei) – croitor (Popa Farcaș nr. 4)
3387. BRUCĂR, Iancu (Bacău)
3388. BUCH BINDER – (n. 1915, Zastova) – tricoteuză (Ionescu Gion nr. 2)
3389. BUDIȘ, Hușer (n. 1905, Lăpușna) – cizmar (M. Voevod nr. 70)
3390. BUGINSCHI, Francisco (n. 1905 în Galicia, Polonia) – pictor (Z. Săvulescu nr. 28);
3391. BUMBEȘI, Avram (n. 1910, Bălți) - lucrător (Zamfir Anghel nr. 5);
3392. BURA, Ignat (n. 1914, Someș) - picol (Bateriilor nr. 21)
3393. BURAH, Ileana (n. 1907, Iași) - croitoreasă (Mărășești nr. 79)
3394. BURŞ, Cahane (n. 1903, Bârlad) – funcționar (P. Cercel nr. 3)
3395. BUTENCO, Ana (n. 1914, Reni) – servitoare (Parcul Rahova str. B.27)
3396. CALINCA, Iacob (n. 1903, Orhei) (Cireșoaei nr. 8) [*în mod posibil identic cu Iacob Calica, viitorul Victor Nicolau (v. supra)*]
3397. CAMENIȚCHI, Saşa (n. 1913, Soroca) – studentă (M. Vodă nr. 20)
3398. CANE, Jana Maria (Popa Petre nr. 42)

3399. CAPELES, Marcus (funcționar, Hotel Majestic)
3400. CARAŞ, Asriel (n. 1913, Iași) – funcționar (Cornu Caprei nr. 61), [nume complet Asriel Iosub-Caraș, d. 1997, fiul lui Iosef și Malka, n. Iosub, fratele lui Avram Iosub-Caraș, n.n.]
3401. CARIU, I. Margareta (n. 1913, București) (Minotaur nr. 7)
3402. CERNOV, Simion (n. 1908, Ismail) – zidar (Bl. Domnița nr. 18)
3403. CIOCLA, Marta (n. 1907, Orhei) - cond. tech. (Olimpului nr. 38)
3404. CIPS, Leon (Cavafii Vechi nr. 11) [*în fapt Leiba Leonid GIPS, fost ilegalist, internat în 1940 în lagărul de muncă de la Miercurea Ciuc (A.N.I.C., fd. D.G.P., dosar nr. 104/1940, ff. 10-11), decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "23 August" clasa a III-a;*]
3405. CLAPAUCH, Avram - cizmar
3406. CLAPCA, Arpad (n. 1893, Timișoara) – croitor (Blănari nr. 9)
3407. CLIM, Iosif - zidar (Hagi Ghiță nr. 27)
3408. COBZEV, Alexei (n. 1909, Ismail) – strungar (Polonă nr. 75)
3409. COGAN, Abram (n. 1905, Chișinău) – cizmar; fratele lui Isac Cogan [v. supra]
3410. COHN, Eugen (Popa Petre nr. 42)
3411. COHN, Mișca (n. 1912, Botoșani) - croitoreasă (Rondă nr. 41)
3412. COHN, Rubens (n. 1914, București) - funcționar (Plantelor nr. 4)
3413. CORNHANSER, Adalbert (n. 1898, Cluj) – medic [n.n. *Adalbert Kornhauser, arestat și executat în noiembrie 1941 împreună cu ceilalți atentatori din „grupul Panet”*]
3414. COTTIG, Ghenea (n. 1907, Chișinău) - muncitoare (Log. Tăutu nr. 33)
3415. COVACI, Domenico (n. 1911, Odorhei) – croitor (Lemencea nr. 28)
3416. COVACI, Rozalia (Belvedere nr. 25)
3417. CRÂMSCHI, Adelia (n. 1912, Bălți) – funcționară (Principalele Unite nr. 2)
3418. CRÂNG, Samuel (n. 1909, Turda) – comerciant (Rahovei nr. 20)
3419. CREINDLER, Janeta (n. 1912, Bucovina) (Gh. Chițu nr. 1) [n.n. *Janeta Kreindler*]
3420. CRICUNET, Seiva (n. 1908, Chișinău) – croitoreasă (Minotaur nr. 48)
3421. CRISCOSCHI (Popa Tatru nr. 14)
3422. CRISNER, Bartolomeu (n. 1914, Bihor) – blănăr (Cameliei nr. 4)
3423. CSAZAR, Ștefan (n. 1899, Bihor) – mecanic (Liniștei nr. 6)
3424. CSAZAR, Ana (n. 1907, Sălaj) – casnică (Liniștei nr. 6)
3425. CSTEIN, B
3426. CUPCIC, Gherș Leib (n. 1907, Imai) - avocat (Bl. Mărășești nr. 42)
3427. CZEILER, Martin (n. 1911, Bihor) – (Frunzei nr. 31)
3428. DAICI, Gherș (n. 1911, Orhei) – textilist (Compăñici nr. 6) [DEUTSCH, n.n.]
3429. DALEOR, Malca (n. 1909, Soroca) – dentistă (Meșter Manole nr. 19)
3430. DAVID, Francisc (n. 1903, Derna Sus) – strungar (I.G. Duca, Băneasa)
3431. DAVIDOVICI, Nusem (n. 1918, Bacău) – student (Ap. Radu nr. 19)
3432. DAVIDSOHN, Jeni – croitoreasă (Plut. Tudor Ion nr. 7)
3433. DEMETER, Francisc (n. 1909, Trei Scaune) - croitor (Sf. Gheorghe Nou nr. 4)
3434. DEMETER, Ludovic
3435. DERANDINER, Seiva (n. 1917, Hotin) – croitoreasă (Aurora 52) [nn. *Şeiva DERENBANDINER*]
3436. DERJI, Moise zis Mișu (n. 1908) - tipograf (Popa Farcaș nr. 44);
3437. DJIGOLA, Leonte (n. 1906, Soroca) - lucrător
3438. DRĂGHICI, Domocoș (n. 1898, Tânava Mică) - fierar (Știrbei Vodă nr. 82)

3439. DRESDENER, Heinerich (Griviței nr. 150)
3440. DRICHETER, Estera (n. 1904, Tighina) - Broscăriei nr. 2
3441. EDELSTEIN, Levy (1919, Bîrlad) (Aleea Lessel nr. 11)
3442. EDON, Lazăr (n. 1901, Tg Mureș) [n.n. *Lazăr Ödön – omul de legătură dintre redacția ziarului local din Tg Mureș A Vilag și Elek Koblos, secretarul general P.C.d.R.*]
3443. EISEMBERG, Simion (n. 1908, Chișinău) – tipograf (B.27 Parcul Rahova) [*în sept. 1942 era deținut în penitenciarul Caransebeș pentru activități comuniste, urmând a fi eliberat la 7 dec. 1942*]
3444. EISIG, Sigle
3445. ELBERT, Rozalia (n. 1902, Lăpușna) – casnică (Parfumului nr. 7)
3446. ENCEL, Martin (n. 1895, Irisu, Bihor) - tinichigiu (Oltenița nr. 72)
3447. ENCEL, Mauriciu (n. 1898), mecanic din Ziliș, jud. Bihor [n.n. delegat la Congresul al V-lea PCdR de la Gorikovo]
3448. ENGEL, Geza (n. 1904, Bihor) – șofer (V. Lascăr nr. 47)
3449. EPSTEIN, Hari (C.F. Robescu nr. 25)
3450. ERDEI, V. Iosif (n. 1912, Bihor) – strungar (Brătianu nr. 24)
3451. ERLISCH, Gavrilă (n. 1913, Timișoara) – lăcătuș (Văcărești nr. 136)
3452. ERSEC, Ghiula – Cluj (Nicolae Tei nr. 24)
3453. ETLIȘ, Frima (n. 1904, Tighina) – farmacistă (Aleea Cornelia nr. 26)
3454. FELER, Solman (n. 1915), avocat
3455. FELERMAN, Dumitrian - avocat
3456. FENSTER, Apolo (n. 1893, Roman) – comerciant (Bd. Bibescu Vodă nr. 3)
3457. FESTO, Petre (n. 1918, Caraș) – funcționar (Burebista nr. 6)
3458. FESTO, Wilhem (n. 1913, Severin) – croitor (Sf. Apostoli nr. 69)
3459. FINCHEL, Feiga (n. 1916, Ismail) – lucrătoare (Oitelor nr. 12)
3460. FINCHELSTEIN, Faibiș (1906 Roman) - Remus nr. 14
3461. FINKELSTEIN, Ana
3462. FINKELSTEIN, Moise (n. 1894, Bacău) - voiajor (Uranus nr. 93)
3463. FISCHER, Roza (n. 1916, Rădăuți) – funcționară (Vaselor nr. 42)
3464. FISCHMAN, Estera (n. 1913, Orhei) - lucrătoare (Episcop Radu nr. 26)
3465. FLEAȘ, Ioan Sfigel (Blănari nr. 9)
3466. FODOR, Ștefan (n. 1906, Câmpulung Muscel) - tîmplar (Colentina nr. 193)
3467. FOERNSTEIN, Sabin (n. 1903, Mărculești) - student (Sf. Ion Nou nr. 35)
3468. FONARGI, Samoil (str. Izvor nr. 63)
3469. FREIDER, Eugen (n. 1913, Cluj) – tîmplar (Doamnei nr. 3)
3470. FREND, Demostene (n. 1913 Cernăuți) - student (Moșilor nr. 78)
3471. FRENTER, Gheorghe (n. 1904, Făurei, Brăila) – cizmar (Bl. Carol nr. 64)
3472. FRIED, Dora (n. 1912 Miercurea Ciuc) – croitoreasă (Delea Veche nr. 5)
3473. FRIED, Elanca (n. 1915, Miercurea Ciuc) – dentistă (Delea Veche nr. 5)
3474. FRIED, Emanoil (n. 1914, Mureș) – funcționar (Nicopol nr. 17)
3475. FUCHS, Bereș (n. 1918, Botoșani);
3476. FUŞ, Sandlea (n. 910, Tighina) - croitoreasă (Vitan nr. 77)
3477. FÜRER, Abraham (n. 1907, Suceava) - dentist (Lînărici nr. 96)
3478. GAMBURT, Rașela (n. 1919, Tighina) – profesoară (Victoriei nr. 2)

3479. GELSTEIN
3480. GHERMA, Canel Ilie (n. 1905, Botoșani) pictor (Raion 53)
3481. GHERŞIN, Aizic (n. 1916, Iași) – funcționară (Elena Doamna nr. 47 – P. Carp nr. 12)
3482. GHITMAN, Segall (n. 1916, Hotin) – țesător (Log. Tăutu nr. 19)
3483. GHITHART, Manea (n. 1906, Chișinău) - țesătoare (G-1 Moșoiu nr. 94, București Noi)
3484. GIJORFAS, Victor (n. 1908, Ungaria) – gravor (Artei nr. 14)
3485. GIOSANU, Pisa (n. 1907, Rusia) – scriitoare (Regele Ferdinand nr. 83)
3486. GOLDBERGER, I. Adalbert (n. 1910, Zalău) – croitor (Pietrele Doamnei nr. 24, București) [în fapt Albert Goldberger, fiul lui Wolf (Lupu) și Reghina și fratele demnitării comunist Nicolae/Miklos Goldberger; decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul "Steaua R.S.R." cls. a III-a];
3487. GOLDEMBERG, Izzi (n. 1925, București) – frizer (Griviței nr. 318)
3488. GOLDMAN, Bela (n. 1903, Bălți) – farmacistă (Dristorului nr. 96)
3489. GOLDNĂR, Carol Stefan (Popa Petre nr. 42)
3490. GOLDNER Moise (n. 1916, Cet. Albă), tâmplar (Agricultori)
3491. GOLDŞTEIN, Iosif (n. 1906, Bălți) – (Bradului nr. 27)
3492. GOLDŞTEIN, Ițic (n. 1910, Bârlad) – funcționar (Dudești nr. 96)
3493. GOLDŞTEIN, Ițic Ștrul (n. 1904, Iași) - contabil (Aurora nr. 50)
3494. GOLDŞTEIN, Mali (n. 1908, Lăpușna) – croitoreasă (Bradului nr. 27)
3495. GOLDŞTEIN, Mauriciu (Popa Petre nr. 42)
3496. GOLDŞTEIN, Senta (Popa Petre nr. 42)
3497. GOLDŞTEIN, Șeiva (n. 1902, Orhei) - casnică –
3498. GOLFSLAGER, Felix (n. 1912, Câmpulung Moldovenesc) – funcționar
3499. GROPER, Lina (n. 1913, Tg Neamț) – servitoare (Moșilor nr. 95)
3500. GROSS, Iosif (n. 1911 Cluj) - tipograf (Foișor nr. 93)
3501. GROSS, Leon (n. 1872, Roman) – desenator (Vitan nr. 81)
3502. GROSZ, Gheorghe (n. 1913, Hunedoara) – student (Politei nr. 5)
3503. GROSZ, Wilhelm (n. 1915, Sibiu) – student (Politei nr. 5)
3504. GRUMAN, Nusem (n. 1903, Chișinău) – lăcătuș (Poet Cerna nr. 27)
3505. GRUMBEIN
3506. GRUMBERG, David (n. 1915, C. Vodă) – student (Văcărești nr. 96)
3507. GRUMBERG, Estera (n. 1914, Chișinău) – casnică (aleea Cornelia nr. 8)
3508. GRUMBERG, Hava (n. 1893, Tighina) – profesoară (Dianei nr. 2)
3509. GRUMBERG, Iosif (n. Bacău) – avocat
3510. GRUMBERG, Leizer (n. 1911, Chișinău); [Grimberg; lăcătuș mecanic, fusese condamnat în procesul de la Craiova, în 1936]
3511. GRÜNBERG, Ida (n. 1911, Chișinău) – studentă (Aleea Cornelia nr. 29)
3512. GUFS, Leon (n. 1896, Polonia) – blănăr (Moșilor 284)
3513. GUTMAN, Paul (n. 1902, Bihor) – administrator (Scheiu de Jos nr. 21)
3514. GUVENIVICI, Roza (n. 1924, Soroca) – casnică (Dudești nr. 245)
3515. HADI, Ladislau (n. 1911, Cluj) – tipograf
3516. HAIMOVICI, Naftuli (n. 1913, Botoșani) - avocat (Măcelari nr. 25) [inclus și în Solomovici 2001: 195];
3517. HAITEL, Jan
3518. HALER, Solo Gold
3519. HASCAL, Frenkel (n. 1902, Maramureș) – funcționar (B. 7 Parc. Negroponte)

3520. HATMAN, Isac (n. 1901, Chișinău) – inginer (Popa Nan nr. 108)
3521. HEER, Sofia (n. 1912, Dorohoi)
3522. HERBAC, Ianoș (n. 1911, Sălaj) – cizmar – *Iancsi Herbak, originar din Arad, fusese condamnat în 1936 la Craiova, d. 1940, ridicat de istoriografia comunistă la rang de martir al mișcării muncitorești*;
3523. HERMAN, Max (n. 1897, Galați) – funcționar (Profetului nr. 8)
3524. HERŞ, Iancu (n. Iași)
3525. HERŞCOVICI, Haim (n. 1907, Bacău) – voijor (Mămulari nr. 22)
3526. HERŞCOVICI, Solomon (n. 1920, Storojineț) – fermier (Dudești nr. 33)
3527. HERTZ, Andrei (n. 1914, Someș) - chelner (Justiței nr. 31)
3528. HERTZ, Arnold (str. Bateriilor)
3529. HERZ, Estera (n. 1905, Chișinău) - casnică (Cazărmei nr. 63)
3530. HETRIC, Eduard (n. 1892, Timiș) – tapițier (Crăsnaru nr. 36)
3531. HLIATCHI, Frieda (n. 1909, Chișinău) (Dudești nr. 39)
3532. HOLZINGER, Frantz (n. 1914, Timiș) – cizmar (Griviței nr. 232)
3533. HORNIC, A.
3534. HOROVITZ, Mali (n. 1914, Storojineț), textilistă (Carol nr. 13)
3535. IACOB, Solomon (n. 1911, Iași) - țesător (Olteni nr. 41)
3536. IANCHELEVICI, Haim (n. 1914, Chilia) – comerciant (Nouă Horia nr. 20)
3537. IANCU, Iancu – medic [n.n. posibil Ionel Iancu, de formăție dentist, viitor profesor de socialism științific la Universitatea București în anii '70-'80]
3538. IANCU, Menahem, zis Iancovici (n. 1921, Vaslui) (Văcărești nr. 117)
3539. IANCU, M. Aron (Pr. Trinității (i) 10)
3540. ILCIUC, Tilda
3541. ILIESCU, Iancu
3542. (?) ISĂCESCU, Petre, zis Ionescu (n. 1900, Covurlui) (A. Vîrtojanu nr. 7) [n.n. cumnatul lui Gheorghiu-Dej (?)]
3543. IUTCOVICI, Merhaim (n. 1906, Orhei) – vopsitor
3544. KAFERSCHMIDT, Iacob (n. 1907, Storojineț) - chelner (Cezar Bolliac nr. 17)
3545. KAHANE, Bernard
3546. KAHANE, Mareș (n. 1901, Iași) - medic (Alba Iulia nr. 30)
3547. KALNER, Elias (n. 1914, Rădăuți) - țesătoare (Popa Nan nr. 168)
3548. KATZ – student
3549. KATZ, Adolf (n. Botoșani), avocat
3550. KATZ, Boba (n. 1911, Soroca) – țesătoare (Micșunile nr. 24)
3551. KATZ, Carol (n. 1912, Lugoj) – funcționar (Crăsnaru nr. 15)
3552. KATZ, Marcus (n. Storojineț) (Văcărești nr. 18)
3553. KATZ, Richard (n. Storojineț) – funcționar (Norilor (sau Moșilor) nr. 88)
3554. KATZ, Sidi (n. 1914, S. Mare) Văcărești 136
3555. KAUFMAN, Emanoil (n. 1892, Sălaj), lăcătuș (Ion Țăranu nr. 18) – alias “Mihali”, fusese condamnat în procesul de la Craiova, în 1936
3556. KAUFMAN, Israel (n. 1907, Brăila) – voiajor (Agricultori, 126)
3557. KAUFMAN, Surica (n. 1912, Dolj) – casnică (Văcărești, 126)
3558. KERESZTES, Iulia (Zoe Grand nr. 29)
3559. KERESZTES, Bela (Zoe Grand nr. 29)

3560. KESLER, Iulius (n. 1904, Galați) - zugrav (Rahovei nr. 96)
3561. KIGEL, Elie (n. 1912, Chișinău) - tipograf (Splaiul Unirii nr. 42)
3562. KLEIN, Iancu (n. 1901, Bârlad) – avocat (P. Bordea nr. 16)
3563. KLEIN, Mihail (n. Arad) – desenator;
3564. KLEIN, Ștrul (n. 1902, Covurlui) – comerciant (Foișor nr. 104)
3565. KOFMAN, Feiga (n. 1906, Tighina) (Rondă nr. 38)
3566. KOMINGER, Israel (n. 1904, București) – funcționar (Cărămidari nr. 19)
3567. KRAMER, Mișu (n. 1912, Iași) (Foișor nr. 93)
3568. LANDAU, Moses Leib (n. 1916, Botoșani) – medic (Oltenița nr. 34)
3569. LAPSCHER, Moise (n. 1915, Bălți) – frizer (N. Traian nr. 72)
3570. LAŞAC, Iacob (n. 1913, Orhei) – funcționar (Călărași nr. 187)
3571. LAZAROVICI, Iancu (n. 1906, București) – croitor (Măcelari nr. 19)
3572. LECOVIC, Francisc (n. 1905, Ungaria) – croitor
3573. LEIBOVICI, Aisie (n. 1907, Iași) - cismar, C. Vodă nr. 162
3574. LEIBOVICI, Ezra (n. Iași)
3575. LEIBOVICI, Hava (n. 1904, Tighina) – croitoreasă (Moșilor nr. 21)
3576. LEIBOVICI, Ștrul (n. 1918, Chișinău) - țesător (Aurora nr. 36)
3577. LEIVAN, Marcus - funcționar, Câmpulung, Bucovina (Iulius Bansch nr. 6)
3578. LEOBIS, Tatiana (n. 1912, Ucraina) - cizmar (V. Lascăr nr. 192) [*posibilă identitate cu Tatiana Leabis/Leapis, viitoarea Tatiana Bulan, v. supra*]
3579. LEOVI (LÖWY?, n.n.), Vilhelm (str. Ioan Nou nr. 19)
3580. LERNER, Ita Tuva (n. 1906, Hotin) – avocată (Victoriei nr. 2) [*în 1940 internată în lagărul de muncă obligatorie de la Miercurea Ciuc, v. A.N.I.C., fond D.G.P., dosar 104/1940, ff. 10/11; soția lui Athanase Joja, apoi a lui Alfons Nachtigal, Petre Pandrea ortografiindu-i numele "Tuna Lermer"*]
3581. LERNER, Mina (n. Hotin) - medic (Legislator nr. 5a)
3582. LEVI, Moise (n. 1915, Bălți) – tipograf (Bld. Colței nr. 133)
3583. LEVNER, Brana (n. 1895, Hotin) - soră caritate (C. Bălcescu nr. 22)
3584. LIPLİŞ, Haim (n. 1909, Soroca) – croitor (Răspântiilor nr. 22)
3585. LORENZ, Alexandru (n. 1910, București) - electrician (Bd. Ghica Tei nr. 9)
3586. LÖVINGER, David (n. 1913, Ciuc) - textilist
3587. LÖBEL, Sali (n. 1912, Cernăuți) – croitoreasă (V. Braniște nr. 1)
3588. LUPESCU, Valentin (n. 1906, Germania) – funcționar (Parfumului nr. 39)
3589. LUSTGORDEI (Lustgarten?, n.n.),
3590. MADOVICI - învățător
3591. MADRIC, Blanca Her (n. 1880, Rădăuți) – casnică (G. Assan nr. 3)
3592. MADRIC, Titus (n. 1908, Cernăuți) – cizmar
3593. MADRIC, Victor (n. 1904, Brăila) - cizmar
3594. MAHLER, Cherș
3595. MAIER, Marcu (n. 1914, Bacău) – țesător (Gl. Leca nr. 145)
3596. MALY, Izidor (n. 1910, Cet. Albă) (Fd. Cățelu)
3597. MARCOVICI, Mihai (I) (n. 1902, Cluj) – lăcătuș (Sirenelor nr. 80)
3598. MARCOVICI, Șmil (n. 1893, Iași) – tîmplar [alias “Carol”, “Sami”, “Moraru”, “Schwartz Gropel”, “Ilie”, *inculpat în procesul de la Craiova, din 1936*];
3599. MARCU, Aron (n. 1914, București) – funcționar (Bl. Maria nr. 35)

3600. MARCUS KAUFMAN, Rebeca (n. 1915, Galați) – casnică (Romană nr. 71)
3601. MASIS, Moise (n. 1907, Bălți) - inginer (Moșilor nr. 126)
3602. MAYER, Etty (Popa Petre nr. 42)
3603. MAYER, H. Clara (n. 1895, Polonia)
3604. MENDELOVICI, Artur (n. 1914, București) – funcționar (Str. Ștefan nr. 6)
3605. MENDELSON, Solomon (n. 1917, Tîrgoviște) (Col. Papazoglu nr. 33)
3606. MESINGER, Iosif (n. 1914, București) – funcționar (Sutașului nr. 18)
3607. MIHAI, Imre (n. 1914, Sălaj) – boiangiu (Duzilor nr. 35)
3608. MIHAIROVICI, Bela
3609. MIHAIROVICI, Buium (n. 1902, Galați) (Văcărești nr. 402)
3610. MIHAIROVICI, Ștrul - student
3611. MILEVICI, Boris
3612. MILSTEIN, Ghemîş (n. 1913) – funcționar (Sf. Nic. Tei nr. 22)
3613. MINIUC, Hașca (1910 Lăpușna Romană) – student;
3614. MOSCHEVICI, Mihail (n. 1885, Chișinău), tipograf
3615. MOSCOVICI, Israel (n. 1911, Vslui) – student (Al Vlahuță nr. 13)
3616. MOSCOVICI, Leon (n. 1922, Bacău) – funcționar (Foișor nr. 33)
3617. MOSCOVICI, Paul – avocat (str. Sf. Apostoli)
3618. MRAZ, P. Mihail (n. 1912, Oradea) – încadrator (Virginia nr. 43)
3619. MÜLLER, Eugen (n. 1896, Bihor) – croitor (A. Pan nr. 2)
3620. MÜLLER, Margareta (n. 1896, Ungaria) – rîchituitoare (A. Pan nr. 2)
3621. NADLER, Moise (n. 1915, Vaslui) – funcționar
3622. NAGEL, Armin (n. 1920, Brașov) – dentist (M. Vodă, 71)
3623. NAGY, Ștefan (n. 1906, Bihor) – strungan (C. Bunea 18) [*fusese condamnat în procesul de la Craiova, în 1936*]
3624. NAZAREVICI, Victor - inginer.
3625. NECHLER, Fischer (n. 1913, V. Dorni) – mecanic (M. Vodă nr. 51)
3626. NEMETI, Eugen (n. 1902, Oradea) – funcționar (Sfinților nr. 9)
3627. NEUMAN, Emanoil (Popa Petre nr. 42)
3628. NEUMAN, Francisc (n. 1910, Tg. Mureș) – vopsitor (Romulus nr. 22 / Griviței nr. 88)
3629. ORBAN, Alexandru (n. 1910, Tinca, Bihor) – zidar (Ispravnicului nr. 8) [*soțul viitoarei activiste de partid Tamarei Orban, v. supra, n.n.*];
3630. OZ, Ștefan (n. 1911, Ungaria) – tâmplar (Iancului nr. 185)
3631. PALADIUC, E. Utca (n. 1917, Soroca) - croitoreasă (Foișor nr. 39)
3632. PALATNIC, Golda (n. 1919, Soroca) - croitoreasă (Foișor nr. 39)
3633. PAMPU, Margareta (n. 1906, București) – casnică (Precupeții Vechi nr. 73)
3634. PĂTRAȘCU, Malca (n. 1906, Ismail) – casnică (str. Drumul la Tei nr. 65)
3635. PELI, Arpad (n. 1911 Ciuc) - cizmar (N. Bălcescu nr. 44)
3636. PERLOVA - avocată
3637. PERLZOENIG, Leon Iosif (n. 1909, București) - cartonagiu (Dudești nr. 39)
3638. POSZISAR, Semoil (n. 1898 Brașov) – cizmar
3639. POTŞTEIN, Irma (n. 1914, Bucovina) – studență (M. Kogălniceanu nr. 8) [*în fapt Rotștein Irma (n. Miko), prima soție a lui Grigore Naum (Rotștein), apoi recăsătorită cu ilegalistul*

3640. RABINOVICI, Armand – funcționar (Al. Russo nr. 7)
3641. RABINOVICI, Manea (n. 1912, Tighina) – muncitoare (Filaret nr. 61)
3642. RABINOVICI, Mihail (1885, Chișinău) – tipograf
3643. RADNEF, Gheorghe (n. 1901 Putna) – ajutor (Mitr. Iosif nr. 24)
3644. RASCHEL, Marcu (1904, Brăila) - mecanic (D. Anghel nr. 4)
3645. RECHMAN PERL, Pepi
3646. REIHMAN, Perla (n. 1915, Cernăuți) – croitoreasă (Traian nr. 71)
3647. RESCH, Adalbert – croitor
3648. RESCH, Margareta (n. 1912, Oradea) – rihtuitoare (Sanatoriul nr. 43)
3649. RICOȘ, Moise
3650. RINZEL, Janeta (n. 1915, Cernăuți) (S. Vodă nr. 157)
3651. RIUSINSCHI, St. (n. 1915, București) – tipograf (V. 14 Parc Rahova)
3652. ROITMAN, Beti (n. 1913, Orhei) – țesătoare (Foișor nr. 146)
3653. ROITMAN, Theo Lupu (n. 1920, Putna) - maestru gimnastică (Lirei nr. 15)
3654. ROSEMBLUM, Enric (Popa Petre nr. 42)
3655. ROSEMBLUM, Isac (n. 1913, S. Mare) – strungar (Sebastian nr. 26)
3656. ROSENFIELD, Elena (n. 1904, Oradea) – maseuză (Romană nr. 8)
3657. ROSENFIELD, Eugen (n. 1906, Cluj) - croitor (Sf. Apostoli nr. 21)
3658. ROSENKRAFT, Fani
3659. ROSMAN, Ghinea (n. 1907 Soroca) – funcționar (Busuioc nr. 13)
3660. ROSMAN, Lupu (n. 1909, Botoșani) – funcționar (Busuioc nr. 13)
3661. ROZEMBERG, Alex(andru) (n. 1912, Sălaj) (uneori ortografiat și Rosemberg) – *internat în 1940 în lagărul de muncă obligatorie de la Miercurea Ciuc*, de profesie blănăr (Spătarului nr. 95)
3662. ROZEMBERG, Iolanda (n. 1913, Sălaj) – croitoreasă (Rahovei nr. 32)
3663. ROZEMBERG, Isac (n. 1913, Storojineț) – tipograf (Al. Vlahuță nr. 14)
3664. ROZEMBERG, Margareta (n. 1902, Sălaj) – croitoreasă (Dr. Felix)
3665. ROZENFIELD, Ilona (n. 1904, Oradea) – funcționară (Romană nr. 8)
3666. ROTH, Regina (n. 1916 Satu Mare) - țesătoare (Aleea Suter nr. 65)
3667. ROTSTEIN, Manu (n. 1911, Bălți) - student (Sf. Ioan Nou 45)
3668. ROZENBLUM, Nicolae (n. 1915, Brașov) – tipograf (Col. Papazoglu nr. 51)
3669. RUBINSTEIN, Alice (Popa Petre nr. 42)
3670. RUBINSTEIN, Margareta (Popa Petre nr. 42)
3671. RUBŞEL, Mihil (Popa Petre nr. 42)
3672. RUFEL, Acotin (n. 1914, Bihor) – funcționar (Moșilor nr. 248) – în alte documente ale organelor de ordine figurând și ca Rufer Akos
3673. RUHVARGEL, Gherș (n. 1909, Hotin) – funcționar (A. Vlaicu nr. 68)
3674. SAICOVICI, David (n. 1889, Cernăuți) – medic
3675. SAJO, Elisabeta (n. 1913, Ungaria) – casnică (Regală nr. 4)
3676. SAJO, Ioan (n. 1906, Bihor) – frizer (Regală nr. 4)
3677. SALCANI, Anton (n. 1897, Timiș) – mecanic (Alea Tonola nr. 19)
3678. SAMOILOV, Valentina (Popa Petre nr. 42)
3679. SAPOȘNIC, Leib (n. 1907, Orhei) – frizer (Moruzi Voevod nr. 61)
3680. SCHAPIRA, Mora (n. 1919, Chișinău) – funcționară (Călărași nr. 90)

3681. SCHAPIRA, Rașela (n. 1920, Piatra Neamț) – croitoreasă (N. Traian nr. 82)
3682. SCHEIN, Solomon (n. 1895, București) – croitor (C. A. Rosetti nr. 10)
3683. SCHENCHER, Berl (n. 1914, Hotin) – student (Splaiul Unirii nr. 208)
3684. SCHERKZER, Loty (n. 1903, Cernăuți) (A. Vlaicu nr. 24)
3685. SCHESTER, Eigi (n. 1913, Zelenești, Odorhei) - vopsitor (M. Bravu nr. 133)
3686. SCHLEIZER, Zizel (n. 1911, Lăpușna) – croitoreasă (M. Bravu nr. 60)
3687. SCHMIDT, Iosif
3688. SCHMIDT, Rudolf
3689. SCHNAP, Eli – comerciant (Calea Moșilor nr. 314)
3690. SCHNEIDER, Mariana (n. 1909, Hotin) – moașă (A. 37 Parc. Zamfirescu)
3691. SCHNEIDMAN, Misie (n. 1909, Soroca), croitor (Văcărești 103)
3692. SCHOEFEL, Haia (n. 1918, Tighina), croitoreasă (Văcărești nr. 77);
3693. SCHÖN, Avram (Dudești nr. 15)
3694. SCHÖN, Ernest (n. 1913, Bihor) – tâmplar (*fusese condamnat în procesul de la Craiova, din 1936; în 1942 se afla deținut la penitenciarul Mărgineni, îspășind o pedeapsă de 10 ani; probabil între comuniștii eliberați la 23 august 1944*);
3695. SCHÖN, Hari (n. 1911, Hunedoara) (V. Ciocârlan nr. 5)
3696. SCHUTSBERGER, Olga (n. 1908, Oradea) – rihtuitoare (Fiscului nr. 84)
3697. SCHVARTZKOPF, Janeta (n. 1906, Suceava) – medic (Dudești nr. 52)
3698. SCHWARTZMAN, Hana (n. 1908, Chișinău) – casnică (Col. Popazoglu nr. 51)
3699. SECHTER, Adolf (n. 1896, Cernăuți) – profesor (Romulus nr. 75)
3700. SECHTER, Rubin (n. 1909, Storojinet) – chelner (Dudești nr. 17)
3701. SEGAL, Nachman (n. 1910, Hârlău) (Negoiu nr. 28)
[+ Segal, Nathan – internat în lagărul de muncă disciplinară de la Miercurea Ciuc (A.N.I.C., fd. D.G.P., dosar nr. 104/1940, ff. 10.-11)]
3702. SENGLIJEN, Suzana (n. 1915, Someș) – chimistă (Gh. Chițu nr. 1)
3703. SENIUC, Vasile (n. 1908, Storojinet) - chelner (N. Anghel nr. 12)
3704. SICA, Lorenz (n. 1907, București) – funcționar (Episcop Radu nr. 43)
3705. SIGELBAUM, Ștrul (n. 1908) – țesător (Trinității nr. 10)
3706. SILAGY, Eugen (n. Ungaria)
3707. SILGHELEVA, Feiga (n. 1905, Cetatea Albă) – țesătoare (Al. Moruzi Voievod nr. 14)
3708. SIM, Hanta Buchla (n. 1916, Botoșani) – croitoreasă (Brînduși nr. 37)
3709. SIMERIC, Gabriel Artur
3710. SIMION, Emeric (n. Orhei) – rotar
3711. SIMION, Ștefan (n. 1916, Constanța) - cizmar (M. Bravu)
3712. SINDER, Ștefan - pedagog
3713. SITICOV, Ilarion
3714. SLAVIC, Ana (n. 1900, Lugoj) – casnică (Crăznaru nr. 30)
3715. SLEPENCIUC, Teodor (n. 1907, Chișinău) - mecanic (Abrud nr. 95)
3716. SOLOMON, Iancu (n. 1902, Dej) - țesător (Glasului nr. 5)
3717. SOLOMON, Simeon (n. 1908, Bacău) – medic (Rahovei nr. 74)
3718. SOLOMOVICI, Rașela (n. 1915, Bacău) – lucrătoare – *mama lui Teșu?*
3719. SOMMER, Leopold (n. 1903, Cernăuți) – funcționar (Aleea Vasiliu nr. 1)
3720. SONNFELD, Moise (n. 1912, Bârlad) – funcționar (Vulturi nr. 60);
3721. SOPLER, Leon Bercu (n. 1896, Tecuci) – croitor (Radu Vodă nr. 8)
3722. SOREANU, Maria (n. 1899, Buzău) – muncitoare (Th. Speranță nr. 85)
3723. SPECTORMAN, Sonia (n. 1916, Orhei) – croitoreasă (Vilturi nr. 125)

3724. SPODHEIM, Rene (Popa Petre nr. 42)
 3725. SPRINZIU, Feiga (n. 1912, Orhei) – țesătoare (Căp. Pr. Donescu nr. 11)
 3726. STALEŞCHI, Vladimir - avocat
 3727. STEIGMAN, Euzie (n. 1920, Rădăuți) (Văcărești nr. 76)
 3728. STEINBRIHEN, Ițic (n. 1913, Tulcea) - pictor (S. Vodă nr. 7)
 3729. STEINHARDT, Gertrude (Popa Petre nr. 42) [n.n. verișoara primară a lui Nicolae Steinhardt, căsătorită cu ziaristul E. Neuman]
 3730. STERNHERN
 3731. STIEGEL, Ioan
 3732. SUSER, Ioșca (n. 1898, Storojineț) – funcționară (G. Florescu nr. 13)

 3733. ȘAIOVICI, Leib (n. 1915) - funcționar (Moruzi Voievod nr. 13)
 3734. (?) ȘANDRU, Ovidiu (n. 1905, Alba) – mecanic (Gornului nr. 23) – viitor demnitar comunista, epurat în 1958;
 3735. ȘAPIRIN, Polea (n. 1908, Orhei) – funcționar (Bucur nr. 19)
 3736. ȘIHMONTE, Gavril (n. 1913, Soroca) – funcționar (Sf. Ion Nou nr. 45)
 3737. ȘLEACHTMAN - medic
 3738. ȘMILOVICI, Avram (n. 1909, Bârlad) – funcționar (Z. Olaru nr. 26)
 3739. ȘMILOVICI, Marcu (n. 1911, Cahul) - țesător (Viilor nr. 47)
 3740. ȘMILOVICI, Moise (n. 1918, Roma) – dentist (At. Panu nr. 31)
 3741. ȘOFRAIM, Sofia (n. 1905, SUA) - studentă (București, Romulus nr. 75)
 3742. ȘOFRAIN, Rali (n. 1907, SUA) - Romulus nr. 75)
 3743. ȘMUCHER, Baruch (n. 1915, Soroca) – textilist (Viilor nr. 62)
 3744. ȘTEINER, Wolff (n. 1914, Bistrița) - țesător (T. Vodă nr. 155)
 3745. ȘULMAN, Eli (n. 1915, Soroca) – funcționar (Sf. Ioan Nou nr. 45)
 3746. ȘUSTER, Bluma (n. 1909, Telemești, Orhei) - lucrătoare (Filantropia nr. 150) [probabil aceeași persoană cu B. Șuster, din conducerea comitetului județean de partid Chișinău (menționată în autobiografia de la Securitate a lui Alexandru Nicolschi, apud Solomovici 2001 II: 47), respectiv Brana Șuster/Sușter, indicată ca născută în 1909 la Chișinău, ilegalistă, fostă deținută la Dumbrăveni în Arhiva I.S.I.S.P. (fototeca cu nr. inventar 3231)]
 3747. ȘUTZSBERGHER, Magdalena (n. 1916, Bihor) – muncitor (V. Bălescu nr. 34)
 3748. ȘWEIGER, Zlota (n. 1916, Buhuși) – țesătoare (Blănari nr. 9)

 3749. TANZER, Ștefan (n. 1907, Arad) – lăcătuș (Făt Frumos nr. 13)
 3750. TELEFUS - croitor TIDIUC, Dora (n. 1914, Cernăuți) (Dr. Marinescu nr. I)
 3751. TERZIMAN, Izidor - lăcătuș
 3752. TIMIRING, Malca (n. 1906, Bălți) – țesătoare (Florilor nr. 14)
 3753. TONCANOGHI, Gherș (n. 1910, Chișinău) – bijutier (Carol nr. 36)
 3754. TOREK, Iosef (n. 1902, București) - funcționar comercial (*la o altă intrare în tabel, zugrav*) (Pericle Gheorghiu nr. 31, București)
 3755. TORPER, Abraham (n. 1910, Cernăuți) – contabil
 3756. TOTH, Anton (n. 1909, Trei Scaune) - cizmar;
 3757. TOTH, Gh. Alex. (n. 1921, Bihor) - sudor (Bd. Grand nr. 23)
 3758. TÖRÖK, Irina (n. 1916, Ungaria) - croitoreasă (Băncii nr. 55)
 3759. TRILER, Todis (n. 1905, Hotin) – blănări (Orfeu nr. 9)
 3760. TUDOR, Iosif (n. 1904, Trei Scaune) - zidar (lt. Ghinescu Gh. nr. 23)

3761. UMANSCHI, Iliaia [*de fapt Haia Umanschi*] (n. 1907, Tarutino, Cetatea Albă) - țesător (Delea Veche nr. 17)
3762. UNTERFORT (n. 1913, Rădăuți) – tâmplar (Aleea Trinității nr. 1)
3763. URIEVICI, Levit (n. 1915, Soroca), țesător (Dudești nr. 245)
3764. VALOȘI, Moise (n. 1913, Soroca) – croitor (Prel. Trinității, Aleea B. nr. 6);
3765. VALEȘIN, Ștrul (n. 1912, Bălți), agent piată (Gemeni nr. 8)
3766. VALTER, Isac (n. 1912, București) – lăcătuș (Gh. Praporgescu nr. 6) [*v. și supra intrarea omonimă, posibilă coincidență, n.n.*]
3767. VASCHTER, Gerș (n. 1901, Bălți) – medic (Griviței nr. 352)
3768. VASHINGER, Iosif (n. 1912, Bihor)
3769. VASTISCH, Alex (n. 1904, Odorhei) – tipograf (Intr. Libertății nr. 12)
3770. VATMAN, Ușer (n. 1910, Soroca) – student
3771. VĂINȘTEIN, Nuhăm (n. 1909, Orhei) – funcționar (Parcul Zamfirescu, nr. 22)
3772. VEGH, Eugen (n. 1908, Ungaria) – caricaturist
3773. VEINSTEIN, Moise
3774. VEISMAN, Emanuel
3775. VENȚE, Clein (n. 1901, Bocșa, Caraș) – tâmplar (Crăsnaru nr. 35)
3776. VELSCHOR, Abram (n. 1913, Cetatea Albă) - muncitor (Iulia Hajdău nr. 2)
3777. VESA, D. Ioan (n. 1899, Bihor) - tâmplar
3778. VESNER, Mihail (n. 1908, Cernăuți) - lucrător
3779. VILHELM, Lavi (n. 1892, Arad) – mozaicar (Crișului nr. 8)
3780. VINDERMAN, Schiel (n. 1919 Huși) – funcționar (Log. Tăutu nr. 53)
3781. VIRANI, Carol (n. 1914, Bihor) – croitor (Latină nr. 1)
3782. VIRANI, Gheorghe (n. 1909, Bihor) – industriaș (Latină nr. 1)
3783. VIZEL (Wiesel?, n.n.) David Bernard (n. 1909, Borșa) – țesător (Foișor nr. 49)
3784. VODOFIAN, Anton (n. Ucraina) - șofer (Răspîntii nr. 13)
3785. VOGEL, Herșcu – (n. 1903, Botoșani) – avocat (Tache Ionescu nr. 23)
3786. VONBOR, L. Tereza – (n. 1905, Severin) – sezătoare (Văcărești nr. 211)
3787. VOVOŞNET, Etibițchi (n. 1889, Polonia) - bucătar (n. Th. Mazaric nr. 6)
3788. VULAVICI, Abram (n. 1907, Cetatea Albă) - țesător (Cuza Vodă nr. 34)
3789. WECHSLER, Ștrul (n. 1918, Soroca) - fotograf (Udricanii nr. 7);
3790. WEISMAN, Carol (n. 1913, Cernăuți) – țesător (Parc Ludovic nr. 9)
3791. WEISMAN, Fabian
3792. WERTMAN, Raul (n. 1911, Alba) - tapițier (S. Ludescu nr. 35)
3793. ZALNIC, Carol (n. 1903, Oradea) - cismar (St. Mihăileanu nr. 32);
3794. ZALTZMAN, Golda (n. 1911, Hotin) (S. Vodă nr. 194)
3795. ZEILIUG, Manea (n. 1906, Ungheni, Iași) – lucrător (Micșunile nr. 24)
3796. ZELGZER, Ruflea (n. 1914, Soroca) – croitoreasă (Oițelor nr. 12)
3797. ZIGHELBAUM, Ștrul (n. 1908, Cofanca, Tighina) - țesător (Foișor nr. 17)
3798. ZILBERMAN, Nuhim (n. 1916, Chișinău) – tâmplar (Tăierei nr. 15)
3799. ZISMAN, Jac (Popa Petre nr. 42)
3800. ZUCHERMAN, Israel (n. 1904, Bârlad) - profesor (Brezoianu nr. 22)
3801. ZUGRAVU, Mihai (n. 1914, Iași) – mecanic (Justiției nr. 81)

(sursă: Cezar Mâță, “Comuniști în atenția organelor puterii: anul 1941”. *Revista istorică*, vol. XVIII, nr. 3-4, 2007: 237-258. Ed. Academiei Române)

În sfârșit, în scopul unei juxte abordări contextuale, considerând că Basarabia, Bucovina de Nord și Herța au fost teritorii sub administrație românească între 1919 – 28 iunie 1940 și iulie 1941 – primăvara 1944, pare utilă inserarea unor evidențe ale evreilor comuniști din aceste zone (cu atât mai util cu cât demersul este de natură să explice tratamentul *prima facie* surprinzător de diferit aplicat de guvernul român evreilor basarabeni comparativ cu cel de care au beneficiat evreii din Vechiul Regat).

Tabelul nr.1: membri P.C.d.R. din zonele B.B.N.H. recomandați de C.C.-P.C.d.R. după 28 iunie 1940 în vederea acordării calității de membru al Partidului Comunist bolșevic al URSS

- 3802. ARONOVICI, Bujor Iosif
- 3803. BOGUSLAVSKAIA, Polea Iakovlevna
- 3804. BOGUSLAVSKI, Iakov Tovici
- 3805. BUDESTSKAIA, Ester
 (?) BURLACENKO, Serghei Danilevici
- 3806. CIOKLO, Mordko
- 3807. (?) DJUREAK, Dmitri Mihailovici (Vladimirovici)
- 3808. FAIERSTEIN, Raia
- 3809. GOLDFARB, Abram Isaakovici
- 3810. GRINMAN, Isaak Iosifovici
- 3811. GUDIS, Lev Smulevici
- 3812. KOFMAN, Iakov
- 3813. KOLPAKCI, Iakov Aronovici
- 3814. KOROTKOV, Iuri Aleksandrovici
 [v. *supra*] KOROTKOVA, Natalia Isaakovna, alias Natalia Scurtu
- 3815. LEIBOVICI, Strul Abramovici
- 3816. LIMON, Strul Gresovici
 [v. nr. 85] LUCA, Laszlo
- 3817. MORGHENSTERN, Izrail Markovici
 [v. nr. 112] OIGHENSTEIN, Lev Nikolaevici [alias Leonte Răutu, n.n.]
- 3818. ORLIH, Mark Semionovici
- 3819. PASTIR, Zasea Leibov
 [n.n. probabil rus] PETROV Piotr Ivanovici (Guzun)
- 3820. PINHUSOVICI, Bruhis (Kofman) Ștrul
- 3821. RABINOVICI, Fanea Iakovlevna
- 3822. RABINOVICI, Soilo Iezerovici
- 3823. REVICI, Iakov Moiseevici
- 3824. ROITMAN, Fanea Isaakovna
 [n.n. probabil rus] ROMANENKO, Nikolai Nikolaevici
- 3825. SATOVSKAIA, Roza

3826. SCVORTOV, Mihail Iakovlevici
 3827. STEINBERG, Froim
 3828. TARANDAS, Malca
 3829. VISECAUTAN, Polea Efrimovna
 3830. VOLOH, Abram
 3831. WEISMAN, Sara Iosifovna (n. Seindel).
 3832. ZIGHELBAUM, Abram
 3833. ZIGHELBAUM, Strul
(componență etnică: 84% evrei, 4 ruși, Laszlo Luca (etnicitate controversată) și niciun român);

Tabelul nr. 2: membri P.C.d.R. din zonele B.B.N.H. a caror apartenență de partid este necesar a fi înregistrată la locul actual de muncă.

✓ Județul Chișinău:

- [v. supra] AVRAMESCU, Ida
 3834. BRAVAR, Liuba S.
 [v. supra] Derevicii Ippolit Gheorghevici
 3835. DINER, Eti (Etea) Iakovlevna – după 8 iunie 1940 întocmea, alături de Carol Steinberg și dr. Dorevici “listele de executări (cf. în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 171)
 3836. FRUCHTMAN, Izu (*rudă cu Mihai Frunză?*)
 3837. HRESONSKAIA, Eteia Iosifovna
 3838. GHERENBURG Roza
 3839. GLIKMAN, Gitlea
 3840. GEBOVETER, Riva Simonovna
 3841. GOFMAN, Mordko Iakovlevici
 3842. GOLDFARB, Zeilik Borisovici
 3843. GOLDSTEIN, Iosif Pinkusovici
 3844. GRINBERG, Ida Izrailevna
 3845. IANCU, Janetta
 3846. IHLOVICI, Maier
 3847. KEMELMAHER, Bliuma Naumovna
 (?) Konstantinov Konstantin Stepanovici
 3848. KUPERMAN, Isaak Moiseevici
 3849. LEIB, Nahman (Noiman Leibovici) – coincidență nominală sau identitate cu Nahman A. Leib, decorat prin Decretul nr. 157 din 4 mai 1971 cu ordinul “Steaua R.S.R.” cls. a III-a;
 3850. LUPAN, Andrei Pavlovici
 3851. MAKLER, Ciaka Isakovna
 3852. MALERP, Maria Kisilevna
 3853. OIRIK, Avram Moiseevici
 (?) Protodiakonov, Vsevolod Mihailovici
 3854. RUBINSTEIN, Aleksander

3855. SANDROVSKAIA Ita Beniaminovna
 3856. SEHTER Roza Borisovna
 (?) SIKORSKI, Gheorghi
 (?) Silvestrov Ivan Antonovici
 3857. SINITIVKER, Fritz
 3858. SOR, Lev Illici
 3859. SVETSKAIA
 3860. SVARTMAN
 3861. ȘAFRAN, Raisa Semionovna
 [v. *supra*] TUDORAKI, Lena Aronovna - viitoarea activistă de partid Elena Tudorache-Şevcenko;
 3862. ȚUKERMAN, Mark Borisovici
 3863. VOINBERG, Niuka Markovici
 3864. ZARU, Ivan Illici
 3865. ZISLIS, Vonver Lvovici
(componență etnică: 81,8% evrei, plus 4 persoane de identitate etnică incertă (ruși sau români))

✓ Județul Soroca:

3866. ABRAMOVICI, Abram
 3867. AKKERMAN, Leib Iankelevici
 3868. CEHOVER (TARASOV), Oba Rahimilovici.
 3869. CEMORTANU Matvei Grigorevici
 3870. DOKTOROVICI, Anna (Enea)
 3871. DOLEAR, Malea Ihilovna
 3872. GHERSMAN, Șrul Beirelovici
 3873. HARMI, Eva Iankelevna
 3874. GOLOVATII, Ivan
 3875. GRUZIN, Aleksandr
 3876. GUTU, Pavel
 3877. GUTUL, Constantin
 3878. KLIMOV, Ivan Ivanovici
 3879. KOLOKOLNIKOV, Evgheni
 3880. LEAHOVSKI, Mihail
 3881. LIVSITZ, Haim
 3882. MER, Leib
 (?) PAVLOV, Mihail
 3883. ȘOIMU, Ivan Samuilovici
 3884. ȘOIMU, Samuil
 3885. ZAIDMAN, Leib
 3886. ZELTER, Rahil Ihilovna
 3887. *(componență etnică: 77,3% evrei)*

✓ Județul Bălți

3888. GOLDMAN, Bela Abramovna
 [v. *supra*] GOLDMAN (Baciu), Ida Mironovna, alias Lidia Baciu
 3889. ERJI, Leibil Nahmanovici

3890. IAMPOLSKI, Buka
3891. KOTLEAR, Lev
3892. MASISI, Moisei Iosifovici
3893. PĂLĂRIA, Riva Davidovna
[v. *supra*] RAB, Eva Isaakovna (n. OIGENSTEIN) – sora lui Lev Oigenstein, alias Leonte Răutu
[v. *supra*] RAB, Ivan
[v. *supra*] OIGHENSTEIN, Niunea Iakovlevna - alias Natalia Răutu, soția lui Leonte Răutu
[v. *supra*] OIGENSTEIN Mihail - alias Mihail Oișteanu, tatăl lui Andrei și al lui Valery Oișteanu,
respectiv fratele lui Leonte Răutu;
3894. REIDEL, Rahil
3895. REIDENBOIM, Rahil Isaakovna
3896. VOITMAN, Berko Iakovlevici
3897. (*componență etnică: 100% evrei*)

✓ Județul Bender:

3898. DIKLER, Ester
3899. DVOIRITZ, Aron Matveevici.
3900. REDDENBOIM, Smil
3901. SIMKOV, Ivan Fiodorovici
(?) REVENEALÎ, Serghei
3902. SISIMOV, Mendel
(*componență etnică: 80% evrei*)

✓ Județul Orhei:

3903. AVERBUH, Jena Livovna
3904. CIORNAIA, Natasa (Burlacenko).
3905. KOJUSNEANU, Abram Iakovlevici
3906. KRASNOPOLSKI, Monea Iakovlevici
3907. MALCIK, Riva Favelevna
3908. MUNDER, Lev Abramovici
3909. VAINȘTOC, Nuhin Rubinovici

✓ Județul Hotin:

3910. BOTOSANSKI, Avram Itkovici.
3911. KOVALCIUK, Vasili Mihailovici
3912. KUSNIR, Semion Ilci

✓ Județul Ismail:

3913. GHERSKOVICI, Silea
3914. GHERSCOVICI, Jenea (după sot Georgescu)
(?) SABIN, Andrei.

✓ Județul Cernăuți:

3915. GADIAK, Anton Iakovlevici
3916. GHEIGHER, Artur Irevici
3917. FINKEL, Evghenia (a.k.a. Vais Anna)
3918. KRAIZLER, Naftalii Userovici

3919. KURTMAN, Mozes
 3920. MAGKOVSKI, Vasili Onufrievici
 3921. RAINER, Racella Natalovna
 3922. SREFIUK, Evghen-Lev
 3923. ȘLOMIUC, Reia Aronovna
 3924. VITTNER, Eva
 3925. VITTNER, Norbert Leonovici
(componență etnică: 100% evrei)

Tabelul nr. 3: membri P.C.d.R. care “trebuie să fie lăsați cu dreptul de membri ai partidelor comuniste frătești și să fie obținute informații suplimentare despre activitatea lor în P.C.d.R.:

- Orașul Chișinău:

3926. ABRAHAM, Sonea Grigorevna
 3927. BARENBOIM, Iose Iankelevici
 3928. BELOTERKOVICI, V.S.
 3929. BERSTEIN, Simha Pinkusovici
 3930. BLEHER, Iakov Moiseevici
 3931. BLEKHER, Lev Meerovici
 3932. BUBIS, Isaak Markovici
 (?) BUKUR, Ghenea Miniminovna
 3933. FELDMAN, Riva Isakovna
 3934. GHERSTEIN, Haim Srulevici
 3935. GHILMAN, Froim Moiseevici
 3936. GOLDBERG, Iosif Davidovici
 (?) GREKOV, Stepan Danilovici
 (?) KASELNIK, Ivan Ivanovici
 3937. KAUFMAN, Fanea Isidorovna.
 3938. LAZAR, Izabela Iosifovna
 (?) MIRZA, Evghenia Borisovna
 3939. NISENBLAT, Vitea Naumovna
 3940. OHSTAT, Ghenea
 3941. REIDER, Moisei Lvovici
 3942. RUBINSTEIN, Berta Vladimirovna
 3943. SOLOMOVICI, Fanea
 3944. SPEKTOR, Ester Peisovna
 (?) SPRINTEN, Fanea Lipovna
 3945. STEIBERG, Etea
 3946. ȘMULEVICI, Liza Aronovna
 3947. TORBAN, Iosif Iakovlevici
 (?) VASILENKO, Vladimir Sergheevici
 3948. VINBERG, Isaak Leizerovici
 3949. LIVSITZ Efimovici
(componență etnică: cel puțin 78,5% evrei)

✓ Orașul și județul Soroca:

3950. BĂLAN, Isake
(?) BEZBEDA, ?
3951. BIHOVSKI, Vasilii Abramovici
3952. BILKIS, Ilia Isaakovici
3953. BOIKO, Ivan Makarovici
(?) BOREDENIUK, Mihail Vasilevici
3954. BRUMA Semion
3955. BUHMAN, Lazar Abramovici
3956. BURIS, Sima
3957. CERKHEZ, Vsevolod Arkadievici
3958. CIOBANU, Marcu
3959. CIPORNEAK, Haralamb
3960. CIPORNEAK, Vanea
3961. CIUMAK, Mihail
3962. CIUMAK, Semion.
3963. DAVIDOVICI, Lubov
3964. DEAUR, Dimitri
3965. DERKAUTAN, Aizik
(?) DROBNIKA, Fedor
(?) DUMBRAVA, Anatolii
(?) ERIOMENKO Grigorii Fiodorovici
3966. FAIERSTEIN, Iancu Aronovici
(?) GHEBEDNIUK, Timofei Fiodorovici
3967. GHERSENZON, Sulea Moiseevici
(?) GHILAS, Haralambie
3968. GLUHOVSKI, Petr
3969. GOLOGORSKI, David
3970. GOLDENBERG, Abram
3971. GOLDSTERN, Sismon
3972. GORESNIK, Itik Meerovici
(?) GUTU, Dimitrii
3973. HALKIN, Sima [*probabil Sima Halfin, ilegalistă notorie*]
3974. HARALAMB, Buhor
3975. HARKOVEI, Afanasii
3976. HOIUT, Iosif
3977. IASINSKI, Vasilii Ivanovici
(?) KALMATUI, Stefan
3978. KAPLAN, Mioka
3979. KAPLAN, Avoris
3980. KARPIS, Ivan
(?) KAZAK, Demian Stepanovici
(?) KOFTENEAK, Vladimir
(?) KOLESNIK, Afanasii Ivanovici
3981. KOLKER, Baruh
3982. KORDEBANOVSKI, Frantz Iosifovici
3983. KOTLEAR, Mendeii Iankelevici

3984. KOTLEAR ,Smerl Itkovici
 3985. KOTLER, Hanakii Iankelevici
 3986. KOZMAN, Timku
 (?) Kravtov, Ivan
 3987. KRIGER, Ianik
 (?) Kvatkovski, ?
 (?) Lefter Dionisii
 (?) Lisov Ivan Antonovici
 (?) Maceak, Ivan
 3988. MAGAZINIK, Riva
 3989. MAGAZINIK, Ghers Leibovici
 3990. MAKOGON, Sonea
 3991. MILMAN, Moise
 3992. MELISEN, Ivan Nicolaevici
 3993. MESISEN, Vladimir Mihailovici
 3994. MESISEN, Nikolai Grigorevici
 3995. MISISIN, Alexander Antonovici
 3996. MOCINDCE,a Vasilii Markovici
 (?) MORGUN, Pantelei Fedotovici
 3997. NAUMOV, Alexei
 3998. NAVROTKAIA, Anna Panteleevna
 3999. NAVROTKI, Mihail Iosifovici
 4000. NAVROTKI, Andrei Iosifovici
 4001. NAVROTKI, Piotr Filippovici
 (?) Nedelea, Ambrozis
 (?) OLENIK, Maxim Stepanovici
 (?) OLENIK, Petr Feodoseevici
 (?) PALII Vasilii
 (?) PASTUSENKO Grigorii
 (?) PÎNZARU, Ivan
 (?) PÎNZARU, Pavel Vasilevici
 (?) POSTOLAKE, Vasilii
 4002. POLITIUK, Sisma
 (?) PROFIRII, Gogu
 4003. RESEDNIK, Dionisii Ignat
 (?) REVULET, Grigorii
 [v. *supra*] ROITMAN, Iakov, viitorul Iosif Chișinevschi
 4004. SAMANAKI, Alexandr Ivanovici
 4005. SARAGOV, Semen Fiodorovici
 4006. SAROGRADSKI, David Sesomov
 4007. SAVKA, Efim Dmitrevici
 4008. SEHTMAN, Țalik
 4009. SOSNA, Haim
 4010. SMUNIS, Itik
 4011. SPIVAK, Slik
 4012. STARIS, Silvestru
 4013. STEINBUK, Smil

4014. STOLEAR, Hana Șrulevna
 (?) STRAHOV, Kalinik
4015. STRAHMAN, Sunea
 (?) SVET, Dmitrii Mihailovici
 (?) ȘOLTUZ, Nikolai
4016. ȘULMAN, Froiim
4017. TENTIS, Pavel
 (?) TIMOFEI, Grigorii Mihailovici
4018. TISMINETKI Buzea
 (?) TÎMBALIU, Kuzma
 (?) TOKMEA, Ivan Vasilevici
 (?) TOMAK, Gheorghii Pavlovici
4019. TRAHTMAN, Idel
 (?) TAKII, Diordii Fiodorovici
 (?) ȚIHOȚKI Valentin
 (?) Țivnik
4020. WEISBERG, Isaak
4021. ZELTER, Zolea

(compoziție etnică: cel puțin 60,9% evrei)

✓ Județul Orhei:

4022. AVERBUH, Basea Livovna.
4023. BEREKOVICI, Adela Isaakovna
4024. BREZMAN, Ecaterina Aronovna
4025. BRIZMA, Cearma Aronovna
4026. CEBOTARI, Peisih Haimovici
4027. CIOBOTARU, Sara Iosifovna
4028. DAICI, Ghitlea Slemovna
4029. DIZINGOF, Naum Haimovici
4030. GERŞ, Dafa Davidovna
4031. GHELMAN, Riva Haskova
4032. GHINZBURG, Lipa Tudicovici
4033. GOLDMAN, Isaak Pavlovici
4034. GOLDMAN, Polina Pavlovna
4035. GRIVOKOPATEL, Haim Iosifovici
4036. FIŞMAN, Ester Davidovna
4037. FIŞMAN, Rahil Davidovna
4038. IARUGA, Isaak Abramovici
 (?) JESAN, Vasilii Ivanovici
4039. KOGAN, Beleamia Moiseevici
4040. LEFTER, Roza Avseevna
4041. LENER, Frima Iakovlevna
4042. LERNER, Opsip Kipelovici
4043. LERNER, Venea Markovna
4044. MALIS, Motel Abramovici
4045. MOITLIS, Moisei Sumovici
4046. POPUSKU, Mira Mendelevna

(?) RAKUL, Constantin Gheorghievici

4047. REZINGOF, Sara Haimovna

(?) SAKARA, Evghenia Vasilevna

4048. SAPARINA, Pelagheia Isakovna

4049. SAPOSNIK, Izrail Rubinovici

4050. ŞMUKLER, Leib Borisovici

4051. ŞNIR, Ghenea Livovna

4052. TARLEV, Hana Ioaakovna

4053. TARTOVSKI, Solomon Moiseevici

4054. VAISER, Haia Iosifovna

4055. ZAMISLOVSKAIA, Peloaghelia Moiseevna

4056. ZIŞLER, Iankel Țalikovici

(componență etnică: **91,6% evrei**)

✓ Județul Bender:

4057. BAZAROV, Dmitrii

(?) BICIKOV, Victor

(?) BICIKOV, Boris

(?) BURLAK, Fiodor

(?) BORISOVA, Zinaida Ivanovna

4058. BRODSKAIA, Dora Zaharovna

4059. BRODSKAIA, Janna Zaharovna

4060. DMITRIEVA, Seifa Iosifovna

4061. ERȚBERG, Amika

4062. GABDZEA, Feodosii

4063. GOLDSTEIN, Iakov Smulevici

4064. GRINBERG, Hava

4065. HAIKIM, Idel Gherskovici

4066. KELMENCIUK, Zinovii Ivanovici

4067. KÎSA, Hristofor Ivanovici

4068. KOFMAN, Fanea

4069. KOFMAN, Zelma

4070. KOROLI, Boris Iakovlevici

(?) KOVTUNENKO, Ivan

4071. LEAH, Ivan Zaharovici

4072. MOZES, Evghenii

4073. PROKOPET, Moisei Iosifovici

4074. PRONOZA, Evghenii Ilici

4075. ROSKO, Rahman Davidovici

4076. SISMAN, Frida [posibilă relație de rudenie cu Afanasie Șişman, fostul coleg de detenție
al lui Al. Nicolschi, în anii '50 ofițer de Securitate la Galați, v. supra]

4077. SLAPAKOV (Slipakov?), Nikolai Abramovici

4078. TABANOV, Elizer

4079. TARAN, Iakov

(?) ZAVADA, Victor

4080. ZELTER, Zaiveid Leibovici

(compoziție etnică: cel puțin **78,6% evrei**)

✓ Județul Bălți:

- (?) BABINETKI, Ivan Pavlov
4081. BARENBOI, Abram
4082. BIRINBOIM, Zolea Nutoviei
4083. BRINBOIM, Monea Nutuvici
4084. BUJOR, Tatiana Iakovlevna
4085. FUX, Naftul Abramovici
4086. GARBER, Sioma Ovsi Iankelevici
(?) GAVRILIU, Petr Petrovici
4087. GHELMAN, Ivte Itkovici
4088. GHELMAN-VAITRAUB, Fanea Pinkrovna
4089. GLINBERG, Moise Grigorevici
4090. GOLDIŞ, Abram Isaakovici
4091. GOLIK, Ivan Andronovici
4092. GOMENIUC, Ivan Eliseevici
[v. *supra*] GRINBERG, Haia Solomonovna, viitoarea Zina Brâncu
4093. GRINBERG, Mişa
4094. GRINBERG, Fira Izrailevna 213.
4095. HAOT, Niusin Ghersovicii
4096. HARAK, Polea Zelmovna
4097. JUKOVSKII, Boris Iosifovici
4098. KAT, Oscar Gerş-Berovici
4099. KEVILEVIN, Ihil Moskovici
4100. KISELEVA, Seiva Zisileva
4101. KLEIMAN, Moise Isaakovici
4102. KOLKER, Moisei Mihailovici
4103. KUSNIR, Haia Eftimovna
4104. KUSNIR, Semion Aronovici
[v. *supra*, Tatiana Bulan] LEABIS, Tatiana Isidorovna
4105. LERNER, Lona Idelovna
4106. POGORELOVSKII, Mihail Samuilovici
4107. RABENKO, Alexandre Israilevici
4108. RAPAPORT, Beeno Boris
4109. REABOI, Andrei Anufrievici
4110. RILSKII, Grigorii Afanas
4111. ROIZMAN, Nlemi Borisovna
4112. ROLL, Valter Livovici
4113. ROZENBLAT, Moise Lipov
(?) RUDIMA, Anton Gheorghevici
4114. ŞERMAN, Moise Beilovici
4115. STRATIICIUK, Iakov Stepan
4116. TUPRIK, Aizea Davidovici
(?) VIKINSKII, Fiodor Ivanovici
4117. WEISMAN, Toivi Saevici
4118. ZERNOVOI, Ivan Ivanovici
(*componență etnică: 90,4% evrei*)

Tabelul nr. 4: membri P.C.d.R., basarabeni și bucovineni, sosiți în U.R.S.S. în calitate de emigranți politici (foști voluntari ai Armatei Republicane în Spania și.a.), pe care C.C. al P.C.d.R. îi recomandă pentru a fi transferați în Partidul Comunist al bolșevicilor din toată Rusia:

[v. supra] TISMENETKI, Leon Moiseevici, *alias* Leonte Tismăneanu

- 4119. TELMER, Elias
- 4120. KLEIMAN, Moisei Solomonovici
- 4121. VIHREV, Abram Naumovici.
(Sursă: Paul Goma 2002: 102-8).

Acestora li s-ar putea adăuga, pe baza altor surse și documente:

- 4122. BOGUSLAVSCHI, Leonid - în conducerea comitetului județean de partid Chișinău (menționat în autobiografia de la Securitate a lui Alexandru Nicolschi, *apud* Solomovici 2001II: 47)
- 4123. BRODER, Locizer, din Chișinău, cel care l-a recomandat pe Nicolschi pentru admiterea în U.T.C. (Solomovici 2001II: 47);
- 4124. BRÜLL, Salo – de profesie fotograf, instalat comisar al poporului la Cernăuți în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172 și 174-178, *apud* Duțu & Botoran 2003 I: 171 și 180);
- 4125. CAROLIC, Abram – implicat în acțiuni antiromânești la Cetatea Albă după 28 iunie 1940 (Biblioteca Academiei Române, Arhiva Istorică, fond XXIV, dosar nr. 3377, ff. 14-19, *apud* Duțu & Botoran I 2003: 197);
- 4126. DOREVICI – dr., după 28 iunie 1940 întocmea la Chișinău, alături de Carol Steinberg și Etea Diner, “listele de executări” (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, *apud* Duțu & Botoran 2003 I: 171);
- 4127. DELEANU, Liviu (n. Lipa Cligman) (8.II.1911 Iași – 12.V.1967 Chișinău) – fugit în U.R.S.S. în 1940, după război rapsod proletcultist al noului regim prin volume precum *Krasnodon* (1950), *Vremuri noi* (1952) și.a.;
- 4128. FERNAGI, S. – în 1940 domiciliat în Galați, str. Egalității nr. 11, communist care urmărea trecerea în Basarabia ocupată de sovietici (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, *apud* Duțu & Botoran 2003 I: 177);
- 4129. FLEXER, Michel - avocat evreu din Soroca, îl împușcă pe comisarul Murafa imediat după pătrunderea trupelor sovietice în oraș în 1940 (Arhiva M.Ap.N. fd 948, secția 2, dosar nr. 941, ff. 217-26, *apud* Duțu & Botoran I 2003: 154, v. și pp. 158, 164; Buzatu 1995: 33)
- 4130. GHINSBERG, Leizer – gardian public la poliția din Soroca, “conducătorul acțiunii teroriste locale” în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, *apud* Duțu & Botoran 2003 I: 171);
- 4131. GLAUBACH, ? – primarul orașului Cernăuți în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, *apud* Duțu & Botoran 2003 I: 171);

4132. GOLDSTEIN, David și Adela (n. Rosengaft) – în 1940 cereau să li se permită plecarea în Basarabia sovietică; arestați în iulie 1942, după unele surse asasinați la Berezovka în sept. 1942;
4133. HITZIG, ? – ajutor de primar la Cernăuți în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 171);
4134. HOREVICI, ? – în 1940 domiciliat în Galați, str. Pas Mercur, comunist care urmărea trecerea în Basarabia ocupată de sovietici (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 177);
4135. KATZ, Raia – arestată în ian. 1942 pentru că, potrivit organelor de anchetă, își “exprimase în public ura contra armatei române” și deținea ilegal “muniție și efecte militare” (*apud* M. Carp 1947: 218);
4136. KATZ, Vera - arestată în ian. 1942 pentru că, potrivit organelor de anchetă, își “exprimase în public ura contra armatei române” și deținea ilegal “muniție și efecte militare” (*apud* M. Carp 1947: 218);
4137. KELLER, Dumitru – în conducerea comitetului județean de partid Chișinău (menționat în autobiografia de la Securitate a lui Alexandru Nicolschi, apud Solomovici 2001II: 47)
4138. KRATZMAN, Raia – în 1940 dactilografa la biroul de presă „Luvru” din București, reprezentantul pentru România al publicațiilor sovietice, originară din cetatea Albă, în 1940 urmărea trecerea în Basarabia sovietică (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 177) – posibilă identitate cu Raia Vidrașcu [v. supra]?
4139. MEER/BEER – prefect de Cernăuți în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 171);
4140. PIZARECSKY, Alexandru – avocat evreu din Soroca, cf. unor surse îl execută pe avocatul Stănescu imediat după pătrunderea trupelor sovietice în oraș în 1940 (Arhiva M.Ap.N. fd 948, secția 2, dosar nr. 941, ff. 53-57, apud Duțu & Botoran I 2003: 165);
4141. POLIACI, Maria - arestată în ian. 1942 pentru că, potrivit organelor de anchetă, își “exprimase în public ura contra armatei române” și deținea ilegal “muniție și efecte militare” (*apud* M. Carp 1947: 218);
4142. RABINOVICI – de profesie medic, conducătorul sovietului local din Chilia Nouă în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, *apud* Duțu & Botoran 2003 I: 171, 197, 222; Buzatu 1995: 37);
4143. RABINOVICI, ? – fratele medicului, primar al orașului Chilia Nouă după instaurarea controlului sovietic în iunie 1940 (Biblioteca Academiei Române, Arhiva Istorică, fond XXIV, dosar nr. 3377, ff. 14-19, *apud* Duțu & Botoran I 2003: 197);
4144. RABINOVICI, Cogan, inginer, Chișinău (menționat în autobiografia de la Securitate a lui Alexandru Nicolschi, apud Solomovici 2001II: 47)
4145. RAUFERGER – avocat din Vijnița, situat în fruntea grupului care jefuiește percepitura locală după 28 iunie 1940 (Arhiva M.Ap.N. fd 948, secția 2, dosar nr. 941, ff. 53-57, apud Duțu & Botoran I 2003: 168);
4146. STEINBERG, Carol – avocat originar din Huși, conducător al sovietului comunal din Chișinău în iulie 1940, după preluarea controlului de către trupele sovietice, co-autor al listelor de execuții (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 171, 172)

4147. STEINBERG, D. Fania – funcționară la biroul „Luvru” din București la sfârșitul anilor '30, s-a întors în Basarabia ocupată de sovietici după iunie 1940 (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172 și 174-178, apud Duțu & Botoran 2003 I: 177 și 180);
4148. ȘATRAN – primarul orașului Vijnița, în fruntea “comitetului” de primire a trupelor sovietice în oraș în iunie 1940 (Arhiva M.Ap.N. fd 948, secția 2, dosar nr. 941, ff. 53-57, apud Duțu & Botoran I 2003: 168);
4149. ȘLEAHU, Samson (n. Samson ȘLEIZER, fiul lui Herșcu) (20.VII.1915 Călărași, Ungheni, Basarabia – 27.III.1993 Chișinău) – ilegalist, în timpul războiului înrolat în Armata Roșie, din 1957 în redacția revistei Dnester; prozator în canoanele realismului socialist (v. lucrările *Tovarășul Manea* (1956), *După război* (1957), *Hăul* (1968), etc.);
4150. TORZIMAN (Goma 2007 indică drept variantă corectă numele “Terzman”) – fost ziarist în perioada interbelică, după iunie 1940 cu funcție înaltă în ierarhia instaurată de sovietici în Basarabia (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 171); în mod posibil identic cu TERZIMAN, Alexandru (n. Ițic (Iosif ALTERSOHN) (n. Stănișești-Tecuci, 14.IX.1894 – 1943(?)) ziarist în perioada interbelică la *Izbândă*; (v. și Benjamin & Stanciu 1996: 23);
4151. VAGNER – “cunoscut comunist” din Cernăuți în 1940 (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 321-32, apud Duțu & Botoran 2003 I: 205);
4152. WINER – medic, șeful sanatoriului din Vijnița; după 28 iunie 1940, împiedică refugierea personalului român, rupe drapelul României, strigând că “a sosit cesul evreilor” (Arhiva M.Ap.N. fd 948, secția 2, dosar nr. 941, ff. 53-57, apud Duțu & Botoran I 2003: 168);
4153. ZIMCENKO – în 1940 domiciliat în București, Calea Moșilor nr. 130, communist care urmărea trecerea în Basarabia ocupată de sovietici (Arhiva M.Ap.N., fd. 948, dosar nr. 155, ff. 162-172, apud Duțu & Botoran 2003 I: 177), etc., etc., etc.

SURSE BIBLIOGRAFICE

Cărți de autor, volume

- ADORIAN, Gheorghe *et al.* (1971) *Voluntari români în Spania, 1936-1939: Amintiri și documente*. I.S.I.S.P.; București: Ed. Politică.
- ANDREESCU, Andreea; Lucian Nastasă; Andrea Varga (2003a) *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare. Evreii din România (1945-1965)*. Cluj-Napoca: Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală.
- (2003b) *Minorități etnoculturale. Mărturii documentare. Maghiarii din România (1956-1968)*. Cluj-Napoca: 2003.
- ANDREESCU, Gabriel (2003) *Extremismul de dreapta în România*. Cluj-Napoca: Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală.
- BĂRBULESCU, Elena (2009) coord. *Documente privind politica sanitatără în România (1948-1964)*. Cluj-Napoca: Mega.
- BALAŞ, Egon (2008) *Will to Freedom: A Perilous Journey through Fascism and Communism*. New York: Syracuse University Press.
- BEJENARU, Liviu & Florica Dobre *et al.* (2004) - (coord.) *Membrii CC al PCR 1945-1989. Dicționar*. București: Ed. Enciclopedică
- BENYAMIN, Lya & S. Stanciu (1996) *Evreii din România între anii 1940-1944: Problema evreiască în stenogramele Consiliului de Miniștri*. București: Hasefer; F.C.E.R.; C.S.I.E.R.
- BERINDEI, Mihnea; Dorin Dobrincu și Armand Goșu (2009) *Istoria comunismului în România. Documente. Perioada Gheorghe Gheorghiu-Dej (1945-1965)*. C.P.A.D.C.R. București: Humanitas.
- BETEA, Lavinia (2001a) *Maurer și lumea de ieri*. Cluj-Napoca: Dacia.
- (2001b) *Lucrețiu Pătrășcanu. Moartea unui lider comunist. Studiu de caz*, București, Editura Humanitas, 2001
- (1997) *Alexandru Bârlădeanu despre Dej, Ceaușescu și Iliescu*. București: Evenimentul Românesc.
- BEZVICONI, G. (1972) *Necropola capitalei*. București: Institutul de Istorie “Nicolae Iorga”; Ed. Academiei R.S.R.
- BOLDUR-LĂȚESCU, Gheorghe (2004) *The Communist Genocide in Romania*. Happauge, New York: Nova Science Publishers.
- BOTTONI, Stefano (2010) *Transilvania roșie. Comunismul român și problema națională 1944-1965*. Cluj: Ed. Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale & Ed. Kriterion.
- BRAUȘTEIN, Iancu (2002/3): *Întreprinzători evrei în Moldova, 1879-1950* vol. I (2003) & II (2004). Iași: Junimea – un catalog al documentelor aflate în arhiva direcției județene Iași a Arhivelor Naționale, fd. Camerei de Comerț și Industrie (disponibil electronic și la http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri ale culturii iudaice 02_04.html).

- (2001/4) *Ebreii în prima universitate din România, 1860-1950* (vol.I & II.). Iași: Dan, Gr.T. Popa. (disponibil electronic și la http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri_ale_culturii_iudaice_02_05.html).
- BRUCAN, Silviu (1992) *Generația irosită*. București: Editurile Univers și Calistrat Hogaș.
- BURCEA, Mihai; Marius Stan; Mihail Bumbeș (2009) *Dicționarul ofițerilor și angajaților civili ai Direcției Generale a Penitenciarelor*. Iași: Polirom.
- BUTNARU, I.C. (1993) Waiting for Jerusalem. Surviving the Holocaust in Romania. Westport, CT: Greenwood Press.
- BUZATU, Gheorghe (2009) coord. *România în ecuația războiului și păcii (1939 – 1947) - Aspecte controversate* – (ed. a II-a). București: Mica Valahie.
- (2008) *Antonescu, Hitler, Stalin III. Un raport nefinal*. Iași: Demiurg.
- (2003) *România și marile puteri, 1939-1947* București: Ed. Enciclopedică.
- (1996) *Românii în arhivele Kremlinului*. București: Univers Enciclopedic.
- (1995) *Așa a început Holocaustul împotriva poporului român*. București: Majadahonda.
- BUZATU, Gheorghe & Corneliu Bichineț (2005) coord. *Arhive secrete. Secretele arhivelor (II)*. București: Mica Valahie.
- BUZATU, Gheorghe & Marusia Cîrstea (2010) *Europa în balanța forțelor [vol III.: România și proba labirintului (1939-1989)]*. Iași: TIPO Moldova.
- BUZATU, Gheorghe & Mircea Chirițoiu (1998) *Agresiunea comunismului în România: documente din arhivele secrete, 1944-1989* (vol. II). București: Paideia.
- BUZATU, Gheorghe; Stela Cheptea și Marusia Cîrstea (2011) *Istorie și societate* (Vol. III). București: Mica Valahie.
- CAJAL, Nicolae & Harry Kuller (2004) Contribuția evreilor din România la cultură și civilizație. București: Hasefer.
- CARMELLY (Steigman), Felicia (1997) (ed. engl.) *Shattered! 50 Years of Silence. History and Voices of the Tragedy in Romania and Transnistria*. Toronto: Abbeyfield Publishers.
- CARP, Matatias (1948) *Cartea Neagră: suferințele evreilor din România în timpul dictaturii fasciste, 1940-1944. Vol. II-A: Pogromul de la Iași*. București: Societatea Națională de Editură și Artă Grafică “Dacia Traiană”.
- (1947) *Cartea Neagră: suferințele evreilor din România în timpul dictaturii fasciste, 1940-1944. Vol. III: Transnistria*. București: Societatea Națională de Editură și Artă Grafică “Dacia Traiană”.
- (1946) *Cartea Neagră: suferințele evreilor din România în timpul dictaturii fasciste, 1940-1944. Vol. I.: Legionarii și rebeliunea*. București: Atelierele Grafice Socec & Co., S.A.R.
- CĂTĂNUŞ, Dan & Ioan Chiper (ed., et Gheorghe Neacșu) (1999) - *Cazul Ștefan Foriș. Lupta pentru putere în P.C.R. de la Gheorghiu-Dej la Ceaușescu. Documente (1940-1968)*. București: Vremea.
- CÂMPEANU, Pavel (2002) *Ceaușescu, anii numărătorii inverse*. Iași: Polirom.
- (1990) *Exit: toward post-Stalinism*. Armonky; NY: M.E. Sharpe.
- CIOBANU, Vasile & Sorin Radu (2008), coord. *Partide politice și minorități naționale din România în secolul XX* (vol. III). Sibiu: Techno.
- CIORĂNESCU, George (1993) *Bessarabia: Disputed Land between East and West*. București: Ed. Fundației Culturale Române.
- CIOROIANU, Adrian (2005) *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*. București: Curtea Veche.

- COHEN, Mitchell (1994) *The Wager of Lucien Goldmann: Tragedy, Dialectics, and A Hidden God*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- CONSTANTINIU, Florin (1999) *O istorie sinceră a poporului român* (ed. a 2-a). Bucureşti: Univers Enciclopedic.
- COSMA, Neagu (1994) *Din culisele Securității* (colecția Cupola). Bucureşti: Globus.
- COSMA, Viorel (2006) *Muzicieni din România* (vol. IX: S-Z). Bucureşti: Ed. Muzicală.
- CUTIȘTEANU, Sorin & Gheorghe I. Ioniță (1981) *Electoratul din România în anii interbelici: mișcarea muncitorească și democratică în viața electorală din România*. Cluj-Napoca: Dacia.
- DELEANU, Iulia (2005) *Kadiș pentru mama mea*. Cluj-Napoca: Kriterion.
- DELETANT, Dennis (2001) *Teroarea comunistă în România. Gheorghiu-Dej și statul polițienesc, 1948-1965*. Iași: Polirom.
- (1999) *Communist terror in Romania: Gheorghiu-Dej and the Police State, 1948-1965*. London: C. Hurst & Co.
- (1995a) *Ceaușescu și securitatea*. Bucureşti: Humanitas.
- (1995b) *Ceaușescu and the Securitate: Coercion and Dissent in Romania, 1965-1989*. London: Hurst.
- DIAMANT, David (1979) *Combattants juifs dans l'armée républicaine espagnole, 1936-1939*. Paris: Renouveau.
- DOBRE, Florica (coord.) et al. (2004) *Membrii C.C. al P.C.R. 1945-1989*. Bucureşti: Ed. Enciclopedică.
- DOBRINCU, Dorin & Constantin Iodachi, ed. *Țărăniminea și puterea. Procesul de colectivizare a agriculturii în România, 1949-1962*. Iași: Polirom.
- DUMITRESCU, Aurelian Titu (2005) Parada (Autobiografie). Bucureşti: Semne
- DUȚU, Alesandru et al. (2002) România: Viața politică în documente – 1950. Bucureşti: Arhivele Naționale (disponibil la http://www.arhiveleationale.ro/images/custom/image/serban/1950/1950_pdf.pdf)
- DUȚU, Alesandru și Constantin Botoran (2003) coord. *Situarea evreilor din România* (vol I, 1939-1941). Bucureşti: Ed. Țara Noastră.
- ELIADE, Mircea (1990) *Autobiography. Vol I.: 1907-1937, Journey East, Journey West*. Chicago: University of Chicago Press.
- F.C.E.R.; C.S.I.E.R. (ed. H. Kuller) (2008) *Buletinul Centrului, Muzeului și Arhivei istorice a evreilor din România*. Bucureşti: C.S.I.E.R.
- FRUNZĂ, Victor (1990) *Istoria stalinismului în România*. Bucureşti: Humanitas.
- GALLAGHER, Tom (2005) *Theft of a Nation: Romania since Communism*. London: Hurst & Co.
- GAGYI, József (2004) *A krízis éve a Székelyföldön, 1949*. Miercurea Ciuc: Pro-Print Könyvkiadó.
- GAVRILĂ-OGORANU, Ion și Lucia Baki Nicoară (1999) *Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc*. Vol III. Timișoara: Marineasa.
- GEORGES-PICOT, Grégoire (2000) *L'innocence et la ruse: des étrangers dans la Résistance en Provence, 1940-1944*. Paris: Tirésias.
- GEORGESCU, Titu (1997) *Istoria românilor*. Bucureşti: Ed. Fundației "România de Mâine".
- GEORGESCU, Vlad (1993) *Istoria românilor de la origini până în zilele noastre* (ed. a 3-a). Humanitas: Bucureşti.
- GERRITS, André (2009) *The Myth of Jewish Communism*. Brussels: Éditions scientifiques internationales.

- (1991) *Politică și istorie. Cazul comuniștilor români*. București: Humanitas.
- GLASS, Hildrun (2002) *Minderheit zwischen zwei Diktaturen: zur Geschichte der Juden in Rumänien, 1944-1949*. München: Oldenbourg.
- GOMA, Paul (2008) *Jurnal 2008* (disponibil la http://www.romanimea.com/pdf/PaulGoma/LRP_JURNAL_2008.pdf)
- (2007) *Săptămâna Roșie*, varianta ian. 2007 (disponibilă la http://paulgoma.free.fr/paulgoma_pdf/pdf/FRP_SAPTAAMA ROSIE Ianuarie 2007.pdf)
- (1990) *Gherla*. București: Humanitas.
- HAGIU, I. (1996) *Dicționarul presei literare românești, 1790-1990*. București: Ed. Fundației Culturale Române.
- HANSEN, Michael Ritivoi (2011) *The Message*. Bloomington, IN: Xlibris.
- HILLGRUBER, Andreas (1994) *Hitler, regele Carol și mareșalul Antonescu*, București: Humanitas (traducerea ediției în limba germană din 1965, Wiesbaden: Fritz Steiner).
- HEUMOS, Peter (2004) *Europäischer Sozialismus im Kalten Krieg. Briefe und Berichte, 1944-1948*. Frankfurt am Main: Campus.
- HODOȘ, George (1987) *Show Trials. Stalinist Purges in Eastern Europe, 1948-1954*. New York: Praeger.
- IERUNCA, Virgil (1990) *Fenomenul Pitești*. București: Humanitas.
- IOANID, Radu (2005) *Răscumpărarea evreilor*. Iași: Polirom.
- IONIȚOIU, Cicerone (2006) *Genocidul din România. Repere în procesul comunismului*, ed. electronică, Apologeticum, disponibilă la <https://www.semperfidelis.ro/request.php?49>
- (2000) *Victimele terorii comuniste. Arestați, torturați, întemnițați, uciși. Dicționar* (vol. I-IX). București: Ed. Mașina de scris (disponibil online la <http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ianitoiu/>)
- (1985) Morminte fără cruce. Contribuții la cronica rezistenței românești împotriva dictaturii (vol.III) Freiburg: Coresi (disponibilă în format electronic și la adresa <http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ianitoiu/morminte3/>).
- OPREA, Ion. N. (2007) *Bârladul în presa vremurilor: de la revista "Păreri" la ziarul "Steagul Roșu" – 1932-1949*. Iași: Ed. P.I.M.
- JELA, Doina (2001) *Lexiconul negru: unelte ale represiunii comuniste*, București: Humanitas.
- KULLER, Harry (2008a) coord. *Ebreii din România. Breviar bibliografic*. București: Hasefer.
- KUNZE, Thomas (2009) *Nicolae Ceaușescu. Eine Biographie* (ed. a 3-a). Berlin: LVD GmbH.
- LEVY, Robert (2002) *Gloria și decăderea Anei Pauker*. Iași: Polirom.
- LUNGU, Vasile (1997) *Viața lui Tudor Vianu*. București: Minerva.
- LUSTIGER, Arno (1994) *Zum Kampf auf Leben und Tod! : das Buch vom Widerstand der Juden, 1933-1945*. Köln: Kiepenheuer & Witsch.
- MANU, George [Testis Dacicus] (2011) *În spatele Cortinei de Fier: România sub ocupație rusească*. București: Mica Valahie.
- MARINESCU, Otilia & Ana-Maria Brezezovski (2003) Personalități maramureșene – niversări: Vida Gheza. Baia Mare: Biblioteca județeană "Petre Dulfu" (disponibil la http://www.bibliotecamm.ro/caiete/gheza_vida.pdf).
- MĂRGHITAN, Liviu & Ioan Mancaș (2008) *Academicienii Iașilor (secolele XIX-XX)*. Arad: Ramira.

- MEYER, Peter *et al.* (1953) *The Jews in the Soviet Satellites*. New York: The American Jewish Committee
- MIHĂILESCU, Ștefania (2006) *Din istoria feminismului românesc: Studii și antologie de texte (1929-1948)*. Iași: Polirom.
- MIRCU, Marius (1998) *M-am născut reporter*. Tel Aviv: Glob-Papyrus.
- MOCANU, Marin Radu (2003) *Literatura română și cenzura comunistă (1960-1971)*. București: MÓZES, Tereza (1997) *Ebreii din Oradea*. Buurești: Hasefer.
- MURGESCU, Bogdan (2001) coord. *Istoria României în texte*. București: Corint.
- NASTASĂ, Lucian & Levente Salat (2003) *Maghiarii din România și etica minoritară (1920-1940)*. Cluj-Napoca: Ed. C.R.D.E.
- NEGRICI, Eugen (1996) coord. *Poezia unei religii politice. Patru decenii de agitație și propagandă*. București: PRO.
- NICULAE, Cornel Dan (2004) *Ofensiva iudaismului asupra României*. București: Carpathia Rex.
- NICULESCU-MIZIL, Paul (2003) *O istorie trăită. Memorii (Vol II.)* București, Moscova, Praga, Bologna. București: Democrația.
- NEUMANN, Victor (1996) *Istoria evreilor din România*. Timișoara: Amarcord.
- OIȘTEANU, Andrei (2001) *Imaginea evreului în cultura română*. București: Humanitas.
- OLTEANU, Cristina Liana (2003) ed. *Femeile în România comunistă*, București: Politeia-SNSPA.
- OPREA, Ion N. (2007) *Bârladul în presa vremurilor*. Iași: P.I.M.
- OPREA, Marius (2002) *Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente, 1949-1989*. Iași: Polirom.
- OPREA, Nedelcu; Ion Petruțiu și Gheorghe Hîncu (1973) *Cultura, știința și arta în județul Galați: dicționar bibliografic*. Galați: Biblioteca "V.A. Urechia".
- PALTY, Sonia (1992) *Ebrei, treceti Nistrul!* București: Ministerul Informațiilor Publice (v. <http://www.scribd.com/doc/41258979/evrei-treceti-nistrul>).
- PANDREA, Petre (2000) *Memoriile mandarinului valah*. București: Albatros.
- PARASCHIVESCU, Miron Radu (1994) *Jurnalul unui cobai*. București: Dacia.
- PINAY, Maurice (1967) *The Plot Against the Church*. Los Angeles: St. Anthony Press.
- PINTILIE, F. (2003) *Serviciul Special de Informații din România (1939-1947)* (vol. I). București: Ed. Academiei Naționale de Informații.
- PRESTON, Paul, Michael Partridge și Piers Ludlow (2005) *British Documents on Foreign Affairs*. London, Foreign Office: LexisNexis.
- RATIU, Gheorghe (1996) *Raze de lumină pe cărări întunecate*. București: PACO.
- RĂDULESCU-ZONER, Șerban; Daniela Bușe; Beatrice Marinescu (1995) *Instaurarea totalitarismului comunist în România*. București: Cavallioti.
- ROMAN, Petre (2000) *Libertatea ca datorie*. București: Paideia.
- ROSEN, Moses (1990) *Primejdii, încercări, miracole*. București: Hasefer.
- ROTH, Andrei (1999) *Naționalism sau democratism?*. Târgu Mureș: Pro Europa.
- ROTMAN, Liviu (2004) *Ebreii din România în perioada comunistă, 1944-1965*. Iași: Polirom.
- ROZEN, Marcu (2006) *The Holocaust under the Antonescu Government* (ed. a IV-a). București: Hasefer, A.E.V.R.H. (disponibil la http://www.survivors-romania.org/text_doc/the_holocaust_under_the_antonescu_government.htm)
- SANDACHE, Cristian (2006) *Literatură și propagandă în România lui Gheorghiu-Dej*. București: Mica Valahie.
- SCURTU, Ioan (1982) *Viața politică din România, 1918-1944*. București: Albatros.

- & BUZATU, Gheorghe (1999) *Istoria românilor în secolul XX*. Bucureşti: Paideia.
- SEBASTIAN, Mihail (1996) *Jurnal (1935-1944)*. Bucureşti: Humanitas.
- SFETCU, Paul (2000) *13 ani în anticamera lui Dej*. Bucureşti: Ed. Fundației Culturale Române.
- SOLOMON, Max (2004) *La 90*. Bucureşti: Litternet.
- SOLOMOVICI, Teşu (2004) *Securitatea şi evreii (I): Teroare, crime, turnători, colaboraţionişti*. Bucureşti: Ziua.
- (2003) *Securitatea şi evreii (I): Despre călări şi despre victime*. Bucureşti: Ziua.
- (2001) *România Judaica* (vol. I şi II). Bucureşti: Ed. Teşu.
- STĂNESCU, Mircea (2010) *Reeducarea în România comunistă (1948-1952)*. Aiud, Suceava, Piteşti. Iaşi: Polirom.
- STROM, Yale (2002) *The Book of Klezmer: The History, the Music, The Folklore*. Chicago Review Press.
- ŞINCA, N. Florin (2006) *Din istoria poliţiei române. Între onoare şi obedienţă*. Bucureşti: RCR Print.
- TĂNASE, Stelian (1998) *Elite şi societate. Guvernarea Gheorghiu-Dej*. Bucureşti: Humanitas.
- TISMĂNEANU, Vladimir (2005) *Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc*. Iaşi: Polirom.
- (2003) *Stalinism for All Seasons. A Political History of Romanian Communism*. Berkeley; CA: University of California Press.
- (1998) *Arheologia Terorii*. Bucureşti: All.
- (1997a). *Reinventarea Politicului*. Iaşi: Polirom.
- (1997b) *Mizeria utopiei: criza ideologiei în Europa Răsăriteană*. Iaşi: Polirom.
- (1995) *Fantoma lui Gheorghe Gheorghiu-Dej*. Bucureşti: Univers.
- TRONCOTĂ, Cristian (2006) *Torţionarii. Istoria instituţiei securităţii regimului communist din România, 1948-1964*. Bucureşti: Elion.
- (2003) *Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informaţii şi Securitate ale regimului communist din România, 1965-1989*. Bucureşti: Elion
- (2003b) *Istoria Securităţii regimului communist din România. 1948-1964*. Bucureşti: Ed. Ion Cristoiu.
- (1999). *Istoria serviciilor secrete româneşti. De la Cuza la Ceauşescu*. Bucureşti: Ed. "Ion Cristoiu".
- TUDOR, Alina & Dan Cătănuş (2000) *Amurgul ilegaliştilor. Plenara PMR din 9-13 iunie 1958*. Bucureşti: Vremea.
- ȚUGUI, Gheorghe (1979) *Evoluţia Partidului Social-Democrat din România de la frontul unic la partidul unic* (martie 1944 – februarie 1948). Bucureşti: Ed. Politică.
- VAN DER LINDEN, Marcel (ed. 1992) *Von der Oktoberrevolution zur Perestroika: Der westliche Marxismus und die Sowjetunion*. Dipa (disponibil la http://www.kommunismus.narod.ru/knigi/pdf/Marcel_van_der_Linden - Von_der_Oktoberrevolution_bis_zur_Perestroika_Teil_1.pdf).
- VÁGÓ, Béla (1981) ed. *Jewish Assimilation in Modern Times*. Boulder, CO: Westview Press.
- VASILE, Cristian (2010) *Literatura şi artele în România comunistă*. Bucureşti: Humanitas.
- VERDERY, Katherine (1995) *National Ideology under Socialism: Identity and Cultural Politics in Ceausescu's Romania*. Berkeley, Los Angeles; CA: University of California Press.
- (1994) *Compromis şi rezistenţă. Cultura română sub Ceauşescu*. Bucureşti: Humanitas.
- VIANU, Lidia (1998) *Censorship in Romania*. Budapest: Central European University Press.

- VOICU, George (2000) *Zeii cei răi. Cultura conpirației în România postcomunistă*. Iași: Polirom.
- VULTUR, Smaranda & Adrian Onică (2009) eds. *Memoria salvată II*. Timișoara: Ed. Universității de Vest.
- WASSERSTEIN, Bernard (2000) *Disparația diasporei: evreii din Europa începând cu 1945*. Iași: Polirom.
- WATTS, Larry (2011) *Ferește-mă, Doamne, de prietenii: Războiul clandestin al blocului sovietic cu România*. București: RAO.
- WEXLER, Teodor și M. Popov (2002) *Anchete și procese uitate, 1945-1960: documente*. Vol. II. București: Fundația W. Filderman.
- ZAHARIUC, Paul (2009) *Întâmplări din vremea Ciumei Roșii*. Iași: PIM.

Capitole în volume

- ANCEL, Jean (2005) “‘The New Jewish Invasion’ – The Return of the Jews from Transnistria”, pp. 231-256 în David Bankier (ed.) *The Jews are Coming Back : The Return of the Jews to their Countries of Origin after WWII*. Jerusalem: Yad Vashem.
- BADRUS, Nadia (2008) “Identitate etnică, parcurs bibliografic și opțiuni politice. Evreii din România și comunismul”, pp. 252-262 în Vasile Ciobanu & Sorin Radu, coord. *Partide politice și minorități naționale din România în secolul XX* (vol. III). Sibiu: Techno.
- BANU, Florian (2009) “Securitatea și arestarea ‘dușmanilor poporului’ (1948-1953)”, pp. 416-26 în Stela Cheptea și Gheorghe Buzatu (coord), *Convergențe istorice și geopolitice. Omagiu profesorului Horia Dumitrescu*. Iași: Demiurg.
- (2008) “Prezența minoritarilor evrei în structurile Securității – între mit și realitate”, pp. 320-330 în Vasile Ciobanu & Sorin Radu, coord. *Partide politice și minorități naționale din România în secolul XX* (vol. III). Sibiu: Techno.
- (2007) “‘Strămoșii’ Securității - structuri de poliție politică din România în perioada 23 august 1944-30 august 1948”, pp. 456-484 în Aurel Pentelescu și Gavril Preda (eds.) *Clipe de viață. Comandorul dr. Ilie Manole la 60 de ani*, Ploiești: Karta-Graphic.
- BRATU, Lava G. (2008) “Momente din istoria învățământului muzical interbelic reflectate în presa timișoreană”, pp. 431-47 în *Analele Banatului, S.N. Arheologie-Istorie*, XVI (2008);, Timișoara: Muzeul Banatului.
- BRÂNCUȘI, Petre (2006) „Incursiune în istoria muzicii românești – partea I” [manuscris din 1995], pp. 107-211 [cap. III] în Titu Pânișoară, (coord. vol.) *Simpozionul Național “Prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși”*, ediția a IV-a, 4 iunie 2006, Târgu Jiu. Ed. Măiastra (disponibil la <http://www.petrebrancusi.ro/assets/pdf/vol4/cap3.pdf>).
- (2005) “Din presa vremii (3 iulie 1959 – 1960)” [colecție a unor articole semnat în perioada delimitată de P. Brâncuși], pp. 99-150 în Titu Pânișoară și Ion Șoldea, (coord. vol.) *Simpozionul Național “Prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși”*, ediția a III-a, 5 iunie 2005, Târgu Jiu. Ed. Măiastra (disponibil la <http://www.petrebrancusi.ro/vol3.html>).

- ELIAS, Mișu (2009) "Anul viitor ne întâlnim la Ierusalim", pp. 253-73 în Smaranda Vultur & Adrian Onică ed. *Memoria salvată II*. Timișoara: Ed. Universității de Vest.
- KORNIS, Geza (2009) "Fragmente din memorie", pp. 213-38 în Smaranda Vultur & Adrian Onică ed. *Memoria salvată II*. Timișoara: Ed. Universității de Vest.
- ONIŞOR, Daniel (2009) "Diplomația României și ecuația păcii", pp. 193-310 în Gh. Buzatu (coord.) *România în ecuația războiului și păcii (1939-1947)* (ed. a II-a). București: Mica Valahie.
- OPRIȘ, Petre (2005) "Despre numărul membrilor Partidului Comunist din România, la 23 august 1944", pp. 156-76 în Cornel Carp (coord) *România în contextul internațional la sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Studii și comunicări*. București: Ed. centrului Tehnic-Editorial al Armatei.
- IACOB, Gheorghe (1996), "Structura etnică a României în secolul XX", pp. 170-81 în Adrian Nicolau și Gilles Ferréol, *Minoritari, marginali, excluși*, Iași: Polirom.
- IONEL, Oana (2001) "Secția organelor conducătoare de partid, sindicale și ale UTM a C.C. al PMR. Aspecte privind evidența cadrelor (1952)", pp. 251-70 în Gh. Onișoru, coord. *Totalitarism și rezistență, teroare și represiune în România comunistă*. București: CNSAS.
- IONESCU-Gură (2010) "Serviciul Dislocări și Domicilii Obligatorii (S.D.D.O.) din cadrul Ministerului Afaceri Interne (1954-1956)" pp. 87-102 în C.N.S.A.S. *Caietele CNSAS* anII: 1(3): 2009.
- IONIȚĂ, Nicolae (2010) "Politica de cadre în Securitate. Schimbarea cadrelor medii de conducere (1958-1967)" pp. 23-53 în C.N.S.A.S. *Caietele CNSAS* anII: 1(3): 2009.
- KULLER, Harry (2010) "Inteligienția evreiască în anii comunismului local. Considerații preliminare și studiu de caz", pp. 168-192 în Liviu Rotman (coord.), Camelia Crăciun și Ana-Gabriela Vasiliu, *Noi perspective în istoriografia evreilor din România*. București: Hasefer.
- (2008b) "La a 60-a aniversare a statului Israel", pp. 11-34 în F.C.E.R.; C.S.I.E.R. (ed. H. Kuller) *Buletinul Centrului, Muzeului și Arhivei istorice a evreilor din România*. București: C.S.I.E.R.
- (2008c) "Documentar-anexă: Sioniștii sub 'lupa' Siguranței și Securității. 1925-1949", pp. 135-208 în F.C.E.R.; C.S.I.E.R. (ed. H. Kuller) *Buletinul Centrului, Muzeului și Arhivei istorice a evreilor din România*. București: C.S.I.E.R.
- LUNGU, Ivan (2009) "Slavă Domnului, nu ne-au luat", pp. 239-52 în Smaranda Vultur & Adrian Onică ed. *Memoria salvată II*. Timișoara: Ed. Universității de Vest.
- MORARU, Pavel (2008) "Reflecții ale istoriografiei ruse asupra contribuției evreilor la mișcarea comunistă", pp. 299-319 în Vasile Ciobanu & Sorin Radu, coord. *Partide politice și minorități naționale din România în secolul XX* (vol. III). Sibiu: Techno.
- ORMENIȘAN, Teodora (2008) "Câteva considerații despre antisemitism și comunism", pp. 120-25 în F.C.E.R.; C.S.I.E.R. (ed. H. Kuller) *Buletinul Centrului, Muzeului și Arhivei istorice a evreilor din România*. București: C.S.I.E.R.
- PETCU, Adrian Nicolae & Denisa Bodeanu (2010) "Contribuții la întocmirea unui dicționar al ofițerilor de Securitate (problema culte-secte)" pp. 55-69 în C.N.S.A.S. *Caietele CNSAS* anII: 1(3): 2009.
- PLEŞA, Liviu (2010) "Cadrele de conducere din Direcția Regională de Securitate Cluj. Date biografice (I)", pp. 119-132 în C.N.S.A.S. *Caietele CNSAS* anII: 1(3): 2009.
- POPOVICI, Dinu (2010) "Un remarcabil volum de muzicologie: 'George Breazul și istoria nescrisă a muzicii românești' de Petre Brâncuși", pp. 244-318 în Titu Pânișoară și

- Cristian Brâncuși, (coord. vol.) *Simpozionul Național “Prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși”, ediția a VIII-a, 22 mai 2010, Târgu Jiu*. Târgu Jiu: Măiastra (disponibil la <http://www.petrebrancusi.ro/vol8.html>).
- ROȘCA, Mariana (2003) “Când și de ce a apărut sintagma ‘Școala clujeană de psihologie’”, pp. 137-62 în *Anuarul Institutului “George Barițiu” din Cluj-Napoca, Series Humanistica*, tom V.
- ROTMAN, Liviu (1994) “Romanian Jewry: The First Decade after the Holocaust”, pp. 287-8 în Randolph L. Braham, ed. *The Tragedy of Romanian Jewry* (seria East European Monographs, nr. 404). New York: Rosenthal Institute for Holocaust Studies; Graduate Center / The City University of New York.
- TISMĂNEANU, Vladimir (1991) “The Tragicomedy of Romanian Communism” pp. 121-74 în Ferenc Feher & Andrew Arato, ed. *Crisis and Reform in Eastern Europe*. New Brunswick, New Jersey: Transaction Publishers.
- (1989b) “The Tragicomedy of Romanian Communism”, în forma unui raport de cercetare sub egida National Council for Soviet and East European Research, în beneficiul Foreign Policy Research Institute (disponibil la <http://www.ucis.pitt.edu/nceer/1989-903-04-2-Tismaneanu.pdf>).
- TRIȘCU, Aurelian (2002) “Constructori și demolatori”, în Romulus Rușan (2003), ed. Analele Sighet 10. Anii 1973-1989; Cronica unui sfârșit de sistem. Comunicări prezentate la Simpozionul de la Memorialul Sighet (5-7 iulie 2002). București: Ed. Academia Civică (disponibil la http://www.memorialsighet.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=915%3Aanalele-sighet-10-anii-1973-1989-cronica-unui-sfart-de-sistem-&catid=59%3Ao-carte-pe-zi&Itemid=167&lang=ro)

Articole (reviste)

- ADAMEȘTEANU, Gabriela (2006) “De ce noi? (II) Despre eroism, despre manicheism”. *Observator cultural* nr.73 (329) (13-19 iulie) (disponibil la <http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=7237>)
- ARACHELIAN, Vartan (2010) “Operațiunea ‘Îmbogățirea’: ‘Reprezentanții proletariatului victorios’ dau iama prin casele ‘exploatatorilor’”. *Historia* nr 108 (dec. 2010) (disponibil la http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/operatiunea-imbogatirea-reprezentantii-proletariatului-victorios-dau-ia).
- BANU, Florian (2005) “Adevăr și ficțiune în documentele Securității”. *Analele științifice ale Universității “Al. I. Cuza” din Iași*, seria Istorie, tom LI, 375-392
- (1999) “Activitatea casei de administrare și supraveghere a bunurilor inamice (1945-1947)”. *Xenopoliana* VII (1-2): 45-66.
- BANU, Luminița și Florian Banu (2008) “Consilierii sovietici și activitatea organelor represive ale regimului comunist din România (1944-1964)”. *Analele Universității “Dunărea de Jos” din Galați*, seria 19, tom VII, pp. 197-222.
- BETEA, Lavinia (2005) “Glorie și decădere. Ancheta soției ‘trădătorului’ Vasile Luca”. *Jurnalul Național*. 17 mai 005 (disponibil la <http://www.jurnalul.ro/sc-nteria/jurnalul-national/glorie-si-decadere-44881.html>).

- BRĂTESCU, Gheorghe (2007) "La centenarul conferențiarului dr. Paul Pruteanu, eminent teoretician și organizator sanitar". *Revista medicală română* 4(LIV): 251-3.
- BRUMARU, Ada (2006) "Câteva gânduri despre Laurențiu Profeta". *Realitatea evreiească* nr. 268 (1058): 17; 25 august – 15 septembrie.
- CATALAN, Gabriel (2009) "Teatrul și muzica din România în primii ani de comunism (I)", pp. 187-202 în revista *Revista Arhivelor* nr. 1 (LXXXVI)/2009, editată de Arhivele Naționale ale României.
- CATALAN, Gabriel și Mircea Stănescu (2004) "Scurtă istorie a Securității". *Sfera politicii* XII (109): 38-53.
- CAZIMIR, Ștefan (2005) "De la A. Mirea la Maiakovski". *România literară* nr. 29/2995 (disponibil la http://www.romlit.ro/de_la_a._mirea_la_maiakovski)
- CĂLINEȘCU, Matei (2005) "Dificultatea de a fi evreu român". *Contemporanul. Ideea Europeană* nr 10 (accesibil la <http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=7418>)
- CONSTANTIN, Letiția (2009) "Editura Cartea Rusă". *România literară*, nr. 25 (26 iunie), pp. 16-8.
- (2009b) "Instrumente ale 'agitației culturale' în perioada 1944-1954: Revista *Veac Nou* și scriitorii români". *România literară*, nr. 19 (12 iunie), p. 20-21.
- COROBCA, Liliana (2008) "Procesul de epurare a cărților". *Stare de urgență* I (8) (decembrie 2008): 15.
- (2008b) "Poveste cu cenzori". *Observator cultural* 405 (ian. 2008) (disponibil și la http://www.observatorcultural.ro/Poveste-cu-cenzori*articleID_18997-articles_details.html).
- (2008c) "Culisele cenzurii comuniste". *Asimetria*, martie 2008 (disponibil la <http://www.asimetria.org/modules.php?name=News&file=article&sid=563>).
- CRĂCIUN, Corneliu (2009) "Uniunea Patrioților" în Bihor (1945)". *Crisia*. An 2009, pp. 299-310. Oradea: Muzeul Țării Crișurilor.
- (2007) "Comitetul Democrat Evreiesc (Bihor-Oradea) – între promisiunea loialității și eșuarea în trădare". *Crisia*, an 2007 (revistă anuală), pp. 173-91. Oradea: Muzeul Țării Crișurilor.
- CRISTOIU, Ion (2011) "1945-1950: Paranoia arestării cărților". *Historia*, iulie 2011 (disponibil la http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/1945-1950-paranoia-arestarii-cartilor).
- DAN, Peter (2011) "Model, alternative și narcisimul micilor diferențe". *Observator cultural*, nr. 573 (disponibil și la <http://www.observatorcultural.ro/index.html/articles%7Cdetails?articleID=25284&pageID=1>).
- DATCU, Ioan Anton (2009) "Egalitatea demagogică". *Pagini românești*, iunie 2009 (disponibil la <http://paginiromanesti.com/articol.asp?codart=2-MA01-06094&searchstring=1>).
- (2008) "Închisoarea Pitești, demența bestialității". *Pagini românești*, nr. 6/2008 (disponibil la <http://paginiromanesti.com/articol.asp?codart=2-MA01-06081&searchstring=1>)
- DOGARU, Bogdan Constantin (2010) "Organizații evreiești din Focșani sub lupa Siguranței și Securității". *Milcovia*, seria a III-a, an VI, nr. 10 (ian.-iun. 2010), pp. 71-85. Focșani: Terra.
- DOMENICO, Viorel (2005) "Dicționarul marilor cineaste români: Posmantir, Tudor". *Viața militară* 4(6) (dec. 2005): 51-2.

- DORIAN, Dorel (2006) "In memoriam Sorin Cunea". *Realitatea evreiească* 268 (1058): 17; 25 august – 15 septembrie.
- DURNRA, Victor (2002) "Misterioasa viață a Soranei Gurian". *România literară* nr. 20 (21-27 mai 2002) (disponibil la http://www.romlit.ro/misterioasa_via_a_soranei_gurian).
- FÜRTÖS, Andrea (2007) "Personalul administrativ al penitenciarului Sighet (1950-1955). Profiluri umane", pp. 401-32 în *Anuarul Institutului de Istorie "G. Barițiu" din Cluj-Napoca*, tom. XLVI.
- GEORGE, Alexandru (2010) "Falsificația prin documente". *România literară*, nr. 42, 5 nov. 2010, p. 10.
- GYÉMÁNT, Ladislau (2002) "Sub patru dictaturi. Zece ani din viața unei comunități evreiești din Transilvania. Alba Iulia 1940-1950". *Anuarul Institutului de Istorie "George Barițiu", Series Historica* (XLI): 393-404.
- HÎNCU, Dumitru (2009) "Ati auzit de Dangulov S.A.?". *România Literară* nr. 23 (disponibil la http://www.romlit.ro/ai_auzit_de_dangulov_s.a.).
- HORASANGIAN, Bedros (2001) "Memoria lui Wiesel". *Observator cultural* nr. 56 (martie 2001) (disponibil la http://www.observatorcultural.ro/Memoria-lui-Wiesel*articleID_3234-articles_details.html).
- ILINCA, Alina & Liviu Marius Bejenaru (2005) "Aventurile unui atașat militar francez în România populară". *Studii și materiale de istorie contemporană*, IV, pp. 103-24 (disponibil la http://www.cnsas.ro/documente/istoria_comunism/studii_articole/activitati_plan_inter_n/Aventurile%20unui%20atasat%20militar.pdf).
- IOANID, Radu (2003), "Paul Goma – între Belleville și București" (la <http://www.observatorulcultural.ro/informatiiaarticol.phtml?xid=8772>, 2003)
- (1997) *Ebreii din România sub Antonescu*, București: Hasefer.
- IONIȚOIU, Cicerone (2008) "Corneliu Coposu după șase ani de speranțe (1989-1995) [Epilog]". *Vatra* nr. 10/2008, pp. 88-93 (disponibil la http://www.revistavatra.ro/pdf/vatra_10_2008.pdf)
- ISTRATE, Gheorghe (2006) "In memoriam Ioan Comșa". *România literară*, nr. 51-52 (disponibil la http://www.romlit.ro/ian_coma).
- LEIBOVICI-LAIŞ, Slomo (2003) "Literatura de limbă română în Israel (II). *Curierul Românesc* 268-270 (ian.-mart.2003): 10, 27. Skogås, Suedia.
- LUPU, Corvin (2007) "Gheto-uri, lagăre și domiciliu forțate în Transnistria celui de-al doilea război mondial". Revista *Transilvania*, centrul Cultural Interetnic Transilvania, nr. 3/2007, pp. 24-41 (accesibil la <http://www.revistatransilvania.ro/archiva/2007/pdf/numarul3/art05.pdf>)
- MARIAN, Cristiana (2007) "Diplomatia românească la începutul Războiului rece (II)". *Curierul Armatei* XI 7-11 (218-222) (pentru arhiva electornică a revistei v. <http://www.curierul.forter.ro>)
- MATEESCU, Constantin (2009) "Mama cenzura". *Acolada* 10:7 (disponibil și la http://www.editurapleiade.eu/images/static/files/10_2009.pdf).
- MÂNDRESCU, Gheorghe (2004) "Grafica și propaganda în primii ani ai regimului comunist în România". *Tribuna*, nr. 48, 1-15 sept., pp. 20-21, Cluj.
- MÂȚĂ, Cezar (2007) "Comuniști în atenția organelor puterii: anul 1941". *Revista istorică* 3-4 (XVII-XVIII): 237-258. Ed. Academiei Române.
- MIRCU, Marius (2007) "Cei 19 acuzați care au adus iadul". *Magazin M-R* an XIII, 3(157): 4.

- NEAGOE-PLEŞA, Elis (2006) “‘Camarila’ lui Gheorghe Gheorghiu-Dej”. *Annales Universitatis Apulensis*, series Historica, I(10): 147-63.
- NEŞTIAN, Valeriu (2010) “Acea parte ascunsă a istoriei hușene”. *Lohanul* an IV, nr.4 (14), oct. 2010, pp. 83-9.
- NICOLAE, Emil (2011) “Complicațiile vieții de artist”. *Conta* 7 (iulie-sept. 2011): 152-60. Neamț: Consiliul Județean; D.J. pentru Cultură și Patromoniu Național Neamț; Asociația Culturală “Conta”.
- NICULESCU, Adrian (2002) “Români și evrei în exilul românesc”. *Observator cultural* nr. 133 (sept.) (disponibil la http://www.observatorcultural.ro/Romani-si-evrei-in-exilul-romanesc*articleID_4819-articles_details.html).
- OPREA, Marius (2002b) “Evreii din România: o minoritate care dispare”. *Observator cultural* nr. 101, ian. 2002 (disponibil la http://www.observatorcultural.ro/Evreii-din-Romania-o-minoritate-care-dispare*articleID_264-articles_details.html)
- OPRIŞ, Petre (2004) “Tentativă de fraudă intelectuală la nivelul nomenclaturii dejiste. Doctori în științe cu orice preț”. *Dosarele istoriei*. an IX, nr. 12(100): 11-15.
- OTU, Petre & Carme Rîjnoveanu (2007) “Presa românească despre Războiul de şase zile”. *Revista de Istorie Militară*, nr. 3-4/2007, pp. 52-7. (disponibil la http://www.mapn.ro/diepa/ispaim/files/rim_3-4_2007.pdf).
- PIENESCU, G. (2008) “Cum am devenit cărtar (2)”. *Viața românească*, nr. 8-9/2008, pp. 150-9.
- PLEŞA, Luiviu (2006) “Mihai Roller și ‘stalinizarea’ istoriografiei românești. *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica* 10 (I): 165-77. Alba-Iulia.
- POHL, Klaus (2008) “Sie wollten doch nur ans Meer”. *Cicero* (disponibil la http://www.cicero.de/97.php?ress_id=4&item=2692).
- POPA, Mircea (2003) “Ionel Jianu, eseist”. *România literară*, nr. 38 (23-29 sept.) (disponibil la http://www.romlit.ro/ionel_jianu_eseist).
- PRELIPCEANU, Nicolae (2007) Cronică de teatru: ‘Jocul ielelor’ și-al întâmplării. *Viața Românească* (republ. *Viața Culturală* a I.C.R.), nr. 6-7, pp. 237-9 (disponibil și la <http://www.romaniaculturala.ro/images/articole/cronica%20prelipceanu%20VR%206-7%202007.pdf>).
- ROBU, Lucian (2008) Reacția de ‘nealiniere’ în pictură și sculptură (1949-1962) în contextul propagandei pentru colectivizarea agriculturii”. *Studia Universitatis Cibiniensis, Series Historica*, tom 5/2008, pp. 243-54.
- RUSNAC, Mircea (1997) “Procesul intentat liderilor sârbi ‘titoiști’ (1950) și implicațiile sale”. *Analele Banatului, Arheologie-Istorie*, V, Muzeul Banatului: Timișoara (reprodus și la http://www.banaterra.eu/romana/files/rusnac_mircea_procesul_intentat_liderilor_sarbi_titoisti.pdf și la <http://istoriabanatului.wordpress.com/2009/06/17/mircea-rusnac-procesul-intentat-liderilor-sarbi-titoisti-1950-si-implicatiile-sale/>)
- SĂNDULESCU, Al. (2006) “Istorie literară: între bunăcredință și conformism (I)”. *România literară* nr.6/2002 (disponibil la http://www.romlit.ro/ntr_buncredin_i_conformism_i2).
- SCHAFIR, Michael (2000) “Paradigme, parademonstrații, paratrăsnete (II)”. *Sfera Politicii* VIII (85): 32-42.
- SIMIONESCU, Maria (2005) “Ioneștii sub cenzură”. *România literară* nr. 12 (http://www.romlit.ro/ionetii_sub_cenzur).
- SIMUȚ, Ion (2008) “Canonul literar prolepticultist”. *România literară* nr. 27 (11 iulie).
----- (2008b) “Cronologia exilului literar postbelic”. *România literară*, nr. 23 (13 iunie), p. 13.

- (2007) “Un communist onest”. *România literară* nr. 36 (XXXIX) (disponibil la http://www.romlit.ro/un_comunist_onest).
- SLAMA-CAZACU, Tatiana (2005-2006) “Brief History of The Term *Context* and Its International Success”, pp. 21-24 în *ISAPL Bulletin*, XIII (2/Sept. 2005) & XIV (1/Apr. 2006) (disponibil la <http://isapl.psycholing.org/request.php?7>).
- STĂNESCU, Mircea (2008) “La Securitate des prisons des camps en Roumanie communiste (1949-1953)”. *Revista Arhivelor*, A.N.R., nr. 2/2008, pp. 187.207.
- STRĂTUȚIU, Eugen (2005) “Scurte fragmente din istoria evreilor sibieni”. *Transilvania*, nr. 3/005, pp. 12-13.
- ȘTEFĂNESCU, Alex (2005) “Literatura scrisă la comandă”. *România literară* nr. 27 (13-19 iulie) (disponibil la <http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=7464>).
- ȘUŞARĂ, Pavel (2008) “Itinerarii plastice: Realismul socialist și revigorarea limbajului”. *Acolada* 4 (ian. 2008): 12
- (2006) “Realismul socialist și ‘revigorarea limbajului’”. *România literară* nr. 21 (mai-iunie) (disponibil la http://www.romlit.ro/realismul_socialist_i_re vigorarea_limbajului).
- TARTLER, Grete (2009) “Poezia de limbă germană a evreilor din Bucovina”. *România literară* nr. 27/2009 (disponibil la http://www.romlit.ro/poezia_de_limb_german_a_evreilor_din_bucovina).
- TISMĂNEANU, Vladimir (1989) “The Tragicomedy of Romanian Communism”. *Eastern European Politics and Society* vol. III, nr. 2, Spring 1989.
- TĂNASE, Stelian (2010) “[seria Arhivele Sfera Politicii:] Gogu Rădulescu”. *Sfera Politicii* 8(150): 90-4.
- TOMASIC, D.A. (1961) “The Rumanian Communist Leadership”, în *Slavic Review*, vol. XX, nr. 3, octombrie 1961.
- TOTOK, William (2006) “Aspecte secundare ale procesului intentat ‘spionilor Vaticanului’ în 1951”. *Timpul* VII (7-8, iulie-august): 14-6 (accesibil la http://www.idee.ro/jewish_heritage/Timpul_iulie_august_2006.pdf)
- ȚÂRĂU, Melania (2002) “Procesul de desființare a Partidului Social-Democrat. Studiu de caz – județul Bihor, pp. 171-182 în *Buletinul Cercurilor Științifice Studențești*, rubrica Istorie, nr. 8, Universitatea “1 Decembrie 1918” Alba Iulia.
- ȚUGUI, Pavel (2004) “Ilie Torouțiu și arhiva sa de istorie literară. *Codrul Cosminului* [Analele Științifice ale Universității “Ștefan cel Mare” din Suceava, seria Istorie], nr. 10, 2004, pp. 271-4 (disponibil la http://atlas.usv.ro/www/codru_net/CC10/toroutiu.pdf).
- ȚURLEA, Petre (010) „România sub stăpânirea camarile regale, 1930-1940 (I)”. *Analele Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”*, serie nouă I(2): 93-115 (disponibil la http://istorie.ucdc.ro/7.%20Revista%20PDF%20files/AUCDCI%202%20Website/7_T_urlea.pdf).
- URIAN, Tudorel (2004) “Foiletoniști de partid și de stat”. *România literară*, nr. 9 (disponibil la http://www.romlit.ro/foiletoniti_de_partid_i_de_stat).
- URSACHE, Magda (f.a.) (a) “Fata cu zestre”. *Convorbiri literare*, disponibil la <http://convorbiri-literare.dntis.ro/MURSACHEian5.html>
- (f.a.) (b) “Trecute vieți de tovi și toave”. Centrul Cultural Pitești, disponibil la http://www.centrul-cultural-pitesti.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=1835&Itemid=104

VASILE, Cristian (2008) “Câteva reflecții privind evoluția artelor în primul deceniu comunista, 1945-1953”, în *Revista Arhivelor* ed. de Arhivele Naționale ale României, nr. 1/2008, pp. 257-282.

Articole (mass media, bloguri)

- AIOANEI, Alexandru D. (f.a.) “Înființarea și organizarea filialei Iași a Tineretului Progresist – 1945”. Asociația “Est-Democrația” (disponibil la <http://eastdemocracy.com/nfinarea-i-organizarea-filialei-iai-a-tineretului-progresist-1945.html>).
- ANGHEL, Petre (2010) “Cine s-a aruncat în brațele dictaturii”. *Rețeaua Literară*, 24 iulie 2010 (disponibil la <http://reteaualiterara.ning.com/profiles/blogs/cine-sa-aruncat-in-bratele>).
- BANC, Andrei (2011) “Benone Constantin – o viață determinată de principii politice puternice”. *Realitatea evreiască*, nr. 372-3 (1172-3), 1-30 nov., p. 15.
- (2006) “In memoriam Martin Bercovici”. *Realitatea Evreiască* 262-3 (1962-3): nov.-dec. 2006 (ed. specială), p.4.
- BALINT, Nicolae (2011a) “Steaua lui Ady Ladislau în ascensiune vertiginosa”. *Ziarul de Mureș*, 22 aug. (disponibil la <http://www.ziaruldemures.ro/pagini/detalii-stire/inapoi/vanatoare-sau-razboi/articol/steaua-lui-ady-ladislau-in-ascensiune-vertiginoasa.html>).
- BETEA, Lavinia (2007) “Şah-mat la Ceaușescu în fortul Jilava”, *Adevărul*, 15 aug. 2011 (disponibil în format electronic la http://www.adevarul.ro/actualitate/adevaratul_ceausescu/Sah-mat_la_Ceausescu_in_Fortul_Jilava_0_535746779.html).
- BJOZA, Octav (2006) “Lista parțială a unor ofițeri de securitate și informatori din Brașov”, publicată în *Monitorul Expres* (Brașov), 19.X.2 006 (accesibil la http://www.monitorulexpres.ro/?mod=monitorulexpres&a=citeste&p=index&s_id=32006)
- BOTEZ, Adrian (2010) “Cum poți deveni antisemit... și anticomunist!”. *Jurnalul de Vrancea*. 21 mai (disponibil la http://www.jurnaluldevrancea.ro/opinii/adrian_botez/4333-cum_poti_deveni_antisemit_si_anticomunist.html?p=2)
- BRUCAN, Silviu (2002) “Am fost un complotist” [interviu realizat de Rodica Palade]. 22 nr. 18/2002 (6 mai): 4-6.
- BUDEA, Florin (2005) “Călări roșii”. *Bihoreanul* 16 mai (disponibil la <http://old.bihoreanul.ro/articol/ziar/oradea/cclcii-roci/5729/>).
- BURCA, Nedea (2007) “Medici evrei din România”. *Realitatea evreiască* 278-279 (1078-1079) (iunie-iulie 2007), p. 13.
- (2007b) “Arhitecți evrei din România”. *Realitatea evreiască* 275-276 (1075-1076) (1-31 mai), pp. 6-7.
- C..., Diego Maricel (2011) “Din arhivele Partidului Comunist Român: Primul 23 August în județul Vaslui”. *Obiectiv de Vaslui*, 23 aug. 2011 (disponibil la <http://odv.ro/?q=node/21636>).
- CATALAN, Gabriel (2007) “Instituții, practici și personalități la începuturile sovietizării culturii și istoriografiei românești” (26 ian.) (disponibil la http://gcatalan.blogspot.com/2007/01/institutii-practici-si-personalitati_26.html)

- (2001/2004) "Scurtă istorie a Securității" (2001, actualizat 2004) (disponibil la <http://gcatalan.blogspot.com/2006/09/scurta-istorie-securitatii.html>).
- C.E. Focșani (2010) „Organizațiile evreiești din Focșani sub lupa Siguranței și Securitatei (1946-1952). *Menora*. I (6 (iunie)): 18-19 (disponibil și la <http://www.focsani.jewish.ro/revista/iunie2010.pdf>)
- (2007) "Figuri evreiești din Focșani" (disponibil la http://www.jew-focsani.com/ro/figuri_evreiesti2.htm).
- CERNICA, Doina (2007) "Amintiri din vremea aceea". *Crai nou*, Suceava, 14 iulie (disponibil la http://www.crainou.ro/?module=displaystory&story_id=11357).
- CLEJ, Petru (2010) "Un evreu comunist deportat de Antonescu la Vapniarka se destăinuie". Platforma acum.tv, 29 aug. (disponibil la <http://www.acum.tv/articol/17000/>).
- C.R.I. (China Radio Internațional) "Doctorul român Bucur Clejan se odihnește în vecie la Shanghai", 27.XII.2008 (v. <http://romanian.cri.cn/1/2008/12/27/1s90979.htm>).
- CORLĂȚAN, Mirela (2007) "Notele către Securitate ale disidentului Gheorghe Ursu". *Cotidianul*, 10 iulie (disponibil la http://old.cotidianul.ro/notele_catre_securitate_ale_disidentului_gheorghe_ursu-29138.html).
- COSMA, Octavian Lazăr (2006) "Lista celor care l-au cântat pe Stalin", Realitatea.net, 13 octombrie 2006 (disponibil la http://www.realitatea.net/lista-celor-care-l-au-cantat-pe-stalin_194347.html#ixzz1VmWK9W00).
- COZONAC, Cornelia (2010) "Am plecat cu ultimul tren la Chișinău, după care granița s- încis". *Timpul*, Chișinău, 10 iunie (disponibil la <http://www.timpul.md/articol/am-plecat-cu-ultimul-tren-la-chisinau-dupa-care-granita-s-a-inchis%E2%80%A6-11935.html?action=print>).
- CRISTACHE, Ion (1929) "Presa Capitalei". *Înfrățirea Românească*, V(22): 261-2 (disponibil la <http://documente.bcucluj.ro/web/bibdigit/periodice/actiunearamaneasca/1928-1929/BCUCLUJ FP 279052 1929 005 022.pdf>).
- CROITORU, Avram (2007) "George Radu Bogdan: O pată de culoare pe tabloul unei epoci". *Realitatea evreiască*, nr. 270-271 (1070-1071), 26 febr. – 15 martie, pp. 8-9.
- (2006) "[Tudor Steriade 80] Teatrul 'Bulandra' mi-a dăruit cei mai frumoși ani". *Realitatea evreiască*, nr. 264-5 (1064-5), 7-23 dec., p. 7.
- (2005) "Fonoteca: Mioara Cremene". *Realitatea Evreiască*, nr. 242-3 (1042-3), dec. 2005, p. 6.
- DELEANU, Iulia (2011) "Confesiunile unui maestru bijutier: Andrei Văleanu". *Realitatea evreiască* nr. 354-5 (1154-5), 1-31 ian., p. 11.
- (2010) "Să oferi, să reziste, să nu ceri și să ierți". Actrița, regizoarea, pictorița Elena Negreanu". *Realitatea evreiască* nr. 350-1 (1150-1), 1-30 nov., p. 7.
- (2006) "Forța regeneratoare a artei". *Realitatea evreiască*, nr. 259-260 (1059-1060), 16 sept.-15 oct., p. 14.
- (2005) "O viață dăruită ziaristicii: Haralambie Lerea (z.l.)". *Realitatea evreiască* nr. 236 (1036) (1-15 sept.), p. 14.
- ELENESCU, Emanuel (2000) "La 89 de ani, pe podiumul de concert [interviu]". *Formula As*, nr. 409 (<http://www.formula-as.ro/2000/409/lumea-romaneasca-24/lumea-romaneasca-1362>)
- FRIEDBERG-VĂLUREANU, Uli (2004) "Medici evrei elogiați de președintele Chinei". *Bună dimineață, Israel IV* (33), 27 iulie 2004 (disponibil la <http://www.isro->

- press.net/Portal/index.php?option=com_content&view=article&id=314:bd-333&Itemid=59).
- GIURGIU, Eugen (2002) "Amintiri despre Titus Popovici și Victor Eftimiu". *Observator cultural*, 2 sept. 2002, Toronto, Canada (disponibil online la http://www.observatorul.com/articles_main.asp?action=articleviewdetail&ID=116).
- GOLDSTEIN, Țicu (2010) "Un mare pictor necunoscut: Leon Mișosniky (1921-2007)". *Realitatea evreiască*, nr. 344-5 (1144-5), 1-31 iulie, p. 18.
- (2008) "Un boier evreu: G. Marcuson". *Realitatea Evreiască*, nr. 296-7 (1096-7), mai-iunie 2008, p. 18.
- GOMA, Paul (2005) "Apărarea Teșu" (disponibil la www.paulgoma.com/2005/10/11/apararea-tesu/?aid=480&pid=457)
- GRAUR, Neaga (1976 - 1980) "Jurnal" (versiunea adaptată postată pe blogul personal de jurnalistul Dumitru Graur (la adresa <http://dumitrugraur.wordpress.com/neagagraur/>)
- Institutul Român de Istorie Recentă (I.R.I.R.) și "Academia Cațavencu" (2004) "Lista lui Secu" – publicată în foileton în săptămânal (inventar de nume preluat la adresa <http://militiaspirituala.ro/categorie/investigatii/lista-lui-secu/deconspirarea/>)
- HASAN, Yvonne (2010) "Școala lui Maxy" (disponibil la <http://www.yvonnehasan.ro/>).
- KOVACS, Helga (2006) "Securiștii bihoreni". *Informația de Vest*, preluat de Hotnews, 9.V.2006 (disponibil la <http://www.hotnews.ro/stiri-presa-regionala-arhiva-1721745-securistii-bihoreni.htm>)
- KULLER, Harry (2005) "Contribuția evreilor din România la cultură și civilizație". *Realitatea evreiască* nr. 231-232 (1031-1032), 19 mai – 10 iunie 2005, p. 10.
- LACZKO, Eva (2010) "Evreii se reîntorc cu drag pe meleagurile sătmărene". *Informația de duminică* (Satu Mare), an VIII., nr. 413, p. 4.
- LEVANT, Christian (2007) "Vizita la Moscova, ucigătoare și pentru Leontin Sălăjan". *Adevărul*, 13 oct. (disponibil și la http://www.adevarul.ro/actualitate/Vizita-Moscova-ucigatoare-Leontin-Salajan_0_35998448.html).
- (2006a) "Femeile Scânteii ilegale". *Adevărul* (5 oct.) (disponibil la http://www.adevarul.ro/societate/sanatate/Femeile-Scanteii-ilegale_0_47396588.html)
- (2006b) "Dosarul ultrasecret al defectorilor de la Scânteia". *Adevărul*, 9 dec. (http://www.adevarul.ro/exclusiv_adevarul/Dosarul-ultrasecret-defectorilor-Scanteia_0_44996573.html).
- (2006c) "Tov. Corbu: 'Câinele nu latră'". *Adevărul*, 16 sept. (http://www.adevarul.ro/life/sanatate/Tov-Corbu-Cainele-latra_0_47996689.html#)
- MANDACHI, Ilarion (2010) "Personalități culturale dorohoiene". *Realitatea evreiască* nr. 348-349 (1148-1149), p. 9.
- MARIAN (-MEHR), Boris (2011) "Paul Cornea la 88 de ani". *Realitatea evreiască* nr. 342-3 (1172-3), 1-30 nov. 2011, p. 10.
- (2006) "Scriitorii evrei de limbă română, de pretutindeni, merită un dicționar" [interviu luat lui Teșu Solomovici], în *Realitatea Evreiască* nr. 245 (1045) (16 ian. – 3 febr.), p. 7.
- (2006b) "O personalitate puțin cunoscută – Sanda Radian". *Realitatea evreiască*, nr. 246 (1046) (4-19 febr. 2006), p. 14.
- (2005) "Destinul liric al Feliciei Mohr". *Realitatea evreiască*, nr. 238-9 (1038-9), 1-31 octombrie 2005, p. 15.
- MARINESCU, Aurel Sergiu (2010) – "Prizonier în propria țară". *Curentul* (ed. internațională), 18 ian. (<http://curentul.net/2010/01/18/prizonier-in-propria-tara-54/>).

- MIHAI, Florin (2009) "Gheorghe Pană, strungarul-ministrul". *Jurnalul Național*, 13 nov. (disponibil la <http://www.jurnalul.ro/sc-nteia/jurnalul-national/gheorghe-pana-strungarul-ministrul-527063.html>);
- (2008) "Troc cu emigranți evrei". Blog *Istoria comunismului*, 26 martie (disponibil și la http://istoriacomunismului.blogspot.com/2008_03_01_archive.html)
- (2008b) "PCR și evreii din România". *Jurnalul Național*, 25 martie 2008 (disponibil la <http://www.jurnalul.ro/sc-nteia/jurnalul-national/pcr-si-evreii-din-romania-120485.html>).
- MIHĂILESCU, Dan C. (2010) "Între Nae Ionescu și Ion Ianoși – via Stockholm". *Dilema Veche* 356 (9-15 dec.): 8.
- (2008) "Ceaușismul la ibric". *Viața literară* nr. 12(51): 7-10.
- (2005) "În ghearele realismului socialist". *România culturală* nr. 49 (280), 9 decembrie 2005 (disponibil la <http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=6786>).
- Miliția Spirituală (2011) "Alfred Mendelsohn interpretând partitura ilegalității", 13 iulie 2011 (disponibil la <http://militiaspirituala.ro/cuvantul-militiei/mendelsohn-interpretand-partitura-ilegalitatii/>).
- MUŞAT, Carmen și Cristian Un (2009) "Am cunoscut multe vieți și mulți oameni importanți" (interviu cu Mioara Cremene) în *Observator cultural*, nr. 232, 3-9 sept. 2009 (disponibil la <http://www.romaniaculturala.ro/articol.php?cod=13169>).
- NEŞTIAN, Valeriu (2010) "Acea parte ascunsă a istoriei hușene". *Lohanul* IV (4/14): 83-9.
- (2008) "O reconstituire necesară". *Lohanul*, an II, nr. 3 (aprilie 2008), pp. 4-7.
- NIKOLIĆ, Vasile (f.a.) "Industria laptei în România: trecut, prezent și viitor" (disponibil la <http://www.nikolicivasilie.ro/personale/Industria%20Laptelui%20in%20Romania.pdf>)
- OZON, Sorin "Soția premierului, 'asociată' la APAPS". Centrul Român pentru Jurnalism de Investigare, 19 noiembrie (disponibil la <http://www.crji.org/news.php?id=73&l=1>).
- PELIN, Mihai (2008) "Destine frânte de Securitate", blog personal, 30 martie (disponibil la <http://mihai pelin.wordpress.com/2008/03/30/destine-frante-de-securitate/>)
- (2006) "Reporteri fără frontiere (IV) – Jilava nu a fost dor pentru români". *Jurnalul Național*, 25 mai (disponibil la <http://www.jurnalul.ro/special/special/reporteri-fara-frontiere-4-jilava-nu-a-fost-doar-pentru-romani-print-20727.html>).
- (2006b) "Finl fără glorie – Siguranța și Securitatea versus Legația Franței" (II). *Jurnalul Național*, 31 august (disponibil la <http://www.jurnalul.ro/special/special/final-fara-glorie-siguranta-si-securitatea-versus-legatia-frantei-2-13414.html>).
- (2005) "Securiștii români nu au iertat nimic". *Jurnalul Național*, 5 mai (disponibil la <http://www.jurnalul.ro/special/special/securistii-romani-nu-au-iertat-nimic-45648.html>).
- POPESCU, Ioan Johnny (2009) "Poetul, scriitorul și publicistul Heves Ferenc s-a născut la Sighet". *Informația zilei*, 5 august (disponibilă <http://www.informatia-zilei.ro/mm/cultura/poetul-scriitorul-si-publicistul-heves-ferenc-s-a-nascut-la-sighet>).
- RĂDULESCU, George (2010) "Radu Ciuceanu: 'Dacă Stalin mai trăia, poate scăpam de comuniști'" [interviu]. *Adevărul* 28 ian. 2010 (disponibil la http://www.adeverul.ro/la_masa_adeverului/Radu_Ciuceanu-Daca_Stalin_mai_traiapote_scapam_de_comunisti_0_197980692.html)
- ROGOJAN, Aurel I. (2011) "Cine este Horia-Roman Patapievici? La conducerea ICR se află fiul unei fantome NKVD". *Cotidianul*, 7 iun. (disponibil la adresa <http://www.cotidianul.ro/La-conducerea-ICR-se-afla-fiul-unei-fantome-a-NKVD-148361/>, preluat și în New Zork Magazin, nr. 724, 15 iunie 2011, pp. 10-11).

- ROZEI, Adrian Irvin (2007) “Le morts ne vieillissent jamais”. *Altermedia* (România), 1 dec. 2007 (http://ro.altermedia.info/cultura/les-morts-ne-vieillissent-jamais_8088.html#comments)
- SAVA, Octavian (2009) “Drumul spinos al iubirii”. *Realitatea evreiască*, nr. 310-311 (1110-1111), 22 dec. 2008-31 ian. 2009, p. 14.
- “SIMESCU, Fred” (2011) “Despre comunism și aere de familie”, comentariu online la articolul “Model, alternative și narcisismul micilor diferențe” al lui Peter Dan din *Observatorul cultural*, nr. 573 (mai 2011) (vezi <http://www.observatorcultural.ro/index.html/articles%7Cdetails?articleID=25284&pageID=1>).
- SOLOMOVICI, Teșu (2005a) “Nemaipomenita poveste a ‘Marelui jaf sionist’”. *Ziua*, 8 oct. (disponibil la <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/2005-10-08/nemaipomenita-poveste-a-marelui-jaf-sionist.html>);
----- (2005b) “Scandal cu securiști la comunitatea evreiască din România”. *Ziua*, 6 iunie (disponibil la <http://www.9am.ro/stiri-revista-presei/2005-06-06/scandal-cu-securisti-in-comunitatea-evreiasca-din-romania.html>)
- STĂNESCU, Mircea (2011) “Savantul în cetate”[recenzie a cărții Confuzii, greșeli, prostii și răuțăți în limba română, azi, de Tatiana Slama-Cazacu] (disponibil la <http://mircea-stanescu.blogspot.com/2011/04/savantul-in-cetate.html>).
- STORIN, Aurel (2011) “‘Europa liberă’ – aliatul uitat”. *Realitatea evreiască*, nr. 356-7 (1156-7), 1-28 febr., p. 7.
----- (2006) “Aurel Giroveanu”. *Realitatea evreiască*, nr. 275-276 (1075-1076), 1-31 mai 2007, p. 23.
- SUGARMAN, Martin (f.a.) *Against Fascism - Jews who served in The International Brigade in the Spanish Civil War*. AJEX Jewish Military Museum (disponibil la <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/History/spanjews.pdf>)
- ȘERBAN, Geo (2005) “Elegie pentru Milo: acel Purim îndoliat întru eternitate”. *Realitatea evreiască*, nr. 226 (1026), 1-21 martie 2005, p. 12.
----- (2005b) “D.G.L.R. – siglă de patrimoniu (I)”. *Realitatea evreiască*, nr. 227 (1027), 22 martie - 10 aprilie 2005, p. 11.
- ȘOICA, Mihai (2009) “Interviu cu un securist: Reconstituirea unui asasinat”. *Evenimentul Zilei*, 30 aprilie (disponibil la <http://www.evz.ro/detalii/stiri/interviu-cu-un-securist-reconstituirea-unui-asasinat--849241.html>).
- ȘTEFĂNESCU, Speranța (2009) “O după-amiază cu artista Mihaela Nica Crăciun”. *Acropolis*, nr. 14, 13 august (disponibil la <http://www.fanart.ro/acropolis/350.html>).
- TANDET-RON, Sara (2002) “Vocația publicisticii”. *Tribuna* nr. 23 (16-31 oct. 2002), p. 7.
- TISMĂNEANU, Vladimir (2011a) “Cine a fost Ghizela Vass. Despre dosare, intrigi și anchete”, Contributors.ro, 16 septembrie (disponibil la <http://www.contributors.ro/politica-doctrine/cine-a-fost-ghizela-vass-despre-dosare-intrigi-si-anchete/>).
----- (2011b) “Cine a fost Nicu Ceaușescu? Ispita comunismului dinastic (III)”, Contributors.ro, 27 august (disponibil la <http://www.contributors.ro/politica-doctrine/cine-a-fost-nicu-ceausescu-ispta-comunismului-dinastic-iii/> și respectiv pe situl ziarului Evenimentul Zilei, la adresa <http://www.evz.ro/detalii/stiri/senatul-evz-cine-a-fost-nicu-ceausescu-ispta-comunismului-dinastic-vi-949307.html>).
----- (2011c) “Păpușa păpușarilor: Destinul întortocheat, straniu și abject al lui Ivan Denes (I)”, Contributors.ro (disponibil la <http://www.contributors.ro/societatelite/papusa-papusarilor-destinul-intortocheat-straniu-si-nenorocit-al-lui-ivan-denes-i/>).

- (2010a) “De unde vine minciuna ‘Teohari Georgescu = Burăh Tescovici’”. acum.tv, 19 sept. 2010 (accesibil la <http://www.acum.tv/articol/17459>).
- (2010b) “Deshumarea lui Ceaușescu, un pas spre adevăr”. Blog personal, versiune actualizată la 21 iulie 2010 (disponibil la <http://tismaneanu.wordpress.com/2010/07/21/deshumarea-lui-ceausescu-un-pas-spre-adevar/>).
- (2010c) “Alter ego-ul lui Dej: Gheorghe Apostol și destinul comunismului românesc”, acum.tv, 29 august 2010 (disponibil la <http://www.acum.tv/articol/16933>).
- TOTOK, William (2011) “Securitatea și lumea scriitorilor din România”. *R.F.I.*, 28 februarie (disponibil la <http://www.rfi.ro/articol/stiri/cultura/securitatea-lumea-scriitorilor-romania>).
- & Rodica Binder (2010) “Freud – cu voie de la poliția politică sau Rolul fostului ofițer de Securitate Heinz Stănescu”. *Deutsche Welle*, 21 dec. 2010. (disponibil la <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,6363069,00.html>).
- (2010b) “Drama scriitorului Alfred Kittner”. Deutsche Welle, 16 dec. 2010 (disponibil la <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,6326385,00.html>).
- TREBICI, Vladimir (2011) “Eliberarea din lagăr” – seria Arhiva Bucovinei. Însemnări din memorie (Memorii V) în *Glasul Bucovinei*, nr. 2, iunie 2011 (disponibil la <http://glasulbucovinei.ablog.ro/2011-06-14/arhiva-bucovinei-nsemn-ri-din-memorie-memorii-v.html>).
- VISCHI, Cătălin și Teofil Ivanciu (2003) “Lăsata Secu-lui”. *Gazeta de Maramureș* (disponibil la <http://www.gazetademaramures.ro/fullnews.php?ID=742>).
- VISCHI, Cătălin *et al.* (2005) “La vânătoare de securiști”. *Gazeta de Maramureș*, 9 august 2005 (disponibil la <http://www.gazetademaramures.ro/fullnews.php?ID=2417>).
- ZAHARIUC, Paul (2011) “Bârladul, sub asediul Steagului Roșu”. *Obiectiv de Vaslui*, 4 nov. 2011 (disponibil la <http://www.objectivdevaslui.ro/?q=node/25208>).
- (2010) “Evreii și Vasluiul” – serial în cinci episoade (I – 24.VIII.; II – 25.VIII., III – 8.IX., IV – 22.IX și V – 29.IX) în *Obiectiv de Vaslui*.
- ZALIS, Henri (2011) “Gânduri despre uitatul Mihail Petroveanu”. *Realitatea evreiască*, nr. 370-371 (1170-1171), 1-31 oct. 2011, p. 20.
- ZĂICESCU, L. (2011) “Lumea [văzută] prin ochiul acului”. *Realitatea evreiască*, nr. 356-7 (1156-7), 1-28 febr. 2011, p. 7.
- ZBĂGANU, Gheorghiță (2001) “Un luptător: interviu cu Andrei Micu”. *Rezistența*, 10 iunie 2001 (disponibil la <http://www.marxist.com/rezistenta/andmicu.html>)
- ***** (2010) “Mircea Toma în dosarul de la Securitate al lui Sorin Toma-Moscovici, șeful Scînteii”. *Ziaristi online*, 3 dec. 2010 (<http://www.ziaristionline.ro/2010/12/23/mircea-toma-in-dosarul-de-la-securitate-al-lui-sorin-toma-moscovici-seful-scinteii/>)

Documente oficiale (surse primare)

ARHIVELE Naționale ale României (2010) – dosare sus-menționate din colecțiile de fonduri ale C.C. al P.C.R. deschise accesului public, v. pentru:

- ✓ Secția Administrativ-Politică a C.C. al P.C.R. (1921-1977) (inventar 3059) (v. <http://www.arhivele nationale.ro/images/custom/image/Pdf->

[uri/DANIC_Fonduri%20si%20colectii/Fond%20C.C.%20al%20P.C.R.%20Sectia%20Administrativ%20Politica.pdf](#).

- ✓ Secția Administrativ-Politică a C.C. – “Dosare Anexe” (1952-1983) (v. inventarul dosarelor la <http://www.arhiveleationale.ro/images/custom/image/serban/de%20la%20catalan%20august%202010/Administrativ%20politic%20anexe%20final.pdf>);
- ✓ Secția Agrară a C.C. – “Dosare Anexe” (<http://www.arhiveleationale.ro/images/custom/image/serban/Inventar-Anexe-Agrara.pdf>)
- ✓ C.C. al U.T.C. – secția Cadre, litera “A” (1945-1989) ([http://www.arhiveleationale.ro/images/custom/image/serban/Fond_CC_al_UTC_Sectia_Cadre_Alabetic_Litera_A\[1\].pdf](http://www.arhiveleationale.ro/images/custom/image/serban/Fond_CC_al_UTC_Sectia_Cadre_Alabetic_Litera_A[1].pdf));
- ✓ Colegiul Central de Partid – Documente interne (1945-1989) (http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/de%20la%20catalan%20august%202010/CCP-Dокументe_Interne%20final.pdf);
- ✓ Secția Economică a C.C. – “Dosare Anexe” (1950-1989) (<http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/de%20la%20catalan%20iulie%202010/Economic%20Anexe%20combinat.pdf>);
- ✓ Secția Gospodăria de Partid – “Dosare Anexe” (<http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/Inventar-Anexe-Gospodaria.pdf>);
- ✓ Secția Organizatorică a C.C. – “Dosare Anexe” (<http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/Inventar-Anexe-Organizatorica.pdf>);
- ✓ Secția Propagandă și Agitație a C.C. – “Dosare Anexe” (1947-1989) (<http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/de%20la%20catalan%20august%202010/Propaganda%20si%20agitatie%20anexe%20final.pdf>);
- ✓ Secția Relații Externe a C.C. – “Dosare Anexe” (1950-1979) (<http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/de%20la%20catalan%20august%202010/Relati%20externe%20anexe%20final.pdf>);
- ✓ Relații Externe (1958-1965) (<http://www.arhiveleionale.ro/images/custom/image/serban/CCPCR-Relatii%20externe%201958-1965.pdf>);

Consiliul de Stat al R.P.R. (1964) Decret nr. 804 din 21 decembrie 1964 pentru conferirea de ordine și medalii unor muncitori, tehnicieni, ingineri și funcționari din cadrul Ministerului Industriei Usoare (disponibil la <http://freelex.juridic.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=20166>)

----- (1964) Decret nr. 500 din 10 august 1964 pentru conferirea unor ordine și medalii (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=20351>)

----- (1963) Decret nr. 557 din 25 septembrie 1963 pentru conferirea “Ordinului Muncii” și a Medaliei Muncii” unor muncitori, tehnicieni și ingineri din cadrul Ministerului Industriei Petrolului și Chimiei (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=24056>)

----- (1961) Decret nr. 61 din 25 februarie 1963 pentru conferirea de ordine și medalii unor redactori de la ziarul “România liberă” (disponibil la <http://freelex.juridic.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=00018525&Info=RG9jSWQ9MTY5OCZJb>)

[mRleD1EJTNhJTJmJTVmY2FiaW5ldCUyZmxlZ2lzbGF0aWUIMmZpbmRleCZIaXRDb3VudD02JmhpdHM9OStiK2UrOTUrOTcrOWER](http://freelex.juridic.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=25000)

Consiliul de Stat al R.S.R. (1973) Decret nr. 33 din 27 ianuarie 1973 privind conferirea de ordine și medașii unor lucrători ai redacției ziarului ‘România liberă’ (disponibil la <http://freelex.juridic.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=25000>)

----- (1971) Decret nr. 157 din 4 mai 1971 pentru conferirea unor ordine ale Republicii Socialiste România (disponibil la <http://freelex.juridic.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=27604>)

C.N.S.A.S. (f.a.) inventar „Cadrele securității” (http://www.cnsas.ro/cadrele_securitatii.html). Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România (2006) *Raport final*. București: Administrația Prezidențială (disponibil în format electronic la adresa http://www.presidency.ro/static/ordine/RAPORT_FINAL_CPADCR.pdf).

D.T.I.C. (Defense Technical Information Center) (1959) “Summary of the Rumanian Provincial Press (22-7 Dec. 1959)”. N.Y.: U.S. Joint Publications Research (disponibil și la <http://www.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?Location=U2&doc=GetTRDoc.pdf&AD=ADA333728>).

International Labour Office (I.L.O.) (1960): “Minutes of the 146th Session of the Governing Body. Geneva, 24 iunie 1960 (disponibil la [http://www.ilo.org/public/libdoc/ilo/P/09601/09601\(1960-146\).pdf](http://www.ilo.org/public/libdoc/ilo/P/09601/09601(1960-146).pdf)).

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românescu (f.a.) – colecția de fișe matricole penale ale unor deținuți din perioada comunismului în România (disponibilă la <http://86.125.17.36/Fise%20matricole%20penale%20-%20detinuti%20politici/>)

***** (2003) Monitorul oficial al României, partea a III-a “Publicații și anunțuri”, an 171 (XIV), nr. 548, joi, 16 octombrie 2003.

Președintele R.S.R. (1981) Decret nr. 95 din 7 mai 1981 privind conferirea unor distinctii ale Republicii Socialiste Romania (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=26125>).

----- (1979a) – Decretul nr. 38 din 27 ianuarie 1979 privind conferirea de ordine ale Republicii Socialiste România (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=25429>).

----- (1979b) Decret nr. 262 din 21 august 1979 privind conferirea de distinctii ale Republicii Socialiste Romania (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=26176>).

----- (1978) Decret nr. 7 din 23 ianuarie 1978 privind conferirea de ordine ale Republicii Socialiste Romania (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=25996>).

Prezidiul M.A.N. (1951) – Decretul nr. 59 din 8 martie 1951 privind acordarea decoratiilor “Ordinul Muncii” (disponibil la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=26668>).

----- (1949a) – Decretul nr. 873 din 20 august 1949 privind acordarea de decorații (la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=26302>)

----- (1949b) – Decretul nr. 267 din 8 martie 1949 privind acordarea Ordinului “Steaua Republicii Populare Romane” si a “Ordinului Muncii” (<http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentView.aspx?DocumentId=25563>).

Wolters Kluwer (f.a.) – baza de date “Free Lex” cuprinzând acte normative emise de autoritățile române începând cu 1840 (disponibilă la <http://freelex.wolterskluwer.ro/DocumentBrowse.aspx?Select=Section&Section=0>)

Altele

- A.C.A.R. (Asociația Cremaționistă Amurg din România) (actualizat 2011) “Români celebri care au fost incinerați” (listă disponibilă la <http://www.incinerareamurg.ro/romani-celebri-care-au-fost-incinerati>).
- Agerpres (2008) *Raport de activitate* (disponibil la <http://www.agerpres.ro/documents/raport2008-red.pdf>).
- BURCEA, Mihai & Marius Stan (f.a.) “Alexandru Nicolschi, ilegalist, spion sovietic, deținut și general de Securitate”, pe situl I.I.C.M.E.R. (disponibil la adresa http://www.crimelecomunismului.ro/pdf/ro/alexandru_nicolschi.pdf).
- B.I.R.E. (*Bulletin d'informations pour les roumains de l'étranger*) – colecție a unor numere din 1948 și 1949 disponibile în format digitalizat pe situl Bibliotecii Române din Freiburg im Breisgau, la adresa <http://www.xn--rumnische-bibliothek-dzb.de/digital.php>)
- Central European University (f.a.) – proiectul FRE/RL Research Reports (director disponibil la <http://www.osaarchivum.org/files/holdings/300/8/3/>)
- Centropa (f.a.) *Jewish Witness to a Romanian Century: Pictures and Stories from the Centropa Interviews*. Târgu Mureș, București (disponibil la http://www.survivors-romania.org/pdf_doc/centropa_romanian.pdf).
- C.E. Focșani (f.a.) “Figuri evreiești din Focșani” (la http://www.jew-focsani.com/ro/figuri_evreiesti.htm).
- Editura “Casa Radio” (2009) “Dicționar” [de personalități care au lucrat de-a lungul timpului în cadrul Radiodifuziunii] (disponibil la http://www.edituracasaradio.ro/files/prod/prod-27-dictionar_vijeu.pdf).
- FEDROM (2008) *Seventy years of existence* (disponibil la http://jewishfed.ro/fcer/public_html/downloads/carti/FEDROM.pdf)
- (f.a.) “Scurtă istorie a Comunității Evreilor din Craiova” (disponibil la http://www.romanianjewish.org/ro/mosteniri_ale_culturii_iudaice_03_11_07.html).
- F.C.E.R. (2009) Holocaust, 1940-1945: *Suferințe, compasiune, solidaritate*. București: SCRIB.
- F.C.E.R., C.S.I.E.R. și Institutul “Elie Wiesel” (2008) *Demnitate în vremuri de restrîște*. București: Hasefer.
- - colecția *Realitatea Evreiască* ian. 2005 – decembrie 2011 (disponibilă la http://www.fcer.jewishfed.ro/public_html/index.php?option=com_content&view=categorie&id=87&Itemid=146 și (pentru numere mai vechi) la http://www.romanianjewish.org/ro/realitatea_evreiasca_01.html
- GRAUR, Dumitru (2009) “Tatăl meu”, pp. 7-8 în Al. Graur (ed. îngrijită de Liviu Groza), *Mic tratat de ortografie*. București: Humanitas.
- GYÖRFFY, Gábor (2010) “Istoria presei maghiare din România între 1944-1989”. Platforma Enciclopedia maghiară din România, 17 nov. 2010 (disponibil la <http://enciclopedie.transindex.ro/mobil/articoletematice/articol.php?id=109>).

- I.I.C.C.M.E.R. (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) (f.a.) – “Biografile nomenklaturii” (disponibil la http://www.crimelecomunismului.ro/ro/biografile_nomenklaturii/)
- (2011) “Microcosmul propagandei : Facultatea de Filosofie din București sub zodia controlului ideologic, 1948–1965: criterii de selecție a profesorilor, sistem de admitere, epurări și demascări. Studii și documente” (proiect de cercetare în derulare, v. prezentarea la http://www.crimelecomunismului.ro/ro/proiecte/proiecte_de_cercetare/facultatea_de_filosofie_din_bucuresti_sub_zodia_controlului_ideologic)
- Institutul Politehnic din București (f.a.) – “Pagini de istorie din perioada 1948-1992” (colecție de informații disponibilă în format defalcat pe ani la <http://universulenergiei.europartes.eu/istorie/politehnica/1948-1992/>, respectiv în format integrat la <http://universulenergiei.europartes.eu/articole/istorie/politehnica.pdf>)
- JEWISH Romania (f.a.) “Personalități” [ale istoriei comunității evreilor din România] (director accesibil la <http://www.jewish-romania.ro/personalitati.php/ro/>)
- J.G.S.I.G.R. (1993) ROM-SIG News, vol. II, nr. 1, toamna 1993, Longwood, FL., S.U.A. (disponibil la <http://www.jewishgen.org/romsig/Newsletters/2-1%20%20Autum%201993.pdf>).
- M.Ap.N. (2009) Lista șefilor/directorilor structurii centrale de personal”, 1862-2009 (v. <http://dmru.mapn.ro/doc/lista.pdf>);
- O.N.C.E. (2010) “Medicii români David Iancu și Bucur Clejan” (disponibil la http://www.once.ro/eroi/China_Clejan%20Iancu.pdf).
- OPREA, Marius (f.a.) - colecție de biografii comentate ale nomenklaturiștilor, accesibilă la <http://www.tiuk.reea.net>.
- POP, Sergiu Dan (2007) “Petre Brâncuși și radiografia proletcultismului cominternist din viața muzicală românească”, recenzie a lucrării *Incursiune în istoria muzicii românești contemporane (partea I)*” a lui Petre Brâncuși, apărută în volumul Simpozionului Național “Prof. univ. dr. muzicolog Petre Brâncuși” ed. a IV-a, 4 iunie 2006, Târgu Jiu; 19 mai 2007 (text disponibil și la adresa <http://www.petrebrancusi.ro/assets/pdf/vol5/recenzia.pdf>).
- United States Holocaust Memorial Museum (2000) *Benjamin and Vladka Meed Registry of Jewish Holocaust Survivors*. Washington, D.C.
- VULTUR, Smaranda (2002) *Memoria salvată: Evreii din Banat, ieri și azi. Iași: Polirom* (colecție de interviuri transpuse online pe situl memoria.ro).
- YIVO Institute for Jewish research (f.a.) *YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe. “Romania”* (disponibil la <http://www.yivoencyclopedia.org/article.aspx/Romania>).
- Yad Vashem (f.a.) “Solidaritate și salvare. Români printre ‘cei drepti între popoare’” (http://www1.yadvashem.org/about_yad/what_new/data_whats_new/pdf/Romanian/1_11_Solidarity_and_Rescu_%20gina.pdf)
- ***** (2007) „Lista lui Secu. Litera A”. *Cațavencu*, suplimentul numărului din 6-12 iunie (disponibil și la <http://militiaspirituala.ro/wp-content/uploads/2010/10/ListaLuSecu1.pdf>).
- Comunism.ro – baza de date “Torționari”, reproducere și adaptare online a Lexiconului Negru al Doinei Jela, (accesibilă la <http://www.comunism.ro/fisiere/tortionari/cautt.php>, accesat ian. 2011).